

ÅLANDS LANDSKAPSSTYRELSE

BUDGET

FÖR LANDSKAPET ÅLAND

2000

ANTAGEN AV LAGTINGET 22.12.1999

LANDSKAPSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Förslag till budget för år 2000

1999-2000

nr 4

ALLMÄN MOTIVERING

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår att för landskapet Åland antas en budget för år 2000 uppgående till 1 284 564 000 mark.

Motionerna

I anslutning till budgeten har 35 finansmotioner inlämnats.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att budgeten godkänns med de av utskottet föreslagna ändringarna och att finansmotionerna nr 1-35/1999-2000 förkastas.

Det viktigaste ändringsförslaget innebär att projekteringen och byggstarten för tingshuset framskjuts och att anslaget därför utgår. Utskottet föreslår vidare en mindre höjning av lagtingets dispositionsmedel att användas för stöd till Lagtingets veteranförening r.f. I övrigt föreslås en korrigerig av ett anslag.

Utskottet har anfört synpunkter beträffande motiveringarna till anslagen under bl.a. social- och miljöavdelningens, utbildnings- och kulturavdelningens, trafikavdelningens och näringsavdelningens ansvarsområden. Utskottet föreslår till exempel att åtgärderna för att förebygga och bekämpa narkotikamissbruket i landskapet samordnas och intensifieras. Vidare föreslår utskottet att ett ungdomspolitiskt program utarbetas. Åtgärder föreslås också för att stimulera utnyttjandet av kollektivtrafiken och beträffande skärgårdstrafiken föreslås att tilläggsstrafik ordnas under sommarmånaderna.

Under de allmänna motiveringarna och anslaget för infrastrukturella investeringar efterlyser

utskottet en byggkonjunkturanalys samt en prioriteringsplan för landskapets egna projekt. Utskottet anför även synpunkter på anslagen för understöd för befrämjande av förnybar energi och för turismens främjande.

Budgetens slutsumma sänks enligt förslaget med 2.982.000 mark till 1.281.582.000 mark.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Landskapsstyrelsens ekonomiska politik

I landskapsstyrelsens redogörelse för den ekonomiska situationen konstateras att den åländska ekonomin har expanderat kraftigt under åren 1997-1998 men att tillväxten nu gradvis avtar. Det antas att företagen konsoliderar sin verksamhet på nuvarande nivå eftersom investeringarna minskar. Efterfrågan på arbetskraft förväntas dock fortsättningsvis kvarstå på en hög nivå. Bostadsbristen är stor och anges utgöra en bromsande faktor för tillgången på arbetskraft.

Landskapsstyrelsens budgetförslag innebär en total utgiftsökning om 2,48 procent. Utskottet noterar dock att utgifterna ökat märkbart på vissa avdelningar under en tvåårsperiod. Utskottet bedömer att med nuvarande planering kommer kostnaderna sannolikt inte att minska framöver.

I de allmänna motiveringarna för utbildnings- och kulturavdelningens förvaltnings område anges att landskapsstyrelsen avser att ägna uppmärksamhet åt frågor som kvaliteten inom befintliga utbildningsprogram, yrkeshögskolans utveckling, lärarnas kompetensutveckling, avlönings- och personalrekryteringsfrågor samt utvecklingen av undervisningsmetoderna inklusive integreringen av IT i undervisningen.

På näringsavdelningens förvaltningsområde kan, mot bakgrund av de beskrivna intentionerna inför framtiden, knappast en sänkning av utgifterna vara nära förestående. Landskapsstyrelsen kommer bl.a. att göra satsningar på kompetenshöjande åtgärder inom företagen. Vidare avser landskapsstyrelsen att verka för att tillgången på industrilokaler och lokaler anpassade till service- och IT-företag utökas. Det åländska näringslivets utveckling skall stödjas med såväl företagsfinansiering som andra företagsfrämjande åtgärder. Landskapsstyrelsen satsar också på att utveckla näringar med anknytning till sjöfarten. Stor osäkerhet råder dock idag inom sjöfartsnäringen. Det finns därför skäl att även sträva till en ökad diversifiering av näringslivet. Enligt utskottet bör målsättningen vara att minska den åländska ekonomins sårbarhet.

Den åländska ekonomin är inne i en högkonjunktur och landskapets ekonomiska situation är god. Det är med tillfredsställelse som utskottet konstaterar att det finns utrymme för en god och välutvecklad hälso- och sjukvård, omsorg om barn och gamla samt en bra skola och utbildning. Som landskapsstyrelsen också antyder kan dock en konjunkturnedgång vara förestående. En uppstramning av utgifterna är därför nödvändig. Motsvarande möjlighet till inbesparingar är

betydligt mindre för kommunerna. Beträffande investeringar är kommunerna i regel redan försiktiga och speciellt de minsta landsbygds- och skärgårdskommunernas investeringar ofta nödvändiga. Utskottet efterlyser därför en mer långsiktig konjunktur- och finanspolitik som rätt tillämpad kan motverka effekterna av en kommande konjunkturedgång och medverka till en god sysselsättningsnivå även på längre sikt.

En stramare budgetering behövs framför allt för att undvika en överhettning inom byggsektorn. Utskottet ser en fara i att en stigande investeringsiver inom landskapsförvaltningen och kommunerna nu kulminerar i en byggboom på ett olyckligt sätt. I den översikt över landskapets och kommunernas investeringsplaner som fogats till budgeten anges att den ungefärliga förväntade investeringsvolymen under de två närmaste åren kommer att uppgå till drygt 600 miljoner mark. Delvis beror anhopningen på att flera större projekt diskuterats mycket länge utan att förverkligas. Utskottet efterlyser en byggkonjunkturanalys där bland annat de större byggprojekten som nu planeras ingår. Byggkonjunkturanalysen bör ligga till grund för en prioriteringsplan för landskapets egna projekt.

Sjöfarten

Utskottet konstaterar att de försämrade verksamhetsförutsättningarna för rederinäringen är ett stort problem som kommer att få stora återverkningar på det åländska näringslivet om en tillfredsställande lösning inte nås. Den begränsade restitution för fraktsjöfartens sociala kostnader som diskuteras i riksdagen kommer enligt utskottets bedömning inte att förhindra utflaggning på längre sikt.

Landskapsstyrelsen har under 1999 anställt en sjöfartsutvecklare som ett led i förverkligandet av de sjöfartspolitiska målsättningarna. Sjöfartsutvecklarens uppgift är bl.a. att insamla information om näringsens verksamhetsförutsättningar. Detta bör enligt utskottet innefatta att följa med eventuella initiativ och förändringar inom rikets och EU:s sjöfartspolitik. Sjöfartsutvecklaren bör vidare medverka till en öppen dialog mellan landskapsstyrelsen och de olika intressenterna inom rederinäringen.

Finlands rederiförening, Ålands redarförening, Utrikesfartens småtonnageförening samt företrädarna för arbetsgivarna samt arbetstagar sidan avgav i september 1999 en gemensam skrivelse där parterna anser att både restitution av skatter samt en förnyelse av rederibeskattningen bör verkställas för att ge den finländska rederinäringen samma verksamhetsförutsättningar som genomförts i flertalet andra EU-länder. Utskottet har erfarit att undertecknarna av skrivelsen är eniga om att ifall inte dessa åtgärder prioriteras kommer den finländska handelsflottan att vara utflaggad inom en snar framtid. Utskottet förutsätter att landskapsstyrelsen följer händelseutvecklingen och medverkar till att riksmyndigheterna tillmötesgår rederinäringens behov av en anpassning till EU:s riktlinjer för stöd till sjöfartsnäringen.

Skattegränsen

Arbetet med att förenkla gränshandelsbyråkratin bör enligt utskottet prioriteras. Det måste anses

vara klarlagt att de åländska näringsidkarna som köper och säljer varor över gränsen har fått oskäligen konkurrensnackdelar av den uppkomna situationen. För många företag har det dessutom lett till ekonomiska konsekvenser av betydelse. Utskottet understöder därför landskapsstyrelsens ambitioner att göra skattegränsen osynlig. Om detta arbete inte röner framgång bör landskapsstyrelsen överväga om det på sikt bör utgå någon form av ersättning till de företag som lider mest skada.

Den kommunala ekonomin

L a n d s k a p s a n d e l s s y s t e m e t

Enligt landskapslagen om landskapsandelar skall en översyn av kostnadsfördelningen mellan kommunerna och landskapet göras vart fjärde år. Den första lagstadgade översynen var avsedd att genomföras 1996. I samband med ett antal större förändringar av landskapsandelarna och förenklingar av justeringarna av landskapsandelarna som helhet överenskoms att inte fullfölja den första utredningen. I enlighet med överenskommelsen kommer därför den första lagstadgade översynen att utföras på basen av 1998 och 2002 års uppgifter och kan därför i praktiken inte vara klar förrän under senare delen av år 2003. ÅSUB har dock efter förfrågan från såväl landskapsstyrelsen som representanter från kommunerna i september 1999 färdigställt en utredning om landskapsandelssystemet och finansieringen av ÅHS 1990-1997.

Utskottet har noterat att det bland kommunerna finns en uppfattning om att deras andel av kostnaderna har ökat. Förklaringen kan vara att kostnaderna stigit mellan 1994 och 1997. Även om landskapets andel av kostnaderna ökat snabbare så har även kommunerna fått betydligt högre utgifter. Då kommunernas ekonomi är betydligt svagare än landskapets har utgiftsökningarna tyngt kommunernas ekonomi. Enligt utskottet kan det mot denna bakgrund finnas skäl att fortlöpande se över kostnadsfördelningen. Dessutom kan det finnas anledning att diskutera om den låsta fördelningen av kostnaderna skall överges till förmån för en helhetssyn på kommunernas och landskapets ekonomi. Som framgår av ÅSUB-rapporten kan det ifrågasättas om det är rätt att behålla kostnadsfördelningen neutral när landskapsstyrelsen kan besluta att bygga ut och vidareutveckla de verksamheter som landskapsstyrelsen är huvudman för och därigenom indirekt bidra till kommunernas kostnadsökningar.

S a m f u n d s s k a t t e n

Fördelningen av samfundsskatten är föremål för utredning och i avvaktan på den kommer en tillfällig fördelningsnyckel att tillämpas. Utskottet konstaterar att kommunerna och landskapsstyrelsen har hållit överläggningar angående valet av fördelningsnyckel, men att enighet inte uppnåtts. Landskapsstyrelsen anger i motiveringarna att medel kommer att tillskjutas för att kompensera de kommuner som förlorar vid bytet av fördelningsnyckel. Då ett nytt fördelningsystem utarbetas under övergångsperioden anser utskottet det angeläget att landskapsstyrelsen väljer en modell som kan omfattas av kommunerna. Det är också viktigt att landskapsstyrelsen går in för ett system som är så enkelt och flexibelt att justeringar kan göras när samfundsskatteinkomsterna förändras i kommunerna.

Förutom osäkerheten kring fördelningen av samfundsskatten mellan de åländska kommunerna finns en stor oro beträffande riksdagens avsikter att ytterligare höja statens andel av samfundsskatterna. En minskning av samfundsskatteinkomsterna kan få stora konsekvenser för flera kommuner på Åland. Utskottet omfattar landskapsstyrelsens intentioner att ersätta kommunerna för det skattebortfall som följer av ändringar i rikslagstiftningen. Enligt utskottet bör landskapsstyrelsen noggrant följa utvecklingen och när tillfälle ges aktivt påverka de beredande och beslutande instanserna. Samtidigt vill utskottet understryka att målsättningen bör vara att behörigheten beträffande samfundsskatten överförs till landskapet.

Jämställd lönesättning på Åland

Under 1999 utgavs en publikation med statistik om kvinnor och män på Åland. Statistiken var uppgjord av ÅSUB på uppdrag av Ålands jämställdhetsdelegation. Statistiken bekräftade att det finns mycket tydliga löneskillnader mellan kvinnor och män på Åland. Skillnaderna gäller såväl anställda i den offentliga som den privata sektorn. Statistik som uppgjorts i riket visar att kvinnor som jobbar heltid genomsnittligt sett har 20 procent lägre lön än männen. Den åländska publikationen är den första i sitt slag och utskottet utgår från att arbetet med att utveckla den könsuppdelade statistiken fortgår.

Utskottet konstaterar att en utjämning av löneskillnaderna mellan kvinnor och män är en fråga som i första hand bör lösas genom avtalsförhandlingar. Landskapsstyrelsen kan som part i löneförhandlingarna påverka lönesättningen inom den offentliga sektorn. Landskapsstyrelsen kan också lyfta fram den allmänna problematiken genom att kartlägga lönebilderna och ingående analysera löneskillnader. Därmed uppstår möjligheter att åtgärda eventuella missförhållanden, t.ex. genom att använda ett arbetsvärderingssystem.

Av naturliga skäl kan landskapsstyrelsen endast indirekt påverka lönebilderna inom den privata sektorn. Detta kan t.ex. göras genom att arrangera utbildningstillfällen för olika målgrupper i samhället. Grundläggande kunskap behövs om kvinnors och mäns livssituation men också om de strukturer som ligger bakom ojämställdhet för att föreställningar och traditioner skall kunna brytas och förändras. Jämställdhetsdelegationen har här en mycket viktig uppgift att fylla.

IT

IT-frågorna har en framskjuten position i budgetförslaget och det föreslås satsningar inom flera moment. Dels avser landskapsstyrelsen att stöda den rent tekniska utvecklingen, dels lyfts de etiska frågorna fram. Utskottet har erfarit att det både finns beredskap och ambitioner inom det privata näringslivet att bygga ut sådan infrastruktur som krävs för snabbare datakommunikationer i landskapet. Att dra s.k. bredband till alla kommuner på Åland är ett projekt som skulle kunna realiseras inom loppet av två år. Utskottet utgår från att landskapsstyrelsen följer med utvecklingen och tillser att de lösningar som stöds är ändamålsenliga och till nytta för så många som möjligt.

Landskapsstyrelsen anger i motiveringarna att bristen på kvalificerad personal i dag anses vara

en faktor som begränsar IT-utvecklingen. Det råder för närvarande obalans mellan den tekniska sidan och utbildningsnivån hos användarna. Utskottet anser att landskapsstyrelsen bör se till att det inom utbildningssektorn ges möjlighet till fortbildning så att den informationsteknologi som införskaffats kan användas så effektivt som möjligt. Särskild vikt bör dessutom läggas vid etiska aspekter. Lärarna skall kunna stöda och uppmuntra eleverna i hanteringen av informationsflödet och lära ut förmågan att sälla och sortera mängden information för att denna skall kunna omvandlas till kunskap.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Det internationella konjunkturläget

Under våren och sommaren har riskerna för en global recession i Asienkrisens spår minskat och den internationella konjunkturen ser ut att vara på väg uppåt. I våras var konjunkturläget annorlunda, då de större företagen på Åland och företagen i Sverige och Finland kände av de negativa följderna av de tilltagande problemen i Asien och Ryssland. Dessutom såg Latinamerika ut att gå emot en period av växande ekonomiska svårigheter. Den industriella produktionen började uppvisa en negativare trend i såväl Finland som Sverige.

Utvecklingen har dock kommit att se annorlunda ut. Återhämtningen inom de östasiatiska ekonomierna har gått betydligt snabbare än väntat och den ryska krisen har visat sig få mindre genomslag i grannländerna än väntat. Samtidigt har utvecklingen av ekonomierna i Nordamerika och Europa varit betydligt bättre än vad flertalet internationella konjunkturbedömare förutsåg tidigare under året. Sammantaget innebar detta att de negativa dragen i vårens internationella konjunkturläge överskattades, något som även avspeglade sig i den åländska konjunkturbedömningen.

Konjunkturuppgången i USA har varit exceptionellt lång. Det finns dock flera tecken på att en konjunkturavmattning nu ändå närmar sig. Flera konjunkturbedömare inkluderar även en försvagning av dollarn i sina prognoser, vilket tillsammans med en eventuell nedgång på börserna även kan ge en negativ påverkan på de europeiska börserna, inte minst de finska och svenska.

Konjunkturbilden i Finland och Sverige har förbättrats sedan i våras. Utöver den privata konsumtionen som varit motorn i tillväxten finns det nu en reell tillväxt också inom andra sektorer. Den svenska och finska konjunkturbilden liknar i många avseenden varandra. Så ser till exempel totalproduktionen (BNP) ut att stiga ungefär lika snabbt. I båda länderna förväntas att sysselsättningen snabbt förbättras framöver.

Den åländska ekonomiska situationen

Den åländska ekonomin har expanderat kraftigt under åren 1997-1998. Preliminära uppgifter

baserade på förhandsbesked om beskattningen och annat material tyder på att tillväxten var drygt 5% år 1997 och att den ökat till ca 6% under år 1998. Det här betyder att den åländska ekonomin till sin totala volym aldrig varit så stor som nu (omkring 4,7 miljarder mark) och att konjunkturbilden i dagsläget över lag måste betraktas som mycket positiv.

Den utomordentligt snabba åländska tillväxten verkar dock nu vara på väg att gradvis ebba ut. Företagen ser ut att inrikta sig på att konsolidera sin verksamhet på nuvarande nivå eftersom investeringarna trendmässigt minskar. Företagen förväntar dock att lönsamheten skall förbättras efter en period av något sämre utveckling. Detta kan bl.a. tänkas bero på den avtagande investeringsnivån. Personalen förväntas fortfarande öka, vilket är anmärkningsvärt då arbetslösheten redan nått en mycket låg nivå. I princip är detta endast möjligt genom ökad inflyttning eller utvidgning av verksamheten utanför Åland. Den allt större bostadsbristen ser dock ut att bromsa sysselsättningsutvecklingen på Åland. Som följd av detta har bostadspriserna under senare år stigit kraftigt.

Investeringarna i maskiner och inventarier är det åländska näringslivets vanligaste meddellånga framtidssatsning. Den hårda konkurrensen är den restriktion för en fortsatt snabb utveckling av verksamheten som företagen oftast pekar ut. Faktorn "osäkerheten" har ökat i betydelse som hinder för företagets utveckling i branscher som i hög grad är beroende av näringspolitiska beslut, nämligen primärnäringsarna, byggverksamheten samt transportsektorn med sjöfart och kommunikationer.

BNP-tillväxten förväntas avta och uppgå till ca 3% i år och till ca 2% nästa år. Den totala arbetslöshetsgraden uppskattas till 3,6% i år och till 3,3% nästa år.

LANDSKAPSSTYRELSENS EKONOMISKA POLITIK

Huvudsyftet med den ekonomiska politik som landskapsstyrelsen fört har varit att på sikt närma sig full sysselsättning och förbättrad livskvalitet. Sysselsättningsläget har i tillfredställande takt utvecklats positivt så att läget totalt sett nu är gott samtidigt som inom vissa sektorer en brist på kompetent arbetskraft kan konstateras. Förutsättningarna för en förbättrad livskvalitet för den åländska befolkningen har främjats genom att överföra betydande resurser till kommunerna, genom att hålla en hög nivå på vård, utbildning och miljöarbete samt genom det allmänna avdraget i kommunalbeskattningen.

Det goda sysselsättningsläget har lett till att pressen på den offentliga ekonomin minskat i och med att skatteinkomsterna ökat och antalet av dem som av rent ekonomiska skäl varit i behov av samhällets hjälpinsatser minskat. Landskapsstyrelsen har tack vare detta och ökande budgetinkomster kunnat överflytta en del av uppmärksamheten på mer långsiktiga åtgärder för att utveckla samhället.

Ett av det väsentligaste politikområdena för samhällsutvecklingen på lång sikt är utbildningen. Trots de omfattande reformer som genomförts i landskapet under nittio-talet är en av de stora utmaningarna för de kommande åren inom utbildningens område. Landskapsstyrelsen avser därför att ägna uppmärksamhet åt frågor som kvaliteten inom redan förefintliga utbildningsprogram, yrkeshögskolans fortsatta utveckling och dess samverkan med högskolan, lärarnas möjligheter att kontinuerligt utveckla sin kompetens, avlönings- och personalrekryteringsfrågor och inte minst utvecklingen av undervisningsmetoderna inklusive integreringen av IT i undervisningen på ett naturligt och konstruktivt sätt. Landskapsstyrelsen är medveten om att en av de väsentligaste förutsättningarna för ett totalt sett väl fungerande utbildningsväsende är att grundskolan kan fortsätta att utvecklas i positiv riktning. De satsningar och ansträngningar som kommunerna gör inom denna sektor är därför värda fortsatt uppmärksamhet.

En central strävan i den politik landskapsstyrelsen fört är att bevara alla regioner livskraftiga. För att uppnå denna målsättning är det enligt landskapsstyrelsen av stor betydelse att de delar av näringslivet som har naturliga förutsättningar i respektive region främjas. I praktiken innebär detta att i första hand primärnäringsarna och turismen måste utvecklas och finna nya inriktningar samtidigt som företagsamhet inom nya områden behöver uppstå. Vid utarbetande av de målprogram som skall tillämpas under åren 2000 - 2006, för vilka i korthet redogörs under kapitel 44.15 i detaljmotiveringen, har detta jämte ett bevarande av naturmiljön varit vägledande.

För näringslivets utveckling i såväl regionerna som i allmänhet har förutom en aktiv och ändamålsenlig näringslivspolitik även kommunikationerna och infrastrukturen avgörande betydelse. Landskapsstyrelsens budgetförslag tar därför sikte på fortsatta satsningar på hög nivå i form av väginvesteringar och anslag för skärgårdstrafiken. De under många år eftersträfvade infrastrukturella investeringarna har nu kommit till ett förverkligandeskede i och med att byggandet av allhallen avses kunna slutföras till hösten 2000 medan kongress- och kulturhuset torde kunna detaljplaneras så att byggnadsarbetena kan inledas i slutet av samma år. Landskapsstyrelsen anser att följande stora investeringar till stöd för turismen bör vara tillbyggnaden av Ålands Sjöfartsmuseum och golfbanan i Grelsby. Såsom av bilaga 7 framgår är investeringsverksamheten inom den offentliga sektorn fortsättningsvis hög. Landskapsstyrelsen avser därför att i görligaste mån anpassa starttidpunkten för de egna projekten och via stödsystemen även för kommunernas projekt till sysselsättningsläget inom byggnadsbranschen.

För livskvaliteten är en adekvat tillgång på kvalitetmässigt högstående hälso- och sjukvård en väsentlig del. Landskapsstyrelsen har med anledning av detta och sin målsättning sett det nödvändigt att ytterligare öka anslagen för Ålands hälso- och sjukvårds verksamhet. Det är samtidigt avsikten att kontinuerligt arbeta för ett effektivt resursutnyttjande vari ingår utvärdering av vad som lämpligen bör skötas genom verksamhet i landskapet och vad som av kvalitetsmässiga eller ekonomiska skäl bör köpas från annat håll.

Genom den ekonomiska politiken eftersträvas även åtgärder som gynnar en utveckling mot lika

lön för likvärdigt arbete. För landskapsstyrelsens egen del är härvid målsättningen att genom ett arbetsvärderingssystem utjämna skillnaderna i lön mellan män och kvinnor.

Landskapsstyrelsen anser att medvetenheten om miljöfrågorna och principen om en hållbar utveckling är så erkänd att de miljömässiga konsekvenserna i högre grad blivit en del av beslutsfattandet även i ekonomiska frågor. Inom den egentliga miljöpolitiken bör fortsatt uppmärksamhet ägnas vattenmiljöfrågorna och en långsiktig lösning på deponifrågan.

I enlighet med redogörelsen i allmänna motiveringen till budgetförslaget för år 1999 är det landskapsstyrelsens strävan att hålla landskapsandelssystemet i stort stabilt under några år. I föreliggande förslag ingår dock en förändring av de allmänna andelarna med anledning av att landskapet tar över kostnadsansvaret för alarmcentralens drift. Avsikten med förslaget är att renodla huvudmannskapet och samtidigt hålla dels kostnadsfördelningen mellan landskapet och kommunerna och dels inbördes mellan kommunerna. Landskapsstyrelsen avlämnar en separat lagframställning i ärendet varvid de budgetmässiga konsekvenserna berör kapitlen 43.30, 43.32 och 44.05.

I överläggningarna med kommunerna har inför det kommande budgetåret samfundsbeskattningen varit ett centralt ämne ur två aspekter. Dels med anledning av att riksdagen torde höja statens andel av samfundsbeskattningen i riket varvid landskapsstyrelsen anser att kommunalskattesatsen i den åländska samfundsbeskattningen bör sänkas från nuvarande 11,2 % till 10,43 % för att undvika högre beskattning av samfundsinkomsterna i landskapet än i riket. Landskapsstyrelsen är överens med kommunerna om att en kompensation på basen av konstaterat inkomstbortfall till följd av detta bör utgå till kommunerna. Kompensationen kan uppskattas belöpa sig till omkring 5 miljoner mark beroende på utfallet av skatten under skatteåret 2000.

Den andra anledningen till diskussionen med kommunerna om den nuvarande samfundsbeskattningen har varit hur den kommunerna tillfallande skatten bör fördelas mellan kommunerna. Landskapsstyrelsen avser att föreslå ett system enligt vilket samfundsskatten under en övergångsperiod, skatteåren 2000 - 2003, fördelas enligt företagens hemort, arbetsplatser för flerkommunföretag, skogsavkastning samt kapitalinkomster från utövare av yrke och rörelse samt från jordbrukare, d.v.s. enligt den s.k. modell IV i den av Ålands statistik- och utredningsbyrå utförda utredningen (se ÅSUB Rapport 1999:4). Avsikten är samtidigt att kompensera de kommuner, i första hand staden, som förlorar i förhållande till den s.k. modell I, enligt vilken avkastningen av samfundsbeskattningen fördelas enligt hemort och arbetsplatser för flerkommunföretag samt vari skogsskatteinkomstandelen beaktas, d.v.s. riksmodellen. Kompensationen kan uppskattas uppgå till storleksordningen 5 miljoner mark.

Under övergångsperioden är avsikten att utarbeta ett nytt system enligt vilket kommunerna premieras för samtliga näringslivsbaserade skatteintäkter genom fördelningen. I detta skede bör landskapsandelssystemet genomgå en förnyad översyn för att balansen mellan kommunerna och landskapet skall kunna bibehållas. Vid reformeringen av landskapsandelssystemet bör härvid

även inverkan av den slopade ÅHS-avgiften och införandet av det kommunala skatteavdraget om 5 % vara klarlagd så att kompensationen för mellanskillnaden i enlighet med överenskomsten med kommunerna inför budgetåret 1999 kan inarbetas i systemet.

Utgående från den uppföljning av det nuvarande landskapsandelssystemet och finansieringen av ÅHS som nyligen färdigställts (ÅSUB Rapport 1999:10) konstaterar landskapsstyrelsen att reformerna i huvudsak uppfyllt de uppställda målsättningarna och förväntningarna men att uppmärksamhet nu bör fästas vid de relativt stora skillnaderna mellan kommunerna. En närmare analys av orsakerna till dessa bör företas i samarbete med Ålands kommunförbund inför den planerade nya reformeringen av landskapsandelssystemet.

BUDGETENS STRUKTUR OCH UTGIFTSUTVECKLINGEN

Inkomsterna per avdelning och utgifterna per huvudtitel samt de olika utgiftsslagens utveckling framgår av nedanstående tabeller. Se även bilaga 1.

INKOMSTER OCH UTGIFTER PER AVDELNING OCH HUVUDTITEL ÅREN 1998-2000				
	År 1998 Bokslut	År 1999 Grundbudget + I o. II tb	År 2000 Förslag	Ökning 1999-2000 %
INKOMSTER				
Avdelning				

31. Lagtinget	27 562	20 000	15 000	-25,00%
32. Landskapsstyrelsen	1 378 106	1 022 000	1 060 000	3,72%
33. Kansliavdelningen	75 504 217	31 288 000	25 391 000	-18,85%
34. Finansavdelningen	44 470 230	81 453 000	86 200 000	5,83%
35. Social- och miljöavdelningen	43 166 509	41 606 000	43 521 000	4,60%
36. Utbildnings- och kulturavdelningen	9 578 282	10 736 000	10 718 000	-0,17%
37. Näringsavdelningen	5 153 521	6 298 000	4 503 000	-28,50%
38. Trafikavdelningen	7 745 224	10 781 000	12 397 000	14,99%
39. Skatter och avgifter av skattenatur, inkomster av lån och finansieringsink.	1 132 885 424	1 070 268 000	1 100 759 000	2,85%
SUMMA	1 319 909 074	1 253 472 000	1 284 564 000	2,48%

UTGIFTER				
Huvudtitel				
41. Lagtinget	9 526 855	10 166 000	11 854 000	16,60%
42. Landskapsstyrelsen	10 178 243	12 115 000	12 805 000	5,70%
43. Kansliavdelningen	118 507 410	91 686 000	88 316 000	-3,68%
44. Finansavdelningen	147 895 167	179 987 000	204 259 000	13,49%
45. Social- och miljöavdelningen	365 087 394	420 110 000	440 153 000	4,77%
46. Utbildnings- och kulturavdelningen	228 913 850	275 868 000	268 833 000	-2,55%
47. Näringsavdelningen	90 926 801	123 237 000	117 366 000	-4,76%
48. Trafikavdelningen	112 172 139	125 705 000	134 878 000	7,30%
49. Finansieringsutgifter	40 746 252	14 598 000	6 100 000	-58,21%
SUMMA	1 123 954 111	1 253 472 000	1 284 564 000	2,48%
ÖVERSKOTT	79 018 918			

UTGIFTER PER UTGIFTSSLAG				
	År 1998 Bokslut	År 1999 Grundbudget + I o. II tb	År 2000 Förslag	Ökning 1999-2000 %
Konsumtionsutgifter	637 655 979	693 658 000	718 600 000	3,60%
Överföringsutgifter	390 618 683	417 491 000	423 734 000	1,50%
Investeringsutgifter	19 358 320	63 488 000	85 575 000	34,79%
Lån och övriga finansinvesteringar	35 574 877	64 237 000	50 555 000	-21,30%
Övriga utgifter	40 746 252	14 598 000	6 100 000	-58,21%
SUMMA	1 123 954 111	1 253 472 000	1 284 564 000	2,48%

I budgetförslaget har som inkomst av avräkningen intagits 888 miljoner mark vilket är det belopp Ålandsdelegationen fattat beslut om att skall utbetalas som förskott för år 2000. Som uppskattat överskott från år 1999 har 50 miljoner mark intagits i föreliggande budgetförslag. Det tilläggsförskott som de höjda statsinkomsterna med anledning av statens försäljning av Sonera-aktier avses härvid upptagna i ett tillägg till budgeten för år 1999 varvid den del som ej behövs för balansering av budgeten med tanke på karaktären av tillfällig inkomst kommer att föreslås överförd till utjämningsfonden.

Som beräknad inkomst av skattegottgörelse har 65 miljoner mark upptagits utgående från preliminära uppgifter angående skatteutfallet för år 1998.

UTVECKLING AV SJÄLVSTYRELSEN

I maj 1999 överlämnade den av justitieministeriet tillsatta arbetsgruppen med uppgift att bereda förslag till vissa ändringar av självstyrelselagen sitt betänkande. Avsikten är att ett förslag till ändring av självstyrelselagen skall kunna föreligga under år 1999 och kunna antas av riksdagen i kvalificerad ordning och därefter föreläggas lagtinget för bifall.

I budgeten för år 1999 konstaterades att justitieministern initierat en utredning inom finansministeriet om överföring av behörigheten över samfundsbeskattningen till landskapet. Det har dock visat sig att någon sådan utredning aldrig genomförts och att det för närvarande inte heller finns någon avsikt inom finansministeriet att igångsätta arbetet. Med anledning av att samarbetet med riket i frågor gällande utvecklingen av självstyrelsen inte skett i den takt som landskapsstyrelsen förväntat sig har två brev riktats direkt till statsrådet. Det ena brevet behandlar som nämnts särskilt under rubriken "Sjöfart" frågan om en gemensam utredning med förslag till åtgärder för att motverka utflaggning. I det andra brevet föreslås att landskapsstyrelsen och regeringen gemensamt igångsätter en process syftande till att utvidga det ekonomiska ansvaret vad gäller samfundsbeskattningen. Vidare föreslås att det mellan regeringen och landskapsstyrelsen på basen av Lipponen II regeringens program skulle utformas ett gemensamt protokoll om utvecklingen av självstyrelsen.

BEHÖRIGHETSFÖRDELNINGEN I DEN GEMENSAMMA JORDBRUKSPOLITIKEN

Med självstyrelselagen som grund gjordes år 1994 en överenskommelse mellan jord- och skogsbruksministeriet och Ålands landskapsstyrelse hur ansvaret för den nya jordbrukspolitiken skulle fördelas. Grunden var att ansvaret skulle fördelas enligt inkomststöd och strukturstöd. De mest omfattande diskussionerna gällde LFA-stödet och miljöstödet. Här gjordes slutligen en praktisk fördelning på så sätt att miljöstödet administreras av landskapet, trots det relativt stora inslaget av inkomstkompensation. På motsvarande sätt beslöts att LFA-stödet administreras av riket, trots att stödet definieras i EG-lagstiftningen som ett strukturstöd.

Inför reformen av jordbrukspolitiken, Agenda 2000, har landskapsstyrelsen på nytt granskat de olika stödformerna. Landskapsstyrelsen har utifrån Rådets förordning 1257/99 den s.k. landsbygdsutvecklingsförordningen konstaterat att LFA-stödet nu bör betraktas som ett strukturstöd i enlighet med artikel 13 - 21, särskilt med till hänvisning till dess avsikt

- att säkerställa fortsatt markanvändning för jordbruksändamål och på så sätt bidra till att bibehålla en livskraftig landsbygd
- att bevara landskapet
- att bevara och främja hållbara jordbruksmetoder, som särskilt beaktar krav för skydd av miljön
- att garantera att miljökraven uppfylls och säkerställa jordbruket i områden med miljöbetingade restriktioner.

Landskapsstyrelsen meddelade den 2.7.1998 brevledes jord- och skogsbruksministeriet sin tolkning och att landskapet med beaktande av denna avser att uppgöra ett eget landsbygdsutvecklingsprogram. Det har inte förrän den 13 oktober detta år framgått att ministeriet inte delar landskapsstyrelsens tolkning av behörigheten för det nya LFA-stödet. Ministeriet anser sålunda att behörigheten är statens men har för avsikt att tillämpa det program som landskapsstyrelsen uppgjort för ändamålet. Med beaktande av detta, att ministeriet meddelat att anslag finns i statens budget även för LFA-stöd i landskapet och de praktiska svårigheter som en behörighetstvist i frågan skulle innebära har landskapsstyrelsen valt att ännu inte föreslå anslag för finansieringen av programmet i landskapets budget. Avsikten är dock att fortsätta diskussionen om behörigheten med ministeriet varvid landskapet i ett senare skede bör överta administrationen och finansieringen av LFA-stödet vilket skulle medföra en tilläggskostnad om ca 8 miljoner mark per år.

SJÖFARTENS VERKSAMHETSFÖRUTSÄTTNINGAR

Under år 1999 antog landskapsstyrelsen ett sjöfartspolitiskt program för Åland. Den övergripande målsättningen för sjöfarten är "att bevara och utveckla sjöfarten samt de åländska arbetsplatserna såväl ombord som inom den landbaserade sjöfartsanknutna näringen, som en av Ålands viktigaste basnäringar".

För att snabbast få tillstånd en anpassning av sjöfartspolitiken till EU:s riktlinjer för stöd till sjöfartsnäringen, i likhet med vad flera övriga europeiska länder redan gjort, stöder landskapsstyrelsen att Finland vidtar dessa förändringar så att fartyg under finsk och åländsk flagg kan konkurrera på likartade villkor inom unionen.

Landskapsstyrelsen avser att skapa ett större handlingsutrymme för att kunna driva en aktiv sjöfartspolitik som är anpassad till åländska förhållanden. Visar det sig fördelaktigt, efter de

utredningar lagtinget efterlyst, med ett eget åländskt fartygsregister, skall landskapsstyrelsen verka för att erforderliga behörighetsöverföringar kan ske i skyndsam ordning.

Landskapsstyrelsen avser vidare att tillvarata de möjligheter skatteundantaget ger. Landskapsstyrelsen avser därmed att aktivt bevaka och ta del i när beslut fattas som berör skatteundantaget, så att det på bästa sätt gynnar Åland utan att missbrukas.

Landskapsstyrelsen anser det angeläget att diversifiera det åländska näringslivet för att bredda basen för den åländska ekonomin. Detta görs bl.a. genom att med sjöfarten som bas underlätta för näringar med nära anknytning till sjöfarten att etablera sig på Åland och därmed utveckla den landbaserade verksamheten.

Förutom erforderliga behörighetsöverföringar för att via ett åländskt fartygsregister EU-anpassa sjöfarten avser landskapsstyrelsen att arbeta för att utveckla arbetsplatserna såväl ombord som inom den landbaserade näringen. Ett diversifierat näringsliv med sjöfarten och kompetensen inom sjösektorn som bas är viktigt att arbeta för. Landskapsstyrelsen avser att aktivt arbeta för åtgärder som främjar en god transportmiljö. Landskapsstyrelsen avser vidare att arbeta för att garantera sjöutbildningen en sådan inriktning och kvalitetsnivå vid de aktuella skolorna att Åland kan utvecklas till ett internationellt attraktivt sjöutbildningscentrum.

SKATTEGRÄNSEN

Landskapsstyrelsen har lyckats förmå finansministeriet att utarbeta ett förslag till ändrad lagstiftning för att avskaffa dubbelbeskattningen på begagnade varor. Landskapsstyrelsen har också fått till stånd bilaterala förhandlingar mellan Finland och Sverige om lättnader i gränshandelsbyråkratin mellan Åland och Sverige. Ännu har dock inte tillräckliga förenklingar genomförts. Landskapsstyrelsen avser att under år 2000 förmå regeringen att i praktiken göra skattegränsen osynlig.

Landskapsstyrelsen har låtit utföra en utredning om de kostnader skattegränsen medför. Utvärderingen av utredningen skall göras under året.

INFORMATIONsutvecklingen

Landskapsstyrelsen har under det gångna året satsat betydande medel och resurser på att åstadkomma en förbättring av både den interna och den externa informationen. Syftet är att på ett korrekt och lättillgängligt sätt informera om landskapsstyrelsens arbete och att presentera beslut och åtgärder i deras praktiska, politiska och historiska sammanhang.

Landskapsstyrelsen har som ett resultat av det utförda beredningsarbetet gått in för att under år

2000 bl.a. anställa en informationschef i stället för den informationsutvecklare som nu arbetat i två år med informationsprojektet. Därtill tillsättes en kommunikationsgrupp som under ledningsgruppen skall ha totalansvaret för att såväl den externa som den interna informationen fungerar väl och är väl organiserad.

I samband med den planerade ombyggnaden av kanslihuset bör informationscentral, telefonväxel och andra centrala informationsresurser ges förbättrade fysiska förutsättningar.

Landskapsstyrelsen har också beslutat omorganisera sitt Stockholmskontor så att det skall kunna handha liknande uppgifter som Helsingforskontoret avseende information till ämbetsverk, politiker och media.

IT-UTVECKLINGEN

Ålands landskapsstyrelse ser informationsteknologi, IT, som ett nyckelbegrepp i det moderna samhällets utveckling såväl i arbetslivet, i den egna verksamheten, i utbildningen som i det privata näringslivet och för den enskilde medborgaren. Landskapsstyrelsen anser det därför viktigt att Åland har en modern, väl fungerande teknisk infrastruktur men anser också att attityder och öppenhet inför utvecklingen är minst lika viktiga strategiska frågor.

Landskapsstyrelsen strävar efter att i den egna verksamheten utnyttja IT som ett verktyg för sin interna verksamhet samt för kontakter och informationsutbyte med omvärlden. Strävan är att den typ av teknologi samt nivån på densamma skall motsvara vad som används i omgivningen. Landskapsstyrelsen skall ta i bruk ny teknik i den takt utvecklingen i samhället så kräver samt hålla sig till standardiserade och beprövade lösningar för att underlätta informations- och teknikutbyte med omgivningen. Landskapsstyrelsen anser att även samhällets allmänna IT-utveckling på detta sätt främjas på ett ändamålsenligt sätt.

Landskapsstyrelsen avser att under år 2000 utarbeta en IT-strategi för utbildningen. Denna IT-strategi skall innehålla både visioner på längre sikt och mål på medellång sikt samt planer som kan omsättas i konkret handling med början redan år 2000. Strategin skall omfatta hela utbildningsområdet, eftersom landskapsstyrelsen anser att en medveten utveckling av att använda IT i undervisningen, utbildningen och forskningen är av central betydelse för hela kunskaps- och kompetensutvecklingen i landskapet. Syftet är att IT skall integreras som en naturlig del av utbildningen på samtliga nivåer. Varje studerande skall ha likvärdiga möjligheter till tillgång till tekniken.

Med tanke på att IT-utvecklingen går snabbt och att landskapets egna utvecklingsresurser är begränsade avser landskapsstyrelsen att skapa ett effektivt kontakt- och informationsnät till utbildningsmyndigheter, högskolor och universitet, näringslivsorganisationer och andra instanser i första hand inom Norden men också vidare. Detta nätverk skall byggas upp så att det utnyttjar

redan befintliga kontaktvägar och nätverk, där skolorna, Ålands teknologisentrum, Ålands högskola och Ålands yrkeshögskola är naturliga komponenter.

Landskapsstyrelsen anser att samarbete mellan näringslivet och förvaltningen samt inom näringslivet är synnerligen viktigt. Det är därför viktigt att lämpliga fora för dessa kontakter skapas. Landskapsstyrelsen har inlett en sådant kontaktskapande arbete med att under hösten 1999 arrangera ett IT-workshop samt informationsträffar, "IT-frukostar" och avser att under år 2000 fortsätta med denna verksamhet i den form som erfarenheten visar att är lämplig.

Landskapsstyrelsen är beredd att stödja konkreta utvecklings- och teknikprojekt och anser att det är viktigt att impulser till utvecklingsmål och -projekt kommer från näringslivet. Detta innebär att en förändrad praxis beträffande vilka typer av projekt som kan beviljas näringsstöd är aktuell så att företag inom IT-området kommer i en bättre ställning.

Bristen på kvalificerad personal anses idag av näringslivet vara den faktor som mest begränsar utvecklingen. Landskapsstyrelsen strävar därför till att genom IT-utbildning underlätta rekryteringen av personal till de företag som verkar inom IT-sektorn samt genom integration av IT i övrig utbildning se till att personal inom övriga sektorer har tillräckliga kunskaper inom detta område.

För den enskilde medborgaren är idag IT både till nytta och nöje, hemdatorerna har blivit allt vanligare och tjänster riktade till gemene man finns idag i rikligt mått på nätet.

Diskussionen har på senare tid mycket kretsat kring bredband och fibernät. Landskapsstyrelsen ämnar inte i egen regi bygga upp en teknisk infrastruktur utan anser det vara en uppgift som det privata näringslivet bör sköta. Landskapsstyrelsen är beredd att ekonomiskt stödja en sådan satsning, dels för att försnabba uppbyggnaden och dels för att trygga att även glesbygd och skärgård får tillgång till denna teknik. För ändamålet har i föreliggande budgetförslag intagits 2,5 miljoner mark. Stödet förutsätter dock att formerna och förutsättningarna klargörs tillsammans med de i branschen verksamma företagen och i förhållande till EG-rätten innan konkreta bevilningsbeslut kan fattas. Det totala behovet av investeringar i bredbandsteknik kan uppskattas belöpa sig till ca 25 miljoner mark. Det totala stödbeloppet fördelat över några år uppskattas utgående från detta till ca 10 miljoner mark.

Landskapsstyrelsen anser det samtidigt vara viktigt att nätet också fylls med innehåll varför även den typen av satsningar är av strategisk betydelse. Landskapsstyrelsens målsättning är därför att utvidga sin egen informationsverksamhet även på internet samt att tillhandahålla olika former av blanketter och ansökningshandlingar via detta medium.

LANDSKAPETS UTBILDNINGSPOLITIK

Det åländska utbildningsväsendet är högt prioriterat i landskapsstyrelsens politik såväl vad gäller verksamhetens innehåll som de yttre fysiska funktionerna. Antalet barn och ungdomar har kontinuerligt ökat under hela nittioalet och studiebenägenheten tilltar även bland de vuxna. Utbildningen präglas av mångfald i studieutbudet och flexibilitet i studiearrangemangen.

Trender och utveckling i utbildningen

Det åländska samhällets behov av utbildning växer i takt med det allmänna kravet på högt kvalificerad arbetskraft. Internationaliseringen och europafrågorna medför att hög allmänbildning, det vill säga goda kunskaper och färdigheter samt värderingar och social kompetens, alltmer efterfrågas som beredskap för ett livslångt lärande och som en utgångspunkt för framgång i arbetslivet.

På dataområdet och inom IT har under de senaste åren gjorts märkbara satsningar på datautrustning i skolorna på alla nivåer. Datakommunikation och datoranvändning är numera en naturlig del av undervisningen. Satsningar på speciella utbildningsprogram med inriktning på IT planeras och utvecklas alltjämnt.

Utvecklingen av undervisningen för studerande med särskilda behov omfattar numera även hela gymnasialstadiet. För ungdomar med utvecklingsstörning föreslås att en fortsättning på grundskolans träningsundervisning införs.

Lärrrekrytering och -kompetens

Tillgång till kompetenta och yrkeskunniga lärare är en förutsättning för att skolorna skall nå goda resultat i sin utbildning och kan möta arbetslivets krav på högt kvalificerad arbetskraft. Landskapsstyrelsen avser därför stöda skolorna i att uppmuntra lärarnas kompetensutveckling och fortbildningsverksamhet. Samtidigt avser landskapsstyrelsen verka för gynsamma och flexibla anställningsförhållanden och avtalsvillkor för all undervisnings- och skolpersonal.

Vad gäller utvecklandet av sjöfartsbranschen och sjösäkerhetsområdet erbjuder det nyinvidga Ålands sjösäkerhetscentrum en modern anläggning för fortbildning av olika kategorier av sjöpersonal. Centret kommer att intensifiera sin kursverksamhet genom att ordna olika typer av sjösäkerhetsutbildningstjänster för skolornas och näringsens behov. Byggandet av en livräddningsövningsanläggning kommer att genomföras utgående från pågående projektering och detaljplanering.

Uppföljning och utvärdering av utbildningen

Under den närmaste perioden kommer såväl grundskolans som gymnasialstadiets utbildning och verksamhet att följas upp och utvärderas, dels lokalt och dels centralt. Utbildningsprogrammen och styrdokumentet inom Ålands yrkeshögskola kommer också att grundligt inventeras och utvärderas, bland annat vad gäller studiernas innehåll och de studerandes studieavbrott och studieframgång.

Landskapets kultur-, ungdoms- och idrottsverksamhet

År 1999 arbetade ett flera kommittéer och arbetsgrupper med kulturpolitiska frågeställningar. Två kommittéer hade i uppdrag att utreda förutsättningarna för halvprofessionell teater respektive orkester på Åland. Likaså planerade Ålands kulturdelegation i samarbete med berörda organisationer och institutioner en ny landskapskonstnärsperiod, denna gång med inriktning på litteraturen.

Det nordiska samarbetet inom landskapets kultur-, ungdoms- och idrottsverksamhet har under de senaste åren ständigt ökat, särskilt verksamheter avsedda för barn och ungdomar. På senare tid har även Baltikum kommit med i samarbetet. Under de kommande åren förväntas det nordisk-baltiska samarbetet intensifieras ytterligare.

De senaste årens stora kultursatsning, Musikteatern Katrina, planeras efter ett pausår 1999 att genomföras på nytt år 2000. Produktionen har övertagits av en ideell förening, Kulturföreningen Katrina, som även planerar ett gästspel i Helsingfors i samband med huvudstadsåret.

Landskapets museala verksamhet

Museibyråns utåtriktade verksamhet utvecklas i jämn takt och allt mer i samarbete med kommunernas turist- och näringsliv. Marknadsföringen av Ålands museum och Ålands konstmuseum utvidgas.

Planeringen för såväl ett lantbruksmuseum i Geta som tillbyggnaden av Ålands Sjöfartsmuseum kommer att fortgå under året.

BUDGETEN OCH AVLÖNINGSUTGIFTERNA

Enligt stadgandena i tjänstemannalagen (4 § 2 mom.) får tjänst inrättas endast om anslag för tjänsten anvisats i budget. I föreliggande budgetförslag anges sålunda uttryckligen under respektive moment när nya tjänster föreslås få inrättas. För att ge information om tjänstesituationen totalt sett anges alla tjänsters, förutom tjänster vid Ålands hälso- och sjukvård, beteckningar och löneklass i tjänstetablån som fogats till budgetförslaget som en bilaga.

I informationssyfte anges därtill under respektive moment i form av en tabell antalet anställningsförhållanden och deras art. För att ge en rättvisande bild av hur löneutgifterna fördelar sig mellan inrättade tjänster, tillfälliga tjänster och personal i arbetsavtalsförhållande redovisas lönesummorna som totaler vilka inkluderar olika typer av lönetillägg, pensionsavgifterna och de sociala kostnaderna.

Löneutgifterna har beräknats enligt löneläget den 1.10.1999. Pensionspremierna enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 22 % av de förskottsinnehållning underkastade löneutgifterna då annat inte angivits. De direkta sociala avgifterna har beaktats med

7,6 %.

Då de gällande avtalen går ut den 15.1.2000 har vid uträkningen av lönekostnaderna i allmänhet en lönejusteringsmån om 2 % beaktats. Eftersom landskapsstyrelsen är medveten om att vissa av de löneklassinplaceringar av de tjänster som tillkom, i praktiken i de flesta fallen ombildades, i samband med förvaltningsreformen upplevs som orättvisa och då förändringar av dessa skall ske genom tjänstekollektivavtalsförhandlingar är det landskapsstyrelsens strävan att för den kommande avtalsperioden inta ett gropjusteringstillfälle genast i början av avtalets löptid för att därigenom kunna korrigera gemensamt konstaterade brister utan onödig tidsutdräkt.

ANSLAGENS BETECKNINGAR OCH JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE ÅR

I såväl sifferstaten som detaljmotiveringen betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationanslag med (R) och tvååriga reservationsanslag enligt det förfarande som beskrivs i budgetförslaget för år 1998 med (VR).

För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i bokslutet för år 1998 och budgeten för år 1999. Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt".

Med hänvisning till ovanstående och till den preliminära planen för hälso- och sjukvården 2000 får landskapsstyrelsen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till budget för landskapet Åland under år 2000 samt bemyndigar landskapsstyrelsen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån

att lagtinget bemyndigar landskapsstyrelsen att ikläda sig de förpliktelser som verkställandet av förvaltningen för INTERREG II och III-programmen

för skärgården medför.

Mariehamn den 25 oktober 1999

På landskapsstyrelsens vägnar:

L a n t r å d

Roger Jansson

Vicelanråd

Roger Nordlund

Bilagor:

1. Jämförelse av utgifter åren 1999 - 2000 per huvudtitel och momentart
2. Resultaträkningsprognos för landskapet Åland 1.1. - 31.12.2000
3. Översikt över åren 2000 - 2002
4. Personal per huvudtitel 1998 - 2000
5. Tjänstetabla 2000
6. Lönetabeller för A- och C-löner
7. Översikt över landskapets och kommunernas investeringsplaner
8. Ålands statistik- och utredningsbyrås konjunkturöversikt
9. Preliminär plan för hälso- och sjukvården 2000

Ålands lagtings
beslut

om antagande av budget för landskapet Åland år 2000

På framställning av landskapsstyrelsen har lagtinget antagit nedanstående budget för landskapet Åland år 2000

I N K O M S T E R

Avdelning 31

31.	LAGTINGET	15 000
31.05.	LAGTINGETS KANSLI	<u>15 000</u>
31.05.01.	Verksamhetens inkomster	15 000

Avdelning 32

32.	LANDSKAPSSTYRELSEN	1 060 000
32.05.	LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA INKOMSTER	<u>888 000</u>
32.05.04.	Skärgårdssamarbetet	882 000
32.05.10.	Inkomster från Källskär	6 000
32.20.	KONSUMENTRÅDGIVNING	<u>127 000</u>
32.20.39.	Kommunernas ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader	127 000
32.40.	LAGBEREDNINGEN	<u>45 000</u>
32.40.01.	Verksamhetens inkomster	45 000

Avdelning 33

33.	KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	25 391 000
33.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>130 000</u>
33.01.01.	Verksamhetens inkomster	130 000
33.03.	ÅLANDSKONTORET I HELSINGFORS	<u>20 000</u>
33.03.01.	Verksamhetens inkomster	20 000
33.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	<u>80 000</u>
33.04.01.	Verksamhetens inkomster	80 000
33.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	<u>8 470 000</u>

33.05.60.	Inkomster av radio- och TV-verksamhet	8 470 000
33.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	<u>527 000</u>
33.15.50.	Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet	302 000
33.15.51.	Statsanslag för understödjande av politisk information	225 000
33.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	<u>100 000</u>
33.25.83.	Inkomster föranledda av friköp från användnings- och överlåtelsebegränsningar på bostadsbelånade fastigheter	100 000
33.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>115 000</u>
33.27.05.	Inkomst av elinspektionsverksamhet	115 000
33.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>5 000</u>
33.30.04.	Inkomst från brand- och räddningsväsendet	5 000
33.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN	<u>100 000</u>
33.32.20.	Verksamhetens inkomster	100 000
33.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	<u>1 140 000</u>
33.40.01.	Verksamhetens inkomster	1 140 000
33.60.	ÅLANDS POLISDISTRIKT	<u>1 000 000</u>
33.60.20.	Verksamhetens inkomster	1 000 000
33.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>3 495 000</u>
33.70.20.	Verksamhetens inkomster	3 380 000
33.70.60.	Skrotningsavgifter	115 000
33.80.	POSTEN PÅ ÅLAND	<u>10 000 000</u>
33.80.23.	Posten på Åland	10 000 000
33.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER	<u>209 000</u>
33.95.06.	Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården	209 000

34.	FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	86 200 000
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	50 000
34.10.31.	Inkomst av danaarv	50 000
34.15.	STÖD FRÅN EUROPEISKA UNIONEN	21 600 000
34.15.60.	Inkomster från Europeiska Unionen	21 600 000
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	30 300 000
34.20.50.	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	30 300 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONSavgifter	32 500 000
34.90.04.	Överföring från pensionsfonden	32 500 000
34.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER	1 750 000
34.95.01.	Verksamhetens inkomster	50 000
34.95.08.	Sjukförsäkringsersättningar	1 700 000
<u>Avdelning 35</u>		
35.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALT- NINGSMOMRÅDE	43 521 000
35.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	110 000
35.01.01.	Verksamhetens inkomster	110 000
35.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	116 000
35.10.01.	Verksamhetens inkomster	116 000
35.52.	NATURVÅRD	350 000
35.52.01.	Verksamhetens inkomster	350 000
35.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	405 000
35.54.01.	Verksamhetens inkomster	405 000
35.59.	ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	40 000
35.59.01.	Verksamhetens inkomster	40 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	42 500 000
35.70.20.	Verksamhetens inkomster	25 000 000
35.70.39.	Kommunernas ersättning för Gullåsen	17 500 000

Avdelning 36

36.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE	10 718 000
36.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>10 000</u>
36.01.01.	Verksamhetens inkomster	10 000
36.03.	STUDIESERVICEENHETEN	<u>150 000</u>
36.03.01.	Verksamhetens inkomster	50 000
36.03.51.	Återindrivna studiestöd	100 000
36.18.	ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA	<u>200 000</u>
36.18.01.	Verksamhetens inkomster	200 000
36.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	<u>518 000</u>
36.25.20.	Verksamhetens inkomster	20 000
36.25.39.	Kommunernas andel i kostnaderna	498 000
36.30.	ÅLANDS HÖGSKOLA	<u>661 000</u>
36.30.20.	Verksamhetens inkomster	463 000
36.30.27.	Avgiftsbelagd service - inkomster	198 000
36.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>813 000</u>
36.32.20.	Verksamhetens inkomster	813 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>260 000</u>
36.34.20.	Verksamhetens inkomster	260 000
36.35.	ÅLANDS LYCEUM	<u>750 000</u>
36.35.20.	Verksamhetens inkomster	750 000
36.36.	ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK	<u>1 000 000</u>
36.36.20.	Verksamhetens inkomster	1 000 000
36.38.	ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK	<u>460 000</u>
36.38.20.	Verksamhetens inkomster	460 000
36.39.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	<u>150 000</u>
36.39.20.	Verksamhetens inkomster	150 000
36.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	<u>400 000</u>

36.40.20.	Verksamhetens inkomster	400 000
36.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	<u>350 000</u>
36.41.20.	Verksamhetens inkomster	350 000
36.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	<u>500 000</u>
36.42.20.	Verksamhetens inkomster	500 000
36.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	<u>530 000</u>
36.44.20.	Verksamhetens inkomster	530 000
36.46.	ÅLANDS HUSMODERSSKOLA	<u>74 000</u>
36.46.20.	Verksamhetens inkomster	74 000
36.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	<u>900 000</u>
36.48.20.	Verksamhetens inkomster	200 000
36.48.21.	Rörelseverksamhet	700 000
36.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	<u>230 000</u>
36.50.20.	Verksamhetens inkomster	230 000
36.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	<u>585 000</u>
36.52.20.	Verksamhetens inkomster	585 000
36.60.	MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET	<u>40 000</u>
36.60.20.	Verksamhetens inkomster	40 000
36.62.	ÅLANDS MUSEUM	<u>290 000</u>
36.62.20.	Verksamhetens inkomster	290 000
36.64.	ÅLANDS KONSTMUSEUM	<u>35 000</u>
36.64.20.	Verksamhetens inkomster	5 000
36.64.88.	Inkomst av donation	30 000
36.66.	KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE	<u>858 000</u>
36.66.20.	Verksamhetens inkomster	788 000
36.66.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster	70 000
36.68.	BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE	<u>384 000</u>
36.68.20.	Verksamhetens inkomster	80 000
36.68.23.	Försäljning av fastighet	300 000
36.68.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster	4 000

36.70.	ARKEOLOGISK VERKSAMHET	<u>300 000</u>
36.70.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster	300 000
36.72.	ETNOLOGISK VERKSAMHET	<u>262 000</u>
36.72.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster	262 000
36.80.	LANDSKAPSARKIVVERKSAMHETEN	<u>8 000</u>
36.80.20.	Verksamhetens inkomster	8 000

Avdelning 37

37.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	4 503 000
37.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>270 000</u>
37.01.01.	Verksamhetens inkomster	270 000
37.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	<u>115 000</u>
37.15.04.	Inkomster för avbyttarservice inom lantbruket	115 000
37.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	<u>791 000</u>
37.22.01.	Verksamhetens inkomster	15 000
37.22.04.	Inkomster för viltvårds- och jaktärenden	521 000
37.22.40.	Inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt	255 000
37.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	<u>25 000</u>
37.24.01.	Verksamhetens inkomster	25 000
37.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	<u>250 000</u>
37.46.20.	Verksamhetens inkomster	250 000
37.49.	SKOLLÄGENHETEN JOMALA GÅRD	<u>1 672 000</u>
37.49.20.	Verksamhetens inkomster	1 155 000
37.49.21.	Verksamhetens inkomster - Ålands svinavelsstation	517 000
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	<u>450 000</u>
37.52.20.	Verksamhetens inkomster	390 000
37.52.23.	Försäljning av fastighet	60 000
37.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	<u>730 000</u>
37.55.20.	Verksamhetens inkomster	730 000
37.58.	GUTTORP FISKODLINGSANSTALT	<u>200 000</u>

37.58.20.	Verksamhetens inkomster	200 000
-----------	-------------------------	---------

Avdelning 38

38.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	12 397 000
38.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>140 000</u>
38.01.01.	Verksamhetens inkomster	140 000
38.10.	ÖVRIG TRAFIK	<u>2 520 000</u>
38.10.70.	Inkomster från oljeskyddsfonden	2 520 000
38.20.	SKÄRGÅRDSTRAFIKEN	<u>3 000 000</u>
38.20.20.	Verksamhetens inkomster	3 000 000
38.30.	VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR	<u>2 505 000</u>
38.30.20.	Verksamhetens inkomster	850 000
38.30.21.	Verksamhetens inkomster - projekteringsenheten	1 535 000
38.30.22.	Försäljning av fastigheter	120 000
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	<u>4 232 000</u>
38.50.20.	Verksamhetens inkomster	4 232 000

Avdelning 39

39.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIERINGSINKOMSTER	1 097 777 000
39.01.	FINANSIELLA INKOMSTER	<u>21 650 000</u>
39.01.91.	Räntor på lån	11 500 000
39.01.92.	Ränteinkomster	9 000 000
39.01.93.	Premier för landskapsgarantier	350 000
39.01.94.	Dividendinkomster	800 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	<u>959 605 000</u>
39.10.90.	Avräkningsbelopp	888 000 000
39.10.91.	Skattegottgörelse	65 000 000
39.10.92.	Återbäring av lotteriskatt	4 000 000
39.10.93.	Apoteksavgifter	2 555 000
39.10.98.	Övriga skatter och avgifter	50 000
39.20.	ÅTERBETALADE LÅN	<u>22 000 000</u>

39.20.91. Avkortningar på lån	22 000 000
39.30. UPPTAGNA LÅN	<u>34 522 000</u>
39.30.87. Regionallån	15 000 000
39.30.90. Finansieringslån	19 522 000
39.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG	<u>10 000 000</u>
39.90.90. Återförda utgiftsrester och reservationsanslag	10 000 000
39.98. BUDGETÖVERSKOTT	<u>50 000 000</u>
39.98.99. Föregående års överskott	50 000 000
Inkomsternas totalbelopp	1 281 582 000

UTGIFTER

Huvudtitel 41

41.	LAGTINGET	11 864 000
41.01.	LAGTINGET	<u>7 409 000</u>
41.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	7 409 000
41.05.	LAGTINGETS KANSLI	<u>2 389 000</u>
41.05.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	2 239 000
41.05.04.	Lagtingets bibliotek	150 000
41.10.	LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	<u>1 405 000</u>
41.10.04.	Revisionsutgifter (F)	285 000
41.10.05.	Expertutlåtanden	30 000
41.10.06.	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	840 000
41.10.18.	Dispositionsmedel	250 000
41.20.	ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	<u>661 000</u>
41.20.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	661 000

Huvudtitel 42

42.	LANDSKAPSSTYRELSEN	12 813 000
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSSTYRELSENS LEDAMÖTER	<u>4 576 000</u>
42.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	4 036 000
42.01.18.	Dispositionsmedel	540 000
42.05.	LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA UTGIFTER	<u>2 542 000</u>
42.05.04.	Skärgårdssamarbetet och INTERREG II och III (F)	882 000
42.05.05.	Utredningar	475 000
42.05.07.	Kommittéer och sakkunniga (F)	220 000
42.05.09.	Gränsregionalt samarbete	775 000
42.05.10.	Förvaltningsutgifter för Källskär	90 000
42.05.19.	Oförutsedda utgifter	100 000
42.20.	KONSUMENTRÅDGIVNING	<u>135 000</u>
42.20.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	135 000
42.25.	REVISIONSBYRÅN	<u>686 000</u>
42.25.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	686 000
42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	<u>2 067 000</u>

42.30.20. Verksamhetens utgifter (VR)	2 067 000
42.40. LAGBEREDNINGEN	<u>2 807 000</u>
42.40.01. Verksamhetens utgifter (VR)	2 407 000
42.40.04. Ålands lagsamling 2000 (VR)	400 000

Huvudtitel 43

43. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	85 316 000
43.01. ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>7 472 000</u>
43.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)	7 472 000
43.03. ÅLANDSKONTORET I HELSINGFORS	<u>456 000</u>
43.03.01. Verksamhetens utgifter (VR)	456 000
43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	<u>440 000</u>
43.04.01. Verksamhetens utgifter (VR)	440 000
43.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	<u>13 340 000</u>
43.05.60. Främjande av rundradioverksamhet (R)	11 540 000
43.05.61. Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)	1 800 000
43.10. LAGTINGSVAL	-
43.10.04. Utgifter för lagtingsval (F)	-
43.10.31. Landskapets andel av valnämndernas utgifter	-
43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	<u>527 000</u>
43.15.50. Understödjande av politisk verksamhet	302 000
43.15.51. Understödjande av politisk information	225 000
43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	<u>245 000</u>
43.20.01. Verksamhetens utgifter (VR)	245 000
43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	<u>20 805 000</u>
43.25.01. Verksamhetens utgifter (VR)	250 000
43.25.04. Utgifter för bekämpning av husbock (R)	100 000
43.25.31. Understöd för hyresbostäder (R)	300 000
43.25.51. Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen	30 000
43.25.61. Understöd för bostadsreparationer (R)	700 000
43.25.62. Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (R)	500 000
43.25.63. Räntestöd för förvärv av bostäder (F)	5 000

43.25.64.	Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)	500 000
43.25.66.	Bostadssparpremier samt räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad (F)	1 200 000
43.25.67.	Räntestöd för lån till nybyggnad, tillbyggnad, reparation och anskaffande av hyres- och ägarbostäder, samt beviljande av landskapsborgen till ägarbostäder (F)	1 000 000
43.25.69.	Räntestöd för renovering av flerfamiljshus	220 000
43.25.83.	Bostadslån (R)	15 000 000
43.25.88.	Kapitalinsats i organisation vars syfte är att tillgodose behovet av studie- bostäder på Åland	1 000 000
43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>2 810 000</u>
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning	350 000
43.27.05.	Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad	60 000
43.27.40.	Understöd för befrämjande av förnybar energi	2 400 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>1 400 000</u>
43.30.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	400 000
43.30.30.	Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddnings- väsendet (F)	1 000 000
43.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN	<u>1 706 000</u>
43.32.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 706 000
43.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	<u>8 209 000</u>
43.40.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	4 959 000
43.40.20.	Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)	250 000
43.40.74.	Om- och tillbyggnad av självstyrelsegården (R)	2 000 000
43.40.75.	Ombyggnader och grundförbättringar (R)	1 000 000
43.40.76.	Uppförande av tingshus (R)	-
43.60.	ÅLANDS POLISDISTRIKT	<u>21 590 000</u>
43.60.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	21 590 000
43.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>3 469 000</u>
43.70.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	3 354 000
43.70.60.	Överföring till skrotbilsfond (F)	115 000
43.80.	POSTEN PÅ ÅLAND	
43.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE	

	UTGIFTER	<u>2 847 000</u>
43.95.05.	Utgifter för hyreslokaler	400 000
43.95.06.	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)	1 687 000
43.95.07.	Informationsverksamhet	760 000

Huvudtitel 44

44.	FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	204 259 000
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>8 605 000</u>
44.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	7 205 000
44.01.04.	Verkställande av beskattningen (VR)	1 100 000
44.01.05.	Utvecklingsarbete (VR)	300 000
44.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	<u>36 100 000</u>
44.05.30.	Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)	23 500 000
44.05.31.	Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)	12 600 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	<u>54 650 000</u>
44.10.31.	Överföring av danaarv	50 000
44.10.32.	Stöd för kommunernas IT-utveckling	100 000
44.10.40.	Understöd för informationsteknisk infrastruktur	2 500 000
44.10.74.	Infrastrukturella investeringar (R)	32 000 000
44.10.80.	Lån åt kommunerna för inrättande av arbetsplatsområden (R)	5 000 000
44.10.87.	Regionallån	15 000 000
44.15.	STÖD FRÅN EUROPEISKA UNIONEN	<u>21 600 000</u>
44.15.60.	Stöd från Europeiska Unionen	21 600 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>10 130 000</u>
44.20.50.	Understöd ur penningautomatmedel	3 300 000
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel	3 200 000
44.20.86.	Lån ur penningautomatmedel (R)	3 630 000
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSavgifter	<u>66 600 000</u>
44.90.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	300 000
44.90.04.	Pensioner och familjepensioner (F)	65 000 000
44.90.05.	Övriga pensionsutgifter (F)	1 300 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER	<u>6 574 000</u>
44.95.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	3 500 000
44.95.04.	Ålandsdelegationen (VR)	100 000

44.95.05. IT-utveckling (VR)	1 000 000
44.95.07. Fackföreningsutbildning	14 000
44.95.08. Övriga avlöningar	960 000
44.95.70. Anskaffning av inventarier (R)	1 000 000

Huvudtitel 45

45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALT- NINGSOMRÅDE	440 153 000
45.01. ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>5 752 000</u>
45.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)	5 752 000
45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	<u>48 975 000</u>
45.10.01. Verksamhetens utgifter (VR)	350 000
45.10.50. Bostadsbidrag (F)	4 200 000
45.10.51. Stipendier för vidareutbildning och kompletterande utbildning inom socialvården utomlands	25 000
45.10.52. Moderskapsunderstöd (F)	270 000
45.10.53. Barnbidrag (F)	44 000 000
45.10.54. Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)	130 000
45.15. AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER	<u>68 350 000</u>
45.15.30. Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för social- vården (F)	45 750 000
45.15.31. Landskapsandel till kommunerna och privata samfund för anlägg- ningskostnader för sociala tjänster (R)	22 600 000
45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	<u>720 000</u>
45.20.30. Mottagande av flyktingar	720 000
45.25. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL VERKSAMHET	<u>8 430 000</u>
45.25.50. Understöd för ideell verksamhet	7 030 000
45.25.51. Stödjande av cancersjuka	200 000
45.25.52. Understöd för skyddad arbetsverksamhet för handikappade	1 200 000
45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	<u>2 841 000</u>
45.30.01. Verksamhetens utgifter (VR)	86 000
45.30.23. Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet	2 700 000
45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek	40 000
45.30.53. Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)	15 000
45.35. ÖVRIG VETERINÄRVÅRD	<u>25 000</u>

45.35.01. Verksamhetens utgifter (VR)	25 000
45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD	<u>450 000</u>
45.50.01. Verksamhetens utgifter (VR)	450 000
45.52. NATURVÅRD	<u>2 075 000</u>
45.52.01. Verksamhetens utgifter (VR)	1 050 000
45.52.19. Övriga naturvårdsåtgärder	25 000
45.52.60. Bidrag för ersättande av skador förorsakade av särskilt skyddsvärda arter av djur	30 000
45.52.63. Bidrag för landskapsvård	170 000
45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	800 000
45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	<u>6 580 000</u>
45.54.01. Verksamhetens utgifter (VR)	1 780 000
45.54.31. Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder	300 000
45.54.60. Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder	4 500 000
45.56. AVFALLSHANTERING	<u>2 710 000</u>
45.56.04. Verksamhetens utgifter (VR)	180 000
45.56.60. Stödjande av hanteringen av farligt avfall	160 000
45.56.62. Främjande av avfallshanteringen	2 300 000
45.56.65. Räntestöd för lån för projekt som främjar avfallshanteringen	70 000
45.59. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	<u>545 000</u>
45.59.20. Verksamhetens utgifter (VR)	545 000
45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>292 700 000</u>
45.70.20. Verksamhetens utgifter (VR)	282 700 000
45.70.74. Byggnadsinvesteringar (R)	10 000 000

Huvudtitel 46

46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE	268 833 000
46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>4 982 000</u>
46.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)	3 832 000
46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)	1 150 000
46.03. STUDIESERVICEENHETEN	<u>31 300 000</u>
46.03.01. Verksamhetens utgifter (VR)	395 000
46.03.04. Praktikantplatser för högskolestuderande	610 000

46.03.50.	Studiepenning (F)	29 500 000
46.03.51.	För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)	570 000
46.03.52.	Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)	225 000
46.05.	FRITT BILDNINGSSARBETE OCH HANTVERKSUTBILDNING	<u>2 539 000</u>
46.05.51.	Landskapsandel för medborgarinstitutets driftskostnader (F)	1 524 000
46.05.52.	Landskapsunderstöd för studieförbundens verksamhet (F)	245 000
46.05.53.	Landskapsunderstöd för Ålands hantverksskola (F)	770 000
46.05.76.	Verkstadsbyggnad för Ålands hantverksskola (R)	0
46.07.	BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN	<u>2 755 000</u>
46.07.04.	Övriga utgifter för biblioteksverksamheten	350 000
46.07.30.	Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)	2 265 000
46.07.50.	Understöd åt författare och översättare (RF)	140 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET	<u>2 495 000</u>
46.09.04.	Utgifter för Ålands kulturdelegation	110 000
46.09.05.	Nordiskt kulturutbyte och Östersjökulturutbyte	508 000
46.09.23.	Utgifter för det åländska folkets historia, del III	355 000
46.09.30.	Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	1 205 000
46.09.50.	Understöd till Ålands emigrantinstitut r.f.	117 000
46.09.52.	Understöd för lantbruksmuseum	200 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	<u>5 910 000</u>
46.11.04.	Ålands ungdomsråd	55 000
46.11.52.	Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete	1 100 000
46.11.53.	Understöd för idrottsorganisationers verksamhet	3 955 000
46.11.54.	Understöd för idrotts- och sportanläggningar	500 000
46.11.86.	Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)	300 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	<u>5 830 000</u>
46.13.50.	Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier	2 590 000
46.13.51.	Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.	1 300 000
46.13.52.	Understöd för Ålands brandkårsmuseum	180 000
46.13.53.	Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll	300 000
46.13.54.	Understöd för musikteater	400 000
46.13.55.	Övrig kulturell verksamhet	1 060 000
46.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	<u>77 000 000</u>

46.15.30.	Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)	35 500 000
46.15.31.	Stöd för datautveckling	500 000
46.15.32.	Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)	30 000 000
46.15.33.	Pensionspremier för grundskollärare (F)	11 000 000
46.17.	UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN	<u>1 150 000</u>
46.17.04.	Utgifter för handikappades utbildning (F)	700 000
46.17.05.	Utgifter för åländska studerande i norden (F)	450 000
46.18.	ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA	<u>600 000</u>
46.18.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	600 000
46.19.	VUXENUTBILDNINGSENHETEN	<u>4 265 000</u>
46.19.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	20 000
46.19.04.	Läroavtalsutbildning (VR)	1 895 000
46.19.05.	Yrkesinriktad vuxenutbildning (F)	1 350 000
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (F)	1 000 000
46.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	<u>750 000</u>
46.25.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	750 000
46.30.	ÅLANDS HÖGSKOLA	<u>3 988 000</u>
46.30.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	3 590 000
46.30.27.	Avgiftsbelagd service - utgifter (F)	198 000
46.30.50.	Forsknings- och projektstipendier	200 000
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>5 044 000</u>
46.32.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	5 044 000
46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>3 270 000</u>
46.34.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	3 270 000
46.35.	ÅLANDS LYCEUM	<u>16 202 000</u>
46.35.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	15 202 000
46.35.76.	Grundförbättringar och ombyggnader (R)	1 000 000
46.36.	ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK	<u>7 886 000</u>
46.36.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	6 936 000
46.36.70.	Uppdatering av simulator (R)	950 000
46.38.	ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK	<u>8 662 000</u>

46.38.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	8 662 000
46.39.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	<u>1 664 000</u>
46.39.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 664 000
46.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	<u>11 459 000</u>
46.40.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	10 102 000
46.40.21.	Driftsutgifter för m.s. Utö (VR)	357 000
46.40.75.	Grundreparationer (R)	1 000 000
46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	<u>3 000 000</u>
46.41.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 000 000
46.41.77.	Livräddningsövningsanläggning (R)	2 000 000
46.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	<u>20 750 000</u>
46.42.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	18 750 000
46.42.74.	Tillbyggnad för träningsundervisningen (R)	500 000
46.42.75.	Grundreparationer (R)	1 500 000
46.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	<u>5 548 000</u>
46.44.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	4 898 000
46.44.75.	Renovering av fastighet (R)	650 000
46.46.	ÅLANDS HUSMODERSSKOLA	<u>1 920 000</u>
46.46.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 920 000
46.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	<u>8 523 000</u>
46.48.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	8 000 000
46.48.21.	Rörelseverksamhet (F)	523 000
46.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	<u>4 632 000</u>
46.50.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	4 632 000
46.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	<u>7 768 000</u>
46.52.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	7 768 000
46.60.	MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET	<u>2 198 000</u>
46.60.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	2 198 000
46.62.	ÅLANDS MUSEUM	<u>2 600 000</u>
46.62.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	2 600 000
46.64.	ÅLANDS KONSTMUSEUM	<u>655 000</u>

46.64.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	625 000
46.64.70.	Inköp av konst med donationsmedel (RF)	5 000
46.64.88.	Inköp av värdepapper med donationsmedel (RF)	25 000
46.66.	KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE	<u>7 285 000</u>
46.66.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	5 440 000
46.66.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)	145 000
46.66.75.	Slottets restaurering (R)	1 700 000
46.68.	BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE	<u>1 194 000</u>
46.68.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 164 000
46.68.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)	30 000
46.70.	ARKEOLOGISK VERKSAMHET	<u>2 319 000</u>
46.70.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 904 000
46.70.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)	300 000
46.70.29.	Skydd av fornlämningsmiljö (R)	115 000
46.72.	ETNOLOGISK VERKSAMHET	<u>2 127 000</u>
46.72.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 515 000
46.72.27.	Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)	262 000
46.72.50.	Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader	350 000
46.80.	LANDSKAPSARKIVVERKSAMHETEN	<u>563 000</u>
46.80.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	563 000

Huvudtitel 47

47.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	117 366 000
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>8 853 000</u>
47.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	8 422 000
47.01.04.	Ålandskontor i Stockholm (VR)	431 000
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	<u>27 903 000</u>
47.03.05.	Utgifter för investeringslån (F)	250 000
47.03.06.	Åland i Helsingfors	600 000
47.03.19.	Utgifter enligt LL om rätt att idka näring	25 000
47.03.23.	Ålands landsbygdscentrum (VR)	428 000
47.03.40.	Stöd för företagens marknadsföring	2 550 000
47.03.41.	Stöd för Ålandsbutiken i Stockholm	250 000
47.03.42.	Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet	950 000
47.03.43.	Stöd för landsbygds- och skärgårdsutveckling	2 000 000

47.03.45. Understöd för produkt- och teknologiutveckling	1 100 000
47.03.46. Räntestöd för företags investeringar	1 500 000
47.03.47. Stöd för företagens kompetensutveckling	750 000
47.03.48. Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till äländska företag	300 000
47.03.49. Näringsstöd (R)	6 500 000
47.03.60. Ersättande av kreditförluster (R)	1 000 000
47.03.83. Investeringslån (R)	6 500 000
47.03.85. Produktutvecklingslån (R)	1 700 000
47.03.88. Aktieteckning i bolag (R)	1 500 000
47.06. ÖVRIGT STÖD TILL NÄRINGSLIVET	<u>3 100 000</u>
47.06.43. Transportstöd (F)	2 500 000
47.06.46. Finansieringsstöd för detaljhandeln i skärgården	600 000
47.07. TURISMEN	<u>8 226 000</u>
47.07.40. Turismens främjande (R)	8 226 000
47.12. SYSSELSÄTTNINGENS FRÄMJANDE	<u>4 200 000</u>
47.12.01. Avlöningar samt omkostnader för beredskapsarbeten (F)	1 300 000
47.12.30. Landskapsunderstöd till kommuner och kommunalförbund för lindrande av arbetslösheten (F)	1 000 000
47.12.61. Landskapsunderstöd för lindrande av arbetslösheten (F)	1 500 000
47.12.62. Praktikantpenning för orientering i arbetslivet	400 000
47.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	<u>7 810 000</u>
47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)	4 850 000
47.15.45. Ersättningar för skördeskador och växtskydd (R)	300 000
47.15.47. Bekämpande av flyghavre och växtinspektionsverksamhet	110 000
47.15.48. Stöd för producentorganisationer och rådgivning	1 800 000
47.15.49. Stödjande av unga odlare (R)	750 000
47.18. ÖVRIGT STÖD TILL LANTBRUKET	<u>19 350 000</u>
47.18.04. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)	430 000
47.18.41. Miljöstöd för lantbruket	11 600 000
47.18.42. Nationella stöd till jordbruket som ansluter till miljöstödsprogrammet	300 000
47.18.43. Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)	520 000
47.18.44. Investeringsstöd till lantbruket	6 000 000
47.18.47. Stöd för utveckling av landsbygden	500 000
47.21. FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	<u>1 770 000</u>
47.21.01. Verksamhetens utgifter (VR)	300 000
47.21.40. Särskilda understöd för skogsbruket	280 000

47.21.41.	Stöd för skogsbruksätgärder (R)	1 000 000
47.21.42.	Understöd för skogsbruk i skärgården	90 000
47.21.83.	Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)	0
47.21.84.	Skogsförbättringslån (R)	100 000
47.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	<u>821 000</u>
47.22.04.	Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)	521 000
47.22.40.	Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (F)	300 000
47.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	<u>9 112 000</u>
47.24.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	252 000
47.24.40.	Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)	900 000
47.24.41.	Räntestöd för fiskarlån (F)	10 000
47.24.42.	Räntestöd för främjande av fiskhushållningen (F)	10 000
47.24.43.	Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar	10 000
47.24.44.	Främjande av marknadsföringen och strukturpolitiken (F)	6 200 000
47.24.45.	Ersättande av sälskador	300 000
47.24.46.	Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar (R)	950 000
47.24.49.	Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande	480 000
47.40.	ARBETSFÖRMEDLINGEN	<u>9 940 000</u>
47.40.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	3 310 000
47.40.50.	Arbetslöshetsersättningar (F)	5 500 000
47.40.51.	Utkomstskydd vid flyttning (F)	10 000
47.40.52.	Specialutgifter för arbetskraftsservicen	120 000
47.40.53.	Utbildningsstöd (F)	1 000 000
47.43.	YRKESVÄGLEDNINGEN	<u>228 000</u>
47.43.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	228 000
47.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	<u>4 352 000</u>
47.46.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	4 352 000
47.49.	SKOLLÄGENHETEN JOMALA GÅRD	<u>2 796 000</u>
47.49.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 768 000
47.49.21.	Verksamhetens utgifter - Ålands svinavelsstation (VR)	1 028 000
47.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	<u>5 510 000</u>
47.52.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	110 000
47.52.74.	Grundreparationer (R)	400 000

47.52.77.	Utvecklande av Grelsby kungsgård (R)	5 000 000
47.52.78.	Täckdikning (R)	0
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	670 000
47.55.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	670 000
47.58.	GUTTORP FISKODLINGSANSTALT	2 725 000
47.58.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	2 725 000

Huvudtitel 48

48.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	134 878 000
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	3 115 000
48.01.01.	Verksamhetens utgifter (VR)	3 115 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	7 035 000
48.10.04.	Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)	260 000
48.10.40.	Understöd för flygverksamhet	0
48.10.45.	Understöd för kollektivtrafik	3 975 000
48.10.70.	Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)	2 800 000
48.20.	SKÄRGÅRDSTRAFIKEN	63 300 000
48.20.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	63 000 000
48.20.70.	Anskaffning av fartyg och färjor (R)	300 000
48.30.	VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR	55 340 000
48.30.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	33 363 000
48.30.21.	Verksamhetens utgifter - projekteringsenheten (VR)	2 557 000
48.30.30.	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)	1 500 000
48.30.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	920 000
48.30.77.	Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)	17 000 000
48.50.	VERKSTAD OCH LAGER	4 600 000
48.50.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	3 750 000
48.50.77.	Utbyggnad av Möckelö hamn (R)	850 000
48.60.	ÅLANDSTRAFIKEN	1 488 000
48.60.20.	Verksamhetens utgifter (VR)	1 488 000

Huvudtitel 49

49.	FINANSIERINGSUTGIFTER	6 100 000
------------	------------------------------	------------------

49.01.	UTGIFTER FÖR FINANSIERINGSLÅN	<u>6 000 000</u>
49.01.90.	Ränteutgifter (F)	3 000 000
49.01.91.	Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)	3 000 000
49.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	<u>100 000</u>
49.90.90.	Återförda inkomstrester (F)	100 000
49.95.	UTJÄMNINGSFOND	<u>0</u>
49.95.90.	Överföring till utjämningsfond	0
49.98.	ÖVERFÖRING TILL FÖLJANDE BUDGETÅR	<u>0</u>
49.98.99.	Överföring av budgetöverskott	0
	Utgifternas totalbelopp	1 281 582 000

Mariehamn den 22 december 1999

Sune Eriksson
talman

Ragnar Erlandsson
vicetalman

Bert Häggblom
vicetalman

31. LAGTINGET**31.05. LAGTINGETS KANSLI****31.05.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
27.561,57	20.000	15.000

Inkomsterna består av prenumerationsavgifter för lagtingshandlingar, bibliotekets inkomster samt viss publikationsförsäljning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>15.000</u>
	Totalt	15.000

32. LANDSKAPSSTYRELSEN**32.05. LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA INKOMSTER****32.05.04. Skärgårdssamarbetet**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
609.548,05	820.000 tb 38.000	882.000

Med hänvisning till moment 42.05.04 föreslås här en motsvarande inkomst.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>882.000</u>
	Totalt	882.000

32.05.10. Inkomster från Källskär

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
5.953,30	1.000	6.000

Momentet avser beräknad inkomst från försäljning av vykort och rundvandringsskator samt hyresinkomster och ersättning för telefonanvändning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	2.000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	<u>4.000</u>
	Totalt	6.000

32.20. KONSUMENTRÅDGIVNING**32.20.39. Kommunernas ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
79.502,98	135.000	127.000

Föreslagen inkomst balanserar mot motsvarande utgifter för verksamheten under moment 42.20.01.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>127.000</u>
	Totalt	127.000

32.40. LAGBEREDNINGEN**32.40.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
33.180,50	28.000	45.000

Inkomsterna härrör i huvudsak från prenumerationerna på och lösnummerförsäljningen av Ålands författningssamling samt från försäljningen av lagsamlingen.

Inkomsterna beräknas öka till följd av att en ny lagsamling förväntas utkomma under året.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>45.000</u>
	Totalt	45.000

33. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE**33.01. ALLMÄN FÖRVALTNING****33.01.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
31.153,40	15.000	130.000

Momentet avser inkomster av försäljning av intyg och utdrag ur register, försäljning av böcker och broschyrer samt avgifter från expeditioner vid kansliavdelningens allmänna byrå. Inkomstökningen föranleds av att landskapsstyrelsen under år 1999 fattat beslut om att ersätta stämpelskatten med avgifter enligt LL om grunderna för avgifter till landskapet (ÅFS (27/93)).

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>130.000</u>
	Totalt	130.000

33.03. ÅLANDSKONTORET I HELSINGFORS**33.03.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	75.000	20.000

Inkomsterna för Ålandskontoret utgörs främst av Ålandsdelegationens (Justitieministeriets) hyresbetalningar.

Specifikation:

3300	Hyresinkomster och ersättningar	<u>20.000</u>
	Totalt	20.000

33.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN**33.04.01 Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		80.000

Momentet nytt.

Beräknade inkomster härrör från EU-projektet "Kvinnofrid International" delfinansierat av jämställdhetsprogrammet "Lika möjligheter för kvinnor och män" ("Equal Opportunities for Women and Men").

Inkomsterna för år 2000 beräknas till 80.000 mark och erhålls efter

redovisning. Summan innefattar bl.a. kostnader för regional projektledare på Åland, utvärdering, dokumentation och expertarvoden.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>80.000</u>
	Totalt	80.000

33.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET

33.05.60 Inkomster av radio- och TV-verksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
8.577.011,18	8.470.000	8.470.000

Momentet avser inkomster från avgifter för innehav av TV-mottagare. Föreslås med hänvisning till 8 § 2 mom. LL om landskapets finansförvaltning (ÅFS 43/71) att kostnaderna för uppbörd och kontroll av avgifterna vilka beräknas uppgå till 200.000 mark (ersättning till Posten) samt 30.000 mark för avlöning av granskare får belastas momentet.

Specifikation:

4000	Personalutgifter - övriga löner och arvoden	-30.000
4300	Inköp av tjänster	-200.000
3000	Inkomster av verksamheten	<u>8.700.000</u>
	Totalt	8.470.000

33.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET

33.15.50. Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
302.000,00	302.000	302.000

Föreslås en inkomst om 302.000 mark. Se moment 43.15.50.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	<u>302.000</u>
	Totalt	302.000

33.15.51. Statsanslag för understödjande av politisk information

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
175.000,00	175.000	225.000

Föreslås en inkomst om 225.000 mark. Se moment 43.15.51.

Specifikation:

8009	Övriga inkomstöverföringar	<u>225.000</u>
	Totalt	225.000

33.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

33.25.83. Inkomster föranledda av friköp från användnings- och överlåtelsebegränsningar på bostadsbelånade fastigheter

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		100.000

Momentet nytt.

Med anledning av att LL om befrielse från användnings- och överlåtelsebegränsningar för hyresfastigheter (ÅFS 42/99) börjar tillämpas under budgetåret föreslås en inkomst om 100.000 mark.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>100.000</u>
	Totalt	100.000

33.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI

33.27.05. Inkomst av elinspektionsverksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
117.998,02	105.000	115.000

Kalkylerade inkomster som baserar sig på offentligrättsliga prestationer inkluderande årsavgifter och avgiftsbelagda företagsekonomiska prestationer med fasta avgifter.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>115.000</u>
	Totalt	115.000

33.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

33.30.04. Inkomst från brand- och räddningsväsendet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
130.655,00	120.000	5.000

Föreslås en inkomst om 5.000 mark för brand- och räddningsväsendets verksamhet.

För landskapsalarmcentralens inkomster se moment 33.32.20.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>5.000</u>
	Totalt	5.000

33.30.39. Kommunernas andelar i driftkostnaderna för landskapsalarmcentralen

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.274.971,96	1.500.000	

Momentet utgår med anledning av förslaget att landskapsstyrelsen övertar huvudmannskapet för alarmcentralen. Se kapitel 43.32.

33.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN

Kapitlet nytt.

33.32.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		100.000

Momentet nytt.

Inkomsterna av alarmcentralens avgiftsbelagda verksamhet uppskattas till 100.000 mark.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>100.000</u>
	Totalt	100.000

33.40. FASTIGHETSFÖRVALTNING

33.40.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.112.140,35	1.140.000	1.140.000

Uppskattade inkomster enligt följande:

Byggnadsbyråns byggnadsverksamhet	250.000
Hysesinkomster från Självstyrelsegården	60.000
Hyra för befolkningsskyddet	110.000
Inkomster för sålda fastighetstjänster	580.000
Inkomster för hyresbostäderna vid Grindmattesvägen 7 i Mariehamn	80.000
Hysesinkomster från Eckerö post- och tullhus	60.000
	<u>1.140.000</u>

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	830.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>310.000</u>
	Totalt	1.140.000

33.60. ÅLANDS POLISDISTRIKT

33.60.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.524.278,33	900.000	1.000.000

Inkomsterna har beräknats enligt följande:

Inkomst av polis lämnad handräckning	20.000
Inkomst av hittegods försäljning	30.000
Sjukförsäkringsersättningar	150.000
Diverse inkomster	50.000
Inkomster av kansliexpeditioner	
- enligt landskapslagstiftning	250.000
- enligt rikslagstiftning	<u>500.000</u>
	<u>1.000.000</u>

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	792.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	18.000
3900	Övriga inkomster	40.000
4000	Personalutgifter (minskning)	<u>150.000</u>
	Totalt	1.000.000

33.70. MOTORFORDONSBYRÅN

33.70.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.696.596,24	3.260.000	3.380.000

Inkomsterna har beräknats enligt följande:

Avgifter	500.000
Brickor	330.000
Besiktningar	2.350.000
Förarexamina	200.000

Inkomsterna från trafikskyddet har överförts till moment 38.01.01.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	<u>3.380.000</u>
Totalt	<u>3.380.000</u>

33.70.60. Skrotningsavgifter

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
113.400,00	100.000	115.000

Under momentet föreslås en inkomst om 115.000 mark.

Specifikation:

3000 Inkomster av verksamheten	<u>115.000</u>
Totalt	<u>115.000</u>

33.80. POSTEN PÅ ÅLAND

33.80.23. Posten på Åland

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
25.000.000,00	15.000.000	10.000.000

Med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (ÅFS 43/71) föreslås att det belopp som överförs från Posten Åland får gottskrivas netto på momentet. Se motivering under kapitel 43.80.

Specifikation:

5000 Finansiella inkomster	<u>10.000.000</u>
Totalt	<u>10.000.000</u>

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I vtm Bert Häggbloms finansmotion nr 1/1999-2000 föreslås att inkomstanslaget under moment 33.80.23 om 10.000.000 mark utgår.

Lagtinget har i behandlingen av 1997 års budget i enlighet med finansutskottets betänkande nr 5/1996-97 efterlyst en bedömning av hur stort eget kapital det kan anses vara rimligt att Posten skall ha i förhållande till de gjorda och planerade investeringarna samt den verksamhet som bedrivs. Landskapsstyrelsen ansåg i motiveringarna till 1998 års budget att Postens kapital bör dimensioneras så att verksamheten och dess utveckling kan finansieras med egna medel medan överskott och likvida medel därutöver skall inbetalas till budgeten för sedvanlig budgetbehandling.

Utskottet omfattar i princip landskapsstyrelsens ställningstagande, men konstaterar samtidigt att överföringen av Postens kapital till landskapets budget på nytt väckt diskussion. Det råder bl. a. delade uppfattningar om överföringen i föreliggande budgetförslag kan komma att äventyra Postens likviditet med tanke på det förestående postterminalbygget. Med hänvisning till den diskussion som frågan väckt föreslår utskottet att landskapsstyrelsen slår fast principer för hur stor andel av vinsten som skall överföras till landskapets budget. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att finansmotion nr 1/1999-2000 förkastas.

33.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER

33.95.06. Ersättningar från Folkpensionsanstalten för företagshälsovården

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
144.735,24	126.000	209.000

Under momentet gottskrivs främst de ersättningar från Folkpensionsanstalten för skäliga kostnader för företagshälsovården (199.000 mark) samt eventuella inkomster för kursavgifter.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	10.000
4300	Inköp av tjänster (minskning)	199.000
	Totalt	209.000

34. FINANSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

34.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

34.10.31. Inkomst av danaarv

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
307.646,20	50.000	50.000

Enligt 63 § självstyrelselagen tillfaller danaarv landskapet Åland. Se även moment 44.10.31.

Specifikation:

6000	Extraordinära inkomster	50.000
	Totalt	50.000

34.15. STÖD FRÅN EUROPEISKA UNIONEN

34.15.60. Inkomster från Europeiska Unionen

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
13.859.146,74	17.553.000	21.600.000

Med hänvisning till motiveringen för kapitel 44.15 föreslås en inkomst om 21.600.000 mark upptagen under momentet. Inkomsten avser EU:s finansieringsandelar i projekt som ingår i de olika programmen samt i övriga av EU delfinansierade åtgärder.

Specifikation:

8000	Europeiska Unionen	21.600.000
	Totalt	21.600.000

34.20. PENNINGAUTOMATMEDEL

34.20.50. Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
30.250.000,00	30.300.000	30.300.000

Ålands penningautomatförening har i den ordning 17 § penningautomatförordningen (ÅFS 56/93) föreskrivet meddelat att den beräknade nettoavkastningen för år 1999 uppgår till 30.300.000 mark, vilket belopp sålunda föreslås upptaget som inkomst under momentet.

Avkastningen föreslås på basis av penningautomatföreningens förslag i sammandrag fördelat enligt följande:

BIDRAG:

Social verksamhet	8.430.000
Ungdomsarbete	1.155.000
Idrott	4.455.000
Kulturell verksamhet	5.830.000
Övriga bidrag	3.300.000

Projektbidrag	3.200.000
	<u>26.370.000</u>

LÅN:	
Ungdomsarbete	300.000
Övriga lån	<u>3.630.000</u>
	<u>3.930.000</u>

Se även kapitlen 44.20, 45.25, 46.11 och 46.13 samt LF om Ålands penningautomatförening och dess verksamhet (ÅFS 56/93).

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	<u>30.300.000</u>
	Totalt	<u>30.300.000</u>

34.90. PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER

34.90.04. Överföring från pensionsfonden

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	32.000.000	32.500.000

Enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond (ÅFS 71/95) skall för dem som hör till landskapets pensionssystem pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden medan enligt 9 § till budgeten kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter. Föreslås ett anslag om 32.500.000 mark för överföringar under år 2000.

Med beaktande av detta beräknas fonden under år 2000 tillföras medel om ca 77 miljoner mark netto varvid totalbeholdningen i fonden vid slutet av år 2000 kan beräknas uppgå till ca 500 miljoner mark värderat enligt marknadsvärde.

Specifikation:

7000	Pensionsinkomster	<u>32.500.000</u>
	Totalt	<u>32.500.000</u>

34.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER

34.95.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

53.436,67	50.000	50.000
-----------	--------	--------

Anslaget avser inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag bl.a. ersättning för kopior, postporton, telefonsamtal m.m.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>50.000</u>
	Totalt	50.000

34.95.08. Sjukförsäkringsersättningar

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	1.500.000	1.700.000

Uppskattad inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds ledighet på grund av sjukdom och moderskap.

Specifikation:

4000	Personalutgifter (minskning)	<u>1.700.000</u>
	Totalt	1.700.000

35. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

35.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

35.01.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		110.000

Momentet nytt.

Under momentet föreslås en inkomst om 110.000 mark. Inkomsten avser främst INTERREG IIC-delfinansiering för ett projekt inom ramarna för B7-samarbetet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>110.000</u>
	Totalt	110.000

35.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

35.10.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

0,00

116.000

116.000

Inkomstbeloppet utgör avgifter för beslut om serveringstillstånd och avgifter för tillsyn över servering av alkoholdrycker. Beloppet av tillsyningsavgifter är beräknat utifrån ett uppskattat antal liter alkoholdrycker inköpta av tillståndsinnehavare och beloppet av serveringstillståndsavgifter baseras på ett uppskattat antal tillstånd under året.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>116.000</u>
	Totalt	<u>116.000</u>

35.52. NATURVÅRD

35.52.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	50.000	350.000

Det föreslagna anslaget avser i första hand beräknade inkomster från av landskapsstyrelsen fastställda avgifter för prövning av ansökningar, och inkomster från mindre virkesförsäljningar vid gallringar i kulturmarksreservat. Därtill upptas en inkomst om 300.000 mark avseende EU-delfinansiering ur Life-fonden för projektet "Biologisk mångfald: Återskapande och vård av lövängar, Åland". EU's delfinansiering av projektet har i tidigare års budgeter upptagits under moment 34.15.60. Se även moment 45.52.01.

Inkomsten under anslaget beräknas fördela sig enligt följande:

Täktavgifter	10.000
Övriga avgifter	6.000
Virkesförsäljning	15.000
Jaktarrenden	1.000
Avräkning, el Nätö	8.000
Försäljning av publikation	10.000
EU-delfinansiering ur Life-fonden	<u>300.000</u>
	<u>350.000</u>

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	50.000
8000	Europeiska unionen	<u>300.000</u>
	Totalt	<u>350.000</u>

35.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD

35.54.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

tb 25.000

Momentet har sammanslagits med det tidigare momentet 35.54.17.

Anslaget avser inkomster från uppdraget att genomföra fiskodlingskontrollprogrammet och inkomster av andra undersökningar, såsom bl.a. brunnar och kommunala reningsverk.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>405.000</u>
	Totalt	405.000

35.54.17. Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	375.000	

Momentet utgår. Se moment 35.54.01.

35.59. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

35.59.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	40.000	40.000

Anslaget avser inkomster från avgifter för miljöprövningsnämndens tillståndsprövning enligt vattenlagen.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- avgifter för tillståndsprövning	<u>40.000</u>
	Totalt	40.000

35.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

35.70.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

25.258.529,86	24.500.000	25.000.000
---------------	------------	------------

Under momentet föreslås en inkomst om 25.000.000 mark. Inkomsten beräknas i stort fördela sig enligt:

Patientavgifter		
Primärvården		
- öppenvårdsbesök	1.500.000	
- företags- och personalhälsovård	100.000	
- Gullåsen	3.500.000	
- tandvård	1.900.000	
- miljöhälsovård	500.000	7.500.000
Specialsjukvården exkl. psykiatri		
- öppenvårdsbesök	4.300.000	
- vård på avdelning	3.600.000	
- vård på psykiatrisk avdelning	700.000	8.600.000
Ersättning från kommuner och staten		3.505.000
Försäljningsinkomster		3.150.000
Hysesinkomster		1.760.000
Övriga inkomster		485.000
		25.000.000

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	22.755.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	1.760.000
3900	Övriga inkomster	485.000
	Totalt	25.000.000

35.70.39. Kommunernas ersättning för Gullåsen

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
17.907.979,28	16.500.000	17.500.000

Föreslås en inkomst om 17.500.000 mark för kommunernas ersättning för Gullåsen. Inkomsten har beräknats utgående från en debiteringsgrund om 665 mark /vårddyg.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	17.500.000
	Totalt	17.500.000

36. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

36.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

36.01.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.538,31	10.000	10.000

Anslaget avser inkomster av utbildnings- och kulturavdelningens försäljning av faktalitteratur, läromedel, kompendier och musikkassetter.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>10.000</u>
	Totalt	10.000

36.03. STUDIESERVICEENHETEN

36.03.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		50.000

Momentet nytt. Se även moment 37.43.20.

Som inkomster av deltagaravgifterna från det svenska högskoleprovet, som arrangeras på Åland i samarbete med Stockholms Universitet, föreslås 50.000 mark upptaget.

Provvavgiften är 240 mark, vilket täcker kostnaderna för ersättningen till Stockholms Universitet samt utgifter för de lokala arrangemangen. Inkomsterna motsvaras av lika stora utgifter under moment 46.03.01.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>50.000</u>
	Totalt	50.000

36.03.51. Återindrivna studiestöd

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
52.390,53	60.000	100.000

Den beräknade inkomsten på återindrivning av de studielån som landskapet på basis av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till ca 100.000 mark under år 2000. Se även LL om studiestöd (ÅFS 94/95). Ökningen föranleds av det gynsamma ekonomiska konjunkturläget då fler får möjlighet att amortera bort låneskulder.

Specifikation:

8008	Återbetalning av inkomstöverföringar	<u>100.000</u>
------	--------------------------------------	----------------

Totalt**100.000****36.18. ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA****36.18.01. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
40.641,61	100.000	200.000

Anslaget avser inkomster för upphyrning av studieboheter för vilka de studerande betalar hyra och för studiematerial m.m.

Under momentet upptas även inkomster för EU-delfinansiering av projekt inom ramen för främst ERASMUS. Motsvarande inkomster har tidigare upptagits under moment 34.15.60.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	20.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	110.000
8000	Europeiska unionen	70.000
	Totalt	200.000

36.19. VUXENUTBILDNINGSENHETEN**36.19.01. Yrkesinriktad vuxenutbildning**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
15.749,94	10.000	

Momentet utgår.

36.25. ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL**36.25.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
66.637,59	20.000	20.000

Under momentet föreslås 20.000 mark som inkomster från försäljning av kassetter, förmedling av läromedel och filmförsäljning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	20.000
	Totalt	20.000

36.25.39. Kommunernas andel i kostnaderna

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

380.145,00	483.000	498.000
------------	---------	---------

Anslaget avser kommunernas andel i läromedelscentralens drifts- och kapitalkostnader.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	498.000
	Totalt	498.000

36.30. ÅLANDS HÖGSKOLA

36.30.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
554.786,28	427.000	463.000

Anslaget avser dels inkomster från de studerande (inskrivningsavgifter, ersättningar för kopiering o.dyl.), prenumerationsavgifter (Radar), försäljning av högskolans publikationer och dels inkomster från de underhyresgäster högskolan har på Storagatan 9.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	303.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	160.000
	Totalt	463.000

36.30.27. Avgiftsbelagd service - inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
482.987,50	720.000	198.000

Anslaget avser inkomster för genomförande av uppdragsutbildningar, forskningsuppdrag m.m. mot full ersättning enligt uppdrag från utomstående beställare såsom organisationer, företag eller enskilda intresse-grupper. Se även moment 46.30.27.

Minskningen av anslaget föranleds av att projektet Skärgårdsföretagarna slutfördes under år 1999.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	198.000
	Totalt	198.000

36.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

36.32.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
692.178,02	547.000	813.000

Under momentet föreslås en inkomst om 813.000 mark upptagen. Anslaget avser främst inkomster av kursverksamhet, kosthåll, elevavgifter, försäljning av studiematerial samt elevhyror.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- elevavgifter	100.000	
	- inkomster av kursverksamhet	95.000	
	- inkomster av kosthåll	300.000	
	- försäljning av studiematerial	100.000	
	- kopior	<u>10.000</u>	605.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar		
	- hyror för bostäder	45.000	
	- internatsavgifter	160.000	
	- telefonersättningar	<u>3.000</u>	208.000
	Totalt		813.000

36.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT

36.34.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
246.993,77	300.000	260.000

Under momentet föreslås en inkomst om 260.000 mark upptagen. Inkomsten har beräknats utgående från följande terminsavgifter:

Musikskola, musikinstitut eller 500 skola	
Syskonrabatt	100 mark
Biämne	250 mark
Musik- eller danslekskola	250 mark
Avgifter för utomstående elever	250 mark

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- elevavgifter	<u>260.000</u>
	Totalt	260.000

36.35. ÅLANDS LYCEUM

36.35.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

713.818,99	935.000	750.000
------------	---------	---------

I inkomsterna har beaktats hyresinkomster från Ålands handelsläroverk för gemensamma utrymmen, inkomster från bespisningen och övriga hyresinkomster.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	600.000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	<u>150.000</u>
	Totalt	750.000

36.36. ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK

36.36.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
406.499,64	1.000.000	1.000.000

Inkomsterna vid sjöfartsläroverket härrör sig i sin helhet av den kursverksamhet som riktar sig till utomstående, såsom kurser i fartygssimulatorn, BRM-kurser, GMDSS-kurser, kurser i hälso- och sjukvård för sjöbefäl, crowd and crises management samt olika kurser i fartygsstabilitet m.m. Flera av kurserna är obligatoriska tidsbundna repetitionskurser enligt STCW-konventionen. Den uppgraderade simulatorn förväntas öka efterfrågan på kursverksamheten under år 2000.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster av kursverksamhet	<u>1.000.000</u>
	Totalt	1.000.000

36.38. ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK

36.38.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
454.884,21	310.000	460.000

Under momentet upptas inkomster från kurser som bl.a säljs till andra skolor samt hyror, tentamensavgifter och övriga inkomster, bl.a. från uthyrning av utrustning och utrymmen samt inkomster från kopiering. Under momentet ingår också inkomster från andra skolor för vissa löner.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamhet	150.000	
	- inkomster från övriga skolor för delade tjänster	200.000	
	- inkomster av övriga tjänster och avgiftsbelagd service	<u>70.000</u>	420.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar		<u>40.000</u>
	Totalt		460.000

36.39. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM**36.39.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
196.600,76	150.000	150.000

Inkomsterna härrör sig från den kurs- och uppdragsverksamhet som bedrivs i centret. Centret anordnar bl.a kurser i konstruktionsprogrammet AutoCAD med dess många tillämpningsområden och specialprogram, multimedieprogram och visualiseringsprogram samt produktion av hemsidor, internetanvändning och distansutbildningsteknik. Därtill erbjuds konsult hjälp och utbildning i kvalitetssystem enligt den internationella standardserien ISO 9000 och miljöledningssystemet ISO 14000. Inom detta område kommer kurser att anordnas på olika nivåer såsom introduktion, information om den förnyade standardserien och utbildning av interna kvalitetsrevisorer.

Såsom inkomster av ovanstående kurs- och uppdragsverksamhet föreslås 150.000 mark upptaget.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- kursverksamhet	80.000
	- uppdragsverksamhet	<u>70.000</u>
	Totalt	150.000

36.40. ÅLANDS SJÖMANSSKOLA**36.40.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
389.188,96	350.000	400.000

Inkomsterna för Ålands sjömansskola härrör sig från kosthållningen för andra skolans studerande, arbetsplatslunch för personalen, uthyrning av sport-/simhallen samt från delade tjänster och kursavgifter.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>400.000</u>
	Totalt	400.000

36.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

36.41.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	200.000	350.000

Inkomsterna härrör sig från en beräknad kursverksamhet. Under år 2000 beräknas kursverksamheten omfatta 20 kurser för studerande i landskapets skolor samt 20 kurser riktade till personal inom sjöfartsnäringen.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>350.000</u>
	Totalt	350.000

36.42. ÅLANDS YRKESSKOLA

36.42.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
557.248,32	600.000	500.000

Inkomsterna kommer i huvudsak från kursverksamheten samt från den arbetsverksamhet som bedrivs inom de olika utbildningsprogrammets praktiska undervisning.

Inkomsterna beräknas successivt minska ytterligare på grund av att andelen praktisk undervisning med inslag av kundarbete minskar kontinuerligt.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamheten	40.000	
	- inkomster av arbetsverksamheten	280.000	
	- inkomster av undervisningsmaterial	<u>170.000</u>	490.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar		<u>10.000</u>
	Totalt		500.000

36.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA

36.44.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

521.269,08

1.257.000

530.000

Under momentet föreslås en inkomst om 530.000 mark. Inkomsterna föreslås minskade på grund av att elevavgifter inte längre uppbärs av studeranden på hästinriktningen samt av att INTERREG-projektet "Bo bra & ät gott i skärgårdsbyarna/byamiljö" utgår.

De föreslagna inkomsterna kommer främst från bespisning, uthyrning, kursavgifter och skolmaterial samt en överföring från Ålands försöksstation för uppvärmning och städning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamhet	20.000	
	- inkomster av kosthåll	200.000	
	- försäljning av studiematerial	<u>32.000</u>	252.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar		258.000
3900	Övriga inkomster		<u>20.000</u>
	Totalt		530.000

36.46. ÅLANDS HUSMODERSSKOLA

36.46.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
127.883,55	61.000	74.000

Föreslås en inkomst om 74.000 mark avseende inkomster av bespisningen, elevavgifter och bostadshyra.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kosthåll	45.000	
	- inkomster av elevavgifter	<u>12.000</u>	57.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar		<u>17.000</u>
	Totalt		74.000

36.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA

36.48.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
248.719,61	176.000	200.000

Under momentet föreslås en inkomst om 200.000 mark för kurs- och arbetsverksamhet, kosthåll och studiematerial.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamheten	30.000	

- inkomster av arbetsverksamhet	40.000	
- inkomster av kosthåll	90.000	
- försäljning av studiematerial	<u>40.000</u>	<u>200.000</u>
Totalt		200.000

36.48.21. Rörelseverksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
813.666,40	660.000	700.000

Under momentet föreslås 700.000 mark i inkomster av skolans restaurangverksamhet. Se även moment 46.48.21.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster av rörelse	<u>700.000</u>
	Totalt	700.000

36.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT

36.50.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
253.628,83	192.000	230.000

Under momentet föreläs en inkomst om 230.000 mark. Inkomsterna beräknas öka på grund av inkomster från läroavtalsutbildning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster av kursverksamhet	84.000
	- övriga inkomster	10.000
	- Nordplus-stipendier	100.000
	- övriga stipendier	4.000
	- läroavtalsutbildning	<u>32.000</u>
	Totalt	230.000

36.52. ÅLANDS HANDELSLÄROVERK

36.52.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
598.487,75	421.000	585.000

Momentet avser inkomster från olika kurser, Ålands lyceums andel i lön för dataansvarig samt inkomster för uthyrning av lokaler till bl.a. Ålands

högskola.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- inkomster av kursverksamhet	270.000	
	- intäkter av övriga tjänster	260.000	
	- försäljning av studiematerial	<u>5.000</u>	535.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar		<u>50.000</u>
	Totalt		585.000

36.60. MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET

36.60.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
39.234,01	60.000	40.000

Inkomsterna avser försäljning av publikationer (Åländsk Odling och Ålands kyrkor) samt inkomster från bl.a. forskarbostad, kopiering och fotouppdrag.

Anslaget föreslås sänkt till 40.000 mark, då hyresinkomsterna för Västergårds föreslås upptagna under moment 36.66.20

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	37.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>3.000</u>
	Totalt	40.000

36.62. ÅLANDS MUSEUM

36.62.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
131.236,67	290.000	290.000

Under momentet upptas inkomster från biljettförsäljning vid Ålands museum och Ålands konstmuseum, museibutikens försäljning samt inkomster från fotoarkiv, dublettboksförsäljning och caféverksamhet.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- entréavgifter	190.000

- övriga inkomster	100.000
Totalt	290.000

36.64. ÅLANDS KONSTMUSEUM

36.64.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.404,52	5.000	5.000

Momentet avser inkomster från hyra av utställningsutrymmen i Ålands konstmuseum. Inkomster från försäljning i museishopen redovisas under Ålands museum.

Specifikation:

3300 Hyresinkomster och ersättningar	5.000
Totalt	5.000

36.64.88. Inkomst av donation

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
32.952,21	15.000	30.000

Momentet avser beräknad avkastning av Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Inkomsten föreslås höjd med anledning av nya redovisningsprinciper.

Jämför moment 46.64.70. och 46.64.88.

Specifikation:

5000 Finansiella inkomster	30.000
Totalt	30.000

36.66. KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE

36.66.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
809.730,82	710.000	788.000

Inkomsterna från Kastelholms fornminnesområde har beräknats enligt följande:

Biljettinkomster	600.000
Arrende från värdshuset	100.000
Arrende från båthamnen	22.500
Båtplatsavgifter	12.000
Hyror från bodar och kiosken	6.000

Uthyrning av Fähuset och Ribacka	5.500
Uthyrning av statarbostäder	10.000
Hyra från Västergårds i Tosarby	14.000
Avgifter för teknisk skötsel	<u>18.000</u>
Totalt	788.000

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	600.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>188.000</u>
	Totalt	788.000

36.66.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
52.850,01	60.000	70.000

Föreslås en inkomst om 70.000 mark för främst inkomster från entréavgifter till teaterföreställningar i slottet (t.ex. platskontorets produktion "Spöktimme på Kastelholm") samt från försäljning av souvenirer, böcker, vykort m.m. i Porthusets och Lillstugans museibutiker.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	70.000
	Totalt	70.000

36.68. BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE**36.68.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
55.403,08	35.000	80.000

Inkomsterna från Bomarsunds fornminnesområde har beräknats enligt följande:

Frivillig entré i Lotsstugan	2.000
Arrendeinkomster	28.000
Hysesinkomster	<u>50.000</u>
	80.000

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	2.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>78.000</u>
	Totalt	80.000

36.68.23. Försäljning av fastighet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		300.000

Momentet nytt.

Föreslås att landskapsstyrelsen befullmäktigas att för 300.000 mark försälja ett ca 40.000 m² stort outbrutet markområde av lägenhet Bomarsunds fästning med Prestö Rnr 4:38 till Sunds kommun. Området som är beläget vid Prästösund på sydvästra Prästö har i delgeneralplanen avsatts för bostadsbebyggelse.

Specifikation:

1120	Jord- och vattenområden (minskning)	
3900	Verksamhetens övriga inkomster	<u>300.000</u>
	Totalt	300.000

36.68.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
9.126,01	5.000	4.000

Inkomsten avser försäljning av böcker, broschyrer och vykort i lotsstugans museum.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>4.000</u>
	Totalt	4.000

36.70. ARKEOLOGISK VERKSAMHET

36.70.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
278.113,02	300.000	300.000

Anslaget avser inkomster med anledning av arkeologisk verksamhet där arbeten och undersökningar bekostas av uppdragsgivaren samt övrig försäljningsverksamhet. 190.000 mark avser inkomster i samarbetet med Ålands Turistförbund inom ramen för "40-Projektet".

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		<u>300.000</u>
	Totalt		300.000

36.72. ETNOLOGISK VERKSAMHET

36.72.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
225.336,70	262.000	262.000

Anslaget avser inkomster för rådgivning vid renovering och restaurering av äldre hus, samt vård av etnologiska föremål, entréavgifter från Hermas museigård och Ålands Skolmuseum, försäljning av sektionens publikationer m.m., samt ersättningar i samband med projekt "Förädling av skärgårdstimmer" inom ramen för INTERREG IIA.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- entréavgifter	30.000	
	- inkomster för planering och rådgivning	203.000	
	- avgiftsbelagd service	8.000	
	- försäljning av publikationer och böcker	<u>21.000</u>	<u>262.000</u>
	Totalt		262.000

36.80. LANDSKAPSARKIVVERKSAMHETEN

36.80.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
8.636,57	5.000	8.000

Anslaget avser inkomster för landskapsarkivets tjänster.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>8.000</u>
	Totalt	8.000

37. NÄRINGSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

37.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

37.01.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
386.577,83	200.000	270.000

Inkomsterna fördelas enligt nedan:

Försäljning av aktier	10.000
Hysesinkomster från toto-hall	20.000
Intäkter från projektering av torrlägningsprojekt	5.000
Intäkter från skogsbruksplaner	30.000
Intäkter från EU, INTERREG II C-projektet BEST	181.000
Övriga intäkter	24.000

Specifikation:

1130	Värdepapper (minskning)	10.000
3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster för planering och rådgivning	35.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	20.000
3900	Övriga inkomster	
	- inkomster från EU	181.000
	- övrigt	24.000
	Totalt	270.000

37.03. NÄRINGS LIVETS FRÄM J A N D E**37.03.60. Återbetalda stöd**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	tb 1.606.000	

Momentet utgår.

37.15. FRÄM J A N D E AV LANTBRUKET**37.15.04. Inkomster för avbytarservice inom lantbruket**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
148.968,38	105.000	115.000

Inkomsterna för avbytarverksamheten varierar beroende på att behovet av sjukvikarier varierar. Behovet tycks dock öka dels beroende på att medelåldern är ganska hög och dels beroende på att ladugårdarna blir allt mer tekniskt avancerade, vilket medför att lantbrukarna har svårt att ordna någon egen hjälp vid sjukdomsfall.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- inkomster för sjukvikarier	105.000
	- inkomster för veckoledigheter	8.000
	- inkomster för total kostnadstäckning	2.000
	Totalt	115.000

37.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

37.22.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	15.000	15.000

Anslaget avser diverse inkomster för i första hand prövning av ansökan.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	15.000
	Totalt	15.000

37.22.04. Inkomster för viltvårds- och jaktärenden

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	440.000	521.000

Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Jaktvårdsavgift 3.900 st x 110 mark	429.000
Jaktvårdsavgift 400 st x 220 mark	88.000
Jägarexamenskompendium	4.000
	<u>521.000</u>

Ökningen av inkomsterna föranleds av en planerad höjning av jaktvårdsavgiften fr.o.m. 1.8.2000.

Avgiften är idag 100 mark per jaktår för jaktkortsinnehavare bosatta på Åland och 220 mark för övriga. Enligt den föreslagna höjningen skulle jaktvårdsavgiften vara 110 mark respektive 220 mark. Höjningen föreslås emedan utgifterna för viltvårds- och jaktärenden (moment 47.22.04)

under flera år överstigit inkomsterna. Främsta orsaken till detta är det merarbete som jaktvårdsföreningarna fått bl.a. p.g.a. älgjaksreformen. Vidare kommer jaktvårdsföreningarnas kostnader ytterligare att öka då ett takorgan för jägarkåren skall inrättas under år 2000 samt då ett praktiskt prov för jägarexamen skall förverkligas. Avgiften höjdes senast den 1.1.1992.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>521.000</u>
	Totalt	521.000

37.22.40. Inkomster från hjortdjurslicenser och försålt fallvilt

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	252.000	255.000

Beräknande inkomster från hjortdjurslicenser enligt oförändrade avgiftsgrunder samt inkomst från försålt fallvilt.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	
	- hjortdjurslicenser	235.000
	- övrigt	<u>20.000</u>
	Totalt	255.000

37.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

37.24.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
38.866,02	25.000	25.000

Momentet avser beräknad inkomst från fiskekortsförsäljning, arrenden för fiskerätt samt tillståndsgivning.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>25.000</u>
	Totalt	25.000

37.43. YRKESVÄGLEDNINGEN

37.43.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
44.000,00	36.000	

Momentet utgår. Se även moment 36.03.01.

37.46. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN

37.46.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
297.673,77	250.000	250.000

Inkomsterna av analyser beräknas uppgå till 150.000 mark under förutsättningen att intresset för analysering kvarstår bland odlarna. I inkomsterna ingår också ersättning för de analyser som laboratoriet gör för centralsjukhusets räkning.

Inkomster från försäljning av produkter beräknas uppgå till 30.000 mark. Produktförsäljningen är förhållandevis blygsam beroende på små odlingsrutor och bedömningar av inre kvalitet m.m.

Därtill kommer en inkomst om ca 70.000 mark från hyror för tjänstebostäder.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten		
	- provtagnings- och analysavgifter	150.000	
	- försäljning av lantbruksprodukter	<u>30.000</u>	180.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar		<u>70.000</u>
	Totalt		250.000

37.49. SKOLLÄGENHETEN JOMALA GÅRD

37.49.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.228.116,25	1.060.000	1.155.000

Under momentet föreslås 1.155.000 mark upptaget. Av dessa inkomster har ca 593.000 mark beräknats inflyta i ersättning av mjölkleveranser, ca 124.000 mark för försäljning av slaktdjur, ca 30.000 mark för försäljning av livdjur samt ca 49.000 mark för försäljning av grödor.

Hysesinkomsterna avser främst uthyrning av personalbostäder och

stallplatser i gamla ladugården.

Verksamhetens övriga inkomster avser främst erhållna jordbruksstöd i form av miljöstöd, arealersättningar m.m.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	796.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	57.000
3900	Verksamhetens övriga inkomster	302.000
	Totalt	1.155.000

37.49.21. Verksamhetens inkomster - Ålands svinavelsstation

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
591.185,77	784.000	517.000

Av inkomsten om 517.000 mark har ca 283.000 mark beräknats inflyta i form av hyra för suggor, 77.000 mark i inkomst för försäljning av slaktdjur och ca 157.000 mark i form av nationella jordbruksstöd.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	77.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	283.000
3900	Verksamhetens övriga inkomster	157.000
	Totalt	517.000

37.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR

37.52.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
443.359,35	360.000	390.000

Inkomsterna avser hyror och arrenden från egendom för vilken jordbruksbyrån ansvarar. Arrendena baserar sig på ingångna arrendeavtal.

Specifikation:

3300	Hysesinkomster och ersättningar	390.000
	Totalt	390.000

37.52.23. Försäljning av fastighet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		60.000

Momentet nytt.

För försäljning av Rättgrundet holme, underlydande landskapet Åland tillhörig lägenhet 28:2, Öra holme, Hammarland, föreslås en uppskattad inkomst om 60.000 mark upptagen.

Specifikation:

1120	Jord- och vattenområden (minskning)	60.000
	Totalt	60.000

37.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR

37.55.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
727.571,49	815.000	730.000

Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Försäljning av virke ca 3.800 m ³	568.500
Markarrenden	75.500
Jaktarrenden	33.000
Hyra för bostäderna i Grelsby och Berg	53.000
	<u>730.000</u>

Den minskade inkomsten föranses av en lägre timmervolym samt ett svagt virkespris.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	568.500
3300	Hysesinkomster och ersättningar	161.500
	Totalt	730.000

37.55.21. Försäljning av fastighet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	tb 150.000	

Momentet utgår.

37.58. GUTTORP FISKODLINGSANSTALT

37.58.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
179.105,13	200.000	200.000

Anslaget avser främst inkomst från försäld smolt av lax och havsöring, nykläckt gädda samt hyresinkomster av bostadslägenheterna.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	140.000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	<u>60.000</u>
	Totalt	200.000

38. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

38.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

38.01.01. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		140.000

Momentet nytt.

Föreslås en inkomst om 140.000 mark som inkomst från Trafikförsäkringscentralen som årligen erlägger de till landskapet Åland hörande trafikförsäkringsavgifterna. Motsvarande inkomst har under tidigare år upptagits under moment 33.70.20.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>140.000</u>
	Totalt	140.000

38.10. ÖVRIG TRAFIK

38.10.70. Inkomster från oljeskyddsfonden

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		2.520.000

Momentet nytt.

Föreslås en inkomst om 2.520.000 mark för delfinansiering av förnyandet av oljeskyddsutrustning. 90 % av investeringen på 2.800.000 mark betalas av oljeskyddsfonden.

Specifikation:

3900	Verksamhetens övriga inkomster	<u>2.520.000</u>
	Totalt	2.520.000

38.20. SKÄRGÅRDSTRAFIKEN

38.20.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.033.740,03	3.300.000	3.000.000

Under momentet föreslås 3.000.000 mark i inkomster från färjtrafiken enligt nu gällande taxesystem.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	3.000.000
	Totalt	3.000.000

38.20.21. Försäljning av obehövlig materiel

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	70.000	
	tb 511.000	

Momentet utgår.

38.30. VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR**38.30.20. Verksamhetens inkomster**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
560.084,56	850.000	850.000

Anslaget avser hyresinkomster från vägstationernas hyreslägenheter samt 700.000 mark i inkomster från kommuner och privata för utförda vägunderhållsarbeten.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	700.000
3300	Hyresinkomster och ersättningar	150.000
	Totalt	850.000

38.30.21. Verksamhetens inkomster - projekteringsenheten

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	1.680.000	1.535.000

Föreslås en inkomst om 1.535.000 mark för projekteringsuppdrag som projekteringsenheten utför dels internt och dels åt kommuner.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	<u>1.535.000</u>
	Totalt	1.535.000

38.30.22. Försäljning av fastigheter

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	300.000	120.000

Rubriken ändrad.

Föreslås att landskapsstyrelsen säljer lägenheten Lindberg Rnr 2:3 i Knutsboda by, Lemlands kommun genom anbudsförfarande.

Specifikation:

3900	Verksamhetens övriga inkomster	<u>120.000</u>
	Totalt	120.000

38.50. VERKSTAD OCH LAGER

38.50.20. Verksamhetens inkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.348.290,17	4.070.000	4.232.000

Föreslås 4.232.000 mark i inkomster från verkstad, lager och Möckelö hamn. Ökningen av inkomsterna föranleds av att avgiftssystem införs för Möckelö hamn.

Specifikation:

3000	Inkomster av verksamheten	4.032.000
3300	Hysesinkomster och ersättningar	<u>200.000</u>
	Totalt	4.232.000

39. SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIERINGSINKOMSTER

Utgifter per uppgiftsområde	Bokslut1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000	Förändring 1999-2000	Förändring 1998-2000
Finansiella inkomster	30 323 324	24 250 000	21 650 000	-10,7%	-28,6%
Skatter och inkomster av skattenatur	952 416 629	895 600 000	959 605 000	7,1%	0,8%
Återbetalade lån	27 831 176	22 000 000	22 000 000	0,0%	-21,0%
Upptagna lån	10 000 000	40 918 000	37 504 000	-8,3%	275,0%

Återförda anslag	13 660 295	10 000 000	10 000 000	0,0%	-26,8%
Budgetöverskott	98 654 000	77 500 000	50 000 000	-35,5%	-49,3%
Summa	1 132 885 424	1 070 268 000	1 100 759 000	2,8%	-2,8%

39.01. FINANSIELLA INKOMSTER

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-30 323 324	-24 250 000	-21 650 000
Nettoutgifter	-30 323 324	-24 250 000	-21 650 000

39.01.91. Räntor på lån

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
16.989.502,78	14.500.000	11.500.000

Som beräknad inkomst av utgivna lån föreslås 11.500.000 mark upptaget. Minskningen föranses av lägre lånesaldon och lägre lånenivå. Den höga nivån i bokslutet för år 1998 är beroende av förändrad redovisningspraxis och således tillfällig.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	11.500.000
	Totalt	11.500.000

39.01.92. Ränteinkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
12.566.715,69	9.000.000	9.000.000

Som inkomst av likviditetsplaceringar och ränta på bankkonton föreslås 9.000.000 mark.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	9.000.000
	Totalt	9.000.000

39.01.93. Premier för landskapsgarantier

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
333.620,99	350.000	350.000

Som inkomst av utestående landskapsgarantier föreslås 350.000 mark

upptaget.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	350.000
	Totalt	350.000

39.01.94. Dividendinkomster

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
433.485,00	400.000	800.000

Som dividendinkomst av landskapets aktieinnehav föreslås 800.000 mark upptaget.

Specifikation:

5000	Finansiella inkomster	800.000
	Totalt	800.000

39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-952 416 629	-895 600 000	-959 605 000
Nettoutgifter	-952 416 629	-895 600 000	-959 605 000

39.10.90. Avräkningsbelopp

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
879.525.772,82	834.000.000	888.000.000

Det förskott landskapet i enlighet med 45 § självstyrelselagen erhåller för år 2000 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 888.000.000 mark, vilket belopp föreslås upptaget som inkomst under momentet.

Specifikation:

9100	Avräkningsbelopp	888.000.000
	Totalt	888.000.000

39.10.91. Skattegottgörelse

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
51.758.707,00	55.000.000	65.000.000

Med hänvisning till 49 § självstyrelselagen föreslås upptaget ett anslag om 65.000.000 mark som uppskattad inkomst av skattegottgörelse för skatteåret 1998.

Specifikation:

9102	Skattegottgörelse	<u>65.000.000</u>
	Totalt	65.000.000

39.10.92. Återbäring av lotteriskatt

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.842.221,00	4.000.000	4.000.000

Den lotteriskatt som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet. Med anledning härav föreslås upptaget en inkomst om 4.000.000 mark under momentet.

Specifikation:

9103	Återbäring av lotteriskatt	<u>4.000.000</u>
	Totalt	4.000.000

39.10.93. Apoteksavgifter

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.333.752,00	2.550.000	2.555.000

Inkomsterna är avgifter enligt LL om apoteksavgift (ÅFS 6/47, ändr. 24/84). Om grunderna för avgiftens belopp på årets omsättning stadgas i landskapsstyrelsens beslut om justering av markbeloppen för de i 2 § 1 mom. ovannämnda lag nämnda omsättningsgrupperna samt för apoteksavgiften vid omsättningens nedre gräns.

Specifikation:

9104	Apoteksavgifter	<u>2.555.000</u>
	Totalt	2.555.000

39.10.98. Övriga skatter och avgifter

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
156.090,20	50.000	50.000

Som inkomst av övriga skatter och avgifter föreslås 50.000 mark.

Specifikation:

9109	Övriga skatter och inkomster av skattenatur	<u>50.000</u>
------	---	---------------

Totalt**50.000****39.20. ÅTERBETALADE LÅN**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-27 831 176	-22 000 000	-22 000 000
Nettoutgifter	-27 831 176	-22 000 000	-22 000 000

39.20.91. Avkortningar på lån

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
27.831.175,60	22.000.000	22.000.000

Som inkomst av influtna avkortningar på lån föreslås 22.000.000 mark upptaget under momentet. Även avkortningar på de lån som utges ur Nordiska Investeringsbankens regionallånevot ingår i beloppet.

Specifikation:

1541	Lånefordringar	22.000.000
	Totalt	22.000.000

39.30. UPPTAGNA LÅN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-10 000 000	-40 918 000	-37 504 000
Nettoutgifter	-10 000 000	-40 918 000	-37 504 000

39.30.87. Regionallån

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
10.000.000,00	25.000.000	15.000.000

Med hänvisning till moment 44.10.87 föreslås 15.000.000 mark upptaget under momentet.

Specifikation:

2400	Markmässiga lån	15.000.000
	Totalt	15.000.000

39.30.90. Finansieringslån

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	tb 15.918.000	19.522.000

För balansering av föreliggande budgetförslag föreslås upptagande av en inkomst om 22.504.000 mark.

Specifikation:

2400	Markmässiga lån	22.504.000
	Totalt	22.504.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

39.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-13 660 295	-10 000 000	-10 000 000
Nettoutgifter	-13 660 295	-10 000 000	-10 000 000

39.90.90. Återförda utgiftsrester och reservationsanslag

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
13.660.294,85	10.000.000	10.000.000

På grund av att varje år en del i bokslutet ingående utgiftsrester och reserverade anslag av olika orsaker ej tas i bruk föreslås en inkomst om 10.000.000 mark upptagen.

Specifikation:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	10.000.000
	Totalt	10.000.000

39.98. BUDGETÖVERSKOTT

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-98 654 000	-77 500 000	-50 000 000
Nettoutgifter	-98 654 000	-77 500 000	-50 000 000

39.98.99. Föregående års överskott

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
98.654.000,00	70.000.000 tb 7.500.000	50.000.000

Som uppskattat överskott från år 1999 föreslås 50.000.000 mark upptaget.

Dispositionsplan:

(9800 Hjälpkonto till budgetdelen	<u>50.000.000</u>
Totalt	50.000.000

41. LAGTINGET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000	Förändring 1999-2000	Förändring 1998-2000
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	9 526 855	10 166 000	11 854 000	16,6%	24,4%
Summa utgifter	9 526 855	10 166 000	11 854 000	16,6%	24,4%
Summa inkomster	-27 562	-20 000	-15 000	-25,0%	-45,6%
Nettoutgifter	9 499 293	10 146 000	11 839 000	16,7%	24,6%

Utgifter per uppgiftsområde					
Lagtinget	5 621 868	5 930 000	7 409 000	24,9%	31,8%
Lagtingets kansli	1 900 806	2 155 000	2 389 000	10,9%	25,7%
Lagtingets övriga utgifter	1 084 930	1 431 000	1 395 000	-2,5%	28,6%
Ålands delegation i Nordiska rådet	919 251	650 000	661 000	1,7%	-28,1%
Summa	9 526 855	10 166 000	11 854 000	16,6%	24,4%

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt enligt de ramar självstyrelselagen och lagtingsordningen utstakar. Lagtingsarbetets omfattning är delvis beroende av antalet framställningar som republikens president och landskapsstyrelsen framlägger samt de frågor ledamöterna själva i kraft av sin initiativrätt aktualiserar. Antalet ärenden kan därför komma att variera betydligt från år till år, liksom den arbetsmängd de enskilda ärendena kräver. En betydande del av lagtingets arbete utövas av dess utskott som har till uppgift att bereda alla de framställningar och övriga förslag som föreläggs lagtinget för behandling. Finansutskottet har därtill specialuppgiften att på lagtingets vägnar följa förhandlingar om landskapets tjänstekollektivavtal och vid behov godkänna avtalen. Självstyrelsepolitiska nämnden verkar som ett rådgivande organ i frågor rörande landskapets författningenliga rättigheter och verkar i nära kontakt med landskapsstyrelsen. Nämnden behandlar en årlig redogörelse från landskapsstyrelsen men fullgör sin uppgift också genom att motta information och genom att landskapsstyrelsen konsulterar nämnden i aktuella ärenden. Samråd mellan lagtinget och landskapsstyrelsen i EU-ärenden försiggår från och med arbetsåret 1999-2000 enligt en ändring av lagtingsordningen i respektive specialutskott om frågan hör till utskottets ämnesområde eller i självstyrelsepolitiska nämnden om frågan är av allmän natur. Självstyrelsepolitiska nämnden skall särskilt bevaka och vara ett diskussionsforum för frågor som rör landskapets externa relationer. Nämndens sammansättning kommer i enlighet härmed att breddas något. Ändringarna i lagtingsordningen kommer under året att kompletteras av ändringar i arbetsordningen. På tjänstemannaplanet kommer nämnden att biträdas också av delegationssekreteraren vid Ålands delegation i Nordiska rådet.

Landskapsstyrelsen aviserar i denna budget en förplanering till en

utbyggnad av självstyrelsegården. Kanslikommissionen har för sin del konstaterat att intensiteten i lagtingsarbetet betydligt ökat sedan husets tillkomst och att arbetet i lagtingsgrupperna med åren fått allt större betydelse. Det är nödvändigt att också de enskilda ledamöterna tillförsäkras ändamålsenliga arbetsutrymmen i omedelbar anslutning till den övriga verksamheten i lagtingshuset. Teknisk utrustning av olika slag har tillkommit. Också lagtingets administration har utökats något efter inflyttningen i huset. Kanslikommissionen har därför tillställt landskapsstyrelsen sina synpunkter på behovet av tilläggsutrymmen för ledamöternas, lagtingsgruppernas, kansliets och bibliotekets del då planeringen vidtar. I detta sammanhang understryker kanslikommissionen även betydelsen av att en förbättrad luftmiljö i självstyrelsegården ägnas uppmärksamhet.

Lagtingets kansli är ett serviceorgan för lagtinget och dess organ och utför härvid de uppgifter som är föreskrivna i arbetsordningen och olika instruktioner. Lagtingets bibliotek tillhandahåller ledamöterna och landskapsförvaltningen nödvändig biblioteks- och dokumentations-service.

Landskapsrevisorernas uppgift är att på lagtingets vägnar övervaka landskapets hushållning och budgetens iakttagande, verkställigheten av lagtingets beslut och att förvaltningen sköts på ett lagenligt och ändamålsenligt sätt. Revisorerna samverkar med landskapets interna revision enligt föreskrifter i gällande revisionslagstiftning.

41.01.

LAGTINGET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	5 621 868	5 930 000	7 409 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	5 621 868	5 930 000	7 409 000

Kapitlet innehåller utgifter för lagtingsledamöternas arvoden och resor. I anslaget för resor ingår även utskottens och ledamöternas studieresor, deltagande i seminarier etc. Enligt lagtingets beslut i maj 1999 skall från och med ingången av den mandatperiod som vidtog den 1 november 1999 ett belopp motsvarande sex ålderstillägg inräknas i ledamotsarvodet. En höjning av arvodesnivån har ansetts påkallad för att tillförsäkra ledamöterna en skälig ersättning med beaktande av de krav som ställs på dem och den tid som åtgår för uppdraget. En höjning av arvodesnivån bidrar också till att bredda rekryteringsbasen och stärka intresset inom olika samhällsgrupper att åta sig krävande politiska uppdrag.

Lagtingets arbete förväntas i huvudsak fortgå enligt tidigare riktlinjer. Antalet sammanträdesdagar beräknas förbli vid nuvarande nivå eller 170 - 180 per år. Medlemskap i lagtinget kräver likväl inte bara närvaro i plenar- och utskottsarbetet. Grupparbete, engagemang i Norden- och Europafrågorna, behovet att läsa in och följa med material av olika slag,

utökade internationella kontakter etc. kräver härutöver uppmärksamhet och insatser av ledamöterna. Av dessa skäl beräknas antalet dagar för vilka arvode utgår till 220.

Genom ändringar i lagtingsordningen preciseras reglerna för samråd mellan lagtinget och landskapsstyrelsen i frågor som gäller förslag till ny EG-lagstiftning eller annars berör landskapets deltagande i EU-samarbetet. Samrådsorgan inom lagtinget är antingen vederbörande specialutskott eller självstyrelsepolitiska nämnden. I frågor som inte förutsätter samråd håller landskapsstyrelsen utskotten och lagtingsgrupperna kontinuerligt informerade genom att tillhandahålla relevanta dokument.

41.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
5.621.868,23	5.730.000 tb 200.000	7.409.000

Under momentet upptas medel för lagtingsledamöternas arvoden enligt lagtingets gällande beslut samt för resekostnader och hälsovårdstjänster. Arvodet beräknas såsom tidigare utgående från 220 arvodesberättigade dagar per år men i beloppet inräknas från och med ingången av den nya mandatperioden ett belopp motsvarande sex ålderstillägg. Till talmannen utgår arvode på helårsbasis medan vicetalmännen och utskottsordförandena erhåller en förhöjning om 5 procent på sina arvoden. Medlemmarna i Nordiska rådet har rätt till dagsarvode för förrättningsdagar som infaller under tider då lagtinget inte sammankommer. Anslaget beräknas i övrigt täcka ledamöternas resekostnader, dagtraktamenten och logiersättningar samt kostnader för resor som talmannen, utskotten och olika delegationer från lagtinget företar. Ur anslaget betalas också de hälsovårdstjänster ledamöterna erhåller.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	7.049.000
4300	Inköp av tjänster	10.000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	350.000
	Anslagsbehov	7.409.000

41.05. LAGTINGETS KANSLI

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 900 806	2 155 000	2 389 000
Inkomster	-27 562	-20 000	-15 000
Nettoutgifter	1 873 244	2 135 000	2 374 000

Under kapitlet upptas medel för kanslipersonalens avlöning, för tryckning av lagtingshandlingar och kansliets övriga verksamhet, för nödvändiga kompletteringar av inventarier samt för lagtingets bibliotek.

Lagtingets kansli ombesörjer kansli-, sekreterar- och informationsuppgifter för lagtinget och dess organ. Ett datoriserat arkiverings- och söksystem för lagtingshandlingarna har tagits i bruk. Alla nya lagtingshandlingar införs kontinuerligt på datanätet. Äldre handlingar finns tillgängliga fr.o.m arbetsåret 1991-92. Arbetet att göra lagtingshandlingarna och annan information tillgänglig på Internet fortgår.

Lagtingets bibliotek fungerar som referens- och handbibliotek för lagtinget och dess medlemmar samt för landskapsförvaltningen i övrigt. Dess samlingar omfattar därför i huvudsak litteratur och utredningsmaterial inom juridik och andra samhällsvetenskaper. Biblioteket betjänar även i viss utsträckning andra bibliotek i landskapet och allmänheten. Biblioteket är anslutet till ett datoriserat samkatalogiseringssystem och till flera utomstående databaser. En allt viktigare uppgift för biblioteket har blivit att tillhandahålla aktuellt och relevant material som ansluter sig till medlemskapet i EU. Genom planerade arbetstidsarrangemang kan bibliotekets servicenivå höjas.

41.05.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.772.288,07	2.025.000	2.239.000

I anslaget ingår avlöning utgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt arvoden på timbasis för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning.

Vidare ingår utgifter för tryckning av lagtingshandlingarna och övrigt tryckarbete, post- och teleavgifter, kontorsmaterial och -service, personalens resor och fortbildning samt sedvanlig förnyelse av kontors- och datautrustning. Bland annat avses en kopieringsapparat bytas och datasystemet uppgraderas.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	4	4	4
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	-inrättade tjänster	1.145.894	
	-tillfälliga tjänster	39.658	
	-personal i arbetsavtalsförhållande	478.790	
	-övriga löner och arvoden	<u>39.658</u>	1.704.000
4100	Material och förnödenheter		85.000
4300	Inköp av tjänster		170.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	35.000	
	- övrigt	<u>5.000</u>	40.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>240.000</u>
	Anslagsbehov		2.239.000

41.05.04. Lagtingets bibliotek

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
128.517,66	130.000	150.000

Anslaget avser kostnader för inköp av litteratur och prenumerationer till lagtingets och centrala ämbetsverkets handbibliotek, centralanskaffning av lagböcker, inbindning, datakatalogisering, informationssökning i databaser, kontorsmaterial och övriga konsumtionsutgifter.

För att upprätthålla ett aktuellt referensbibliotek, tillgodose det ökade behovet av aktuell EU-litteratur och information samt ombesörja lagtingets anslutningar till avgiftsbelagda databaser föreslås en höjning av anslaget.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	140.000
4300	Inköp av tjänster	<u>10.000</u>
	Anslagsbehov	150.000

41.10. **LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 084 930	1 431 000	1 395 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 084 930	1 431 000	1 395 000

Under kapitlet upptas medel för landskapsrevisorernas verksamhet, för kostnader för sakkunnigtjänster samt för lagtingets representation. Vidare upptas medel för att stöda lagtingsgruppernas kanslier.

Landskapsrevisorerna utför en kontinuerlig granskning som presenteras i en årlig berättelse. I denna redogör revisorerna för sina iakttagelser och ger påpekanden för framtiden. En dialog med lagtinget förs genom berättelsens behandling i lagtinget och genom de redogörelser för åtgärder med anledning av revisorernas påpekanden som

landskapsstyrelsen lämnar i förvaltningsberättelsen. Landskapsrevisorernas verksamhet bedrivs enligt revisionslagstiftningen delvis i nära samarbete med den interna revisionen som bistår landskapsrevisorerna med utredningar. För visst utredningsarbete anlitas också utomstående sakkunniga men en målsättning är dock att ungefär 1/4 av en revisors årskapacitet skall kunna ställas till landskapsrevisorernas förfogande. Landskapsrevisorernas berättelse framläggs i anslutning till lagtingets avslutningssession och kan därför i viss utsträckning påverka den därpåföljande budgetprocessen. Revisionslagstiftningen ger även revisorerna rätt att granska beviljandet och användningen av samt tillsynen över lån och bidrag som betalats av EG:s medel.

Det politiska arbetet förutsätter tillräckliga verksamhetsbetingelser. I detta syfte beviljas lagtingsgrupperna ett årligt anslag för kansliändamål och utredningsuppdrag. Frågan om att på sikt bättre tillgodose lagtingsledamöternas och gruppkansliernas utrymmesbehov berörs i det föregående.

41.10.04. Revisionsutgifter (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
144.321,98	228.000	285.000

Anslaget avser kostnader för landskapsrevisorernas arvoden samt deras gransknings- och studieresor. Landskapsrevisorernas dagsarvoden motsvarar enligt lagtingets beslut 21.1.1991 lagtingsledamöternas dagsarvoden, varför ökningen under momentet beror på att arvodet fr.o.m. 1.11.1999 höjts i samma utsträckning som ledamotsarvodet. I anslaget beaktas även kostnader för nödvändiga specialutredningar.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	165.000
4300	Inköp av tjänster	100.000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	20.000
	Anslagsbehov	285.000

41.10.05. Expertutlåtanden

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
10.921,79	30.000	30.000

Anslaget avser kostnader för sakkunnigutlåtanden till utskott och övriga organ inom lagtinget, tolk- och översättningsuppdrag och liknande.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	25.000

4800	Övriga utgifter	
	- resor	5.000
	Anslagsbehov	30.000

41.10.06. Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
720.000,00	738.000	840.000

Anslaget utgår som stöd för lagtingsgruppernas verksamhet enligt riktlinjerna i 1985 års budgetbeslut kompletterat med anvisningar från kansli Kommissionen. Beloppet utgår som förut fördelat på en för varje lagtingsgrupp lika stor andel och en andel som fördelas per mandat. Kansli Kommissionen har preciserat sina anvisningar så att den fasta andel som utgår till varje grupp fördelas enligt den gruppindelning som anmäls vid mandatperiodens början. Förändringar av gruppstrukturen under mandatperioden påverkar inte fördelningen av den fasta delen av anslaget.

Andelarnas belopp föreslås fastställda till 30.000 mark per lagtingsgrupp respektive 20.000 mark per mandat. I enlighet med motiveringarna i 1997 års budget föreslås dessutom ett belopp om 60.000 mark att fördelas lika mellan varje lagtingsgrupp för avlöning av personal eller köp av tjänster i syfte att stärka gruppernas och ledamöternas resurser för utredningar och dylikt.

Dispositionplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	840.000
	Anslagsbehov	840.000

41.10.18. Dispositionsmedel

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
209.685,84	435.000	250.000

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvaktningar, talmannens särskilda representationsersättning, till ledamöterna riktad utbildning inom exempelvis ADB och språk, visning av lagtingshuset för utomstående grupper m.fl. liknande utgifter. Minskningen av anslaget beror på att det i 1999 års budget ingick några större poster av engångsnatur.

Dispositionplan:

4300	Inköp av tjänster	35.000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	10.000

- representation	170.000	
- övrigt	<u>25.000</u>	<u>205.000</u>
Anslagsbehov		240.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

Utskottet föreslår att anslaget höjs med 10.000 mark att användas för att stöda olika aktiviteter som anordnas av den nygrundade föreningen Lagtingets veteranförening r.f. Föreningen avser att samla tidigare lagtingsledamöter, för närvarande ca 75 personer.

41.20. ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	919 251	650 000	661 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	919 251	650 000	661 000

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen om Ålands representation i Nordiska rådet (ÅFS 25/84).

Delegationssekreterarens uppgift är att följa och delta i rådets utskottsarbete och i sekreterarkollegiets möten samt att i övrigt biträda delegationens nio medlemmar. Till arbetsuppgifterna hör vidare att koordinera det nordiska arbetet inom landskapsstyrelsens allmänna förvaltning och att biträda respektive tjänsteman i deras arbete inom de nordiska ämbetsmannakommittéerna.

Delegationssekreteraren fungerar dessutom som sekreterare i åtminstone ett av lagtingets utskott.

Kansligöromålen handhas av byråsekreteraren vid lagtingets kansli.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

Vid Ålands delegation i Nordiska rådet finns en heltidstjänst som delegationssekreterare inrättad. Delegationen utgör en fristående myndighet, som inte lyder under vare sig landskapsstyrelsen eller lagtinget. Delegationssekreteraren underlyder delegationen enligt den instruktion som reglerar delegationssekreterarens uppgifter.

Delegationssekreterarens arbetsuppgifter har sedan tjänsten inrättades delvis förändrats och skiftat karaktär. En revidering av instruktionen har därför diskuterats under en längre tid. Utskottet konstaterar att det är delegationen som beslutar om instruktionen för delegationssekreteraren. Då landskapsstyrelseledamöterna i regel är ledamöter i delegationen deltar landskapsstyrelsen direkt i beredningen av ärendet. Eftersom

delegationssekreteraren även utför arbetsuppgifter för lagtingets räkning förutsätter utskottet att lagtingets kanslikommission medverkar i beredningen av ärendet.

41.20.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
919.251,35	650.000	661.000

Under momentet föreslås ett anslag om 661.000 mark. Anslaget för resor inkluderar resekostnader för rådsmedlemmarna, deras suppleanter och delegationssekreteraren.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		397.000
4100	Material och förnödenheter		5.000
4300	Inköp av tjänster		10.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	239.000	
	- representation	<u>10.000</u>	<u>249.000</u>
	Anslagsbehov		661.000

42.

LANDSKAPSSTYRELSEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000	Förändring 1999-2000	Förändring 1998-2000
--	--------------	----------------------------------	--------------	-------------------------	-------------------------

Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	10 178 243	11 115 000	12 805 000	15,2%	25,8%
Överföringsutgifter	0	1 000 000	0	-100,0%	0,0%
Summa utgifter	10 178 243	12 115 000	12 805 000	5,7%	25,8%
Summa inkomster	-1 378 106	-1 022 000	-1 060 000	3,7%	-23,1%
Nettoutgifter	8 800 137	11 093 000	11 745 000	5,9%	33,5%

Utgifter per uppgiftsområde					
Lanträdet och landskapsstyrelsens ledamöter	3 794 528	3 758 000	4 576 000	21,8%	20,6%
Landskapsstyrelsens övriga utgifter	1 786 975	3 433 000	2 542 000	-26,0%	42,3%
Ålandskontoret i Helsingfors	419 763				-100,0%
Rättshjälpsbyrån	323 189				-100,0%
Konsumentrådgivning	79 503	135 000	127 000	-5,9%	59,7%
Revisionsbyrån	502 370	639 000	686 000	7,4%	36,6%
Ålands statistik- och utredningsbyrå	1 473 855	2 090 000	2 067 000	-1,1%	40,2%
Lagberedningen	1 798 059	2 060 000	2 807 000	36,3%	56,1%
Summa	10 178 243	12 115 000	12 805 000	5,7%	25,8%

42.01.**LANTRÅDET OCH LANDSKAPSTYRELSENS LEDAMÖTER**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	3 794 528	3 758 000	4 576 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	3 794 528	3 758 000	4 576 000

42.01.01.**Verksamhetens utgifter (VR)**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.345.757,59	3.268.000	4.036.000

Landskapsstyrelsen antas under året bestå av sex ledamöter jämte lanträdet.

Arvode till landskapsstyrelseledamöterna utgår enligt LL om arvode för medlem av Ålands landskapsstyrelse. Bestämmelserna innebär att en ledamot erhåller 23.116 mark per månad. Till lanträdet betalas arvodet förhöjt med 20 % och till vicelanträdet förhöjt med 5 %. För att bättre motsvara de nuvarande arbetsuppgifterna och ansvaret samt med beaktande av lönenivån bland avdelningscheferna och övrig chefspersonal inom landskapets förvaltning bör ledamöternas arvode

höjas. Landskapsstyrelsen avlämnar därför en framställning till lagtinget med förslag till ändring av ovan nämnda landskapslag så att till ledamöterna skulle betalas ett arvode beräknat enligt löneklass A30 och samtliga ålderstillägg, f.n. 28.314 mark per månad. Förhöjningen av lantrådets och vicelantrådets arvodering föreslås kvarstå som hittills.

Anslaget avser främst

- löner och arvoden för lantrådet, ledamöter samt avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av semestervikarie
- Landskapsstyrelseledamöternas resor
- underhåll, bränsle, försäkringar m.m. för två fordon
- prenumerationer, mindre inköp, övriga konsumtionsutgifter.

I anslaget ingår 50.000 mark för landskapsstyrelseledamöternas deltagande i ledarskapsutvecklingsprogrammet.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	180.776	
	- tillfälliga tjänster	13.532	
	- övriga löner och arvoden	<u>3.419.692</u>	3.614.000
4100	Material och förnödenheter		70.000
4300	Inköp av tjänster		50.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	207.000	
	- övrigt	<u>95.000</u>	302.000
	Anslagsbehov		4.036.000

42.01.18.

Dispositionsmedel

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
448.770,56	490.000	540.000

Anslaget avser främst landskapsstyrelsens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		10.000
4200	Hyror		10.000
4300	Inköp av tjänster		30.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	50.000	
	- representation	<u>440.000</u>	490.000
	Anslagsbehov		540.000

42.05. LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA UTGIFTER

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 786 975	3 433 000	2 542 000
Inkomster	-615 501	-859 000	-888 000
Nettoutgifter	1 171 474	2 574 000	1 654 000

42.05.04. Skärgårdssamarbetet och INTERREG II och III (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
609.548,05	820.000 tb 38.000	882.000

Skärgårdssamarbetet är ett gränsregionalt myndighetssamarbete som bedrivits sedan år 1978 i Stockholm, Åboland och Åland. Sedan år 1996 har samarbetet utvidgats till att avse INTERREG II A-Skärgården, vilket är tidsbegränsat och gäller även för nästa programperiod som tar vid år 2000. Målsättningen är att skapa goda förutsättningar för skärgårdsbefolkningen att leva och verka ute i skärgården.

Då landskapsstyrelsen fortsättningsvis föreslås ha det personalpolitiska ansvaret för de anställda som handlägger INTERREG-frågor föreslås ett anslag om 882.000 mark för att täcka avlöningskostnaderna för skärgårdssamarbetets projektchef, en sekretariatchef och en handläggare. För dessa kostnader, inklusive framtida pensioner, som landskapet åtar sig genom arrangemanget, erhålls en motsvarande inkomst, vilken föreslås upptagen under moment 32.05.04.

Landskapsstyrelsen utreder som bäst tillsammans med övriga intressenter den juridiska grunden och organisationen för såväl Skärgårdssamarbetet som INTERREG III inför den kommande programperioden. I den händelse slutresultatet av utredningen så föranleder kan förändringar av upplägget bli aktuellt redan under år 2000.

	År 1998	År 1999	År 2000
Tillfälliga tjänster		1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfälliga tjänster	266.499
	- personal i arbetsavtalsförhållande	615.501
	Anslagsbehov	882.000

42.05.05. Utredningar

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

382.182,99	450.000	475.000
------------	---------	---------

Under momentet föreslås ett anslag om 475.000 mark avseende utredningskostnader, men även kostnader för utvecklingsprojekt och andra konsultinsatser. Anslaget föreslås också kunna användas för tillfälliga projektanställningar.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	150.000
4100	Material och förnödenheter	50.000
4300	Inköp av tjänster	275.000
	Anslagsbehov	475.000

42.05.07. Kommittéer och sakkunniga (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
333.382,98	220.000	220.000

Anslaget avser arvoden och reseersättningar för lagstadgade delegationer och övriga av landskapsstyrelsen tillsatta kommittéer, kommissioner och sakkunniga för vilka anslag ej upptagits särskilt. Därtill ingår anslag för vissa översättningskostnader.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	180.000
4300	Inköp av tjänster	20.000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	20.000
	Anslagsbehov	220.000

42.05.09. Gränsregionalt samarbete

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
307.666,78	675.000	775.000

Anslaget är avsett att användas för landskapsstyrelsens generella andel i finansieringen av skärgårdssamarbetet/INTERREG III och de sju stora Östersjö-öarnas (B7) gemensamma projekt inom ramen för ett gemensamt framtidsprogram. Målsättningen är att arbeta för en långsiktig utveckling i skärgården och på öarna.

Av anslaget beräknas

- 300.000 mark för s.k. nationell finansiering av INTERREG III/Skärgården främst inom programområden för regional och teknisk kompetens, tekniskt stöd för programgenomförande och miljö
- 225.000 mark för erfarenhets- och kunskapsutbyte inom näringslivsområdet inom INTERREG III och B7

- 250.000 mark använt för medlemsavgifter i internationella intresseorganisationer med fokus på Östersjön.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster		50.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	10.000	
	- medlemsavgifter	<u>250.000</u>	260.000
8209	Övriga inkomstöverföringar		<u>465.000</u>
	Anslagsbehov		775.000

42.05.10. Förvaltningsutgifter för Källskär

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
54.194,66	90.000	90.000

Anslaget avser huvudsakligen utgifter för förvaltning, underhåll och reparationer av anläggningen jämte byggnader.

Landskapsstyrelsen för en fortgående dialog med Kökar kommun och den markägare tillsammans med vilken landskapet äger det östra skiftet på ön. Målsättningen är bl.a. att tillsammans med kommunen styra de stora besökskaror som de organiserade turbatarna föranleder till mindre känsliga områden på ön. Därtill avser landskapsstyrelsen att ytterligare förbättra informationen för s.k. spontan- och dagsbesökare på ön.

Landskapsstyrelsens målsättning fortsättningsvis är att anläggningen i princip bör vara öppen för allmänheten, dock så att landskapsstyrelsens gäster i görligaste mån tillförsäkras arbetsro.

Utöver beräknade underhålls- och materialkostnader föreslår landskapsstyrelsen att 35.000 mark avsätts för informationsmaterial och iordningställande av en ny angoringsplats på ön.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		50.000
4100	Material och förnödenheter		<u>40.000</u>
	Anslagsbehov		90.000

42.05.19. Oförutsedda utgifter

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
100.000,00	100.000 tb 40.000	100.000

Anslaget avser i första hand att täcka eventuella person-, sak- och förmögenhetsskador samt juridiska kostnader och andra på förhand oförutsägbara kostnadsposter samt på lag baserade utgifter för vilka

anslag ej särskilt upptagits.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	80.000
4800	Övriga utgifter	20.000
	Anslagsbehov	100.000

42.05.60. Anslag för humanitärt bistånd

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	tb 1.000.000	

Momentet utgår.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

Under detta moment fanns i föregående budget ett anslag för humanitärt bistånd som nu har utgått. Anslaget infördes i första tilläggsbudgeten 1999 med anledning av den allvarliga flyktingsituationen i Kosovo och dess grannländer. Anslaget betraktades som ett engångsanslag. Utskottet har under behandlingen diskuterat om det finns anledning att ta upp ett fast anslag för humanitärt bistånd. I finansutskottets betänkande 9/1998-99 gav utskottet landskapsstyrelsen i uppdrag att utarbeta kriterier för när bistånd i framtiden skall utgå. Utskottet har under behandlingen kommit fram till att det var frågan om en exceptionell åtgärd för vilket det inte är möjligt att utforma kriterier. Av detta skäl anser utskottet att liknande åtgärder bör behandlas av lagtinget.

42.20. KONSUMENTRÅDGIVNING

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	79 503	135 000	127 000
Inkomster	-79 503	-135 000	-127 000
Nettoutgifter	0	0	0

Enligt självstyrelselagens 30 § 11 p. skall de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på kommunerna skötas av landskapsstyrelsen i enlighet med avtal mellan landskapsstyrelsen och kommunerna. Verksamheten bekostas i sin helhet av kommunerna.

Diskussioner har förts med Ålands kommunförbund om omorganisering av verksamheten. Landskapsstyrelsen har härvid föreslagit att kommunalförbundet övertar rådgivningsverksamheten. Budgetförslaget har uppgjorts utgående från detta.

42.20.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
79.502,98	135.000	135.000

För utgifter föranledda av konsumentrådgivningen föreslås ett anslag om 127.000 mark. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.20.39.

	År 1998	År 1999	År 2000
Tillfälliga tjänster	1	1	

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	127.000
Anslagsbehov	127.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

Anslaget föreslås höjas med 8.000 mark. Utskottet har erfarit att det föreslagna anslaget under momentet av misstag införts till ett för lågt belopp.

42.25. REVISIONSBYRÅN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	502 370	639 000	686 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	502 370	639 000	686 000

Enligt landskapslagen om landskapsstyrelsens revisionsbyrå (ÅFS 8/96)

skall revisionen omfatta landskapsstyrelsens förvaltning, underlydande verk, inrättningar och myndigheter. Revision skall bedrivas i överensstämmelse med god revisionssed, varvid den främst bör inriktas på förhållanden av betydelse eller på omständighet där risk för väsentliga fel annars kan föreligga. Revisionsbyrån skall kontrollera om landskapets rätt och bästa tillgodoses, verksamheten bedrivs effektivt och med åsyftad effekt samt att av landskapsstyrelsen fattade beslut verkställs. Byrån skall även kontrollera att verksamhetens organisation och i de inbyggda kontrollfunktioner samt förmögenhetsförvaltning är ändamålsenligt utformad och tillfredsställande ordnad, att räkenskaper och bokslut ger en tillförlitlig uppfattning om budgetens iakttagande samt att förvaltningen i övrigt handhas enligt lag och gällande bestämmelser. Vidare kan revisionsbyrån göra utredningar för extern revision och bistå landskapsrevisorerna.

Revisionsbyrån arbetar enligt rullande arbetsplan och vid val av granskningsobjekt beaktas risk och väsentlighet. Under år 2000 kommer revisionsbyrån fortsättningsvis att granska administration och genomförande av EU:s målprogram i landskapet. Dessa nya uppgifter är tidskrävande och har resulterat i att utrymmet för den sedvanliga interna och externa revisionen minskat. För att klara de lagstadgade revisionsuppgifterna och utöver dem de granskningar och kontroller som EG:s regelverk förutsätter finns det behov att även under det kommande budgetåret anlita utomstående revisorer för EU-kontroller. Med hänsyn till att den nuvarande perioden för EU:s målprogram utgår vid årsskiftet 1999 - 2000 och alla erforderliga kontroller inte kunnat utföras föreslås att personal kan projektanställas vid revisionsbyrån inom ramarna för anslaget utgående från vad som bedöms vara mest effektivt. I verksamhetsutgifterna för år 2000 har beaktats revisorernas behov av skolning och utbildning samt de ökade resekostnader som landskapsstyrelsens samarbetsprotokoll med EU-kommissionens finansövervakare DG XX kommer att medföra.

Revisionsbyråns resultatmål är att den interna revisionen skall omfatta alla enheter inom landskapsförvaltningen inom en femårsperiod. Större enheter som till exempel Ålands hälso- och sjukvård har dock större granskningsbehov och ingår därför i den årliga arbetsplanen. Vidare kontrollerar revisionsbyrån nya verksamheter och följer upp tidigare granskningar inom ramen för arbetsplanen.

42.25.01.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
502.369,64	639.000	686.000

För revisionsbyrån föreslås ett anslag om 686.000 mark. Anslaget avser främst avlönande av två interna revisorer i enlighet med bilaga 5. Därtill ingår anslag för utbildning, resor och köptjänster. Höjningen av anslaget föranleds huvudsakligen av ökade kontroll- och granskningsuppgifter som EU:s målprogram och gemenskapsinitiativ resulterat i för revisionsbyråns

del. Behovet av tilläggsresurser tillgodoses i första hand genom köptjänster och i andra hand genom anställning av projekt- eller tilläggspersonal till revisionsbyrån.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	2	2	2
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster			544.000
4100 Material och förnödenheter			
- litteratur	2.200		
- övrigt	<u>1.800</u>		4.000
4300 Inköp av tjänster			
- ADB-revision	20.000		
- expert- och utredningstjänster	75.000		
- personalutbildning	<u>8.000</u>		103.000
4800 Övriga utgifter			
- resor			35.000
Anslagsbehov			686.000

42.30.

ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 473 855	2 090 000	2 067 000
Inkomster	-267 092	0	0
Nettoutgifter	1 206 763	2 090 000	2 067 000

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) är en fristående utrednings- och forskningsenhet och tillika Ålands officiella statistikmyndighet. Utredningsverksamheten omfattar hela det ekonomisk-politiska området med tyngdpunkt i aktuella policyinstrument samt den ekonomiska utvecklingen inom Åland liksom omkringliggande länder och regioner. Målsättningen är att producera statistik och analytiskt underlagsmaterial för politiska beslut, samhällsinformation och debatt m.m. som håller högsta möjliga kvalitetsnivå.

Aktuellt under året står utvecklingen av statistikproduktionen och utredningsverksamheten med tyngdpunkt på ekonomisk statistisk (externa transaktioner och handelsflöden, anpassning av de åländska nationalräkenskaperna till nya EU-standarderna, åländsk företagsdatabas m.m.) och prognoser (sektorvis, i olika regioner, anpassat till olika användare etc). Ett nytt utvecklingsområde är kultur- och utbildningsstatistiken som under år 1999 övertagits från Statistikcentralen i Helsingfors.

Det nordiska statistiksamarbetet växer och Åland ingår sedan år 1999 i det nordiska statistikpaketet "Statistik utan gränser" (CD-rom) som under år 2000 sannolikt kommer att utvidgas till att omfatta även de tre baltiska staterna. Åland är numera också officiellt representerat i det nordiska

chefsstatistikersamarbetet. ÅSUB upprätthåller därtill särskilda kontakter med de nationella statistikmyndigheterna på Färöarna och Grönland.

ÅSUB kommer under året att sträva till att erhålla vissa utrednings- och statistikuppdrag från externa aktörer som t.ex. EU-kommissionen, kommunerna och dem närstående organisationer, näringslivet m.m.

För att klara den växande arbetsvolymen inom statistikproduktionen föreslås inrättande av en ny statistikertjänst med ansvar för utvecklingen av den för ÅSUB's utredningsverksamhet så viktiga ekonomiska statistiken.

Under år 2000 beräknas ÅSUB producera ca 5 statistikrapporter och ca 45 statistikmeddelanden förutom Statistisk Årsbok för Åland 2000, Åland i siffror och Nationalräkenskapsdata för Åland. Inom utredningsverksamheten kommer 8 - 10 rapporter att ges ut. Förutom den i arbetsprogrammet angivna löpande utredningsverksamheten beräknas ÅSUB genomföra 4-6 externa utredningsuppdrag.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Dennis Janssons m.fl. finansmotion nr 2/1999-2000 föreslås att motiveringen till kapitel 42.30 kompletteras så att turiststatistiken skall vara mera detaljerad och rättvisande än hittills.

Utskottet har erfarit att en tillräckligt detaljerad besöksstatistik efterfrågas av näringsidkare inom turistbranschen på Åland. Statistiken skulle i rätt form kunna komma de landbaserade näringsidkarna till stor nytta i planeringen av deras verksamhet. Ett potentiellt kundunderlag kan dock inte urskiljas i den nu tillgängliga statistiken eftersom de inresande som endast byter färja inte kan urskiljas från dem som faktiskt går i land. Från statistiken kan inte heller utläsas hur stor andel av de inresande som är bosatta på Åland.

Utskottet anser att den statistik som tas fram med hjälp av allmänna medel skall utformas så att den kan användas till nytta för det landbaserade näringslivet. Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att finansmotion nr 2/1999-2000 förkastas.

42.30.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.473.855,14	2.090.000	2.067.000

För ÅSUB:s verksamhet föreslås ett anslag om totalt 2.067.000 mark. Den förhöjning av ÅSUB:s budget som skett under de senaste åren föranleds dels av ökad verksamhetsvolym genom anpassning till efterfrågan på utredningar och statistik och dels av flyttningen till nya lokaler utanför självstyrelsegården varvid samtidigt övergicks till ett system enligt vilket ÅSUB belastas även för vissa kostnader som tidigare

ingått i centralt budgeterade kostnader.

För verksamheten föreslås fortsättningsvis nettobudgetering enligt 8 § finansförvaltningslagen få tillämpas så att de beräknade inkomsterna kan gottskrivas utgiftsmomentet. Av de totala inkomsterna om 225.000 mark härrör 170.000 mark från kontrakterade uppdrag för utvärdering av Ålands 5a-program och en sjötransportstudie för INTERREG-organisationen. För övriga uppdrag beräknas 35.000 mark inflyta.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill föreslås inrättande av en tjänst som statistiker/utredare (lkl A23) fr.o.m. 1.3.2000. I beloppet för inköp av tjänster ingår 45.000 mark för grundmaterialet för det åländska konsumentprisindexet, 30.000 mark för underlag för nationalräkenskaperna, 40.000 mark för tryckning av Statistisk Årsbok, Åland i siffror och de åländska nationalräkenskaperna, 80.000 mark för inköp av externa utredningstjänster samt 70.000 mark för sedvanliga kontorsutgifter.

Övriga utgifter enligt nedanstående dispositionsplan.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	4	5	6
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.493.691	
	- tillfälliga tjänster	273.385	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	18.314	
	- övriga löner och arvoden	<u>6.610</u>	1.792.000
4100	Material och förnödenheter		30.000
4200	Hyror		145.000
4300	Inköp av tjänster		265.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor		60.000
3000	Inkomster av verksamheten		-225.000
	Anslagsbehov		2.067.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Britt Lundbergs m.fl. finansmotion nr 3/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 42.30.20 höjs med 150.000 mark för en utredning av lönebildningen på Åland.

Utskottet föreslår att finansmotion nr 3/1999-2000 förkastas och hänvisar till betänkandets allmänna motiveringar samt motiveringarna under moment 43.01.01, kansliavdelningens förvaltningsområde.

42.40.

LAGBEREDNINGEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000

Utgifter	1 798 059	2 060 000	2 807 000
Inkomster	-33 181	-28 000	-45 000
Nettoutgifter	1 764 879	2 032 000	2 762 000

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt i att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna och arbetet med lagsamlingen. Kärnverksamheten, det arbete som består i att bereda författningsförslag, skiljer sig från egentligt förvaltningsarbete. Karaktäristiskt för författningsberedningsarbetet är bl.a. en hög abstraktionsnivå och att de enskilda ärendena ofta berör olika sektorer. Lagberedningsarbetet är därför personalintensivt och den allra största delen av det anslag som föreslås under momentet 42.40.20 är avsett att täcka löne- och lönebikostnader.

De inkomster som faller under lagberedningen är från försäljningen av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling. Varken Ålands författningssamling eller Ålands lagsamling bär sina egna kostnader. För användningen av den lagsamling som kan nyttjas via Internet uppbärs tillsvidare inte någon avgift.

År 1964 utgavs för första gången en sammanställning av gällande landskapslagstiftning, Ålands lagsamling. Efter år 1976 har lagsamlingen utgivits vart fjärde år och avsikten är att en ny lagsamling skall utges under år 2000. På samma sätt som vid utgivningen av tidigare lagsamlingar kommer tjänster av utomstående att köpas i stor utsträckning.

I kärnverksamheten vid lagberedningen planeras inte några förändringar under budgetåret. Avsikten är att lagberedningen, liksom under de senaste åren, skall ha ett nära samarbete med EU-enheten för att undvika onödigt dubbelarbete och därmed onödiga kostnader.

De ordinarie tjänsterna vid lagberedningen är till antalet 6, en lagberedningschef, en byråsekreterare och 4 lagberedare. Dessutom har det under de senaste åren funnits en tillfällig tjänst som lagberedare. Två av lagberedartjänsterna är inrättade med avtalslön och de övriga tjänsterna är inrättade med grundlön. Landskapsstyrelsen föreslår att de två lagberedartjänsterna med grundlön ändras till tjänster med avtalslön. Denna ändring är ett steg i ett närmande till de löneprinciper som tillämpas utanför den offentliga sektorn.

I budgetförslaget för år 1997 lämnade landskapsstyrelsen en redogörelse för vilka mål som uppställts för lagberedningsarbetet. Målen var långsiktiga och de kommer att ligga till grund för arbetet vid lagberedningen också under år 2000.

Landskapsstyrelsens mål för lagberedningen är därtill att utveckla systemet med utökat engagemang på avdelningarna samt att på olika sätt förstärka lagberedningens resurser så att den nya landskapsstyrelsens

lagberedningsambitioner väl kan uppfyllas.

42.40.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.798.059,13	2.060.000	2.407.000

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5 i samma omfattning som under senaste år. En tillfällig tjänst som lagberedare skall således finnas även under år 2000. Inför år 2000 föreslås de två lagberedartjänster som är inrättade med grundlön ombildas till tjänster som lagberedare med avtalslön.

Inom ramarna för anslaget kan istället för vikarier vid tjänstledigheter eller när en tjänst av annan orsak inte är besatt även utomstående anlitas för utrednings- och projektarbete.

Förutom anslaget för personalutgifter ingår anslag för tryckningen av Ålands författningssamling och kungörande av landskapslagarna och -förordningarna, inbindning och prenumerationer. Också kostnader för enklare representation ingår.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	6	6	6
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.933.169	
	- tillfälliga tjänster	245.612	
	- övriga löner och arvoden	<u>13.219</u>	2.192.000
4100	Material och förnödenheter		34.000
4300	Inköp av tjänster		154.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	26.000	
	- övrigt	<u>1.000</u>	27.000
	Anslagsbehov		2.407.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Lotta Wickström-Johanssons m.fl. finansmotion nr 4/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 42.40.01 höjs med 250.000 mark för inrättande av ytterligare en ordinarie tjänst som lagberedare.

Lagberedningen har under 90-talet stått under stor press på grund av den nya självstyrelselagen och EU-anlutningen. Dessutom har omsättningen av personal varit jämförelsevis hög. För att minska trycket på lagberedningen har ansvaret för en del av förarbetet till ny lagstiftning flyttats ut på respektive avdelning. Detta har varit möjligt då antalet jurister inom förvaltningen successivt har utökats. För att komma till rätta med personalomsättningen föreslår landskapsstyrelsen att de två

lagberedartjänsterna med grundlön ombildas till tjänster med avtalslön, vilket anges vara ett närmande till de löneprinciper som tillämpas utanför den offentliga sektorn.

Utskottet anser i likhet med landskapsstyrelsen att det är nödvändigt att vidta åtgärder för att kunna bygga upp och behålla en hög kompetens vid lagberedningen. Förutom anställningstryggheten har personalpolitiken inklusive lönesättningen en given plats bland de faktorer som gör en arbetsplats attraktiv.

Utskottet har erfarit att det i landskapsstyrelsen förts diskussioner om inledandet av ett samarbete med justitieministeriet som ett led i att höja kompetensen vid lagberedningen. Även någon form av utbyte mellan tjänstemän i motsvarande arbete i Sverige och riket har diskuterats. Utskottet uttalar sitt fulla stöd för sådana åtgärder.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att finansmotion nr 4/1999-2000 förkastas.

42.40.04. Ålands lagsamling 2000 (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		400.000

Momentet nytt.

Anslaget är avsett att täcka såväl tryckningskostnaderna (sättning och inbindning) som kostnaderna för det redaktionella arbete som kommer att behövas.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	400.000
	Anslagsbehov	400.000

43.

KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000	Förändring 1999-2000	Förändring 1998-2000
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	101 768 627	43 199 000	44 479 000	3,0%	-56,3%
Överföringsutgifter	15 729 976	25 667 000	21 837 000	-14,9%	38,8%
Realinvesteringsutgifter	492 807	2 820 000	6 000 000	112,8%	1117,5%
Lån och övriga finansinvesteringar	516 000	20 000 000	16 000 000	-20,0%	3000,8%
Summa utgifter	118 507 410	91 686 000	88 316 000	-3,7%	-25,5%
Summa inkomster	-75 504 217	-31 288 000	-25 391 000	-18,8%	-66,4%
Nettoutgifter	43 003 193	60 398 000	62 925 000	4,2%	46,3%

Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	6 824 126	7 346 000	7 472 000	1,7%	9,5%
Ålandskontoret i Helsingfors	0	444 000	456 000	2,7%	
Främjande av jämställdheten	0	485 000	440 000	-9,3%	
Radio- och TV-verksamhet	10 237 020	12 450 000	13 340 000	7,1%	30,3%
Lagtingsval		450 000		-100,0%	0,0%
Understödjande av politisk verksamhet	477 000	477 000	527 000	10,5%	10,5%
Planläggnings- och byggnadsväsendet	19 007	245 000	245 000	0,0%	1189,0%
Främjande av bostadsproduktion	1 651 637	26 240 000	20 805 000	-20,7%	1159,7%
Elsäkerhet och energi	4 288 060	6 305 000	2 810 000	-55,4%	-34,5%
Brand- och räddningsväsendet	1 641 723	4 255 000	1 400 000	-67,1%	-14,7%
Landskapsalarmcentralen			1 706 000	0,0%	0,0%
Fastighetsförvaltning	5 051 969	5 986 000	11 209 000	87,3%	121,9%
Ålands polisdistrikt	20 430 204	21 359 000	21 590 000	1,1%	5,7%
Motorfordonsbyrån	2 997 518	3 604 000	3 469 000	-3,7%	15,7%
Posten på Åland					
Pensioner och pensionsavgifter	62 569 144				-100,0%
Enligt förvaltningsområde icke fördelade utgifter	2 320 001	2 040 000	2 847 000	39,6%	22,7%
Summa	118 507 410	91 686 000	88 316 000	-3,7%	-25,5%

43.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	6 824 126	7 346 000	7 472 000
Inkomster	-31 153	-15 000	-130 000
Nettoutgifter	6 792 973	7 331 000	7 342 000

43.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
6.824.126,44	7.346.000	7.472.000

Föreslås ett anslag om 7.472.000 mark för kansliavdelningens allmänna förvaltning.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Med beaktande av det förändrade och utökade behov av kvalificerad sekreterarasistens för kanslichefen som uppmärksammas under flere år men som fått stå tillbaka till följd av andra behov av personalförstärkningar föreslår landskapsstyrelsen att en tjänst som kanslichefssekreterare inrättas i löneklass A 15 vid allmänna byrån samtidigt som en tjänst som byråsekreterare i löneklass A 13 indras varvid tjänsteinnehavaren överflyttas till den nya tjänsten.

Ändringen innebär ingen ökning av personalstyrkan på kansliavdelningen men då vissa sekreteraruppgifter förnärvarande utförs för finansavdelningens räkning, vilket inte är möjligt i framtiden, innebär den konsekvenser för finansavdelningen. Se moment 44.01.01. Den nu föreslagna förändringen tillgodoser även jämställdhetsinspektörens och personalsekreterarens behov av sekreterarasistans.

I och med att utredningen av landskapsstyrelsens informationsstrategi färdigställts, se allmänna motiveringen, föreslås anslag för avlönande av en tillfällig informationschef. Samtidigt avslutas det tidsbegränsade projektet för vilket en informationsutvecklare varit tillfälligt anställd.

För EU-specialrådgivarens löne- och andra kostnader reserveras 720.000 mark.

Resterande del av anslaget reserveras för tjänstemännens resor, prenumerationer, underhåll och bränsle m.m. för två fordon, diverse inköp och andra konsumtionsutgifter inklusive avdelningens representation.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	23	25	25
Tillfälliga tjänster	3	2	2

Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	-
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	5.639.654		
- tillfälliga tjänster	<u>534.346</u>	6.174.000	
4100 Material och förnödenheter			100.000
4300 Inköp av tjänster			
- EU-tjänster (specialrådgivaren)	720.000		
- övriga tjänster	<u>128.000</u>	848.000	
4800 Övriga utgifter			
- resor	210.000		
- övrigt	<u>75.000</u>	285.000	
1125 Maskiner och inventarier			<u>65.000</u>
Anslagsbehov			7.472.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I början av 1996 tillsattes en informell arbetsgrupp med representanter från landskapsstyrelsen och de fackliga organisationerna med uppdrag att utföra en arbetsvärdering som syftade till en mer rättvis lönesättning inom förvaltningen. Utskottet har erfarit att arbetet i gruppen avbrutits.

Utskottet konstaterar att lönesättningen är en viktig del av personalpolitiken och att arbetsgivaren genom den värderar vad arbetet är värt. För den anställda är lönen en av de faktorer som inverkar på trivseln. Den PSO-undersökning (psykosocialorganisorisk) som genomfördes i mars 1999 visade att 26,8 procent av de anställda inom centralförvaltningen var mycket missnöjda med sin lön.

Enligt utskottet är det angeläget att arbetet med arbetsvärderingen återupptas då denna är en förutsättning för att en analys av lönesättningen för landskapets anställda skall kunna genomföras. Eventuella lönejusteringar kan först därefter genomföras. Målsättningen bör vara att eventuella löneskillnader som kan hänföras till kön skall utjämnas. En arbetsvärdering förutsätter att de nuvarande lönerna kartläggs. Arbetsuppgifter och ansvarsområden skall sedan poängsättas. Poängsättningen ligger sedan till grund för en analys som visar om lönerna är rättvisa i ett jämställdhetsperspektiv. För att arbetet med arbetsvärderingen skall komma igång föreslår utskottet att landskapsstyrelsen överväger att anlita en konsult och att denna får till uppgift att koordinera projektet och ansvara för att det fullföljs inom en lämplig tidsrymd.

Landskapsstyrelsen föreslår ett anslag för avlönande av en tillfällig informationschef. Enligt utskottet bör informationschefens roll vara samordnande och stödjande. Informationschefen skall dessutom inneha det övergripande ansvaret för att informationen inom och från förvaltningen fungerar på ett smidigt sätt i enlighet med lagar och förordningar. Det är dock i första hand de politiker och tjänstemän som handlagt ett ärende som innehar informationsansvaret i ärendet.

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter		444 000	456 000
Inkomster		-75 000	-20 000
Nettoutgifter	0	369 000	436 000

Ålandskontoret har till främsta uppgift att ge information om Åland till myndigheter, massmedia, organisationer, skolor och enskilda i riket och att informera åländska myndigheter och organisationer om aktuella ärenden i riket. Ålandskontoret upprätthålls som ett samarbete mellan landskapsstyrelsen, Ålands handelskammare och Åländsk Samling. Informationssekreteraren fungerar även som riksdagsmannens sekreterare. I Ålandskontorets utrymmen verkar även den tjänsteman som enligt motiveringen under moment 47.07.40 handhar marknadsföringen av ålandsturismen i Helsingfors.

43.03.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	444.000	456.000

Föreslås ett anslag om 456.000 mark för verksamheten vid Ålandskontoret i Helsingfors. Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster		1*	1
* Överförd från moment 42.10.01.			

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	278.000
4100	Material och förnödenheter	40.000
4200	Hyror	75.000
4300	Inköp av tjänster	12.000
4800	Övriga utgifter	27.000
1125	Maskiner och inventarier	24.000
	Anslagsbehov	456.000

43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter		485 000	440 000

Inkomster		0	-80 000
Nettoutgifter	0	485 000	360 000

Jämställdhetsdelegationen har utarbetat ett program för det åländska jämställdhetsarbetet som kompletteras med en årlig handlingsplan där konkreta åtgärder föreslås. När det gäller högt prioriterade områden såsom arbetsvärdering, integrering av jämställdhetsaspekten inom ungdoms- och fritidsverksamheten, jämställdhet när det gäller rätten till föräldraskap ("pappagrupper") och åtgärder för att minska det könsrelaterade våldet har projekt tillkommit med olika samarbetspartners och arbetet inom nämnda områden avses fortgå, utvärderas och förändras med hänsyn till de resultat man uppnår.

Jämställdhetsdelegationen har i sin handlingsplan betonat vikten av att jämställdhet mellan kvinnor och män skall betraktas som ett kunskapsområde och inte enbart som en fråga om attityder och värderingar på individuell nivå. För att kunna förstå de strukturer som ligger bakom ojämställdhet på olika områden i samhällslivet, för att kunna analysera problemen samt föreslå och genomföra lämpliga åtgärder, krävs grundläggande kunskaper om kvinnors och mäns hela livssituation i dagens samhälle och hur utvecklingen sett ut i ett längre perspektiv.

Jämställdhetsdelegationen har som målsättning att arrangera olika utbildningstillfällen i jämställdhetsfrågor för olika målgrupper i samhället.

Jämställdhetsdelegationen betonar även betydelsen av samarbete, erfarenhets- och kunskapsutbyte med de nordiska länderna och medlemmar i den Europeiska Unionen och är därför delaktig i såväl nordiska som EU-projekt inom olika områden som rör jämställdhet mellan kvinnor och män.

43.04.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	485.000	440.000

Under momentet föreslås ett anslag om 440.000 mark. Anslaget avser personalutgifter enligt bilaga 5, kostnader för jämställdhetsdelegationen, resekostnader samt kostnader för fritidsvaneundersökning, information, tryckning och anordnandet av utbildningstillfällen för olika målgrupper i samhället. Anslaget inkluderar även kostnader för integrering av jämställdhetsaspekten inom ungdoms- och fritidsverksamheten, kostnader för fullvärdigt partnerskap i försättningen på EU-projektet "Kvinnofrid International" och deltagande i ett nordiskt projekt rörande kvinnofrid. För deltagandet i EU-projektet erhålles en inkomst vilken föreslås upptagen under moment 33.04.01.

Inrättade tjänster 1* 1
 * Överförd från moment 45.05.01.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	249.918	
	- övriga löner och arvoden	<u>29.082</u>	279.000
4200	Hyror		2.000
4300	Inköp av tjänster		137.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	20.000	
	- representation	<u>2.000</u>	<u>22.000</u>
	Anslagsbehov		440.000

43.05.

RADIO- OCH TV-VERKSAMHET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	10 237 020	12 450 000	13 340 000
Inkomster	-8 577 011	-8 470 000	-8 470 000
Nettoutgifter	1 660 009	3 980 000	4 870 000

Ålands Radio och TV Ab är ett landskapsägt bolag vars målsättning enligt bolagsordningen är att främja och bedriva allmännyttig rundradioverksamhet. Den allmännyttiga verksamheten skall särskilt

- främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussion i samhällsfrågor
- värna om yttrande- och åsiktsfriheten, vara kritiskt granskande och följa principen om fri och obunden journalistik
- främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen d.v.s. bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkande av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin
- främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden.

Enligt förvaltningsrådets budgetförslag är bolagets behov av medel för att uppfylla kvalitetsmålen 11.050.000 mark. Detta innebär med oförändrade avgifter för innehav av televisionsapparater att ett bidrag om 2.580.000 mark bör tillföras.

Landskapsstyrelsen anser för sin del att det utrymme som en fortlöpande utveckling och effektivisering av verksamheten bör ge skall användas för att utöka lokal-TV andelen i utsändningarna.

43.05.60.

Främjande av rundradioverksamhet (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
10.000.000,00	10.850.000	11.540.000

Anslaget används främst för finansiering av Ålands Radio och TV Ab:s verksamhet. Anslaget används dessutom enligt avtal med Sveriges Television Ab, Sveriges Utbildningsradio Ab, Sveriges Radio Ab, Kopioisto r.f. och Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto r.f. ca 490.000 mark för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar. Resterande anslag avser finansiering av Ålands Radio och TV Ab:s verksamhet.

Dispositionsplan:

4800	Övriga kostnader	
	- övriga avgifter för nyttjanderätt	490.000
8209	Övriga inkomstöverföringar	11.050.000
	Anslagsbehov	11.540.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 5/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 43.05.60 höjs med 300.000 mark.

I motionen efterlyser motionären lagstiftning som gör indrivningen av licensavgifter mer ändamålsenlig. Bestämmelser om uppbörd av avgift för mottagare av rundradiosändning finns i landskapslagen om rundradioverksamhet. Utskottet konstaterar att ingen annan påföljd än dröjsmålsavgift är möjlig vid underlåtenhet att anmäla innehav av radio- och tv-mottagare samt vid underlåtenhet att betala licensavgift. Detta är en omständighet som sannolikt påverkar den allmänna laglydnaden. Eftersom licensavgifterna i enlighet med de politiska målsättningarna i framtiden skall täcka kostnaderna för programproduktionen är det angeläget att alla licenspliktiga erlägger sin avgift och att uppbörden sker till en mindre kostnad. Utskottet anser därför att landskapsstyrelsen så snart som möjligt borde bereda ett lagförslag som innebär att en lämplig påföljd införs i den aktuella lagen.

Utskottet föreslår att finansmotion nr 5/1999-2000 förkastas med hänvisning till det ovan anförda.

43.05.61.

Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	1.600.000	1.800.000

Föreslås ett anslag om 1.800.000 mark för förstärkning av stagförankringar och byte av stag i Smedsbölemasten i enlighet med landskapsstyrelsens utredning 1995:22 angående förutsättningarna att bilda ett åländskt radio- och TV-bolag.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	1.800.000
	Anslagsbehov	1.800.000

43.10. LAGTINGSVAL

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter		450 000	0
Inkomster		0	0
Nettoutgifter	0	450 000	0

43.10.04. Utgifter för lagtingsval (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	400.000	

43.10.31. Landskapets andel av valnämndernas utgifter

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	50.000	

43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	477 000	477 000	527 000
Inkomster	-477 000	-477 000	-527 000
Nettoutgifter	0	0	0

I statens budget anslås en summa för understödjande av politisk verksamhet av vilken 1/200 överförs till landskapet Åland.

43.15.50. Understödjande av politisk verksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
302.000,00	302.000	302.000

Från och med fördelningen av 1988 års anslag har anslaget fördelats till de politiska organisationerna i enlighet med mandatfördelningen i lagtinget. Som kriterier för politisk organisation vilket berättigar till s.k. partistöd gäller att

- organisationen skall vara företräd i lagtinget
- organisationen skall vara registrerad eller under registrering

- organisationen skall ha partiprogram
- organisationen skall ha en fast organisation och fungera som ett parti. Innan fördelningen till de politiska organisationerna verkställs avskiljs ett särskilt stöd för Åländsk samlings centrala kostnader innan anslaget fördelas.

Övergår lagtingsman under mandatperioden till annat parti skall följande gälla

- av ett partis lagtingsmän skall minst tre eller, om gruppen består av fem eller färre medlemmar, mer än hälften av dessa frånträda medlemskapet i sin tidigare fraktion för att understödet skall erläggas till den fraktion de anslutit sig till eller bildat
- understöd vid byte av fraktion utbetalas inte till ny fraktion för det kalenderår byte skett utan först följande kalenderår
- avgår lagtingsman från en fraktion utan att ansluta sig till annan kan understöd inte utbetalas till denna enmansgrupp.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	302.000
	Anslagsbehov	302.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Jörgen Strands m.fl. finansmotion nr 6/1999-2000 föreslås upptagande av ett anslag under moment 43.15.50 om 90.000 mark att fördela till partierna för ungdomsverksamhet.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att de åländska ungdomarna borde stimuleras till utökad politisk verksamhet. Det åligger enligt utskottet respektive politisk organisation att på olika sätt motivera ungdomar till att aktivera sig i såväl samhällsdebatter som i andra politiska sammanhang. Finansieringen av ungdomsverksamheten bör därför göras via de ordinarie medel som respektive politisk organisation tilldelas. För övrigt är det anslag som är upptaget under detta moment baserat på ett statsanslag som återfinns under moment 33.15.50 under inkomster.

Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att finansmotion nr 6/1999-2000 förkastas.

43.15.51. Understödjande av politisk information

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
175.000,00	175.000	225.000

Av det anslag som i statens budget anslås för presstöd och för motsvarande elektronisk information till partierna överförs 1/200 till landskapet Åland för understödjande av politisk information.

Anslaget fördelas på basis av mandat i lagtinget.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	225.000
	Anslagsbehov	225.000

43.20.

PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	19 007	245 000	245 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	19 007	245 000	245 000

Utvecklingen av landskapets geografiska informationsdatasystem har i stort sett skett planenligt. Flera enheter inom förvaltningen har successivt byggt upp sin kartbaserade information. Avsikten är att systemet skall möjliggöra lagring och bearbetning av geografiskt knutna uppgifter samt ge en god tillgänglighet till informationen inom och på sikt även utom förvaltningen. Erfarenheterna av projektet har också klarlagt att den fortsatta utvecklingen och underhållet av systemet, även långsiktigt, förutsätter en projektledare.

Den pågående revideringen av byggnadslagen förutsättes i huvudsak vara genomförd under år 1999. En viss insats kommer dock att krävas under år 2000 för uppföljning och information med anledning av revideringen.

Landskapsstyrelsen har genom stödinsatser försökt påskynda kommunernas arbete med att upprätta kommunöversikter. Flertalet av kommunerna arbetar nu med att sammanställa de lagstadgade kommunöversikterna. Om så erfordras avser landskapsstyrelsen att även under det kommande budgetåret vidta lämpliga åtgärder för att stimulera kommunernas arbete med kommunöversikter.

43.20.01.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
19.007,31	245.000	245.000

Anslaget är avsett för informations- och uppföljningsverksamhet inom byggnads- och planläggningsområdet samt fortsatt utveckling och underhåll av landskapets geografiska informationsdatasystem (GIS).

I enlighet med kapitel motiveringen föreslås följande

- för fortsatt utveckling och underhåll av landskapets geografiska informationsdatasystem behövs fortsättningsvis en projektledare. Då systemet även på lång sikt kommer att behöva en huvudansvarig

- planeras att detta uppdrag på lämpligt sätt görs permanent eventuellt i kombination med andra uppdrag för dataunderhållet. Vidare planeras vissa kompletterande anskaffningar av dataprogram och -utrustningar
- att medel kan användas för uppföljning och information med anledning av revideringen av byggnadslagen
 - att medel kan användas för eventuellt stöd till de kommuner som ännu inte slutfört arbetet med upprättande av kommunöversikter samt för landskapsstyrelsens egen sammanställning av kommunöversikterna.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	200.000
4800	Övriga utgifter	45.000
	Anslagsbehov	245.000

43.25.

FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 651 637	26 240 000	20 805 000
Inkomster	0	0	-100 000
Nettoutgifter	1 651 637	26 240 000	20 705 000

Bostadsbyggandet har återhämtat sig efter ett antal år med relativt låg byggaktivitet. Bostadsinvesteringarna är ett resultat av uppdämt behov men också en följd av den stabilitet på finansieringsmarknaden som varit ett faktum under 90-talets slut och som förväntas fortsätta i och med tillkomsten av det monetära samarbetet i Europa. Under år 1999 har ökande svårigheter att komma över hyresbostäder kunnat konstateras. Speciellt svårt är det för familjer och personer som inte tidigare är etablerade i lokalsamhället, t.ex. studerande från andra orter. I budgetförslaget ingår åtgärder för att minska dessa problem.

Finansieringen av ägobostäder föreslås fortsätta på samma grunder som år 1999 så att stödet ges som räntestöd. Stöden utges på basen av inkomstprövning samt med begränsning av bostadens storlek. Avvikande från tidigare år föreslås dessutom att anskaffning av befintlig bostad stöds, vilket numera möjliggörs av LL om bostadsproduktion (ÅFS 40/99). I föreliggande budgetförslag och med beaktande av den nya LL om bostadsproduktion överförs den bostadsfinansiering som tidigare budgeterats under momenten 47.18.43 och 47.18.85 till detta budgetkapitel. Landskapsstyrelsen avser att utveckla ett, på befintliga stödformer baserat, särskilt stödpaket för bostadsbyggnader med särskilda arkitektoniska och kulturhistoriska värden. Stödpaketet utformas så att stödtagaren utan behovsprövning skall kunna erhålla både bidrag och räntestödslån. För nyproduktion och renovering av ägobostäder föreslås ca 10 miljoner mark.

Finansieringen av hyresbostäder föreslås kunna ske genom räntestödslån eller med direktutlåning från landskapet. För nyproduktion och

renovering föreslås totalt ca 40 miljoner mark, vilket motsvarar en produktion på 50-70 nya bostäder. Landskapsstyrelsens huvudmålsättning är att helt övergå till ett system med räntestöd, men då det finns en viss osäkerhet beträffande möjligheten att från kreditinstituten erhålla tillräckligt långfristiga bostadslån för finansieringen av hyresbostäder föreslår landskapsstyrelsen att båda stödtyperna möjliggörs ännu under år 2000. Stödeffekten avses vara lika stor för båda typer av stöd.

Eftersom säkerhetsfrågan i minst lika hög grad som finansieringen i sig är ett problem i samband med bostadsinvesteringarna - i synnerhet i mer perifera delar av Åland men även allmänt - föreslår landskapsstyrelsen att borgensinstrumentet, genom s.k. toppborgen, i betydligt högre grad än hittills tas i bruk för att främja bostadsproduktionen.

Övriga stödformer (reparationsunderstöd för åldringars bostäder, avlägsnande av sanitära olägenheter, samt understöd för investeringar i miljövänlig uppvärmningsteknik) föreslås fortsätta på samma grunder som under år 1999. Därtill föreslås ett nytt stöd för installation av hiss i flerbostadshus i det befintliga byggnadsbeståndet i form av ett långfristigt lån med låg ränta.

Den 15.2.1999 avgav en kommitté med uppdrag att utreda förutsättningarna för studentbostäder sin slutrapport till landskapsstyrelsen. Kommittén föreslog att det dels skulle skapas möjlighet till förmedling av upphyrda lägenheter, dels byggas studieboheter. Landskapsstyrelsen konstaterar för sin del att behovet av att öka tillgängligheten på studieboheter är klarlagt varför det i budgeten föreslås anslag dels för en försöksverksamhet med förmedling av upphyrda studieboheter, dels för en kapitalinsats i den organisation som blir huvudman för ett eventuellt byggande av studieboheter.

Landskapsstyrelsen avser från och med de debiteringsperioder som börjar i mars och april år 2000 ta i bruk ett system med referensräntor för bostadslånen. Referensräntan skall användas för såväl nyutgivna som existerande bostadslån och avsikten är att dels underlätta själva räntebestämningen, dels skapa ett system för bestämmande av räntan som kan överblickas av kunderna.

43.25.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
535,84	50.000	250.000

Under momentet föreslås ett anslag om 100.000 mark att användas för för främjande av tillgången på studieboheter. Anslaget avser initialkostnader medan eventuella fortsatta kostnader avses belasta den blivande huvudmannen för studieboheter.

Av anslaget föreslås 100.000 mark få användas till en studie ägnad att

skapa underlag och syna förutsättningarna för 2000-talets bostadspolitik.

Återstoden av anslaget, 50.000 mark, föreslås använt till att utveckla de databaserade rapportsystemen för bostadsstöden, annonsering m.m.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	240.000
4800	Övriga utgifter	<u>10.000</u>
	Anslagsbehov	250.000

43.25.04. Utgifter för bekämpning av husbock (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
11.524,68	100.000	100.000

Med beaktande av anslag från tidigare år föreslås ett anslag om 100.000 mark att användas som finansieringsstöd för inventerings- och bekämpningsåtgärder mot husbock i byggnader.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- expert- och utredningstjänster	90.000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	<u>10.000</u>
	Anslagsbehov	100.000

43.25.31. Understöd för hyresbostäder (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	300.000	300.000

Under momentet föreslås ett anslag om 300.000 mark för understöd till kommuner för anskaffning av bostäder till bostadslösa och flyktingar.

Dispositionsplan:

8206	Bostadsproduktion	<u>300.000</u>
	Anslagsbehov	300.000

43.25.51. Landskapsstöd till organisationer inom bostadsbranschen

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
25.000,00	25.000	30.000

Föreslås ett anslag om 30.000 mark för stöd till organisationer inom bostadsbranschen. Förhöjningen av anslaget föranleds av ökat informationsbehov i samband med den nya hyreslagen för Åland.

Dispositionsplan:

8206	Bostadsproduktion	30.000
	Anslagsbehov	30.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Ritva Sarin-Grufbergs m.fl. finansmotion nr 7/1999-2000 föreslås upptagande av ett anslag under moment 43.25.51 om 50.000 mark för ett startstöd till Ålands Bostadsrättsförening bf.

Social- och miljöutskottet ställde sig under behandlingen av lagmotion nr 44/1998-99 positivt till den boendeform som bostadsrättsföreningar erbjuder. Utskottet ansåg dock att vissa behörighetsfrågor bör utredas och det materiella innehållet i lagstiftningen särskilt övervägas med beaktande av åländska förhållanden. Utskottet föreslog att landskapsstyrelsen skulle utvärdera de olika systemen och därefter återkomma med eventuella lagstiftningsåtgärder. Om systemet med bostadsrätter införs ansåg utskottet att det skall finnas möjlighet att finansiera produktionen av sådana bostäder på likvärdiga grunder som i landskapslagen om bostadsproduktion.

Med hänvisning till nämnda utredningar föreslår utskottet att finansmotion nr 7/1999-2000 förkastas.

43.25.61. Understöd för bostadsreparationer (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
47.678,00	600.000	700.000

Föreslås ett anslag om 700.000 mark att användas som finansieringsunderstöd på sociala grunder för att underlätta boendet för främst pensionärer och rörelsehindrade, samt för avlägsnande av hälsorisker i byggnader.

Det behovsprövade stödet uppgår f.n. till högst 40 % av godkända kostnader, dock högst 40.000 mark (i speciella fall 70 % och maximalt 70.000 mark). För avlägsnande av hälsorisker uppgår understödet f.n. till maximalt 25 %, dock högst 30.000 mark. Understödet för avlägsnande av hälsorisker är ej behovsprövat.

Vidare föreslås ett nytt understöd för reparationer av bostäder som har ett betydande arkitektoniskt eller kulturhistoriskt värde. Bidraget skulle utgöra högst 30 % av merkostnaderna som uppstår i ett dylikt byggnadsobjekt, dock högst 30.000 mark. Stödet skulle enbart rikta sig till sådana byggnader som efter färdig-ställandet bebos av ägaren året runt. Till bidraget föreslås knytas ett räntestödslån som skulle utgöra huvudfinansieringen. Ingetdera stödet skulle vara behovsprövat. Bidraget utges i samarbete med museibyran sålunda att museibyrans utlåtande över det stödda objektet skulle inhämtas innan bidrag beviljas. Kriterierna för stöd skulle vara desamma som används för bidrag under moment 46.72.50. Eftergranskningen av det stödda objektet avses likaledes åligga

museibyran.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	700.000
	Anslagsbehov	700.000

43.25.62. Understöd för investeringar i uppvärmningssystem som främjar miljövården (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
130.000,00	500.000	500.000

Föreslås ett anslag om 500.000 mark för att främja en ökad användning av mer miljövänliga uppvärmningssystem i en- och tvåfamiljsbostäder som ägs av privatpersoner. Målsättningen är att årligen konvertera 30 bostäder från olja, vilket ger ca 300 ton mindre koldioxidutsläpp, samt att vid nyproduktion av ca 20 bostäder minska behovet av importerad energi.

Anslaget ges som bidrag för investeringar i fastigheters värmesystem enligt följande huvudlinjer

- installation av biobränslebaserad uppvärmning
- anslutning till fjärrvärme
- installation av värmepump
- installation av solfångare.

Bidrag ges för både nyinstallation i fastighet under byggnad som i befintlig fastighet som konverterar från olje- eller eluppvärmning till något av alternativen ovan.

Bidraget är högst 40 % av de godkända kostnaderna, dock högst 5.000 mark för solfångare eller värmepump och högst 10.000 mark för övriga system. I övrigt beviljas stödet enligt av landskapsstyrelsen fastställda villkor.

Dispositionsplan

8306	Bostadsproduktion	500.000
	Anslagsbehov	500.000

43.25.63. Räntestöd för förvärv av bostäder (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
34.656,61	30.000	5.000

Anslaget avser räntestöd enligt LL om räntestödslån för förvärv av bostäder (ÅFS 17/82).

Föreslås att nya räntestödslån inte beviljas under momentet år 2000.

För räntegottgörelse under år 2000 föreslås ett anslag om 5.000 mark för tidigare beviljade räntestödslån.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	5.000
	Anslagsbehov	5.000

43.25.64. Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
29.132,51	2.200.000	500.000

Föreslås ett anslag om 500.000 mark.

Föreslås att anslaget får användas till betalning av räntor för landskapsbelånade hyreshus som har betydande ekonomiska svårigheter och, i särskilda fall, för att kunna avskryva lånefordringar eller inlösa aktier i fastighetsaktiebolag som äger landskapsbelånade hyresbostäder.

Därtill föreslås anslaget kunna användas till att ersätta kommuner för kreditförluster som orsakats av att låntagare med landskapsbelånad ägarbostad blivit permanent insolvent.

Vidare föreslås anslaget användas för att täcka eventuella åtaganden för de borgensförbindelser som utgetts med stöd av moment 43.25.67 under år 1999.

Dispositionsplan:

5100	Finansiella kostnader	
8206	Bostadsproduktion	500.000
	Anslagsbehov	500.000

43.25.66. Bostadssparpremier samt räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.109.289,51	1.500.000	1.200.000

Föreslås ett anslag om 1.200.000 mark för utbetalning av räntegottgörelser, bostadssparpremier och kreditreserveringsersättningar under år 2000. Stöden betalas ut med stöd av LL om bostadssparpremier (ÅFS 16/82), räntestödslån för förvärv av ägarbostad (ÅFS 29/83) och om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad (ÅFS 41/94).

Under år 2000 beräknas antalet nya räntestödslån som utges med stöd av bostadssparavtal uppgå till ca 50 st, varvid antalet räntestödslån vid slutet av året skulle uppgå till ca 300 och lånesaldot som erhåller stöd utgöra ca 70 miljoner mark.

Räntestödet utgör 35 % av räntan, dock så att låntagarens egenränta är minst 4 procentenheter och räntestödet kan högst utgöra 3,5 procentenheter.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	1.200.000
	Anslagsbehov	1.200.000

43.25.67. Räntestöd för lån till nybyggnad, tillbyggnad, reparation och anskaffande av hyres- och ägarbostäder, samt beviljande av landskapsborgen till ägarbostäder (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
8.923,84	700.000	1.000.000

Rubriken ändrad.

Inriktningen på stöden föreslås följa den linje som angavs i budgeten för år 1999 så att stödet till ägobostäder skulle utgå som räntestöd och stödet till hyresbostäder alternativt som räntestöd eller som bostadslån (från moment 43.25.83). Stöden under detta moment utges från och med den 1.9.1999 med stöd av nya LL om bostadsproduktion (ÅFS 40/99).

Räntestödet till ägobostäder föreslås utgöra högst 50 % av den ränta som låntagaren betalar. Stödet utgår under högst 18 år. Låntagarens egenränta skall dock alltid vara minst 2,5 % och landskapsstyrelsens räntestöd högst 3,5 %. Stödet är behovsprövat med sökandes inkomster och familjestorlek som huvudsakliga prövningsvariabler. I skärgårdskommunerna och Eckerö, Geta, Hammarland, Lumparland, Saltvik och Sunds kommuner tillämpas förhöjda inkomstgränser. Antalet sökande förväntas öka då den nya bostadsproduktionslagen inte längre ålägger stödtagaren användnings- och överlåtelsebegränsningar.

För hyresbostäder föreslås räntestödet utgöra högst 50 % av räntan. Låntagarens egenränta är dock minst 2,5 % och landskapsstyrelsens stöd högst 3,5 %. Stöd utgår i högst 35 år.

Föreslås att räntestödslån får beviljas för totalt 40.000.000 mark, vilket beräknas för ca 20 ägobostäder (10.000.000 mark) och ca 50 hyresbostäder (30.000.000 mark). Den framtida ackumulerade kostnadsbelastningen för landskapet utgående från stödarrangemangen beräknas beroende på rådande ränteläge, till 9,2-13,6 miljoner mark efter 10 år, 16,8-24,8 miljoner mark efter 20 år och 21,6-32,0 miljoner mark efter 30 år.

Föreslås att landskapsborgen enligt 13 § LL om bostadsproduktion får ställas för byggande av ägarbostäder. Borgensättagandet får högst utgöra 15 % av godkänt lånevärde (anskaffningskostnad) i Eckerö, Geta, Hammarland, Lumparland, Saltvik och Sunds kommuner och högst 30 % av lånevärdet i skärgårdskommunerna, dock högst 200.000 mark per bostad. Det sammanlagda värdet av den av kreditinstitutet godkända säkerheten och landskapsborgen får inte överstiga 85 % av lånevärdet. För borgen till ägarbostäder uppbärs en avgift om 1,5 % av borgensättagandet. Om räntestöd utgår för låneobjektet uppbärs ingen avgift.

Föreslås att landskapsborgen enligt 21 § LL om bostadsproduktion får ställas för byggande av hyresbostäder. Borgensförbindelsen får utgöra högst 20 % i Mariehamn, högst 30 % av lånevärdet i Finström, Jomala och Lemlands kommuner, högst 40 % av lånevärdet i Eckerö, Geta, Hammarland, Lumparland, Saltvik och Sunds kommuner och högst 50 % av lånevärdet i skärgårdskommunerna. Borgensförbindelsen tillsammans med den av kreditinstitutet godkända säkerheten får tillsammans högst utgöra 90 % av det totala lånevärdet. Borgen utges endast till projekt som erhållit räntestöd från landskapsstyrelsen. Ingen avgift uppbärs.

Det totala beloppet av beviljade borgensförbindelser får uppgå till högst 10 miljoner mark.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	<u>1.000.000</u>
	Anslagsbehov	1.000.000

43.25.69. Räntestöd för reovering av flerfamiljshus

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
250.395,88	235.000	220.000

Som räntegottgörelse för tidigare beviljade räntestödslån föreslås 220.000 mark.

Föreslås att inga nya räntestödslån beviljas från momentet under år 2000.

Dispositionsplan:

8306	Bostadsproduktion	<u>220.000</u>
	Anslagsbehov	220.000

43.25.83. Bostadslån (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

0,00

15.000.000

tb 5.000.000

15.000.000

Föreslås ett anslag om 15.000.000 mark för utgivande av bostadslån. Föreslås att inom ramen för anslaget även kan utges lån för finansiering av hissinstallation och därav föranledda ombyggnadsarbeten i äldre flerfamiljshus. Stödet för hissinstallationerna föreslås utges som ett långfristigt amorteringslån på högst 35 år täckande 90 % av investeringskostnaden. Den årliga räntan skulle vara förändringen i konsumentprisindex, dock lägst 1 % och högst 3 %.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	<u>15.000.000</u>
	Anslagsbehov	15.000.000

43.25.88.

Kapitalinsats i organisation vars syfte är att tillgodose behovet av studiebstäder på Åland

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

1.000.000

Momentet nytt.

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås 1.000.000 mark att användas som kapitalinsats i en organisation för att bygga och äga studiebstäder på Åland.

Dispositionsplan:

1130	Värdepapper	<u>1.000.000</u>
	Anslagsbehov	1.000.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I tll Ritva Sarin-Grufbergs m. fl. finansmotion nr 8/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 43.25.88 höjs med 1.000.000 mark för att tillgodose behovet av studiebstäder.

Utskottet anser i likhet med motionären att det är viktigt att studiebstäder uppförs eftersom bristen på bostäder som är lämpliga som studiebstäder är stor. Enligt vad utskottet erfarit pågår förhandlingar som eventuellt kan leda till att ett antal studiebstäder uppförs. Om dessa förverkligas kan de i bästa fall tas i bruk till hösten år 2000. Med hänvisning till de inledda förhandlingarna föreslår utskottet att finansmotion nr 8/1999-2000 förkastas.

Utskottet vill samtidigt betona vikten av att sådana byggnadsprojekt som

innebär färdigställande av studiebestäder fullföljs. Om anslaget visar sig otillräckligt bör det höjas i samband med en tilläggsbudget.

43.27.

ELSÄKERHET OCH ENERGI

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	4 288 060	6 305 000	2 810 000
Inkomster	-633 998	-105 000	-115 000
Nettoutgifter	3 654 062	6 200 000	2 695 000

Målsättningen med elsäkerhetsarbetet är att upprätthålla elsäkerheten på nuvarande nivå, d.v.s. att antalet elolyckor och elbränder inte skall öka. Tillbudsstämmande medel enligt den åländska ellagen är främst övervakning, dessutom upprätthålls informations-, rådgivnings- och kursverksamhet i elsäkerhetsfrågor. Behovsanpassat utvecklingsarbete av gällande regelverk pågår kontinuerligt.

Målsättningen inom energiområdet är en trygg, konkurrenskraftig energiförsörjning beaktande miljöskydd och en hållbar utveckling samt säkerhet. Detta är kommer att vara det första med en konkurrensutsatt åländsk elmarknad. Övervakningen av den åländska elmarknaden medför nya arbetsuppgifter inom förvaltningen som i första hand avses att klaras med ordinarie resurser. Arbetet med att förverkliga den antagna energisparplanen fortsätter och i enlighet med den strävan att minska den totala energikonsumtionen och öka användningen av förnybara energikällor.

Enligt energisparplanen skall åtgärder vidtagna på basen av den bidra med en 5-10 % minskning av den totala energikonsumtionen i landskapet år 2010 jämfört med en utveckling utan särskild sparpolitik. Den påbörjade energibesiktningens verksamheten med åtföljande sparavtal utvecklas, bl.a.så att sparavtal med kommuner och näringsliv sluts i större omfattning.

För användningen av förnybara energikällor har en specifik målsättning angivits endast för vindkraftens del varvid målet är att 10 % av elanskaffningen år 2006 skall komma från vindkraft. Med hittillsvarande utbyggnadstakt nås målet tidigare. Lönsamhetsförutsättningarna kommer att förändras i och med att den fria elmarknaden genomförs på Åland. Osäkerheten i samband med detta och det faktum att nuvarande notifierad stödperiod endast omfattar år 2000 motiverar att beslut om reviderad målsättning och utbyggnadsplan tas först under år 2000.

Satsningar på ökad biobränsleanvändning fortsätter. För att få lönsamhet också för biobränslebaserad värmeproduktion baserad på hyggesrester krävs med dagens oljepriser både stöd för tillvaratagande av skogsbränsle och investeringsstöd. Biobränslebaserad fjärrvärme där skogsindustriavfall används som bränsle bedöms ha

lönsamhetsförutsättningar om investeringsstöd erhålls och abonnenttätheten är tillräckligt hög. Under året är dock ingen sådan anläggning planerad att byggas varför medel ej anslås för biobränslebaserad fjärrvärme. Erfarenheterna från försöksverksamheten med den biobränsleeldade panncentralen vid naturbruksskolan tas tillvara då planer för utvecklande av biobränsleanvändningen görs upp.

43.27.04. Befrämjande av energihushållning och tryggnad av energiförsörjning

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
223.432,70	350.000	350.000

Avsikten är att under året utveckla

- information, rådgivning, skolning och upplysningsverksamhet med mål att öka kunskapen om olika energikällors nuvarande fördelar, nackdelar och utvecklingsmöjligheter samt att öka kunskapen och intresset för energiproduktion och effektiv energianvändning samt olika stödformer för detta
- en projektverksamhet med så många välfungerande, aktuella, specialiserade och produktiva energiutvecklingsprojekt i landskapet som möjligt
- utnyttjandet av de möjligheter som erbjuds inom ramen för EU:s program på energiområde och energisamarbete samt andra stöd på energiområdet på bästa sätt
- samarbete med aktörer och organisationer inom branschen då ett gott resultat endast uppnås genom ett bra kontaktnät och produktivt samarbete.

För verksamheten föreslås att personal projektanställs eller tjänster köps utgående från vad som bedöms mest effektivt för att uppnå de inom energiområdet uppsatta målsättningarna.

Inom ramen för momentet kan stöd till energibesiktningar av andra än privatpersoners fastigheter ingå. Den maximala stödandelen får uppgå till 50 % av de godtagbara kostnaderna om energisparavtal tecknas, i övrigt 40 %. Föreslås ett anslag om totalt 350.000 mark.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	230.000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	20.000
8205	Övrigt näringsliv	<u>100.000</u>
	Anslagsbehov	350.000

43.27.05. Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

48.627,41

55.000

60.000

Rubriken ändrad.

Under momentet föreslås ett anslag om 60.000 mark. Anslaget avser att täcka utgifter för landskapsstyrelsens besiktningens verksamhet gällande hissar, elanläggningar m.m. Därtill ingår avgifter för publikationer, examensprov, registerhållning samt kostnader i samband med marknadskontroll av elmateriel. Även omkostnader för övervakning av den åländska elmarknaden täcks av anslaget.

Inkomsterna av inspektionsverksamheten gottskrivs moment 33.27.05.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	30.000
4300	Inköp av tjänster	20.000
4800	Övriga utgifter	10.000
	Anslagsbehov	60.000

43.27.40. Understöd för befrämjande av förnybar energi

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.500.000,00	5.900.000	2.400.000

I landskapet kommer i slutet av år 1999 att finnas 12 stycken kommersiella vindkraftverk i drift. Deras sammanlagda nominella effekt uppgår till 6,325 MW och de beräknas årligen producera omkring 13.600 MWh, vilket utgör ca 5,9 % av den totala elanskaffningen. Vindenergin ersätter i främsta rummet importerad elenergi. Koldioxidutsläppsbesparingen beräknad på jämförelse med kolkondenskraft är 12.240 ton/år (900 g per producerad kWh el).

Lönsamhetsförutsättningarna för vindkraften förväntas förändras då fri elmarknad införts på Åland med lägre priser på producerad el som följd. Vindkraftaktörerna har trots det bedömt det vara realistiskt att påbörja byggande av en vindkraftspark under år 2000. Landskapsstyrelsen har beställt en utredning över lämpliga platser för vindkraftsparker från Ålands teknologocentrum och bedömer det orealistiskt att idag anta en plan för utbyggnaden av vindkraften på Åland. Landskapsstyrelsen föreslår att redan notifierade 2,4 miljoner mark för år 2000 anslås för en första etapp på en vindkraftspark och att utbyggnaden av parken sker i enlighet med senare antagen utbyggnadsplan.

Föreslås att anslagen för vindkraft i framtiden inte beviljas årsvis utan att större anslag beviljas t.ex. vartannat år för att större projekt skall kunna genomföras på en gång.

För år 2000 föreslås att inga medel reserveras för biobränsleprojekt då inga projekt är kända och förberedelsetiden för genomförande under år 2000 är för kort.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	2.400.000
	Anslagsbehov	2.400.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Fredrik Lindqvists m.fl. finansmotion nr 9/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 43.27.40 höjs med 4.600.000 mark för befrämjande av förnyelsebar energi.

Under 1999 har verksamhetsförutsättningarna för aktörerna på elmarknaden förändrats på ett omvälvande sätt. EU:s direktiv om gemensamma regler för den inre marknaden för el trädde i kraft, vilket öppnade nya möjligheter att köpa och sälja el mellan länderna. Utskottet har erfarit att en nordisk elbörs, Nord Pool, har etablerats som en marknadsplats för köpare och säljare av el. Hittills har den ökade konkurrensen lett till sänkta elpriser.

Utskottet ställer sig positivt till en utbyggnad av vindkraftsparker och omfattar landskapsstyrelsens målsättning att 10 procent av elförsörjningen skall produceras med hjälp av vindkraft. Utskottet föreslår likväl att landskapsstyrelsen i detta skede avvaktar med den planerade utbyggnaden. Landskapsstyrelsen bör före byggstarten beakta de ekonomiska förutsättningarna att få lönsamhet i projektet med hänvisning till den osäkerhet som råder inom den avreglerade elmarknaden.

Utskottet har erfarit att Ålands teknologicentrum har utarbetat en plan för den fortsatta utbyggnaden av vindkraftsparker. När landskapsstyrelsen finner att utbyggnaden kan inledas bör planen ligga till grund för den fortsatta utbyggnaden. Samtidigt bör landskapsstyrelsen planera den fortsatta utbyggnaden av vindkraftsparker så att de samordningsvinster som motionärerna efterlyser kan uppnås.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att finansmotion nr 9/1999-2000 förkastas.

43.30.

BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 641 723	4 255 000	1 400 000
Inkomster	-1 405 627	-1 620 000	-5 000
Nettoutgifter	236 096	2 635 000	1 395 000

Verksamheten berör:

- brand- och räddningstväsendet där målsättningen är att skapa

förutsättningar för en god förebyggande verksamhet mot olyckor och för ändamålsenliga resurser för räddningsverksamhet

- explosionsfarliga ämnen där landskapsstyrelsen är som övervakande och tillståndsgivande myndighet
- befolkningsskydd och beredskapsfrågor där landskapsstyrelsen tillsammans med länsstyrelsen har målsättningen att säkra samhällsfunktionerna samt att skapa god beredskap i samhället mot omfattande olyckshändelser och krislägen
- inkvarterings- och trakteringsverksamhet där enheten verkar som övervaknings- och registreringsmyndighet.

Då landskapsalarmcentralen föreslås omorganiserad så att den utgör en fristående inrättning överförs budgetanslagen för centralens verksamhet till kapitel 43.32.

I budgetförslaget beaktas bl.a. följande projekt

- inköp av en begagnad bandvagn att användas för transport av räddningsutrustning och för sjuktransporter i extrema väderförhållanden och på svårtillgängliga platser
- utbildning av vattendykare så att vattendykning kan införas som en uppgift för Mariehamns stads räddningsverk.

43.30.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
236.649,12	300.000 tb 240.000	400.000

Anslaget föreslås för

- ersättning till Ålands brand- och räddningsförbund för utbildning av personal inom brand- och räddningsväsendet och befolkningsskyddet enligt avtal
- avgifter för annan utbildning till största delen för deltagarna i yrkes- och kompletteringskurser vid Statens räddningsverks skolor i Sverige samt räddningsdykarutbildning
- skogsbrandbevakning
- smärre anskaffningar av räddningsutrustning
- kostnader för ledningsgruppen för brand- och räddningsväsendet och delegationen för brand- och räddningsväsendet
- upplysning och information
- kostnader för upprätthållande av verksamheten och beredskapen samt för arrangerande av och deltagande i övningar
- utvecklande av beredskapen i Långnäs hamn.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	15.000
4100	Material och förnödenheter	15.000
4300	Inköp av tjänster	325.000
4800	Övriga utgifter	20.000
1125	Maskiner och inventarier	25.000
	Anslagsbehov	400.000

43.30.04. Landskapsalarmcentralens drift (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.403.353,51	1.615.000	

Momentet utgår. Se moment 43.32.20.

43.30.30. Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	600.000	1.000.000

Föreslås ett anslag om 1.000.000 mark som landskapsandel i enlighet med 37 § LL om brand- och räddningsväsendet (ÅFS 37/77) för anskaffningar som görs under år 2000 i enlighet med planen över fordon för brandkärerna i landskapet Åland och för vilka landskapsstyrelsen givit förhandsbesked om sådan landskapsandel samt för kommunernas anskaffningar för användning av det nya myndighetsradionätet.

Därtill föreslås att landskapsstyrelsen ges rätt att under år 2000 utge förhandsbesked om landskapsandelar för anskaffningar år 2001 till ett högsta belopp om 1.000.000 mark.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	1.000.000
	Anslagsbehov	1.000.000

43.30.70. Utrustning för brandövning (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.720,18	1.500.000	

Momentet utgår.

43.32. LANDSKAPSALARMCENTRALEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	0	1 706 000

Inkomster	0	0	-100 000
Nettoutgifter	0	0	1 606 000

Kapitlet nytt.

Landskapsalarmcentralen upprätthålls av landskapet i enlighet med 5 § LL om brand- och räddningsväsendet (ÅFS 37/77) och dess uppgift är att ta emot inkommande nödanmälningar och på basis av dessa alarmera erforderliga räddningsresurser.

Antalet inkomna alarm utgjorde år 1998 drygt 8.200 st. Bland dessa ingår bl.a. brand- och räddningsuppdrag, ambulansuppdrag, förmedling till andra myndigheter, trygghetslarm, automatalarm och hemsjukvård. Antalet alarm har sedan år 1990 mer än fördubblats.

Enligt hittillsvarande driftsmodell hyr landskapsstyrelsen utrymmen av Mariehamns stad och köper därtill bemanningstjänster av staden så att alarmcentralen bemannas av ordinarie brandmän vid stadens räddningsverk. Enligt nu gällande lag deltar kommunerna i alarmcentralens anläggnings- och driftskostnader så att hälften av kostnaderna fördelas mellan kommunerna i förhållande till envar kommuns skattören under föregående år medan den andra hälften fördelas i förhållande till envar kommuns mantalsskrivna invånare det år verksamheten bedrivits.

Antalet brandmän som, bland sina övriga uppgifter som brandman och ambulansman, handhar operatörsuppgifter uppgår till 15-20 st, vilket medför att den enskilde operatören sitter relativt sällan i alarmcentralen och får därmed inte den specialisering och rutin som skulle vara önskvärd. Samtidigt har alarmcentralens utrustning datoriserats under de senaste åren vilket bör fortsättas i ännu högre grad inom en nära framtid. Utvecklingen ställer således allt större krav på operatörerna och deras förmåga att hantera systemen på ett säkert och effektivt sätt. För att uppnå godtagbara förutsättningar för en säker och ändamålsenlig verksamhet bör enligt landskapsstyrelsens uppfattning alarmfunktionerna handhas av specialiserad personal.

För att uppnå en sådan specialisering föreslås i föreliggande budgetförslag att alarmcentralen ombildas till en fristående landskapsenhet som bemannas av landskapsanställd personal som enbart skulle handha uppgifter i alarmcentralen. Landskapsstyrelsen har i ärendet fört förhandlingar med Mariehamns stad och överenskommit om att det nuvarande avtalet om köp av operatörstjänster upphör då personal anställts och inskolats. För att uppnå en bättre renodling av rollerna föreslås samtidigt att kommunernas betalningsansvar för verksamheten slopas. För att förändringen skall kunna genomföras utan att kostnadsfördelningen dels mellan landskapet och kommuner och dels mellan kommunerna påverkas föreslås samtidigt att de koefficienter med hjälp av vilka de allmänna landskapsandelarna räknas ut revideras så att landskapsandelarna minskar i stort lika mycket som kommunerna avlyfts

betalningsansvar, d.v.s med ca 1,3 miljoner mark. Se även moment 44.05.31.

Landskapsstyrelsen avlämnar med anledning av ovanstående en framställning med förslag om ändring av dels LL om brand- och räddningsväsendet (ÅFS 37/77) och dels LL om landskapsandelar till kommunerna (ÅFS 70/93 ändr. bl.a. 25/97). Alarmcentralens verksamhet och organisation föreslås närmare reglerade i en förordning.

Möjligheterna att i framtiden sammanföra alarmcentralens verksamhet med Ålands polisdistrikts alarmfunktioner utreds ytterligare.

43.32.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		1.706.000

Momentet nytt.

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås inrättande av en tjänst som alarmmästare (inkl A21) och fem tjänster som operatörer (inkl A 14). I anslaget för personalutgifter ingår även anslag för vikarier.

Anslaget för hyra avser hyra till Mariehamns stad enligt avtal för alarmcentralens lokaler. Inköp av tjänster utgörs i huvudsak av teletjänster för alarmcentralens telekommunikation. Anslaget för maskiner och inventarier avser nödvändig förnyelse av teknisk utrustning.

Totalt föreslås ett anslag om 1.706.000 mark för alarmcentralens verksamhet.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster			6

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	896.119	
	- tillfälliga tjänster	<u>79.881</u>	976.000
4100	Material och förnödenheter		20.000
4200	Hyra		85.000
4300	Inköp av tjänster		545.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>80.000</u>
	Anslagsbehov		1.706.000

43.40. **FASTIGHETSFÖRVALTNING**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	5 051 969	5 986 000	11 209 000
Inkomster	-1 112 140	-1 140 000	-1 140 000

Nettoutgifter	3 939 829	4 846 000	10 069 000
---------------	-----------	-----------	------------

Anslaget under kapitlet avser kostnader för den direkta förvaltningen av Självstyrelsegården, Ålands museum, Eriksonska gården, Eckerö post- och tullhus, landskapets bostadshus vid Grindmattesvägen 7 samt Grelby kungsgårds huvudbyggnad. Därtill ingår även fastighetskötseln av Ålands Turisthotell, vilken debiteras det förvaltande fastighetsbolaget.

I september år 2000 beräknas även den påbörjade Allhallen i Eckerö stå färdig. Enligt avtal skall det privata driftsbolaget stå för drift och löpande underhåll av byggnaden. Till den del landskapet, som fastighetsägare, vållas kostnader, främst för yttre underhåll, skall kostnaderna täckas med anslag under detta kapitel.

Den framtida användningen av Grelby kungsgård är fortfarande under utredning.

Landskapsstyrelsen har under flera år haft ett underskott av arbetsutrymmen i Självstyrelsegården. Den akuta bristen har temporärt lösts genom upphyrning av kontorsutrymmen inom Mariehamn. Detta har dock inte varit någon förmånlig lösning då flera funktioner måste dubbleras och samarbetet inom förvaltningen i vissa fall splittrats, med lägre effektivitet som följd. Genom att hålla ihop förvaltningen skapas förutsättningar för ett effektivt arbete där den samlade kompetensen inom de olika enheterna och medarbetarna kan stödja varandra. Erfarenheten av splittrade utrymmen visar också på betydande merkostnader för upprätthållande av olika basfunktioner och service på de separata enheterna för posthantering, telefonsystem, kopiering, fax, datasystem, närvaroregistrering, vaktmästarfunktion, städning, personalutrymmen, mötesrum, bibliotek m.m.

I enlighet med de allmänna motiveringarna för landskapets budget för år 1999, har landskapsstyrelsen därför påbörjat en utredning av hur Självstyrelsegården kunde byggas till för att skapa ändamålsenliga utrymmen för landskapsstyrelsens centralförvaltning och lagtinget.

Centralförvaltningens långsiktiga behov av tilläggsutrymmen har bedömts utgöra ca 1.200 m² nettoyta. Med tillhörande kommunikations- och biutrymmen motsvarar detta en tillbyggnad av en fjärde våning på kanslihuset, d.v.s. ca 1.700 m² bruttoyta, vilket även av praktiska skäl utgör en naturlig utbyggnadsetapp. Därtill kommer bl.a. erforderliga tilläggsutrymmen för lagtingledamöterna, kansli- och grupprum samt lagtingets kanslipersonal. Det slutliga utbyggnadsbehovet för lagtingets del är beroende av hur befintliga och nya utrymmen kan samordnas. Preliminärt har utbyggnaden för lagtingets behov uppskattats till ca 400 m² bruttoyta.

Sammantaget skulle ovannämnda resultera i en tillbyggnad av Självstyrelsegården med ca 2.100 m². I samband med nämnda tillbyggnad kunde även vissa renoverings- och ombyggnadsåtgärder

lämpligen genomföras. Mariefhamns stad har meddelat att byggnadsrätten för Självstyrelsegårdens och Turisthotellens gemensamma tomt kunde höjas med 4.775 m², därtill finns en resterande outnyttjad byggnadsrätt om ca 1.000 m². Då några skissförslag ännu inte är framtagna kan kostnaden för projektet i detta skede endast uppskattas på basen av beräknat kvadratmeterpris. Kostnaden för projektet uppskattas på ovannämnda grunder bli drygt 20 miljoner mark.

Under förutsättning att lagtinget omfattar de preliminära planerna kunde en detaljplanering igångsättas vid årsskiftet. Med en beräknad byggnadstid om cirka ett år kunde de nya utrymmena sålunda tas i bruk tidigast våren 2002. Efter tillbyggnaden bör vissa upphyrda kontorsutrymmen kunna lämnas då landskapsstyrelsen har egna utrymmen att tillgå. Innan slutligt beslut om dimensioneringen och byggandet tas skall allvarligt övervägas om delar av verksamheten kan utlokaliseras.

Landskapsstyrelsen arbetar för närvarande med att utveckla den interna och externa informationen inom förvaltningen. Med anledning härav kan vissa åtgärder och anskaffningar bli aktuella för att förbättra de tekniska informations- och kommunikationssystemen.

Ålands tingsrätt har för närvarande utrymmen som inte uppfyller de krav verksamheten uppställer. Tingsrätten, justitieministeriet och landskapsstyrelsen har därför gemensamt diskuterat en lösning enligt vilken landskapet skulle uppföra och äga ett nytt tingshus i Mariefhamn. Landskapsstyrelsen och justitieministeriet har överenskommit om grunderna för ett eventuellt hyresavtal. Parterna och Mariefhamns stad har även överenskommit om en lämplig tomt vilken nu är i Statens fastighetsverks ägo. Totalkostnaden för projektet, som totalt omfattar ca 1.650 m² och ett parkeringsdäck, kan uppskattas till något under 20 miljoner mark inklusive anskaffande av tomt.

Eckerö post- och tullhus har sedan landskapet övertog byggnaden år 1994 använts dels för logiverksamhet dels för olika kulturevenemang såsom utställningar, musikteater m.m. Denna verksamhet har huvudsakligen gällt under sommartid. Logiverksamheten har skötts av ett privat företag på basen av en anbudsupphandling. I fastigheten har vidare uthyrts utrymmen för ett lokalt postkontor samt utrymmen för postrottemuseét.

Byggnadens långsiktiga användning har utretts men någon permanent användare/verksamhet har ännu inte fastslagits. Enligt landskapsstyrelsens mening borde byggnaden upplåtas för en självbärande verksamhet som lämpar sig för olika verksamheter som man anser kunde passa byggnaden.

För att utreda det aktuella intresset för att bedriva verksamhet i posthuset avser landskapsstyrelsen, genom annons i pressen, inbegära intresseanmälningar. Om det härvid inkommer sådana seriösa verksamhetsförslag som landskapsstyrelsen bedömer att långsiktigt kunde passa i post- och tullhuset och som även ger en allmännytta är

landskapsstyrelsen beredd att med hyresavtal upplåta byggnaden. Hyresnivån bör härvid beakta graden av allmännyttat alternativt kommersiell nytta.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I landskapets ägo finns ett stort antal byggnader för vars förvaltning olika avdelningar inom landskapsstyrelsen ansvarar. De byggnader som hänförs till kansliavdelningen utgör således endast en del av det totala antalet byggnader för vars underhåll och skötsel landskapsstyrelsen skall sörja för. Utskottet har diskuterat om förvaltningen av åtminstone en del av landskapets fastigheter kunde överföras till ett fastighetsbolag och förvaltningen därigenom effektiviseras. Utskottet efterlyser därför en utredning som kan tjäna som underlag för ett sådant beslut.

43.40.01.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
4.560.882,18	4.666.000	4.959.000

Anslaget avser kostnader för drift och underhåll av de i kapitel motiveringens nämnda fastigheterna. Med hänsyn till att fastigheterna blir äldre och kräver ett ökat underhåll föreslås att anslaget höjs till 4.959.000 mark.

Föreslås att grundbemanningen tillsvidare är oförändrad. Föreslås vidare att deltidstjänsten som verksamhetsledare för Eckerö post- och tullhus fortsättningsvis upprätthålles under år 2000.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för extra arbetskraft samt anslag för personal i arbetsavtalsförhållande bl.a. anslag för semestervikarier.

I anslaget ingår även kostnader för oförutsedda reparationer av landskapets fastigheter samt smärre åtgärder i upphyrda utrymmen vilka inte bekostas av hyresvärden.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	3	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	16	16	16

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	532.664
	- tillfälliga tjänster	26.438

	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>2.446.898</u>	3.006.000
4100	Material och förnödenheter		
	- rengöringsmedel och -förlödenheter	90.000	
	- värme, el och vatten	800.000	
	- övrigt	<u>50.000</u>	940.000
4200	Hyror		100.000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	490.000	
	- teletjänster	20.000	
	- avfallstjänster	<u>90.000</u>	600.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	15.000	
	- fastighetsskatt	70.000	
	- övrigt	<u>75.000</u>	160.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>153.000</u>
	Anslagsbehov		4.959.000

43.40.20. Projektering och utredning för byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		250.000

Momentet nytt. Anslag för motsvarande ändamål har under år 1999 och tidigare upptagits under moment 43.40.76.

Till landskapsstyrelsens disposition för utredningar och projektering av byggnadsinvesteringar för landskapets eget behov föreslås ett anslag om 250.000 mark.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>250.000</u>
	Anslagsbehov	250.000

43.40.74. Om- och tillbyggnad av självstyrelsegården (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		2.000.000

Momentet nytt.

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett delanslag om 2.000.000 mark för främst projektering av Självstyrelsegården. I samband med tillbyggnaden kan även vissa renoveringsåtgärder behöva vidtas. En egentlig beräkning av kostnaderna kan inte göras innan utbyggnaden närmare planerats, men anslag för detta planeras att upptas i budgeten för år 2001. Projektets totalkostnad uppskattas i detta skede till drygt 20 miljoner mark.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>2.000.000</u>
	Anslagsbehov	2.000.000

43.40.75. Ombyggnader och grundförbättringar (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
488.785,69	1.070.000	1.000.000

Under budgetåret planeras bl.a. följande åtgärder (uppskattade kostnader inom parentes).

Självstyrelsegården

- handikappanpassning inom Självstyrelsegården (160.000 mark)
- förnyande av branddetektorer (100.000 mark)
- viss ombyggnad av ventilationssystemet (200.000 mark)
- mindre ombyggnader (40.000 mark)
- komplettering och förnyande av maskiner och utrustning (50.000 mark)

Ålands museum

- byte av golvbeläggning i delar av våning 1 (160.000 mark)

Fastigheten vid Grindmattesvägen

- fjärrvärmeanslutning till musikinstitutet och hyresbostadshuset (200.000 mark)

Eckerö post- och tullhus

- kompletterande anskaffning av inventarier och utrustning till caféutrymmet (50.000 mark)

Eriksonska gården

- förnyande av tegeltaket på gårdsbyggnaden (40.000 mark).

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	900.000
1125	Maskiner och inventarier	<u>100.000</u>
	Anslagsbehov	1.000.000

43.40.76. Uppförande av tingshus (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.301,47	250.000	

Rubriken ändrad. Se även moment 43.40.20.

Föreslås med hänvisning till kapitelmotiveringen ett anslag om 3.000.000 mark för anskaffande av tomt och projektering för tingshuset.

Dispositionsplan:

1120	Jordområden	
4300	Inköp av tjänster	<u>3.000.000</u>
	Anslagsbehov	3.000.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Ronald Bomans m.fl. finansmotion nr 10/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 43.40.76 sänks med 3.000.000 mark.

Utskottet föreslår mot bakgrund av landskapets övriga investeringsplaner för åren 2000-2001 att projekteringen och byggstarten för tingshuset framskjuts. Utskottet har i de allmänna motiveringarna efterlyst en byggkonjunkturanalys samt en prioriteringsplan för landskapets egna projekt. I avvaktan på den efterfrågade prioriteringsplanen föreslår utskottet att anslaget utgår. Momentet kan kvarstå tillsvidare.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet efter omröstning (3-2) att finansmotion nr 10/1999-2000 förkastas. Beslutet biträdades av vice ordförande Holmberg samt ledamöterna Jan-Erik Mattsson och Dennis Jansson.

43.60.

ÅLANDS POLISDISTRIKT

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	20 430 204	21 359 000	21 590 000
Inkomster	-1 524 278	-900 000	-1 000 000
Nettoutgifter	18 905 926	20 459 000	20 590 000

Polisen har till uppgift att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt förebygga, utreda och anmäla brott för åtalsprövning. Polisen skall även lämna allmänheten skydd, upplysning och annan hjälp.

Polisverksamheten indelas i följande resultatområden: allmän ordning och säkerhet, trafiksäkerhet, brottsbekämpning och kansliservice.

Allmän ordning och säkerhet

Polisens centralaste verksamhetsform är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Polisen upprätthåller en utryckningsberedskap på en sådan nivå att man snabbt kan ingripa i de fall omedelbara åtgärder är nödvändiga. Allmänhetens trygghetskänsla upprätthålls genom synlig patrullering. Särskilt avseende fästes vid fot- och cykelpatrullering.

Trafiksäkerhet

Målet för polisens trafikövervakning är att bidra till att skapa trygghet och säkerhet i trafiken och att minska antalet döda och skadade. Bekämpningen av trafikonykterhet fortsätter genom att utföra blåsprov i minst samma utsträckning som under de senaste åren. Trafikövervakningen inriktas i övrigt mot fortkörning, trafikfarligt beteende samt trafiksituationer där risken för trafikolyckor är stor. Polisen ökar sina insatser för att i samverkan med trafikavdelningen och

försäkringsbolag förbättra trafiksäkerheten.

Brottsbekämpning

Ett kriminalpolitiskt mål är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Polisen bör därför upprätthålla en effektiv förundersökning för att förebygga brott. Brott och störningar förebyggs även genom att andelen utredda brott är möjligast hög. Polisen strävar även till att beakta de brottsdrabbades situation genom att försöka lindra följderna av brott. Stulen egendom bör om möjligt återställas till ägaren. Utredningstiderna, speciellt gällande unga förbrytare, bör ytterligare förkortas. Genom samverkan med åklagaren bör tiden mellan brottsupptäckt och lagföring förkortas. I det brottsförebyggande arbetet strävar polisen till en nära samverkan med andra myndigheter. Tyngdpunktsområden för brottsbekämpningen är allvarlig brottslighet, ungdomsbrottslighet, bekämpning av ekonomisk brottslighet samt narkotikabrott. Den försvårade narkotikasituationen kräver utökad samverkan med skolektorn och den sociala sektorn. Resurserna för narkotikautredning bör förstärkas så att av befintlig personalstab tillräckliga resurser fördelas för dessa uppgifter.

Kansliservice

Kansliservicen i Mariehamn föreslås vara på nuvarande nivå. Servicen i Godby och Skärgården utvecklas i enlighet med LL om Ålands polismyndighet och med stöd av den utfärdade bestämmelser. Den nya lagen beräknas träda i kraft senast 1.1.2000.

Polisservice i skärgården

Under år 1999 upprätthölls systemet med stationerade poliser i skärgården under sommarmånaderna. Samtidigt utvecklas polisverksamheten i skärgården, bland annat i samverkan med Sjöbevakningen, för skapande av en fullgod och heltäckande polisverksamhet även i skärgården. Landskapsstyrelsens målsättning är att utvärdera resultatet av den centralstyrda polisverksamheten i skärgården, bl.a. för att bedöma dimensioneringen av polisservicen i skärgårdskommunerna i förhållande till lagtingets beslut om antagande av LL om Ålands polismyndighet.

43.60.20.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
20.430.203,94	21.359.000	21.590.000

Under momentet föreslås ett anslag om 21.590.000 mark.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	80	80	80
Tillfälliga tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	18.487.678	
	- tillfälliga tjänster	1.033.716	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	298.606	
	- övriga personalutgifter	<u>50.000</u>	19.870.000
4100	Material och förnödenheter		400.000
4200	Hyror		200.000
4300	Inköp av tjänster		500.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	150.000	
	- representation	20.000	
	- övrigt	<u>50.000</u>	220.000
1125	Maskiner och inventarier		400.000
	Anslagsbehov		21.590.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I tft Fredrik Lindqvists m.fl. finansmotion nr 11/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 43.60.20 höjs med 500.000 mark och öronmärks för narkotikabekämpning.

Utskottet föreslår att finansmotion nr 11/1999-2000 avslås med hänvisning till motiveringarna i moment 45.10.01 under social- och miljöavdelningens förvaltningsområde.

43.70.

MOTORFORDONSBYRÅN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 997 518	3 604 000	3 469 000
Inkomster	-3 809 996	-3 360 000	-3 495 000
Nettoutgifter	-812 478	244 000	-26 000

Enligt LL om motorfordonsbyrån (ÅFS 9/75) skall motorfordonsbyrån registrera och besikta motorfordon samt föra körkortsregister. Därtill upprätthåller byrån ett småbåtsregister.

Den årliga kontrollbesiktningen beräknas år 2000 omfatta ca 14.000 fordon och ca 400 personer beräknas avlägga förarexamen samt ca 250 ungdomar erhålla mopedförarbevis.

Fordonsregistret innehåller ca 23.500 fordon och båtregistret ca 3.500 farkoster. Nybilsregistreringen beräknas uppgå till ca 800 fordon var till kommer registrering av begagnade fordon och ägarbyten, som uppskattas till ca 7.000. Antalet nyregistreringar och ändringar i båtregistret beräknas till ca 400. Under året beräknas ca 1.500 körkort utfärdas och ca 1.000 trafikbrott registreras.

Målsättningen är att väntetiden för förarexamen och besiktning ej får överstiga en vecka.

43.70.20.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.884.118,24	3.504.000	3.354.000

Under momentet föreslås ett anslag om 3.354.000 mark. Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av semestervikarie samt i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande likaså anslag för avlönande av semestervikarie.

Då trafikskyddsfrågorna i samband med förvaltningsreformen påförts trafikavdelningen har anslaget för en trafiksäkerhetskonsulent överfört till moment 48.01.01.

Med experttjänster, 180.000 mark, avses konsultarvode för underhåll och uppgörande av dataprogram. Under tryckning finns 320.000 mark varav 260.000 mark för inköp av registerbrickor. Som ny utgift ingår under övriga tjänster ca 19.000 mark för andel av driftskostnader i landskapets datanät.

Under maskiner och inventarier upptas 260.000 mark för inköp av luftridaer för portarna i personbilshallen, 40.000 mark för en ny telefonväxel samt 17.000 mark för att förnya en utsliten groplyft i lastbilshallen.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	8	8	8
Tillfälliga tjänster	2	3	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.653.462	
	- tillfälliga tjänster	305.763	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>157.775</u>	2.117.000
4100	Material och förnödenheter		190.000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster för byggnader	50.000	
	- reparations- och underhållstjänster för inventarier	25.000	
	- tryckningstjänster	320.000	
	- experttjänster	180.000	
	- övrigt	<u>100.000</u>	675.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	35.000	
	- övrigt	<u>10.000</u>	45.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>327.000</u>
	Anslagsbehov		3.354.000

43.70.60. Överföring till skrotbilsfond (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

113.400,00

100.000

115.000

De inkomster som inflyter under momentet 33.70.60 överföres till skrotbilsfonden enligt 46 § LL om besiktning och registrering av fordon (ÅFS 19/93).

Dispositionsplan:

2011 Övriga fonder	115.000
Anslagsbehov	115.000

43.80.**POSTEN PÅ ÅLAND**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	0	0
Inkomster	-25 000 000	-15 000 000	-10 000 000
Nettoutgifter	-25 000 000	-15 000 000	-10 000 000

Verksamhet

Posten bedriver postverksamhet och annan service i samband därmed. Verksamheten är reglerad i enlighet med LL om Posten på Åland (ÅFS 39/92).

Målet för Postens verksamhet är att se till att postverksamheten utvecklas ändamålsenligt och att utbudet av tjänster motsvarar kundernas och hela samhällets behov. Den grundläggande postservicen som skall finnas allmänt tillgänglig i hela landskapet består av vanliga 1 klass brev och tidningar i normal postutdelning. Av de 1 klass brev, som inlämnats till postbefordran inom utsatt tid, skall 98 % nå adressaten följande arbetsdag och resten under därpå följande arbetsdag. Tidningarna i normal postutdelning dagtid måndag-fredag skall nå adressaten inom den tid utgivaren beställt. Alternativen är en eller tre arbetsdagar. Utöver detta, skall i varje kommun finnas minst en fast postserviceenhet.

Posten erlägger en pensionspremie om 19 % av avlöningsutgifterna till landskapets pensionsfond.

KALKYLERAD RESULTATRÄKNING 1.1.2000-31.12.2000

OMSÄTTNING		68.420.000
KOSTNADER		
Personalkostnader	29.596.000	
Tjänster av utomstående	3.000.000	
Hyror	710.000	
Material och förnödenheter	100.000	
Övriga kostnader	<u>27.050.000</u>	<u>60.456.000</u>
Driftsbidrag		7.964.000

AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN

Avskrivningar på anläggningstillgångar och övriga utgifter med lång verkningstid	<u>2.500.000</u>	<u>-2.500.000</u>
RÖRELSEVINST		5.464.000

FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Finansiella intäkter	1.000.000	
Finansiella kostnader	<u>100.000</u>	<u>900.000</u>
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER		6.364.000

BOKSLUTSDISPOSITIONER

Ökning av avskrivningsdifferens	<u>250.000</u>	<u>-250.000</u>
RESULTATMÅL		6.114.000

Investeringar

Postens största investeringsobjekt under finansåret utgörs av investeringar i byggnader, datorutrustning, datasystem, kuverteringsanläggning, fordon samt utrustning för posthantering. Den största posten utgörs av en byggnad för en postterminal inklusive utrustning på för ändamålet inköpt tomt. Projekteringen pågår och investeringen kommer även att belasta år 2001. Totalt får Postens investeringar uppgå till högst 18 miljoner mark under år 2000.

Inbetalning till budgeten

I samband med att bokslutet för år 1998 fastställdes bibehålls Postens grundkapital vid oförändrade 21.400.000 mark medan annat eget kapital ökades till 18.681.018,56 mark. Det egna kapitalet steg därmed till 40.081.018,56 mark.

Resultatmålet för Posten år 2000 är en vinst på 6.114.000 mark. Målet innebär att avkastningen år 2000 på Postens grundkapital skulle vara 28,6 %. Med beaktande av från tidigare år ackumulerade vinstmedel som ingår i annat eget kapital samt av Posten redovisade investerings- och likviditetsplaner föreslås i föreliggande budgetförslag en inkomst från inbetalningar från Posten om 10.000.000 mark.

Landskapsstyrelsen bedömer att ca 3,9 miljoner utöver det för året beräknade resultatmålet kan upptas som inkomst i budgeten varvid de ackumulerade vinstmedlen, d.v.s. annat eget kapital, och likviditeten minskar i motsvarande grad.

43.95.

ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 320 001	2 040 000	2 847 000
Inkomster	-1 933 012	-126 000	-209 000
Nettoutgifter	386 988	1 914 000	2 638 000

43.95.05. Utgifter för hyreslokaler

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
311.311,95	450.000	400.000

Föreslås ett anslag om 400.000 mark för hyres- och driftsutgifter såsom städning, el m.m. för de allmänna kontorsutrymmena vid Strandgatan 14 och 25 samt för studieserviceenheten vid Ålandsvägen 31 som landskapsstyrelsen har hyrt för förvaltningens behov.

	År 1998	År 1999	År 2000
	1	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande			

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	140.000
4100	Material och förnödenheter	30.000
4200	Hyrer	200.000
4800	Övriga utgifter	30.000
	Anslagsbehov	400.000

43.95.06. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
816.146,18	1.085.000	1.687.000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om totalt 1.687.000 mark. Målsättningen med personalutbildningen, för vilken föreslås 500.000 mark, är att höja förvaltningens totala kompetens och effektivitet genom att stärka och utveckla de enskilda tjänstemännens kompetens utgående från förvaltningens behov, dels genom internt arrangerad utbildning och dels genom deltagande i externt arrangerade kurser. Av anslaget föreslås att 200.000 mark används för att genomföra ett obligatoriskt ledarskapsutvecklingsprogram med målet att utveckla och stärka ledarskapet inom förvaltningen.

Ett tillfälligt anslag om 235.000 mark föreslås för datautbildning. Målet är att skapa förutsättningar att använda det nya gemensamma ordbehandlingsprogrammet som avses att tas i bruk under år 2000 samt att höja datakunskapen och optimera utnyttjandet av tillgänglig programvara.

Under momentet föreslås ytterligare ett anslag om 600.000 mark för lagstadgad företagshälsovård (L om företagshälsovård FFS 743/78) och sjukvård på allmänläkarnivå. Målet är att upprätthålla arbets- och aktivitetsförmågan hos personalen, genom att skapa en sund och säker

arbetsmiljö, förebygga arbetsbetingade sjukdomar samt skapa ett välfungerande arbetssamfund. Häri ingår som förebyggande personalhälsovård subventionerad massage för personalen ca 40.000 mark, kostnader för arbetsglasögon för bildskärmsarbete ca 20.000 mark samt ca 70.000 mark för att förbättra den psykosociala arbetsmiljön.

För personalaktiviteter föreslås 170.000 mark för personalens rekreation och välbefinnande, vilket avser att befrämja olika motions- och/eller kulturaktiviteter. Häri ingår 130.000 mark för anordnande av julfest.

Av anslaget föreslås 32.000 mark för information och utbildning i arbetarskyddsfrågor samt förstahjälputbildning, -utrustning och -mediciner.

Därtill föreslås ett anslag om 150.000 mark för avgångsbidragets vuxenutbildningstillägg och yrkesutbildningsbidrag enligt av landskapsstyrelsen fastställda villkor.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga personalutgifter	150.000
4100	Material och förnödenheter	10.000
4300	Inköp av tjänster	1.452.000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	75.000
	Anslagsbehov	1.687.000

43.95.07. Informationsverksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
505.000,00	505.000	760.000

Under momentet föreslås ett anslag om 760.000 mark. Anslaget avser kostnader för tryckning, översättning av informationsmaterial, köp av layouttjänster och IT-tjänster mm, särskilt avseende riktade kommunikationsinsatser samt produktion av material.

I det äskade anslaget ingår även utgifter för pressklipp samt annonskostnader för officiella kungörelser. För personalinformation avsätts 20.000 mark.

Projektet med informationsutveckling löper ut i och med år 1999. Som en följd av projektet kommer ökade satsningar på information om självstyrelsen och förvaltningen att göras. Härvid föreslås en ökning av anslaget för olika slag av informationsmaterial samt ökade utgifter för annonsering och pressklipp.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- trycknings- och annonseringstjänster	760.000
	Anslagsbehov	760.000

44. FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000	Förändring 1999-2000	Förändring 1998-2000
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	11 383 213	78 954 000	80 779 000	2,3%	609,6%
Överföringsutgifter	106 926 980	59 103 000	66 850 000	13,1%	-37,5%
Realinvesteringsutgifter	591 974	10 800 000	33 000 000	205,6%	5474,6%
Lån och övriga finansinvesteringar	28 993 000	31 130 000	23 630 000	-24,1%	-18,5%
Summa utgifter	147 895 167	179 987 000	204 259 000	13,5%	38,1%
Summa inkomster	-44 470 230	-81 453 000	-86 200 000	5,8%	93,8%
Nettoutgifter	103 424 938	98 534 000	118 059 000	19,8%	14,1%

Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	7 260 398	7 845 000	8 605 000	9,7%	18,5%
Allmänna stöd till kommunerna	32 338 896	34 600 000	36 100 000	4,3%	11,6%
Särskilda understöd, lån och investeringar	29 093 113	37 850 000	54 650 000	44,4%	87,8%
Stöd från Europeiska Unionen	10 344 687	17 553 000	21 600 000	23,1%	108,8%
Penningautomatmedel	4 143 284	10 230 000	10 130 000	-1,0%	144,5%
Pensioner och pensionsavgifter		65 675 000	66 600 000	1,4%	
Överföring till pensionsfond	60 000 000			0,0%	-100,0%
Enligt förvaltningsområde icke fördelade utgifter	4 714 789	6 234 000	6 574 000	5,5%	39,4%
Summa	147 895 167	179 987 000	204 259 000	13,5%	38,1%

44.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	7 260 398	7 845 000	8 605 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	7 260 398	7 845 000	8 605 000

Finansavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet. Avdelningen har härvid bl.a. till uppgift

- att uppgöra och sammanställa beslutsunderlag om tilldelning av resurser för och finansiering av landskapets olika verksamhetsområden
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och staten
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och kommunerna

- att sköta landskapets kassahantering, bokföring och bokslut vari ingår övervakning av underredovisare
- att handha löne- och pensionsutbetalningar
- att handlägga ärenden gällande landskapsanställdas pensioner
- att handlägga ärenden angående kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning samt tjänsteregleringar
- att administrera av landskapet utgivna lån
- att förvara och bevaka ingångna avtal och erhållna säkerheter
- att samordna förvaltningens datautveckling, -drift och -kommunikation
- att handha kassahantering och bokföring för vissa separata organisationer såsom pensionsfonden, Nordens Institut och Skärgårdssamarbetet
- utföra de arbetsuppgifter som ankommer på landskapsstyrelsen i egenskap av fondförvaltare för INTERREG II för skärgården
- beredning av EU-ärenden inom avdelningens rättsområden
- delta i implementeringen av skatteundantaget
- handha beredningen av övriga skattefrågor.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande

	<u>1997</u>	<u>1998</u>	<u>1999</u>	<u>2000</u>
Bokförda dokument	49.863	56.560	58.000	60.000
Lön-, pensions- och arvodes- tagare	6.897	6.950	7.000	7.000
Utestående lån	2.676	2.497	2.450	2.430
Räntestödslån	988	884	885	900
Dataarbetsplatser (självstyrelsegården)	165	182	185	190

Påpekas kan att ett bokfört dokument kan innehålla en mängd in- respektive utbetalningar. Antalet löntagare är mätt genom antalet utgivna skatteinnehållningsbevis varvid samma person kan vara såväl lön- som arvodestagare. Uppskattningarna för år 1999 har reviderats utgående från läget hösten 1999.

Eftersom de krav administrationen av stöden från EU genom jordbruksfondens garantisektion inte till alla delar klarlagts kan administrativa och organisatoriska förändringar bli aktuella redan under år 2000. Detta innebär att det kan bli aktuellt att i tilläggsbudget föreslå förändringar.

Målsättningar för år 2000

- utformningen av ett till redovisningen kopplat datasystem för budgetarbetet fortgår då det nya orbehandlingssystemet tagits i bruk
- uppföljningen av i budgeten angivna målsättningar och kopplingen till verksamhetsberättelsen förbättras
- en med riksmyndigheterna gemensam genomgång av de tekniska förändringarna av statsbokslutet görs
- utvecklingen av landskapets lönedatasystem som hjälpmedel för kostnadsberäkning fortsättes
- utvecklandet av redovisningssystemet fortsätter bl.a så att de enhetsvi-

- sa resultatredovisningarna förbättras
- ibruktagningen av projektregistret fortsättes varvid en utökad användning av förbindelseprincipen möjliggörs
 - förberedelserna för övergången till användningen av EURO i budgetering och redovisning fortsätter
 - utarbeta förslag till ny tjänstemannalag och se över landskapslagen om tjänstekollektivavtal
 - påbörja ett utvecklingsprojekt rörande utformning av ett nytt system för lönesättning inom landskapsförvaltningen
 - övergången till det nya ordbehandlingsprogrammet förverkligas
 - uppbyggnaden av ett WEB-baserat internt informationssystem, intranet, gemensamt för centralförvaltningen och externa enheter
 - genom utbildning och information utvecklas utnyttjandet av datanätverket samt program- och maskinvaror
 - genom information och utbildning utveckla datasäkerhetstänkandet och -medvetandet inom förvaltningen
 - hålla en hög servicenivå såväl internt inom förvaltningen som till utomstående intressenter.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I tft Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 12/1999-2000 föreslås en komplettering av motiveringen under moment 44.01 Allmän förvaltning.

Utskottet föreslår med hänvisning till betänkandets allmänna motiveringar att finansmotion nr 12/1999-2000 förkastas.

44.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
4.560.397,87	6.745.000	7.205.000

Anslaget under momentet avser främst avlönande av personal enligt bilaga 5.

Anslag föreslås även för inrättande av en tjänst som byråsekreterare (lkl A14) från och med 1.3.2000 med anledning av att det inte anses möjligt att personal vid kansliavdelningen i tillräcklig omfattning kan bistå med de sekreteraruppgifter som tillkommit vid finansavdelningen i och med förvaltningsreformen och då arbetet med att uppdatera pensionsdataregistret visat sig fordra tilläggsresurser.

Med hänvisning till arbetet med registerföringen av landskapets egendom och pensionsfondens värdepappersinnehav föreslås anslag för inrättande av en tjänst som registeransvarig (lkl A18) fr.o.m. 1.3.2000. Funktionen upprätthålls f.n. med tillfällig arbetskraft.

Med beaktande av att skötseln av landskapets internet- och e-postserver kommit att ta i anspråk en för stor del av resurserna vid Ålands teknologocentrum, för att möjliggöra bättre handräckning till de landskap-

senheter som inte har egen IT-personal samt för att möjliggöra ett mer kontinuerligt arbete med datasäkerhetsfrågorna, föreslås inrättande av en tjänst som IT-driftstekniker (inkl A23) fr.o.m. 1.3.2000.

Anslaget för tillfälliga tjänster avser semestervikarier, extra arbetskraft samt landskapets kostnader för ingånget läroavtal.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	20	30*	33
Tillfälliga tjänster	6	2	2

* 3 tjänster överförda från moment 43.01.01 samt 2 tjänster från moment 48.01.01.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	6.465.252	
	- tillfälliga tjänster	<u>599.748</u>	7.065.000
4300	Inköp av tjänster		70.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	62.000	
	- representation	<u>8.000</u>	<u>70.000</u>
	Anslagsbehov		7.205.000

44.01.04. Verkställande av beskattningen (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.700.000,00	1.100.000	1.100.000

För kostnader enligt överenskommelseförordningen (ÅFS 72/97) om verkställandet av kommunalbeskattningen i landskapet Åland samt för utredningskostnader som har samband med verkställandet av beskattningen föreslås ett anslag om 1.100.000 mark.

Anslaget avser främst kostnader för skatteåret 2000.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>1.100.000</u>
	Anslagsbehov	1.100.000

44.01.05. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		300.000

Momentet nytt.

För utrednings- och utvecklingsarbete inom avdelningens verksamhetsområde föreslås ett anslag om 300.000 mark. Anslaget kan användas för köp av tjänster och avlöningsutgifter för tillfällig personal.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter - tillfälliga tjänster	150.000
4300	Inköp av tjänster	150.000
	Anslagsbehov	300.000

44.05. ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	32 338 896	34 600 000	36 100 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	32 338 896	34 600 000	36 100 000

Syftet med de allmänna stöden till kommunerna är att minska skillnaderna i ekonomisk bärkraft mellan kommunerna och främja förutsättningarna att upprätthålla den verksamhet som förutsätts i landskapslagstiftningen.

Landskapsstyrelsen har även inför uppgörandet av budgetförslaget för år 2000 hållit överläggningar angående landskapsandelssystemet och övriga ekonomiska relationer mellan landskapet och kommunerna. Se även allmänna motiveringen.

44.05.30. Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
19.200.000,00	21.000.000	23.500.000

För komplettering av skatteinkomsterna och understöd enligt prövning enligt LL om landskapsandelar till kommunerna (ÅFS 70/93) föreslås ett anslag om 23.500.000 mark.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	23.500.000
	Anslagsbehov	23.500.000

44.05.31. Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
13.138.896,00	13.600.000	12.600.000

Anslaget avser allmänna landskapsandelar enligt LL om landskapsandelar till kommunerna.

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 471 mark per kommuninvånare.

I förslaget har beaktats att landskapsalarmcentralen i enlighet med en överenskommelse med staden och de övriga kommunerna i fortsättningen bekostas och upprätthålles av landskapet. För att förändringen på ett ändamålsenligt sätt skall kunna beaktas i landskapsandelssystemet har landskapsstyrelsen avlämnat en framställning med förslag till ändring av ovannämnda landskapslag. Se även kapitel 43.32.

Dispositionsplan:

8207	Allmänna stöd	12.600.000
	Anslagsbehov	12.600.000

44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	29 093 113	37 850 000	54 650 000
Inkomster	-307 646	-50 000	-50 000
Nettoutgifter	28 785 467	37 800 000	54 600 000

44.10.31. Överföring av danaarv

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
113,12	50.000	50.000

Anslaget möjliggör en överföring av danaarv till kommun.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	50.000
	Anslagsbehov	50.000

44.10.32. Stöd för kommunernas IT-utveckling

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
100.000,00	300.000	100.000

För att utges som stöd för kommunernas IT-utveckling och datasamordningen mellan kommunerna samt med landskapet föreslås ett anslag om 100.000 mark. I och med det föreslagna anslaget skulle landskapets stöd för uppbyggnaden av det gemensamma kommunala systemet avslutas.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>100.000</u>
	Anslagsbehov	100.000

44.10.40. Understöd för informationsteknisk infrastruktur

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		2.500.000

Momentet nytt.

Med hänvisning till allmänna motiveringen föreslås ett anslag om 2.500.000 mark att utges som stöd för investeringar i s.k. bredbands-teknik.

Avsikten med stödet är dels att underlätta en snabb uppbyggnad av ett bredbandsnät med tillräcklig kapacitet dels att främja uppbyggnaden av nätet i perifera områden. Stödet avses därför graderat så att de i skärgårdskommunerna uppgår till högst 50 % och i landsbygdskommunerna högst 25 %. Närmare regler och villkor fastställs av landskapsstyrelsen. Stödet förutsätter notifiering till kommissionen.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>2.500.000</u>
	Anslagsbehov	2.500.000

44.10.74. Infrastrukturella investeringar (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	10.000.000	32.000.000

Anslaget avser främst uppförande av allhallen i Eckerö i enlighet med lagtingets beslut i samband med budgeten för år 1999 och fortsatt planering och projektering av kongress- och kulturhuset.

För uppförandet av allhallen har tecknats ett totalentreprenadavtal uppgående till 34.826.400 mark, vartill kommer byggherrens omkostnader och diverse övriga kostnader som inte ingår i entreprenaden. De totala kostnaderna kommer sålunda att något överstiga 36 miljoner mark. Anläggningen beräknas kunna tas i bruk i augusti - september 2000. För driften har landskapsstyrelsen i enlighet med tidigare meddelade planer tecknat kontrakt med ett driftsbolag. Anslag för det i huvudsak yttre underhåll som enligt detta ankommer på landskapsstyrelsen har upptagits under kapitel 43.40.

Planeringen av kongress- och kulturhuset har fortskridit i enlighet med vad som angivits i tidigare budgetförslag. En arkitektävling har genomförts och beslut fattats om att inleda förhandlingar om projektering

av byggnaden med arkitektbyrån Kjaer & Richter A/S från Danmark, som av tävlingsjuryn utsetts till vinnare av tävlingen. Planeringen tar sikte på att byggstart skall kunna ske i slutet av år 2000. Totalkostnaden för projektet beräknas fortsättningsvis till ca 75.000.000 mark.

Gällande driften av kongress- och kulturhuset har landskapsstyrelsen funnit det mest ändamålsenligt att denna samordnas med driften av Ålands Turisthotell, vilket ger såväl praktiska som ekonomiska fördelar. Kongress- och kulturhuset skall ägas av landskapet som därmed även långsiktigt ansvarar för fastighetsunderhållet. Kultur- och kongresshuset skulle således bjudas ut tillsammans med turisthotellet såsom ett gemensamt hyresobjekt, med landskapsstyrelsen och ägaren till turisthotellet, Fastighets Ab Ålands Turisthotell som hyresvärd. Fastighetsbolaget och landskapsstyrelsen bör gemensamt komma överens om upphandlingen och hyresvillkoren. För kultur- och kongresshuset skall i hyresavtalet anges sådana villkor som kultur och allmännyttig verksamhet förutsätter.

Föreslås därtill att anslaget även kan användas för förprojektering och arkitekttävling för utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	32.000.000
	Anslagsbehov	32.000.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I vtm Ragnar Erlandssons m.fl. finansmotion nr 13/1999-2000 föreslås en komplettering av motiveringarna under momentet 44.10.74 avseende ett simhallsbygge i Godby.

I tml Jörgen Strands m.fl. finansmotion nr 14/1999-2000 föreslås att under momentet 44.10.74 upptas ett tillägg om 2.100.000 mark för byggande av en uppvärmd grusplan.

Utskottet konstaterar att begreppet "infrastrukturella satsningar" används i en mycket vid bemärkelse. Infrastruktur är den vedertagna definitionen av ett system av anläggningar som utgör grund för försörjningen och förutsättningen för att produktionen skall fungera bl.a. vägar, flygplatser, hamnar, kraftverk, eldistribution, vatten- och avloppssystem, utbildningsväsende m.m. I samband med planeringen av Kultur- och kongresshuset samt Allhallen har begreppet utvidgats till att omfatta större samhällsinvesteringar i allmänhet. Utskottet anser att begreppet infrastruktur i framtiden skall definieras snävare.

Moment 44.10.74 berör infrastrukturella investeringar. Utskottet anser att begreppet kan bytas ut mot t.ex. "projekt med betydande samhällsekonomiska effekter." Mot denna bakgrund kan landskapet stå för satsningar på projekt som har stora spridningseffekter, förbättrar den regionala balansen samt utjämnar säsongsskillnader inom besöksnäringen.

Utskottet har i de allmänna motiveringarna efterlyst en byggkonjunkturanalys samt en prioriteringsplan för landskapets egna projekt. I avvaktan på den efterfrågade konjunkturanalysen samt prioriteringsplanen föreslår utskottet att klartecken inte ges till ytterligare investeringar av de slag som föreslås i motionerna.

Detaljmotiveringens tredje stycke tillkom genom omröstning (3-2). Beslutet biträdades av vice ordförande Lars Holmberg samt ledamöterna Jan-Erik Mattsson och Dennis Jansson.

Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att finansmotionerna nr 13 och 14/1999-2000 förkastas.

44.10.80. Lån åt kommunerna för inrättande av arbetsplatsområden (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.993.000,00	2.500.000	5.000.000

Föreslås ett anslag om 5.000.000 mark för att utges som lån till kommuner som anskaffar mark och inrättar arbetsplatsområden.

Åt kommunerna i bosättningsstrukturgrupp 3 och 4 enligt LL om bosättningsstrukturgrupper (d.v.s. Finström, Jomala och Mariehamn) utges lånen mot en årlig ränta om f.n. 2,75 %. Åt kommuner i bosättningsstrukturgrupperna 1 och 2 utges lånen mot en årlig ränta om f.n. 1,37 %.

Amorteringsvillkoren för lånen är så utformade att en mot tomtområdets andel i kostnaden för att inrätta arbetsplatsområdet proportionell del av lånen förfaller till betalning då respektive tomt tas i bruk. Lånetiden får dock uppgå till högst 20 år.

Dispositionplan:

1520	Markmässiga länefordringar	5.000.000
	Anslagsbehov	5.000.000

44.10.87. Regionallån

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
10.000.000,00	25.000.000	15.000.000

Föreslås att ett anslag om 15.000.000 mark upptas för utgivande av lån ur Nordiska Investeringsbankens regionallänekvot. Lånen utges i allmänhet mot bankmässigt betryggande säkerhet men landskapsstyrelsen kan enligt prövning utge lånen utan säkerhet. Lån till samhällsägda bolag ges sålunda utan krav på säkerhet. I övrigt utges lånen på motsvarande villkor som de lån som lyfts från Nordiska Investeringsbanken, vilka

upptas som inkomst under moment 39.30.87.

Anslaget möjliggör utgivning av lån till Kraftnät Åland Ab i samband med investeringen i elöverföringsförbindelsen till Sverige.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	15.000.000
	Anslagsbehov	15.000.000

44.15.

STÖD FRÅN EUROPEISKA UNIONEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	10 344 687	17 553 000	21 600 000
Inkomster	-13 859 147	-17 553 000	-21 600 000
Nettoutgifter	-3 514 460	0	0

År 1999 är sista året för beslut om finansiering av projekt enligt de EU-program som påbörjats 1995-1999 enligt det tidigare regelverket för jordbruket, fiskerinäringen, regional-, struktur- och arbetsmarknadspolitik och gränsöverskridande samarbete. De projekt som blev beviljade medel under år 1999 skall vara avslutade inom år 2001. I och med kommissionens Agenda 2000-initiativ har nya regelverk utarbetats som i de flesta fall kommer att tillämpas från inledningen av år 2000. Huvuddragen i de nya regelverken beskrevs i 1999-års budgetförslag.

Landskapsstyrelsen har under år 1999 förberett och inlämnat program (ansökningar) för perioden 2000-2006, vilka kommer att behandlas av Europeiska kommissionens olika generaldirektorat. Beslut om de olika programmen inväntas under första halvåret 2000 beträffande merparten av programmen.

Sammanställningen nedan anger vilka program för perioden 2000-2006 som berör landskapsbudgeten samt jämför med vilka av dagens program dessa korresponderar.

Åren 2000-2006	Ålands program idag
Miljöstödsprogrammet (EUGFJ garanti)	Miljöstödsprogram (förlängs ett år) (EUGFJ garanti)
Fiskeriprogram (FFU)	Sektorplan för fiskerihushållningen, Pesca (FFU)
Mål 2 (landsbygdskommunerna) (ERUF)	Mål 5b (EUGJ utveckling, ERUF, ESF)
Mål 3 (ESF)	Mål 3 och mål 4 (ESF)

Åren 2000-2006	Ålands program idag
INTERREG III A (ERUF)	INTERREG II A (ERUF, EUGJ utveckling, ESF)

Nedan följer ett sammandrag av landskapsstyrelsens förslag till innehåll i de kommande EU-programmen.

Miljöstöd

Det åländska programmet för åren 2000-2006 har som målsättning att jordbruksmarken brukas med miljövänliga metoder, att växtnäringsläckage minskas, att hotade naturvärden bevaras, att typiska historiska drag i jordbrukslandskapet bevaras, att det finns miljöplanering i jordbruket, att det öppna landskapet bevaras, att småskaligheten bevaras och att den ekologiska odlingen utvecklas.

För att uppnå detta finns i programmet ett basstöd med fyra olika delprogram riktade till konventionell odling, ekologisk odling, extensiv vallodling och naturbetesmark. Som komplement till åtgärderna i basstödet finns ett antal specialstöd med inriktning på naturvårdsåtgärder samt åtgärder för att bevara ursprungsraser samt att upprätta skydds-zoner vid speciellt känsliga vattenområden. I programmet finns dessutom pengar undansatta för fortbildnings- och demonstrationsprojekt inom miljöfrågor för lantbruket.

Fiskeriprogram

Innehållet i dagens sektorplan för fiskerihushållningen och Pesca-programmet kommer i stort sett att bibehållas under den nya programperioden. Det betyder att följande åtgärder kommer att ingå: att anpassa, förnya och modernisera flottan, att utveckla det småskaliga kustfisket, utveckling och modernisering av vattenbruket, skydd av fiskeresurser i kustområden, utveckling av fiskehamnar samt insatser som gäller beredning, förädling och saluföring av fisk och fiskprodukter.

Mål 2-program

Syftet med mål 2 är att stödja den ekonomiska och sociala omställningen i regioner med strukturella problem. De åländska landsbygdskommunerna uppfyller kriterierna på basen av den minskande och åldrande jordbrukarkären. Mariehamn ligger dock utanför mål 2-regionen. (Europeiska kommissionens beslut om mål 2-regionerna väntas i mitten av november 1999. Därefter kan det åländska förslaget till program för perioden 2000-2006 inlämnas till kommissionen. I det fall Åland inte utses till mål 2-region erhålles ett övergångsprogram till utgången av år 2005 med mindre delfinansiering från strukturfonderna än vad ett mål 2-program berättigar till.) Det åländska förslaget till mål 2-program fokuserar på tre för företagen viktiga utvecklingsåtgärder: miljöanpassning, informationssamhället och näringslivsutveckling och -rådgivning. Dessutom finns en helt regional åtgärd, inom vilken insatserna till skärgården samlas och som möjliggör även mindre projekt. Utgångspunkten är att mål 2-projekten skall komplettera och inte ersätta landskapets insatser.

Mål 3-program

Syftet med mål 3 är att stödja anpassningen och moderniseringen av politiken och systemen när det gäller utbildning, yrkesutbildning och sysselsättning. Programförslaget omfattar hela Åland och inlämnas till Europeiska kommissionen inom oktober 1999. Den åländska problembilden skiljer sig från det mer typiska europeiska scenariet genom att Åland är förskonat från höga arbetslöshetsnivåer. Istället har landskapet att tampas med en relativt låg utbildningsnivå bland den vuxna befolkningen och en trend med allt fler ungdomar som studerar vidare efter gymnasialstadiet. Historiskt har flyttningsrörelsen utjämnat sysselsättningsläget under konjunkturella fluktuationer. Idag finns det en risk även för kompetensflykt genom att ungdomar som studerar utanför Åland inte återvänder. Programförslaget innehåller åtgärder för att höja den vuxna befolkningens utbildningsnivå och skapa möjligheter för ett kontinuerligt lärande under arbetslivet samtidigt som de åländska arbetsplatserna blir mer attraktiva för personer med högre utbildning. Vidare finns det även under perioder med hög ekonomisk aktivitet behov av stärkande insatser för grupper som hotas av marginalisering.

INTERREG III A Skärgården

Det nya gränsöverskridande samarbetsprogrammet föreslås omfatta i stort sett samma samarbetsområde som det nuvarande för Åland, Stockholms och sydvästra finlands skärgårdar. Hela Åland omfattas således. Det övergripande skärgårdspolitiska målet för perioden 2000-2006 är att behålla en aktiv och fast bosatt befolkning i skärgården; ett anpassat näringsliv, som så långt som möjligt kan stå på egna ben; avvägning av motstående intressen så att skärgården är öppen och tillgänglig för alla utan att ifrågasätta den bofasta befolkningens integritet; avvärjning av hoten mot skärgårdens miljö. Gemenskapsinitiativet INTERREG är ett gränsöverskridande samarbetsprogram som kompletterar det regionalpolitiska EU-programmet mål 2 och det horisontella programmet mål 3 samt dessutom landskapsstyrelsens nationella åtgärder. De tre åtgärdsförslagen är: Varumärkesuppbyggnad; Företagande och ekonomiska förutsättningar - entreprenörskap, produktion, distribution, marknadsföring och upplevelse; Informations- och kommunikationsteknologi.

I tabellen nedan framgår de viktigaste momenten för nationell finansiering. Förteckningen över berörda moment skall inte ses som uttömmande, då ett stort antal moment kan användas för den nationella finansieringen av flera stödprogram.

EU:s finansieringsandelar är uppskattade enligt ett fullt förverkligande redan det första året av programperioden. Det är inte ett realistiskt antagande varför såväl EU:s som den nationella finansieringsandelen kan komma att skrivas ner för år 2000. I förslaget är EU:s och landskapsstyrelsens finansieringsandelar lika stora, vilket även det kan förändras.

Program	EU	Fond	Landskapsstyrelsen	Berörda moment
Miljöstöd	11.600.000	EUGFJ garanti	11.600.000	47.18.41
Fiskeriprogram	4.200.000	FFU	4.200.000	47.24.44
Mål 2	3.700.000	ERUF	3.700.000	45.54.01, 47.03.40, 47.03.42, 47.03.43, 47.03.45, 47.03.47, 47.03.49, 47.07.40
Mål 3	2.100.000	ESF	2.100.000	46.19.05, 47.12.61, 47.40.50, 47.40.53
INTERREG III A		ERUF	1.800.000	Samma som mål 2, 42.05.09
Totalt	21.600.000		23.400.000	

Stöden, vilka utgör inkomster i landskapets budget, härrör från följande delar av EU:s budget

- Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ)
- Fonden för fiskets utveckling (FFU)
- Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)
- Europeiska socialfonden (ESF)

44.15.60. Stöd från Europeiska Unionen

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
10.344.686,93	17.553.000	21.600.000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett anslag om 21.600.000 mark. Motsvarande inkomst föreslås upptagen under moment 34.15.60.

Dispositionsplan:

8203 Arbetsmarknad	2.100.000
8204 Primärnäringsar	13.300.000
8205 Övrigt näringsliv	1.500.000
8304 Primärnäringsar	2.500.000
8305 Övrigt näringsliv	2.200.000
Anslagsbehov	21.600.000

44.20. **PENNINGAUTOMATMEDEL**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	4 143 284	10 230 000	10 130 000
Inkomster	-30 250 000	-30 300 000	-30 300 000
Nettoutgifter	-26 106 716	-20 070 000	-20 170 000

Genom de anslag som budgeteras under kapitlet främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte är verksamma inom det sociala eller

kulturella området men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

44.20.50. Understöd ur penningautomatmedel

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.208.700,00	3.300.000	3.300.000

Föreslås ett anslag om 3.300.000 mark, vilket avser understöd ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala-, kultur-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsstyrelsens disposition.

Inom ramen för anslaget utges bidrag för evenemang på Åland vilka har en lokal förening eller motsvarande som arrangör och evenemang vilka är av sådan karaktär att de har betydelse även för turistnäringen. För ändamålet har beräknats ca 300.000 mark.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	3.300.000
	Anslagsbehov	3.300.000

44.20.51. Projektbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.934.584,00	3.300.000	3.200.000

Föreslås ett anslag om 3.200.000 mark att utges som bidrag för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principerna för fördelningen av penningautomatmedel. Stödet ur penningautomatmedel för dessa investeringar uppgår i allmänhet till högst 25 % i bidrag och 50 % i lån.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	2.900.000
8309	Övriga kapitalöverföringar	300.000
	Anslagsbehov	3.200.000

44.20.86. Lån ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	3.630.000	3.630.000

Föreslås ett anslag om 3.630.000 mark att utges som lån för aktivitets-

främjande och sysselsättningsskapande projekt. Lånen kan även utges för socialvårdsanläggningar, idrottsanläggningar och liknande projekt.

Lånen utges åt kommuner och via kommunens förmedling och på kommunens ansvar åt föreningar och sammanslutningar.

Räntan föreslås i allmänhet uppgå till f.n. 2,5 %.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	3.630.000
	Anslagsbehov	3.630.000

44.90. PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	65 675 000	66 600 000
Inkomster	0	-32 000 000	-32 500 000
Nettoutgifter	0	33 675 000	34 100 000

En ökning av pensionsutgifterna är fortsättningsvis att vänta och antalet personer som lyfter pension av landskapsmedel ökar för varje år.

De fem senaste åren har antalet personer som beviljats respektive lyft landskaps pension i december varit:

År	1994	1995	1996	1997	1998
Beviljade	84	90	93	84	85
Lyfta	942	1.008	1.021	1.057	1.093

44.90.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	245.000	300.000

Anslaget avser utgifter för köp av pensionstjänster, främst uträkningstjänster från Statskontoret och Kommunernas pensionsförsäkring samt registeruppgifter från Pensionsskyddscentralen m.m.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	300.000
	Anslagsbehov	300.000

44.90.04. Pensioner och familjepensioner (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	64.200.000	65.000.000

Anslaget avser lagbundna utgifter (ÅFS 4/97 m.fl.) för ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, arbetslöshetspensioner, deltidspensioner och familjepensioner samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering.

Dispositionsplan:

7100	Pensionsutgifter	65.000.000
	Anslagsbehov	65.000.000

44.90.05. Övriga pensionsutgifter (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	1.230.000	1.300.000

Rubriken ändrad.

Anslaget avser pensionsbaserad KTAPL-avgift enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. Landskapet övertog betalningsansvaret i samband med ÅHS-reformen, varför avgiften således är att betrakta som betalning av Ålands folkhälsoförbunds och Ålands vårdförbunds skuld till kommunernas pensionsförsäkring. Anslaget får även användas för betalning av vissa självriskandelar enligt 6 § KTAPL som hänför sig till anställningar vid de nämnda kommunalförbunden.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	1.300.000
	Anslagsbehov	1.300.000

44.91. ÖVERFÖRING TILL PENSIONS FOND

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	60 000 000	0	0
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	60 000 000	0	0

Kapitlet utgår.

44.91.60. Överföring till pensionsfond

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

60.000.000,00

Momentet utgår.

44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	4 714 789	6 234 000	6 574 000
Inkomster	-53 437	-1 550 000	-1 750 000
Nettoutgifter	4 661 353	4 684 000	4 824 000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I tft Barbro Sundbaks m.fl. finansmotion nr 15/1999-2000 föreslås att under ett nytt moment under kapitel 44.95 upptas ett anslag om 3.000.000 mark för lokala lönejusteringar för att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män inom landskapsförvaltningen.

Utskottet föreslår att finansmotion nr 15/1999-2000 förkastas med hänvisning till betänkandets allmänna motiveringar samt motiveringarna under moment 43.01.01, kansliavdelningens förvaltningsområde.

44.95.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.817.730,98	3.200.000	3.500.000

Föreslås ett anslag om 3.500.000 mark att användas för förvaltningens gemensamma kostnader för vissa centrala av finansavdelningen administrerade kontorsfunktioner, inköp av tjänster för likviditetsförvaltning och försäkring av egendom.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter		
	- kontorsmaterial		450.000
4200	Hyror		270.000
4300	Inköp av tjänster		
	- underhåll av inventarier	120.000	
	- tryckningstjänster (kopiering)	60.000	
	- ADB-användartjänster	120.000	
	- banktjänster	150.000	
	- posttjänster	680.000	
	- teletjänster	470.000	
	- brandförsäkringar	450.000	
	- expert- och utredningstjänster	<u>500.000</u>	2.550.000
4800	Övriga utgifter		
	- licensavgifter		230.000
	Anslagsbehov		3.500.000

44.95.04. Ålandsdelegationen (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
77.394,75	100.000	100.000

För landskapets kostnader för Ålandsdelegationens verksamhet föreslås ett anslag om 100.000 mark.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	50.000
4800	Övriga utgifter	50.000
	Anslagsbehov	100.000

44.95.05. IT-utveckling (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
450.000,00	500.000	1.000.000

Rubriken ändrad.

Anslaget avser kostnader för allmän IT-utveckling, datasystem för den allmänna förvaltningens behov för vilken inte upptagits särskilda anslag samt projektledningsstöd för övrig systemutveckling. Anslaget kan användas för konsultkostnader, inköp av ADB-program m.m. Ökningen föranleds av byte av ordbehandlingsprogram.

Dispositionsplan:

1112	Immateriella rättigheter	350.000
4300	Inköp av tjänster	620.000
4800	Övriga utgifter	30.000
	Anslagsbehov	1.000.000

44.95.06. Driftsutgifter för datanät (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
777.689,33	720.000	

Momentet utgår. Motsvarande anslag upptas under respektive verksamhetsenhet.

44.95.07. Fackföreningsutbildning

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

14.000

14.000

För fackföreningsutbildning i enlighet med landskapets tjänstekollektivavtal föreslås ett anslag om 14.000 mark.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	14.000
	Anslagsbehov	14.000

44.95.08 Övriga avlöningar

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	900.000	960.000

Under tillfälliga tjänster reserveras anslag om 500.000 mark för tillfällig arbetskraft och vikarier under sjuk- och moderskapsledigheter.

Under övriga löner och arvoden upptas anslag för bl.a. förtroendemannarvoden.

Härutöver föreslås en reservering på 25.000 mark för avgångsbidrag. Ett avgångsbidrag betalas till en tjänsteman som efter långvarig tjänstgöring hos landskapet har blivit uppsagd på grund av att tjänsten indragits och som på grund av ålder eller av annan orsak är svår att på nytt placera i arbete (42 § tjänstemannalagen för landskapet Åland).

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster (*1 vakant)		2*	

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- inrättade tjänster	189.302
	- tillfälliga tjänster	658.000
	- personal i arbetsavtalsförhållande	8.738
	- övriga löner och arvoden	78.960
	- övriga personalutgifter	25.000
	Anslagsbehov	960.000

44.95.70. Anskaffning av inventarier (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
591.974,26	800.000	1.000.000

För anskaffning av och utbyte av främst datautrustning, kopieringsmaskiner och möbler men även övriga inventarier för centralförvaltningens behov föreslås ett anslag om 1.000.000 mark.

Dispositionsplan:

1125	Maskiner och inventarier	<u>1.000.000</u>
	Anslagsbehov	1.000.000

45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000	Förändring 1999-2000	Förändring 1998-2000
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	259 816 976	279 910 000	295 643 000	5,6%	13,8%
Överföringsutgifter	105 270 418	122 100 000	133 710 000	9,5%	27,0%
Realinvesteringsutgifter	0	17 300 000	10 000 000	-42,2%	0,0%
Lån och övriga finansinvesteringar	0	800 000	800 000	0,0%	
Summa utgifter	365 087 394	420 110 000	440 153 000	4,8%	20,6%
Summa inkomster	-43 166 509	-41 606 000	-43 521 000	4,6%	0,8%
Nettoutgifter	321 920 885	378 504 000	396 632 000	4,8%	23,2%

Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	2 036 744	5 348 000	5 752 000	7,6%	182,4%
Främjande av jämställdheten	316 130			0,0%	-100,0%
Övriga sociala uppgifter	48 379 096	49 879 000	48 975 000	-1,8%	1,2%
Av kommunerna anordnade sociala tjänster	46 252 593	54 200 000	68 350 000	26,1%	47,8%
Mottagande av flyktingar	1 420 062	1 265 000	720 000	-43,1%	-49,3%
Penningautomatmedel för social verksamhet	7 650 000	8 030 000	8 430 000	5,0%	10,2%
Övriga hälso- och sjukvårdsutgifter	1 770 077	2 165 000	2 841 000	31,2%	60,5%
Övrig veterinärvård	9 365	25 000	25 000	0,0%	166,9%
Allmän miljövard		349 000	450 000	28,9%	
Naturvard		1 763 000	2 075 000	17,7%	
Vattenförsörjning och vattenvård		6 211 000	6 580 000	5,9%	
Avfallshantering		2 660 000	2 710 000	1,9%	
Ålands miljöprövningsnämnd		565 000	545 000	-3,5%	
Ålands hälso- och sjukvård	257 253 326	287 650 000	292 700 000	1,8%	13,8%
Summa	365 087 394	420 110 000	440 153 000	4,8%	20,6%

Social-, hälso- och sjukvård

De viktigaste målen under de närmaste åren är fortsättningsvis att trygga en tillräcklig och ändamålsenlig social-, hälso- och sjukvård för hela den åländska befolkningen. Detta är möjligt genom att bland annat satsa på den förebyggande social- och hälsovården samt på personalens fortbildning, samordna och använda resurserna effektivt samt genom att uppmuntra befolkningens egen aktivitet.

Av central betydelse för att den förebyggande social- och hälsovården skall lyckas är att social-, hälso- och sjukvården samt miljöhälsovården

samverkar och samarbetar med övriga förvaltningsområden, näringslivet och de ideella organisationerna samt de enskilda människornas engagemang.

De områden inom vården och omsorgen som omfattar flera myndigheters ansvar och organisationers verksamhet, t.ex. missbrukarvården, mentalvården, barnskyddet och äldreomsorgen, kommer under året att ägnas särskild uppmärksamhet. Landskapsstyrelsen kommer att försöka påverka myndigheters och organisationers agerande så att samarbete upprätthålls och effektiveras samt så att resurser samordnas och kvaliteten höjs.

Förtroenderådet kompletterar social- och miljöavdelningens begränsade resurser att utöva tillsyn och följa med utvecklingen inom vården och omsorgen i landskapet. Under året kommer förtroenderådet att koncentrera sig på våld och hot mot personal, specialomsorgsfrågor samt bemötandet av patienter/klienter.

Landskapsstyrelsen fortsätter arbetet med ett nytt hälsopolitiskt program och en ny folkhälsorapport.

Arbetet med att förverkliga landskapsstyrelsens målprogram för handikappolitiken kräver särskild uppmärksamhet från landskapsstyrelsens sida.

Landskapsstyrelsens narkotika- och alkoholpolitiska program fullföljs under år 2000. Under året kommer en utvärdering av programmet att verkställas. De åtgärder och resurser för bekämpande av narkotikan som införts kommer sålunda att minst vidmakthållas.

Det är en utmaning, särskilt för de mindre kommunerna, att ordna alla de tjänster och all den service inom socialvården som ålagts kommunerna att tillhandahålla. Genomgången av tillräckligheten hos servicesystemet som kommunerna anordnar, för att utvärdera om systemet underskrider den lagstadgade omfattningen och beskaffenheten, som påbörjades år 1998 fortsätter under året.

Barn- och familjefrågor kommer fortsättningsvis att vara prioriterade områden. Utvecklandet av barnskyddet i kommunerna kräver åtgärder från landskapsstyrelsens sida. Särskilt viktigt är att vidta åtgärder som befrämjar det kommunala samarbetet och tidiga insatser inom den öppna vården. Samarbetsprojektet BUSS (barn och ungdomar med särskilda svårigheter) med utbildnings- och kulturavdelningen fortsätter under år 2000. Tyngdpunktområdet kommer att vara åtgärder som befrämjar en gynnsam utveckling för barn med särskilda svårigheter inom barnomsorgen.

Miljövård

Landskapsstyrelsens miljöarbete är fortsatt inriktat på arbetet för en hållbar utveckling. Alla samhällssektorer måste förmås ta sitt miljöansvar

genom att minimera de negativa miljökonsekvenserna av sektorernas verksamheter. Miljöns kvalitet skall bevaras, skyddas och förbättras, människors hälsa skyddas och naturresurserna nyttjas varsamt och rationellt.

Gränsöverskridande källor förorsakar en del av miljöproblemen. Men även lokala verksamheter står för en stor del av den negativa miljöpåverkan. Landskapsstyrelsen har ett särskilt ansvar att arbeta för att minska dessa. Tillsynsarbete och information är viktiga delar i landskapsstyrelsens miljöarbete. Vattenvård, naturvård och avfallshantering är de högst prioriterade områdena.

Under året kommer landskapsstyrelsen att fortsätta och intensifiera arbetet med att utarbeta vattenkvalitetsnormer och att förbättra miljöövervakningen överlag. Under året kommer bland annat ett nytt vattenövervakningsprogram att tas i bruk.

Arbetet med att skydda och vårda naturen och särskilt de för landskapet mest utmärkande naturtyperna och de mest hotade arterna av växter, djur och biotoper fortsätter. Under året stöder landskapsstyrelsen fortsättningsvis naturvårdsåtgärder i odlingslandskap samt satsar på skydd av orörda barrskogs- och våtmarksområden samt på arbetet med underhållet av landskapets naturreservat och förverkligandet av Natura 2000-programmet.

På avfallsområdet har samordningen av avfallshanteringen högsta prioritet. Förverkligandet av målen i avfallsplanen fortsätter under året.

Ålands hälso- och sjukvård

Den offentliga hälso- och sjukvården är en angelägenhet för landskapet, som genom Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) erbjuder invånarna behövliga vårdtjänster. De yttre omständigheterna, förväntningarna och kraven på servicens tillgänglighet, effektivitet och volym, ökar trycket på organisationens prestationsförmåga och därmed på tillgängliga ekonomiska resurser och på personalens arbetsinsatser och professionella kunnande. Samtidigt har de ekonomiska betingelserna ändå varit gynnsamma så att några nedskärningar i verksamheter eller personalstyrka inte varit nödvändiga. En utveckling av prioriteringsprocedurerna inom organisationen är dock nödvändig.

Under år 2000 fortgår arbetet mot ett effektivare och smidigare ledarskap på olika nivåer inom organisationen. Kvalitetsarbetet på olika nivåer fortsätter och verktyg och metoder för en kvalitetsstyrd utveckling utarbetas i samråd med de berörda. Tydliggörandet av kopplingen mellan verksamheten och de anvisade ekonomiska och personella resurserna är fortfarande aktuellt. En framgångsrik rekrytering av kompetenta personer inom olika personalkategorier är en förutsättning för att den planerade verksamheten skall kunna genomföras och utvecklas. Bristen på tillgänglig personal i flera yrkesgrupper både i hemlandet och i våra grannländer kan ställa till med problem. Personalpolitiken i övrigt bör också vidareutvecklas på bred bas, så att både enskilda och grupper

av anställda, som i sitt arbete möter allt större krav och förväntningar, skall klara av utmaningarna i ett längre perspektiv.

Medicinen och den medicinska teknologin utvecklas i allt snabbare takt. För ett geografiskt, befolkningsunderlags- och resursmässigt begränsat område som Åland betyder det ökade svårigheter men också nya möjligheter att bibehålla sin hälso- och sjukvård på samma utvecklingsnivå som de större grannregionerna. Utvecklingen av ett formaliserat samarbete med sjukvårdsresurserna i Helsingfors, Uppsala och Åbo fortsätter, både som kompetenshöjande verksamhet och som vård utom Åland.

Inom primärvården är genomförandet av distriksansvarssystemet den största enskilda reformen. Systemet genomförs enligt de erfarenheter som det nu aktuella pilotprojektet i Mariehamn ger. Inom den specialiserade sjukvården färdigställs om- och tillbyggnaden av poliklinikerna och de därmed möjliggjorda omorganisations- och rationaliseringsåtgärderna i enheternas verksamheter fortsätter. Bland de medicinska specialiteterna kräver utvecklingen inom psykiatrin särskild uppmärksamhet och stöd också på längre sikt. De ökade förväntningarna och belastningen på sektorns öppenvård har inte bemötts med motsvarande resurstillskott varför möjligheterna till förebyggande insatser också begränsats. Frågan om placeringen av den slutna psykiatriska vården bör avgöras, så att det fortsatta utvecklingsarbetet inom specialiteten har en plattform att utgå ifrån.

Arbetet med att integrera de enskilda verksamhetsenheterna i fungerande vårdkedjor prioriteras särskilt. I detta ingår ett klarare helhetsansvar från ÅHS sida för de enskilda patienterna, oberoende av på vilken nivå av hälsovården de befinner sig.

Miljömedicin

Den offentliga veterinärvården är en angelägenhet för landskapet, som ÅHS svarar för att tillhandahålls.

Målsättningen god djurhälsa uppnås via screeningprogram, uppföljning av djursjukdomar, övervakning av animalieprodukter, information och skolning.

Under året kommer en samordning av hälsonämndens uppgift att verka som miljötillsyns- och tillståndsmyndighet och andra myndigheters miljötillsyns- och miljötillståndsuppgifter att verkställas.

Under året slutförs uppgörandet av ett miljöhälsopolitiskt program. Utvecklingen av den lagstadgade registerföringen och rapporteringen av resultatutvecklingen i produktionsenheter, slakterier och mejerier fortsätter under året.

Dessutom övervakas särskilt att den egenkontroll som hygienlagstiftningen förutsätter genomförs i tillräcklig utsträckning.

45.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 036 744	5 348 000	5 752 000
Inkomster	0	0	-110 000
Nettoutgifter	2 036 744	5 348 000	5 642 000

Social- och miljöavdelningen har bland annat till uppgift

- att allmänt leda, utveckla, planera, samordna, följa upp och utöva tillsyn över social-, hälso- och sjukvården samt miljöhälsovården och miljövården, så att den är kvalitativt och kvantitativt ändamålsenlig med beaktande av de aktuella förhållandena och gällande bestämmelser
- att utforma riktlinjer samt ge information och allmän handledning till personal inom de sektorer som omfattas av avdelningens ansvarsområde
- att fungera som remiss- och sakkunniginstans i ärenden vilkas avgörande kan ha sociala, miljö och hälsomässiga konsekvenser
- att tillse att allmänheten får relevant och tillräcklig information om den service och de förmåner social- och hälsovården erbjuder och om klienternas/patienternas rättigheter samt om de sociala, hälso- och miljömässiga aspekterna på det samhälleliga och individuella beslutsfattandet och de värderingar och normer som utgör grunden för social- och hälsovården samt miljövården
- att initiera och antingen själv, eller i samverkan med andra instanser, förverkliga utvecklingsprojekt inom avdelningens ansvarsområde eller tvärsektorielt.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	1998	1999	2000
Serveringstillståndsärenden	87	90	100
Patientärenden	88	120	120
Informations- och utbildningstillfällen	14	21	21
Vattentillståndstillsynsobjekt	81	95	130
Finansieringsstödsärenden (vattenförsörjning, avloppsvattenbehandling och avfallshantering)	100	110	120

Målsättningar för år 2000 är att

- fortsätta genomförandet av målprogrammet för handikappolitiken
- vidta åtgärder för att befärma ordnandet och utvecklandet av barnskyddet
- utveckla stödet till barn med särskilda svårigheter
- utveckla samarbetet inom missbrukarvården
- samordna och effektivisera ungdomsvårdsinsatserna
- förverkliga det narkotika- och alkoholpolitiska programmet och

- påbörja utvärderingen av programmet
- fortsätta prövningen av tillräckligheten hos socialservicesystemet som kommunerna anordnar
- kartlägga den ekonomiska utvecklingen för olika målgrupper
- utarbeta hälsopolitiskt program
- följa upp verksamhetsdiskussionerna inom ÅHS
- utarbeta folkhälsorapport
- utarbeta miljöhälsopolitiskt program
- fortsätta program mot övervakning av kemikalier och konsumtionsvaror
- fortsätta registerföringen och rapporteringen av resultatutvecklingen i produktionsenheter, slakterier, djurhållningsenheter och mejerier
- fortsätta pågående program om kemikalietillsyn, produktsäkerhet, livsmedelstillsyn, djurskydd och djurhälsa
- vidta åtgärder i enlighet med miljöhandlingsprogrammet.

45.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.036.744,44	5.348.000	5.752.000

Under momentet föreslås ett anslag om 5.752.000 mark.

Höjningen av anslaget föranleds huvudsakligen av projektet för barn och ungdomar med särskilda svårigheter som genomförs i samarbete med utbildnings- och kulturavdelningen (BUSS-projektet).

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av alkoholinspektör på deltid, vilken delvis motsvaras av inkomster. Jämför moment 35.10.01.

I anslaget har beaktats 210.000 mark för upprätthållande av ett jour- och beredskapssystem för tjänsteveterinärer enligt de krav EG-rätten uppställer för att bekämpa smittsamma djursjukdomar och förhindra deras spridning.

Därtill ingår utgifter för tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, teletjänster, annonsering och representation.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	7	16*	16
Tillfälliga tjänster		2*	2
Personal i arbetsavtalsförhållande		2*	3

* Totalt 12 st överförda från momenten 47.01.01, 47.01.02, 47.24.01, 47.27.01 och 47.33.01.

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	4.348.646	
	- tillfälliga tjänster	487.960	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>505.394</u>	5.342.000
4100	Material och förnödenheter		40.000
4300	Inköp av tjänster		117.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	240.000	
	- representation	<u>13.000</u>	253.000
	Anslagsbehov		5.752.000

45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	48 379 096	49 879 000	48 975 000
Inkomster	0	-116 000	-116 000
Nettoutgifter	48 379 096	49 763 000	48 859 000

Inom det drogforebyggande arbetet vidtas åtgärder enligt landskapstyrelsens alkohol- och narkotikapolitiska program för åren 1996-2000. Under år 2000 krävs fortsättningsvis åtgärder bland annat för att genomföra programmet för tidig upptäckt av alkohol- och drogproblem och för att koordinera ungdomsvårdsinsatserna samt påbörjas utvärderingen av programmet.

Vid ordnandet och stödjandet av vidareutbildning inom den sociala sektorn prioriteras utbildning som befrämjar de svagaste brukargruppernas intressen.

Förverkligandet av landskapsstyrelsens målprogram för handikappolitiken kräver bland annat information och handledning samt att åtgärder vidtas för att befrämja samverkan och samarbete. Under år 2000 fortsätter anordnandet av temadagar och kurser om FN:s standardregler och handikappkunskap för allmänheten, skolor och personal inom social- och hälsovården.

Förtroenderådet som verkat sedan år 1997 har på ett sakligt, kunnigt och objektivet sätt befrämjat klienternas och patienternas bästa. Under år 2000 är målsättningen huvudsakligen att fokusera på våld och hot mot personal, specialomsorgsfrågor samt bemötandet av patienter/klienter.

45.10.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
150.481,03	300.000	350.000

Föreslås ett anslag om 350.000 mark för handikapprådets och förtroenderådets verksamhet, för utgifter för förverkligande och utvärdering av

landskapsstyrelsens alkohol- och narkotikapolitiska program samt målprogrammet för handikappolitiken, för de ersättningar posten debiterar för tilläggskostnader på grund av hembärning av post jämfört med lådutbärning för personer med funktionshinder samt för produkttillsynscentralens åtaganden i anslutning till serveringstillståndsärenden enligt avtal och för utgifter för anordnandet och stödjandet av vidareutbildning inom socialsektorn.

På grund av behovet av förebyggande arbete inom narkotikavården föreslås anslaget höjt.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		27.000
4100	Material och förnödenheter		10.000
4300	Inköp av tjänster		130.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	78.000	
	- representation	5.000	83.000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd		<u>100.000</u>
	Anslagsbehov		350.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I tft Fredrik Lindqvists m.fl. finansmotion nr 16/1999-2000 föreslås att ett anslag under moment 45.10.01 införs om 500.000 mark öronmärks för narkotikabekämpande åtgärder.

Utskottet har med oro tagit del av uppgifter om missbruket av narkotika på Åland. Trots att olika insatser görs för att förebygga och bekämpa narkotikamissbruk står det klart att det finns stora brister i beredskapen att ta hand om ungdomar som blivit beroende av droger. Utskottet vill understryka vikten av att de ungdomar som ertappas med att bruka narkotika bemöts på ett adekvat sätt av olika berörda instanser. Landskapsstyrelsen bör se till att den vård som kan erbjudas på Åland ses över samt förbättras.

Inom olika myndigheter och organisationer bedrivs arbete jämsides för att bekämpa och förebygga missbruk. Utskottet anser att landskapsstyrelsen i skyndsam ordning bör utreda hur dessa insatser kan samordnas. Det arbete som bedrivs bör kartläggas så att eventuella brister blottläggs t.ex. i form av vårdplatser, utbildningsbehov m.m. På basen av utredningens resultat bör landskapsstyrelsen dels föreslå hur arbetet mot narkotikamissbruk kan samordnas och effektiviseras, dels redovisa vilka tilläggsresurser som behövs. Med hänvisning till den föreslagna utredningen föreslår utskottet att finansmotion nr 16/1999-2000 förkastas.

I tft Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 17/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 45.10.01 höjs med 150.000 mark för en handikappombudsman.

Enligt utskottet torde en handikappombudsmans främsta uppgift vara att

i olika sammanhang företräda personer med funktionshinder för att hjälpa dem till rätta kontakter med t.ex. myndigheter och vårdinrättningar. Ansvar för service och stöd till personer med funktionshinder åligger kommunerna. Lagtinget har i enlighet med social- och miljöutskottets betänkande 11/1998-99 hos landskapsstyrelsen efterlyst en ingående utredning om socialvården i landskapet med syfte att samordna verksamheten. Eftersom en sådan utredning innefattar kommunernas sociala service till personer med funktionshinder kan utredningen klarlägga ett eventuellt behov av en handikappombudsman. Med hänvisning till den förestående utredningen föreslår utskottet att finansmotion nr 17/1999-2000 förkastas.

45.10.50. Bostadsbidrag (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
4.189.670,00	4.900.000	4.200.000

För bostadsbidrag, som enligt LL om tillämpning av lagen om bostadsbidrag (ÅFS 63/75) beviljas enligt i riket gällande grunder, föreslås ett anslag om 4.200.000 mark. Utgifterna för bostadsbidrag förväntas sjunka på grund av det förbättrade sysselsättningsläget. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	200.000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>4.000.000</u>
	Anslagsbehov	4.200.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I tfl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 18/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 45.10.50 höjs med 500.000 mark för att öka bidraget för ensamförsörjarna.

Motionärerna lyfter fram ett angeläget problem. Många ensamförsörjare är i en besvärlig situation på grund av svag ekonomi. Av de 320 hushåll på Åland som fick bostadsbidrag under 1998 var 44,1 procent ensamförsörjarhushåll. Några beslut om att sänka bostadsbidraget har inte fattats under de tre senaste åren, men å andra sidan har bidraget inte heller indexjusterats under denna period. Folkpensionsanstalten handhar utbetalningarna av bostadsbidraget. Storleken på bidraget bestäms enligt rikets lag om bostadsbidrag, som med stöd av en blankettlag tillämpas på Åland. Medan nivån på bostadsbidraget är detsamma som i riket är däremot barnbidraget högre på Åland. Frågan om ensamförsörjarna på Åland skulle vara i behov av en förstärkning av bostadsbidraget och enligt vilka grunder detta i så fall skall göras ankommer på social- och hälsovårdsavdelningen att närmare följa upp och bereda. Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att finansmotion nr 18/1999-2000 förkastas.

45.10.51. Stipendier för vidareutbildning och kompletterande utbildning inom socialvården utomlands

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
14.075,00	25.000	25.000

Föreslås ett anslag om 25.000 mark för stipendier till den yrkesutbildade personalen inom socialvården för vidareutbildning och kompletterande utbildning främst inom Norden.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	25.000
	Anslagsbehov	25.000

45.10.52. Moderskapsunderstöd (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
229.939,50	290.000	270.000

I enlighet med LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd (ÅFS 10/94) föreslås ett anslag om 270.000 mark. Anslaget har beräknats utgående från ett födelsetal om 320 samt en kostnad om 829 mark per moderskapsförpackning. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	4.000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	266.000
	Anslagsbehov	270.000

45.10.53. Barnbidrag (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
43.792.782,00	44.000.000	44.000.000

Med hänvisning till LL om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen (ÅFS 48/94) och LF om barnbidrag (ÅFS 106/95) föreslås ett anslag om 44.000.000 mark. Även administrativa kostnader för handläggande av barnbidragsärenden kan påföras momentet.

Avsikten är att barnbidragen, vars belopp fastställs av landskapsstyrelsen,

fortsättningsvis under år 2000 skulle vara följande

Barn enligt åldersordning inom familjen	Barnbidrag mark per månad	Förhöjt barnbidrag till ensamförsörjare mark per månad
1:a barnet	570	770
2:a barnet	720	920
3:dje barnet	910	1.110
4:de barnet	1.030	1.230
5:e barnet	1.220	1.420

Barnbidragen utbetalas i landskapet för ca 5.400 barn.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	50.000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	43.950.000
	Anslagsbehov	44.000.000

45.10.54.

Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.148,13	364.000	130.000

För att användas som utkomstskydd för vissa personer med diagnosen fibromyalgi föreslås ett anslag om 130.000 mark.

Landskapsstyrelsen beaktar vid prövningen om utkomstskydd skall beviljas, om personen ej har rätt till lagstadgad eller avtalad arbetslöshetsersättning, ålders-, invalid-, arbetslöshets- eller deltidspension, om personen de sex senaste åren varit sjukskriven med diagnosen fibromyalgi eller motsvarande diagnos och om personen haft hemkommun i landskapet de fyra senaste åren. Dessutom beaktas att avslag på ansökan om ovannämnda ersättning eller pension ej är äldre än två år vid den tidpunkt då ansökan om utkomstskydd lämnas in, om det inte är uppenbart att personen i fråga ej är berättigad till ovannämnda ersättning eller pension.

Beloppet av utkomstskyddet fastställs enligt samma grunder som gäller för invalidpension och invaliditetspension i pensionslagstiftningen. Förskott på utkomstskydd får betalas innan beloppet fastställs.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	130.000
	Anslagsbehov	130.000

45.15. AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	46 252 593	54 200 000	68 350 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	46 252 593	54 200 000	68 350 000

Kapitlet omfattas av landskapslagen om planering av och landskapsandel för socialvården (ÅFS 71/93).

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården enligt kalkylerade grunder. Grunderna för landskapsandelarna är basbeloppen enligt åldersgrupp som landskapsstyrelsen fastställer årligen. För år 2000 fastställs basbeloppen genom att 1999-års basbelopp justeras med ca 2,1 %.

45.15.30. Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
44.196.820,12	45.000.000	45.750.000

Med hänvisning till 3 kap. LL om planering av och landskapsandel för socialvården (ÅFS 71/93) och till socialvårdsplanen för åren 2000-2004 föreslås ett anslag om 45.750.000 mark.

I socialvårdsplanen har fastställts följande basbelopp per kommuninnevärdare som grund för landskapsandelarna:

0 - 6 år	30.596
7 - 64 år	1.320
65 - 74 år	11.003
75 - 84 år	11.003
85 - år	17.003

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd	45.750.000
Anslagsbehov	45.750.000

45.15.31. Landskapsandel till kommunerna och privata samfund för anläggningkostnader för sociala tjänster (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.055.773,00	9.200.000	22.600.000

Med hänvisning till 4 kap. LL om planering av och landskapsandel för socialvården (ÅFS 71/93) och socialvårdsplanen för åren 2000-2004

föreslås att landskapsstyrelsen skulle befullmäktigas att fastställa nya projekt inom socialvården under år 2000 så att landskapsandelarna för dessa uppgår till totalt högst 13.100.000 mark och dessutom upptas ett anslag om 9.500.000 mark för kassautgifter för under tidigare år fastställda projekt.

Landskapsstyrelsen överväger på basen av vunna erfarenheter att införa ett system med indikativa enhetspriser som grund för fastställande av projektens godtagbara bidragsberättigande kostnader.

För att underlätta det administrativa arbetet och budgetuppföljningen avser landskapsstyrelsen att för detta moment övergå till den s.k. förbindelseprincipen, d.v.s. budgetanslaget belastas genast i det skede landskapsstyrelsen på ett juridiskt bindande sätt utfäst sig att erlægga landskapsandelar för ett projekt. Övergången innebär att detta år måste budgeteras för såväl de kassautgifter som föranleds av under tidigare år på basen av bevillningsfullmakt godkända projekt som för de projekt som planeras godkända under året.

Dispositionsplan:

8302	Social- och hälsovård	22.600.000
	Anslagsbehov	22.600.000

45.20.

MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 420 062	1 265 000	720 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 420 062	1 265 000	720 000

Mottagningsverksamheten har som mål att främja flyktingarnas sociala, ekonomiska och kulturella jämlikhet samt deltagande i och anpassning till det åländska samhället, samt att förebygga att flyktingarna isolerar sig. Mottagandet av flyktingar organiseras av kommunerna. Till kommunerna betalas ersättning av landskapets medel för utgifterna för utkomststöd, ordnandet av service och den allmänna administreringen av mottagandet.

Landskapsstyrelsen och Mariehamns stad har tecknat ett avtal om mottagandet av flyktingar. Avtalet gäller ordnande av de tjänster som hör till mottagandet av flyktingar och tryggnad av utkomsten för 6 flyktingfamiljer under åren 1997-2000 samt de ersättningar landskapet skall betala till staden för de kostnader staden har för mottagandet och tryggnad av flyktingarnas utkomst.

45.20.30.

Mottagande av flyktingar

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

1.420.061,79

1.265.000

720.000

Anslaget är avsett att användas till betalning av ersättningar enligt avtal mellan staden och landskapet om mottagandet av flyktingar.

Minskningen av anslaget föranleds av att den kalkylerade ersättningen per flykting sänks, då flyktingarnas tredje år i landskapet påbörjas den 1 oktober 2000.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd 720.000
Anslagsbehov 720.000

45.25.

PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL VERKSAMHET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	7 650 000	8 030 000	8 430 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	7 650 000	8 030 000	8 430 000

I enlighet med 17 § LF om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet (ÅFS 56/93) intas årligen i landskapets budget ett anslag som uppskattas motsvara det belopp av Ålands Penningautomatförenings nettoavkastning för löpande verksamhetsår vilket fördelas i understöd. Sedan fördelningsrådet på basis av ansökningar har lagt fram ett fördelningsförslag fattar landskapsstyrelsen beslut om fördelning av lån och bidrag till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål.

Penningautomatmedel för social verksamhet fördelas mellan ett stort antal frivilliga organisationer, år 1999 29 st, för deras verksamhet inom social- och hälsovårdssektorn.

Fördelningen sker på basis av inkomna ansökningar, varvid beaktas framförallt verksamhetens natur, samhällsintresset av verksamheten, antalet medlemmar och deras aktivitet, frivilliginsatsernas andel av verksamheten och möjligheter att i samverkan med samhällsinsatser, lokalt och på landskapsplanet, möta aktuella behov.

Anslaget är avsett att ge grundförutsättningar för en bred och mångfacetterad medborgarverksamhet inom social- och hälsovårdssektorn. Frivilligverksamheten skall på ett ändamålsenligt sätt komplettera de samhälleliga insatserna med tillvaratagande av medborgarnas kunskaper, engagemang, initiativ och idealitet. Särskilt betydelsefull har den idéella verksamheten varit och är fortfarande vid prövningen och utvärdering av befintliga och nya verksamhetsformer och vid tillgodoseende av sådana gruppers intresse som annars skulle ha svårt att göra sig hörda.

De centrala ändamål för vilka medel beviljats är

- barnskydd, ungdoms- och familjevård
- verksamhet för fysiskt och psykiskt funktionshindrade
- förebyggande insatser inom hälsovård och folkhälsa
- beredskap för hjälpaktioner
- verksamhet för särskilda patientgrupper
- äldreomsorg.

45.25.50. Understöd för ideell verksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
6.450.000,00	6.630.000	7.030.000

För att förverkliga den i socialvårdsplanen förutsatta profilerade satsningen på samverkan mellan kommunernas socialmyndigheter, ÅHS, idéella organisationer och enskilda i syfte att upprätthålla och utveckla trygghets- och servicesystemet inom social- och hälsovård föreslås ett anslag om 7.030.000 mark att utges som verksamhetsunderstöd till idéella organisationer.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>7.030.000</u>
	Anslagsbehov	7.030.000

45.25.51. Stödjande av cancersjuka

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	200.000	200.000

Föreslås ett anslag om 200.000 mark att utges åt kommuner som bidrag för stödjande av cancersjuka utöver vad sjukförsäkringen ersätter.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>200.000</u>
	Anslagsbehov	200.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I tll Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 19/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 45.25.51 höjs med 800.000 mark för att trygga cancerpatienternas lika rätt till utkomstskydd oberoende i vilken kommun man bor.

Utskottet föreslår att landskapsstyrelsen utreder hur cancerpatienter, kroniskt sjuka och andra långtidssjuka patienter bäst kan stödas på ett rättvist sätt. Det är enligt utskottets mening inte acceptabelt att det föreligger skillnader beroende på patientens hemkommun och den sjukdom som patienten drabbats av. En utredning bör bl.a. klarläggas på

vilket sätt ett högkostnadstak i ÅHS:s avgiftspolitik kan förbättra situationen för dem som är i stort behov av olika former av vård.

Med hänvisning till den utredning som utskottet efterlyser föreslår utskottet att finansmotion nr 19/1999-2000 förkastas.

45.25.52. Understöd för skyddad arbetsverksamhet för handikappade

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.200.000,00	1.200.000	1.200.000

Föreslås ett anslag om 1.200.000 mark för fortsatt understöd för "Fixtjänst", den skyddade arbetsverksamheten för handikappade som bedrivs med Ålands handikappförbund r.f. som huvudman.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	1.200.000
	Anslagsbehov	1.200.000

45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 770 077	2 165 000	2 841 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 770 077	2 165 000	2 841 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter och funktioner inom området hälso- och sjukvård i huvudsak utanför ÅHS.

Patientombudsmannens verksamhet, som är lagstadgad, har under det senaste åren förblivit på samma höga arbetskrävande nivå som under senaste år. Antalet fall har ökat och de enskilda fallen har blivit mer krävande. I uppgiften inkluderas sekreterarskap för förtroenderådet. Verksamhetens målsättning är att förverkliga andan i lagen om patientens ställning och rättigheter.

Landskapsstyrelsen betalar för de åländska kommunernas del en medlemsavgift baserad på invånarantalet samt ett mindre understöd till Ålands Cancerförening r.f. Genom medlemskapet har åländska cancerpatienter tillgång till patienthotell och viss annan service i Åbo kostnadsfritt eller till kraftigt rabatterade priser.

Med anslaget för hälsofrämjande och minskande av tobaksrökning kan landskapsstyrelsen understöda vissa verksamheter inom ÅHS men i huvudsak initiativ och projekt utom den offentliga hälsovården allt från inköp och produktion av informationsmaterial till stödande av kulturella aktiviteter. Målet är att aktivera medborgarna till eget ansvar och egna

initiativ rörande sin hälsa.

Målsättningen med understödet för ambulansflygningar är att trygga i landskapet baserade flygresurser för räddning av i första rummet liv och hälsa, men också miljö och egendom. Efter en offentlig upphandling har ett nytt kontrakt om helikoptertjänster tecknats. Beredskaps- och funktionsnivån är oförändrad, men kostnadsnivån har stigit påfallande mycket. Anslagsbehovet betingas dels av kontraktet, dels av implementeringen av de sameuropeiska bestämmelserna om flygtrafik (de s.k. JAR-bestämmelserna) under de närmaste åren. Avtalet gäller till den 1.10.2004.

Kumlinge filialapotek betjänar skärgårdsregionen Kumlinge-Brändö. Befolkningsunderlaget räcker inte till för att på affärsmässiga grunder bedriva apoteksverksamhet där. I strävan att bevara serviceutbudet och tryggheten för befolkningen i skärgården är det motiverat att understöda en trygg läkemedelsdistribution och -hantering även i fortsättningen.

Anslaget för ersättande av resekostnader för patienter i samband med vård i Sverige har minskat sedan år 1998, då Folkpensionsanstalten omtolkade lagstiftningen om sökande av vård i gränsregioner (Stockholm-Uppsala) och numera ersätter resorna på samma grunder som resor till riket. Anslaget avser att ersätta de enstaka patienter, som remitteras till andra regioner i Sverige, för deras resekostnader.

45.30.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
50.928,32	85.000	86.000

Anslaget avser att täcka kostnaderna för patientombudsmannens verksamhet, medlemsavgift och stöd till Ålands Cancerförening r.f. samt understöd för hälsofrämjande och minskande av tobaksrökning.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	20.000
4800	Övriga utgifter	6.000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>60.000</u>
	Anslagsbehov	86.000

45.30.23. Luftburen patienttransport- och räddningsverksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		2.700.000

Momentet nytt. Se även moment 45.30.50.

För att garantera fungerande luftburna ambulans-, räddnings-, spanings- och patienttransporttjänster inom, till och från landskapet på en rimlig

beredskaps- och funktionsnivå, har landskapsstyrelsen efter anbudstävlan tecknat ett nytt femårskontrakt med Skärgårdshavets helikoptertjänst Ab. För utgifter föränledda av avtalet föreslås ett anslag om 2.520.000 mark.

Därtill föreslås ett anslag om 180.000 mark för utgifter föränledda av utbildning och fortbildning av sjukvårdspersonal som följer med på flygningarna.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	2.700.000
	Anslagsbehov	2.700.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

Utskottet har noterat att det för närvarande är problem med en fungerande flygledarjour som är en förutsättning för att de luftburna räddnings- och patienttransporterna skall fungera dygnet runt. Enligt vad utskottet erfarit för landskapsstyrelsen diskussioner med luftfartsverket. Utskottet utgår från att landskapsstyrelsen i skyndsam ordning finner en lösning.

45.30.50. Understöd för ambulansflygningar

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.639.980,00	2.025.000	

Momentet utgår. Se moment 45.30.23.

45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
40.000,00	40.000	40.000

Föreslås ett anslag om 40.000 mark för att understöda upprätthållandet av en säker och fungerande läkemedelsdistribution i Kumlinge-Brändöregionen.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	40.000
	Anslagsbehov	40.000

45.30.53. Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

39.168,73

15.000

15.000

Momentet avser att ersätta resekostnader för av ÅHS till vård i Sverige utom Stockholm-Uppsalaregionen remitterade patienter på samma grunder som Folkpensionsanstalten ersätter resor i hemlandet.

Dispositionsplan:

8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd 15.000
Anslagsbehov 15.000

45.35.

ÖVRIG VETERINÄRVÅRD

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	9 365	25 000	25 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	9 365	25 000	25 000

Veterinärvårdens målsättning är en god djurhälsa och säkerställandet av trygga livsmedel. God djurhälsa uppnås via screeningprogram, uppföljning av djursjukdomar, övervakning av animalieprodukter, information och skolning.

45.35.01.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
9.365,48	25.000	25.000

Föreslås ett anslag om 25.000 mark för kostnader för provtagning, laboratorieanalyser, beredskapsplanering, information och skolning samt kostnader för utveckling av djurskyddet.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster 25.000
Anslagsbehov 25.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I tll Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 20/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 45.35.01 höjs med 150.000 mark för ett djurskyddshem.

Enligt djurskyddslagen för landskapet Åland skall polisen ordna förvaring och tillfällig skötsel av herrelösa husdjur som tillvaratagits. Utskottet har erfarit att några dagars förvaring hos polisen vanligtvis inte utgör något problem ur djurskyddssynpunkt. Det finns dock ett behov av kompletterande lösningar för de tillfällen då djuren måste förvaras för längre tid än så. Ett tillvarataget husdjur som inte avhämtats av ägaren skall förvaras minst 15 dagar innan det får säljas, överlätas eller avlivas. Utskottet anser att landskapsstyrelsen bör utreda om den lösning som motionärerna föreslår är ändamålsenlig. Landskapsstyrelsen bör bl.a. klargöra de ekonomiska aspekterna. Ett djurskyddshem bör ha tillgång till utrymmen som lämpar sig för förvaring av husdjur och det bör finnas personal som har utbildning eller tillräcklig erfarenhet av djurskötsel.

Med hänvisning till det anförda föreslås att finansmotion nr 20/1999-2000 förkastas.

45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	349 000	450 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	0	349 000	450 000

Rubriken ändrad.

Miljöförvaltningens arbete omspänner flera avgränsade områden för vilka det budgeteras särskilt. Agenda 21-arbetet omfattar däremot hela miljöområdet. Landskapsstyrelsen anser att det finns ett behov av att på ett samlat sätt informera allmänheten om tillståndet i miljön i landskapet och avser därför att under år 2000 utge en sådan rapport.

45.50.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	349.000	450.000

Samarbetet med kommunerna om det gemensamma Agenda 21-kontoret föreslås fortsätta. För det och för annat arbete för en hållbar utveckling föreslås ett anslag om 280.000 mark.

För att fortsätta samarbetet som har etablerats inom skärgårdssamarbetet föreslås att 45.000 mk anslås.

För information till allmänheten om miljöarbetet och miljötillståndet i landskapet föreslås ett anslag om 125.000 mark. Landskapsstyrelsen avser bl.a. att under året utarbeta en rapport om tillståndet i den åländska miljön.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	100.000
4800	Övriga utgifter	350.000
	Anslagsbehov	450.000

45.52.**NATURVÅRD**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	1 763 000	2 075 000
Inkomster	0	-50 000	-350 000
Nettoutgifter	0	1 713 000	1 725 000

Verksamhetens tyngdpunkt ligger fortsättningsvis på dels förvaltningen, skötseln och underhållet av landskapets idag 33 naturreservat, dels på underhandlingar med markägarna om villkor för inrättande av nya reservat i första hand inom ramen för det av landskapsstyrelsen godkända Natura 2000-programmet. Särskild omtanke vid skötseln ägnas lövängsreservaten. Tack vare ett bidrag för skötseln av några utvalda skärgårdsreservat från EU:s Life-fond kan insatserna ytterligare ökas.

Strävandena att åstadkomma nya reservat inriktas i första hand på våtmarker och gamla orörda skogar.

Landskapsstyrelsen medverkar i en undersökning avseende hasselsnokens och större vattenödlans förekomst i landskapet samt en inventering av utterbeståndet planeras. Fortlöpande inventeras gräsälsbeståndet och havsörnsbeståndet inom ramen för ett WWF-program.

Landskapsstyrelsen befrämjar liksom tidigare år värden av odlingslandskapet och dess flora och fauna genom att upptaga medel för bidrag för landskapsvård.

45.52.01.**Verksamhetens utgifter (VR)**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	788.000	1.050.000

Anslaget används i första hand för underhåll av landskapets naturreservat samt på reservaten befintliga byggnader och anläggningar. Åtgärder sker enligt uppgjorda program. Under momentet upptas medel för inköp av redskap och maskiner bl.a. inköp av en ny båtmotor samt service. 5.000 mark är föreslaget för den årliga havsörnsinventeringen och 25.000 mark för en kartläggning av hasselsnokens och större vattenödlans förekomst i landskapet.

I det föreslagna anslaget ingår 600.000 mark för finansiering av Life-projektet "Biologisk mångfald: Återskapande och vård av lövängar, Åland". Inkomsten för EU:s delfinansiering av projektet upptas under moment 35.52.01. I tidigare års budgeter har inkomsten av EU:s delfinansiering för projektet upptagits under moment 34.15.60 och EU:s andel av utgifterna belastats moment 44.15.60.

I det föreslagna anslaget har intagits 150.000 mark för inköp av en bil.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	695.606	
	- övriga personalutgifter	<u>16.394</u>	712.000
4100	Material och förnödenheter		117.000
4200	Hyror		20.000
4300	Inköp av tjänster		45.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	50.000	
	- övrigt	<u>11.000</u>	61.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>270.000</u>
	Anslagsbehov		1.225.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-175.000</u>
	Förslag	1.050.000	

45.52.19. Övriga naturvårdsåtgärder

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	25.000	25.000

Medlen kan användas för oförutsedda utgifter t.ex. till följd av arbetet med Natura 2000-programmet, återbetalning av täktavgifter och andra återbetalningar, avgifter till lantmäterimyndigheterna och liknande utgifter.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	5.000
4800	Övriga utgifter	<u>20.000</u>
	Anslagsbehov	25.000

45.52.60. Bidrag för ersättande av skador förorsakade av särskilt skyddsvärda arter av djur

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		30.000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 30.000 mark för ersättande av skador som förorsakats av djurarter som är särskilt skyddsvärda enligt LF om naturvård (ÅFS 113/98). Ersättning utges endast i de fall förebyggande åtgärder vidtagits utan framgång.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	30.000
	Anslagsbehov	30.000

45.52.63. Bidrag för landskapsvård

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	150.000	170.000

Föreslås ett anslag om 170.000 mark. Anslaget är i första hand avsett för stöd för naturvårdsåtgärder i odlingslandskap. Bidrag utbetalas enligt av landskapsstyrelsen fastslagna riktlinjer. Den föreslagna höjningen av anslaget motiveras med behovet av ökade insatser för vården av kulturlandskapet på grund av den igenväxning av miljön som blir allt mer påfallande i synnerhet i skärgården.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	170.000
	Anslagsbehov	170.000

45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	800.000	800.000

Anslaget är i första hand avsett för förverkligande av Natura 2000-programmet men även andra för naturen viktiga områden kan komma i fråga.

Föreslås en ökad satsning på skydd av i första hand orörda barrskogsområden och våtmarksområden. Sådana satsningar förutsätts även enligt EU:s fågeldirektiv och habitatdirektiv. Medlen skall i första hand användas för s.k. inträngsersättningar till markägare enligt 37 § och 38 § LL om naturvård (ÅFS 82/98). För vissa aktuella objekt kan 50-procentig medfinansiering ur EU:s Lifefond bli aktuellt.

Dispositionsplan:

1112	Övriga immateriella rättigheter	800.000
	Anslagsbehov	800.000

45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	6 211 000	6 580 000
Inkomster	0	-400 000	-405 000
Nettoutgifter	0	5 811 000	6 175 000

De övergripande målen för vattenvården i landskapet är att förhindra vattnenas förorening, vidta vattenförbättringsåtgärder och införa vattenkvalitetsnormer i enlighet med vattenlagstiftningen. I detta arbete prioriteras rening av avloppsvatten och minskning av belastningen från fiskodlingsverksamhet och jordbruk.

De äländska vattnena är påverkade av eutrofiering vilket bl.a. syns genom algbloomingar och ökad igenväxning av stränder med vass och ettåriga trådalger. Vattenövervakningen är i det sammanhanget ett viktigt hjälpmedel för att kartlägga situationen. Landskapsstyrelsen kommer under år 2000 att ytterligare öka insatserna på det området bl. a. tillsammans med Husö biologiska station. Ett av uppdragen som planeras att ges till stationen är att förbättra fiskodlingskontrollprogrammet. Landskapsstyrelsen samarbetar också med nationella och inter-nationella organ för att mir

Vattenövervakningen har under år 1999 till vissa delar förändrats i enlighet med de omgivande regionernas arbete och ett förslag till nytt vattenövervakningsprogram. Det nya programmet kommer att fullt ut tas i bruk under år 2000 och det kommer att innebära en ökning av arbetet. Samtidigt kommer en mera planmässig och omfattande övervakning att ge ett bättre beslutsunderlag.

Laboratoriet i Gutterp arbetar huvudsakligen med vattenprovtagning och vattenanalyser. Dessa är viktiga för att få en bild av hur vattenkvaliteten är i landskapet. Provtagning sker kontinuerligt i havet, sjöar och vattentäcker. Laboratoriet tar även emot allmänhetens prov på brunnsvatten för fysikalisk-kemisk analys. I anslutning till laboratoriet sköts även driften och underhållet av den i samråd med Meteorologiska institutet upprätthållna luftkontrollstationen. Arbetsuppgifterna i laboratoriet i Gutterp har ökat och förväntas hållas på minst samma nivå under år 2000. Dessutom finns det ett behov av att öka servicenivån till allmänheten och framförallt till kommunerna för reningsverkskontrollen.

Projektet om fosfor- och kväveläckage i utfallsdikena fortsätter år 2000 dels genom fortsatta och utvidgade utredningar och dels genom förslag till miljöförbättrande åtgärder.

45.54.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	1.520.000	1.780.000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.780.000 mark, varvid 400.000 mark har beräknats användas av tidigare års medel. Anslaget avser utgifter för

- vatten- och vattenmiljöundersökningar
- försöksverksamhet för att minska belastningen på sjöar och vattendrag
- arbete med att utarbeta vattenkvalitetsnormer
- fortsatt arbete med att planera den framtida avloppsvattenbehandlingen i landskapet
- driften och underhållet av grundvattenstationen i Jomala och regleringsdammarna i Kloströmmen och Vargsundsådran i Finström och annat arbete föranlett av landskapsstyrelsens arbete med vattenvårdsfrågor
- utgifter föranledda av luftvårdsarbetet
- utgifter för fiskodlingskontrollprogrammet
- utgifter för ett INTERREG-projekt inom ramen för B7-samarbetet.

Ökningen av anslagsbehovet beror dels på att landskapets deltagande i kostnaderna för Husö biologiska station om ca 260.000 mark har överförts från moment 47.24.01 och dels på att de utgifter som tidigare upptagits under moment 45.54.17 upptas under föreliggande moment.

Anslaget för personalutgifter avser bl.a. avlönande av laboranter samt extra arbetskraft för fiskodlingskontrollprogrammet.

De åländska fiskodlarna åläggs i tillstånd enligt vattenlagen att kontrollera fiskodlingens inverkan på vattenmiljön. Landskapsstyrelsen genomför på fiskodlarnas uppdrag dessa kontroller. För kontrollverksamheten ingår anslag om totalt 355.000 mark. Anslaget motsvaras till denna del av inkomster under moment 35.54.01.

Föreslås att anslaget även kan användas för landskapets andel i projekt som ingår i program som finansieras med medel ur EU:s strukturfonder.

	År 1998	År 1999	År 2000
Tillfälliga tjänster			2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	12.690	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>411.310</u>	424.000
4100	Material och förnödenheter		255.000
4200	Hyror		15.000
4300	Inköp av tjänster		1.241.000
4800	Övriga utgifter		145.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>100.000</u>
	Anslagsbehov		2.180.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-400.000</u>
	Förslag	1.780.000	

45.54.17. Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

176

375.000

Momentet utgår. Se moment 45.54.01.

45.54.31. Räntestöd för vatten- och avloppsätgärder

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	316.000	300.000

Föreslås att landskapsstyrelsen befullmäktigas att bevilja nya räntestödslån om högst 1.000.000 mark under år 2000.

För räntegottgörelse för under år 2000 och tidigare beviljade räntestödslån föreslås ett anslag om 300.000 mark.

Räntegottgörelsen föreslås vara 4 % under de 8 första låneåren och 2 % under de följande 8 låneåren dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>300.000</u>
	Anslagsbehov	300.000

45.54.60. Understöd för samhällenas vatten- och avloppsätgärder

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	4.000.000	4.500.000

För avloppsvattenbehandling stöds projekt i överensstämmelse med LL om understöd för vatten- och avloppsprojekt (ÅFS 31/83). Aktuella projekt gäller förbättrad kväverening vid nuvarande reningsverk samt ombyggnad av enskilda avloppsanläggningar som inte uppfyller nu gällande krav för behandling av avloppsvatten.

Avloppsprojekt med långtgående kretsloppsanpassning prioriteras vid fördelningen av anslaget.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>4.500.000</u>
	Anslagsbehov	4.500.000

45.56. AVFALLSHANTERING

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	2 660 000	2 710 000
Inkomster	0	0	0

Nettoutgifter	0	2 660 000	2 710 000
---------------	---	-----------	-----------

Landskapsstyrelsen har i enlighet med landskapslagen om renhållning (ÅFS 3/81) och den europeiska gemenskapens lagstiftning fastställt en avfallsplan för landskapet Åland. I planen har uppställts mål för att minska avfallens mängd och innehåll av hälso- och miljöfarliga ämnen samt för att öka återanvändningen och återvinningen av avfall.

Landskapsstyrelsen har även i planen föreslagit på vilket sätt avfallshandlingen skall utvecklas för att de uppställda målen skall nås. Viktiga förutsättningar för att uppnå målen är att

- avfallshandlingen samordnas i landskapet
- en för hela landskapet gemensam kretsloppsstation anläggs för att ersätta de nu utdömda deponierna.

Argumenten för samordnad avfallshandling är

- kommunal avfallskompetens samlas i en organisation
- kostnadsinbesparingar uppnås genom sambehandling av likartade uppgifter såsom utvecklingsarbete, information, rådgivning m.m.
- en gemensam avfallspart finns för upphandlingen och uppföljningen av entreprenaderna
- avfallshandlingen på Åland blir enhetlig.

Förslaget att uppföra en gemensam kretsloppsstation i Haddnäs, Lemland, med möjligheter även till avfallsdeponering har tillsvidare inte omfattats av Lemlands kommun som inte varit intresserad av att stationen uppförs inom det föreslagna området. En situation att Åland helt skulle sakna anläggningar för deponirester har diskuterats. Allt avfall skulle i så fall köras bort ifrån Åland. De största nackdelarna med alternativet är dels dyra färjtransporter, dels ett mycket starkt beroende av utomåländska aktörer inom avfallsområdet.

Landskapsförordningen om förpackningar och förpackningsavfall har trätt ikraft. I förordningen uppställs minimala mål för återvinning. Tillämpningen av förordningen ger goda möjligheter att förbättra avfallsåtervinningen beträffande förpackningar av papper, kartong, glas, plast, aluminium m.fl. metaller. Utbyggnaden av återvinningsstationer främjar återvinningen av såväl förpackningar som annat återvinningsmaterial. Landskapsstyrelsens finansieringsstöd till kommunerna på fortsättningsvis 50 % av kostnaderna påskyndar utbyggnaden.

45.56.04.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	180.000	180.000

Rubriken ändrad.

Ett anslag om 180.000 mark föreslås för fortsatta utredningar över den

samordnade avfallshanteringen samt för övriga utredningar och undersökningar i syfte att förbättra avfallshanteringen. Anslaget får även användas för kostnader som härrör av uppgifter som ankommer på landskapsstyrelsen i enlighet med renhållningslagen.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	120.000
8209	Övriga inkomstöverföringar	60.000
	Anslagsbehov	180.000

45.56.60. Stödjande av hanteringen av farligt avfall

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	160.000	160.000

Rubriken ändrad.

Anslaget avser stöd, högst 50 % av kostnaderna, för insamling, transport och behandling av farligt avfall. Stöd kan även ges för investeringar.

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	100.000
8309	Övriga kapitalöverföringar	60.000
	Anslagsbehov	160.000

45.56.62. Främjande av avfallshanteringen

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	2.250.000	2.300.000

Anslaget avser stöd, högst 50 % av kostnaderna, för sorterings- och återvinningsverksamhet, även för investeringar, samt för kostnader att samordna avfallshanteringen i landskapet.

En högre stödprocent än 50 kan efter landskapsstyrelsens prövning godkännas för avfallsprojekt av försökskaraktär och i överensstämmelse med riktlinjerna i avfallsplanen för landskapet Åland (ÅUS 1998:5).

Anslaget har beräknats enligt följande fördelning:

Stöd för merkostnader för återvinningsverksamhet i skärgården och i glesbygden	100.000
Informationskampanj och för utredningsarbete	50.000
Stöd för kostnader för avfallstransporter till avfallsförbränningsanläggning	100.000
Stöd för avfallshanteringen vid gästhamnar i skärgården och i glesbygden	50.000
Stöd för avslutning av deponier	500.000
Investeringsstöd för miljöstationer	500.000
Stöd för återvinningsverksamhet, även investeringar	<u>1.000.000</u>

2.300.000

Dispositionsplan:

8209	Övriga inkomstöverföringar	600.000
8309	Övriga kapitalöverföringar	1.700.000
	Anslagsbehov	2.300.000

45.56.65. Räntestöd för lån för projekt som främjar avfallshanteringen

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	70.000	70.000

Föreslås att landskapsstyrelsen befullmäktigas att bevilja nya räntestödslån om högst 750.000 mark under år 2000. Lånen beviljas för projekt som främjar avfallshanteringen i landskapet, speciellt för projekt som främjar sorteringen och återvinningen av avfall samt som leder till att avfallshanteringen i landskapet samordnas.

Räntegottgörelsen för lånet föreslås vara 4 % under de fyra första låneåren, 2 % under de fyra följande låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	70.000
	Anslagsbehov	70.000

45.59. ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	565 000	545 000
Inkomster	0	-40 000	-40 000
Nettoutgifter	0	525 000	505 000

Ålands miljöprövningsnämnd är en tillståndsmyndighet enligt vattenlagen. Nämnden består av fyra sakkunniga ledamöter inom områdena biologi, teknik, ekonomi och juridik. Handläggningen av miljöprövningsnämndens ärenden och verksamhet sköts av miljöhandläggaren. Antalet vattentillståndsärenden uppgick år 1998 till 118 stycken och uppskattas uppgå till lika många år 1999 och år 2000.

45.59.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	565.000	545.000

För avlönande av miljöhandläggaren, kostnader i samband med

miljöprövningsnämndens möten, sakkunnigutlåtanden, utredningar, annonsering av kungörelser, utbildning för nämndens ledamöter och för miljöhandläggaren, inköp av litteratur och övriga kostnader föranledda av miljöprövningsnämndens verksamhet föreslås ett anslag om 545.000 mark.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster		1	1
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- inrättade tjänster	251.960		
- övriga löner och arvoden	<u>104.040</u>		356.000
4100 Material och förnödenheter			21.000
4300 Inköp av tjänster			110.000
4800 Övriga utgifter			
- resor	30.000		
- övrigt	<u>28.000</u>		<u>58.000</u>
Anslagsbehov			545.000

45.70.

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	257 253 326	287 650 000	292 700 000
Inkomster	-43 166 509	-41 000 000	-42 500 000
Nettoutgifter	214 086 817	246 650 000	250 200 000

Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) är den myndighet som tillhandahåller hälso-, sjuk- och veterinärvård inom landskapet. Dessa uppgifter fullföljs genom att ÅHS själv upprätthåller verksamhet och köper tjänster av utomstående.

ÅHS närmare verksamhet fastställs i planen för hälso- och sjukvården för år 2000. I planen finns angivet de åligganden som ankommer på de två resultatenheterna, primärvården och den specialiserade sjukvården. I planen definieras också resultatenheternas målsättningar för det kommande året, liksom målsättningarna för den administrativa serviceenheten. Planen finns som separat bilaga till föreliggande budgetförslag. Planen fastställs efter det att lagtinget behandlat budgetförslaget.

Landskapsstyrelsen har i föreliggande budgetförslag intagit anslag om 282,7 miljoner mark för ÅHS´ s verksamhet. Styrelsen för ÅHS har inkommit med budgetförslag utgående från detta. Över förslaget kan följande sammanställning göras.

	Primärvård	Specialsjukvård	Administrativ service	Totalt 2000	Budget 1999 (inkl. I o. II tb)
Utgifter					
Avlöningar	52 688 000	106 827 000	33 749 000	193 264 000	183 100 000
Vård utom Åland	250 000	22 750 000		23 000 000	23 205 000
Övriga konsumtionsutgifter	8 900 000	33 150 000	18 086 000	60 136 000	57 245 000
Nettoförda inkomster av verksamheten (Borreliaprojekt)		-500 000		-500 000	
Summa driftsutgifter enligt tidigare uppställning	61 838 000	162 227 000	51 835 000	275 900 000	263 550 000
Anskaffningar av inventarier och utrustning	800 000	2 700 000	3 300 000	6 800 000	6 800 000
Byggnadsinvesteringar				10 000 000	
Om- och tillbyggnad av akut- och stora polikliniken					17 300 000
UTGIFTER TOTALT	62 638 000	164 927 000	55 135 000	292 700 000	287 650 000

Inkomster					
Driftsinkomster	10 305 000	11 434 000	3 261 000	25 000 000	24 500 000
Kommunernas ersättning för Gullåsen	17 500 000			17 500 000	16 500 000
INKOMSTER TOTALT	27 805 000	11 434 000	3 261 000	42 500 000	41 000 000
NETTOUTGIFTER 2000	34 833 000	153 493 000	51 874 000	250 200 000	246 650 000

Nettodriftsutgifter 1999	33 210 000	145 900 000	50 240 000	229 350 000	
Akut- och stora polikliniken				17 300 000	
NETTOUTGIFTER 1999				246 650 000	

Beträffande verksamhetens innehåll och förändringar inför år 2000 hänvisas till planen för hälso- och sjukvården för år 2000. Nedan ges dock de viktigaste punkterna som ett sammandrag av planen.

Allmänt för hela ÅHS

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter

- samarbetet mellan specialsjukvården och primärvården bör utvecklas så att patienterna alltid befinner sig på rätt vårdnivå, så att information om patienterna alltid finns tillhanda vid rätt tidpunkt och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna
- rekrytering av personal skall vid behov underlättas genom olika attraktiva anställningsvillkor (lön, bostad, reseersättningar, personalutbildning, karriärmöjligheter)
- personalutbildningen, både den interna och den externa, är ett prioriterat

- område för att upprätthålla god kvalitet i vården
- för att säkerställa fortsatt utbildning av specialister ingås avtal med universitetssjukhus, i första hand i Helsingfors och i Åbo. Utbildningssamarbetet mellan ÅHS och vårdutbildningen på gymnasial- och högskolenivå fortsätter
 - miljöarbetet inom ÅHS skall fortsätta och organisationen ses över med inriktning på att skapa ett miljöengagemang på gräsrotsnivå i enlighet med Agenda 21- intentionerna
 - vårdprogram för de vanligaste sjukdomsgrupperna utarbetas gemensamt av special- och primärvården.

Primärvården

- distriktsansvar inom primärvården införs efter att ett pilotprojekt genomförts i Mariehamn, Lumparland, Föglö och Kökar. Ett fungerande distriktsansvar underlättas av ändamålsenliga mottagningsutrymmen, vilket förutsätter en ombyggnad av hälsocentralen i Mariehamn
- varje ålänning skall känna till vem som ingår i hans/hennes vårdteam, d.v.s. läkare, hälsovårdare, sjukskötare, primärskötare m.m.
- en samordning av mödrarådgivningen med den obstetriska specialkunskapen, liksom en samordning av barnrådgivning och skolhälsovård med den pediatrika specialkunskapen är en målsättning för framtiden
- preventivmedelsmottagningen organiseras tillsammans med specialsjukvårdens gynekologiska enhet
- deltagandet i hälsoprojektet "LEVA" fortsätter
- skärgårdskommunernas hälsovårdarberedskap utanför normal arbetstid utvidgas
- på Gullåsen görs en utvärdering av behovet av sjukskötare nattetid
- datorstödd omvårdnadsdokumentation införs på alla avdelningar på Gullåsen
- tandröntgentekniken digitaliseras under en tre års period med början år 2000
- genomförändringar i lagstiftningen överförs förläggningstillståndsärenden enligt hälsovårdslagen från hälsonämnden till miljöprovningnämnden och blir därmed miljöstillståndsärenden
- hälsoinspektionens rådgivande karaktär förstärks
- fiskhälsoveterinären verkställer två årliga kontrollbesök på fiskodlingarna och förädlingsanläggningarna
- en utredning om överföring av miljöhälsovården inkl. veterinärvården från ÅHS till en funktion under landskapstyrelsen blir klar under året.

Specialsjukvården

- under år 2000 pågår om- och tillbyggnaden av akuten, stora polikliniken och laboratoriet
- vårdperioderna på avdelningarna blir allt kortare och intensivare. Vård på avdelning ersätts allt mer av öppenvård, ibland t.o.m. av sjuk-husansluten hemsjukvård
- patienter som inte är i behov av specialistvård ("klinikfärdiga") skall inte

belasta specialsjukvårdens resurser

- ”hemtagning” av patientgrupper som fått sin vård utanför Åland verkställs när det anses ändamålsenligt ur medicinsk, mänsklig och ekonomisk synvinkel
- det kan bli aktuellt att ingå avtal med konsulterande specialist i onkologi ifall cancervården inte kan tillgodoses av resurser inom den egna läkarkåren
- inom den medicinska enheten planeras en ”stroke-enhet” (enhet för patienter med cirkulationsstörningar i hjärnan)
- den sjuksköterskebaserade verksamheten vidareutvecklas utgående från de goda erfarenheterna som diabetes- och cytostatikavården samt antikoagulanskontrollerna givit
- den kirurgiska enheten tillhandahåller resurser för baskirurgins behov och strävar till att om möjligt ta hem flere patientgrupper från vården utanför Åland
- krishantering tillgodoses genom specialplanerad utbildning av personalen
- den psykiatriska åldringsvården omorganiseras så att resurser från psykiogeriatriska avdelningen riktas till den öppna vården i form av en enhet som kan konsulteras av och ge handledning till hemsjukvårdens och hemvårdens personal
- planering av den psykiatriska slutna vårdens och rehabiliteringens framtida utrymmen görs
- ett nytt IT-program för remiss- och svarshantering samt för laboratoriets interna behov tas i bruk
- röntgenutrustningen förnyas successivt och samtidigt förbereds digital bildhantering, som minskar den manuella hanteringen av röntgenbilder.
- ett radiologiskt informationssystem införs
- mammografiundersökningen utvidgas till flere åldersgrupper och intervallet mellan undersökningarna blir kortare för de yngre kvinnorna.
- samordningen av barnrehabiliteringen utvecklas och tillförs ytterligare resurser

Administration och service

- kvalitetsutvecklaren fortsätter på heltid även under år 2000 och ett kvalitetsråd utses
- kvalitetsprojekt kring bl.a. patienternas tillfredsställelse med vården och bemötandet fortsätter
- IT-chefstjänsten utannonseras och ifall tjänsten inte kan besättas fortsätter avtalsförfarandet med utomstående IT-projektchef
- eventuella IT-problem med anledning av sekelskiftet som uppdragas först efter årsskiftet åtgärdas
- möjligheten att övergå till databaserade patientjournaler inom primärvården och den öppna specialsjukvården utreds
- Intranet tas i bruk som en viktig informationskanal från beslutsfattare till personalen
- ÅHS hemsida utvecklas vidare
- telemedicin-koppling till skärgården tas i bruk
- bostadsbristen för speciellt vikarierande personal bör åtgärdas genom långsiktiga lösningar
- planeringen av den tidigare framskjutna ombyggnaden av centralsjukhusets

- kök återupptas med sikte på att förverkliga ombyggnaden under år 2001
 - fastighetskötseln och -tekniken förstärks genom utökad personal.

45.70.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
257.253.326,33	270.000.000 tb 350.000	282.700.000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 282,7 miljoner mark varvid, hänvisande till finansförvaltningslagen 8 § (ÅFS 43/71), ersättningarna från Folkpensionsanstalten och inkomster för Borrelia-projektet föreslås nettobudgeterade under momentet.

Av anslaget har 193.604.000 mark beräknats för löner.

Anslaget under momentet medger att vid Ålands hälso- och sjukvård inrättas tjänster så att det totala antalet inrättade tjänster uppgår till högst 765 vid utgången av år 2000.

Ökningen av antalet nya inrättade tjänster föranleds främst av strävan att stabilisera anställningsförhållandena för personal som upprätthåller funktioner av bestående natur. De faktiska antalet nyinrättade tjänster för år 2000 uppgår därför till 10 st. Antalet tillfälliga tjänster blir beroende av den faktiska vårdssituationen under året.

Vidare har 23.000.000 mark beräknats för vård utom Åland varvid utgifterna för medicinsk rehabilitering beaktats i anslaget för övriga vårdtjänster.

För Borrelia-projektet ingår utgifter samt motsvarande inkomster om 500.000 mark.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	733	733	765
Tillfälliga tjänster	10	11	17
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	163.529.000	
	- tillfälliga tjänster	29.113.000	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	911.000	
	- övriga löner och arvoden	2.211.000	
	- personalersättningar	<u>-2.500.000</u>	193.264.000
4100	Material och förnödenheter		27.551.000
4200	Hyror		3.200.000
4300	Inköp av tjänster		
	- personalutbildning	1.820.000	
	- hälsovårdstjänster		
	- vård utom Åland	23.000.000	
	- övriga vårdtjänster	11.900.000	

	- patienttransporter	4.700.000	
	- övrigt	<u>8.965.000</u>	50.385.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	1.000.000	
	- övrigt	<u>800.000</u>	1.800.000
5100	Finansiella kostnader		200.000
1122	Byggnader		800.000
1125	Maskiner och inventarier		6.000.000
3000	Nettoförda inkomster av verksamheten		<u>-500.000</u>
	Anslagsbehov		282.700.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Ronald Bomans finansmotion nr 21/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 45.70.20 höjs med 7.000.000 mark för att möjliggöra ett Ålandstillägg för vårdpersonalen inom ÅHS.

I ltl Raija-Liisa Eklöws m.fl. finansmotion nr 22/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 45.70.20 höjs med 5.000.000 mark för att användas som lönepåslag till vårdpersonalen inom ÅHS.

Utskottet har erfarit att Ålands hälso- och sjukvårds styrelse har gett ledningsgruppen i uppdrag att utreda lönenivån inom ÅHS. Jämförande lönestatistik har inhämtats från andra orter. Utredningen visar att grundlönenivån inom ÅHS är något högre än motsvarande löner i riket. Skillnader i orternas dyrortsklasser har dock inte beaktats. Däremot är motsvarande löner i Sverige något högre. I ledningsgruppens uppdrag har inte ingått att jämföra vårdpersonalens löner med andra yrkesgrupper. Inte heller har man sett på lönerna utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

I den föreslagna budgeten har en kostnadsökning för löner om 3,5 procent inräknats. I denna procent ingår löneglidningar som beror på beviljade ålderstillägg och liknande. Eventuella lönejusteringar beslutas genom löneförhandlingar mellan arbetsgivaren och representanter för arbetstagarorganisationerna.

Utskottet har erfarit att det förekommer problem vid rekryteringen av sjukvårdspersonal och att det blir allt svårare att behålla den personal som är anställd vid ÅHS. En omständighet som försvårar rekryteringen är bostadsbristen. Ett annat problem är att sjukvårdsinrättningar på andra orter erbjuder betydligt högre löner. Ett lönepåslag för sjukvårdspersonalen inom ÅHS skulle eventuellt kunna förbättra möjligheterna att rekrytera läkare och annan sjukvårdspersonal till Åland. Utskottet har noterat att flera tillfälliga tjänster nu kommer att inrättas som ordinarie. Då detta ökar tryggheten för personalen kan denna åtgärd delvis underlätta personalrekryteringen.

Lönesättningen inom ÅHS bör ses över också ur ett jämställdhetsperspektiv och därför föreslår utskottet att lönerna vid ÅHS ingår i den allmänna översyn som föreslås i utskottets motiveringar till moment 43.01.01 under kansliavdelningens förvaltningsområde. I övrigt hänvisas till betänkandets allmänna motivering. Finansmotionerna nr

21/1999-2000 och 22/1999-2000 föreslås förkastade mot bakgrund av det anförda.

I ltl Anne-May Pehrssons m.fl. finansmotion nr 23/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 45.70.20 höjs med 500.000 mark för inrättande av en krisgrupp i landskapet Åland.

Det är numera en allmän uppfattning att människor som plötsligt får uppleva traumatiska händelser behöver få krishjälp eller så kallad emotionell första hjälp. Genom att bemöta människor som upplevt något traumatiskt på ett riktigt sätt och ge dem emotionell första hjälp kan stora sjukvårdskostnader, som är förknippade med sekundära trauman, inbesparas. Ledningsgruppen inom ÅHS har under 1999 vidtagit åtgärder för att utreda och organisera krisomhändertagandet inom ramen för de befintliga resurserna. Utskottet har tagit del av en preliminär redovisning av resultatet.

Det preliminära resultatet av utredningen visar bland annat att det finns ett stort utbildningsbehov. Sjukvårdspersonal som deltar i bemötandet av patienter och deras närmaste anhöriga vid svåra olycksfall bör kunna ge emotionell första hjälp. Enligt den preliminära planen för hälso- och sjukvården år 2000 skall en specialplanerad utbildning ges personalen. Enligt utskottet är det viktigt att denna åtgärd genomförs. Samtidigt vill utskottet understryka att ledningsgruppen bör tillse att grundbemanningen vid enheter som tar emot människor i krissituationer är tillräcklig. Resurser får inte dras från vården av andra patientgrupper.

I avvaktan på slutrapporten om det utrednings- och organisationsuppdrag som nyligen slutförts angående krishanteringen har utskottet inte funnit anledning att ta slutlig ställning till inrättandet av en sådan krisgrupp som motionärerna föreslår i finansmotion nr 23/1999-2000. Utskottet föreslår därför att motionen förkastas.

I ltl Britt Lundbergs m.fl. finansmotion nr 24/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 45.70.20 höjs med 190.000 mark för att utveckla preventivmedelsrådgivningen för ungdomar vid en ungdomsmottagning.

Enligt utskottet lyfter motionärerna fram en viktig fråga. Utskottet anser att en ungdomsvårdsmottagning med sådana uppgifter som nämns i motionen hör hemma inom Ålands hälso- och sjukvårds ordinarie verksamhet. Utskottet förutsätter att Ålands hälso- och sjukvård följer med utvecklingen inom de områden som berörs och anpassar sin verksamhet så att man kan erbjuda den typ av vårdtjänster som motionärerna efterlyser. Utskottet konstaterar att det finns ett stort behov av dessa.

Utskottet föreslår att finansmotion nr 24/1999-2000 förkastas med hänvisning till det ovan anförda.

45.70.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 1998

Budget

0

10.000.000

För byggnadsinvesteringar föreslås ett anslag om 10.000.000 mark.
Anslaget planeras använt enligt följande:

Om och tillbyggnad av hälsocentralen i Mariehamn	8.000.000 mark
Radiologiskt informationssystem (RIS)	1.000.000 mark
Omläggning av tak på centralsjukhuset	500.000 mark
Projekteringsanslag för ombyggnad av centralsjukhusets kök	500.000 mark

Dispositionsplan:

1122 Byggnader	<u>10.000.000</u>
Anslagsbehov	<u>10.000.000</u>

45.70.75. Om- och tillbyggnad för akut- och stora polikliniken (R)

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

0

tb 17.300.000

Momentet utgår.

46.

UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000	Förändring 1999-2000	Förändring 1998-2000
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	115 468 568	136 171 000	133 507 000	-2,0%	15,6%
Överföringsutgifter	104 698 522	126 802 000	125 696 000	-0,9%	20,1%
Realinvesteringar	8 701 861	12 288 000	9 305 000	-24,3%	6,9%
Lån och övriga finansinvesteringar	44 900	607 000	325 000	-46,5%	623,8%
Summa utgifter	228 913 850	275 868 000	268 833 000	-2,6%	17,4%
Summa inkomster	-9 578 282	-10 736 000	-10 718 000	-0,2%	11,9%
Nettoutgifter	219 335 569	265 132 000	258 115 000	-2,6%	17,7%

Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	5 386 338	5 338 000	4 982 000	-6,7%	-7,5%
Studieserviceenheten	29 743 570	31 260 000	31 300 000	0,1%	5,2%
Fritt bildningsarbete och hantverksutbildning	2 462 499	2 505 000	2 539 000	1,4%	3,1%
Biblioteksverksamheten	2 563 232	4 880 000	2 755 000	-43,5%	7,5%
Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	1 274 582	2 047 000	2 495 000	21,9%	95,8%
Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	4 579 220	5 910 000	5 910 000	0,0%	29,1%
Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	5 657 500	6 130 000	5 830 000	-4,9%	3,0%
Grundskoleväsendet	61 083 311	76 300 000	77 000 000	0,9%	26,1%
Utbildning efter grundskolan	479 499	950 000	1 150 000	21,1%	139,8%
Ålands yrkeshögskola	2 069 689	3 800 000	600 000	-84,2%	-71,0%
Vuxenutbildningsenheten	2 560 009	5 820 000	4 265 000	-26,7%	66,6%
Ålands läromedelscentral	644 065	725 000	750 000	3,4%	16,4%
Ålands högskola	3 968 219	4 440 000	3 988 000	-10,2%	0,5%
Ålands folkhögskola	4 230 759	4 603 000	5 044 000	9,6%	19,2%
Ålands musikinstitut	2 822 140	2 950 000	3 270 000	10,8%	15,9%
Ålands lyceum	13 641 045	14 831 000	16 202 000	9,2%	18,8%
Ålands sjöfartsläroverk	7 749 445	9 215 000	7 886 000	-14,4%	1,8%
Ålands tekniska läroverk	9 197 122	10 162 000	8 662 000	-14,8%	-5,8%
Ålands teknologocentrum	1 503 165	1 837 000	1 664 000	-9,4%	10,7%
Ålands sjömansskola	10 236 167	12 106 000	11 459 000	-5,3%	11,9%
Ålands sjösäkerhetscentrum	1 245	2 800 000	3 000 000	7,1%	240943,2%
Ålands yrkesskola	17 890 323	19 893 000	20 750 000	4,3%	16,0%
Ålands naturbruksskola	4 417 715	5 613 000	5 548 000	-1,2%	25,6%
Ålands husmodersskola	1 524 734	2 490 000	1 920 000	-22,9%	25,9%
Ålands hotell- och restaurangskola	8 026 439	9 341 000	8 523 000	-8,8%	6,2%
Ålands vårdinstitut	3 843 824	4 350 000	4 632 000	6,5%	20,5%

Ålands handelsläroverk	6 844 086	7 215 000	7 768 000	7,7%	13,5%
Museibyråns allmänna verksamhet	1 225 162	1 627 000	2 198 000	35,1%	79,4%
Ålands museum	2 214 931	2 569 000	2 600 000	1,2%	17,4%
Ålands konstmuseum	599 796	610 000	655 000	7,4%	9,2%
Kastelholms fornminnesområde	6 257 551	8 071 000	7 285 000	-9,7%	16,4%
Bomarsunds fornminnesområde	649 890	901 000	1 194 000	32,5%	83,7%
Arkeologisk verksamhet	1 780 755	2 404 000	2 319 000	-3,5%	30,2%
Etnologisk verksamhet	1 274 614	1 625 000	2 127 000	30,9%	66,9%
Landskapsarkivverksamheten	511 210	550 000	563 000	2,4%	10,1%
Summa	228 913 850	275 868 000	268 833 000	-2,6%	17,4%

ÅLAND, ETT EGET UTBILDNINGSLAND

Åland har i stöd av sin självstyrelse lagstiftningsbehörighet på utbildningsområdet (Självstyrelselag för Åland, FFS 1144/91 och ÅFS 71/91). Det innebär att Åland fungerar som ett eget "utbildningsland" och kan utforma sin utbildning på det sätt som bäst motsvarar det åländska samhällets behov och som beaktar närregionernas utbildningsstrukturer. Endast frågan om de fordringar en skola bör uppfylla för att äga dimissionsrätt till staten Finlands högskolor och universitet är riksangelägenheter. En överenskommelseförordning om klargörande av behörighetsvillkoren för studier vid rikets universitet och yrkeshögskolor för åländska studerande är för närvarande aktuell.

För att uppnå övergripande målsättningar för samhällsutvecklingen bör utbildningspolitiken ha ett nära samband med samhällspolitiken i övrigt, särskilt med landskapets närings- och sysselsättningspolitik.

Tillgång till skola och utbildning

Att utbilda sig är varje individs ansvar och rättighet. Oavsett olika funktionshinder eller behov av särskilt stöd skall alla ha lika tillgång till utbildning. På dessa grunder avser landskapsstyrelsen tillhandahålla en mångsidig studie- och yrkesvägledning och vill befrämja det livslånga lärandet genom att erbjuda unga och vuxna olika utbildningsalternativ.

Utbildningens mål och uppgift

För att aktivt kunna ta del av sitt framtida samhällsliv, klara av samhällslivets utmaningar och hävda sig i arbetslivet skall skola och utbildning ge individen allmänbildning och tillräckliga kunskaper för framtiden. Allmänbildning omfattar såväl teknisk och naturvetenskaplig som humanistisk och samhällsvetenskaplig kunskap.

Eftersom vi utbildar och förbereder för ett framtida samhälle, om vars utveckling vi idag inte kan säga särskilt mycket, är utbildningens i särklass viktigaste uppgift att ge de studerande självförtroende att behärska förändringar, att utveckla förmågan att lära sig lära, värdera och välja och ta eget ansvar.

Utbildning kan dock inte enbart bedömas utifrån en nyttoaspekt, utan har

också ett egenvärde. Samhället har därför skäl att slå vakt om alla former av bildningssträvanden och om den omvittnade åländska entreprenörsandan. Självständigt tänkande, initiativförmåga och entreprenörskap bör därför ingå i all utbildning.

Med hjälp av utbildning kan samhället värna om centrala värden och främja en positiv utveckling av självstyrelsen, den åländska kulturen och det allmänna samhällslivet. Den tilltagande användningen av internet och övrig kommunikations- och informationsteknologi har medfört att internationaliseringen ökat. Utbildningen måste därför även ge insikter om internationella samband, förståelse för andra kulturer och en öppenhet och nyfikenhet som sträcker sig även utanför den närmaste omvärlden.

Utbildning på grundskolenivå, gymnasialstadienivå och högre nivå

På grundskolenivå ges en allmänbildande grundutbildning. Efter avklarad grundskola kan ungdomar och vuxna skaffa sig studieförberedande och yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå och därefter på högre nivå (Grundskolelag för landskapet Åland, ÅFS 18/95 ; LL om utbildning efter grundskolan, ÅFS 52/97 och LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning, ÅFS 55/97).

Undervisningen och i utbildningen ingående godkänd praktik är avgiftsfri. Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl besluta att en skola på gymnasialstadienivå och högre nivå får uppbära studieavgifter.

Utvecklingsplan rörande utbildningsutbud och -dimensionering

Landskapsstyrelsens målsättning är att alla elever som genomgått grundskolan och önskar studera vidare, skall erbjudas en studieplats på gymnasialstadiet. Även studieintresserade vuxna skall ges möjlighet att studera, såväl inom den studieförberedande som den yrkesinriktade utbildningen.

Antalet grundskoleelever i landskapet är idag ca 3.000 och är under fortsatt ökning. För närvarande önskar så gott som samtliga elever, som går ut grundskolan, erhålla en studieplats på gymnasialstadiet. Det årligen varierande antalet elever i grundskolans avgångsklass läggs därför till grund för dimensioneringen av antalet studieplatser på gymnasialstadiet.

Efter de senaste årens nedgång i avgångsklassernas elevantal; från 303 till 273, ökar elevantalet igen fr.o.m. nästa år och beräknas om några år uppgå till cirka 370. Att döma av antalet barn födda under 1990-talet kommer emellertid antalet elever på Åland att åter sjunka omkring år 2010.

Landskapsstyrelsen följer fortlöpande upp samhällets utbildningsbehov och fastslår i en långsiktig utvecklingsplan skolornas utbildningsutbud med dimensionering av antalet studieplatser på dels studieförberedande dels yrkesinriktad utbildning. Den åländska arbetsmarknadens behov, de studerandes önskemål och eventuella behov av särskilda insatser för att aktivt befrämja en önskad åländsk samhällsutveckling, utgör grund för fördelningen av utbildningsutbudet.

För att de unga efter avslutade studier inte skall stå främmande för arbetslivet önskar landskapsstyrelsen värna om att det i utbildningen ges möjlighet till praktik i arbetslivet. Inom den yrkesinriktade utbildningen och för studerande med olika funktionshinder och behov av särskilt stöd är kontakterna till arbetslivet synnerligen värdefulla.

Nordisk utbildningsgemenskap

Enligt en överenskommelse om nordisk utbildningsgemenskap på gymnasialstadienivå från år 1992 ges ungdomar och vuxna möjlighet att skaffa sig såväl studieförberedande som yrkesinriktad utbildning i andra nordiska länder på samma villkor och enligt samma rättsordningar som gäller för medborgarna i det land där den avsedda gymnasiala utbildningen anordnas. I förhållandet mellan riket och Åland gäller fr.o.m. år 1995 motsvarande förhållande enligt ömsesidigt vidtagen lagstiftning.

Av det nuvarande studerande på gymnasialstadienivå på Åland (totalt ca 1.140) har ca 70 hemort i Finland, ca 50 i Sverige och ca 10 i övriga länder. Av de studerande på högre nivå (totalt ca 250) har ca 80 hemort i Finland, 30 i Sverige och ett fåtal i övriga länder.

Ca 100 ålänningar studerar för närvarande på gymnasialstadienivå i Sverige, ca 70 i Finland och några i övriga länder (totalt ca 175). Av antalet åländska studerande på högre nivå utanför Åland (ca 750) studerar ca 470 i Sverige, ca 210 i Finland och ca 60 i övriga länder.

Antalet ålänningar, som studerar på gymnasialstadienivå utanför Åland, är alltså ungefär lika många som antalet studerande utifrån på gymnasialstadienivå på Åland.

Studiestöd och studiesociala förmåner

Studiestödet är ett ekonomiskt stöd avsett för dem som fortsätter studera efter grundskolan och som behöver stöd för sina studier. Studiestöd beviljas i form av studiepenning eller vuxenstudiepenning, bostadstillägg, försörjartillägg, landskapsborgen för studielån eller särskilt studietillägg (LL om studiestöd, ÅFS 94/95).

Berättigad till studiestöd är den som har antagits till en skola eller läroavtalsutbildning eller fortsätter en utbildning som har påbörjats på Åland, i övriga Norden eller utomlands. Studiestödet är inkomstbeprövat och beviljas mot ansökan för högst ett läsår åt gången under förutsättning att den studerande visar föreskriven framgång i studierna.

Studerande från länder som hör till Europeiska Unionen (EU) har rätt till åländskt studiestöd under förutsättning att de har stadigvarande bosättningsort på Åland (minst 185 dagar) och personlig eller yrkesmässig anknytning till Åland, exempelvis familj eller arbete på Åland. Medborgare från länder utanför Åland har rätt till studiestöd efter att minst under två år varit stadigvarande bosatta på Åland för annat ändamål än att studera.

Enligt överenskommelsen om nordisk utbildningsgemenskap förutsätts

nordiska studerande söka studiestöd i sitt hemland. De åländska studiesociala förmånerna för studerande på gymnasialstadienivå, det vill säga i huvudsak avgiftsfri undervisning, en avgiftsfri daglig skolmåltid samt rätt till ersättning för skolskjuts och boende gäller studerande med hemort såväl på Åland, i riket som i annat nordiskt land.

Landskapsstyrelsen, som önskar gynna de ungas möjligheter att studera även utanför Åland, har inlett en översyn av studiestödet i syfte att utveckla grunder och principer för studiestödet inför 2000-talet.

Målinriktat styrnings- och ledningssystem

Landskapsstyrelsen handhar i stöd av ovan avsedd lagstiftning den allmänna ledningen, tillsynen och utvecklingen av utbildningen på Åland.

En förändrad syn på skolans mål och uppgift har på Åland, såsom i övriga Norden, medfört reformer som innebär att skolutvecklingen har gått från ett hierarkiskt till ett decentraliserat beslutsfattande. Landskapets roll har blivit att ställa upp övergripande mål för utbildningen medan vägen att nå målen utstakas av skolorna själva. Uppgiftsfördelningen innebär att landskapsstyrelsen som beställare bestämmer centralt i läroplansgrunder varför, vad, för vem och hur mycket när det gäller innehållet i utbildningen. Skolorna och deras ledning bestämmer i sin tur i skolvisa läroplaner hur utbildningsprogrammen och lärokurserna skall genomföras och hur samverkan med andra skolor och det övriga samhällslivet skall ordnas så att målen nås på bästa sätt.

En utökad målstyrning kombinerad med större ansvar och en därmed sammanhängande större frihet för skolorna förutsätter ett aktivt engagemang inte bara av skolans ledning och anställda utan även av elever, studerande och deras föräldrar.

Uppföljning och utvärdering

Intresset för vad som händer inom skola och utbildning har ökat i takt med att vetande, kunskap och kompetens alltmer framstår som avgörande faktorer för samhället, arbetslivet och individen. Det är angeläget att ta reda på om eleverna erhåller den kompetens som kommer att behövas i framtidens samhälle och arbetsliv, nämligen förutom allmänbildning tillräckliga kunskaper och färdigheter; förmåga att samarbeta, ta eget ansvar, lösa problem och klara oväntade situationer.

Ett målinriktat styrnings- och ledningssystem präglas av en strävan att finna metoder för att de mål som sätts för undervisningen är tydliga, är möjliga att uppnå och att resultaten kan följas upp och utvärderas. Ett väl fungerande målstyrt system förutsätter ett ledarskap som förmår samla medarbetarna kring målen, strategier för hur målen skall nås, resurser som gör det möjligt att nå målsättningen och en utvärdering av i vilken omfattning målen har uppnåtts.

Det räcker inte att utvärdera enbart skolans och utbildningens resultat. Även förutsättningar och processer behöver utvärderas. Det innebär att mål, strategier, ledarskap och resursanvändning måste bli föremål för

utvärdering, såväl internt som externt.

Aktuellt uppföljnings- och utvecklingsarbete inför 2000-talet

Landskapsstyrelsen syftar i sin uppföljnings- och utvärderingsverksamhet att synliggöra utbildningsresultat och ge underlag för eventuella förändringar. Det är inte fråga om att enbart kontrollera hur uppgiftsfördelning och ansvar fullföljs utan en fråga om hur verksamheten skall utvecklas och fortsätta och hur uppgifter och resurser skall fördelas i syfte att upprätthålla god kvalitet och nå goda resultat i utbildningen.

Mot bakgrund av den allmänna samhällsutvecklingen på IT-området har landskapsstyrelsen nyligen inventerat de åländska skolornas datautveckling och användning av informationsteknologi i undervisningen. På basis av inventeringen avser landskapsstyrelsen inför 2000-talet uppmuntra och stöda skolornas fortsatta utvecklingsarbete inom informationsteknologin, framförallt den pedagogiska fortbildningen på IT-området. I samband med skolornas användning av internet kommer landskapsstyrelsen samtidigt att lyfta fram behovet av etik och etiskt tänkande.

En av landskapsstyrelsen tillsatt arbetsgrupp har inlett en inventering av undervisningen på områden gällande självstyrelsen, åländsk identitet och ett mångkulturellt Europa. På basis av arbetsgruppens rapport avser landskapsstyrelsen stöda ett fortsatt utvecklande av ifrågavarande undervisning och ivra för att lärarna erhåller adekvat fortbildning på området. Landskapsstyrelsen avser poängtera att IT-tekniken också kan användas för ökat globalt kunskapsutbyte och som ett medel i fostran till internationell samverkan.

Under de senaste åren har skolornas elevhandledning, stöd- och specialundervisning inventerats särskilt. På basis av inventeringen har på gymnasialstadiet nyligen inletts en yrkesinriktad studielinje för studerande med specifika inlärningssvårigheter och i behov av särskilt stöd. För ungdomar med utvecklingsstörning är en yrkesinriktad fortsättning på grundskolans träningsundervisning under införande.

Den pågående utvärderingen av gymnasialstadiets allmänna yrkesutbildning kommer att utgöra grund för en utveckling och trolig revidering av utbildningens läroplansgrunder, skolornas läroplaner och reglementen. Sjöfartsutbildningen kommer särskilt att inventeras i syfte att utveckla utbildningen mot hög specialisering inom sektorer där åländsk kunskap är hög. Försöksverksamheten med utbildning på högre nivå inom Ålands yrkeshögskola kommer även att utvärderas och utvecklas.

Den europeiska socialfonden stöder och kompletterar medlemsstaternas verksamhet inom ramen för fleråriga handlingsplaner, särskilt i form av stöd för att utveckla de mänskliga resurserna (EG nr 1260/99 och 1262/99). Under den nya programperioden 2000-2006 avser landskapsstyrelsen att utveckla idén om ett livslångt lärande dels genom

att underlätta arbetskraftens deltagande i vidareutbildning och dels genom att stöda långsiktigt kompetenshöjande utbildningsinsatser inom arbetslivet. Ett fullgott genomförande av nya program förutsätter tillräckliga resurser inom förvaltningen.

KULTUR-, UNGDOMS- OCH IDROTTSVERKSAMHET

Landskapsstyrelsens förslag till budget för år 2000 beaktar i hög grad de förslag som framlagts i olika kommittéers och arbetsgruppers betänkanden gällande aktuella kulturpolitiska frågeställningar. Två kommittéer har utrett förutsättningarna för en halvprofessionell teater respektive orkester på Åland. En arbetsgrupp har utarbetat nya riktlinjer för det understödsberättigade kursutbudet inom det fria bildningsarbetet. Ett officiellt åländskt kulturnätverk på internet är under planering.

De senaste årens stora kultursatsning, musikteatern Katrina, planeras efter ett pausår att genomföras på nytt år 2000. Produktionen har övertagits av en ideell förening, Kulturföreningen Katrina, som även planerar ett gästspel i Helsingfors i samband med stadens kulturhuvudstadsår.

Det nya kulturpolitiska tyngdpunktsområdet för de närmast följande åren är litteratur. Landskapsstyrelsen föreslår ett koncept som skiljer sig från tidigare satsningar på teater, dans och film. Istället för att en landskapskonstnär anställs för verksamheten föreslås att en ledningsgrupp ansvarar för projektupplägget och i samarbete med organisationer och skolor engagerar konstnärlig, litterär expertis för olika projektperioder.

Impulser utifrån är stimulerande för det åländska kulturlivet. Landskapsstyrelsen avser därför utveckla och stärka kontakterna till framför allt de nordiska grannarna och avser delta i olika projekt, bland annat inom ramen för B7-organisationen (Baltic Seven) i vilken ingår öarna Gotland, Öland, Bornholm, Rügen, Ösel, Dagö och Åland.

MUSEIVÄSENDET

Museibyran handlägger ärenden som gäller kulturminnesvården, dvs fornminnesvården, kulturmiljövården, folkminnesvården, byggnadsminnesvården och museiväsendet. Organisatoriskt delas museibyrens operativa verksamhet på kanslisektionen, museisektionen, platskontoret i Kastelholm, arkeologiska sektionen och etnologiska sektionen. Under budgetåret 2000 kommer byran, vid sidan av redan fastslagna riktlinjer vad gäller t.ex. satsningen på utåtriktad verksamhet, att ge följande specifika områden hög prioritet:

Ifråga om byrans växande behov av allmänna lagerutrymmen har landskapsstyrelsen konstaterat att nuvarande utrymmen i Godby inte längre är ändamålsenliga och att dessa snart kommer att behövas för annan verksamhet. De redan påbörjade utredningarna för ett nytt permanent centralmagasin kommer sålunda att intensifieras och slutföras.

Inom Ålands museum kommer delar av basutställningen att ses över och några temastationer att byggas om. Ålands konstmuseum påbörjar en större översyn av konstsamlingarna för att klargöra behovet av

kommande restaureringar.

Inom Kastelholms fornminnesområde kommer restaureringen av slottsbyggnaden att avslutas och de publika delarna av besökscentret Ribacka att färdigställas. Inom Bomarsunds fornminnesområde återupptas planeringen av besökscentret. Utvecklandet av områdena kring Brändklintstornet fortsätter, bl.a. skall miljön levandegöras i form av modeller och kulisser. För att ge faktaunderlag för hur fästningsruinerna i framtiden skall underhållas fortsätter utgrävningarna på området.

Den arkeologiska verksamheten kommer framförallt att inriktas på redan påbörjade projekt, t.ex. undersökningarna för att gränslinjebestämma Jettböle stenåldersboplats samt på de fortsatta arbetena kring samarbetsprojekten "Kung Valdemars segelled" och "Postvägsprojektet".

Den etnologiska verksamheten kommer att inriktas dels på förnyade restaureringsåtgärder på museigården Hermas, dels på de alltmer ökade kraven på utlåtanden och rådgivning i restaureringsfrågor till myndigheter, församlingar och privatpersoner. Denna typ av arbete kommer ytterligare att öka i samband med den nya byggnadslagstiftningen.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

De anslagna medlen för utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde har höjts under en följd av år. Utskottet anser därför att landskapsstyrelsens utbildningsåtgärder bör ses över. Utbildningsnivån bör kunna upprätthållas även under en lågkonjunktur med mer begränsade resurser. Utskottet föreslår bland annat att samarbetet mellan skolorna utvecklas. Inbesparingar torde vara möjliga om samordningen utökas. Det är t.ex. inte försvarbart att upprätthålla utbildningslinjer som överlappar varandra. Det utbildningspolitiska programmet (M nr 3/1998-99) som avlämnades till lagtinget i april 1999 borde utgöra det planeringsverktyg enligt vilket prioriteringar och satsningar görs. Med hänvisning till kulturutskottets betänkande nr 6/1998-99 bör dock programmet revideras så att det kan utgöra ett verkkningsfullt styrinstrument i utvecklingen av den åländska utbildningen efter grundskolan.

Utskottet omfattar den satsning som görs inom vuxenutbildningen, men konstaterar att vuxenutbildningen återkommer under flera olika moment och efterlyser ett mer samlat grepp i syfte att bättre samordna insatserna.

I ltl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 25/1999-2000 föreslås ett tillägg till motiveringarna till huvudtitel 46.

Enligt motionärerna bör landskapsstyrelsen ägna ungdomsfrågorna mera konstruktivt intresse och bl.a. uppgöra ett ungdomspolitiskt program. Utskottet har noterat att ett sådant program saknas och anser därför att ett ungdomspolitiskt program bör utarbetas. Programmet borde innehålla målsättningar, riktlinjer och prioriteringar för landskapsstyrelsens

satsningar på ungdomsverksamhet. Eftersom utskottet anser att arbetet med framtagandet av ett ungdomspolitiskt program bör inledas på ett förutsättningslöst sätt och i nära samarbete med olika ungdomsorganisationer föreslår utskottet att de av motionärerna föreslagna motiveringarna inte beaktas i det här skedet. Målsättningar, riktlinjer och prioriteringar bör slås fast först när ärendet beretts och förankrats hos berörda grupper. Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att motionen förkastas.

46.01.**ALLMÄN FÖRVALTNING**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	5 386 338	5 338 000	4 982 000
Inkomster	-1 538	-10 000	-10 000
Nettoutgifter	5 384 800	5 328 000	4 972 000

Till utbildnings- och kulturavdelningens verksamhetsområde hör utbildning och kultur samt ungdoms- och idrottsverksamhet. Avdelningen består för närvarande av fyra byråer:

Allmänna byrån, vid vilken handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde, bl.a. personalärenden. Vid allmänna byrån finns en studie-serviceenhet vid vilken handläggs ärenden som gäller studieinformation, studiestöd och elevantagning.

Utbildningsbyrån, vid vilken handläggs ärenden som gäller utbildning på grundskolenivå, gymnasialstadienivå och högre nivå. Vid byrån finns en vuxenutbildningsenhet vid vilken handläggs ärenden som gäller olika former av yrkesinriktad vuxenutbildning, bl.a. läroavtal. Vid enheten Ålands högskola sköts de uppgifter som hör samman med den högskoleundervisning och den vetenskapliga forskning som bedrivs i och genom landskapets försorg. Enheten Ålands läromedelscentral sköter information om nya läromedel samt anskaffning och utlåning av audiovisuella läromedel och pedagogiska hjälpmedel.

Kulturbyrån, vid vilken handläggs ärenden som gäller kulturell verksamhet, det fria bildningsarbetet samt utbildningen i konstämnen, ungdoms- och idrottsverksamhet samt biblioteksverksamhet. Vid kulturbyrån finns enheten Ålands landskapsarkiv, vid vilken handläggs ärenden som gäller arkivverksamhet.

Museibyran, vid vilken handläggs ärenden som gäller kulturminnesvården, d.v.s. fornminnesvård, kulturmiljövård, folkminnesvård, byggnadsminnesvård och museiväsendet. Museibyran verksamhet indelas organisatoriskt i kanslisektionen, museisektionen, platskontoret i Kastelholm, arkeologiska sektionen och etnologiska sektionen.

I avdelningens övergripande målsättningar och resultatmål med avseende på avdelningens allmänna förvaltning för år 2000 ingår bl.a.

- att utveckla avdelningens interna verksamhet och utåtriktade service bl.a. genom fortsatt uppbyggnad av hemsidan Ålands skolnät och en databas för landskapets skolor
- att inventera och utveckla avdelningens byrå- och enhetsindelning
- att på basis av "Utbildningspolitiskt program för utbildningen efter grundskolan" (Ls meddelande nr 3/1998-99) utarbeta en långsiktig plan med årligt utbud och årlig dimensionering av antalet studieplatser
- att utgående från "Kulturpolitiskt program för landskapet Åland" (4.2.1999) utveckla och koordinera det åländska kulturlivet
- att utveckla och marknadsföra Ålands museala verksamhet bl a i Kastelholms- och Bomarsundsområdet, den medeltida segelleden i områdena kring Kökararkipelagen och utveckla inventeringen av kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

46.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
4.086.338,06	4.538.000	3.832.000

Anslaget avser utgifter för avdelningens allmänna förvaltning.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill föreslås att en tjänst som byråsekreterare (Ikl A 14) på studieserviceenheten inrättas fr.o.m. 1.3.2000. Motsvarande funktion har tidigare upprätthållits med anslag för tillfälliga tjänster.

I anslaget ingår bl.a. kostnader om ca 150.000 mark för fortsatt uppbyggnad av hemsidan Ålands skolnät och databasen för landskapets skolor med avseende å arkiverings- och statistikfunktioner samt kostnader för allmänna avtalsenliga serviceavgifter.

I anslaget ingår därtill ca 300.000 mark för inventering av gymnasialstadiets fastigheter och landskapets skolutrymmen med avseende å nyttjandegrad, samordningsmöjligheter samt kommande renoverings- och utrymmesbehov.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	17	18	13*
Tillfälliga tjänster	1	1	
*6 tjänster överförda till moment 46.60.20, 46.70.20 och 46.72.20.			

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	3.060.508	
	- tillfälliga tjänster	<u>21.492</u>	3.082.000
4100	Material och förnödenheter		35.000

4300	Inköp av tjänster		515.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	120.000	
	- representation	30.000	
	- övrigt	<u>50.000</u>	<u>200.000</u>
	Anslagsbehov		3.832.000

46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.300.000,00	800.000	1.150.000

Rubriken ändrad.

Under momentet föreslås ett anslag om 1.150.000 mark.

Anslaget avser utgifter för utvecklingsarbete gällande utbildningen och kulturen på Åland i samband med utredningar för

- revidering av skolornas läroplansgrunder gällande timfördelning, bedömningsgrunder och lärokursinnehåll
- utvärdering av utbildningen i Ålands husmodersskola, Ålands folkhögskola och Ålands yrkeshögskola
- utveckling av vuxenutbildningen, bl.a. inom träbåtsbyggeri
- inventering och utveckling av distansutbildning.

Därtill ingår anslag för landskapsstyrelsens lednings-, tillsyns- och utvecklingsuppgifter, särskilt avseende allmän pedagogisk fortbildning och kompetensutveckling för rektorer och lärare gällande framför allt

- utvecklandet av undervisningen för barn och ungdomar med särskilda svårigheter och i behov av särskilt stöd
- utvecklandet av undervisningen på området åländsk identitet och ett mångkulturellt Europa
- utvecklandet av lärarsamverkan och speciallärarnas handledande funktion
- utvecklandet av pedagogiskt ledarskap för bl.a. rektorer och föreståndare.

Anslaget kan även användas för anställande av tillfällig personal för uppföljnings- och utvärderingsarbete och för betalning av arvoden för projekt- och kommittéarbeten inom avdelningens verksamhetsområde.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster		150.000
4100	Material och förnödenheter		150.000
4300	Inköp av tjänster		<u>850.000</u>
	Anslagsbehov		1.150.000

46.03. **STUDIESERVICEENHETEN**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	29 743 570	31 260 000	31 300 000
Inkomster	-52 391	-60 000	-150 000
Nettoutgifter	29 691 180	31 200 000	31 150 000

Studieserviceenheten handhar studieinformation, studiestödsfrågor och elevantagningsfrågor samt fungerar som kontaktlänk mellan arbetslivet på Åland och studerande som bedriver studier utanför Åland. Enheten fungerar dessutom som landskapsstyrelsens kontaktlänk och förhandlare vad gäller studerandes behörighet och rättighet till studier utanför Åland, både generellt i kontakten med myndigheter och universitet/högskolor eller som ombudsmän för enskilda studerande.

Med anledning av det ökade utbildningsutbudet och vägledningsbehovet fungerar studieserviceenheten tillsammans med yrkesvägledningen som resurscentrum och kontaktlänk för studie- och elevhandledarna vid de åländska skolorna.

Enhetens huvudsakliga uppgifter är att

- utveckla och handlägga studiestöds- och elevantagningsärenden
- i samarbete med yrkesvägledningen handha allmän studieinformation och fungera som resurscentrum och kontaktlänk för studie- och elevhandledarna vid de åländska skolorna
- verka för att underlätta och möjliggöra åländska studerandes studier utom Åland
- utgöra en kontaktlänk mellan arbetslivet på Åland och studerande utanför Åland
- fungera som uppdragsbank då åländska företag och organisationer önskar anlita studerande för olika utredningar och projekt.

46.03.01.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
184.402,62	410.000	395.000

Anslaget avser i huvudsak utgifter för

- den samordnade elevantagningen. Utgifterna består främst av kostnader för information och databehandling. Under hösten 1999 påbörjades en utvärdering av elevantagningssystemet och rutinerna. Utvärderingen kommer med största sannolikhet att medföra endast smärre kostnader för utveckling och förbättring av befintligt datasystem under våren 2000
- studiestödet, avseende främst kostnader för information och databehandling. En översyn av studiestödet inför 2000-talet har inletts under år 1999. Det befintliga datasystemet omarbetas och utvecklas i stor omfattning och kostnaderna beräknas belasta anslaget för år 2000 med ca 30.000 mark

535.932,20

600.000

610.000

Anslaget används för att ge studerande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde samt via utredningsarbete knyta värdefulla kontakter med åländskt arbetsliv med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Projektet är en del av en större handlingsplan där målsättningen är att försöka förhindra en allt för stor kompetensflykt från Åland. Anslaget används också för stipendier till studerande som gjort examensarbeten med anknytning till eller till nytta för det åländska arbetslivet.

Totalt föreslås för nämnda ändamål ett anslag om 610.000 mark.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter - personal i arbetsavtalsförhållande	560.000
8201	Utbildning, kultur och idrott	50.000
	Anslagsbehov	610.000

46.03.50. Studiepenning (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
28.264.268,00	29.400.000	29.500.000

Föreslås med hänvisning till LL om studiestöd (ÅFS 94/95), ett anslag om 29.500.000 mark som utgående från förmånsnivån enligt nugällande förordning (ÅFS 98/95) beräknats enligt följande:

Studiepenning, högskola	10.300.000
Studiepenning, ej högskola	9.600.000
Vuxenstudiepenning	1.400.000
Bostadstillägg	7.500.000
Försörjartillägg	500.000
Särskilt studietillägg	200.000
	<u>29.500.000</u>

Under året kan förändringar av bostadsbidrags- och studiestödsbestämmelserna bli aktuella så att alla studerande oavsett boendeform skulle erhålla bostadsbidrag enligt studiestödslagen.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	29.500.000
	Anslagsbehov	29.500.000

46.03.51. För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
584.584,75	600.000	570.000

Föreslås ett anslag om 570.000 mark för främst räntestöd för studielån, erläggande av borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL om studiestöd (ÅFS 94/95).

Dispositionsplan:

5100	Finansiella utgifter	550.000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	20.000
	Anslagsbehov	570.000

46.03.52.

Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
174.382,58	250.000	225.000

Anslaget avser kostnader för s.k. utökade studiesociala förmåner för gäststuderande vid landskapets skolor. Anslaget är beräknat för att kunna ta emot ca 10 gäststuderande under året. Anslaget används också för att täcka studiesociala kostnader för de ålänningar som studerar på gymnasialstadiet utanför Åland.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	225.000
	Anslagsbehov	225.000

46.05.

FRITT BILDNINGSPÅRBEDE OCH HANTVERKSUTBILDNING

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 462 499	2 505 000	2 539 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	2 462 499	2 505 000	2 539 000

Syftet med det landskapsunderstödda fria bildningsarbetet är att i enlighet med de landskapslagar som reglerar verksamheten öka medborgarnas kunskap om och engagemang i samhällslivsfrågor, främja kulturell aktivitet, befrämja en meningsfull användning av fritiden, öka intresset för självstudier samt ge en god grund för fortsatta studier.

Landskapsunderstöd för fritt bildningsarbete beviljas dels kommunerna för medborgarinstitutets verksamhet, dels de två i landskapet verksamma bildningsförbunden. Medborgarinstitutets verksamhet omfattade läsåret 1998-1999 totalt drygt 12.000 timmar. Ålands bildningsförbund och Arbetarnas bildningsförbund anordnar i första hand kurser i samarbete

med till förbunden anslutna föreningar och organisationer. Under år 2000 förväntas verksamheten i stort sett ligga på samma nivå som år 1999. De stöd som beviljas gäller huvudsakligen den operativa verksamheten.

Landskapsstyrelsen avser att i samarbete med bildningsförbunden utarbeta nya riktlinjer för det landskapsstödda kursutbudet inom bildningsförbunden. Detta i syfte att befrämja variation i utbudet. Beroende på resultatet av arbetet tar landskapsstyrelsen i ett senare skede ställning till en eventuell revidering av LL om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten (ÅFS 31/65).

Ålands hantverksskola som upprätthålls av Ålands Slöjd och Konsthantverk r.f. ger ettårig orienterande grundutbildning i hantverk. Utbildningen omfattar en textlinje och en linje för trä- och metallslöjd. Antalet elever har de senaste åren varit 14-15 per läsår. Även beträffande hantverksskolan avser landskapsstyrelsen utreda möjligheterna till en mera rationell verksamhet, eventuellt i samarbete med någon eller några andra skolor.

46.05.51. Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.443.000,00	1.480.000	1.524.000

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet, §§ 16-17 (ÅFS 72/93), och till LL om medborgarinstitut, 8 § (ÅFS 75/93), föreslås ett anslag om 1.524.000 mark. Anslaget har beräknats för 11.200 undervisningstimmar.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	1.524.000
	Anslagsbehov	1.524.000

46.05.52. Landskapsunderstöd för studieförbundens verksamhet (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
263.011,34	235.000	245.000

Med hänvisning till LL om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten (ÅFS 31/65) föreslås ett anslag om 245.000 mark för studieförbundens verksamhet år 2000. Verksamheten omfattar studiecirklar, kurser och föreläsningar.

Landskapsstyrelsen avser att tillsammans med studieförbunden genomföra en utredning och utvärdering av studieförbundens verksamhet. Målet med utredningen är att skapa klarare riktlinjer för det bidragsberättigade kursutbudet.

Anslaget har beräknats enligt följande
 - för studiecirkel 650 timmar à 30 mark
 - för övrig kursverksamhet 500 timmar à 660 mark och en bidragsprocent om 70.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	245.000
	Anslagsbehov	245.000

46.05.53. Landskapsunderstöd för Ålands hantverksskola (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
745.478,00	790.000	770.000

Anslaget avser täcka nettokostnaderna för den ettåriga orienterande grundutbildningen i hantverk under vårterminen och höstterminen 2000. Vid skolan ges undervisning i textilslöjd och i trä- och metallslöjd. Antalet elever under år 2000 förväntas vara 14-15. Nettokostnaden per elev beräknas vara drygt 50.000 mark.

Av anslaget avses ca 20.000 mark som tilläggsbidrag för utgifter under tidigare år.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	770.000
	Anslagsbehov	770.000

46.05.76. Verkstadsbyggnad för Ålands hantverksskola (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
11.010,00	0	0

Projektet, för vilket upptagits anslag om totalt 3 miljoner mark, har bjudits ut på entreprenad två gånger. Då anbuden vid bägge tillfällen överstigit de beräknade kostnaderna har landskapsstyrelsen beslutat tillsätta en kommitté med uppgift att undersöka alternativa lösningar för hantverksskolans placering. Kommittén förväntas vara klar med sitt arbete inom december år 1999, varefter landskapsstyrelsen kan ta förnyad ställning till frågorna och vid lämpligt tillfälle föra dem till lagtinget för avgörande.

46.07. BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 563 232	4 880 000	2 755 000
Inkomster	0	0	0

Nettoutgifter	2 563 232	4 880 000	2 755 000
---------------	-----------	-----------	-----------

De allmänna biblioteken har till uppgift att tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse. Biblioteken skall främja intresset för litteratur, stöda utbildning och självständiga studier samt verka för att databaserad information görs tillgänglig för allmänheten.

Biblioteken lånar kostnadsfritt ut böcker och andra biblioteksmedier ur egna samlingar och ger handledning i sökning av information och i användandet av bibliotekens resurser. Totalt finns i landskapet 18 allmänna bibliotek. Av dessa fungerar Mariehamns stadsbibliotek samtidigt som centralbibliotek.

Under år 2000 beräknas biblioteken låna ut ca 500.000 böcker och andra media, vilket utgör ca 20 lån per innevånare i landskapet. Inom år 2000 beräknas samtliga bibliotek vara anslutna till centralbibliotekets databas. Den omfattande användningen av elektronisk informationsförmedling kräver kontinuerlig uppdatering av datautrustningen, i första hand vid centralbiblioteket. Landskapsstyrelsen föreslår ett anslag för inköp av tjänster på dataområdet.

46.07.04. Övriga utgifter för biblioteksverksamheten

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
276.865,70	350.000	350.000

Enligt avtal med Mariehamns stad deltar landskapsstyrelsen i driftskostnaderna för centralbiblioteket avseende lönekostnaderna för en bibliotekarie, licens-, försäkrings- och servicekostnaderna för samkatalogen BTJ 2000, kostnaderna för fjärrlån, service till synskadade, informationssökning i databaser samt upprätthållande av Alandicasamlingen.

År 1999 var samtliga åländska kommuner utom en anslutna till samkatalogen Katrina. Den ökade användningen leder till fortsatt behov av uppdatering av centralbibliotekets databas. Föreslås ett anslag om 350.000 mark varav ca 70.000 mark avses för inköp och installation av ny server. Föreslås även ca 40.000 mark för utbildning rörande det nya systemet Book-It.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	40.000
4300	Inköp av tjänster	300.000
4800	Övriga utgifter	10.000
	Anslagsbehov	350.000

46.07.30. Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.177.366,00	2.200.000	2.265.000

Hänvisande till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (ÅFS 72/93) föreslås ett anslag om 2.265.000 mark.

Anslaget har beräknats enligt följande basbelopp per kommuninnevånare:

Grupp 1 (skärgårdskommunerna)	284 mark
Grupp 2 (övriga landskommuner)	226 mark
Grupp 3 (Finström och Jomala)	218 mark
Grupp 4 (Mariehamn)	241 mark

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	2.265.000
Anslagsbehov	2.265.000

46.07.31. Landskapsandel för bibliotekens anläggningskostnader (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	1.700.000	
	tb 500.000	

Momentet utgår. Se moment 46.15.32.

46.07.50. Understöd åt författare och översättare (RF)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
109.000,00	130.000	140.000

Enligt LL om stöd för litterär verksamhet (ÅFS 29/85) skall varje år anslås ett belopp för litteraturstipendier till författare och översättare. Beloppet skall motsvara 10 procent av det belopp som under föregående kalenderår använts för anskaffande av litteratur till de allmänna bibliotek som upprätthålls av kommunerna.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	140.000
Anslagsbehov	140.000

46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAM-

HET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 274 582	2 047 000	2 495 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 274 582	2 047 000	2 495 000

Enligt gällande lagstiftning ankommer det på landskapsstyrelsen och kommunerna att gemensamt skapa allmänna förutsättningar för den ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet som bedrivs av organisationer och föreningar i landskapet. Verksamheten stöds ekonomiskt av landskapsstyrelsen som beviljar kommunerna landskapsandelar med stöd av LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (ÅFS 72/93).

Ålands kulturdelegation verkar som en av landskapsstyrelsen underställd myndighet med uppgift att stöda, utveckla och koordinera kulturlivet i landskapet. Kulturdelegationens förvaltningsområde omspannar hela kultursektorn med undantag för biblioteksverksamheten och museiverksamheten. Landskapsstyrelsen avser stärka delegationens roll som koordinator och utvecklare av det åländska kulturlivet.

Det internationella samarbetet inom kultur och idrott för ungdomar har utvecklats under de senaste åren och Åland har varit representerat vid de flesta större samnordiska ungdomsevenemangen på senare tid. Samarbetet inom Baltic Seven (B7) har likaså utvecklats och resulterat i ett flertal kulturella och idrottsliga evenemang. År 2000 står Åland värd för ungdomsidrottsevenemanget Spartakiaden, som för första gången arrangeras som ett fullvärdigt B7-projekt.

46.09.04. Utgifter för Ålands kulturdelegation

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
74.158,34	110.000	110.000

Med hänvisning till 7 § LL om Ålands kulturdelegation (ÅFS 53/96) föreslås ett anslag om 110.000 mark för Ålands kulturdelegations verksamhet. Anslaget avser utgifter för ledamöternas års- och mötesarvoden, resekostnader, information samt föreläsningar och diskussionsmöten. Kulturdelegationen har under år 1999 diskuterat behovet av ett åländskt kulturnätverk. Kulturdelegationen avser fortsätta planeringen och förverkligandet av ett sådant nätverk under år 2000.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter - övriga löner och arvoden	45.000
------	--	--------

4300	Inköp av tjänster		45.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	15.000	
	- representation	<u>5.000</u>	<u>20.000</u>
	Anslagsbehov		110.000

46.09.05. Nordiskt kulturutbyte och Östersjökulturutbyte

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	355.000	508.000

Momentet avser utgifter vid Nordens institut samt Ålands medverkan inom B7-samarbetet, d.v.s samarbetet mellan Åland, Gotland, Öland, Bornholm, Ösel, Dagö och Rügen (Baltic Seven).

Föreslås ett anslag om 280.000 mark för täckande av kansliutgifter vid Nordens institut i enlighet med avtal mellan landskapsstyrelsen och Nordiska ministerrådet. Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Anslaget för undervisning, kultur och idrott avser kostnader om 200.000 mark för ordnande av idrottsevenemanget Spartakiaden för ungdomar. Evenemanget, som ingår i B7-samarbetet och är återkommande vartannat år, arrangeras på Åland i samarbete med Ålands idrottsförbund. 20.000 mark avser täckande av kostnader för övrigt kultur-, idrotts- och ungdomssamarbete inom B7.

	År 1998	År 1999	År 2000
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande		178.000
4100	Material och förnödenheter		20.000
4200	Hyror		40.000
4300	Inköp av tjänster		
	- teletjänster	12.000	
	- övrigt	<u>18.000</u>	30.000
4800	Övriga utgifter		20.000
8201	Undervisning, kultur och idrott		<u>220.000</u>
	Anslagsbehov		508.000

46.09.23. Utgifter för det åländska folkets historia, del III

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
85.121,28	300.000	355.000

Arbetet med den tredje delen i Ålands kulturstiftelses serie "Det åländska folkets historia" inleddes år 1998 och avses slutföras under år 2000. För avlönings- och övriga kostnader projektet föranleder föreslås ett anslag om 225.000 mark. Därtill ingår ett anslag om 125.000 mark för täckande

av tryckkostnaderna. I tidigare års budgeter har 386.000 mark upptagits varvid totalkostnaden för projektet med nu föreslaget anslag uppgår till 741.000 mark.

	År 1998	År 1999	År 2000
Personal i arbetsavtalsförhållande		1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter -personal i arbetsavtalsförhållande	193.000
4300	Inköp av tjänster	152.000
4800	Övriga utgifter - resor	10.000
	Anslagsbehov	355.000

46.09.30. Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.115.302,00	1.165.000	1.205.000

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (ÅFS 72/93, ändr. 27/98) föreslås ett anslag om 1.205.000 mark.

Anslaget har beräknats enligt följande basbelopp per kommuninnevånare:

Kommunalt ungdomsarbete:	33 mark
Idrott och motion:	66 mark
Kommunal kulturverksamhet:	26 mark

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	1.205.000
	Anslagsbehov	1.205.000

46.09.50. Understöd till Ålands emigrantinstitut r.f.

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	117.000	117.000

För att trygga fortsatt utveckling av Ålands emigrantinstitut r.f. föreslås ett anslag om 117.000 mark för avlöning av verksamhetsledare. Landskapsstyrelsen föreslår att arrangemanget fortsätter under ytterligare ett år då verksamheten ännu är under uppbyggnad. Landskapsstyrelsen avser under året att tillsammans med emigrantinstitutet finna en slutlig lösning för den framtida utformningen och finansieringen av verksamheten.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	117.000
------	---------------------------------	---------

Anslagsbehov**117.000****46.09.52. Understöd för lantbruksmuseum**

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

200.000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 200.000 mark för planering av ett lantbruksmuseum i Geta.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	<u>200.000</u>
	Anslagsbehov	200.000

46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	4 579 220	5 910 000	5 910 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	4 579 220	5 910 000	5 910 000

Det ungdomsarbete som stöds med landskapsmedel bedrivs av enskilda ideella föreningar och av takorganisationer. Landskapsomfattande ungdomsorganisationer (år 1999 Ålands ungdomsförbund, Ålands scoutdistrikt och Samarbetskommittén för ungdomskultur i skärgården) erhåller årligen landskapsunderstöd för sin verksamhet, medan enskilda föreningar beviljas bidrag och lån för grundrenovering av ungdomslokalerna. Beträffande lånen ges de under medverkan av föreningarnas hemkommuner som formellt står som låntagare.

Det internationella ungdomssamarbetet tenderar att intensifieras, framför allt inom det nordiska kultursamarbetet. Detta samarbete har finansierats med medel som ställts till landskapsstyrelsens disposition under moment 46.11.52.

Ålands ungdomsråd är en kommitté som dels fungerar som remissinstans i ungdomsfrågor, dels driver egna projekt inom ungdomssektorn, däribland Ungdomsparlamentet som syftar till att främja åländska ungdomars intresse för samhällsfrågor. Ungdomsrådet har verkat sedan början av 1990-talet och består av politiker som är aktiva inom de

politiska ungdomsgrupperna.

Centrala idrottsorganisationer och specialidrottsföreningar beviljas årligt landskapsunderstöd för sin verksamhet. Ca 30 organisationer och specialföreningar beräknas år 2000 uppfylla i idrottslagen stipulerade villkor för att erhålla verksamhetsunderstöd. I anslaget för understöd till idrottsorganisationernas verksamhet ingår stöd för främjandet av handikappidrott och -motion. För idrottsanläggningar och -redskap kan såväl kommuner som enskilda beviljas understöd och lån.

Den 1 november 1998 trädde LL om ändring av idrottslagen för landskapet Åland i kraft (ÅFS 100/98). Hänvisande till idrottslagen överförde landskapsstyrelsen år 1999 genom en landskapsförordning (ÅFS 3/99) rätten att fördela och utbetala landskapsunderstödet för motion och idrott till takorganisationen Ålands idrottsförbund r.f. Förbundet har även övertagit Ålands idrottsråds uppgifter som remissinstans. Förbundets syfte i övrigt är att stärka samarbete mellan olika idrottsgrenar, förbättra utbildningsmöjligheterna inom idrott och motion samt att utöka idrottskontakterna nationellt, nordiskt och internationellt. För denna verksamhet erhåller Ålands idrottsförbund r.f. årligt landskapsunderstöd ur penningautomatmedel.

46.11.04. Ålands ungdomsråd

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
30.000,00	55.000	55.000

Föreslås ett anslag om 55.000 mark för ungdomsrådets verksamhet under år 2000. Ca 25.000 mark avser sekreterar- och utredningstjänster och ca 30.000 mark avser täckande av övriga kostnader såsom mötesarvoden, studieresor och ordnande av ett ungdomsparlament.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		40.000
4100	Material och förnödenheter		4.000
4300	Inköp av tjänster		5.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	5.000	
	- övrigt	<u>1.000</u>	<u>6.000</u>
	Anslagsbehov		55.000

46.11.52. Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
915.220,00	1.080.000	1.100.000

Föreslås ett anslag om 1.100.000 mark för understöd i enlighet med LL

om ungdomsarbete (ÅFS 86/87). Ungdomsunderstöden beviljas dels för verksamhet och särskilda ungdomsprojekt, dels som stöd i kombination med lån genom kommunal förmedling (se moment 46.11.86) för renovering av ungdomslokaler. Under "Till landskapsstyrelsens disposition" reserveras medel för nordiska och andra internationella samarbetsprojekt. Anslaget har beräknats enligt följande:

Understöd till föreningar och organisationer för verksamhet	900.000
Stöd för renovering av ungdomslokaler	150.000
Till landskapsstyrelsens disposition för särskilda projekt	50.000

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	950.000
8301 Undervisning, kultur och idrott	<u>150.000</u>
Anslagsbehov	1.100.000

46.11.53. Understöd för idrottsorganisationers verksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.430.000,00	3.675.000	3.955.000

Föreslås ett anslag om 3.955.000 mark. Anslaget har beräknats enligt följande

- 3.000.000 mark avser understöd till organisationer och specialföreningar inom idrott och motion enligt Idrottslagen för landskapet Åland (ÅFS 42/83 jämte ÅFS 100/98). Av anslaget utges ca 120.000 mark som understöd för handikappidrott och -motion. Inom ramen för anslaget kan beviljas stipendier till enskilda idrottsutövare och -ledare
- 415.000 mark avser understöd till Ålands idrottsförbund för verksamheten inklusive 75.000 mark till idrottsförbundets disposition
- 230.000 mark för fortsatt grundutbildning av ledare, tränare, funktionärer, utbildning i samarbete med skolor, näringsliv och myndigheter samt dopinginfo och idrottsetik
- 150.000 mark för marknadsföringsanslag och gymnastikfest i Mariehamn
- 160.000 mark för fortsatt profilidrottssatsning.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	<u>3.955.000</u>
Anslagsbehov	3.955.000

46.11.54. Understöd för idrotts- och sportanläggningar

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

214

184.000,00

500.000

500.000

För att användas i enlighet med 11 § i Idrottslag för landskapet Åland (ÅFS 42/83, ändr. 95/93) föreslås 500.000 mark under momentet.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	500.000
	Anslagsbehov	500.000

46.11.86. Lån till ungdomsorganisationer och -föreningar (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
20.000,00	300.000	300.000

Föreslås ett anslag om 300.000 mark att utges som lån åt kommuner eller via kommuns förmedling och på kommuns ansvar till ungdomsorganisationer och -föreningar för renoveringar av ungdomslokaler. Räntan föreslås vara 2,5 % i nuvarande ränteläge.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	300.000
	Anslagsbehov	300.000

46.11.87. Lån för större idrotts- och sportanläggningar (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	300.000	

Efterfrågan på lån för idrotts- och sportanläggningar bland kommuner och organisationer är obetydlig, varför momentet föreslås utgå. (Se även moment 44.20.86.).

46.13. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	5 657 500	6 130 000	5 830 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	5 657 500	6 130 000	5 830 000

Under år 2000 beräknas 45-50 föreningar/organisationer tilldelas verksamhetsunderstöd. Tilldelningen sker utgående från inkomna ansökningar och verksamhetsplaner. Åt föreningar och grupper beviljas därutöver understöd för projekt av engångskaraktär. Enskilda kulturutövare beviljas stipendier inom olika konstområden som musik, teater, bildkonst etc. Landskapsstyrelsen strävar också till att stimulera och utveckla det nordiska kultursamarbetet genom stöd till projekt och

seminarier. Inte minst viktig är kontakten till närregioner som Roslagen och Åboland. Det samarbete som inleddes år 1996 med Mediaverkstan Ab föreslås fortgå, dock så att en utveckling av det framtida samarbetet utreds under året. Med penningautomatmedel stöds även ett flertal museer som upprätthålls av ideella föreningar eller stiftelser.

Musikteatern Katrina har övertagits av en ideell förening och planerar föreställningar både på Åland och i Helsingfors där ett gästspel avses genomföras i samarbete med Svenska Teatern. Planeringen inleddes under år 1999 med de 1,2 miljoner mark som upptogs i budgeten för år 1999. Hänvisande till finansutskottets betänkande nr 3/1998-99 föreslås att resterande medel från år 1999 överförs för täckande av kostnader för genomförandet av produktionen år 2000. För att trygga etablerandet av en återkommande musikteater på Åland föreslår landskapsstyrelsen därtill ett anslag om 400.000 mark i föreliggande budgetförslag.

Från och med år 2000 inleds en period med litteratur som tyngdpunktsområde. Någon landskapskonstnär anställs inte för perioden. Istället har en delegation bestående av representanter för organisationer och institutioner ansvaret för riktlinjerna och innehållet i projektet. Expertis korttidsanställs för enskilda delprojekt. Satsningen som riktar sig såväl till unga som till vuxna gäller inte enbart skönlitteratur, utan tar fasta på textskrivande av alla kategorier och även muntlig framställning. Det övergripande syftet är att stimulera såväl den åländska skönlitteraturen som det fria ordet i en vidare mening.

Under år 1999 utredde två kommittéer möjligheterna till etablerande av en halvprofessionell teaterorganisation respektive en halvprofessionell orkester på Åland. Landskapsstyrelsen anser att en teater som successivt byggs upp över flera år är genomförbar och föreslår att en regissör/konstnärlig ledare anställs för detaljplanering av en teaterorganisation, repertoar etc. utgående från det betänkande teaterkommittén har avgivit. Uppbyggnaden av en teater fortgår under den kommande treårsperioden.

Under året utges en bok om Åland. Boken skall ha en populärvetenskaplig infallsvinkel och på ett lättfattligt sätt stimulera intresset både bland ålänningar och turister för Åland och dess historia.

Ålands kulturdelegation fortsätter uppbyggnaden av ett åländskt kulturnätverk på internet i syfte att befrämja informationen om åländsk kultur och ge möjligheter till nya kulturkontakter.

46.13.50. Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.667.500,00	3.160.000	2.590.000

Rubriken ändrad. Se även moment 46.13.55.

Föreslås ett anslag om 2.590.000 mark för understöd till det åländska kulturlivet. Momentet omfattar verksamhets- och projektunderstöd till organisationer och föreningar, stipendier till enskilda kulturutövare samt understöd för nordiskt kulturellt samarbete och ett anslag om 50.000 mark för firandet av självstyrelsedagen. Dessutom har ca 30.000 mark reserverats för täckande av kostnader för uppbyggande av ett åländskt kulturnätverk och kulturinformation.

	År 1998	År 1999	År 2000
Tillfälliga tjänster		1	
<i>Dispositionsplan:</i>			
4300 Inköp av tjänster			30.000
4800 Övriga utgifter			
- resor	20.000		
- övrigt	20.000		40.000
8201 Undervisning, kultur och idrott			2.520.000
Anslagsbehov			2.590.000

46.13.51. Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.250.000,00	1.290.000	1.300.000

Föreslås ett anslag om 1.300.000 mark för verksamheten vid Ålands sjöfartsmuseum under år 2000.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	1.300.000
Anslagsbehov	1.300.000

46.13.52. Understöd för Ålands Brandkärsmuseum

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	180.000	180.000

Ålands brand- och räddningsförbunds brandkärsmuseum flyttade år 1999 till nya verksamhetslokaler. Förbundet har tecknat ett avtal som gäller såväl lokaliteterna som personella resurser för öppethållning och biljettförsäljning. Föreslås ett anslag om 180.000 mark för förbundets museiverksamhet.

Dispositionsplan:

8201 Undervisning, kultur och idrott	180.000
Anslagsbehov	180.000

46.13.53. Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

300.000

300.000

Anslaget avser stöd för renoveringsarbeten som Mariehamns stad planerar genomföra på museifatyget Pommern under år 2000. Renoveringsarbetet gäller förriggen, befälsavdelningen, byssadurken samt nytt skotstall till stormasten. Landskapsstyrelsen avser inleda diskussioner med Mariehamns stad beträffande det framtida understödet av Pommerns underhåll.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	<u>300.000</u>
	Anslagsbehov	300.000

46.13.54. Understöd för musikteater

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	1.200.000	400.000

Musikteatern Katrina har övertagits av en för ändamålet bildad förening som under år 2000 planerar grundandet av en stiftelse. Denna stiftelse skall ha produktionsansvaret för Musikteatern Katrina, som avses utvecklas till en festival med olika kringarrangemang. Under år 2000 planeras föreställningar i Mariehamn. Dessutom är avsikten att Musikteatern Katrina skall spelas i Helsingfors under sommaren 2000 i samband med kulturhuvudstadsåret.

Föreslås ett anslag om 400.000 mark. Detta anslag jämte det ej utnyttjade anslaget om 1.200.000 mark år 1999 torde täcka drygt hälften av kostnaderna för Musikteatern Katrinas tredje spelår på Åland. Övrig finansiering bör ske genom sponsorer och biljettintäkter.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>400.000</u>
	Anslagsbehov	400.000

46.13.55. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		1.060.000

Momentet nytt.

Motsvarande anslag har tidigare upptagits under moment 46.13.50.

Under momentet föreslås ett anslag om 1.060.000 mark. Anslaget avser bl.a. avlönande av författare för en populärvetenskaplig bok om Åland ca 140.000 mark samt konstnärlig ledare för halvprofessionell teaterorganisation ca 125.000 mark. Anslaget avser även upphyrning av

multimediautrymmen enligt avtal med Mediaverkstan Ab. Anslaget avser även tryckning av populärvetenskaplig bok om Åland och dess historia samt dateringsanalys och materialkostnader rörande projektet Ålands kyrkor.

Landskapsstyrelsen avser inte anställa en ny landskapskonstnär för perioden. Istället föreslås under inköp av tjänster ett anslag om ca 180.000 mark för inköp av kurser och seminarier inom litteratur som är det nya tyngdpunktsområdet åren 2000-2002.

År 1998 År 1999 År 2000

Tillfälliga tjänster 1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	265.000
4100	Material och förnödenheter	115.000
4200	Hyror	170.000
4300	Inköp av tjänster	450.000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	40.000
	- övrigt	<u>20.000</u>
	Anslagsbehov	1.060.000

46.15.

GRUNDSKOLEVÄSENDET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	61 083 311	76 300 000	77 000 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	61 083 311	76 300 000	77 000 000

Allmän tillsyn och utveckling av grundskolan

Landskapsstyrelsen handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan. Ledningen av grundskolornas undervisning och övriga verksamhet ankommer på huvudmännen - kommunerna.

Landskapsstyrelsens uppgift är att tillse att det är möjligt för skolorna att uppnå den i lagen och läroplanen angivna målsättningen att alla elever i landskapet skall erhålla möjligheter till en likvärdig allmänbildande grundutbildning. Alla elever skall ges möjlighet att inhämta och utveckla sådana kunskaper och färdigheter som behövs för en harmonisk och allsidig personlighetsutveckling. I samarbete med hemmen skall skolan stöda elevernas utveckling till kreativa och ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar som har ett sunt självförtroende.

Vid den ovan avsedda tillsynen och utvecklingen av skolornas verksamhet är samspelet mellan kommunerna och landskapsstyrelsens utbildnings- och kulturavdelning synnerligen betydelsefullt. Utbildnings- och kulturavdelningen kommer för sin del att såsom tidigare följa de olika skolornas

undervisning genom att upprätthålla ett fortsatt samarbete förutom med skoldirektörerna även med skolornas föreståndare och rektorer. Syftet med en dylik samverkan och uppföljning är att stöda kommunerna i deras strävan att uppnå skolans målsättning.

Aktuell utvärdering och utveckling

Grundskolans centrala läroplan har nu tillämpats under en sammanhängande period av tre läsår. På basis av de rön som kommunerna och landskapsstyrelsen hittills gjort i sitt aktuella uppföljnings- och utvecklingsarbete kommer landskapsstyrelsen att ytterligare följa upp och utvärdera skolornas elevhandledning samt elevassistenternas uppgifter och ansvarsområden. Landskapsstyrelsen kommer dessutom att utvärdera kommunernas beslut gällande de olika skolornas timfördelning och lokala skolverksamhet.

Lärarnas kompetensutveckling och fortbildning

Tillgång till kompetenta och väl kvalificerade lärare är en förutsättning för att kommunerna skall kunna upprätthålla hög kvalitet och nå goda resultat i sin skolundervisning. Landskapsstyrelsen avser därför stöda kommunernas lärarfortbildning och uppmuntra lärarnas kompetensutveckling, särskilt gällande

- undervisningen om självstyrelsen, åländsk identitet och ett mångkulturellt Europa
- lärarsamverkan och speciallärarnas handledande funktion
- pedagogiskt ledarskap för bl.a. rektorer och föreståndare.

Mot bakgrund av den allmänna samhällsutvecklingen på IT-området har landskapsstyrelsen nyligen inventerat de åländska skolornas datautveckling och användning av informationsteknologi. På basis av inventeringen avser landskapsstyrelsen inför 2000-talet uppmuntra och stöda skolornas fortsatta utvecklingsarbete inom informationsteknologin, framförallt den pedagogiska fortbildningen på IT-området.

46.15.30. Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
31.668.538,00	34.000.000	35.500.000

Elevantalet inom de kommunala grundskolorna (28), som hösten 1998 var 2.878 är innevarande höst 2.933 (+ 55). Grundskoleeleverna beräknas öka även under det närmast följande året (+ 17) för att minska inför år 2002 (- 8). Därefter beräknas elevantalet öka igen (+ 20).

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (ÅFS 72/93) bestäms landskapsandelen för grundskolornas driftsutgifter utgående från ett basbelopp per barn i åldersgrupperna 6-11 år respektive 12-15 år. Den 1.1.1999 var barnen i åldersgruppen 6-11 år 37 flera och i åldersgruppen 12-15 år sex färre än 1.1.1998. Inom träningsundervisningen har elev-

antalet ökat från 25 till 29. Basbeloppen för de olika åldersgrupperna föreslås fastställas till 22.187 mark (6-11 åringar) och 28.026 mark (12-15 åringar). För en elev inom träningsundervisningen föreslås basbeloppet vara 79.343 mark.

Med beaktande av det ökade antalet barn och elever i grundskolan och uppskattade eventuella indexjusteringar föreslås ett anslag om 35.500.000 mark. Förutom till betalning av den avsedda landskapsandelen får anslaget även användas som understöd för sådan extra stödundervisning för elever med annat modersmål än svenska, som kommunerna anordnar i stöd av 17 § grundskolelagen (ÅFS 18/95).

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>35.500.000</u>
	Anslagsbehov	35.500.000

46.15.31. Stöd för datautveckling

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
499.739,00	300.000	500.000

För att bistå kommunerna i uppgiften att nå intentionen att skolarbetet skall vara stimulerande både för elever som är speciellt begåvade och för dem som har inlärningshinder och speciella svårigheter har landskapsstyrelsen under de tre senaste läsåren betalat sammanlagt cirka 2,0 miljoner mark till kommunerna som särskilt understöd för datautveckling. Understödet har använts dels till dataanskaffningar dels till att utbilda en datahandledare för varje skola.

Mot bakgrund av en nyligen gjord inventering av skolornas användning av informationsteknologi och den allmänna IT-utvecklingen i samhället avser landskapsstyrelsen fortsätta stöda skolornas ambition att använda modern teknik och tidsenliga datorprogram i undervisningen.

Landskapsstyrelsens målsättning är att IT-tekniken används på ett sådant sätt att den dels ger elever och lärare stöd och hjälp i undervisning och inlärning och dels ger eleverna beredskap och förtrogenhet att använda modern IT-teknik. De studerande skall också lära sig hantera IT med omsorg och ansvar.

Anslaget om 500.000 mark föreslås användas som stöd för IT-handledarverksamheten och lärarfortbildning på IT-området bl.a. för utvecklandet av etiskt tänkande och etiska regelverk i samband med skolornas användande av informationsteknologi.

Anslaget kan även användas för anställande av tillfällig personal och för betalning av arvoden för projekt- och kommittéarbeten på dataundervisningens område.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	500.000
	Anslagsbehov	500.000

46.15.32. Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
19.348.742,00	32.000.000	30.000.000

Rubriken ändrad.

Under verksamhetsåret 1999 färdigställdes skolbyggnadsprojekten i, Finström, Jomala, Föglö, Lumparland, Lemland, Sottunga och Vårdö (till- och ombyggnader). Byggnadsprojekten i Kumlinge, Kökar, Södra Ålands högstadiedistrikt och Norra Ålands högstadiedistrikt (till- och ombyggnader) kommer att färdigställas under verksamhetsåret 2000. För ovan nämnda projekt har landskapsstyrelsen redan beviljat landskapsandel utgående från av lagtinget anvisad beviljningsfullmakt för åren 1998 (35.000.000 mark) och 1999 (32.000.000 mark).

Enligt nuvarande uppgifter för åren 2000-2004 planerar kommunerna Brändö, Finström, Geta, Hammarland, Jomala, Kumlinge, Mariehamn, Saltvik och Sund samt Norra och Södra Ålands högstadiedistrikt att renovera samt bygga om och till sina grundskolor och/eller allmänna bibliotek - antingen på grund av fukt- och mögelskador eller med anledning av ökat elevantal samt nya pedagogiska och sociala behov. En allmän utveckling är att kommunernas skol- och biblioteksfunktioner alltmer samordnas och lokaliteterna används allt mer gemensamt. Landskapsstyrelsen föreslår därför att även landskapets stöd för ändamålen sammanförs under ett moment (se även moment 46.07.31).

För att underlätta det administrativa arbetet och budgetuppföljningen avser landskapsstyrelsen att för detta moment övergå till den s.k. förbindelseprincipen, d.v.s. budgetanslaget belastas genast i det skede landskapsstyrelsen på ett juridiskt bindande sätt utfäst sig att erlagga landskapsandelar för ett projekt. Övergången innebär att detta år måste budgeteras för såväl de kassautgifter som föranleds av under tidigare år på basen av beviljningsfullmakt godkända projekt som för de projekt som planeras godkända under året.

Landskapsstyrelsen överväger på basen av vunna erfarenheter att införa ett system med indikativa enhetspriser som grund för fastställande av projektens godtagbara bidragsberättigande kostnader.

Med hänvisning till LL om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet (ÅFS 72/93) och ovanstående föreslås att landskapsstyrelsen kan godkänna nya biblioteks- och grundskoleprojekt, så att landskapsandelen för nya och kassautgifterna för pågående och redan utförda biblioteks- och grundskolbyggnadsprojekt uppgår till högst 30.000.000 mark. Av detta avser 11.512.000 mark

kassautgifter för under tidigare år fastställda projekt, varvid som landskapsandel för nya projekt kan beviljas totalt 18.488.000 mark.

Dispositionsplan:

8301	Undervisning, kultur och idrott	<u>30.000.000</u>
	Anslagsbehov	30.000.000

46.15.33. Pensionspremier för grundskollärare (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
9.566.292,25	10.000.000	11.000.000

Enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond (ÅFS 71/95) skall pensionspremierna för den grupp anställda inom grundskolorna som omfattas av landskapets pensionssystem betalas av landskapets medel och redovisas särskilt i landskapets budget.

För täckande av dessa utgifter föreslås ett anslag om 11.000.000 mark. Beloppet har beräknats enligt 22 % av lönesumman.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>11.000.000</u>
	Anslagsbehov	11.000.000

46.17. UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	479 499	950 000	1 150 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	479 499	950 000	1 150 000

Rubriken ändrad.

Utbildning på gymnasialstadienivå och högre nivå

Efter grundskolan ges ungdomar och vuxna möjlighet att skaffa sig studieförberedande utbildning och grundläggande yrkesutbildning på gymnasialstadienivå och högre nivå. Landskapet Åland är huvudman för utbildningen efter grundskolan (LL om utbildning efter grundskolan, ÅFS 52/97 och LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning ÅFS 55/97).

Utbildning på gymnasialstadienivå anordnas för närvarande i tio olika

skolor. Studierna genomförs i allmänhet på tre år. Yrkesutbildning på högre nivå bygger på genomgången utbildning på gymnasialstadienivå och anordnas för närvarande bl a som yrkeshögskoleutbildning inom Ålands yrkeshögskola; ett samarbetsnätverk bestående av fem olika skolor. Studierna genomförs i allmänhet på fyra år.

Den skolbundna yrkesutbildningen kompletteras med yrkesutbildning i form av läroavtalsutbildning, vilket innebär yrkesundervisning i arbetslivet där den praktiska yrkesundervisningen handhas av en arbetsgivare som påtagit sig ett utbildningsansvar. Lärningen utför under arbets- givarens ledning, uppsikt och handledning arbete mot ersättning (LL om läroavtalsutbildning, ÅFS 59/98).

Nettodriftsutgifter per studerande 1998 - 2000

Skola	År 1998	År 1999	År 2000
Ålands handelsläroverk	59 248	53 286	50 585
Ålands hotell- och restaurangskola	73 306	71 772	65 326
Ålands husmodersskola	49 888	51 895	46 150
Ålands lyceum	30 104	32 190	33 531
Ålands naturbruksskola	99 854	66 215	64 235
Ålands sjöfartsläroverk	62 124	65 238	58 748
Ålands sjömansskola	62 323	81 639	68 305
Ålands tekniska läroverk	58 307	76 372	65 819
Ålands vårdinstitut	39 237	47 520	40 759
Ålands yrkesskola	59 640	60 636	61 655

Studieförberedande utbildning

Studieförberedande utbildning ger allmänbildande kunskaper och färdigheter utgående från en humanistisk grundsyn. Utbildningen, som ordnas i kursform, förbereder de studerande för högskolestudier eller andra gymnasialstadiobaserade studier. Utbildningen leder antingen till gymnasieexamen eller studentexamen.

Studieförberedande utbildning med yrkesprofil

Studieförberedande utbildning med yrkesprofil fördjupar och utvecklar de studerandes kunskaper och färdigheter som förberedelse för högskolestudier eller andra gymnasialstadiobaserade studier. Utbildningen, som ordnas i form av utbildningsprogram, ger teoretiska och praktiska kunskaper och färdigheter som är till fördel i arbetslivet och som motsvarar samhällets krav på utbildad arbetskraft inom respektive yrkessektor. Utbildningen ordnas i första hand i samarbete med andra program och leder till en examen på gymnasialstadienivå med angiven yrkesprofil.

Yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå

Yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå ger sådana teoretiska och praktiska kunskaper och färdigheter som krävs i arbetslivet och som motsvarar samhällets krav på utbildad arbetskraft inom respektive yrkessektor. Utbildningen ger även de studerande en grund för

yrkesinriktad utbildning på högre nivå eller annan på gymnasialstadiet baserad utbildning. Utbildningen leder till en examen på gymnasialstadienivå inom ett eller flera yrkesområden eller annan examen med angiven yrkesinriktning.

Yrkesinriktad utbildning på gymnasialstadienivå ges för närvarande inom området för bygg- och samhällsteknik, el- och datateknik, fordons- och transportteknik, frisör, handel och administration, hotell- och restaurangbranschen, multimedia och kommunikation, naturbruk, samhällliga och sociala sektorn, sjöfart, social- och hälsovård samt verkstads- och produktionsteknik.

Yrkesinriktad utbildning på högre nivå

Yrkesinriktad utbildning på högre nivå ger med gymnasialstadietutbildningen som grund sådana teoretiska och praktiska kunskaper och färdigheter som krävs i arbetslivet och som motsvarar samhällets krav på utbildad arbetskraft inom respektive yrkessektor. Utbildningen ger samtidigt de studerande en grund för fortsatta studier på högre nivå eller för andra gymnasialstadietbaserade studier. Den yrkesinriktade utbildningen på högre nivå leder till examen på högre nivå med angiven yrkesinriktning.

Kvalificerad högre yrkesutbildning, yrkeshögskoleutbildning, ger med gymnasialstadietutbildningen som grund fördjupade teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag utföra kvalificerat yrkesarbete. Landskapsstyrelsen fastställer examensbenämningar och närmare bestämmelser om yrkeshögskoleexamina.

Yrkesutbildning på högre nivå ges inom området för ekonomi och marknadsföring, elektronik, hotell- och restaurangservice, informationsteknik, maskinteknik, sjöfart och vård.

Yrkesutbildningsreformen

Det åländska samhällets behov av utbildning växer i takt med det allmänna kravet på högt kvalificerad arbetskraft. Yrkesutbildningen har under de senaste åren därför genomgått en speciellt kraftig utvecklingsprocess. Den grundläggande yrkesutbildningen har utvecklats till en gymnasialstadietutbildning med treåriga utbildningsprogram. Hösten 1997 inledde Ålands yrkeshögskola sin femåriga försöksperiod under vilken den gymnasialstadietbaserade yrkeshögskoleutbildningen skall ta form. Det ökade behovet av vuxenutbildning inom olika yrkesområden möjliggörs inom ramen för skolornas verksamhet, det centrala anslaget för yrkesinriktad vuxenutbildning och EU's målprogram.

Målsättningen med yrkesutbildningsreformen och införandet av treåriga utbildningsprogram är att skapa en åländsk utbildning med en bred allmän kunskapsbas utifrån vilken den studerande skall kunna hantera den snabba utvecklingstakten i arbetslivet. Gymnasialstadiets utbildning skall därmed utgöra en god grund för arbetslivet samtidigt som den

kvalificerar de studerande för vidare studier. Yrkehögskolan skall genom sin kvalificerade undervisning bidra till att utveckla det åländska arbetslivet och regionens näringsliv genom utbildning, utvecklingsarbete och tillämpad forskning.

Uppföljning och utvärdering av utbildningen inför 2000-talet

Landskapsstyrelsen dimensionerar antalet studieplatser på dels studieförberedande, dels yrkesinriktad utbildning med beaktande av den åländska arbetsmarknadens behov och de studerandes efterfrågan på utbildningsplatser.

Vid fastställandet av skolornas utbildningsutbud tas även hänsyn till de olika skolornas pedagogiska, ekonomiska och lokalmässiga förutsättningar att utforma och utveckla olika utbildningsprogram och -linjer. Skolornas intresse och möjlighet till ändamålsenligt utbildningssamarbete bör även utredas.

Utbildningsprogrammen inom såväl den studieförberedande som den yrkesinriktade utbildningen kommer under den närmaste perioden att inventeras, bland annat vad gäller utbildningstiden, studieavbrotten och bedömningsgrunderna. En uppskattning av ett framtida behov av IT-utbildad arbetskraft har initierats. Uppskattningen skall bidra med underlag inför dimensioneringen av IT-utbildningen på gymnasial-stadie- och högre nivå. Vuxenutbildningen kommer att inventeras och utvecklas; bl.a. vad gäller behörighetsgivande kompletteringsutbildning, vidareutbildning och fortbildning. Behov och förutsättningar för att utveckla distansutbildning kommer att utredas.

Sjöfartsutbildningen styrs av den internationella konventionen om utbildning och certifiering av sjöfolk, STCW-95 (IMO 1978, reviderad år 1995) som ställer detaljerade krav på sjöfartsutbildningens innehåll. Sjöfartsutbildningen i landskapet godkändes i en extern utvärdering år 1998 för utbildning enligt STCW-95. Externa utvärderingar skall ske med minst fem års intervall. Anslagsbehoven vid Ålands yrkehögskola och Ålands sjösäkerhetscentrum kommer samtidigt att följas upp noggrant.

Verksamheten i Ålands husmodersskola och Ålands folkhögskola kommer att ses över i syfte att profilera och utveckla utbildningen samt tydliggöra de studerandes möjligheter till fortsatta studier.

Utveckling och samordning av utbildningsprogram inför 2000-talet

För att trygga tillgång på yrkeskunnig och kvalificerad personal inom bl.a. den åländska handelsflottan kommer sjöfartsprogrammet att kompletteras med en utbildning till vaktmaskinmästare med handledd praktik på fartyg.

Inom den studieförberedande utbildningen med yrkesprofil föreslås ett nytt program med specialinriktning på ekonomiska ämnen och IT. Studierna genomförs såväl i Ålands handelsläroverk som Ålands lyceum. Programmet leder till en examen på gymnasialstadienivå med

angiven yrkesprofil, som ges vid Ålands handelsläroverk. Samtidigt avläggs studentexamen vid Ålands lyceum.

Antagningen till den tvååriga utbildningen i Ålands sjömansskola "hotell, restaurang och storkök" upphör från och med höstterminen 2000. Det treåriga utbildningsprogrammet för hotell- och restaurangbranschen har i stället utökats och omfattar 36 studieplatser med årlig antagning till Ålands yrkesskola och Ålands sjömansskola.

Ålands sjömansskola har inom hotell- och restaurangprogrammet nyligen inlett en särskild inriktning för studerande med specifika inlärningsvärigheter och i behov av särskilt stöd. Som fortsättning på grundskolans träningsundervisning inleds vid Ålands yrkesskola från och med höstterminen 2000 ett särskilt fyraårigt program med yrkesträningsundervisning för ungdomar med utvecklingsstörning. Utgående från de studerandes förutsättningar skall utbildningen ge de studerande både en yrkesmässig kompetens och en god grund för ett självständigt liv.

46.17.04. Utgifter för handikappades utbildning (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
271.647,69	500.000	700.000

Föreslås ett anslag om 700.000 mark att användas för avlöning av personal samt anskaffning av handikapphjälpmedel till åländska studerande i landskapets skolor. Medlen skall fördelas utgående ifrån aktuella behov i landskapets skolor, bl.a för behov av stödfunktioner samt för handledning i specialpedagogiska frågor vid genomförandet av individuella program. Anslaget avser även förberedande åtgärder inför antagning av studerande.

Utgifterna för handikappades utbildning föräns av LL om utbildning efter grundskolan 4 § 5 mom. (ÅFS 52/97), enligt vilken verksamheten i skolorna skall utformas så att även studerande med särskilda behov kan genomföra sin utbildning. Med begreppet "Studerande med särskilda behov" avses de studerande som är beroende av särskilda åtgärder beträffande skolans miljö, hjälpmedel eller den pedagogiska verksamheten. Medel som är direkt avsedda för denna studerandegrupp har inte reserverats inom ramen för skolornas budgeter.

Avsikten med anslaget är inte att binda medlen till specifika tjänster eller typer av tjänster utan medlen skall kunna fördelas utgående från det aktuella behovet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfälliga tjänster	650.000
4100	Material och förnödenheter	50.000
	Anslagsbehov	700.000

46.17.05. Utgifter för åländska studerande i Norden (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
207.851,02	450.000	450.000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 450.000 mark. De ordinarie utbildningskostnaderna för åländska studerande i Sverige och övriga Norden ersätts av det land där studierna bedrivs i enlighet med överenskommelser och nordiskt utbildningssamarbete. I vissa fall, i första hand då det gäller specialgymnasier, tillkommer kostnader som debiteras elevens hemkommun. I dylika fall kan landskapsstyrelsen efter prövning påta sig sådana extra utbildningskostnader som inte täcks inom ramen för nordiskt samarbetsavtal. Anslaget används också vid betalning för två studerande vid United World College i Norge.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	450.000
Anslagsbehov	450.000

46.18. ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 069 689	3 800 000	600 000
Inkomster	-40 642	-100 000	-200 000
Nettoutgifter	2 029 047	3 700 000	400 000

Ålands yrkeshögskola inledde hösten 1999 sitt tredje läsår inom ramen för ett femårigt projekt. Verksamheten bedrivs som ett utvecklingsprojekt i enlighet med LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning (ÅFS 55/97) till utgången av år 2001. Yrkeshögskoleutbildningen leds av en projektchef biträdd av en styrgrupp. Våren 1998 anställdes en projektsekreterare. Förvaltningen och övervakningen av verksamheten handhas av en ledningsgrupp.

Stadgandena i LL om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning har kompletterats med en försöks- och utvecklingsplan, som godkänts av landskapsstyrelsen 24.9.1998. Planen har i sin tur kompletterats med en statusrapport. Utöver dessa dokument finns särskilda beslut om läroplaner, utbildningsprogram, antagningskriterier etc, samt beslut om olika delar av verksamheten.

Utbildningen vid Ålands yrkeshögskola omfattar följande sju utbildningsprogram:

<u>Program</u>	<u>Omfattning</u>	<u>Programansvarig skola</u>
Sjöfart	140+ 40 sv	Ålands sjöfartsläroverk
Maskinteknik	180/160 sv	Ålands tekniska läroverk
Informationsteknik (IT)	120 sv	Ålands tekniska läroverk
Ekonomi och marknadsföring	140 sv	Ålands handelsläroverk
Hotell- och restaurangservice	160 sv	Ålands hotell- och restaurangskola
Vård	160 sv	Ålands vårdinstitut

(1 sv = en studievecka, avser en veckas heltidsstudier)

Inom yrkeshögskolans ram genomförs också en ca 90 studieveckors utbildning till vaktmaskinmästare med möjlighet att fortsätta till YH-ingenjör, maskinteknik. Noteras även att studerande inom sjöfartsprogrammet erhåller vaktstyrmans behörighet efter 80 + 40 studieveckors utbildning.

Ålands yrkeshögskola antar årligen ca 100 nya studerande, vilket betyder att volymen kommer att uppgå till totalt ca 400 närvarande studerande. Därtill kommer studerande som deltar i olika enskilda yrkeshögskolekurser eller studerar per distans. Hösten 1999 antogs studerande till samtliga sju program.

Allmänna inträdeskrav till yrkeshögskolan är examen från minst treårig (120 studieveckor) grundskolebaserad yrkesutbildning (gymnasialstadiet) eller student- eller gymnasieexamen eller motsvarande utbildning.

Den särskilda satsning på lärarnas kompetensutveckling som Ålands yrkeshögskola inledde hösten 1998 fortsätter som ett led i yrkeshögskolans kvalitativa utveckling. Det innebär att lärare som fyller givna krav ges möjlighet att enligt av landskapsstyrelsen fastställda regler få tjänstledighet, studieledighet för kompetenshöjande utbildning. Dessa åtgärder kan dock inte helt lösa svårigheterna med att rekrytera kompetenta och skickliga lärare, utan därvidlag krävs ytterligare åtgärder. Sådana bör diskuteras och vidtas snarast, redan under den återstående försöksperioden, samtidigt som även andra former för fortbildning och kompetensutveckling skall utvecklas och genomföras.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

Utskottet har erfarit att ett av Ålands yrkeshögskolas sju utbildningsprogram av misstag har fallit ur den sammanställning som presenteras på sidan 216. Utskottet föreslår därför att sammanställningen kompletteras med följande rad:

Elektroteknik 180/160 sv Ålands tekniska läroverk

46.18.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

2.069.689,02

3.800.000

600.000

För Ålands yrkeshögskolas centrala verksamhet föreslås ett anslag om 600.000 mark, varvid beaktats att 3.000.000 mark används av tidigare års anslag.

Kostnaderna för de studerandes praktik alt. studier utomlands bekostas ur yrkeshögskolans budget. Kostnader för studielitteratur som rör gemensamma grundkurser såsom språk, forskningsmetodik och datakörkort bekostas ur yrkeshögskolans budget enligt principen att läneböcker skall finnas för en tredjedel av antalet studerande.

Anslaget har beräknats enligt följande ungefärliga fördelning:

Ledning och administration (inkluderar löner för projektchef och -sekreterare, sammanträdeskostnader, köp av tjänster, lokal- och kontorskostnader, resor, representation etc.)	900.000
Kvalitetssäkring	100.000
Kompetensutveckling och fortbildning, fortbildningstjänster	500.000
Yrkeshögskolegemensam undervisning, inköp av utbildningstjänster	220.000
Praktikfinansiering. I varje program ingår 20-50 studieveckor praktik per studerande	600.000
Bibliotek och informationsteknik	520.000
Nationellt och internationellt samarbete inklusive EU-projekt	200.000
Information och marknadsföring	150.000
Ansökan, antagning, register och databaser	60.000
Studiehandledning och -information	100.000
Studerandekårens verksamhet	100.000
Studerandekostnader och hyror för studerandebostäder, kompenseras till största delen av inkomster.	<u>150.000</u>
	3.600.000

I anslaget för nationellt och internationellt samarbete inklusive EU-projekt ingår utgifter för yrkeshögskolans deltagande i främst Erasmus-projektet. EU:s delfinansiering av projekten upptas som inkomst under moment 36.18.01.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster även anslag för avlönande av tillfällig personal samt övriga sakkunniga.

År 1998 År 1999 År 2000

Tillfälliga tjänster	2	2	2
----------------------	---	---	---

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- tillfälliga tjänster	1.600.000
4100	Material och förnödenheter	200.000

4200	Hyror		270.000
4300	Inköp av tjänster		1.230.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	100.000	
	- representation	10.000	
	- övrigt	<u>90.000</u>	200.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>100.000</u>
	Anslagsbehov		3.600.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-3.000.000</u>
	Förslag		600.000

46.19.**VUXENUTBILDNINGSENHETEN**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 560 009	5 820 000	4 265 000
Inkomster	-15 750	-10 000	0
Nettoutgifter	2 544 259	5 810 000	4 265 000

Vuxenutbildningen bedrivs som utbildning vid de olika skolorna, läroavtalsutbildning, genom avtal om utbildning med externa utbildningsarrangörer och genom stödfinansiering av yrkesinriktad vuxenutbildning.

Vuxenutbildningen skall möta såväl den enskilda medborgarens behov av kompetensutveckling som samhällets behov av kvalificerad arbetskraft. Inom det livslånga lärandet utgör den kompetensutveckling som sker inom arbetslivet en betydelsefull del för den studerande vilket i mån av möjlighet bör beaktas inom skolornas behörighetsgivande utbildning.

Det ökade utbudet av distansstudier ger intressanta studiemöjligheter, varför särskilt de vuxenstuderandes behov och intressen bör beaktas vid utvecklandet av informations- och kommunikationsteknik i studierna.

Den för verksamhetsåret planerade vuxenutbildningen i landskapet omfattar

- 160 studieplatser med en studietid om 1-2 terminer
- 400 studieplatser med en studietid om maximalt 1 termin.

Som vuxenutbildning kan även anges 1.730 planerade studieplatser inom Ålands högskolas studieverksamhet.

För vuxenutbildning upptas i föreliggande budgetförslag anslag om 8 miljoner mark under enskilda skolor och 4,26 miljoner mark under föreliggande kapitel.

46.19.01.**Verksamhetens utgifter (VR)**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
15.193,72	20.000	20.000

Föreslås ett anslag om 20.000 mark för bl.a. koordinering, annonsering, information, databehandling samt reseersättningar.

Kostnaderna föränleds delvis av tekniska stödåtgärder för landskapets mål 4-program, vilka delfinansieras av Europeiska socialfonden (ESF).

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster - trycknings-, annonserings- och ADB-tjänster	15.000
4800	Övriga utgifter - resor	<u>5.000</u>
	Anslagsbehov	20.000

46.19.04. Läroavtalsutbildning (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
6.609,98	1.000.000	1.895.000

Den skolbundna yrkesutbildningen kompletteras med den läroavtalsutbildning som igångsattes under år 1998. Den högsta ledningen och tillsynen över läroavtalsutbildningen ankommer på landskapsstyrelsen, som biträds av en lärlingsnämnd (LL och LF om läroavtalsutbildning; ÅFS 59/98, 61/98). Enligt fastställt reglemente för läroavtalsutbildningen bedrivs den operativa verksamheten inom ramen för ett läroavtalscenter.

Målsättningen för läroavtalsutbildningen är att ge lärlingen sådana teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att kvalificera sig för uppgifter i arbetslivet och den yrkeskompetens som motsvarar kravet på utbildad arbetskraft inom respektive yrkessektor. Varje läroavtal skall följa en individuellt utarbetad läroplan och leda till examen på gymnasialstadienivå inom ett visst yrke eller inom ett delområde av ett yrke eller annan examen med angiven yrkesinriktning.

Intresset för läroavtalsutbildning har visat sig vara stort både bland arbetsgivare och arbetstagare. Vid halvåret 1999 fanns 34 godkända läroavtal och ca 20 nya avtal beräknas ingås och fortlöpa under verksamhetsåret. Nämnden kommer även att verka för att lärlingarnas teoriundervisning i större utsträckning än tidigare skall erhållas vid landskapets skolor.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Kostnader för inköp av tjänster avser främst köp av lärlingarnas teoriutbildning och utbildningsersättning till arbetsplatser där läroavtalsutbildning bedrivs.

	År 1998	År 1999	År 2000
Tillfälliga tjänster		1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	214.493	
	- övriga löner och arvoden	<u>18.507</u>	233.000
4100	Material och förnödenheter		10.000
4300	Inköp av tjänster		
	- tryckningstjänster	3.000	
	- annonsering	8.000	
	- utbildningstjänster för personalen	3.000	
	- utbildningstjänster	1.578.000	
	- inkvartering	<u>10.000</u>	1.602.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	43.000	
	- representation	2.000	
	- avgifter för nyttjanderätt	<u>5.000</u>	<u>50.000</u>
	Anslagsbehov		1.895.000

46.19.05. Yrkesinriktad vuxenutbildning (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
225.712,23	1.000.000	1.350.000

Föreslås ett anslag om 1.350.000 mark för anordnande av yrkesinriktad vuxenutbildning enligt av landskapsstyrelsen fastställda utbildningsplaner. Inom skolorna finns beredskap för att anordna utbildning inom bland annat vvs-branschen, rengöringsservice och transportföretagarexamen.

Anslaget får även användas för betalning av landskapets andel i projekt som ingår i program som delfinansieras med medel ur EU:s strukturfonder.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>1.350.000</u>
	Anslagsbehov	1.350.000

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.312.493,45	3.800.000	1.000.000

Sysselsättningsfrämjande utbildning anordnas för att tillgodose arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft och för att motverka arbetslöshet (ÅFS 39/88).

Föreslås ett anslag om 1.000.000 mark för utbildningskostnader som fördelas enligt av landskapsstyrelsen godkända utbildningsplaner och kostnadsberäkningar för bland annat adb-utbildningar, svenska för invandrare och köp av utbildningsplatser av externa arrangörer.

Anslagsminskningen föranleds dels av att anslagen för vägledningsprojekt och utbildningsstöd föreslås överförda till näringsavdelningen, dels av att det i 1999 år anslag ingick en temporär höjning.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	
	- utbildningstjänster	<u>1.000.000</u>
	Anslagsbehov	1.000.000

46.25.

ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	644 065	725 000	750 000
Inkomster	-446 783	-503 000	-518 000
Nettoutgifter	197 282	222 000	232 000

Rubriken ändrad.

Centralens verksamhet

Läromedelscentralens verksamhet riktar sig till offentliga sektorn; barnomsorg, undervisning och utbildning samt verksamhet inom institutioner, föreningar och allmännyttiga organisationer på Åland.

Centralens verksamhet omfattar

- en permanent utställning med tidsenliga läroböcker och läromedel
- tillfälliga utställningar med presentation av pedagogiskt material
- utlåning av läroböcker, AV-material och datorläromedel
- information om läroböcker, läromedel och informationsteknologi
- kopierings-, laminerings- och inbindningstjänster.

Ökad utlåning och utvecklande av Ålands skolnät

Enligt centralens målsättning inför 2000-talet skall utlåningen av läromedel och datorprogram utökas från ca 8.000 till 9.000 lån.

Läromedelscentralens framtida organisation med alternativa möjligheter till huvudmannaskap, uppgifter och finansiering är för närvarande under utredning.

Mot bakgrund av den allmänna samhällsutvecklingen på IT-området anser landskapsstyrelsen det dock vara viktigt att det upprätthålls ett forum för kontakter och information mellan olika skolor och skolstadier på Åland. Det är därför naturligt att läromedelscentralen utvecklar och upprätthåller en internethemsida, Ålands skolnät. Skolnätet omfattar aktuell information med uppgifter om åländska skolor och dess förvaltning samt andra nordiska och europeiska skolnät.

Verksamhetens huvudmannaskap

Läromedelscentralens verksamhet finansieras till 40 % av landskapsstyrelsen och till 60 % av kommunerna. Kommunernas andel fördelas enligt kommunernas skattören och elevantal i grundskolan.

46.25.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
644.064,93	725.000	750.000

Under momentet föreslås ett anslag om 750.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget har beaktats utgifter för fortsatt anskaffning av programvara för utlåningsverksamheten, bl.a. en katalog på internet, samt utgifter för utvecklandet av centralens ljudkopiering och informationsteknologi.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	2	2	2
Tillfälliga tjänster		1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	367.861	
	- tillfälliga tjänster	135.215	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	18.314	
	- övriga löner och arvoden	<u>6.610</u>	528.000
4100	Material och förnödenheter		119.000
4200	Hyror		25.000
4300	Inköp av tjänster		38.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor		20.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>20.000</u>
	Anslagsbehov		750.000

46.30. ÅLANDS HÖGSKOLA

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	3 968 219	4 440 000	3 988 000
Inkomster	-1 037 774	-1 147 000	-661 000
Nettoutgifter	2 930 445	3 293 000	3 327 000

Allmänt

Målsättningen för Ålands högskola är huvudsakligen att bereda

möjligheter till akademiska studier och fortbildning. Därtill skall högskolan koordinera forskning och högre utbildning i landskapet. Högskolan kan också ges till uppgift att generera kunskap (forskning) och att sprida information om forskning av intresse för Åland.

Högskolan skall betjäna enskilda studerande och jämväl näringslivet och den offentliga sektorn.

Landskapsstyrelsen anser att det är ändamålsenligt att genom lagstiftning ge högskolan klarare ställning och tydligare verksamhetsförutsättning och att en lagframställning bör överlämnas till lagtinget under budgetåret.

Utbildningsverksamhet

Högskolan bedriver akademisk kursverksamhet och erbjuder utbildning upp till ämnesstudienivå. Kursutbudet genomsyras av kontinuitetsprincipen, men verksamheten är samtidigt flexibel och lyhörd för önskemål från fältet och kan med kort varsel erbjuda sådana längre och kortare utbildningar som efterfrågas. Utbudet fastställs terminsvis av högskoledelegationen.

Högskolans form som flexibel kursarrangör har visat sig vara en ekonomiskt riktig satsning. Högskolan erbjuder varje ny termin nya studieämnen och kurser. Tyngdpunkten i verksamheten ligger liksom tidigare vid akademisk undervisning som kompletteras med punktinsatser i form av seminarier etc. kring aktuella temaområden.

Framöver kommer högskolan att i högre grad än förut fokusera på de utbildningsområden som inte täcks av yrkeshögskolan t.ex. musik, konsthantverk, kvalitet, natur & miljö -vid sidan av de mer traditionella områdena som pedagogik, IT och ledarskap.

Under budgetåret kommer dessutom mer distansutbildning i samverkan med nätverk i framförallt Sverige med hjälp av IT-baserad undervisningsteknologi att förverkligas, vilket särskilt torde gynna såväl IT-utvecklingen som utvecklingen av glesbygd och skärgård.

Vt 2000 inleds en yrkeslärarutbildning samtidigt som den ht 1998 påbörjade speciallärarutbildningen för såväl gymnasialstadie- som grundskollärare avslutas.

Vid högskolan bedrivs även uppdrags- och fortbildningsverksamhet. Verksamheten är behovsorienterad och i görligaste mån högskolorelaterad. Uppdragsverksamheten är självfinansierande.

Högskolan anordnar och/eller deltar i anordnandet av fristående seminarier och liknande som främjar utbildning och bildning.

Antalet deltagare i högskolans kurser och seminarier under år 1998 uppgick till 1.730.

RESULTATMÅL

Samhällsutvecklingen medför ett ökat behov av högskoleundervisning och fortbildning. Högskolans studerandeantal torde, om inte öka så åtminstone hållas konstant, vilket i sig innebär en reell ökning av högskolestuderande på Åland i och med att yrkeshögskolan inlett sin verksamhet.

Högskola och yrkeshögskola

Högskolans roll i utvecklandet av yrkeshögskolan är att med kontakter och sakkunskap bistå vid planeringen av rent akademiska kurser för yrkeshögskolan, fungera som plattform för utlokaliserad högskoleundervisning, att på beställning förverkliga kurser samt att på bästa sätt bidra till att lärarna vid yrkeshögskolan kan genomföra en erforderlig höjning av sin kompetens.

Den del av kursverksamheten som produceras huvudsakligen för yrkeshögskolan finansieras av yrkeshögskolan.

Publikationsverksamhet

Ålands högskola publicerar vetenskapliga rapporter av intresse för Åland. Publikationsverksamheten koncentreras huvudsakligen till forskningsresultat från de specialområden som utvalts. Därtill utger högskolan 4 ggr/år en oberoende tidskrift.

Forskningsverksamhet

Ålands högskola stöder forskning, främst inom utvalda specialområden. Härvid strävar man till att stödja sådan relevant forskning, som är av intresse för Åland. Miljö respektive minoriteter är ämnesområden som särskilt bör prioriteras.

Samarbetet med Åbo Akademi (ÅA) kring projektet Ålands kyrkor fortsätter från år 1998. Högskolan donerar medel till ÅA motsvarande avlöningen av en forskare på deltid för projektet.

46.30.20.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.983.707,42	3.520.000	3.590.000

Föreslås ett anslag om 3.590.000 mark.

Våren 2000 inleds en yrkeslärarutbildning (totalkostnad ca 530.000 mark) för att ge formell behörighet åt de lärare på gymnasialstadiet som saknar denna.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill föreslås, med beaktande av den ändrade karaktären på de administrativa uppgifterna, den inrättade tjänsten som byråsekreterare ombildad till en inrättad tjänst som högskolesekreterare (lkl A 16) fr.o.m. 1.3.2000. I övriga löner och arvoden ingår bl.a. anslag för

kursverksamhet.

Under momentet föreslås även medel för fortsatt hälftenavlöning av en forskare (den andra hälften bekostas av) för att säkerställa kontinuiteten på det värdefulla projektet "Ålands kyrkor". Arbetsgivaransvaret ligger hos ÅA.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår utökat anslag för marknadsföring av högskolan till nya målgrupper.

I anslaget har som ny utgift beaktats högskolans andel av driften för landskapets datanät. Även det ständiga behovet av uppdatering av såväl hård- som mjukvara till datorerna har beaktats liksom viss beredskap för oförutsedda datorhaverier och smärre anskaffningar i samband med uppkopplingen till ett s.k. Remote Access System (RAS), vilket innebär att personalen kan nå sin arbetsplats även på distans.

Under momentet ingår även anslag för att förse entrén till högskolans administrativa utrymmen på Storagatan 9 med varmluftssluss.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	2	4	4
Tillfälliga tjänster	2		1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	782.020	
	- tillfälliga tjänster	129.140	
	- övriga löner och arvoden	<u>539.840</u>	1.451.000
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	40.000	
	- kontors- och skolmaterial	5.000	
	- litteratur	90.000	
	- övrigt material och förnödenheter	<u>12.000</u>	147.000
4200	Hyror		279.000
4300	Inköp av tjänster		
	- byggnads-, reparations- och underhållstjänster	85.000	
	- tryckningstjänster	90.000	
	- annonserings-, reklam- och marknadsförings- tjänster	120.000	
	- adb-användartjänster	35.000	
	- teletjänster	26.000	
	- övriga kontorstjänster	260.000	
	- utbildningstjänster (för personalen)	10.000	
	- personalaktiviteter	5.000	
	- städningstjänster	35.000	
	- utbildningstjänster	450.000	
	- expert- och utredningstjänster projektet Ålands kyrkor	161.000	
	- övriga tjänster	<u>10.000</u>	1.287.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	420.000	
	- representation	5.000	
	- avgifter för användarrätt	<u>1.000</u>	<u>426.000</u>
	Anslagsbehov		3.590.000

46.30.27. Avgiftsbelagd service - utgifter (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
784.511,85	720.000	198.000

Anslaget avser genomförande av uppdragsutbildningar, forskningsutgifter m.m. mot full ersättning enligt uppdrag från utomstående beställare såsom organisationer, företag eller enskilda intressegrupper.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

I anslaget ingår produktionskostnader för högskolans egen uppdragsutbildning. Inkomster motsvarande utgifterna föreslås under moment 36.30.27.

	År 1998	År 1999	År 2000
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter - inrättade tjänster	78.000
4300	Inköp av tjänster	<u>120.000</u>
	Anslagsbehov	198.000

46.30.50. Forsknings- och projektstipendier

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
200.000,00	200.000	200.000

Ålands högskola stöder forskning, främst inom utvalda specialområden. Härvid eftersträvas att stödja sådan relevant forskning, som är av intresse för Åland. De områden som särskilt prioriteras är miljö och minoriteter.

För de sedvanliga forskarstipendierna föreslås 120.000 mark. Dessutom föreslås 80.000 mark för projekt som positivt påverkar Ålands och därmed även Östersjöns vattenmiljö.

Dispositionsplan:

8201	Undervisning, kultur och idrott	<u>200.000</u>
	Anslagsbehov	200.000

46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	4 230 759	4 603 000	5 044 000
Inkomster	-692 178	-547 000	-813 000
Nettoutgifter	3 538 581	4 056 000	4 231 000

Ålands folkhögskola är en allmänbildande skola för unga och vuxna. Skolan arbetar dels med en 32 veckors vinterkurs, dels med kortare kurser, särskilt sommartid.

Vinterkursens elever fördelar sig på följande linjer:

Allmän kurs

Linje för skapande verksamhet

Teaterlinje

Idrottslinje (startade hösten 1999)

Konst- och hantverkslinje

Nordisk konstlinje (har perioder på andra nordiska folkhögskolor)

Fotolinje

Antalet studerande under vinterkursen 1999-2000 beräknas bli ca 75 st.

Antalet studerande under läsåret 1998-1999 74 elever

Antal avbrott 1998-1999 10 elever

Under sommaren arrangeras kortare konstkurser, språkkurser och kurser som presenterar Åland. Skolan erbjuder också utrymmen och service för institutioner och organisationer som vill arrangera kurser med syften som stämmer överens med skolans målsättning. Kurserna planeras pågå under 7 arbetsveckor med i genomsnitt 40 deltagare per vecka.

Den nya idrottslinjen innebär att skolan övertar ansvaret för en utbildning, med inriktning på ledarskolning, som hittills arrangerats år för år med stöd av sysselsättningsfrämjande medel. Målgruppen är ungdomar som kommer från grundskolan.

Ålands folkhögskola har blivit ett centrum för konst – som utbildningsinstitution vintertid, som kurs- och mötesplats sommartid. Samma utveckling är möjlig också när det gäller sport, friluftsliv och friskvård.

46.32.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
4.230.759,44	4.603.000	5.044.000

För verksamheten vid Ålands folkhögskola föreslås ett anslag om 5.044.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill föreslås den inrättade tjänsten som kanslist ombildad till en inrättad tjänst som skolekonom (lkl A 16) fr.o.m. 1.3.2000.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare och extra arbetskraft samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. kursverksamhet och direktionsarvoden.

För fortbildning av lärare och personal ingår anslag om 35.000 mark. Den nya idrottslinjen medför kostnader för resor till idrottsanläggningar och hyror för dessa, samt kostnader för undervisningsmaterial om ca 50.000 mark.

Under momentet föreslås även anslag för bl.a. målning av fönster och plåttak, omklädning av stolar, komplettering av datautrustning och för anskaffande av en keramikugn samt ett mindre anslag för att anlägga en bollplan på ett nyinköpt markområde.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	13	13	13
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla		2	3
Bisyssla	6	5	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	2.349.005	
	- tillfälliga tjänster	581.207	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	237.041	
	- övriga löner och arvoden	183.747	
	- övriga personalutgifter	5.000	3.356.000
4100	Material och förnödenheter		
	- kontors- och skolmaterial	30.000	
	- livsmedel	230.000	
	- värme, el och vatten	270.000	
	- övrigt	<u>289.000</u>	819.000
4200	Hyror		10.000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparation och underhåll av byggnader	110.000	
	- annonserings- reklam- och marknadsförings- tjänster	75.000	
	- teletjänster	60.000	
	- utbildningstjänster	35.000	
	- transporttjänster	115.000	
	- övrigt	<u>247.000</u>	642.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	80.000	
	- fastighetsskatt	22.000	
	- övrigt	<u>22.000</u>	124.000

1125 Maskiner och inventarier	93.000
Anslagsbehov	5.044.000

46.34.**ÅLANDS MUSIKINSTITUT**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 822 140	2 950 000	3 270 000
Inkomster	-246 994	-300 000	-260 000
Nettoutgifter	2 575 146	2 650 000	3 010 000

Vid Ålands musikinstitut meddelas grundläggande undervisning i musik och dans. Verksamheten vänder sig både till dem som vill satsa på en yrkesutbildning och till dem som vill ha musik eller dans som en fritidssysselsättning. Ålands musikinstitut upprätthåller musiklekskola, danslekskola, musikskola och -institut samt dansskola.

Huvuddelen av verksamheten bedrivs i egna lokaler i Mariehamn men undervisning ges också i Godby, på Kökar och i Lumparland. Musikinstitutet bedriver sin verksamhet med stöd av LL om Ålands musikinstitut (ÅFS 80/95, ändr. 53/97) samt reglemente och läroplan fastställda av landskapsstyrelsen.

Intresset för att studera vid Ålands musikinstitut är mycket stort med i medeltal 90 sökande till den årliga intagningen. Antalet nya elever tidigare år har varit 25 - 35 beroende på hur många som avslutat sina studier. Höstterminen 1999 hade musikinstitutet 315 elever fördelade på musikskola (155 elever), dansskola (61) samt musik- och danslektis (99). Föreslås att antalet elevplatser inte utökas under år 2000. Musikinstitutet har i jämförelse med läsåret 1997-98, under läsåret 1998-99 minskat antalet undervisningstimmar från 10.675 till 9.498. Under läsåret 1999-2000 planeras 9.481 timmar.

Kostnaden per elev är beräknad till 10.000 mark.

Verksamheten vid Ålands musikinstitut har givit goda resultat och ett flertal av eleverna inleder årligen yrkesinriktade musikstudier på annan ort. Även här hemma har musikkivet upplevt ett starkt uppsving inte minst genom de ca 30 konserter musikinstitutet arrangerar årligen. Dessutom stödjer eleverna körer och orkestrar utanför musikinstitutets egentliga verksamhet.

Landskapet har erbjudits att inköpa Walton Grönroos flygel. Dels med tanke på den stora betydelse Walton Grönroos haft för det åländska musikkivet, dels för att instrumentet är av mycket god kvalitet föreslår landskapsstyrelsen att anslag upptas i föreliggande budgetförslag för inköp av flygeln.

46.34.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.822.139,90	2.950.000	3.270.000

Under momentet föreslås ett anslag om 3.270.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare.

I övriga löner och arvoden ingår anslag för direktionsarvoden.

I inköp av tjänster ingår kostnader för personalvårdande åtgärder.

Anslaget för maskiner och inventarier avser anskaffande av Walton Grönroos flygel.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	5	5	5
Tillfälliga tjänster	1	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	4	3	2
Bisyssla	9	14	13

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.164.159	
	- tillfälliga tjänster	1.226.917	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	229.369	
	- övriga löner och arvoden	<u>51.555</u>	2.672.000
4100	Material och förnödenheter		143.000
4200	Hyrer		64.000
4300	Inköp av tjänster		198.000
4800	Övriga utgifter		93.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>100.000</u>
	Anslagsbehov		3.270.000

46.35. ÅLANDS LYCEUM

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	13 641 045	14 831 000	16 202 000
Inkomster	-713 819	-935 000	-750 000
Nettoutgifter	12 927 226	13 896 000	15 452 000

Kvalitativa mål

Vid Ålands lyceum skall ges utbildning som står på en kvalitativt hög nivå i nordisk och internationell jämförelse. Gymnasiets studiemiljö skall ge de studerande möjlighet att uppnå kunskaper och färdigheter som är

relevanta nu och i framtiden, för vidare utbildning och för livet. Arbetet i skolan skall ske i en positiv anda, där samarbete och eget initiativ värderas högt. Personal och lärare skall ha möjlighet att ständigt utveckla sin kompetens och sitt kunnande, de studerande och skolan till fromma.

Nuvarande verksamhet

Ålands lyceum är ett studieförberedande gymnasium med två utbildningslinjer

- studentlinjen som leder till studentexamen och
- gymnasielinjen som leder till åländsk gymnasieexamen.

I studieförberedande utbildning ges en allmänbildande undervisning utgående från en humanistisk grundsyn. Skolan tillämpar årskurslös undervisning med en normalstudietid på tre år. Examen kan avläggas tidigast efter två läsår. Läsåret är periodiserat och undervisningen ges i kursform (LL om utbildning efter grundskolan, ÅFS 52/97).

Vid lyceét ges även avgiftsbelagd kompletteringsutbildning för vuxna som önskar utvidga sin tidigare utbildning och skaffa behörighet för vidare studier.

Då det är ändamålsenligt samarbetar gymnasialstadieskolorna vad gäller utbyte av kurser så att de studerande har möjlighet att läsa kurser över skolgränserna. Ålands lyceum och Ålands handelsläroverk har sedan ett par år, bl.a. då det gäller språkundervisning, samverkat så att studerande inom handelsläroverkets yrkesinriktade utbildning deltar i kurser inom lyceéts studieförberedande utbildning. Mellan Ålands lyceum och Ålands yrkesskola har nyligen inletts ett samarbete inom det yrkesinriktade utbildningsprogrammet el- och datateknik, där studierna genomförs så, att yrkesskolans studerande samtidigt deltar i lyceéts studieförberedande utbildning (minst 15 kurser).

Mellan Ålands lyceum och Ålands handelsläroverk föreslås ett nytt samarbete så, att de studerande vid handelsläroverkets nya program med specialinriktning på i huvudsak ekonomiska ämnen och IT (120 sv) kan delta i lyceéts studieförberedande utbildning och avlägga studentexamen.

Antalet nybörjarplatser är innevarande läsår 140 vilket innebär ytterligare en parallellgrupp och vilket beaktats i budgethänseende. För närvarande har skolan 395 (431) heltidsstuderande. I antalet 431 ingår yrkesskolans 16 och handelsläroverkets 16 studerande som deltar i lyceéts studieförberedande utbildning. Därtill kalkyleras att ett antal vuxenstuderande skall ges möjlighet att bedriva behörighetsgivande kompletteringsstudier vid lyceét.

Framtida verksamhet

Behovet av nybörjarplatser på gymnasialstadiet kommer att öka en bit in på 2000-talet. Vid fastställandet av skolornas utbildningsutbud och dimensioneringen av antalet studieplatser på såväl studieförberedande som yrkesinriktad utbildning, ställer detta ökande krav på skolornas pedagogiska, ideologiska, ekonomiska och lokalmässiga förutsättningar

att utveckla sitt utbildningssamarbete. Ålands lyceums och Ålands handelsläroverks föreslagna fortsatta samarbete är med beaktande av detta en värdefull erfarenhet.

Andelen studerande, som i behörighetsgivande syfte önskar komplettera sina avklarade studier på gymnasialstadiet, förefaller att kontinuerligt öka, varför det ligger i landskapsstyrelsens intresse att utveckla dylika studiemöjligheter. Landskapsstyrelsen anser att avsedda studier kunde bedrivas inom ramen för bland annat lyceets verksamhet.

Resultatmål

Ålands lyceum har under de senaste åren genom utökade resurser för studiehandledning och elevvård strävat till att utöka antalet studerande som genomför sina studier på tre år. Senaste läsår hade lyceet 46 ungdomar som studerade sitt fjärde år. Innevarande läsår är motsvarande antal 26. Av antalet studieplatser om 415 var antalet avbrott i studierna 10. Sedan ett par år arbetar gymnasiet med gruppstorlekar på maximalt 24, vilket också kan vara en anledning till att allt fler ungdomar har framgång i sina studier.

	1997		1998		1999
Antal examinander	99		103		131
Examen efter 3 år	68 (57 %)		55 (46 %)		92 (77 %)
Examen efter 4 år	35 (29 %)		48 (40 %)		37 (31 %)

Procenterna är uträknade i förhållande till det antal studerande som lyceet årligen tar in.

Skolans mål är att 80 % av de studerande skall avlägga examen (75 kurser) efter tre års gymnasiestudier. För att målsättningen skall nås föreslås att skolans resurser för studiehandledning, studieteknik och elevvård ytterligare utökas.

Vad gäller utvecklandet av skolans informationsteknologi görs en särskild IT-satsning med utvidgning av skolans nätverk och anskaffning av apparatur till samtliga klassrum. Lärarnas fortbildning inriktas på IT med inventering av möjligheter till integrering av IT i undervisningen.

46.35.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
12.755.413,54	13.811.000	15.202.000

Ålands lyceums nuvarande antal nybörjarplatser om 140 (120) innebär en extra klass i undervisningen. Det totala antalet studerande har trots detta inte skjutit i höjden på grund av den minskade tendensen till ett fjärde år i gymnasiet. Första studieåret har dock flera kurser och flera faktiska skoldagar än det sista, varför ett utökat antal nybörjarplatser innebär ökade löne- och andra kostnader.

Liksom skolans pågående samarbete med Ålands yrkesskolas utbildningsprogram inom el- och datateknik innebär även det föreslagna

utökade samarbetet med Ålands handelsläroverks nya program med specialinriktning på ekonomi och IT ökade lönekostnader för lyceés del omfattande ca 120.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill föreslås en inrättad tjänst som byråfunktionär ombildad till en inrättad tjänst som kanslist (lkl A13) fr.o.m. 1.3.2000.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av timplärare samt sjukvikarier.

I övriga löner och arvoden ingår anslag för föredragshållare samt direktionsarvoden.

I anslaget för material och förnödenheter ingår 500.000 mark för drift och underhåll av fastigheten, 600.000 mark för elevbispisningen och 150.000 mark för undervisningsmaterial.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår bl.a. 800.000 mark för elevtransporter och 60.000 mark har reserverats för personalens fortbildning. Som ett led i det allmänna fastighetsunderhållet måste gymnastiksalens golv slipas och lackas och väggar målas, vilka kostnader beräknats till ca 100.000 mark. I anslaget ingår också 61.000 mark för kostnader för internetuppkoppling, vilket är en ny utgift i lyceés budget.

För leasinghyror, inköp av ergonomiska stolar, datorer och utrustning till klassrum och laboratorier föreslås 450.000 mark.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	33	33	33
Personal i arbetsavtalsförhållande	7	7	7
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	5	6	9
Bisyssla	5	9	4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	8.149.862	
	- tillfälliga tjänster	2.719.725	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	1.031.050	
	- övriga löner och arvoden	112.363	
	- övriga personalutgifter	<u>19.000</u>	12.032.000
4100	Material och förnödenheter		1.250.000
4200	Hyror		90.000
4300	Inköp av tjänster		1.300.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	45.000	
	- representation	5.000	
	- övrigt	<u>40.000</u>	90.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>440.000</u>
	Anslagsbehov		15.202.000

46.35.76. Grundförbättringar och ombyggnader (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
885.631,32	1.020.000	1.000.000

För grundförbättringar och ombyggnader under år 2000 föreslås 1.000.000 mark. Anslaget avser bl.a. asbestsanering och renovering av pannrum, installation av signalsystem och automatiskt brandalarmsystem i den gamla byggnaden, installation av nätverk till skolans alla klassrum och en återvinningsstation till köket med hänsyn till miljötänkandet, som enligt skolans läroplan skall genomsyra hela skolverksamheten.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	1.000.000
	Anslagsbehov	1.000.000

46.36. ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	7 749 445	9 215 000	7 886 000
Inkomster	-406 500	-1 000 000	-1 000 000
Nettoutgifter	7 342 945	8 215 000	6 886 000

Ålands sjöfartsläroverk erbjuder sjöfartsutbildning med tonvikt på högre nautisk befälsutbildning. Ålands sjöfartsläroverk skall utbilda sjöfarare, som är eftertraktade på arbetsmarknaden och som är stolta över sitt yrke. Sjöfartsläroverkets mål är en fortlöpande utveckling av utbildningen i interaktion med den övriga sjöfartsbranschen och med särskild prioritering av arbetsmarknadens behov och sjösäkerhetsfrågor.

För att nå målen

- upprätthåller Ålands sjöfartsläroverk en fortlöpande kommunikation med de åländska rederierna och sjöfartsbranschens övriga arbetsgivare, med sjösäkerhetsansvariga myndigheter och med övriga för sjöfartsbranschens utveckling riktgivande nationella och internationella organ
- skapar Ålands sjöfartsläroverk ett meningsfullt arbetsklimat för studerande, lärare och övrig personal
- satsar Ålands sjöfartsläroverk på stimulans av verksamhetens personella resurser ävensom utveckling av de materiella resurserna.

Sjöfartsutbildningen styrs av den internationella konventionen om utbildning och certifiering av sjöfolk, STCW-95 (IMO 1978, reviderad

1995). Genom den revidering av konventionen, som träder i kraft 1.2.1997 - 1.2.2002 ställs detaljerade krav på sjöfartsutbildningens innehåll. Sjöfartsläroverket har vid extern utvärdering i maj 1998 godkänts för utbildning enligt STCW-95. Externa utvärderingar skall ske med minst fem års intervall. Upprätthållande och utveckling av skolans kvalitetssystem fortgår.

Ålands sjöfartsläroverk ansvarar för Ålands yrkeshögskolas sjöfartsprogram med utbildning till sjökaptan YH. År 2000 har yrkeshögskoleprogrammet studerande på alla årskurser och de första utexamineras vid årsskiftet 2000/2001.

Under år 2000 beräknas antalet studerande uppgå till:

Utbildning	Klasser i medeltal	Studerande vt	ht
Sjöfartsprogrammet (YH)	4,5	75	93
Sjökaptan (vuxenutbildning)	1,5	27	18
Vaktstyrman (vuxenutbildning)	(1)*	<u>15</u>	<u>-</u>
		117	111

*) utbildningen slutförs i januari 2000

Vidareutbildningen från manskap till vaktstyrman, som inleddes 31.8.1998 kommer att slutföras under januari år 2000. De studerande, som går på sjöfartsprogrammets inledningsperiod (YH-99) kommer under våren 2000 att fullgöra sin första praktikperiod, medan de studerande på årskurserna 3 och 4 (YH-97 och YH-98) under året kommer att erhålla handledd befälspraktik.

Vidareutbildning från styrman till sjökaptan får enligt landskapsstyrelsens beslut inledas fram till 31.12.2002. Till och med läsåret 2002/03 kommer skolan därmed att ha parallella klasser på "managementnivå" (vidareutbildning från styrman till sjökaptan och yrkeshögskoleprogrammets årskurs 4-5), vilket innebär 6 undervisningsklasser med totalt upp till 125 studerandeplatser.

Skolans verksamhetsår omfattar 36 veckor. Under ett skolar ges en studerande möjlighet att avlägga studier omfattande sammanlagt 40 sv. Antalet lärarledda, schemalagda undervisningstimmar är 25-32 per studievecka.

Efterfrågan på kompetent däcksbefäl ökar både nationellt och internationellt. De nya internationella utbildningskraven har även ökat den externa efterfrågan på kurser och fortbildning, varför tillräckliga resurser föreslås reserverade för tillhandahållande av ett relevant och kvalitetskraftigt kursutbud. Under året beräknas att ca 1.500 elevkursdagar förverkligas med externa kursdeltagare (1.169 elevkursdagar läsåret 1998/99).

Enligt de nya utbildningskraven har simulatorundervisningen en central

roll både i grundutbildningen och i den fortlöpande säkerhetsfortbildningen. Simulatorverksamheten utvecklas och bibehålls tidsenlig. Den uppgradering av fartygssimulatorens som har inletts med medel, som beviljades i första tilläggsbudgeten för år 1998, fortsätter. Den uppgraderade simulatorens förutsätter ett ökat utbud av tränings- och utbildningsmöjligheter också för rederierna.

46.36.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
5.438.733,92	7.165.000	6.936.000

Föreslås ett anslag om 6.936.000 mark varvid beaktats att 350.000 mark används av tidigare års anslag.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill föreslås, för att bättre motsvara behovet, den inrättade tjänsten som lektor i tekniska ämnen ombildad till en tjänst som lektor i nautiska ämnen (lkl C52) fr.o.m. 1.8.2000.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för kursverksamhet samt direktionsarvoden.

Under inköp av tjänster, teletjänster upptas en ny post om 50.000 mark för skolans andel av kostnaderna för landskapets datanät. I utbildningstjänster respektive inkvarterings- och förplägnadstjänster har sammanlagt drygt 200.000 mark reserverats för extern kursverksamhet. Med tanke på de stora värden som skolans utrustning utgör föreslås ett anslag om 170.000 mark för ett tjuvalarmsystem.

Övriga utgifter inbegriper 30.000 mark för resekostnader i samband med lärarnas och personalens fortbildning. Därmed utgör den totala beräknade kostnaden för fortbildning 55.000 mark.

Under maskiner och inventarier föreslås 290.000 mark för bl.a. tidsenlig GMDSS-utrustning till fartygssimulatorens samt för uppdatering av skolans audiovisuella utrustning.

Av anslaget avser ca 640.000 mark utgifter för extern kursverksamhet. Kursverksamheten inbringar motsvarande inkomster. Se moment 36.36.20.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	13	13	13
Tillfälliga tjänster			1
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla		2	
Bisyssla	12	8	12

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter			
	- inrättade tjänster	3.804.499		
	- tillfälliga tjänster	979.424		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	125.084		
	- övriga löner och arvoden	<u>162.993</u>	5.072.000	
4100	Material och förnödenheter			
	- kontors- och skolmaterial	63.000		
	- litteratur	50.000		
	- vårdförfödenheter	33.500		
	- rengöringsmedel och -förfödenheter	15.000		
	- värme, el och vatten	120.000		
	- reservdelar och tillbehör	65.000		
	- övrigt	<u>33.500</u>	380.000	
4200	Hyror		4.000	
4300	Inköp av tjänster			
	- reparations- och underhållstjänster för byggnader	210.000		
	- reparations- och underhållstjänster för maskiner, inventarier och fordon	250.000		
	- trycknings-, annonserings-, bank-, post- och teletjänster	152.600		
	- utbildningstjänster	340.000		
	- inkvarterings- och förplägnadstjänster	140.000		
	- transporttjänster	60.000		
	- fortbildning av lärare och personal	25.000		
	- expert- och utredningstjänster	13.000		
	- övrigt	<u>34.400</u>	1.225.000	
4800	Övriga utgifter			
	- resor	130.000		
	- representation	3.000		
	- avgifter för användningsrätt	70.000		
	- övrigt	<u>12.000</u>	215.000	
1125	Maskiner och inventarier		290.000	
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd			<u>100.000</u>
	Anslagsbehov		7.286.000	
	Användning av tidigare års anslag		<u>-350.000</u>	
	Förslag	6.936.000		

46.36.70. Uppdatering av simulator (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.310.711,00	2.050.000	950.000

Föreslås ett anslag om 950.000 mark för fortsatt utbyggnad av fartygssimulatorens med visuella system. Anskaffningen är planerad till en treårsperiod 1999-2001 så, att ett fartyg årligen utrustas med 3 visuella kanaler. Anskaffningen omfattar totalt tre fartyg och beräknas till 950.000 mark per fartyg.

Dispositionsplan:

1125 Maskiner och inventarier	950.000
Anslagsbehov	950.000

46.38.**ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	9 197 122	10 162 000	8 662 000
Inkomster	-454 884	-310 000	-460 000
Nettoutgifter	8 742 238	9 852 000	8 202 000

Tekniska läroverkets uppgifter är att meddela grundläggande yrkesutbildning på högre nivå inom det tekniska området för avläggande av yrkeshögskoleexamen och ingenjörsexamen. Undervisningens målsättning är att kvalificera de studerande för olika slag av drifts-, underhålls-, planerings-, utvecklings-, lednings- och sakkunniguppgifter inom sjöfart, kraftverk, industri och näringsliv samt för entreprenörsskap inom det tekniska området. I utbildningen ingår såväl teori som praktik. Vid tekniska läroverket kan även anordnas vidareutbildning som syftar till högre yrkeskompetens, fortbildning samt övrig kursverksamhet.

Ålands tekniska läroverk ingår i samarbetsnätverket Ålands yrkeshögskola. Vid läroverket finns yrkeshögskoleprogram i maskinteknik, elektroteknik och informationsteknik. Programmet för maskinteknik har inriktningen energi- och fartygsmaskinteknik och omfattar 160-180 sv. Den längre utbildningen inkluderar handledd praktik ombord på fartyg och ger efter den praktik som fordras behörigheter som vaktmaskinmästare, maskinmästare och övermaskinmästare. Programmet för elektroteknik omfattar 160-180 sv. och har inriktningarna automationsteknik och fartygsautomation. Den längre varianten av utbildningen finns på inriktningen fartygsautomation och inkluderar handledd praktik ombord på fartyg samt ger efter erforderlig praktik behörighet som vaktmaskinmästare och elmästare på fartyg.

Programmet för informationsteknik omfattar 120 sv och ger en bred grundutbildning på högre nivå inom dataområdet med inriktning mot programkonstruktion. I studierna ingår praktik inom dataområdet.

Vid läroverket ges även en tvåårig vaktmaskinmästarutbildning som innehåller handledd praktik ombord på fartyg och som efter den praktik som fordras ger vaktmaskinmästarbehörighet.

Den sista gruppen studerande enligt tidigare läroplan, en ingenjörsutbildning i energiteknik 160 sv, utexamineras vårterminen 2000.

Antalet studerande under år 2000 uppskattas till:

Utbildningsprogram	Antal årskurser	Studerande
		vt ht

Maskinteknik	3	29	-
	4	-	45
Elektroteknik	3	30	-
	4	-	46
IT-programmet	3-4	45	60
Vaktmaskinmästare	2	21	24
Energiteknik	1	9	-
		134	175

Under år 2000 förväntas i medeltal 155 heltidsstuderande finnas vid läroverket.

Förutom utbildningsprogrammen anordnas kurser enligt behov och efterfrågan inom näringslivet. Sådana kurser är bl.a. fortbildningskurser för tekniker, ingenjörer och maskinbefäl, kurser i maskinrumssimulator samt kurser inom IT-området.

För att erbjuda ett tillskott till fortbildningskurser inom det tekniska området på högre nivå, bör läroverket under år 2000 erbjuda kurser i miljöteknik. Sådana kurser kan vara t.ex. kurser i miljöledningssystem, miljökonsekvensbedömning samt livscykelanalys. Kurserna kan även påbörja uppbyggnad av lokal kompetens och ett kompetensnätverk med närliggande högskolor inom miljöområdet.

46.38.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
7.801.608,60	10.162.000	8.662.000

För verksamheten vid Ålands tekniska läroverk föreslås ett anslag om 8.662.000 mark, varvid tidigare års anslag om 2.000.000 mark har beaktats.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Föreslås inrättande av en lektorstjänst (lkl C52) och en överlärartjänst (lkl C58) inom IT-området fr.o.m. 1.8.2000. IT-programmet har byggts ut snabbare än planerat och är i behov av en programansvarig lärare och fasta lärarresurser för att få en stabil utveckling. Motsvarande undervisning har tidigare upprätthållits av timplärare.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av timplärare samt extra arbetskraft samt i övriga löner och arvoden anslag för direktionsarvoden och viss kursverksamhet.

Anslaget har dimensionerats så att det möjliggör intagning till IT-utbildningen även hösten 2000 om tidigare nämnd uppskattning av behovet av arbetskraft så föranleder.

I förslaget har som ny utgift ca 65.000 mark för läroverkets andel av driftsutgifterna för landskapets datanät beaktats.

Maskiner och inventarier avser anskaffningar av diverse apparatur till elavdelningen (585.000 mark), maskinlaboratoriet (270.000 mark), simulatoravdelningen (50.000 mark), ADB-laboratorierna (175.000 mark) samt diverse möbler och undervisningsutrustning (80.000 mark).

Efter ellaboratoriets ombyggnad år 1999 planeras fortsatt utbyggnad av grupparbetsplatser så att fler grupper kan arbeta samtidigt och en gradvis utbyggnad av utrustningen. Till automationslaboratoriet planeras även anskaffningar av några större process- och larmutrustningar. I maskinlaboratoriet planeras utbyte av delar av ångturbinen, utbyte av övervakningsutrustning, instrumentförnyelse samt en motor för konstruktionsstudier. Vid simulatoravdelningen planeras utbyte av delar av datautrustningen och i ADB-laboratorierna utbyggnad av datanätverk, successivt tillskott av datorer, utbyte av datorer samt utbyte av delar av datorer.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	18½	19½	21½
Tillfälliga tjänster	1	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3
Timlärare vid läsarets ingång			
Huvudsyssla	4	2	2
Bisyssla	5	8	8

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	5.469.799	
	- tillfälliga tjänster	1.804.737	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	355.402	
	- övriga löner och arvoden	70.062	
	- övriga personalutgifter	<u>5.000</u>	7.705.000
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	50.000	
	- kontors- och skolmaterial	80.000	
	- fastighetens drift	350.000	
	- laboratoriernas drift	<u>90.000</u>	570.000
4200	Hyror		25.000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	402.000	
	- trycknings-, annonserings-, bank-, post- och teletjänster	190.000	
	- personalutbildning	55.000	
	- övrigt	<u>150.000</u>	797.000
4800	Övriga utgifter		
	- representation	9.000	
	- avgifter för användningsrätt	80.000	
	- fastighetsskatt	11.000	
	- övrigt	<u>130.000</u>	230.000
1125	Maskiner och inventarier		1.160.000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>175.000</u>	
	Anslagsbehov		10.662.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-2.000.000</u>
	Förslag		8.662.000

46.39. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 503 165	1 837 000	1 664 000
Inkomster	-196 601	-150 000	-150 000
Nettoutgifter	1 306 564	1 687 000	1 514 000

Övergripande mål för Ålands teknologacentrum (ÅTC) är att med olika aktiviteter bidra till att höja den tekniska kompetensen i landskapet Åland, att bidra till att tekniska affärsidéer förverkligas och att effektiva kvalitets- och miljöledningssystem införs.

ÅTC skall utveckla och upprätthålla kompetens inom vissa av landskapsstyrelsen, ledningsgruppen och arbetslivet utvärderade och prioriterade tekniska delområden. ÅTC skall dessutom kunna leda sina kunder till kunskapskällor på andra områden. Uppgiften är härvid att ge service till enskilda personer eller organisationer som vill utveckla tekniska affärsidéer, utvärderingar av varor och tjänster eller kunskapshöjning i form av utbildning eller seminarier.

ÅTC:s målsättning är att hjälpa kunderna hitta rätt informationskälla i alla steg av en utvecklingsprocess, från testning av idé till marknadsintroduktion och -bearbetning. Därför skapar och uppehåller ÅTC ett finmaskigt, effektivt fungerande och ofta internationellt orienterat nätverk till experter på alla i utvecklingsprocessen relevanta områden.

På Åland måste kontakterna mellan de olika organisationer vars uppgift är att stötta utvecklingsarbete intensifieras och systematiseras. En koordinering av det arbete som t.ex. Ålands Handelskammare, näringsavdelningen vid landskapsstyrelsen, Ålands företagareförening, Ålands Utvecklings Ab, utbildningsväsendet och ÅTC utför är nödvändig för att effektivt kunna uppfylla de kunders behov som vänder sig till någon av nämnda organisationer.

ÅTC har idag fyra delområden inom vilka aktiv betydande kompetens uppehålls. Dessa prioriterade områden är teknisk datoranvändning, alternativ energiteknik, kvalitetssystem och inom informationsteknologiområdet videobaserad teknologi och distansutbildning och -kommunikation. Under år 2000 avser ÅTC att bredda tjänsteutbudet inom dessa områden med information/rådgivning/utbildning/konsulterande verksamhet om bl.a. de effektivaste animeringsprogrammen, miljöledningssystem och distanskommunikationsteknik.

Inom området datateknik har centret en bred kunskap i datorstödd konstruktion. Speciellt konstruktionsprogrammet AutoCAD med dess många tillämpningsområden och specialprogram ger många tillfällen till utbildnings- och konsultverksamhet för centret. Sedan ÅTC började

sin kursverksamhet har över 25 företag i landskapet skaffat sig programmet. Under år 1999 har kursverksamheten varit intensiv. Under år 2000 planeras kurser på olika nivåer och för olika målgrupper inom näringslivet.

Multimediaprogram och visualiseringsprogram har blivit allt vanligare och centret fortsätter under år 2000 utbildningsverksamheten inom området. År 2000 beräknas centret vara igång med de första Mechanical Desktop-kunderna. Utbildningen startade hösten 1999 med sikte på att inom den åländska CAD-sektorn väsentligt höja kompetensnivån.

Satsningen på informationsteknologi inklusive koppling till internet för effektiv informationssökning, kommunikation och företagspresentation kommer under de närmaste åren att vara ett centralt tema vid teknologisentret såväl vad gäller konsultering som utbildning. Satsningen underlättas av att skötseln av landskapets internetserver till största delen överförs till finansavdelningens IT-enhet (se moment 44.01.01). Under år 2000 kommer insatser inom området distansutbildning och -kommunikation att intensifieras. Inom området energiteknik är ÅTC:s kunskap om vindkraft gedigen. Långtidsplaneringen för utbyggnaden av vindkraft i landskapet hör till centrets uppgifter. Andra alternativa energiproduktionsformer, såsom solkraft och biomassa, ligger också inom centrets verksamhetsområde. Såväl vind- som solkraft ingår i den utbildningsverksamhet som ÅTC genomför inom Ålands tekniska läroverk.

Effektiva kvalitetssäkringssystem underlättar vid marknadsföring av varor och tjänster. Idag finns fyra ISO 9000-certifierade företag på Åland, ca 10 har anpassade kvalitetssystem och 5-8 planer på att utveckla kvalitetssystem. Standardserien ISO 9000 förnyas avsevärt i den version som börjar tillämpas år 2000 vilket betyder utökad rådgivande verksamhet vid ÅTC.

Nya områden, som delvis påbörjats år 1999 är miljöledningssystem, rådgivning om CE-märkning och patentering, projektledning med systematiskt samarbete mellan experter på olika områden samt distanskommunikation och -utbildning. Under år 2000 kommer ÅTC att förbättra kunskapsnivån inom ovannämnda områden.

46.39.20.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.503.164,67	1.837.000	1.664.000

För verksamheten vid ÅTC föreslås ett anslag om 1.664.000 mark, varvid beaktats att 200.000 mark används av tidigare års anslag.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Anslaget för maskiner och inventarier avser till huvuddelen en modernisering och uppgradering av ÅTC:s datorpark. Teknologicentret satsar på sådan utrustning inom främst data- och kommunikationssektorn som kan användas av många parter i landskapet.

	År 1998	År 1999	År 2000
Tillfälliga tjänster	4	4	4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster		1.062.000
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	25.000	
	- kontorsmaterial	25.000	
	- litteratur	30.000	
	- reservdelar	<u>35.000</u>	115.000
4200	Hyror		4.000
4300	Inköp av tjänster		
	- utbildningstjänster för personalen	30.000	
	- reparations- och underhållstjänster	15.000	
	- information och marknadsföring	40.000	
	- post- och teletjänster	60.000	
	- utbildningstjänster	30.000	
	- expert- och utredningstjänster	<u>150.000</u>	325.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	50.000	
	- representation	2.000	
	- avgifter för användningsrätt	15.000	
	- medlemsavgifter	<u>1.000</u>	68.000
1112	Immateriella rättigheter		
	- dataprogram		80.000
1125	Maskiner och inventarier		
	- datorer och kringutrustning	100.000	
	- audiovisuella maskiner	70.000	
	- övriga maskiner	<u>40.000</u>	<u>210.000</u>
	Anslagsbehov		1.864.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-200.000</u>
	Förslag	1.664.000	

46.40.

ÅLANDS SJÖMANSSKOLA

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000

Utgifter	10 236 167	10 106 000	11 459 000
Inkomster	-389 189	-350 000	-400 000
Nettoutgifter	9 846 978	9 756 000	11 059 000

Målsättningen för Ålands sjömansskola är att skolan skall tillgodose behovet av yrkeskunnig fartygspersonal för sjöfartsnäringen genom

- att upprätthålla en tidsenlig svenskspråkig grundläggande yrkes- och fortsättningsutbildning för yrken till sjöss
- att därtill erbjuda en näringsanpassad kursverksamhet för de studerande och för utomstående
- att utbildningen skall stöda de studerandes utveckling till flexibilitet, kreativitet och initiativförmåga samt företaganda
- att utbildningen skall berättiga till nationell behörighet i enlighet med den internationella konventionen (STCW-95) om sjöfarares utbildning, behörighetsbrev och vakthållning och därigenom trygga tillgången på kompetent sjöfolk i manskapsbefattning
- att utbildningen skall ge behörighet för fortsatta studier på läroverks- och yrkeshögskolenivå.

Sjömansskolans huvudsakliga verksamhet sker inom utbildningsprogrammen sjöfart och hotell och restaurang. Antalet nybörjarplatser är 48 + 12 platser inom utbildningsprogrammet för sjöfart samt 12 inom utbildningsprogrammet inom hotell och restaurangbranschen. Därtill antas studerande till vidareutbildning för fartygsmekaniker och reparatörer (12 + 12 platser). Kurser hålls i dietmat för kosthållningspersonal och för personer som behöver förarbrev.

Antalet studerande under år 2000 uppskattas till:

Utbildning	antal klasser	antal studerande vt	ht
Utbildningsprogram inom sjöfart:			
Grundexamen inom sjöfart 80 sv	6	71	70
Fartygselektriker	2-3	18	28
Vaktmaskinmästare	1	-	12
Utbildningsprogram inom hotell & restaurangbranschen:			
Café, storkök och restaurang (Individuella program)	2	23	23
	1	4	4
Utbildningsprogram inom hotell, restaurang och storkök			
	2-1	22	11
Utbildningsprogram inom storkök (vux)	1	-	12
Vidareutbildning:			
Fartygsmekaniker	1	-	8
Reparatör	1	10	-

Student YH inledningsperiod * 15 sv	1	-	$\frac{12}{180}$
		148	

* Sjöfartsläroverkets studerande

Verksamhetsförändringar

Utbildningen inom hotell och restaurangbranschen förenhetligas genom att den tidigare tvååriga storköksutbildningen och påbyggnadslinjen till fartygskock integreras i utbildningsprogrammet inom hotell- och restaurangbranschen. Därmed upphör den tvååriga storkökslinjen med antagning från och med år 2000. Vidareutbildningen till fartygskock upphör samtidigt.

Hösten 1999 inleddes en ny linje inom utbildningsprogrammet för hotell- och restaurangbranschen med inriktning café, storkök och restaurang (individuella program). Utbildningen är avsedd för studerande som av olika skäl har särskilda pedagogiska behov. Antalet studieplatser är 4 - 6. Landskapsstyrelsen har beslutat att utbildningslinjen sker som försöksverksamhet. Utbildningen omfattar 80 sv som avläggs under en tidsperiod av 3 år. Enligt förslaget ingår inte antagning hösten 2000.

Föreslås att en tvåårig vuxenutbildning till kock i storhushåll inleds hösten 2000.

Landskapsstyrelsen har utrett förändringsbehov inom utbildningsprogrammet inom sjöfart varvid bl.a. en ny linje för vaktmaskinmästare föreslås inledas år 2000. Utbildningsplatserna tas till en början från grundutbudet 48 platser för sjömansexamen, så att endast 36 studerande antas till denna under år 2000. Den nya vaktmaskinmästarlinjen inom sjöfartsprogrammet planeras i samarbete med Ålands tekniska läroverk och kommer att innehålla 40 sv fartygsförlagd utbildning. Till den del har avtal ingåtts med berörda sjöfartsorganisationer om handledarersättning till befälet ombord.

Dessutom föreslår landskapsstyrelsen att 20 sv arbetsplatsförlagd utbildning genomförs på linjen för fartygselektriker. En extra antagning till fartygselektriker föreslås år 2000. Samtidigt sker en omläggning av alla linjer inom programmet med en inledande likartad vaktmansutbildning där den STCW anknutna arbetspraktiken förläggs till årskurs I.

För att säkra en tidsenlig utbildning kommer sjömansskolans tekniska utrymmen och -utrustning att ses över, även detta i samarbete med tekniska läroverket.

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
9.816.519,25	11.545.000	10.102.000

För verksamheten vid Ålands sjömannsskola föreslås ett anslag om 10.102.000 mark, varvid beaktats att 1.500.000 mark används av tidigare års anslag.

Ökningen av verksamhetsanslaget härrör sig av ändrade förutsättningar, bl.a. inrättandet av en utbildningslinje inom hotell- och restaurang- programmet för studerande i behov av särskilda pedagogiska stödåtgärder, inrättande av en vaktmaskinmästarlinje inom sjöfarts- programmet från och med höstterminen 2000 samt extra antagning av studerande till fartygselektrikerlinjen år 2000.

Anslaget för personalutgifter avser avlöande av personal enligt bilaga 5.

Därtill föreslås inrättande av två tjänster som lektor i yrkesämnen (inkl C44) med inriktning på maskinämnen respektive elämnena fr.o.m. 1.8.2000. Motsvarande funktioner har tidigare upprätthållits med anslag för timlärare.

Föreslås att tjänstebenanämningarna för 9 yrkeslärare ändras till lektor i yrkesämnen samt en arbetslärare till lektor i arbetsämnen. Ändringarna medför ej några merkostnader eller förändrade behörighetsvillkor. En tjänst som lektor i yrkesämnen med inriktning på näringsekonomiska ämnen hålles vakant en del av året.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlöande av bl.a. timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. kursverksamhet och direktionsarvoden.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår anslag för utbildning som upphandlas av utomstående, bl.a. handledd arbetspraktik. För personalens fortbildning föreslås sammanlagt 100.000 mark.

I förslaget har som ny utgift ca 43.000 mark för sjömannsskolans andel av driftsutgifterna för landskapets datanät beaktats.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster (*1 vakant 1.8-31.12)	25	25	27*
Tillfälliga tjänster			2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3
Timlärare vid läsårets ingång			
Huvudsyssla	4	4	1
Bisyssla	4	3	3

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter

	- inrättade tjänster	6.594.142	
	- tillfälliga tjänster	1.044.064	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	374.109	
	- övriga löner och arvoden	113.685	8.126.000
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	52.000	
	- kontors- och skolmaterial	40.000	
	- litteratur	60.000	
	- livsmedel	550.000	
	- rengöringsmedel och -förförnödenheter	60.000	
	- värme, el och vatten	296.000	
	- byggnadsmaterial	140.000	
	- övrigt	<u>101.000</u>	1.299.000
4200	Hyror		454.000
4300	Inköp av tjänster		
	- byggnadstjänster	14.000	
	- reparations- och underhållstjänster	128.000	
	- trycknings-, annonserings-, bank-, post- och teletjänster	215.000	
	- renhållnings- och tvätteritjänster	132.000	
	- utbildningstjänster (praktik)	200.000	
	- transporttjänster	211.000	
	- personaltjänster	50.000	
	- övriga tjänster	<u>103.000</u>	1.053.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	107.000	
	- övrigt	<u>57.000</u>	164.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>506.000</u>
	Anslagsbehov		11.602.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-1.500.000</u>
	Förslag	10.102.000	

46.40.21. Driftsutgifter för m.s. Utö (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
419.647,67	561.000	357.000

Ålands sjömansskola handhar driftsansvaret för sjöskolornas gemensamma skolfartyg, m.s. Utö. Fartyget används främst för övningar med sjöfartsläroverkets och sjömansskolans studerande i drifts- och underhållsteknik, för navigationsövningar och övningar i fartygsmanövrering. Personalen utgörs av en fartygsmästare i arbetsavtalsförhållande samt vid behov av korttidsanställd tillfällig personal. Anslaget för maskiner och inventarier avser bl.a. anskaffning av en ny gyrokompass. Landskapsstyrelsen föreslår att ett anslag om 357.000 mark varvid beaktats att 200.000 mark används av tidigare års anslag för driften av skolfartyget.

	År 1998	År 1999	År 2000
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1

Dispositionsplan:

4000 Personalutgifter

	- personal i arbetsavtalsförhållande		296.000
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle och smörjmedel	24.000	
	- reservdelar och tillbehör	25.000	
	- övrigt	<u>34.000</u>	83.000
4200	Hyror		3.000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparation och underhåll	25.000	
	- övrigt	<u>34.000</u>	59.000
4800	Övriga utgifter		6.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>110.000</u>
	Anslagsbehov		557.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-200.000</u>
	Förslag		357.000

46.40.75. Grundreparationer (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		1.000.000

Momentet nytt.

För färdigställande av verkstadstillbyggnad samt för grundreparation av fastigheten vid Ålands sjömansskola föreslås ett anslag om 1.000.000 mark.

I budgeten för år 1998 upptogs under moment 46.40.20 anslag för en tillbyggnad av maskinverkstaden vid Ålands sjömansskola. Planeringen av verkstadstillbyggnaden visar att budgeterade medel för tillbyggnaden är otillräckliga.

Anslaget avser kostnader för bl.a. iordningställande av en ny datasal, tilläggsmedel för att kunna fullfölja utbyte av golv och avloppsstammar i kök, förnyande av styr- och reglerutrustningen i sport- och simhallens VVS-central, utbyte av fönsterkonstruktion på simhallens östra fasad, inledande av utbyte av elinstallationer i klassrum samt för grundreparationer i fastigheten.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	<u>1.000.000</u>
	Anslagsbehov	1.000.000

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 245	2 800 000	3 000 000
Inkomster	0	-200 000	-350 000
Nettoutgifter	1 245	2 600 000	2 650 000

Ålands sjösäkerhetscentrum skall bilda en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av sjösäkerhetsutbildningstjänster. Målsättningen är att i Ålands sjösäkerhetscentrum bedriva utbildning och övning under säkra förhållanden och med tidsenlig utrustning som förekommer ombord på fartyg. Utbildning i användning av säkerhetssystem är föreskriven i den internationella konventionen STCW-95.

Verksamheten avses förverkligad genom att sälja och köpa tjänster. Målgruppen är primärt sjöskolornas elever och rederiernas personal. I inledningsskedet kommer centret att i första hand erbjuda livbåtsmannakurser och Fast Rescue Boat-kurser. På sikt kommer kursverksamheten att breddas till att omfatta olika sjösäkerhetsutbildningstjänster som bl.a utbildningar i fartygs- och maskinrumssimulator, brandövning, radiokommunikation, BRM (Bridge Resource Management), samt krishantering.

Ålands sjösäkerhetscentrum inleder sin utbildningsverksamhet hösten 1999. Kursverksamheten genomförs inom Ålands sjömansskola tills utbildningen vid Ålands sjösäkerhetscentrum auditerats för att uppfylla de kvalitetskrav som ställs i STCW-95. Auditering genomförs efter att lagstiftning möjliggjort inrättande av centret. Under år 2000 beräknas kursverksamheten omfatta 20 kurser för studerande i landskapets skolor samt 20 kurser riktade till personal inom sjöfartsnäringen.

Hamnanläggningen med olika typer av livräddningsbåtar har färdigställts sommaren 1999. En livräddningsövningsanläggning i anslutning till Ålands sjömansskolas simhall är under projektering. Ett delanslag på 8.000.000 mark har för ändamålet reserverats i 1998 års budget. I föreliggande budgetförslag föreslås ytterligare anslag.

Verksamheten i den färdigställda hamnanläggningen förutsätter anställning av personal och medel för drift.

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	800.000	1.000.000

För verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum föreslås ett anslag om 1.000.000 mark. Vid dimensioneringen av anslaget har beaktats att ca 300.000 mark från tidigare års anslag kan användas för verksamheten år 2000.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill föreslås att den inrättade tjänsten som verksamhetsledare (lkl A 26) ombildas till en inrättad tjänst med avtalslön.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår även anslag för bl.a. avlönande av föreläsare.

Förutom de direkta lönekostnaderna ingår kostnader för driften.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	1	1	1
Tillfälliga tjänster		3	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	358.108	
	- tillfälliga tjänster	530.063	
	- övriga löner och arvoden	19.829	908.000
4100	Material och förnödenheter		195.000
4200	Hyror		20.000
4300	Inköp av tjänster		101.000
4800	Övriga utgifter		21.000
1125	Maskiner och inventarier		55.000
	Anslagsbehov		1.300.000
	Användning av tidigare års anslag		-300.000
	Förslag	1.000.000	

46.41.77. Livräddningsövningsanläggning (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.244,59	2.000.000	2.000.000

I 1998 års budget upptogs ett delanslag om 8.000.000 mark för utbyggnad av en bassäng för livräddningsutbildning invid eller i anslutning till Ålands sjömansskolas övningsbassäng. Byggandet av en livräddnings-övningsanläggning föreslogs som ett led i strävan att utveckla en komplett sjöfartsutbildning på Åland. Avsikten är att kunna tillgodose kraven på säkerhetsutbildning nu och inom en förutsägbar framtid.

Livräddningsövningsanläggningen planeras, en viss revidering av de ursprungliga planerna har vidtagits, utgående ifrån målsättningen att Ålands sjösäkerhetscentrum skall kunna erbjuda realistiska övningar under trygga förhållanden året om. I livräddningsövningsanläggningen ingår en övningsbassäng i storleksordningen 15 x 17 m med ett bassängdjup på 3,7 m. Den fria takhöjden i utrymmet har beräknats till 7 m. Bassängutrymmet ger möjlighet till övningar med livräddningsutrustning under simulerade miljöförhållanden med vind, vågbildning, regn, ljus- och ljudeffekter. Den livräddningsutrustning som kommer att användas i bassängen består av livflottstation och olika typer av flytredskap. I byggnaden ingår förutom bassäng ytterligare utrymmen för service, föreläsning och kansli samt sociala utrymmen. Den totala våningsytan är beräknad till 1.040 m². En preliminär kostnadsberäkning gjordes år 1997 utgående ifrån planerad anläggning. Kostnaderna beräknades enligt dåvarande kostnadsläge till 13.500.000 mark. I kostnadsberäkningen ingick kostnaderna för byggnaden men inte för utrustningen.

Projekteringen och detaljplaneringen av projektet pågår men har fördröjts till följd av förseningar i hamnprojektet men förväntas kunna färdigställas under år 1999.

Landskapsstyrelsen avser att utbjuda projektet på entreprenad och påbörja byggandet av livräddningsövningsanläggningen då detaljplaneringen färdigställts om inte förändringarna i kostnaderna är så betydande att landskapsstyrelsen anser att lagtingets bifall erfordras. Byggstart kan enligt nugällande tidsplan inledas hösten 2000. Landskapsstyrelsen föreslår att ett delanslag om ytterligare 2.000.000 mark upptas för livräddningsövningsanläggningen, varvid totalt 10.000.000 mark upptagits. Anslaget har dimensionerats utgående från de uppskattade byggkostnaderna under år 2000. Resterande anslag för slutförande av projektet föreslår landskapsstyrelsen att upptas i budgetförslaget för år 2001.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	2.000.000
	Anslagsbehov	2.000.000

46.42.

ÅLANDS YRKESSKOLA

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	17 890 323	19 893 000	20 750 000
Inkomster	-557 248	-600 000	-500 000
Nettoutgifter	17 333 075	19 293 000	20 250 000

Allmän målsättning

Direktionen för Ålands yrkesskola har lagt grunden till ett utvecklingsdokument för skolan. Utvecklingsarbetet kommer att fortsätta med förverkligandeplaner. Utvecklingsarbetet utgår från LL

om utbildning efter grundskolan (ÅFS 52/97) samt målsättningen i skolans reglemente, vilken formulerats på följande sätt:

Målsättningen med den yrkesinriktade och studieförberedande utbildningen vid Ålands yrkesskola är att skapa förutsättningar för ungdomarna att utveckla sådana kunskaper som är attraktiva på arbetsmarknaden och som krävs för fortsatta studier.

Entreprenörskap, kreativitet och nyskapande är begrepp som skall vara vägledande för utbildningen vid yrkesskolan.

Det pedagogiska arbetet inriktas på utökad ämnesintegration i syfte att uppnå intressanta och effektiva metoder för inläring.

De valbara ämnena skall utformas så att de studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier.

Allmän beskrivning av verksamheten

Läsåret 1999-2000 inleddes ett utbildningssamarbete med Ålands lyceum kring inriktningen datateknik inom utbildningsprogrammet inom el- och datateknik. Studerande på den datatekniska inriktningen är studerande vid Ålands yrkesskola, men deltar i studieförberedande studier vid lyceet. Antagningen av studerande till inriktningen har ökats från 12 till 16 studerande per år.

Antagningen av studerande inom den tekniska datautbildningen har ökats från 12 till 16 per år.

Läsåret 1999-2000 uppgår antalet studerande inom den tekniska datautbildningen till 41 och kommer successivt att öka till 48 från och med läsåret 2001-02.

Inom multimedia och kommunikation studerar för närvarande 30 ungdomar.

Tillsammans med multimedia och kommunikationsprogrammets 32 platser uppgår antalet utbildningsplatser inom IT-området till 80, fördelade på tre år. En utbildningssatsning inom IT-området som successivt genomförts för att möta företagets efterfrågan på utbildade medarbetare men också för att ge ungdomar en plattform att skapa egna arbeten inom ett område med stora men något svärdefinierade utvecklingsmöjligheter.

Skolans studerande ges numera möjlighet att avlägga prov för ADR-körtillstånd (transport av farligt gods) för intyg i "Heta arbeten" m.m. ADR-utbildningen ordnas i samarbete med åländska transportföretag och erbjuds även nya körkortsinnehavare.

Lärarbristen är ett akut problem. Andelen obehöriga lärare ökar samtidigt som kravet på pedagogiska kunskaper hos lärarkåren skärps. Anslaget för fortbildning av lärare har därför ökats, i första hand för

att skapa en viss pedagogisk grund för icke behöriga lärare. Direktionens ansvar för utvecklingsarbetet har ökat markant i och med att ansvaret för läroplanernas förnyelse överförts till direktionen (ÅFS 52/97). Den så kallade programreformen, som inleddes år 1995, med krav på flexibla lösningar, valbara ämnen och individuella studieplaner har även ökat arbetsmängden i skolan. Förlängning av studietiden har medfört att antalet studerande ökat och beräknas uppgå till 290 från och med läsåret 1999-2000.

År 2000 planeras ytterligare utökning av verksamheten i och med att träningsundervisning på gymnasialstadiet föreslås vid yrkesskolan i form av ett eget utbildningsprogram (ÅUS 1999:1). Antalet studieplatser har beräknats till 6. Målet för de yrkesfärdighets- eller sysselsättningsinriktade studierna på gymnasialstadiet skall vara att den studerande behärskar vissa färdigheter inom ett visst yrkesområde och efter avslutad skolgång kan verka i samhället, så långt det är möjligt utgående från de personliga förutsättningarna. Träningsundervisningen på gymnasialstadiet skall utgående från den enskilda studerandes behov och förutsättningar ge kunskap i att klara ett så självständigt och innehållsrikt framtida liv som möjligt vad beträffar boende, fritid, arbete och sysselsättning.

I rapporten föreslås att utbildningen inleds hösten 2000 i tillfälliga lokaler fram till att nya undervisningsutrymmen byggts i anslutning till yrkesskolan. Anslag för projektering av undervisningsutrymmen föreslås i föreliggande budgetförslag. Enligt planerna skall nybyggnaden vara klar under år 2001.

Intentionerna är också att kursverksamheten vid skolan skall aktiveras efter några år i träda.

Antalet studerande vid yrkesskolan har stabiliserats kring 270-290, fördelade på åtta utbildningsprogram som har yrkesskolan som hemvist. Med detta antal studerande är skolans lokaler utnyttjade till fullo.

Budgetåret 2000 beräknas antalet studerande uppgå till 296, fördelade på de olika programmen enligt följande:

	Klasser	Studerande
Bygg- och samhällsteknik	2	24
El- och datateknik	5	66
Fordons- och transportteknik	3	34
Frisör	1	12
Hotell och restaurang, studieår 1 och 2	3	39
Multimedia och kommunikation	2	30
Samhälleliga och sociala	3	48
Verkstads- och produktionsteknik	3	37
Yrkesträningsundervisning		<u>6</u>
	22	296

46.42.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
15.825.012,51	17.093.000	18.750.000

Under momentet föreslås ett anslag om 18.750.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlöande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlöande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för föredragshållare och direktionsarvoden.

År 2000 planeras ytterligare utökning av verksamheten i och med träningsundervisningen på gymnasialstadiet. För träningsundervisningen ingår anslag om 900.000 mark under momentet.

Kravet på förändrade pedagogiska kunskaper hos lärarkåren framstår som allt klarare. För att främja den interna kompetensutvecklingen föreslås ett utökat anslag för lärarfortbildning.

Under år 2000 fyller yrkesskolan 50 år, varför anslag för att utarbeta en jubileumsskrift samt för vissa festligheter föreslås.

Inköp av utbildningstjänster ökar kontinuerligt, främst från mindre företag med pedagogisk verksamhet på programmet. Anslaget för inköp av tjänster föreslås härvid höjt.

Anslaget för maskiner och inventarier inrymmer en viss modernisering av utrustningen samt nya stolar till skolans "festsal".

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	40	43	43
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1
Timlärare vid läsarets ingång			
Huvudsyssla	10	8	8
Bisyssla	5	5	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	9.688.428	
	- tillfälliga tjänster	1.527.187	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	128.364	
	- övriga löner och arvoden	<u>152.021</u>	11.496.000
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	200.000	
	- kontors- och skolmaterial	150.000	
	- litteratur	250.000	
	- livsmedel, drycker	700.000	

	- skyddskläder och annan skyddsutrustning	130.000	
	- rengöringsmedel och förnödenheter	85.000	
	- bränsle, smörjmedel och kemikalier	80.000	
	- värme, el och vatten	580.000	
	- byggnads-, el- och liknande material	350.000	
	- reservdelar och tillbehör	190.000	
	- övriga material och förnödenheter	<u>69.000</u>	2.784.000
4200	Hyror		220.000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparation och underhåll av byggnader	300.000	
	- reparation och underhåll av maskiner	100.000	
	- annonsering och tryckning	130.000	
	- post-, tele- och banktjänster	200.000	
	- utbildningstjänster för personalen	180.000	
	- renhållnings-, snöröjnings- och miljötjänster	110.000	
	- transporttjänster	700.000	
	- inkvarterings- och förplägnadstjänster	50.000	
	- utbildningstjänster	130.000	
	- hälsovårdstjänster	40.000	
	- övriga tjänster	<u>100.000</u>	2.040.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	80.000	
	- fastighetsskatt	40.000	
	- övrigt	<u>20.000</u>	140.000
1112	Immateriella rättigheter		120.000
1125	Maskiner och inventarier		1.050.000
	Träningsundervisning, ospecificerat		<u>900.000</u>
	Anslagsbehov		18.750.000

46.42.74. Tillbyggnad för träningsundervisningen (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		500.000

Momentet nytt.

Landskapsstyrelsen föreslår i enlighet med kapitelmotiveringen att träningsundervisningen på gymnasialstadiet skall förläggas vid yrkesskolan. Detta innebär att lämpliga undervisningsutrymmen erfordras. Härvid föreslås ett inledande anslag om 500.000 mark för planering och projektering av särskilt anpassade utrymmen för träningsundervisningen.

Tillbyggnaden är tänkt att fungera som utgångspunkt för lärandet. Strävan är dock att så långt som möjligt utnyttja befintliga lokaler och miljöer så som t.ex. mat- och gymnastiksal. Det totala behovet av tillbyggnad beräknas uppgå till 300 m² inrymmande bl.a. undervisnings-, grupp- och arbetsrum, sociala utrymmen, materialrum samt entré.

Projektet beräknas enligt en grov kostnadsuppskattning uppgå till 5.000.000 mark. Avsikten är att förverkliga tillbyggnaden under år 2001.

Dispositionplan:

1122	Byggnader	<u>500.000</u>
	Anslagsbehov	500.000

46.42.75. Grundreparationer (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.065.310,56	2.000.000	1.500.000
	tb 800.000	

I budgeten för år 1999 upptogs anslag för att förnya ventilationssystemet i huvudbyggnadens återstående del (etapp 3). Då arbetet visade sig vara för omfattande för kunna genomföras sommaren 1999 måste en förskjutning i tidsplanen göras.

Detta innebär att etapp 4, ventilationsombyggnaden i verkstadsflygeln, inte kan förverkligas sommaren 2000 som tidigare planerats. I stället föreslås resterande arbeten på etapp 3 att förverkligas sommaren 2000. För att färdigställa etapp 3 samt för inledande planering av etapp 4 föreslås ett anslag om 1.500.000 mark. Etapp 4, föreslås förverkligas sommaren 2001.

Därefter skulle samtliga ventilationsaggregat i huvudbyggnaden och i verkstadsflygeln vara utbytta mot nya aggregat med värmeåtervinning och modern datastyrning. Kockflygelns ventilationsaggregat avses dock ytterligare kompletterad med ny automatik.

Dispositionplan:

1122	Byggnader	<u>1.500.000</u>
	Anslagsbehov	1.500.000

46.44. ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	4 417 715	5 613 000	5 548 000
Inkomster	-521 269	-1 257 000	-530 000

Nettoutgifter	3 896 446	4 356 000	5 018 000
---------------	-----------	-----------	-----------

Målsättning

Målet med den yrkesinriktade utbildningen vid Ålands naturbruksskola är att skapa förutsättningar för studerande att utveckla sådana kunskaper och färdigheter som är nödvändiga för att verka som egna företagare eller anställda inom yrkesområdet och som krävs för fortsatta studier.

Undervisningens innehåll skall utformas så att den gagnar näringslivet och dess utvecklingsmöjligheter på den åländska landsbygden. Miljöfostran betonas i undervisningen. Likaså är entreprenörskap, kreativitet, nyskapande och internationalism begrepp som är vägledande för utbildningen.

Det pedagogiska arbetet inriktas på en ökad ämnesintegration för att därigenom uppnå en effektivare inläring samt bättre helhetssyn för studerande. De valbara ämnena utformas så att studerande kan bredda sitt yrkeskunnande eller förbereda sig för fortsatta studier. Skollägenheten Jomala gård och Ålands svinavelsstation skall ses som resurser för utbildningen och för detta ändamål utnyttjas på bästa möjliga vis. Skolan verkar för en levande landsbygd på Åland genom att bedriva fortbildning och annan utåtriktad verksamhet inom ramen för Ålands landsbygdscentrum.

Verksamheten

Utbildningsprogrammet för naturbruk omfattar 120 studieveckor och ger behörighet för yrkesinriktad utbildning på högre nivå. Inom utbildningsprogrammet erbjuds två inriktningar; lantbruk (jord, skog och trädgård) och hästhållning.

En ettårig trädgårdsutbildning för vuxna med genomgången gymnasialstadietutbildning som antagningskriterium inleds våren 2000. Utbildningen genomförs delvis som distansstudier och skall ge kunskaper i odling av grönsaker, frukt och bär för företagare.

Hösten 2000 planeras en ettårig yrkesinriktad hästskötartutbildning på gymnasialstadienivå. Utbildningen är en kompletteringsutbildning och förutsätter som grund en genomgången gymnasialstadietutbildning. Såväl denna som hästinriktningen i det treåriga naturbruksprogrammet genomförs i samarbete med en privat ridskola.

Hösten 1998 startade även en 40 veckors grundutbildning i lantbruk för personer med minst 3 års arbetserfarenhet inom branschen. Undervisningen görs delvis på distans. Utbildningen pågår under 2 läsår och beräknas avslutas våren 2000.

Antalet studerande under år 2000 uppskattas till:

Utbildning

Antal studerande

	vt	ht
Utbildningsprogrammet för naturbruk		
- inriktningarna hästhållning och lantbruk	40	48
Hästkötutbildning, gymnasialstadiebaserad	-	10
Grundutbildning i lantbruk, vuxen	13	-
Trädgårdsutbildning, gymnasialstadiebaserad, vuxen	<u>12</u>	<u>12</u>
	65	70

Naturbruksskolan har de senaste 10 åren bedrivit lägerskolverksamhet. Verksamheten är mycket intressant och omtyckt för lågstadieskolor i Finland, Sverige och på Åland. För att uppnå kvalitet samarbetar skolan med Ålands 4H-distrikt. Fyra lägerskolor är inbokade till våren och hösten 2000. Skolan bedriver även en omfattande kursverksamhet.

46.44.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
4.415.556,63	5.263.000	4.898.000

Under momentet föreslås ett anslag om 4.898.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av timlärare för ordinarie utbildningsprogram och kursverksamhet samt i övriga löner och arvoden anslag för direktionens arvoden.

Anslaget för inköp av tjänster avser bl.a. utbildningstjänster från ridskola och handledarersättning när studeranden är på arbetsplatsförlagd praktik samt inköp av utbildning för kursverksamhet.

Anslaget för maskiner och inventarier avser anskaffning av avsvainingskåp till köket samt utbyte av klassrumsmöbler.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	6	7	7
Personal i arbetsavtalsförhållande	8	9	9
Timlärare vid läsarets ingång			
Huvudsyssla	1	1	1
Bisyssla	4	5	5

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.426.168	
	- tillfälliga tjänster	446.373	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	1.085.836	
	- övriga löner och arvoden	43.623	
	- övriga personalutgifter	<u>10.000</u>	3.012.000

4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	24.000	
	- kontors- och skolmaterial	40.000	
	- litteratur	97.000	
	- livsmedel, drycker	250.000	
	- värme, el och vatten	230.000	
	- byggnadsmaterial	25.000	
	- övrigt	<u>137.000</u>	803.000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	61.000	
	- trycknings-, annonserings-, post- och teletjänster	159.000	
	- personalutbildning	30.000	
	- utbildningstjänster	654.000	
	- övrigt	<u>90.000</u>	994.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	47.000	
	- representation	2.000	
	- övrigt	<u>10.000</u>	59.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>30.000</u>
	Anslagsbehov		4.898.000

46.44.74. Flisvärmeanläggning (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.157,98	tb 350.000	

Momentet utgår.

46.44.75. Renovering av fastighet (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		650.000

Momentet nytt.

Inför uppstartningen av Ålands landsbygdscentrums verksamhet renoverades gamla skolhusets första och andra våning sommaren 1996. Samtliga tillgängliga kontorsutrymmen är nu tagna i bruk av organisationer med verksamhet som är inriktad på landsbygden och brist på kontorsutrymmen har uppstått. För att verksamheten skall kunna fortsätta att utvecklas fordras sålunda tilläggsutrymmen. Landskapsstyrelsen föreslår därför att gamla skolhusets tredje våning renoveras varvid 6 kontorsrum och ett konferensrum för 25 -30 personer eller sammanlagt ca 170 m² iordningställs. För ändamålet föreslås ett anslag om 650.000 mark.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	650.000
	Anslagsbehov	650.000

46.46. ÅLANDS HUSMODERSSKOLA

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 524 734	2 490 000	1 920 000
Inkomster	-127 884	-61 000	-74 000
Nettoutgifter	1 396 851	2 429 000	1 846 000

Ålands husmodersskola har som huvuduppgift att ge unga människor mognad och styrka att möta sina livsuppgifter både i hemmet och samhället. Trots den snabba utvecklingen på de hushålls- och livsmedelstekniska områdena strävar husmodersskolan att också på 2000-talet bedriva utbildning för bevarande av hemkulturen i ett samhälle präglad av sjöfart, turism och informationsteknologi.

I Ålands husmodersskola erbjuds utbildning i huslig ekonomi, textilslöjd och barnavård. Utbildningen skall ges på ett sådant sätt att

- de studerande ökar sin kompetens att sköta ett hem och eget boende till gagn både för sig själv och samhället
- kunskaperna förvärvas till övervägande delen genom praktiskt arbete
- traditionella hantverksmetoder och modern teknik förenas och ger de studerande förutsättningar till att skapa goda produkter inom textilslöjd och huslig ekonomi
- kunskaperna i barnaföstran ger de studerande kompetens att arbeta som familjedagvårdare
- de studerande utvecklar sin kreativitet, initiativförmåga och ansvarskänsla
- insikter ges i företagsamhet och ekonomiskt tänkande
- miljöfostran, medmänsklighet och respekt för andra kulturer betonas i all verksamhet
- studierna blir både yrkesorienterande och studieförberedande
- de studerande får en positiv attityd till fortsatt utbildning med ökade förutsättningar att lyckas
- studieplatser kan erbjudas för vuxenstuderande.

För att öka intresset för skolan på ungdomsstadiet görs ansträngningar för att höja värdet på avgångsbetyget i samband med branschriktade fortsatta studier och att öka samarbetet med de mottagande skolorna. Ett samarbete har bl.a. inletts med Ålands värdintitut.

Inför 2000-talet kommer skolan att ha flere och mera ändamålsenliga undervisningsutrymmen som inreds på skolhusets andra våning under år 1999. Detta ger ökade möjligheter till förnyelse av den ettåriga utbildningen och till en eventuell ökning av vuxenutbildningen.

En grundkurs för familjedagvårdare ordnas inom den ettåriga utbildningen. Studieplatser för vuxenstuderande erbjuds inom grundkursen.

Utbildning i landsbygdsturism anordnas fortsättningsvis för vuxenstuderande inom ramen för projektet "Landsbygdsturism med äländska traditioner". Projektet är 3-årigt och avslutas våren 2001.

För att tillfredsställa samhällets stora behov av utbildad städpersonal avser landskapsstyrelsen att inleda en serie utbildningstillfällen vid husmodersskolan som skall utnyttas i möjligheterna att avlägga fristående yrkesprov för yrkesexamen för anstaltsvårdare.

Beräknat antal studieplatser under budgetåret:

Ettårigt utbildningsprogram	1 klass	16 studerande
Familjedagvårdare, vuxen		6 studerande
Landsbygdsturism, vuxen	2 grupper	12 + 12 studerande

46.46.20.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.524.734,11	1.540.000	1.920.000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.920.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill föreslås tjänstebenämningen för lärare i kvinnlig slöjd ändrad till lektor i textilslöjd (lkl C45) samt likaså tjänstebenämningen vaktmästare-gårdskarl ändrad till fastighetsskötare (lkl A13). Förändringen föranleder ej några merkostnader.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av bl.a. timlärare, elevhemsövervakare och kökshjälp. I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande ingår anslag för avlönande av semestervikarie samt i övriga löner och arvoden direktionsarvoden.

Anslaget för inköp av tjänster gäller främst underhåll av byggnader och inventarier, administrativa kostnader och marknadsföring samt inköp av kuratorstjänst. Underhåll av byggnader gäller i första hand byte av värmepannor med tillhörande utrustning.

Ålands husmodersskolas internat och gårdsplan är delvis belägna på tomtmark som ägs av Saltviks kommun. Föreslås därför att ca 1.000 m² tomtmark kan köpas av Saltviks kommun.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	2½	2½	2½
Tillfälliga tjänster	1	2	2
Timlärare vid läsarets ingång			
Bisyssla	4	5	6

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	564.787	
	- tillfälliga tjänster	397.147	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	10.915	
	- övriga löner och arvoden	21.151	
	- övriga personalutgifter	<u>2.000</u>	996.000
4100	Material och förnödenheter		
	- livsmedel och drycker	75.000	
	- värme, el och vatten	82.000	
	- övrigt	<u>68.000</u>	225.000
4200	Hyror		
	- för maskiner och utrustning		1.000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	353.000	
	- trycknings-, annonserings- och teletjänster	40.000	
	- övrigt	<u>68.000</u>	461.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	29.500	
	- övrigt	<u>7.500</u>	37.000
1120	Jordområden		15.000
1125	Maskiner och inventarier		
	- möbler och ADB-maskin		35.000
	Utbildning i landsbygdsturism		<u>150.000</u>
	Anslagsbehov		1.920.000

46.46.74. Inredning av skolans vind (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	950.000	

Momentet utgår.

46.48. ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	8 026 439	9 341 000	8 523 000
Inkomster	-1 062 386	-836 000	-900 000
Nettoutgifter	6 964 053	8 505 000	7 623 000

Målsättningen med den yrkesinriktade utbildningen vid hotell- och restaurangskolan är att med föreskriven grundutbildning som bas ge och utveckla sådana kunskaper och färdigheter som ger kompetens för arbete inom hotell- och restaurangbranschens olika sektorer samt för

fortsatta studier.

Denna målsättning uppnås genom

- att ge de studerande en gedigen utbildning som ger beredskap för framtida utmaningar på det lokala och det internationella planet
- att i all utbildning sträva efter ökad initiativförmåga och kreativitet samt eget ansvar
- att stärka de studerandes sociala kompetens samt känsla för sin yrkesroll genom att kontinuerligt låta de studerande tillämpa nya kunskaper och färdigheter i verkliga arbetsituationer i skolan och i samarbete med näringslivet
- att ge de studerande goda insikter i miljöarbete samt företagsamhet, företagsekonomi och företagsvillkor
- att upprätthålla och kontinuerligt utveckla lärarnas yrkesfärdighet och pedagogiska kompetens.

Beskrivning av verksamheten

Vid gymnasialstadiereformens genomförande läsåret 1995-96 utsågs hotell- och restaurangskolan till ansvarig skola för det treåriga utbildningsprogrammet inom hotell- och restaurangbranschen. I praktiken innebär det att skolan ansvarar för utbildningen och förverkligandet av läroplanens målsättningar och fungerar som utexaminerande skola. Administrativt är programmet integrerat i tre skolor Ålands yrkesskola (ÅY), Ålands sjömansskola (ÅSS) och Ålands hotell- och restaurang-skola (ÅHRS). Under de två första studieåren är utbildningen i huvudsak förlagd till ÅY och ÅSS medan det tredje året i sin helhet är förlagt till ÅHRS som har ålagts ansvaret för utbildningens slutnivå.

Utbildningsprogrammet inom hotell- och restaurangbranschen erbjuder två inriktningalternativ: kock eller servitör. Läsåret 2000-2001 tas 36 studerande från yrkes- och sjömansskolan in automatiskt till det tredje studieåret. Därtill sker en kompletterande antagning av 16 studerande med en tidigare tvåårig grundutbildning inom branschen. Inom ramen för programmet antar direktionen även årligen studerande med student- eller gymnasieexamen som grundutbildning till en kompletteringsutbildning med inriktningalternativen servitör eller hotell- och konferenspersonal.

Den högre utbildningen i restaurangadministration övergår under budgetåret 2000 i sin helhet i yrkeshögskoleprogrammet för hotell- och restaurangservice, 160 sv, inom Ålands yrkeshögskola. Samarbetsavtalet med Svenska handelshögskolan upphör därmed formellt under våren 2000. Ett fortsatt samarbete i syfte att bredda utbildningen med ett inriktningalternativ för turism kommer att diskuteras och kan aktualisera ett fortsatt samarbete.

Utbildningskapacitet år 2000

Utbildningsprogram inom hotell- och restaurangbranschen
Tredje studieåret - kompletteringsutbildning 40 sv

Utbildning	Antal klasser	Antal studerande	
		vt	ht
Kock/grundexamen i matservice 40 sv	2	30	36
Servitör	1	12	16
Servitör (gymnasiebaserad)	1	16	16
Hotell- och konferenspersonal (gymnasiebaserad)	1	16	16
Vinkypare-Sommelier (ny) 20 sv	1	-	12
Restaurangadministration, 120-160 sv, årskurs 4	-	5	-
Utbildningsprogram inom ramen för Ålands yrkeshögskola YH-program för hotell- och restau- rangservice 160 sv, årskurs 1 - 4			
	3-4	37	51

De studerande i årskurs 4 i restaurangadministration är inskrivna vid ÅHRS men studerar i enlighet med samarbetsavtalet vid Svenska handelshögskolan i Vasa. Efter vårterminen 2000 upphör restaurangadministrationsutbildningen och den högre utbildningen vid skolan överförs i sin helhet till samarbetsnätverket Ålands yrkeshögskola.

46.48.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
7.514.436,48	8.818.000	8.000.000

Föreslås ett anslag om 8.000.000 mark varvid beaktats att 1.000.000 mark används av tidigare års anslag.

Anslaget för personalutgifter avser avlöande av personal enligt bilaga 5.

I och med att gymnasialstadiereformen nu är helt genomförd vid skolan och hotell- och restaurangprogrammet klargjorts, kan behovet av lärare förutses på något längre sikt. Föreslås därför att en tjänst som lektor (yrkesämnen) inrättas med undervisning i hotellteknik, kundservice och restauranglära (lkl C44) fr.o.m. 1.8.2000. Motsvarande lärarutgifter har tidigare upprätthållits med anslag för timplärare.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlöande av timplärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. kursverksamhet och direktionsarvoden.

Anslaget för material och förnödenheter avser bl.a. kostnader för livsmedel och drycker. Anslaget har beräknats så att en övergång till ekologiska produkter i elevbespisning och inom övningsundervisningen

möjliggörs.

Anslagen för hyror har utökats p.g.a. att ett nytt leasingavtal för datasystem med tillhörande programvara tecknats för tre år framåt, fr.o.m. den 1.8.1999. Merkostnaden för det nya leasingavtalet jämfört med föregående år är 120.000 mark.

Anslaget för inköp av tjänster avser bl.a. kostnader enligt avtal för det frivilliga fjärde studieåret med Svenska handelshögskolan i Vasa. Anslaget har beräknats för 5 studerande under vårterminen 2000. Skolans andel av driftskostnaderna för datanätverket har beräknats uppgå till 50.000 mark. Därtill har anslag om ca 30.000 mark beaktats för serviceavtal för skolans nya datasystem, jämte arvoden till specialföreläsare inom olika fördjupningsområden, kostnader för lärar- och personalfortbildning, studiesociala förmåner för studerande samt diverse övriga tjänster.

Ett anslag om 40.000 mark föreslås för oförutsedda kompletteringar av maskiner och inventarier.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	13	16	17
Tillfälliga tjänster		1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	4
Timlärare vid läsarets ingång			
Huvudsyssla	6	3	2
Bisyssla	5	5	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	4.095.596	
	- tillfälliga tjänster	1.048.051	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	582.307	
	- övriga löner och arvoden	288.046	
	- övriga personalutgifter	<u>11.000</u>	6.025.000
4100	Material och förnödenheter		
	- livsmedel och drycker	757.000	
	- värme, el och vatten	410.000	
	- övrigt	<u>190.000</u>	1.357.000
4200	Hyror		681.000
4300	Inköp av tjänster		
	- byggnads-, reparations- och underhållstjänster	142.000	
	- trycknings-, annonserings-, post- och teletjänster	174.000	
	- renhållningstjänster	100.000	
	- utbildningstjänster	280.000	
	- övrigt	<u>121.000</u>	817.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	70.000	
	- övrigt	<u>10.000</u>	80.000
1125	Maskiner och inventarier		40.000
	Anslagsbehov		9.000.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-1.000.000</u>
	Förslag		8.000.000

46.48.21. Rörelseverksamhet (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
512.002,33	523.000	523.000

För rörelseverksamheten vid Ålands hotell- och restaurangskola föreslås 523.000 mark. I momentet ingår utgifter för löner, råvaror, dekorationer, tvätt, annonsering och tryckning m.m. Se även moment 36.48.21.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- övriga löner och arvoden		130.000
4100	Material och förnödenheter		
	- livsmedel och drycker	330.000	
	- övrigt	<u>20.000</u>	350.000
4200	Hyror		5.000
4300	Inköp av tjänster		33.000
4800	Övriga utgifter		5.000
	Anslagsbehov		523.000

46.50. ÅLANDS VÅRDINSTITUT

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	3 843 824	4 350 000	4 632 000
Inkomster	-253 629	-192 000	-230 000
Nettoutgifter	3 590 195	4 158 000	4 402 000

Målet för verksamheten vid Ålands vårdinstitut är att ge grundutbildning inom social- och hälsovård. Utbildning ges både på gymnasialstadie- och yrkeshögskolenivå. Utbildningen skall ge en bred yrkeskunskap som svarar mot de krav som samhället och arbetslivet ställer. Genom ett nära samarbete med arbetslivet skall utbildningen trygga samhällets behov av kompetent arbetskraft och bidra till utveckling av arbetslivet och företagandet inom sektorn. Skolans kontakter till aktuell kunskap och forskning samt det internationella nätverket skall också tjäna den åländska social- och hälsovården.

Under år 2000 pågår följande utbildningar vid Ålands vårdinstitut:

Utbildning	Antal klasser	Antal studerande vt	ht
Utbildningsprogram inom social- och hälsovård	3	43	42
Närvårdare, vuxenutbildning, 2-årig	1,5	14	28
Närvårdare, läroavtalsutbildning,			

2-årig	1	14	14
Utbildningsprogram inom vård, YH	2	<u>31</u>	<u>30</u>
		102	114

I en kartläggning över behovet av personal inom social- och hälsovården år 1996 konstateras att landskapets behovet av personal inom de närmaste 10 åren inte kan täckas med den kapacitet som vårdinstitutet har idag. Därtill kommer ett stort behov av utbildning för den personal som redan är anställd inom vårdbranschen men som saknar formell kompetens eller bör komplettera en äldre utbildning. Efter den gjorda kartläggningen har behovet av vårdpersonal ytterligare ökat.

Till närvårdarutbildning (120) sv på gymnasialstadienivå antas 14 studerande per år. Utbildningsreformen medför en särskilt stor - efterfrågan på närvårdarutbildning för personer med tidigare korta vårdutbildningar. Dessa kan söka till en kortare komplettering om 30 sv. Närvårdarutbildningens sista termin, 20 sv är inriktade studier. På grund av att arbetsmarknaden på Åland är begränsad är det inte ändamålsenligt att alla 14 platserna på inriktningalternativen är inom samma område. För att undvika att en stor del av de studerande måste söka sig till fastlandets skolor för att få önskad inriktning delas grupperna i två och erbjuds möjlighet till två olika inriktningar. Detta gagnar både arbetsmarknaden och ger möjlighet att studera på hemorten. Det kräver dock extra lärarresurser för delade grupper. Under år 2000 inleds även samarbete om läroavtalsutbildning.

För att svara mot det stora behovet av vuxenutbildning till närvårdare planeras att anta 14 studerande hösten 2000 för kvälls- och veckoslutsundervisning enligt läroplan för vuxenutbildning, 2 - 3 år.

Fortbildning och samarbete med arbetslivet utökas inom nuvarande kursverksamhet och med projekt.

Höstterminen 1999 och till vårterminen 2001 planeras en 20 sv kurs på deltid (10 sv/år) och distans för arbetshandledare inom hälso- och socialvård. Denna typ av handledarutbildning har inletts i de övriga nordiska länderna och gett goda resultat inom vården. Behovet av handledare är stort på Åland. Kursdeltagarna erlägger en avgift som utgör hälften av kursens verkliga kostnader.

46.50.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.843.824,23	4.350.000	4.632.000

Under momentet föreslås ett anslag om 4.632.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlöande av personal enligt bilaga 5.

På grund av stor efterfrågan på sjukskötare utökades utbildningen från höstterminen 1999 med en grupp studerande inom yrkeshögskoleprogrammet. Detta kräver en lektor i yrkesämnen (lkl C52) fr.o.m. 1.8.2000.

Därtill föreslås inrättande av en tjänst som lektor (matematik) (lkl C52) fr.o.m. 1.8.2000. Förutom undervisning i matematik och naturvetenskap ingår i arbetet uppgiften som dataansvarig.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlöande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för föreläsare och direktionsarvoden.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår som ny utgift ca 50.000 mark för vårdinstitutets andel av driftsutgifterna för landskapets datanätverk.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	7	7	9
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	1	1
Timlärare vid läsarets ingång			
Huvudsyssla	1	5	5
Bisyssla	4	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.994.887	
	- tillfälliga tjänster	905.511	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	109.714	
	- övriga löner och arvoden	<u>236.888</u>	3.247.000
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	70.000	
	- kontors- och skolmaterial	80.000	
	- litteratur	65.000	
	- livsmedel och drycker	25.000	
	- värme, el och vatten	45.000	
	- reservdelar och tillbehör	5.000	
	- övrigt	<u>15.000</u>	305.000
4200	Hyror		75.000
4300	Inköp av tjänster		
	- byggnads-, reparations- och underhållstjänster	30.000	
	- trycknings-, annonserings-, post- och teletjänster	110.000	
	- personaltjänster	6.000	
	- utbildningstjänster	40.000	
	- avfalls-, snöröjnings- och miljötjänster	10.000	
	- utbildningstjänster	234.000	
	- hälsovårdstjänster	40.000	
	- transporttjänster	210.000	
	- övrigt	<u>5.000</u>	685.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	60.000	
	- representation	5.000	

- övrigt	5.000	70.000
1125 Maskiner och inventarier		150.000
8202 Social- och hälsovård samt utkomstskydd		<u>100.000</u>
Anslagsbehov		4.632.000

46.52.**ÅLANDS HANDELSLÄROVERK**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	6 844 086	7 215 000	7 768 000
Inkomster	-598 488	-421 000	-585 000
Nettoutgifter	6 245 598	6 794 000	7 183 000

Kvalitativa mål

Utbildningen skall ge en bred bas för arbetsuppgifter inom handel och administration inom olika branscher. Utbildningen skall ge baskunskaper för ett livslångt lärande i syfte att ge de studerande förmåga och vilja att utveckla sig själva och bidra till utveckling av verksamheten.

Efter avslutad utbildning skall merkonomen självständigt kunna söka, bearbeta och delge information. Han/hon skall också ha förmåga att analysera och lösa problem.

En merkonom skall ha väl utvecklad förmåga att kommunicera både muntligt och skriftligt samt i sitt arbete kunna använda minst två främmande språk. Han/hon skall kunna använda olika dataprogram och utnyttja olika kommunikationsmedel. Eftersom åländska företag har många kontakter utåt, antingen i form av export av varor och tjänster eller i samband med turismen, är såväl språkkunskaper som en viss kännedom om andra kulturer nödvändig.

Utbildningen genomförs genom ett elevcentrerat arbetssätt. Vid Ålands handelsläroverk förverkligas detta genom att lärarna arbetar i lärarlag och som handledare. För de studerandes del innebär det att inläringen är en aktiv process med ett forskande arbetssätt, t.ex. genom projektarbeten.

Entreprenörskap, kreativitet och nyskapande skall vara vägledande begrepp för utbildningen vid Ålands handelsläroverk.

Ålands handelsläroverks utbildningsprogram vid Ålands yrkeshögskola skall bidra till utvecklingen av det åländska arbetslivet och regionens näringsliv genom utbildning, utvecklingsarbete och tillämpad forskning. Utbildningen skall fungera som en motor och kunskapsgenerator för utvecklingen genom att skapa en plattform för kompetensutveckling och en attraktiv och kreativ inlärmingsmiljö på Åland med nätverk för kommunikation och förstklassig undervisning. Utbildningen skall stimulera och etablera samarbete både lokalt, regionalt och internationellt för ett livskraftigt lärande landskap.

Utbildningsprogram/utbildningar

Under år 2000 beräknas i medeltal 142 elever studera vid handelsläroverket. De olika utbildningsprogrammen är enligt tabellen nedan.

	Klasser	vt	ht
Handel och administration (120 sv)	5-4	73	68
Studieförberedande med yrkesprofil			
Inom ekonomi och IT	1	-	16
Vuxenutbildning till merkonom (80 sv)	1	14	12
Vuxenutbildning till merkonom (distans)	1-2	8	18
Ekonomi och marknadsföring (140 sv, YH)	3-4	<u>31</u>	<u>44</u>
		126	158

Det nya utbildningsprogrammet "Ekonomi och Marknadsföring" 140 sv inom Ålands yrkeshögskola genomförs som en försöksverksamhet åren 1997-2001. Samarbetet med de övriga ingående skolorna utvecklas vad gäller kurser och lärare.

Ett nytt studieförberedande program med yrkesprofil (120 sv) föreslås vid Ålands handelsläroverk ht 2000. Programmet genomförs i samarbete med Ålands lyceum. Studierna vid Ålands handelsläroverk, ca 40 sv, är i huvudsak inriktade på ekonomiska ämnen och IT. Vid Ålands lyceum omfattar studierna minst 52 kurser. Utbildningen leder till examen på gymnasialstadienivå med angiven yrkesprofil samt studentexamen. Antalet nybörjarplatser på programmet är 16.

Under sommaren och hösten 1999 kommer ett modellbibliotek att byggas upp inom YH-programmet vid handelsläroverket. Biblioteket kommer sedan att stå modell för övriga program inom yrkeshögskolan.

En ny distansutbildning startade hösten 1998 för dem som är bosatta i skärgården. Dessa studerande följer samma läroplan som vuxenutbildningen och avlägger merkonomexamen samtidigt i maj 2000. Lärarna utvecklar olika pedagogiska och tekniska metoder för denna nya typ av undervisning.

Behovet av sysselsättningskurser minskar i och med att läget på arbetsmarknaden har förbättrats. Det som mest efterfrågas är sysselsättningskurser i Datorstödda arbetsuppgifter. Däremot är efterfrågan på kurser för datakörkort fortsättningsvis stor. Likaså är efterfrågan på uppdragsutbildningar fortsättningsvis stor.

Från och med höstterminen 2000 kommer studerande vid handelsläroverket att kunna välja kurser i historia och naturvetenskapliga ämnen vid lyceet för att bredda sin behörighet till

vidare studier. Likaså kan eleverna vid lyceet välja t.ex. kurser i turism och företagsverksamhet vid handelsläroverket.

46.52.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
6.819.455,89	7.215.000	7.768.000

Under momentet föreslås ett anslag om 7.768.000 mark. Anslaget avser löpande driftsutgifter.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av timlärare samt i övriga löner och arvoden anslag för bl.a. specialföreläsningar och direktionsarvoden.

Det föreslagna studieförberedande utbildningsprogrammet med yrkesprofil i samarbete med Ålands lyceum förväntas öka personalkostnaderna med 180.000 mark, varav 120.000 mark upptas under Ålands lyceum.

Under anslaget för hyror upptas bl.a. hyra till Ålands lyceum för våning 4 i den östra längan samt gymnastiksalen och hyror för maskiner och utrustning.

Under anslaget för inköp av tjänster ingår bl.a. vaktmäster- och gårdskarlstjänster, undervisningstjänster från övriga skolor, kurator, psykolog samt konsulttjänster. Därtill ingår elevernas fria skollunch samt reseersättningar samt som ny utgift skolans andel av driftsutgifterna för landskapets datanätverk.

Anslaget för övriga utgifter avser bl.a. fastighetsskatt, resekostnader samt patent- och licensavgifter.

Under anslaget föreslås 25.000 mark för införskaffande av programmet First Class, avsett för studier på distans.

Anslaget för maskiner och inventarier avser införskaffande av gardiner, komplettering av inredning till kunskapsverkstaden samt utrustning till auditoriet och datasalen. Därtill ingår utrustning som behövs för skötsel av skolhuset.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	10	10	10
Tillfälliga tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3
Timlärare vid läsarets ingång			
Huvudsyssla	5	6	6
Bisyssla	7	8	7

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	3.035.430	
	- tillfälliga tjänster	2.125.823	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	407.178	
	- övriga löner och arvoden	88.569	
	- övriga personalutgifter	<u>5.000</u>	5.662.000
4100	Material och förnödenheter		
	- kontors- och skolmaterial samt litteratur	130.000	
	- värme, el och vatten	208.000	
	- övrigt	<u>97.000</u>	435.000
4200	Hyror		133.000
4300	Inköp av tjänster		
	- trycknings-, annonserings- och teletjänster	104.000	
	- övriga personaltjänster	245.000	
	- utbildningstjänster	115.000	
	- övriga förplånadstjänster	288.000	
	- transporttjänster	165.000	
	- övrigt	<u>241.000</u>	1.158.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	23.000	
	- representation	1.000	
	- övrigt	<u>60.000</u>	84.000
1112	Immateriella rättigheter		25.000
1125	Maskiner och inventarier		
	- ADB-maskiner och kringutrustning	175.000	
	- möbler	6.000	
	- övrigt	<u>75.000</u>	256.000
8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd		<u>15.000</u>
	Anslagsbehov		7.768.000

46.52.75. Om- och tillbyggnad för Ålands handelsläroverk (R)

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

24.629,87

46.60. MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 225 162	1 627 000	2 198 000
Inkomster	-39 934	-60 000	-40 000
Nettoutgifter	1 185 228	1 567 000	2 158 000

Budgetförslaget för allmänna verksamheten innefattar kostnader av övergripande karaktär utan särskild sektionstillhörighet, såsom kostnader för diverse reparationsarbeten, resor, inventarier, bilar, magasinet i Godby etc.

Målsättningar för år 2000 är att

- fasadarbetena vid Tosarby stenhus slutförs med putsning. Under följande två år planeras restaureringsarbete av stenhusets trädgård, därefter färdigställande av interiör efter att beslut om användningsområde har fattats
- museibyråns databassystem byggs upp så att det kan börja användas under året
- beslutsunderlaget i centralmagasinsfrågan färdigställs.

46.60.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.174.885,09	1.627.000	2.198.000

Föreslås ett anslag om 2.198.000 mark för museibyråns allmänna verksamhet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av semestervikarie.

Anslag för underhålls- och reparationsarbeten på Västergårds i Sund föreslås fr.o.m. år 2000 belasta momentet 46.66.20. Likaså föreslås inkomsterna från hyran inkomma under momentet 36.66.20.

Förutom personalutgifter avser momentet

- lokalutgifter för magasinet i Godby och delvis museibyggnaden i Mariehamn 140.000
- underhålls- och reparationsarbeten på stenhuset i Tosarby, avseende bl.a. fasadarbeten 95.000
- kostnader för fotoverksamhet, inkl. inköp av viss utrustning 49.000
- resor och representation för kanslisektionen och landskapsantikvarien 28.000
- kostnader för utgivning av Åländsk Odling 60.000
- inventarier 70.000
- övrigt, såsom kostnader för bil, data, kopiering, kontorsmaterial etc. 130.000

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	1	1	5*
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	4

*3 tjänster överförda från moment 46.01.01 samt 1 tjänst tillfälligt överförd från moment 46.66.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	961.995	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>662.005</u>	1.624.000
4100	Material och förnödenheter		185.000
4200	Hyror		120.000

4300	Inköp av tjänster		149.000
4800	Övriga utgifter		
-	resor	25.000	
-	representation	3.000	
-	övrigt	<u>2.000</u>	30.000
1125	Maskiner och inventarier		90.000
	Anslagsbehov		2.198.000

46.62.**ÅLANDS MUSEUM**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 214 931	2 569 000	2 600 000
Inkomster	-248 850	-290 000	-290 000
Nettoutgifter	1 966 081	2 279 000	2 310 000

Ålands museum handhar museibyråns utåtriktade verksamhet i museibyggnaden. Målgrupper är såväl lokalbefolkningen som turister. Utställningsverksamheten innefattar förutom den permanenta basutställningen specialutställningar. I filmsalen visas film, video och bildspel samt hålls föredrag, andra publika evenemang och möten. Utställningar av egen produktion exporteras.

Målsättningar för år 2000 är

- fortsatt partiell renovering och förnyelse av basutställningen
- förnyelse av belysning i basutställningen
- specialutställningsverksamhet i enlighet med tidigare upplagd strategi där lokalt varvas med utställningar utifrån. Två specialutställningar per år ges särskilda resurser; en sommartid och en under lågsäsong
- att museets bibliotek och arkiv (foton, band, skivor, film och arkivalier) skall betjäna såväl forskare som allmänhet
- att marknadsföringen av museét ges hög prioritet och olika kanaler för reklam används, så som turistbroschyrer, annonser i lokaltidningar, affischering etc
- ökad satsning på samarbete med skolor och föreningar
- ökat samarbete med övriga museér i landskapet
- caféförsäljning i liten skala i egen regi
- utgivning av museifolder och besöksguide
- utgivning av publikationer i anslutning till utställningsverksamheten
- produktion av produkter för museishopen
- IT-utveckling; förbättrade hemsidor och snabbare uppdatering av informationen
- fortsatt katalogisering och skötsel av naturaliasamlingen
- att åtgärder vidtas för förbättringar av museiparken och museés entré utvändigt.

46.62.20.**Verksamhetens utgifter (VR)**

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

2.159.038,64

2.569.000

2.600.000

Föreslås ett anslag om 2.600.000 mark för Ålands museum.

Anslaget för personalutgifter avser anslag för avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av museivakter 14 månader.

Av anslaget avser

- ca 1.525.000 mark personalutgifter
- ca 200.000 mark utgifter för referensbibliotek och arkiv
- ca 500.000 mark för specialutställningar och basutställningen, museiparkens och entréns planering
- ca 106.000 mark för museibroschyr/folder
- ca 270.000 mark för övriga utgifter för materialinköp, konservering, marknadsföring, Lek och Lär, filmsal, caféverksamhet m.m.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	7	7	7
Tillfälliga tjänster	1	1	1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.205.179	
	- tillfälliga tjänster	<u>319.821</u>	1.525.000
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	150.000	
	- litteratur	110.000	
	- övrigt	<u>45.000</u>	305.000
4200	Hyror		120.000
4300	Inköp av tjänster		
	- tryckningstjänster	175.000	
	- annonserings-, marknadsförings- och reklamtjänster	150.000	
	- övrigt	<u>140.000</u>	465.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	16.000	
	- representation	5.000	
	- övrigt	<u>49.000</u>	70.000
1125	Maskiner och inventarier		
	- ADB-maskiner och kringutrustning	90.000	
	- audiovisuella maskiner	<u>25.000</u>	<u>115.000</u>
	Anslagsbehov		2.600.000

46.64.

ÅLANDS KONSTMUSEUM

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	599 796	610 000	655 000
Inkomster	-34 357	-20 000	-35 000
Nettoutgifter	565 440	590 000	620 000

Ålands konstmuseum har en unik ställning som specialmuseum för konst med åländsk anknytning i vid bemärkelse.

Intresset för museets utställningsverksamhet är stort. Den permanenta basutställningen röner uppskattning tack vare sin provinsiella inriktning. I sitt slag är basutställningen unik. Det kontinuerliga bytet av specialutställningar stimulerar det lokala konstintresset. Utställningsprogrammet är omväxlande med visningar av olika konstformer, traditionellt måleri, grafik och textilkonst.

Konstmuseet avser att fortsätta med att visa intressanta och högklassiga utställningar. Det har visat sig vara lyckat att till några utställningar kalla specialister, som kuratorer. Dessa kan ge nya infallsvinklar till materialet så att utställningen får en speciell prägel. Detta för att stimulera intresset för konstmuseets verksamhet.

En av museets viktigaste uppgifter är att fortgående dokumentera dagens verksamma åländska konstnärers produktion. Genom att kontinuerligt göra inköp av dem skapas en helt unik samling åländsk konst, en samling som ger Ålands konstmuseum en särprägel. I den mån tillfälle ges bör även samlingarna av äldre konst kompletteras, vilket dock försvåras av att sådana konstverk sällan finns till salu och då betingar ett relativt högt pris.

En viktig del av museets verksamhet är att vårda, underhålla och restaurera de konstverk som finns i museets ägo. Målsättningen för år 2000 är att genomföra en sakkunnig granskning av samtliga konstverk i samlingen. På basen av denna undersökning kommer restaurering och renovering av de enskilda verken att inledas.

46.64.20.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
566.844,11	595.000	625.000

Föreslås ett anslag om 625.000 mark för verksamheten vid Ålands konstmuseum.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår anslag i övriga löner och arvoden för anlåtande av - konservator översyn och konservering av museets samlingar.

Förutom anslag för personalutgifter föreslås 130.000 mark för inköp av konst samt 95.000 mark för övriga utgifter.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	365.000	
	- övriga löner och arvoden	<u>35.000</u>	400.000
4100	Material och förnödenheter		20.000
4200	Hyror (för utställningar)		25.000
4300	Inköp av tjänster		25.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	12.000	
	- representation	<u>3.000</u>	15.000
1125	Maskiner och inventarier		10.000
1008	Övrig landskapsegendom (inköp av konst)	<u>130.000</u>	
	Anslagsbehov		625.000

46.64.70. Inköp av konst med donationsmedel (RF)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
8.052,21	8.000	5.000

Anslaget avser inköp av konst med medel ur Irene och Halvdan Stenholms donationsfond.

Dispositionsplan:

1008	Övrig landskapsegendom	5.000
	Anslagsbehov	5.000

46.64.88. Inköp av värdepapper med donationsmedel (RF)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
24.900,00	7.000	25.000

Anslaget avser inköp av värdepapper med medel ur Irene och Halvdan Stenholms donationsfond. Ökningen av anslaget föräns av förändrade redovisningsprinciper.

Dispositionsplan:

1130	Värdepapper	25.000
	Anslagsbehov	25.000

46.66. KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	6 257 551	8 071 000	7 285 000
Inkomster	-862 581	-770 000	-858 000

Nettoutgifter	5 394 971	7 301 000	6 427 000
---------------	-----------	-----------	-----------

Platskontoret i Kastelholm förvaltar landskapets fastigheter inom Kastelholms och Bomarsunds fornminnesområden, bedriver restaureringsarbete vid Kastelholms slott och Tosarby stenhus, ansvarar för underhåll av Kastelholms kungsgård, Jan Karlsgården med värdshuset och småbåtshamnen och för Bomarsunds fästningsruiner. Platskontorets antikvariska personal handhar och utvecklar den museala och publika verksamheten inom fornminnesområdena samt bedriver historisk, byggnadshistorisk och arkeologisk forskning.

Huvudmålet för år 2000 är att avsluta restaureringsarbetena inom slottets huvudborg så att hela anläggningen kan öppnas för allmänheten år 2001. Detta kräver, förutom att det byggnadstekniska arbetet slutförs, att även den publika delen av projektet fullföljs. Efteråt, kommer byggnadsinsatserna att fokuseras kring det kontinuerliga underhållet av slottsanläggningen. Parallellt med att restaureringsarbetet i slottet avslutas kommer den södra delen av slottsholmen att frigöras för nya, helst publika funktioner vilka under verksamhetsåret skall planeras i samråd med den ny tillsatta Delegationen för Kastelholms- och Bomarsunds fornminnesområden.

Projekteringsarbetet för Besökarcentrum för Kastelholmsområdet på Ribacka pågår som bäst och anläggningen beräknas stå klar år 2000.

Platskontorets personal strävar till att vid sidan av utveckling av de redan aktuella publika och museala aktiviteter såsom "Årets Konstnär", teaterföreställningar, konserter, historisk vecka, utställningar, marknader, hantverkar- och aktivitetsdagar och kulturaftnar, skapa förutsättningar för nya evenemang med lokal historisk förankring i fornminnesområdet.

46.66.20.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
4.181.023,45	4.807.000	5.440.000

För verksamheten på Kastelholms fornminnesområde föreslås ett anslag om 5.440.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av sommarpersonal.

Personal som avlönas under momentet tjänstgör även på Bomarsunds fornminnesområde.

Markskötsel inom fornminnesområdena sker med köp av externa tjänster, varvid verksamhetsanslaget exklusive avlöningsutgifterna, d.v.s. totalt ca 1.600.000 mark har planerats använt enligt följande ungefärliga fördelning:

Delegationen	10.000
Byggnadernas drift	400.000
Reparation och underhåll av byggnader	50.000
Kastelholms kungsgård (underhåll)	40.000
Underhåll av fornminnesområdet	120.000
Musei- och publikverksamhet	80.000
Forskningsarbete	80.000
Resor	30.000
Besökarcentrum på Ribacka	360.000
Övriga utgifter	90.000
Utbyte av bil	140.000
Elinstallationer i kungsgårdens fähus	200.000

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster(*1 vakant)	9*	9	8**
Tillfälliga tjänster			1
Personal i arbetsavtalsförhållande	5 ½	6	7

**1 tjänst tillfälligt överförd till moment 46.60.20.

Dispositionspan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.629.467	
	- tillfälliga tjänster	189.131	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	2.010.402	
	- övriga personalutgifter	<u>12.000</u>	3.841.000
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	44.000	
	- värme, el och vatten	200.000	
	- byggnadsmaterial	215.000	
	- reservdelar och tillbehör	35.000	
	- övrigt	<u>66.000</u>	560.000
4300	Inköp av tjänster		
	- byggnads-, reparations- och underhållstjänster	399.000	
	- tryckningstjänster	25.000	
	- annonserings-, reklam- och marknadsförings-		
	tjänster	37.000	
	- teletjänster	35.000	
	- avfalls-, snöröjnings- och miljötjänster	29.000	
	- expert- och utredningstjänster	45.000	
	- transporttjänster	36.000	
	- övrigt	<u>45.000</u>	651.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	43.000	
	- representation	3.000	
	- övrigt	<u>18.000</u>	64.000
1125	Maskiner och inventarier		
	- bil	140.000	
	- övrig inredning (besökarcentrum)	120.000	
	- övrigt	<u>64.000</u>	324.000
	Anslagsbehov		5.440.000

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
78.928,13	154.000	145.000

Anslaget avser utgifter för produktion och tryckning av böcker och broschyrer, ca 50.000 mark, samt produktion och försäljning av souvenirer, ca 35.000 mark. Kulturaktiviteterna i slottet och på friluftsmuseét kommer att utvecklas vidare i form av teaterföreställningar ("Spöktimme"), aktivitetsdagar, konserter, kulturaftnar m.m. för vilka beräknas ca 40.000 mark. Anslaget avser även ersättningar för extra öppethållning av slottet i samband med aktiviteter, extra grupper och representation, ca 20.000 mark.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter - övriga löner och arvoden	25.000
4100	Material och förnödenheter	25.000
4300	Inköp av tjänster	45.000
4800	Övriga utgifter	50.000
	Anslagsbehov	145.000

46.66.74. Byggnad av Vaktstugan vid slottet (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
303.188,56	560.000	

Momentet utgår. Projektet är avslutat, varvid driftsutgifter för Porthuset har beaktats under moment 46.66.20.

46.66.75. Slottets restaurering (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.694.411,25	2.550.000	1.700.000

Föreslås ett anslag om 1.700.000 mark för att avsluta restaureringen av slottet.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår anslag för entreprenader, konsultarvoden, anskaffning av byggnadsmaterial, inköp av och hyror för maskiner och verktyg samt för förverkligande av den museala delen av projektet (skyltar, installationer m.m.).

	År 1998	År 1999	År 2000
Tillfälliga tjänster	1	1	
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande	725.000	
	- övriga personalutgifter	<u>7.000</u>	732.000
1002	Byggnader		918.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>50.000</u>
	Anslagsbehov		1.700.000

46.68.**BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	649 890	901 000	1 194 000
Inkomster	-64 529	-40 000	-384 000
Nettoutgifter	585 361	861 000	810 000

Verksamheten på Bomarsunds fornminnesområde har som huvudsyfte att bevara fornlämningarna, att underhålla ruinerna och anläggningarna på antikvariskt korrekt sätt och att tillgängliggöra området för besökare genom kontinuerliga satsningar på landskapsvård, information och utveckling av serviceanläggningar. I detta hänseende samarbetar platskontoret med Sunds kommun och näringslivet.

Fastighetsförvaltningen omfattar även ett 30-tal olika arrendeavtal som gäller inom området.

Under år 1999 påbörjades den första etappen i ett flerårigt projekt som syftar att fokusera restaureringsinsatserna på vård av i första hand Brändklints- och Notvikstornen. Den under sommaren 1999 genomförda arkeologiska undersökningen tas som utgångspunkt för en diskussion om valet av restaurerings- eller bevarandemetoder. Under verksamhetsåret planeras

- skyddsåtgärder vid Brändklintstornet
- projektering av skyddskonstruktioner vid Brändklintstornet
- reparationer av murverket på Notvikstornet.

För genomförande av dessa projekt samt för planering av det fortsatta vårdarbetet på fornminnesområdet föreslås anslag för avlönande av en arkeolog/projektledare under hela verksamhetsåret. Den f.d. Telegrafbyggnadens yttre fasader kommer att partiellt rekonstrueras och repareras. Arbetet med projektering av ett besökarcentrum för Bomarsundsområdet intensifieras under det kommande året.

46.68.20.**Verksamhetens utgifter (VR)**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
647.998,95	860.000	1.164.000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.164.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av sommarpersonal.

För ett eventuellt köp av ett utbudet markområde i anslutning till nya ortodoxa begravningsplatsen på Prästö ingår 36.000 mark.

Anslaget beräknas preliminärt fördela sig enligt :

Personalutgifter	639.000
Resor	24.000
Byggnadernas drift	25.000
Reparationer och underhåll av byggnader	170.000
Underhåll av fornminnesområde	110.000
Ruinrestaureringsprojektet	130.000
Övriga kostnader	30.000
Köp av markområdet på Prästö	<u>36.000</u>
	1.164.000

	År 1998	År 1999	År 2000
Tillfälliga tjänster		1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	163.381	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	468.619	
	- övriga personalutgifter	<u>7.000</u>	639.000
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle, el och vatten	40.000	
	- byggnadsmaterial	65.000	
	- övrigt material	<u>91.000</u>	196.000
4300	Inköp av tjänster		
	- tjänster för byggnader	88.000	
	- tjänster för vägar	20.000	
	- övriga tjänster	35.000	
	- avfallstjänster	12.000	
	- expert- och utredningstjänster	15.000	
	- annonsering, reklam m.m.	<u>15.000</u>	185.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	24.000	
	- övrigt	<u>54.000</u>	78.000
1121	Jordområden		36.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>30.000</u>
	Anslagsbehov		1.164.000

46.68.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.891,39	41.000	30.000

Anslaget avser kostnader för tryckning av bomarsundsbroshyrer samt

anskaffning av böcker och vykort för försäljning i lotsstugan.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	30.000
	Anslagsbehov	30.000

46.70.

ARKEOLOGISK VERKSAMHET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 780 755	2 404 000	2 319 000
Inkomster	-278 113	-300 000	-300 000
Nettoutgifter	1 502 642	2 104 000	2 019 000

Målsättningen med arkeologiska sektionens verksamhet är att bevara, utforska, vårda och informera om de åländska fornminnena samt med stöd av gällande lagstiftning tjäna som remissinstans i frågor som berör fornminnesvårdens roll i samhällsplaneringen.

För att tillgodose behovet av bevarande av de över 13.000 fornlämningar som finns i landskapet krävs ständigt hög beredskap av sektionens personal. Årligen handläggs över 150 ärenden rörande fornlämningar och ingenting tyder på att antalet skulle minska. Det pågår kontinuerligt ett arbete med att anpassa dataregistret så att informationen om fornlämningar kan nå så många som möjligt.

Sektionen bedriver sedan flera år en inventeringsverksamhet med syfte att lokalisera och gränsbestämma sten- och bronsåldersboplatser för att undvika konflikter med markägarna och samtidigt skapa förutsättning för bevarande av boplatserna. Undersökningarna planeras fortsätta i Jomalaområdet med utgångspunkt från Jettböle. För att utforska järnålderns bosättningsstruktur görs undersökningar inom boplatssytor från denna tid. Undersökningarna på Kökar, Hamnö fortsätter men i minskad omfattning. I anslutning till projektet "Kung Valdemars Segelled" kring den medeltida segelleden genom Åland kommer särskilt Rödhamnsområdet att bearbetas. Även landförbindelserna kommer att uppmärksammas genom Postvägsprojektet där den gamla postvägen över Åland lyfts fram som sevärdhet. Samarbetet med Ålands Turistförbund planeras fortsätta inom ramen för "40-Projektet".

Sektionen förvaltar och vårdar ett stort antal fornminnesområden som ägs av landskapet samt flera byggnader som ligger på landskapets eller privat mark. Utöver detta sker kontinuerligt underhåll av över 100 informationsskyltar samt fornminnesvård i form av stängselunderhåll, slyröjning och stigmarkering på sammanlagt 50 markområden som ägs av privatpersoner eller församlingar. En verksamhet som vuxit i omfattning till följd av den ökade satsningen på att göra fornminnesplatserna mer publika.

De arkeologiska samlingarna uppgår till över 85.000 fynd som kräver kontinuerlig översyn.

46.70.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.397.632,47	1.989.000	1.904.000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.904.000 mark varvid 300.000 mark har beaktats av tidigare års anslag.

Anslaget för personal avser anslag för avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av personal för fältarbeten, forsknings och inventeringsarbeten och fornminnesvård.

Under momentet har beräknats en besparing om 141.000 mark för det arrangemang som författandet av verket "Det äländska folkets historia. Frihetstiden och den Gustavianska tiden 1719-1809" medför (Se första tilläggsbudget för år 1998).

I anslaget ingår även kostnaderna för den publika verksamheten i anslutning till "40-Projektet" som Stenåldersbyn, Postvägen och Kung Valdemars segelled.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster (* 1 vakant, ** 1 vakant tom 31.8)	4	*4	**5*)
Tillfälliga tjänster	2	3	3
*)1 tjänst överförd från moment 46.01.01.			

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	940.811	
	- tillfälliga tjänster	455.041	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>537.148</u>	1.933.000
4100	Material och förnödenheter		80.000
4200	Hyrer		2.000
4300	Inköp av tjänster		83.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	60.000	
	- övrigt	<u>5.000</u>	65.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>41.000</u>
	Anslagsbehov		2.204.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-300.000</u>
	Förslag	1.904.000	

46.70.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

268.823,96

300.000

300.000

Anslaget avser utgifter i samband med arkeologisk verksamhet där arbeten och undersökningar bekostas av uppdragsgivaren samt övrig försäljningsverksamhet.

190.000 mark avser utgifter i samarbetet med Ålands Turistförbund inom ramen för "40-Projektet".

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	240.000
4100	Material och förnödenheter	10.000
4300	Inköp av tjänster	30.000
4800	Övriga utgifter	
	- resor	20.000
	Anslagsbehov	300.000

46.70.29. Skydd av fornlämningsmiljö (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
114.298,87	115.000	115.000

Föreslås ett anslag om 115.000 mark.

Anslaget avser enbart ersättningar som utbetalas i enlighet med LL om fornminnen (ÅFS 9/65) samt kostnader för att uppfylla de överenskommelser och avtal som berör Långbergsödaområdet.

Dispositionsplan:

4800	Övriga utgifter	115.000
	Anslagsbehov	115.000

46.72. **ETNOLOGISK VERKSAMHET**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 274 614	1 625 000	2 127 000
Inkomster	-225 337	-262 000	-262 000
Nettoutgifter	1 049 277	1 363 000	1 865 000

Etnologiska sektionen ansvarar för landskapets kulturminnesvård, innefattande kulturmiljöer, byggnader och etnologiska föremål samt dokumentation av folkliv. Samlingen av museiföremål, som uppgår till över 22.000 nummer, kompletteras kontinuerligt, främst genom donationer och danaarv.

Hermas museigård på Enklinge, Ålands Skolmuseum i Vårdö och Kers fiskehus på Östra Mörskar i Kökar hör till sektionens ansvarsområde.

En väsentlig del av sektionens verksamhet utgör byggnadsrådgivning ifråga om kulturhistoriskt värdefulla byggnader samt fördelning av restaureringsbidrag.

Vården av byggnaderna på Hermas museigård koncentreras under år 2000 till reparation och förnyande av taken. På Ålands Skolmuseums gård byggs ett lider för förvaring av diverse redskap.

Intresset för att bevara den åländska kulturmiljön med kulturhistoriskt värdefulla byggnader har ökat markant och beaktas bl.a. i den nya bostadslagstiftningen. Se även moment 43.25.61.

Efter det att INTERREG IIA-projektet "Skärgårdshus år 2000" slutförts inleds följande projekt; "Förädling av skärgårdstimmer", med samarbetspartners på och utanför Åland. Ändamålet är att beakta skärgårdens speciella växtförhållanden med tätvuxet timmer vid klassificering, virkeshantering och tillämpning.

Kulturmiljöinventeringen för Kumlinge/Brändö publiceras. I serien "Sevärt" utges ett temanummer om "Kvarnar på Åland".

Inom ramen för de ekonomiska resurserna intensifieras intervjuerna med äldre ålänningar om livet förr samt katalogiseringen av museiföremål. På sikt bör även en träkonservator projektanställas för att ta hand om den stora mängd träföremål, som skadats vid förvaringen i olämpliga magasin och alla magasinshöjningar.

46.72.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
953.036,55	1.013.000	1.515.000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.515.000 mark. Anslaget avser utgifter för Hermas museigård, Ålands Skolmuseum, Kers fiskehus, forskning, fältarbete, besiktningssupdrag, rådgivning samt komplettering och vård av museiföremål m.m.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av personal för öppethållningen på Hermas museigård och i Ålands Skolmuseum, restaureringsarbete på de båda museerna samt personal för etnologiska och byggnadshistoriska undersökningar, katalogisering av museiföremål m.m.

Inrättade tjänster	4	4	6*
Personal i arbetsavtalsförhållande	½	1	1

*2 tjänster överförda från moment 46.01.01.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.235.344	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>208.656</u>	1.444.000
4100	Material och förnödenheter		34.000
4300	Inköp av tjänster		11.000
4800	Övriga utgifter		
	- komplettering av museiföremål	9.000	
	- resor	10.000	
	- representation	1.000	
	- övrigt	<u>6.000</u>	<u>26.000</u>
	Anslagsbehov		1.515.000

46.72.27. Avgiftsbelagd kundtjänst - utgifter (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
229.479,10	262.000	262.000

Anslaget avser utgifter för rådgivning vid renovering och restaurering av kulturhistoriskt värdefulla hus, kostnader i samband med projektet "Förädling av skärgårdstimmer" inom ramen för INTERREG IIA, tryckningskostnader för Kulturmiljöinventeringen för Kumlinge/Brändö och ett häfte i serien "Sevärt" med temat Kvarnar på Åland, samt kostnader för utställningarna på Hermas museigård och i Ålands Skolmuseum.

Anslaget för tillfälliga tjänster avser avlönande av extra arbetskraft för Projektet "Förädling av skärgårdstimmer" samt anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande avlönande av övrig extra personal.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	102.000	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>30.000</u>	132.000
4100	Material och förnödenheter		30.000
4300	Inköp av tjänster		
	- tryckningstjänster		70.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	20.000	
	- övrigt	<u>10.000</u>	<u>30.000</u>
	Anslagsbehov		262.000

46.72.50. Bidrag för renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
92.097,90	350.000	350.000

Föreslås ett anslag om 350.000 mark för ersättningar enligt 11§ och kostnader för underhållsarbeten enligt 17 § och 19 § i LL om skydd av

kulturhistoriskt värdefull bebyggelse (ÅFS 56/88) samt till övriga kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	350.000
	Anslagsbehov	350.000

46.80. LANDSKAPSARKIVVERKSAMHETEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	511 210	550 000	563 000
Inkomster	-8 637	-5 000	-8 000
Nettoutgifter	502 573	545 000	555 000

Landskapsarkivet har till uppgift att ta emot, förvara, förteckna och tillhandahålla arkivalier av betydelse för åländsk historieforskning. Därtill görs utredningar och utställningar på basis av det arkivmaterial som förvaras i landskapsarkivet.

46.80.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
511.209,54	550.000	563.000

För landskapsarkivets verksamhet föreslås ett anslag om 563.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser anslag för avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för tillfälliga tjänster anslag för avlönande av forskare 2 månader samt extra personal för registreringsuppgifter.

Dessutom föreslås ett anslag för bokinköp om 10.000 mark samt inbindning av protokoll och brevkopior samt övrig dokumentvård om 20.000 mark.

	1998	1999	2000
Inrättade tjänster	2	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	1		

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	468.996	
	- tillfälliga tjänster	<u>57.004</u>	526.000
4100	Material och förnödenheter		

301

	- böcker	10.000	
	- övrigt	<u>7.000</u>	17.000
4300	Inköp av tjänster		<u>20.000</u>
	Anslagsbehov		563.000

47.

NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000	Förändring 1999-2000	Förändring 1998-2000
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	31 325 290	34 193 000	32 000 000	-6,4%	2,2%
Överföringsutgifter	53 176 306	76 124 000	70 166 000	-7,8%	32,0%
Realieringsutgifter	404 228	1 220 000	5 400 000	342,6%	1235,9%
Lån och övriga finansinvesteringar	6 020 977	11 700 000	9 800 000	-16,2%	62,8%
Summa utgifter	90 926 801	123 237 000	117 366 000	-4,8%	29,1%
Summa inkomster	-5 153 521	-6 298 000	-4 503 000	-28,5%	-12,6%
Nettoutgifter	85 773 279	116 939 000	112 863 000	-3,5%	31,6%

Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	9 645 527	10 644 000	8 853 000	-16,8%	-8,2%
Näringslivets främjande	23 522 024	29 425 000	27 903 000	-5,2%	18,6%
Övrigt stöd till näringslivet	2 221 565	3 509 000	3 100 000	-11,7%	39,5%
Turismen	0	9 250 000	8 226 000	-11,1%	0,0%
Avfallshantering	742 927	0	0	0,0%	-100,0%
Sysselsättningens främjande	3 426 212	5 825 000	4 200 000	-27,9%	22,6%
Främjande av lantbruket	6 905 593	7 822 000	7 810 000	-0,2%	13,1%
Övrigt stöd till lantbruket	11 289 674	22 070 000	19 350 000	-12,3%	71,4%
Främjande av skogsbruket	1 186 636	1 780 000	1 770 000	-0,6%	49,2%
Jakt- och viltvård	0	791 000	821 000	3,8%	0,0%
Främjande av fiskerinäringen	4 399 619	10 580 000	9 112 000	-13,9%	107,1%
Vattenförsörjning och vattenvård	1 148 030	0	0	0,0%	-100,0%
Turismen	6 677 571	0	0	0,0%	-100,0%
Jakt- och naturvård	1 697 108	0	0	0,0%	-100,0%
Arbetsförmedlingen	8 055 927	9 394 000	9 940 000	5,8%	23,4%
Yrkesvägledningen	417 318	457 000	228 000	-50,1%	-45,4%
Försöksverksamheten	3 569 084	4 350 000	4 352 000	0,0%	21,9%
Skollägenheten Jomala gård	3 031 102	3 167 000	2 796 000	-11,7%	-7,8%
Skötsel av jordegendomar	211 922	820 000	5 510 000	572,0%	2500,0%
Skötsel av egna skogar	454 929	690 000	670 000	-2,9%	47,3%
Guttorp fiskodlingsanstalt	2 324 033	2 663 000	2 725 000	2,3%	17,3%
Summa	90 926 801	123 237 000	117 366 000	-4,8%	29,1%

Landskapsstyrelsens tyngdpunktsområden för år 2000, sjöfart, informationsteknologi (IT) samt regionernas utveckling kommer i stor utsträckning att påverka verksamheten vid näringsavdelningen. Den sedan

tidigare definierade övergripande målsättningen "att skapa förutsättningar för en stabil näringsverksamhet, tryggad sysselsättning, goda utkomstmöjligheter på hela Åland, inom ramen för en hållbar utveckling" är ännu relevant för avdelningen. De tre huvudpolitikområdena närings-, regional- samt arbetsmarknadspolitik kräver ett nära samspel för en positiv utveckling.

EU:s arbete med Agenda 2000 där revidering av jordbrukspolitiken och strukturfonderna berör näringsavdelningen i stor utsträckning har framskridit i en långsammare takt än beräknat. Detta har medfört att det ännu inte finns beslut om alla EU-förordningar, vilket lett till osäkerhet under budgetberedningen beträffande EU:s medfinansiering i olika program.

NÄRINGSPOLITIK

Allmänt

Landskapsstyrelsen har under år 1999 arbetat med olika åtgärder för att främja och förbättra företagsklimatet på Åland. Detta har under år 2000 fortsättningsvis stor prioritet där arbetet sker i samarbete med näringslivets organisationer, men även kommunerna ses som viktiga samarbetspartners.

Den åländska ekonomin befinner sig mitt i en högkonjunktur och en brist på arbetskraft kan konstateras i vissa branscher. Under året avser landskapsstyrelsen att fortsätta bearbeta bortaalänningarna med information om åländskt näringsliv och arbetsmarknad i syfte att knyta dem närmare Åland även i andra sammanhang än som sommaralänningar.

Landskapsstyrelsen anser det viktigt att fortsätta arbetet med att utveckla goda kontakter mellan näringsliv och skola. För det åländska näringslivet är det viktigt att satsa på rätt form och nivå av utbildning som täcker en stor del av arbetslivets behov. Speciellt viktigt är det att odla kontakterna med de studenter som bedriver studier utanför Åland för att de skall se framtida möjligheter på den åländska arbetsmarknaden.

Under den nuvarande goda samhällsekonomin avser landskapsstyrelsen att prioritera strategisk utveckling för att stå väl förberedd inför framtiden. Med detta avses i första hand satsningar på kompetenshöjande åtgärder inom företagen. En väl utbildad arbetskraft kommer hela samhället tillgodo.

I föreliggande förslag till budget intensifierar landskapsstyrelsen strävan att underlätta etableringen av företag i landskapet. Ett led i detta är anslaget för lån till kommunerna för etablering av arbetsplatsområden (se moment 44.10.80). Enligt landskapsstyrelsens uppfattning har tillgången på lokaler med färdig service stor betydelse för möjligheterna att såväl locka företag till Åland som att utveckla de redan etablerade. Avsikten är därför att verka för att tillgången på industrihuslokaler och lokaler anpassade till service- och IT-företag utökas genom industrihusbolagens verksamhet. De sistnämnda bolagens aktiekapital kan härvid behöva förstärkas.

Landskapsstyrelsen avser att, med hänsyn till EU:s regelverk, fortsättningsvis stöda det åländska näringslivets utveckling med såväl företagsfinansiering som andra företagsfrämjande åtgärder. Landskapsstyrelsen avser vidare att undersöka möjligheterna att utveckla riskkapitalinstrumentet för företagsidéer inom informationsteknologin och högteknologisk industriutveckling.

Skattegränsen har gett upphov till såväl merkostnader som andra negativa effekter av mer praktisk natur. För att kompensera företagarna för skattegränsen har ett stöd efterfrågats. Landskapsstyrelsen anser att ett stöd inte löser de problem som skattegränsen medfört. Däremot anser landskapsstyrelsen att det är viktigt att fortsätta arbetet med att undanröja skattegränsens negativa effekter för det åländska näringslivet. Uteblivna affärer kan på lång sikt bli kostsamma för såväl det enskilda företaget som för det åländska näringslivet i helhet.

Den åländska ekonomin är fortsättningsvis starkt förknippad med sjöfart. Landskapsstyrelsen anser det angeläget att diversifiera det åländska näringslivet för att bredda basen för den åländska ekonomin. Detta görs bl a genom att med sjöfarten som bas underlätta för näringar med nära anknytning till sjöfarten att etablera sig på Åland och därmed utveckla den landbaserade verksamheten.

I syfte att utveckla näringsverksamheten på Åland och hitta former för ett bättre företagsklimat avser landskapsstyrelsen att fortsätta det internationella arbetet inom Nordiska rådet, Skärgårdssamarbetet, liksom det samarbete som utvecklats inom Baltic Sea Seven Islands (B7), Mälardalen och The conference of peripheral maritime regions of Europe (CPMR).

Informationsteknologi

Informationsteknologi (IT) samt tjänste- och servicebranschen anses ha goda förutsättningar att expandera på Åland. Sektorn är tämligen oberoende av var, rent fysiskt, den är placerad. Dessutom finns inget stort behov av dyra transporter. IT är ett kunskapsintensivt område som kan bidra till att höja kompetensnivån i landskapet. IT är även ett område som kan bidra till att på ett effektivare sätt diversifiera det åländska näringslivet. Landskapsstyrelsen ser mycket positivt på en utveckling i denna riktning och avser att med ett IT-strategidokument som bas, bidra till en positiv utveckling av IT-branschen. Landskapsstyrelsen avser att vid en översyn av finansieringsinstrumenten även ta hänsyn till möjligheterna för IT samt tjänste- och servicebranschen att kunna ta del av landskapsstyrelsens företagsfinansiering. För denna typ av företag är det också väsentligt att det finns tillgång till ändamålsenliga lokaler. Landskapsstyrelsen avser att undersöka möjligheterna att etablera någon form av kontorslokaler där ett koncept kan utformas runt IT, utveckling, forskning och utbildning.

Sjöfart

Landskapsstyrelsen avser att arbeta aktivt för att uppnå de tidigare angivna sjöfartspolitiska målen. Detta görs bl.a. genom den nytillsatta tjänsten som sjöfartsutvecklare. Avsikten är att under inkommande år

återigen tillsätta ett sakkunigorgan inom sjöfarten för att kunna driva en konstruktiv dialog med näringen. Landskapsstyrelsen är vidare representerad i trafikministeriets sjöfartsdelegation. Landskapsstyrelsen anser det av yttersta vikt att inom olika forum aktivt driva sjöfartsfrågorna. Samarbetet mellan näringsavdelningen och utbildningsavdelningen bör fördjupas i dessa frågor för att tillsammans med näringen kunna profilera sjöfarten som en viktigt framtidsnäring.

Primärnäringsar

Jordbruk

Landskapsstyrelsens övergripande målsättning för jordbruket är att bibehålla och utveckla förutsättningarna för en levande landsbygd och skärgård med bibehållen sysselsättning och öppna landskap. För att uppnå detta arbetar landskapsstyrelsen aktivt att på bästa sätt anpassa EU:s olika program på ett sådant sätt att åtgärderna bidrar till ett hållbart jordbruk även med de naturförhållanden Åland har. Dessutom vidtas även egna åtgärder i form av förmånligt avbytarsystem samt investerings- och startstöd.

För att vidta strukturpolitiska åtgärder inom Agenda 2000 har den s.k. landsbygdsförordningen som omfattar stöd för mindre gynnade områden (LFA), miljöstöd samt övriga landsbygdsutvecklingsåtgärder såsom investeringsstöd, startstöd, kompetensutveckling m.m. reviderats.

Landskapsstyrelsen har tagit fram ett landsbygdsutvecklingsprogram som under hösten 1999 sänts till kommissionen. Programmet innehåller ett program för att stimulera miljövänligt jordbruk (miljöstöd). Till landsbygdsutvecklingsprogrammet skall fogas ett program för strukturåtgärder på landsbygden som innehåller investeringsstöd till jordbruket, startstöd till unga jordbrukare samt stöd för att främja anpassning och utveckling av landsbygden. Det är dock oklart hur kommissionens tidtabell för godkännande av landsbygdsplanerna ser ut. Dessutom är det ännu osäkert hur stor tilldelning Åland rent ekonomiskt kan erhålla.

Landskapsstyrelsen har även formulerat ett program för stöd till mindre gynnade områden (LFA-program), vilket har för åren 2000 - 2006 utformats specifikt för åländska förhållanden. Programmet fogas till Finlands LFA-program samt administreras och finansieras av riksstyrelseterna. Målet är att kompensera högre produktionskostnader och andra ogynnsamma produktionsförhållanden som de varaktiga nackdelarna i naturhänseende medför. Starka argument för detta är Ålands insulära läge och de stora arronderingsproblem som finns på Åland i synnerhet i skärgården.

I det nya miljöstödsprogrammet prioriterar landskapsstyrelsen den ekologiska odlingen. Målet är att under perioden utöka den ekologiskt odlade arealen från dagens 1.200 ha till 3.300 ha. Landskapsstyrelsen har dessutom föreslagit betydligt förhöjda stödnivåer för att stimulera den ekologiska tänkandet. Satsningen på integrerad produktion har också intensifierats så att även bärödling omfattas. På sikt är målsättningen att även få med delar av grönsaksodlingen inom integrerad produktion.

För att uppnå den övergripande målsättningen för det åländska lantbruket avser landskapsstyrelsen att ytterligare arbeta för att diversifiera det traditionella lantbruket. Detta görs huvudsakligen genom Ålands landsbygdscentrum.

Fiske

Landskapsstyrelsen ser fisket som en mycket viktig del för den regionala utvecklingen. Eftersom fiskesektorn i omfång har kommit till en kritisk vändpunkt där extraordinära åtgärder måste vidtas för att rädda näringen avser landskapsstyrelsen att tillsammans med branschen utarbeta en långsiktig utvecklingsplan. Det är viktigt att skapa intresse och framtidstro för fiskerinäringen. Den största utvecklingspotentialen återfinns idag inom det kustnära fisket.

Väsentligt är att förbättra kvaliteten på såväl råvaran som den förädlade produkten. Viktigt i detta sammanhang är bl.a. utbildning i kvalitetsfrågor. Utvecklingsarbetet måste hela tiden ske i nära samarbete med förädlingsindustrin, liksom arbetet med marknadsföring och marknadskommunikation.

Viktigt är att även fisket förvaltas långsiktigt och bärkraftigt. Härvid är ett utökat samarbete med Sverige och Finland nödvändigt. Såväl yrkesfiskets som fritidsfiskets inklusive fisketurismens behov och konsekvenser bör beaktas.

Skog

Landskapsstyrelsens målsättning är att trygga ett långsiktigt och bärkraftigt skogsbruk på Åland. För att uppnå detta är en fortsatt satsning på vård av plant- och ungskog mycket viktig eftersom behovet av speciellt plantskogsröjning och förstagallring är stort.

Efterfrågan på privata skogsbruksplaner ökar hela tiden. Skogsbruksplanerna utgör grunden för ett rationellt skogsbruk och uppsökande verksamhet samtidigt som övriga intressen kan beaktas på ett bra sätt. Skogsbruksplanerna utgör även en viktig beståndsdel i den kommande miljöcertifieringen av det åländska skogsbruket som skall inledas i samarbete med övriga skogliga organisationer på Åland.

Landskapsstyrelsen kommer även fortsättningsvis att verka för en ökad användning av biobränsle samt utarbeta ett målsättningsprogram för skogsbruket på basis av resultaten från den senaste riksskogstaxeringen.

Jakt

Den viktigaste uppgiften för landskapsstyrelsen är att säkerställa en fortsatt värjakt på sjöfågel. Som en följd av den ändrade jaktlagstiftningen skall landskapsstyrelsen under året ta i bruk ett system med personliga licenser för värjakten på sjöfågel.

Landskapsstyrelsen avser även genomföra arbetet med ett takorgan för jägarkåren. Vidare skall åter de treåriga licenserna för älg- och rådjursjakten behandlas.

REGIONALPOLITIK

Den ökade aktiviteten är i huvudsak lokaliserad till tätorterna och fasta Åland varför utvecklingen i skärgården kommer att stå i fokus under året. Den regionala utvecklingen i små samhällen hänger nära samman med koordineringen av olika sektors insatser. I det under år 1999 färdigställda handlingsprogrammet för skärgården föreslogs även åtgärder som rör andra sektorer än näringsavdelningens förvaltningsområde. Landskapsstyrelsen anser att det är viktigt att det i skärgården finns personella resurser som samordnar projektidéerna. De planerade åtgärderna rör olika sätt att öka befolkningsunderlaget i skärgården, stimulera entreprenörskapet och företagandet och de nödvändiga transportförutsättningarna. Exempel på projekt är marknadsföring av kommunerna som bosättningsort, utlokalisering av arbetsplatser, högre förädlingsgrad inom industri och primärnärings, utveckla turismnäringen m.m. Viktigt för framtiden är även att stärka den sociala gemenskapen genom olika slags byaaktiviteter.

Glesbygdsproblematiken återfinns även på fasta Åland och synnerligen viktigt är att på olika sätt stimulera näringslivsutvecklingen. Primärnäringarnas successivt minskade betydelse som huvudsaklig inkomstkälla leder till behovet av att utveckla andra landsbygdsnärings. För ett utspritt boende är basservice i form av t.ex. dagligvarubutiker nödvändigt och landskapsstyrelsen avser att under året utreda på vilket sätt dessa bäst kan utvecklas och stödas. Landsbygden på fasta Åland har bättre utvecklingsförutsättningar än skärgården genom integreringen med stadens arbetsmarknad, vilket också den stora arbetspendlingen påvisar. Landskapsstyrelsen finner det ändå angeläget att fler arbetsplatser kan beredas även på landsbygden, för att inte erhålla en avfolkad landsbygd under dagtid. Från år 2000 kommer nya regler att gälla för stöd till investeringar, produktutveckling och kompetensutveckling i företag. Landskapsstyrelsen har för avsikt att i ännu högre grad stimulera kunskapsbaserat näringsliv.

Genom det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet, mål 2, för Åland för åren 2000-2006 kan huvuddelen av de regionalpolitiska projekten delfinansieras med medel ur EU:s strukturfonder.

ARBETSMARKNADSPOLITIK

Under år 2000 beräknas den nya landskapslagstiftningen om arbetsmarknaden på Åland träda i kraft. Lagstiftningen innehåller en ny arbetsmarknadslag för Åland och en ny landskapslag om tillämpningen i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Reformen genomförs för att skapa en klarare och enhetligare samt mer flexibel reglering av arbetsmarknaden som samtidigt kan ligga till grund för en väl fungerande arbetsmarknad. Genom förslaget kommer verksamheten att skötas av en fristående myndighet underställd landskapsstyrelsen.

Samtliga moment som rör arbetsmarknaden föreslås i föreliggande budgetförslag att samlas under den nya arbetsmarknadsbyrån. Detta skapar en större sammanhållning och enhetlighet bland de åtgärder som vidtas för en effektiv arbetsmarknad. Av lagförslaget följer också en omorganisering, som avser att skapa förutsättningar för större flexibilitet

samt för att arbeta mer effektivt för att tillgodose de krav och behov som näringslivet förutsätter. Landskapsstyrelsen prioriterar en aktiv förmedlingsverksamhet framför passiva arbetsmarknadsstöd.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

Utskottet konstaterar att det under budgetberedningen i landskapsstyrelsen rådde osäkerhet kring EU-programmen, eftersom alla beslut om EU-förordningarna ännu inte var fattade. Detta ledde till osäkerhet beträffande EU:s medfinansiering i de olika programmen. Ännu vid tidpunkten för finansutskottets beredning av landskapsstyrelsens budgetförslag har inte de uppgjorda programmen godkänts.

Utskottet konstaterar att det föreligger en tvist om behörigheten beträffande LFA-programmet och att frågan därför är föremål för utredning. Landskapsstyrelsen anger i motiveringarna att jord- och skogsbruksministeriet skall administrera och finansiera LFA-stöden, men att ministeriet samtyckt till att det åländska LFA-programmet skall tillämpas i fråga om de åländska stöden. Utskottet har erfarit att jord- och skogsbruksministeriet, efter det att budgeten avlämnades, har meddelat att rikets LFA-program kommer att tillämpas även beträffande Åland. Utskottet utgår från att landskapsstyrelsen i förhandlingarna strävar till sådana lösningar som gagnar de åländska jordbrukarna.

47.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	9 645 527	10 644 000	8 853 000
Inkomster	-460 178	-200 000	-270 000
Nettoutgifter	9 185 349	10 444 000	8 583 000

Inför år 2000 föreslås viss justering med anledning av förvaltningsreformen. Dessutom föreslås tre tillfälliga tjänster. Med anledning av flera tjänstledigheter vid allmänna byrån föreslås en av de ordinarie tjänsterna att tillsvidare hållas vakant och en tillfällig tjänst som ansvarig företagskonsult tillsätts. Vid skogsbruksbyrån föreslås en tillfällig tjänst som handläggare av jakt- och viltvårdsärenden samt en tillfällig tjänst som skogsbruksplanerare. En tillfällig skogsbruksplanerare motiveras av ett stort behov av skogsbruksplaner samt att dessa kommer att utgöra en viktig del av kriterierna för en certifiering av det åländska skogsbruket.

Inför kommande programperiod inom EU, åren 2000 - 2006, kommer miljöstödet och stödet till mindre gynnade områden (LFA) att finansieras genom jordbruksfondens garantisektion. Detta innebär också att landskapsstyrelsen måste uppfylla kommissionens krav på administration av garantifondsmedel. Detta kan komma att innebära administrativa och organisatoriska förändringar på avdelningen. Fortfarande finns många oklarheter förknippade med detta, vilket innebär att det kan bli aktuellt

att i tilläggsbudget föreslå förändringar.

Landskapsstyrelsen anser det viktigt att det också finns ett utrymme för avdelningen att kunna bedriva viss verksamhet såsom seminarier, kurser och föreläsningar för att kunna uppfylla kravet på myndighetsinformation/rådgivning som åligger landskapsstyrelsen.

Målsättningar för år 2000 är bl. a.

- en ändamålsenlig och effektiv administration på avdelningen
- genomföra specifik fortbildning för de olika personalgrupperna som är anpassad till aktuella behov
- förbättra den externa informationen genom att utveckla ett effektivt samarbete med en reklambyrå
- genomföra effektiva informationstillfällen angående de nya målprogrammen.

47.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
8.682.463,20	10.222.000	8.422.000

Under momentet föreslås ett anslag om 8.422.000 mark, varvid 2.000.000 mark har beaktats av tidigare års anslag.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Föreslås att den inrättade tjänsten som byråchef hålles vakant under en del av året. Därtill föreslås den inrättade tjänsten som turistsekreterare som under många år varit placerad vid Ålands Turistförbund indragen som landskapstjänst. Avsikten är att motsvarande funktion i fortsättningen upprätthålls av turistförbundet. Se även moment 47.07.40.

Den inrättade tjänsten som miljöstödsassistent föreslås, med hänvisning till arbetsuppgifternas art, ombildad till en tjänst som miljöstödsbehandlare (lkl A20) fr.o.m. 1.3.2000.

I anslaget för tillfälliga tjänster ingår anslag för avlönande av extra personal.

Ett nytt miljöstödsprogram för perioden 2000 - 2006 förväntas träda i kraft under år 2000. Detta medför konsekvenser för att klara av den nya administrationen. Totalt skall ca 1.000 stycken ansökningar där fördelningen av arealen mellan de olika basstöden och eventuella frivilliga åtgärder matas in i ett stödberäkningssystem. Ett administrativt dataprogram måste utvecklas för att kunna hantera mängden av ansökningar. Dessutom behövs extra personalresurser under ca fem månader för handläggningen av ansökningarna som blir betydligt mer omfattande än dagens miljöstöd.

Under momentet ingår anslag om 181.000 mark för Interreg II c projektet B7 Exchange on Sustainable Tourism (BEST). EU:s andel av projek-

tet upptas som inkomst under moment 37.01.01.

Anslaget för inköp av tjänster avser bl.a. utredningstjänster och uppgörande av informationsmaterial. Utredningsbehovet bedöms fortsättningsvis vara stort bl.a. rörande EU-programmen och för övriga utvecklingsfrågor. Med anledning av de nya strukturfondsprogrammen planeras uppgörande av informationsmaterial för allmänheten. Därtill ingår anslag för seminarier, föreläsningar och allmänna aktiviteter riktade till näringslivet samt för specialiserad fortbildning av personalen.

Anslaget för övriga utgifter avser främst reseutgifter samt smärre utgifter i samband med avdelningens representation. Det relativt höga anslaget för resor föranleds bl.a. av ett större internationellt engagemang i såväl Nordiska ministerrådets arbete, B7 och samarbete med bl.a. Mälardalen.

Anslaget för maskiner och inventarier avser anskaffande av digiteringsbord för kartläggningar, större dataskärmar för kartläggningsprogram samt en metalldetektor.

I anslaget ingår medel för specifik fortbildning som endast riktar sig till de speciella yrkeskategorier som återfinns inom centrala förvaltningen. Övrig mer generell fortbildning sköts som tidigare gemensamt av personalbyrån.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster (**3 vakanta)(*1 tjänst vakant 1.1-31.7)	**31	28	*27
Tillfälliga tjänster	8	8	10

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	6.106.788	
	- tillfälliga tjänster	<u>2.576.212</u>	8.683.000
4100	Material och förnödenheter		127.000
4300	Inköp av tjänster		795.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	700.000	
	- representation	35.000	
	- övrigt	<u>15.000</u>	750.000
1125	Maskiner och inventarier		67.000
	Anslagsbehov		10.422.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-2.000.000</u>
	Förslag		8.422.000

47.01.04.

Ålandskontor i Stockholm (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	422.000	431.000

Ålandskontoret i Stockholm är Ålands landskapsstyrelsens representation i Stockholm. Vid kontoret finns en tjänsteman men placeringen är delad mellan Stockholm och Mariehamn. Tjänsten föreslås vara tillfällig under en försöksperiod, åren 2000 och 2001. Tjänstemannen betjänar hela

förvaltningen i enlighet med uppgjord tjänstebeskrivning, med en viss tyngdpunkt på näringslivsrelaterade frågor. Därutöver finns ett behov att knyta närmare kontakter i Sverige både till myndigheter och näringsliv.

Målgrupper är företagare på Åland och i Sverige, myndigheter, media, bransch- och intresseorganisationer samt enskilda personer med Ålandsanknytning.

En ledningsgrupp bestående av representanter från närings-, kansli-, utbildnings- och finansavdelningarna har tillsatts, med uppgift att aktivt leda och utveckla tjänsten till en för landskapsstyrelsen ändamålsenlig verksamhet.

År 1998 År 1999 År 2000

Tillfälliga tjänster 1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster		252.000
4100	Material och förnödenheter		5.000
4200	Hyror		58.000
4300	Inköp av tjänster		47.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	60.000	
	- representation	5.000	
	- övriga utgifter	<u>4.000</u>	<u>69.000</u>
	Anslagsbehov		431.000

47.03.

NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	23 522 024	29 425 000	27 903 000
Inkomster	0	-1 606 000	0
Nettoutgifter	23 522 024	27 819 000	27 903 000

En rad av de näringspolitiska instrumenten för företagsstöd förnyas från och med år 2000. Den vanligaste formen, stöd till företagens investeringar i realkapital, avses få minskad betydelse till förmån för kompetenshöjande åtgärder, produktutveckling och marknadsföring. Den högsta tillåtna stödnivån för investeringar utanför Mariehamn är enligt EU-kommissionens nya riktlinjer 24 % för företag med under 250 anställda och 14 % för övriga företag. I likhet med tidigare gäller maximalt 15 procents investeringsstöd i Mariehamn för små och medelstora företag.

Vidare utvecklas möjligheterna att stimulera företagens miljöanpassning genom t.ex. investeringar i miljövänlig teknik.

För att stimulera internationellt samarbete kommer Åland tillsammans med Stockholms och Åbolands skärgårdar att ansöka om att bli ett INTERREG III område med stöd ur Europeiska regionala utvecklingsfonden. Den viktigaste delen i programmet blir att vidareutveckla varumärket skärgården och göra begreppet vida känt. Dagens koncept har visat sig fungera bra och utgör stommen i det kommande programmet. Till skillnad från dagens program kommer i framtiden större projektheter att prioriteras med gynnsammare möjligheter till gränsregionalt samarbete och istället finansiera mindre projekt genom det nya mål 2-programmet.

47.03.05. Utgifter för investeringslån (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
169.847,32	200.000	250.000

Föreslås att ett anslag om 250.000 mark upptas i enlighet med LL om investeringslån (ÅFS 45/75) som arvode till kreditinrättningarna som förmedlar investeringslån. Höjningen föranleds av att kreditstocken förväntas växa och att gamla lån med lägre arvode ersätts mot nya.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	
- banktjänster	<u>250.000</u>
Anslagsbehov	250.000

47.03.06. Åland i Helsingfors

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	300.000	600.000

Med anledning av Helsingfors 450-års jubileum samt att Helsingfors år 2000 är kulturhuvudstad har staden inbjudit de fastländska landskapen samt landskapet Åland att presentera sig under ett antal dagar i början av juni år 2000. Landskapsstyrelsen ser detta som en möjlighet att presentera och profilera Åland i Helsingfors för såväl invånarna i staden som för turister. Avsikten är att delta i de tillställningar som arrangeras på Järnvägstorget och Senatstorget. För att profilera Åland avses tyngdpunkten att läggas på arrangemang i hamnen och i Esplanaden.

För att genomföra projektet anställdes under hösten 1999 en projektledare. För år 2000 föreslås anslag för projektledaren under ca 8 månader samt för en assistent i samband med genomförandet.

Tillfälliga tjänster År 1998 År 1999 År 2000
1

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter - tillfälliga tjänster	200.000
4100	Material och förnödenheter	150.000
4200	Hyror	25.000
4300	Inköp av tjänster	150.000
4800	Övriga utgifter	<u>75.000</u>
	Anslagsbehov	600.00

47.03.19. Utgifter enligt LL om rätt att idka näring

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	25.000	25.000

Enligt § 12 LL om rätt att utöva näring (ÅFS 47/96), är näringsidkare skyldig att se till att de varor som säljs har tydliga anvisningar om varans användning och funktion. För kostnader enligt paragrafens 4:de mom. föreslås ett anslag om 25.000 mark.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>25.000</u>
	Anslagsbehov	25.000

47.03.23. Ålands landsbygdscentrum (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		428.000

Momentet nytt. Se även moment 47.15.20.

Under momentet föreslås ett anslag om 428.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Tjänsten som verksamhetsledare/landsbygdsutvecklare vid Ålands landsbygdscentrum är delad. Verksamhetsledaren arbetar till stor del internt med att initiera ledningsgruppens arbete samt fungera som dess sekreterare. Verksamhetsledaren är även sekreterare i referensgruppen och fungerar som länken mellan referens- och ledningsgrupp. Viktigt är

att arbeta offensivt med utvecklingen av centret och bredda dess verksamhet.

Som landsbygdsutvecklare är det viktigt att arbeta nära rådgivningen och i alla tänkbara situationer arbeta för en diversifiering av lantbrukets verksamhet samt överlag stimulera till nytänkande på landsbygden för att utveckla företags- och entreprenörstänkandet.

	År 1998	År 1999	År 2000
	1	1	1
Inrättade tjänster			
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personaltjänster			
- inrättade tjänster	233.700		
- övriga löner och arvoden	<u>15.300</u>	249.000	
4100 Material och förnödenheter			4.000
4200 Hyror			30.000
4300 Inköp av tjänster			95.000
4800 Övriga utgifter			
- resor	20.000		
- representation	2.000		
- övrigt	<u>18.000</u>		40.000
1125 Maskiner och inventarier			<u>10.000</u>
Anslagsbehov			428.000

47.03.40. Stöd för företagens marknadsföring

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.224.660,00	1.500.000	2.550.000

För att underlätta för små och medelstora företag samt organisationer att marknadsföra sig utanför Åland föreslås ett anslag om 2.550.000 mark.

Förhöjningen av anslaget beror på att flera av de större exporterande åländska företagen deltar i arrangemang anordnade av utrikeshandelsförbundet och i det sammanhanget har det tidigare beviljats bidrag för kostnader som uppstått i samband med exportfrämjande åtgärder. Handels- och industriministeriet har under år 1999 tagit ett principbeslut att, med hänvisning till självstyrelselagen, det inte är möjligt att bevilja de åländska företagen bidrag då rikets lagstiftning inte är tillämplig på Åland.

Anslaget kan bl. a. användas för marknadsföringsåtgärder såsom kostnader för konsultuppdrag, marknadsföringsbroschyrer, deltagande i mässor och utställningar samt övriga åtgärder som förbättrar företagets konkurrenskraft. Stöd föreslås kunna utgå med högst 50% av godtagbara kostnader.

Anslaget får även användas för betalning av landskapets andel för projekt som ingår i program som delfinansieras med medel ur EU:s strukturfonder samt i projekt som drivs inom ramen för B7-samarbetet.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>2.550.000</u>
	Anslagsbehov	2.550.000

47.03.41. Stöd för Ålandsbutiken i Stockholm

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
550.000,00	250.000	250.000

Föreslås ett anslag om 250.000 mark.

Anslaget avser Ålandsbutiken i Stockholm. Ålandsbutiken har etablerat sig i Stockholm samt utvecklats mycket positivt i försäljningshänseende. Andelen återköpare har ökat betydligt. Ålandsbutiken kompletterar väl Ålands Turistförbunds verksamhet, framförallt gällande kampanjerna i Sverige, då hänvisning sker till butiken. Gensvaret från kampanjerna har varit tydliga i butiken.

Från intressenternas sida finns fortsättningsvis ett intresse för att butiken skall drivas vidare. Verksamheten kan delas in i två delar; dels försäljning av resor, dels turistinformation. Till den del det huvudsakligen handlar om turistinformation beräknas verksamheten fortsättningsvis kräva ett visst offentligt anslag. Verksamheten kan inte beräknas expandera ytterligare, då lokaliteterna sätter stora begränsningar. Föreslås att samarbetet med intressenterna fortsätter i ytterligare en treårsperiod, varefter en ny utvärdering bör göras.

Försäljningsmålet för år 2000 är 3.500.000 SEK.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	<u>250.000</u>
	Anslagsbehov	250.000

47.03.42. Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
737.115,00	950.000	950.000

Landskapsstyrelsen avser att stödja näringslivets organisationer för att dessa skall utveckla rådgivning, utbildning och informationsverksamhet och föreslår ett anslag om 950.000 mark för ändamålet.

Föreslås att ca 300.000 mark av anslaget får användas för fortsättning på industrikoordinatorprojektet som startade under år 1998.

Med beaktande av de utbildningsprojekt som startats i och med mål 5b

programmet, vilka främst syftar till att höja kompetensen hos företagarna, dels genom fortbildning och dels genom bättre grundutbildning, föreslås ett motsvarande anslag som under år 1999.

Anslaget får även användas för betalning av landskapets andel för projekt som ingår i program som delfinansieras med medel ur EU:s strukturfonder samt i projekt som drivs inom ramen för B7-samarbetet.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	950.000
	Anslagsbehov	950.000

47.03.43. Stöd för landsbygds- och skärgårdsutveckling

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.327.344,96	1.500.000	2.000.000

Målet är att stimulera regional utveckling med tyngdpunkt på landsbygd och skärgård. Med regional utveckling avses i detta sammanhang fler företag, ökad omsättning i företagen och ökad sysselsättning. Det föreslagna anslaget om 2.000.000 mark kan användas för experiment och tidsavgränsade utvecklingsprojekt i syfte att stärka näringslivet och utkomstmöjligheterna på landsbygden och i skärgården genom

- anlitande av experthjälp till lokala arbets- och projektgrupper
- stimulering av utbildning, information och rådgivning
- samarbetsprojekt med kringliggande områden
- utvecklingsprojekt.

Anslaget får även användas för åtgärder föreslagna i handlingsprogrammet för skärgården.

Av anslaget kan 100.000 mark användas som understöd till Ålands Slöjd och Konsthantverk r.f., som har visat sig ha en aktiv roll för utvecklandet och bevarandet av hantverkstraditionerna på Åland.

Anslaget får även användas för betalning av landskapets andel för projekt som ingår i program som finansieras med medel ur EU:s strukturfonder samt för projekt inom ramen för B7-samarbetet.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	2.000.000
	Anslagsbehov	2.000.000

47.03.45. Understöd för produkt- och teknologiutveckling

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
608.000,00	1.100.000	1.100.000

Målet är att underlätta för företag att delta i eller genomföra forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter eller produktionsmetoder och därigenom en diversifiering av det åländska näringslivet.

Föreslås ett anslag om 1.100.000 mark varav bidrag kan beviljas för forskning, produktutveckling samt utnyttjande av ny teknologi eller av teknologi som inte kan erhållas i landskapet. Bidrag som beviljas ur anslaget kan uppgå till högst 35% av godtagbara kostnader. I dagens marknadssituation med hård konkurrens är produktutveckling en av de väsentligaste uppgifterna i ett företag för att kunna behålla och skapa nya kundkontakter.

Anslaget får även användas för betalning av landskapets andel för projekt som ingår i program som delfinansieras med medel ur EU:s strukturfonder.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>1.100.000</u>
	Anslagsbehov	1.100.000

47.03.46. Räntestöd för företags investeringar

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
862.686,61	1.500.000	1.500.000

Räntestöd kan beviljas små och medelstora företag för anskaffande av maskiner och anläggningar så att utestående belopp av tidigare och under år 2000 beviljade räntestöds krediter uppgår till högst 60.000.000 mark.

Lånet för vilket räntestödet beviljas skall uppgå till minst 100.000 mark och utgöra högst 50% av godtagbara kostnader. Räntestödet för lån som beviljas under år 2000 är maximalt 3% under högst 5 års tid. Vid varje räntestödsbeslut beaktas utvecklingen på räntemarknaden. De två första låneåren kan vara amorteringsfria och amorteringsplanen skall godkännas av landskapsstyrelsen. Räntestödet erläggs två gånger per år till kreditinrättningen som i sin tur oavkortat förmedlar det till företaget. Räntestödet upphör om företaget försätts i konkurs eller annars upphör med verksamheten under räntestödsperioden.

För utbetalning av räntestöd under år 2000 föreslås ett anslag om 1.500.000 mark.

Dispositionsplan:

8305	Övrigt näringsliv	<u>1.500.000</u>
	Anslagsbehov	1.500.000

47.03.47. Stöd för företagens kompetensutveckling

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

750.000

Momentet nytt.

Anslaget avser stöd för företagens kompetensutveckling. I framtidens företagskultur ställs allt större kompetenskrav på varje person i företagen. Det handlar om allt från större ansvarsområden till spjutspetskunskap inom olika områden. För att stimulera de ofta relativt sett små åländska företagen att fördjupa sitt kunnande föreslås att stöd skall kunna beviljas motsvarande högst 35 % av de godtagbara kostnaderna. Det skall vara fråga om ett tidsavgränsat projekt som är av betydande karaktär för företaget. Som godtagbara kostnader kan konsultkostnader, rese- och logikostnader samt övriga utbildningsrelaterade kostnader beaktas. För att landskapsstyrelsen skall kunna stimulera företagens kompetensutvecklingsprogram föreslås anslag om 750.000 mark.

Anslaget får även användas för betalning av landskapets andel för projekt som ingår i program som delfinansieras med medel ur EU:s strukturfonder samt för projekt inom ramen för B7-samarbetet.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	750.000
	Anslagsbehov	750.000

47.03.48.

Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

130.000,00

300.000

300.000

Rubriken ändrad.

På basis av det avtal landskapsstyrelsen ingått med Finnvera Abp betalas räntestöd på krediter beviljade för företagsinvesteringar på Åland från och med år 1995. Landskapsstyrelsen förbinder sig enligt avtalet att åt Finnvera Abp betala ett regionalt räntestöd om 2,0% för stödområde I och 1,0% för stödområde II. Det regionala räntestödet betalas för två år på krediter beviljade av Finnvera Abp från och med den 1 januari 1999. Därutöver förbinder sig landskapsstyrelsen att betala ett specialräntestöd om 3% för utvecklings-, miljö-, etablerings-, mini- samt företagarlån. För erläggande av räntestöd under år 2000 föreslås ett anslag om 300.000 mark.

Dispositionsplan:

8305 Övrigt näringsliv	300.000
Anslagsbehov	300.000

47.03.49. Näringsstöd (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
5.690.215,00	10.500.000 tb 500.000	6.500.000

Näringsstöd kan beviljas i enlighet med näringsstödslagen (ÅFS 35/96). Med näringsstöd avses investeringsstöd och startstöd till små företag. Stöd kan även beviljas till livsmedelsindustrin i enlighet med kommissionens rambestämmelser för statligt stöd till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter (96/C 29/03) samt landskapsstyrelsens principer.

Målet är att stimulera investeringar i anläggningstillgångar hos företag som anses ha förutsättningar för fortsatt lönsam verksamhet. Investeringarna skall höja den tekniska nivån, främja den regionala utvecklingen samt bidra till en ökning av antalet arbetsplatser.

Anslaget får även användas för betalning av landskapets andel för projekt som ingår i program som delfinansieras med medel ur EU:s strukturfonder.

Nuvarande näringsstödslag upphör vid årsskiftet p.g.a. att kommissionen reviderar såväl stödkarta som regionalstödsregler. Ännu i slutet av oktober 1999 har inget beslut fattats om den nya statsstödskartan. Ett nytt lagförslag lämnas till lagtinget under hösten 1999 och skall även notifieras hos kommissionen före beslut om näringsstöd kan fattas, vilket kan dröja en period in på år 2000.

Vid revideringen av näringsstödet kommer landskapsstyrelsen, i enlighet med vad som angivits i huvudtitelmotiveringen, att också beakta behovet av stöd för företag inom tjänstesektorn speciellt sådana vars verksamhet till sin samhällsekonomiska effekt kan jämföras med varuproducerande företags. Till denna grupp kan t.ex. en del företag inom IT-branschen anses höra.

Se även moment 47.07.42.

Dispositionsplan:

8305 Övrigt näringsliv	6.500.000
Anslagsbehov	6.500.000

47.03.60. Ersättande av kreditförluster (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
6.770.155,39	1.200.000	1.000.000

Som anslag för ersättande av kreditförluster på beviljade landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar föreslås 1.000.000 mark. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt ingått avtal.

Dispositionsplan:

5100	Finansiella utgifter	<u>1.000.000</u>
	Anslagsbehov	1.000.000

47.03.83. Investeringslån (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.543.000,00	6.500.000	6.500.000

Med hänvisning till LL om investeringslån (ÅFS 45/75, ändr. bl.a. ÅFS 79/96) föreslås ett anslag om 6.500.000 mark att beviljas som lån för investeringar i produktions- och turistverksamhet. Lånen förmedlas enligt ingångna avtal av kreditinrättningar på Åland.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	<u>6.500.000</u>
	Anslagsbehov	6.500.000

47.03.85. Produktutvecklingslån (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
164.000,00	1.700.000	1.700.000

Målet är att underlätta för företag att delta i eller genomföra forsknings- och produktutvecklingsprojekt som leder till nya konkurrenskraftiga produkter eller produktionsmetoder.

Föreslås ett anslag om 1.700.000 mark varav lån kan beviljas för forskning, produktutveckling samt utnyttjande av ny teknologi eller av teknologi som inte kan erhållas i landskapet. Dessa lån beviljas i kombination med produktutvecklingsbidraget (se moment 47.03.45), dock så att lån och bidrag tillsammans kan utgöra högst 70% av godtagbara kostnader.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	<u>1.700.000</u>
	Anslagsbehov	1.700.000

47.03.88. Aktieteckning i bolag (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.745.000,00	1.400.000	1.500.000

För teckning och inlösen av aktier i bolag av infrastrukturell karaktär såsom industrihusbolag, i företag som förädlar åländska produkter, i företag som utvecklar turismen samt i utvecklingsbolag som skapar nya arbetstillfällen och främjar det åländska näringslivet föreslås ett anslag om 1.500.000 mark. Se även motiveringen för huvudtiteln.

Dispositionsplan:

1130	Värdepapper	1.500.000
	Anslagsbehov	1.500.000

47.06.

ÖVRIGT STÖD TILL NÄRINGS-LIVET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	221 565	3 509 000	3 100 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	221 565	3 509 000	3 100 000

Landskapsstyrelsen har beviljat stöd till transporter för industriprodukter som transporterats till Finland och Sverige sedan mitten av 1970-talet. Stödordningen måste anpassas till EG-rätten i samband med EU-medlemskapet och kan nu endast beviljas i form av ett s.k. försumbart stöd (de minimis). Ålands insulära läge ger i första hand de exporterande företagen en konkurrensnackdel och landskapsstyrelsens mål är att utjämna denna med ett transportstöd. Landskapsstyrelsen har gett Ålands statistik- och utredningsbyrå i uppdrag att utreda möjligheterna att bevilja transportstöd som inte strider mot EG-rätten samt hur en sådan stödordning skall vara utformad. Till dess att en stödordning godkänts av kommissionen avser landskapsstyrelsen att fortsättningsvis bevilja transportstöd i enlighet med nuvarande regelverk.

För befolkningen i skärgården är det viktigt att servicen i form av butiker fungerar på ett tillfredsställande sätt. Situationen idag är att de flesta skärgårdsbutiker dras med svåra ekonomiska problem. Landskapsstyrelsen avser att under året arbeta för att hitta lämpliga åtgärder som kan underlätta för glesbygdshandeln samt att finna lämpliga stödformer för att stimulera en positiv utveckling.

47.06.43.

Transportstöd (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.874.900,00	3.000.000	2.500.000

Föreslås ett anslag om 2.500.000 mark för transportstöd för industripro-

dukter som transporterats till riket eller närmaste hamn i Sverige under år 1999 i enlighet med EU:s regler för de minimis. Stödet föreslås utgå med högst 23 % av godtagbara kostnader.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	2.500.000
	Anslagsbehov	2.500.000

47.06.46. Finansieringsstöd för detaljhandeln i skärgården

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
343.158,53	500.000	600.000

Rubriken ändrad.

Föreslås att ett anslag om 600.000 mark upptas för stöd för att bidra till bibehållandet av butiksservice i skärgården. Landskapsstyrelsen avser att under år 2000 utreda butikernas verksamhetsförutsättningar samt se över regelverket utgående från utredningens resultat så att stödet om möjligt inriktas på att motverka de största svårigheterna.

Anslaget får även användas för erläggande av räntestöd för under tidigare år beviljade räntestöd.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	600.000
	Anslagsbehov	600.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Gun-Mari Lindholms m.fl. finansmotion nr 26/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 47.06.46 höjs med 200.000 mark för att ge skärgårdsbutikerna realistiska verksamhetsförutsättningar.

Enligt motiveringarna till momentet har landskapsstyrelsen för avsikt att utreda på vilket sätt dagligvarubutikerna i skärgården bäst kan utvecklas och stödjas. Utskottet anser i likhet med landskapsstyrelsen att butikernas verksamhetsförutsättningar bör utredas så att regelverket och stödformerna därefter kan anpassas till att motverka skärgårdsbutikernas största svårigheter. Med hänvisning till den planerade utredningen föreslår utskottet att finansmotion nr 26/1999-2000 avslås.

47.06.48. Räntestöd för energinvesteringar (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.506,67	9.000	

Momentet utgår.

47.07.**TURISMEN**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	9 250 000	8 226 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	0	9 250 000	8 226 000

Under år 2000 kommer Ålands Turistförbund (ÅTF) speciellt att arbeta med följande

- koncentration på befintlig produktutveckling och löpande projektarbeten
- förstärka insatserna under lägsäsongen
- förstärka insatserna på hållbar turism
- fokusera på utvecklingen av turismen i den åländska skärgården.

Målsättningar inför år 2000

- hög beläggningsgrad under högsäsongen över hela Åland
- förbättrad beläggningsgrad under lägsäsongen
- stöda aktivitets- och evenemangsarrangörer, speciellt utanför den absoluta högsäsongen
- ökad service med fler öppna anläggningar utanför Mariehamn under lägsäsong
- ökad lönsamhet och standardförbättringar i branschen
- kontinuerlig IT-utveckling för ökad tillgänglighet av branschens produkter och rationalisering av ÅTF:s arbete.

Turistförbundet presenterar under året ett strategidokument som skall innehålla långsiktig målformulering för perioden 2000-2006.

47.07.40.**Turismens främjande (R)**

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	8.850.000	8.226.000

Föreslås ett anslag om totalt 8.226.000 mark för turismens främjande enligt följande:

Skärgårdsturism, samarbetsprojekt, förlustgarantier, m.m.	586.000
Tall Ships Race	300.000
Turistorganisationernas deltagande i EU-projekt	200.000
Marknadsföring via Ålands Turistförbund	7.140.000
	<u>8.226.000</u>

Anslaget om 586.000 mark för skärgårdsturism och samarbetsprojekt

avser som tidigare marknadsförings- och samordningsinsatser för skär-
gårdens turistanläggningar. Anslaget avser även bidrag till Ålands
Guideklubb, Ålands Stuguthyraryörening samt projekt som anses stärka
varumärket turist-Åland.

För år 2000 föreslås ytterligare ett anslag om 300.000 mark för Tall
Ships Race-arrangemanget. Totalt har därmed 1.000.000 mark upptagits
för ändamålet.

För turistorganisationers deltagande i EU-projekt samt för eventuella
projekt inom ramen för B7-samarbetet föreslås 200.000 mk.

Landskapsstyrelsen föreslår att basanslaget till Ålands Turistförbund
bibehålls på samma nivå som år 1999, d.v.s 6.587.000 mark. Därtill
kommer ett anslag om 200.000 mark i enlighet med förslaget att överföra
turistsekreteraren till turistförbundet (se moment 47.01.01). Tjänsten har
organisatoriskt funnits kvar vid näringsavdelningens allmänna byrå, men
har i praktiken under många år varit placerad vid turistförbundet.

Sedan 1.3.1994 har Ålandsresor Ab i samarbete med Ålands Turistför-
bund och med stöd från näringsavdelningen hyrt utrymme vid Åland-
skontoret i Helsingfors med en person anställd med huvudsaklig uppgift
att främja ålandsturismen. Ålandsresor AB har aviserat att samarbetet
upphör i denna form per 31.12.1999. Marknadsföringen av Åland via
kontoret i Helsingfors har under åren etablerat sig. Den finska markna-
den har vuxit och blivit allt viktigare för turist-Åland. Föreslås därför att
anslag tas upp för stöd till turistförbundet för en tjänst med ansvar att
sköta turistinformation, pressbearbetning, bearbetning av olika målgrup-
per, mässtöd samt samarbete med informationssekreteraren vid Åland-
skontoret. För ändamålet föreslås ett anslag om totalt 253.000 mark.
Ökningen av anslaget utgör endast 138.000 mark då anslag om 115.000
mark tidigare upptagits för stödet till Ålandsresor Ab för samarbetet.

Totalt föreslås därmed anslag för Ålands Turistförbund om 7.140.000
mark. Anslaget för verksamheten disponeras i enlighet med styrelsens
prioriteringar under följande rubriker:

Marknadssidan	1.000.000
Turistinformationen med evenemangsbokning	575.000
Guidecentralen	180.000
Data	180.000
Trycksaker	2.027.000
Kampanj	545.000
Tyskland och kontinenten	350.000
Mässor och Sales Promotion	380.000
Besök (media & bransch) och bildarkiv	150.000
Produktutveckling	450.000
Samarbetsprojekt	150.000
Marknadskunskap	100.000
Intern marknadsföring	90.000
Programcentralen	510.000

Överföring av turistsekreteraren	200.000
Marknadsföring i Helsingfors	253.000
	<u>7.140.000</u>

För att förverkliga turistförbundets verksamhetsplan för år 2000 kommer företag och organisationer att tillskjuta 3.410.000 mark vilket utgör ca 33% av budgeten. Därtill kommer branschens del i EU-finansierade projekt.

Dispositionsplan:

8205 Övrigt näringsliv	8.226.000
Anslagsbehov	8.226.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I tft Jan-Erik Mattssons m.fl. finansmotion nr 27/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 47.07.40 höjs med 400.000 mark för att undvika neddragningar av den turistiska basverksamheten.

Under utskottsbehandlingen har Ålands turistförbunds roll i marknadsföringen av Åland som en helhet berörts. Ett av de viktigaste hjälpmedlen i marknadsföringen är turistbroschyren Åland Skärgård. Sedan beredningen av budgetförslaget slutfördes har det blivit känt att kostnaderna för produktionen av broschyren stigit på grund av faktorer som inte varit möjliga att förutse. Enligt utskottet skall de produkter som presenterar Åland vara av hög kvalitet. Utskottet anser att Ålands turistförbund bör sträva till att klara finansieringen av de förhöjda kostnaderna genom omfördelningar inom den budgetram som föreslagits. Om finansieringen av turistförbundets verksamhet inte kan klaras genom en sådan omfördelning kan landskapsstyrelsen återkomma med förslag till tilläggsanslag. Utskottet föreslår därför att finansmotion nr 27/1999-2000 förkastas.

Enligt utskottet är det viktigt att Ålands turistförbunds verksamhet gagnar hela den åländska turistnäringen. Detta förutsätter bl.a. att det uppdrag och de förväntningar som finns från landskapets sida är tydligt formulerade. Utskottet föreslår att en diskussion inleds om vilken image Åland som turistmål skall eftersträva och vems ansvar det är att förmedla denna. Samtidigt föreslås att en utvärdering av Ålands turistförbunds verksamhet genomförs.

47.07.42.

Landskapsunderstöd för byggande av gästhamnar (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	400.000	

Momentet utgår.

Föreslås att stöd för byggande av gästhamnar beviljas av anslaget under moment 47.03.49 "Näringsstöd (R)" enligt samma principer som för

övrig turistverksamhet.

47.12. SYSSELSÄTTNINGENS FRÄMJANDE

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	3 426 212	5 825 000	4 200 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	3 426 212	5 825 000	4 200 000

Med hänvisning till det fortsatta goda sysselsättningsläget föreslår landskapsstyrelsen att anslagen för sysselsättningens främjande minskar jämfört med år 1999. I sysselsättningsplanen för tiden 1.7.1999-30.6.2000 har antalet beredskapsarbetsplatser samt utbildningsplatser minskats.

Landskapsstyrelsens målsättning är att medverka till att ca 207 beredskapsarbetsplatser, praktik och utbildningsplatser och övriga arbetsplatser skapas under planperioden. Jämfört med föregående år är minskningen 150 platser.

Nedan föreslagna anslag medger att ca 50 beredskapsarbetsplatser skapas under hösten 2000.

För att öka flexibiliteten inom angivna ramar föreslår landskapsstyrelsen att momenten 47.12.01 till och med 47.12.62 får omdisponeras förutsatt att anslagens sammanlagda belopp inte överskrids.

47.12.01. Avlöningar samt omkostnader för beredskapsarbeten (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.352.203,80	2.000.000	1.300.000

Rubriken ändrad.

För beredskapsarbetsplatser för arbetslösa personer vid landskapets och statens verk och inrättningar eller vid landskapet närstående enheter föreslås ett anslag om 1.300.000 mark. Anslaget kan även användas för omkostnader för beredskapsarbeten samt, som ett komplement till utbildningsstödet, för tilläggstöd under högst 18 månader till arbetsgivare som ingår läroavtal med arbetslös person.

Föreslås därtill att anslaget kan användas för delfinansiering av projekt inom ramen för EU:s mål 3-program.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter - övriga löner och arvoden	1.250.000
------	--	-----------

4100	Material och förnödenheter	35.000
4800	Övriga utgifter	<u>15.000</u>
	Anslagsbehov	1.300.000

47.12.02. Omkostnader för beredskapsarbeten (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
39.972,27	125.000	

Momentet utgår. Se även moment 47.12.01.

47.12.30. Landskapsunderstöd till kommuner och kommunalförbund för lindrande av arbetslösheten (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.114.150,43	1.300.000	1.000.000

Främst för beredskapsarbetsplatser för arbetslösa personer som anordnas av kommunerna, kommunalförbunden, offentligrättsliga samfund och vissa samfund som bedriver fri medborgarverksamhet inom utbildning och det sociala området föreslås 1.000.000 mark. Anslaget kan även användas för omkostnader för beredskapsarbeten samt, som ett komplement till utbildningsstödet, för tilläggstöd under högst 18 månader till arbetsgivare som ingår läroavtal med arbetslös person.

Föreslås därtill att anslaget kan användas för delfinansiering av projekt inom ramen för EU:s mål 3-program.

Dispositionsplan:

8203	Arbetsmarknad	<u>1.000.000</u>
	Anslagsbehov	1.000.000

47.12.61. Landskapsunderstöd för lindrande av arbetslösheten (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
770.210,95	1.300.000	1.500.000

Till sysselsättningsstöd för företag och vissa samfund och ideella föreningar, för att introducera och utbilda arbetslösa personer och till annat landskapsunderstöd föreslås 1.500.000 mark. Anslaget kan även användas för omkostnader för beredskapsarbeten samt, som ett komplement till utbildningsstödet, för tilläggstöd under högst 18 månader till arbetsgivare som ingår läroavtal med arbetslös person.

Föreslås därtill att anslaget kan användas för delfinansiering av projekt inom ramen för EU:s mål 3-program.

Med beaktande av att vägledningsprojekt för sysselsättningens främjande

i större utsträckning skall administreras av näringsavdelningen har medel tidigare budgeterade under moment 46.19.06 överförts till anslaget.

Dispositionsplan:

8203	Arbetsmarknad	1.500.000
	Anslagsbehov	1.500.000

47.12.62. Praktikantpenning för orientering i arbetslivet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
148.137,35	600.000	400.000

Anslaget för praktikantpenningar föreslås till 400.000 mark.

Anslaget används för praktikantpenningar till arbetslösa, främst ungdomar, som tecknat praktikavtal ute i näringslivet, inom organisationer m.m. Anslaget används även för försäkringar och för resekostnader i samband med praktikarbete.

Det minskade anslagsbehovet föranleds av det förbättrade sysselsättningsläget.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	20.000
8203	Arbetsmarknad	380.000
	Anslagsbehov	400.000

47.12.77. Investeringsutgifter för tryggande av sysselsättningen (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.537,00	500.000	

Med hänvisning till det förbättrade sysselsättningsläget föreslås momentet utgå.

47.15. FRÄMJANDE AV LANTBRUKET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	6 905 593	7 822 000	7 810 000
Inkomster	-148 968	-105 000	-115 000
Nettoutgifter	6 756 625	7 717 000	7 695 000

Landskapsstyrelsens övergripande målsättning är att bibehålla och utveckla förutsättningarna för en levande landsbygd och skärgård med bibehållen sysselsättning och öppna landskap. Jordbruket utgör basen för en levande landsbygd och ett öppet landskap varför satsningar på jordbruket är en nödvändighet för att nå huvudmålsättningen. Jordbruket är

dessutom betydelsefullt som sysselsättningskälla, främst i skärgården men även på fasta Åland.

Den reviderade landskapslagen om avbytarservice (ÅFS 57/98) medför ett avbytarsystem som är anpassat efter åländska förhållanden och med ett smidigt handläggningsförfarande. Den reviderade lagen är år 2000 inne på sitt andra hela år i kraft och det börjar bli möjligt att konkret bedöma vinsterna med det nya systemet. Avbytarsystemet skapar möjligheter att utveckla djurhållningen i landskapet och bidrar därmed till att de övergripande målsättningarna uppnås.

Reformen av EU:s jordbrukspolitik som träder i kraft från och med år 2000 kommer att ställa högre krav på producenternas förmåga att anpassa sig och sin produktion till nya produktionsförutsättningar. Rådgivningen kommer att fungera som ett fortsatt värdefullt instrument i anpassningsarbetet där lönsamma lantbruksenheter skall skapas genom effektivisering och diversifiering av produktionen. I och med den ökade satsningen på ekologisk produktion i landskapet inom ramen för det nya miljöstödet kommer den ekologiska rådgivningen att intensifieras och i fortsättningen skötas av en heltidsanställd rådgivare.

I och med reformen av EU:s jordbrukspolitik kommer ett nytt program för stödjande av unga jordbrukare i etableringsskedet att tillämpas åren 2000-2006. Programmet kommer fortsättningsvis att ha som målsättning att öka antalet generationsväxlingar och sänka medelåldern i det åländska lantbruket. Dessa målsättningar bidrar till att det finns förutsättningar för ett aktivt lantbruk på Åland och därmed också en levande landsbygd och ett öppet landskap.

47.15.20. Ålands landsbygdscentrum

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
189.850,43	282.000	

Momentet utgår. Se även moment 47.03.23.

47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
4.500.000,00	4.500.000 tb 135.000	4.850.000

Anslaget avses att användas för att säkerställa de åtaganden och kostnader som föranleds av landskapslagen och -förordningen om avbytarverksamhet (ÅFS 57/98 och 58/98). Målsättningen med avbytarverksamheten är i första hand att hålla ett öppet landskap genom en bibehållen djurhållning av framförallt betesdjur. Djurhållningen medför en stor bundenhet för lantbrukarna med minimala möjligheter att kunna ta ut semester. Tack

vare en väl fungerande avbytarverksamhet kan djurhållningen i landskapet utvecklas samt lantbrukarna ta ut ledighet och få vikariehjälp i en sådan omfattning att det kan vara intressant och möjligt för unga familjer att satsa på djurhållning.

För avbyterservicen inom lantbruket föreslås ett anslag om 4.850.000 mark. Anslaget avser utgifter för lantbruksavbytares löner jämte bikostnader, resor samt övriga utgifter föranledda av verksamheten. I anslaget ingår även ersättning till sådana lantbrukare som anställer egen avbytare eller anlitar företag som erbjuder avbytarjänster och som får ersättning för detta.

Höjningen av anslaget föranleds av allmänna löneförhöjningar samt att full reseersättning utgår för alla arbetsresor för alla avbytare fr.o.m. 1.6.1999 (se även tb 1/99).

	År 1998	År 1999	År 2000
Personal i arbetsavtalsförhållande	23	23	23
<i>Dispositionsplan:</i>			
4000 Personalutgifter			
- personal i arbetsavtalsförhållande	3.315.425		
- övriga löner och arvoden	10.575		
- övriga personalutgifter	<u>30.000</u>		3.356.000
4300 Inköp av tjänster			82.000
4800 Övriga utgifter			
- resor	709.000		
- övrigt	<u>8.000</u>		717.000
8204 Primärnäringsar			<u>695.000</u>
Anslagsbehov			4.850.000

47.15.45. Ersättningar för skördeeskador och växtskydd (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
199.875,70	300.000	300.000

För ersättande av skördeeskador enligt LL om ersättande av skördeeskador (ÅFS 72/79) och ersättning enligt LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om plantmaterial och växtskydd (ÅFS 95/91) föreslås ett anslag om 300.000 mark.

Dispositionsplan:

8204 Primärnäringsar	<u>300.000</u>
Anslagsbehov	300.000

47.15.47. Bekämpande av flyghavre och växtinspektionsverksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
48.313,38	110.000	110.000

För ersättande av kostnader enligt LL om bekämpning av flyghavre (ÅFS 68/77) föreslås ett anslag om 110.000 mark. Anslaget används som lön till 4H-medlemmar som plockar flyghavre och ersättning till Landsbygds-konsult - Åland r.f:s (tidigare Delegationen för Ålands lantmannagillen r.f.) rådgivare som leder flyghavresaneringen. Anslaget används även för kostnader i samband med den inspektions- och provtagningsverksamhet som fordras enligt landskapslagarna om tillämpningen i landskapet av gödselmedelslagen (ÅFS 106/93), fodermedelslagen (ÅFS 107/93), av lagen om handel med utsäde (ÅFS 108/93) och av vissa riksförfattningar rörande växtskydd (ÅFS 19/82).

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter - övriga löner och arvoden		30.000
4300	Inköp av tjänster -kontorstjänster	18.000	
	-renhållningstjänster	<u>2.000</u>	20.000
8204	Primärnäringsar		<u>60.000</u>
	Anslagsbehov		110.000

47.15.48. Stöd för producentorganisationer och rådgivning

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.748.366,16	1.815.000	1.800.000

Landsbygdskonsult - Åland r.f. (tidigare Delegationen för Ålands lantmannagillen r.f.) ansvarar för produktionsrådgivningen inom lantbruket på Åland. Landskapsstyrelsen har genom avtal förbundit sig att finansiera rådgivningen med ett årligt verksamhetsbidrag.

Landsbygdskonsult kan erbjuda rådgivningstjänster inom områdena ekonomi, husdjursproduktion, växtodling, grönsaksproduktion och ekologisk produktion. Efterfrågan på rådgivningstjänster ökar, främst inom grönsaks- och ekologisk produktion varför det planeras en nyanställning av en rådgivare för ekologisk produktion.

Kostnaderna för Landsbygdskonsult - Åland r.f:s rådgivningsverksamhet har beräknats till ca 1.500.000 mark. Med beaktande av en ökad självfinansieringsgrad föreslår landskapsstyrelsen att ett verksamhetsbidrag om 1.275.000 mark kan utges.

Anslaget kan även användas för understöd till kreatursförädlingsföreningar, odlarföreningar och producentgrupper samt som stöd för utbildning och demonstrationer.

Med beaktande av ovanstående föreslås ett anslag om 1.800.000 mark.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	15.000
4300	Inköp av tjänster	35.000

8204 Primärnäringsar	1.750.000
Anslagsbehov	1.800.000

47.15.49. Stödjande av unga odlare (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
208.255,00	680.000	750.000

För finansiering av landskapsstyrelsens del av startstöd till unga odlare föreslås 750.000 mark. Anslaget har dimensionerats utgående från att 50 % av stödet kan delfinansieras med EU-medel.

Startstöd kan beviljas unga lantbrukare (under 40 år) som etablerar sig första gången som jordbruksföretagare.

Startstöd kan ges dels som ett direkt bidrag om maximalt 150.000 mark, dels som en räntesubvention för ett lån. Räntesubventionen belastas moment 47.18.43.

Målsättningen är att 10 st. unga odlare etablerar sig som självständiga jordbrukare och uppfyller kraven för att erhålla startstöd under år 2000.

Dispositionsplan:

8204 Primärnäringsar	750.000
Anslagsbehov	750.000

47.18. ÖVRIGT STÖD TILL LANTBRUKET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	11 289 674	22 070 000	19 350 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	11 289 674	22 070 000	19 350 000

I och med reformeringen av EU:s jordbrukspolitik och förnyandet av strukturfondsperioden har nya program för miljöstöd och investeringar i jordbruket tagits fram av landskapsstyrelsen. Programmen har utgått från Rådets förordning om stöd från Europeiska utvecklings- och garanti-fonden för jordbruket till landsbygdens utveckling (EG nr 1257/99).

Landskapsstyrelsen har även formulerat ett programförslag för Åland anpassat stöd till mindre gynnade områden (LFA). Detta program skall fogas som en skild del till Finlands landsbygdsutvecklingsprogram och finansieras och administreras av riksmyndigheterna varför inga medel till ändamålet tas upp i budgeten. Ålands landskapsstyrelse avser initiera en utredning av behörigheten av LFA-stödet. Detta kan resultera i att ansvaret för finansieringen och administrationen kan överföras till landskapsstyrelsen i framtiden.

Övergripande målsättning för stödet för miljövänlig odling är att minska jordbrukets miljöbelastning på grund av växtnäringssläckage och användning av kemiska bekämpningsmedel, att utveckla extensiva odlingsmetoder såsom ekologiskt jordbruk, att bevara det öppna odlingslandskapet och småskaligheten samt att bevara lönsamheten i småskalig odling. Landskapsstyrelsens målsättning är att över 90 % av åkerarealen skall omfattas av någon åtgärd inom miljöstödsprogrammet.

Landskapsstyrelsens målsättning med investeringsstödet till lantbruket, kompetensutveckling inom lantbruket och åtgärder för utvecklingen av landsbygden är att skapa långsiktigt bärkraftiga lantbruksföretag som är väl anpassade till omvärldens krav på effektivitet, kvalitet samt miljö- och djurskyddshänsyn.

47.18.04. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
439.087,57	470.000	430.000

Med hänvisning till 37 § LL om främjande av gårdsbruk (ÅFS 54/78 samt ändr. 22/95 och 47/95) föreslås ett anslag om 430.000 mark.

Dispositionsplan:

4300 Inköp av tjänster	
- banktjänster	430.000
Anslagsbehov	430.000

47.18.41. Miljöstöd för lantbruket

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
6.042.509,56	6.800.000	11.600.000

Med stöd av Rådets förordning om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket till landsbygdens utveckling (EG) nr 1257/99 har ett "Program för miljövänligt jordbruk 2000-2006" uppgjorts för landskapet Åland för vilket det åländska lantbruket kan erhålla medel ur EU:s jordbruksfond för miljöförbättrande åtgärder.

En förutsättning för delfinansiering ur fonden är att landskapet finansierar 50 % av de beräknade kostnaderna. Miljöstödet beräknas år 2000 att totalt uppgå till 23,2 miljoner mark, varvid EU:s andel utgörande 11.600.000 mark av finansieringen belastas moment 44.15.60.

Miljöstödet indelas i två olika kategorier; basstöd och specialstöd.

Basstödet beviljas på enskild ansökan till lantbrukare med gårdar där villkoren för erhållande av basstöd uppfylls.

Specialstödet beviljas likaså på enskild ansökan. Specialstöd kan år 2000 sökas för prioriterade naturbeten, återskapande av naturbeten, slätter av naturängar, återskapande och hävd av lövängar, extra breda skyddszoner och bevarande av ursprungsraser. Då den åländska landskapsbilden så tydligt präglas av naturbetesmarker är det av största vikt att upprätthålla och stimulera användningen av dessa.

Under specialstödet sorterar också stöd för fortbildning, demonstrationsprojekt och tekniskt stöd till ekologisk rådgivning, vilka syftar till att höja kunskapen bland lantbrukarna.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om totalt 11.600.000 mark för landskapets finansiering av miljöstödsprogrammet. Av anslaget har ca 11 miljoner mark beräknats för basstödet och ca 420.000 mark för specialstöden och kursverksamhet.

Ur anslaget finansieras även den delen av stödbeloppen som överstiger det maximala stödbeloppet som berättigar till gemenskapsstöd om ca 180.000 mark.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringsar	11.600.000
	Anslagsbehov	11.600.000

47.18.42. Nationella stöd till jordbruket som ansluter till miljöstödsprogrammet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
181.315,47	300.000	300.000

För att särskilja och underlätta redovisningen och uppföljningen av miljöstödet till den del det medfinansieras av EU är det ändamålsenligt att de stöd som ges enbart genom nationell finansiering budgeteras på ett skilt moment.

Föreslås ett anslag om 300.000 mark att utges som stöd för kalkning.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringsar	300.000
	Anslagsbehov	300.000

47.18.43. Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
481.576,80	500.000	520.000

Föreslås att det under år 2000 får godkännas nya lån som berättigar till räntestöd om totalt 3.200.000 mark.

För finansiering av räntestöd för tidigare beviljade lån och lån som

beviljas i enlighet med 2000 års bevilningsfullmakt föreslås ett anslag om 520.000 mark.

Lån beviljas för inköp av tillskottsmark samt till unga odlare vid etablering som jordbruksföretagare (startstöd).

I startstödet ingår även en bidragsdel som kompletterar räntestödslånet. Bidraget beviljas i enlighet med momentet om stödjande av unga odlare (moment 47.15.49).

Bevilningsfullmakten beräknas fördela sig mellan de olika läneslagen enligt följande:

Startstöd	1.700.000
Jordinköp	1.500.000

Räntestödet för bebyggda bostadslägenheter har i föreliggande förslag till budget överförs till kapitel 43.25.

Räntestödet betalas som ett fast räntestöd om 4 %. Läntagarens ränta uppgår dock alltid till minst 2 %. Skulle lånets totalränta sjunka under 6 % är räntestödet skillnaden mellan totalräntan och låntagarens ränta om 2 %.

Dispositionsplan:

8304	Primärnärings	320.000
8306	Bostadsproduktion	<u>200.000</u>
	Anslagsbehov	520.000

47.18.44. Investeringsstöd till lantbruket

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.425.649,00	12.000.000	6.000.000

För att bidra till att skapa långsiktigt bärkraftiga lantbruksföretag ges ett investeringsstöd som beviljas i enlighet med LL om verkställigheten av den gemensamma jordbrukspolitikerna inom EG, Rådets förordning om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket till landsbygden utveckling (EG nr 1257/99) samt enligt landskapsstyrelsens direktiv beträffande tillämpningen av artikel 141 i anslutningsavtalet. För investeringsstöd under år 2000 föreslås 6.000.000 mark.

EU delfinansierar vissa investeringar som beviljats i enlighet med Rådets förordning. Tilldelningen av EU medel är för närvarande osäker men beräknas uppgå till 1.000.000 mark och upptas under moment 44.15.60. Därmed kan totalt 7.000.000 mark beviljas i investeringsstöd till lantbruket under år 2000.

Stöd kan beviljas jordbruksföretag för sådana lönsamma investeringar

som leder till att

- produktionen omställs, förbättras och effektiviseras eller
- kvaliteten på de producerade produkterna förbättras eller
- miljön, de hygieniska förhållandena och djurens välfärd förbättras eller bevaras eller
- en diversifiering av verksamheterna inom jordbruket främjas.

Stöd kan beviljas till enskild person, bolag eller sammanslutning som besitter en lantbrukslägenhet i egenskap av ägare eller arrendator med skriftligt arrendekontrakt. Personen skall ha grundläggande yrkesutbildning inom naturbruk eller liknande.

Saminvesteringar och investeringar som leder till samarbete mellan lantbruksföretagare kommer under året att prioriteras högt vid beviljandet av investeringsstöd.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringsar	6.000.000
	Anslagsbehov	6.000.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

Utskottet föreslår att det andra stycket på sidan 322 under moment 47.18.44 Investeringsstöd till lantbruket utgår. Rättelsen är av teknisk natur eftersom texten intagits på grund av ett misstag.

47.18.47. Stöd för utveckling av landsbygden

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		500.000

Momentet nytt.

För att utveckla landsbygden beviljas ett stöd i enlighet med LL om verkställigheten av den gemensamma jordbrukspolitiken inom EG (ÅFS 55/95), Rådets förordning om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket till landsbygdens utveckling (EG nr 1257/99). För stöd för utveckling av landsbygden under år 2000 föreslås 500.000 mark.

Anslaget under momentet kan användas för två stödåtgärder. Den första åtgärden är diversifiering av jordbruket och verksamhet i nära samband med jordbruket så att tillfälle ges till att ha flera olika sysselsättningar eller erhålla alternativa inkomster. Målet för åtgärden är att öka sysselsättningsmöjligheterna på landsbygden och i skärgården och därmed bidra till att skapa förutsättningar för bevarandet av en levande landsbygd också i framtiden. Åtgärden skall ge ökade möjligheter till sidoinkomster och mångsyssleriverksamhet på landsbygden. Den andra åtgärden är skydd av miljön i samband med jordbruk och bevarandet av landskapet.

Målsättningen är att minska jordbrukets miljöbelastning genom investeringsinsatser av projektliknande karaktär, till skillnad från miljöstödet arealbaserade stöd under moment 47.18.41.

Stöd kan beviljas för investeringar som visar lönsamhet i produktion av varor eller tjänster som inte nödvändigtvis är jordbruks- eller lantbruksrelaterade, men som genomförs på landsbygden med ett lantbruks-driftcentrum som bas för verksamheten. Stöd kan dessutom beviljas för miljöskyddande åtgärder i samband med jordbruk såsom t.ex. kontrollerad dränering, sedimenteringsbassänger och anläggning av våtmarker. Landskapsstyrelsen avser att anta preciserande bestämmelser om villkor och stödnivåer. Stödnivåerna begränsas dock av EU:s statsstödsregler kring jordbruket så att de maximala stöden i enskilda fall kan uppgå till högst 50 - 75 %.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringsar	500.000
	Anslagsbehov	500.000

47.18.85

Gårdsbrukslån (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	2.000.000	

Momentet utgår. Med anledning av LL om bostadsproduktion (ÅFS 40/99) upptas i föreliggande budgetförslag bostadsfinansieringen samlat under kapitel 43.25.

47.21.

FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 186 636	1 780 000	1 770 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 186 636	1 780 000	1 770 000

Landskapsstyrelsens övergripande målsättning är att upprätthålla och utveckla ett bärkraftigt skogsbruk på Åland med avseende på såväl virkesproduktion som naturvård och övriga intressen. Landskapsstyrelsens viktigaste uppgift är fortsättningsvis att prioritera skogsvårdande arbeten för att säkerställa en god produktion i plant- och ungskogar, medan det till största delen är marknadens parter som styr det ekonomiska utfallet från skogen.

Landskapsstyrelsens och skogsvårdsföreningens satsning på vård av plant- och ungskog gav under år 1998 ett gott resultat. Totalt utfördes plantskogsrojning på 622 ha, vilket är den största arealen hittills på Åland. Målsättningen uppfylldes även för projektet med förstagallringar

under år 1998, då drygt 350 ha planerades i skogsvårdsföreningens regi. Detta projekt löper under åren 1998-2000.

Landskapsstyrelsen ser även tillgången på skogsbruksplaner som mycket viktig för ett certifierat och bärkraftigt skogsbruk samt för att en effektiv uppsökande verksamhet skall kunna upprätthållas. Landskapsstyrelsen ämnar därför öka resurserna inom skogsbruksplaneringen för år 2000.

Arbetet med en certifiering av det åländska skogsbruket har blivit aktuellt under år 1999. En certifiering går kortfattat ut på att säljaren av skogsprodukter med ett intyg kan visa att råvaran härstammar från ett skogsbruk som bedrivs på ett hållbart sätt. Hittills har man avvaktat utvecklingen i våra närregioner, vilken lett till att ett certifieringssystem utvecklats i Finland som väntas passa vårt småskaliga privatskogsbruk. Målsättningen är att Åland skall kunna ansluta sig till detta certifieringssystem, eventuellt med vissa avvikelser. Avsikten är att alla skogliga organisationer på Åland skall hjälpas åt, men att Ålands Skogsvårdsförening r.f. skall vara huvuddragare av projektet. Med tanke på avsättningsmöjligheterna för det åländska virket, arbetet med ett miljöanpassat skogsbruk och vår småskalighet anser landskapsstyrelsen det ändamålsenligt att i initialskedet ta på sig kostnader för att komma igång med certifieringsarbetet.

Under år 2000 avser landskapsstyrelsen fortsättningsvis att medverka till en ökad användning av biobränsle samt utarbeta ett målsättningsprogram för det åländska skogsbruket. Vidare är det aktuellt med en översyn av LL om skogsvårdsföreningar.

47.21.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
196.315,75	400.000	300.000

Föreslås ett anslag om 300.000 mark som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Drift och underhåll av fordon, maskiner och redskap	90.000
Forskning och försöksverksamhet	40.000
Skogsbruksplanering och rådgivningsverksamhet	60.000
Främjande av den privata skogshushållningen	30.000
Diverse utgifter och anskaffningar	<u>80.000</u>
	300.000

Dispositionplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	15.000	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>10.000</u>	25.000
4100	Material och förnödenheter		80.000
4300	Inköp av tjänster		90.000
4800	Övriga utgifter		15.000
1112	Immateriella rättigheter		60.000

1125	Maskiner och inventarier	30.000
	Anslagsbehov	300.000

47.21.40 Särskilda understöd för skogsbruket

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
80.000,00	80.000	280.000

På grund av det stora behovet av förstagallringar initierade landskapsstyrelsen inledningsvis ett treårsprojekt med början år 1998 för att öka aktiviteten i dessa bestånd.

Föreslås ett anslag om 80.000 mark för år 2000 avsett för Ålands Skogsvårdsförening r.f. som en fortsättning på projektet för en särskild satsning på rådgivning, uppsökande verksamhet och planering av förstagallringar i de åländska skogarna. Målsättningen är 300 ha förstagallring per år.

Föreslås vidare ett anslag om 200.000 mark avsett som stöd för Ålands Skogsvårdsförening r.f. för att under året projektanställa en person som under skogsvårdsföreningens ledning skall starta upp arbetet med en certifiering av det åländska skogsbruket. Anslaget kan vidare användas för övriga kostnader som certifieringsarbetet föranleder.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	80.000
8304	Primärnäringar	200.000
	Anslagsbehov	280.000

47.21.41. Stöd för skogsbruksåtgärder (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
798.549,06	1.100.000	1.000.000

För understöd för skogsbruksåtgärder föreslås ett nettoanslag om 1.000.000 mark som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Markberedning	70.000
Skogsodling	80.000
Plant- och ungskogsvård	280.000
Skydds- och istandsättningsdikning	30.000
Byggande av grundförbättring av skogsbilvägar	80.000
Ersättning för arbetsledning	380.000
Övriga skogsbruksåtgärder	80.000
	<u>1.000.000</u>

Anslaget används främst för stöd i enlighet med LL och LF om stöd för skogsbruksåtgärder (ÅFS 84/98, 87/98) samt övriga skogsförbättrande åtgärder.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av ungskogsvård och andra åtgärder samt i stöd av 8 § 2 mom. LL om landskapets finansförvaltning (ÅFS 43/71) påföras inkomster motsvarande förhandsfinansieringen.

Anslaget kan vidare användas för finansiering av åtgärder som landskapsstyrelsen tvingas vidtaga med stöd av 18 § 1 mom. LL om skogsvård på den försumliges bekostnad, samt för motsvarande ändamål då det försummade skett under den tid som LL om enskilda skogar (ÅFS 8/68) var i kraft.

Dispositionsplan:

4100	Material och förnödenheter	20.000
4300	Inköp av tjänster	380.000
8304	Primärnärings	600.000
	Anslagsbehov	1.000.000

47.21.42. Understöd för skogsbruk i skärgården

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
90.000,00	100.000	90.000

Föreslås ett anslag om 90.000 mark avsett för Ålands Skogsvårdsförening r.f. som enligt avtal skall sköta skoglig rådgivning och annan för skogsbruket befrämjande verksamhet i skärgårdskommunerna Brändö, Kumlinge, Sottunga och Kökar.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	90.000
	Anslagsbehov	90.000

47.21.83. Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	0	0

Föreslås ett nettoanslag för förhandsfinansiering av arbetskostnader främst vid markberedning i enlighet med 5 § LL om stöd för skogsbruksåtgärder (ÅFS 84/98).

I stöd av 8 § 2 mom. LL om landskapets finansförvaltning (ÅFS 43/71) kan inkomster motsvarande ovan angivna förhandsfinansiering påföras anslaget.

Dispositionsplan:

1549	Övriga kortfristiga fordringar	0
	Anslagsbehov	0

47.21.84. Skogsförbättringslån (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
21.771,14	100.000	100.000

Föreslås ett anslag om 100.000 mark för lån i enlighet med 4 § LL om stöd för skogsbruksåtgärder (ÅFS 84/98).

Landskapsstyrelsen avser att inkomma med framställning om ändring av LL om stöd för skogsbruksåtgärder (ÅFS 84/98) så att lagstadgad panträtt möjliggörs emedan detta varit avsikten då skogslagstiftningen reviderades år 1998.

I avvaktan på lagändring föreslås att landskapsstyrelsen i stöd av 2 § 2 p. LL om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti (ÅFS 50/88) befullmäktigas att fortsättningsvis bevilja skogsförbättringslån utan betryggande säkerhet under år 2000.

Dispositionsplan:

1520	Lånefordringar	100.000
	Anslagsbehov	100.000

47.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	791 000	821 000
Inkomster	0	-707 000	-791 000
Nettoutgifter	0	84 000	30 000

Verksamheten består av att leda och utveckla jakten i landskapet. Detta sker bl.a. genom att handlägga ärenden från jaktvårdsföreningarna och enskilda jaktvårdare samt genom allmän information och rådgivning i jakt- och viltvårdsärenden. Skogsbruksbyrån handlägger även ärenden gällande ersättningar för skador orsakade av hjorddjur.

Den övergripande målsättningen är att gynna jakten och viltvården i landskapet i enlighet med jaktlagen och jaktförordningen. Målsättningen är även att organisera viltvården på ett optimalt sätt i förhållande till andra näringar.

Under år 2000 kommer den förändrade vårjakten på sjöfågel att medföra en kraftigt ökad arbetsbörda då ett system med personliga licenser skall införas. Under detta år skall även de 3-åriga licenserna för älg- och

rådjursjakten behandlas. Vidare skall takorganet för jägarna inleda sitt arbete, vilket medför ökade kostnader för landskapsstyrelsen.

Landskapsstyrelsen kommer även under året att arbeta vidare på att utveckla möjligheterna för jaktturism på Åland.

47.22.04. Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	440.000	521.000
	tb 51.000	

Medlen används i första hand för jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet, underhåll av skjutbanor, jägarförsäkring, prenumeration av tidningen Jägaren, understöd för Ålands jakt- och fiskemuseum samt av viltvården i allmänhet föranledda kostnader.

Föreslås ett anslag om 521.000 mark som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Utgifter för jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet och skjutbanor	228.000
Takorganet för jägarna	30.000
Tidningen Jägaren	70.000
Jägarförsäkring	25.000
Viltvårdsprojekt samt information	40.000
Nordisk Jägersamvirke, Face m.m.	30.000
Övrigt, tryckning av jaktkort m.m.	28.000
Värjaktssomkostnader (ansökningsblanketter, statistik m.m.)	<u>70.000</u>
	521.000

Inkomster från jaktvårdsavgifter och försäljning av jägarexamenskompendier påföres moment 37.22.04.

Dispositionplan:

4100	Material och förnödenheter	150.000
4300	Inköp av tjänster	
	- byggnads-, reparations- och underhålls-	
	tjänster	10.000
	- kontorstjänster	68.000
	- försäkringstjänster	<u>25.000</u>
4800	Övriga utgifter	103.000
	- resor	10.000
8209	Övriga inkomstöverföringar	<u>258.000</u>
	Anslagsbehov	521.000

47.22.40. Bidrag för hjortdjurskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	300.000	300.000

Föreslås ett anslag om 300.000 mark.

Anslaget avser bidrag i enlighet med LL om ersättande av skador förorsakade av hjortdjur (ÅFS 52/74) samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt 73 § jaktlagen (ÅFS 31/85).

Anslaget motsvaras delvis av inkomster från hjortdjurslicenser och försält fallvilt (moment 37.22.40).

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter	
	- övriga löner och arvoden	10.000
8209	Övriga inkomstöverföringar	290.000
	Anslagsbehov	300.000

47.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	4 399 619	10 580 000	9 112 000
Inkomster	-38 866	-25 000	-25 000
Nettoutgifter	4 360 753	10 555 000	9 087 000

Målet är att under perioden 2000-2006 utveckla en bärkraftig fiskerinäring som grundar sig på ett hållbart fiske även beaktande det småskaliga kustfiskets behov och möjligheter. Ett utökat samarbete mellan fiskare, handeln, beredningsindustrin och myndigheterna utgör en grundförutsättning för att nå målet och som därför bör stimuleras.

Infrastrukturen vid hamnar och landningsplatser bör ytterligare byggas ut och stödas för att rationalisera och förbättra fiskhanteringen efter fångst i syfte att höja fiskens kvalitet och näringens lönsamhet och därmed höja fiskets status. Bl.a. bör metoder att långtidsbevare levande fisk utvecklas för att förbättra tillgången på råvara. Beredningsindustrin bör anpassas till marknadens och konsumenternas krav och behov.

De årliga ökande problemen med säl måste på sikt lösas på annat sätt än med ersättning för sälkador. Härvid bör en utökad jakt inom vissa vattenområden beaktas.

Inom vattenbruket prioriteras stöd för miljöanpassade åtgärder och

rationaliseringar liksom utnyttjandet av bästa tillgängliga teknik med hänsyn till miljöbelastningen.

47.24.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
717.976,81	450.000	252.000

Under momentet föreslås ett anslag om 252.000 mark.

I anslaget ingår 20.000 mark för årsunderhåll och service av fiskefyrar, 192.000 mark för fiskeriundersökningar som utförs vid Husö biologiska station och för undersökningar som görs i samarbete med forskningsinstitutioner i närregionerna i Finland och Sverige. 40.000 mark för produktions- och populationsundersökning av kvoterade fiskarter samt för informationsverksamhet.

För fiskeriundersökningar föreslås ett utökat anslag om 160.000 mark. Dock har utgifter om 260.000 mark för vattenundersökningar överförts till moment 45.54.01, varvid anslaget totalt sett föreslås sänkt till 252.000 mark.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	30.000	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>162.000</u>	192.000
4100	Material och förnödenheter		14.000
4200	Hyror		15.000
4300	Inköp av tjänster		23.000
4800	Övriga utgifter		<u>8.000</u>
	Anslagsbehov		252.000

47.24.40. Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
499.076,20	900.000	900.000

För landskapsbidrag för skadeersättningar enligt bestämmelserna i lagen om fiskeriförsäkringsföreningar (FFS 331/58) föreslås ett anslag om 900.000 mark.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	<u>900.000</u>
	Anslagsbehov	900.000

47.24.41. Räntestöd för fiskarlån (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
4.099,64	30.000	10.000

Föreslås att nya räntestödslån inte beviljas eftersom stödformen inte är förenlig med EU:s direktiv. För betalning av räntegottgörelse för tidigare beviljade lån föreslås 10.000 mark.

Dispositionsplan:

8304 Primärnäringsar	<u>10.000</u>
Anslagsbehov	10.000

47.24.42. Räntestöd för främjande av fiskhushållningen (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
566,26	10.000	10.000

Föreslås att nya räntestödslån för marknadsföring av fisk inte beviljas eftersom stödformen inte är förenlig med EU:s direktiv. För betalning av räntegottgörelse för tidigare beviljade lån föreslås 10.000 mark.

Dispositionsplan:

8304 Primärnäringsar	<u>10.000</u>
Anslagsbehov	10.000

47.24.43. Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	10.000	10.000

Med hänvisning till 13 § lagen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58) föreslås ett anslag om 10.000 mark.

Dispositionsplan:

8204 Primärnäringsar	<u>10.000</u>
Anslagsbehov	10.000

47.24.44. Främjande av marknadsföringen och strukturpolitiken (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.484.108,28	6.200.000	6.200.000

Föreslås ett anslag om 6.200.000 mark för finansiering av landskapets andel i projekt som ingår i fiskerinäringsens nya sektorplan för åren 2000-2006. Åtgärdshelheterna blir desamma som under programperioden 1995-1999 eller

- reglering av fiskeinsatser

- förnyelse och modernisering av fiskeflottan, även inom det småskaliga kustfisket
- utveckling och modernisering av vattenbruket
- utveckling av fiskehamnar
- utveckling av fiskindustrin
- marknadsanpassning
- pilotprojekt och teknisk hjälp.

Anslaget får även användas till stöd för investeringar för ersättande av sålskadad utrustning, till intern uppsamling av fisk i skärgård och glesbygd, för konsultuppdrag samt koordinering av fiskuppsamling i syfte att höja fiskens kvalitet och näringens lönsamhet.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster - expert- och utredningstjänster	110.000
8204	Primärnärings	2.500.000
8304	Primärnärings	<u>3.590.000</u>
	Anslagsbehov	6.200.000

47.24.45. Ersättande av sålskador

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
199.463,00	200.000	300.000

För ersättande av skador som säl vållar på fiskfångsten i äländska vatten föreslås ett anslag om 300.000 mark att utges enligt av landskapsstyrelsen fastställda grunder och villkor.

Dispositionsplan:

8204	Primärnärings	<u>300.000</u>
	Anslagsbehov	300.000

47.24.46. Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
14.329,17	2.000.000	950.000

Den totala kostnaden för grundreparationen av hamnpiren i Mariehamns fiskehamn, Korrvik, uppgår till 6.650.000 mark. Därtill kommer ca 500.000 mark som utgör kostnader för att rationalisera och förbättra lastnings- och lossningsmöjligheterna i hamnen och som finansieras genom sektorplanen för fiskerihushållningen och som därför inte ingår i kostnadskalkylen för grundreparationerna.

I budgeterna för åren 1998 och 1999 har för reparationerna upptagits sammanlagt 4.850.000 mark motsvarande en bidragsandel om 80 %. Utgående från en nu föreslagen bidragsandel om 85 % av kostnaderna utgör landskapets andel 5.652.000 mark.

I det föreslagna anslaget om 950.000 mark utgör med beaktande av detta 800.000 mark resterande bidrag för grundreparationerna i Korrvik och 150.000 mark bidrag för muddring av fiskeleder, fiskehamnar och fiskvandningsleder.

Dispositionsplan:

8304	Primärnäringsar	950.000
	Anslagsbehov	950.000

47.24.47. Avvecklingsbidrag (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	300.000	

Momentet utgår.

47.24.49. Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
480.000,00	480.000	480.000

Anslaget avser understöd till Ålands Fiskarförbund r.f. om 240.000 mark samt understöd till Ålands fiskodlarförening r.f. om 240.000 mark.

Dispositionsplan:

8204	Primärnäringsar	480.000
	Anslagsbehov	480.000

47.40. ARBETSFÖRMEDLINGEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	8 055 927	9 394 000	9 940 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	8 055 927	9 394 000	9 940 000

Landskapsstyrelsen har avlatit framställning om ändring av arbetsmarknadslagstiftningen. Då den nya arbetsmarknadslagstiftningen inte beräknas kunna träda i kraft före halvårsskiftet 2000 har budgetförslaget uppgjorts utgående från gällande lagstiftning fram t.o.m. 30.6.2000 och utgående från lagförslaget fr.o.m. 1.7.2000. I händelse av att den nya lagstiftningen inte kan träda ikraft eller försenas föreslås att momenten 47.40.20 och 47.43.20 får om disponeras och användas i enlighet med nu gällande lagstiftning även efter 1.7, dock så att summan av anslagen inte överskrides.

Enligt lagförslaget kommer verksamheten huvudsakligen att skötas av en

fristående myndighet underställd landskapsstyrelsen. Arbetsförmedlingen och yrkesvägledningen sammanförs till en byrå. En viss förändring vidtar även i arbetsfördelningen mellan arbetsförmedlingen och utbildningsavdelningens studieserviceenhet. Reformen genomförs för att skapa en klarare och enhetligare samt mer flexibel reglering av arbetsmarknaden som samtidigt kan ligga till grund för en väl fungerande arbetsmarknad.

Arbetsförmedlingen kommer under året att verka genom arbetsförmedlingsservice och informationsåtgärder för bästa möjliga samverkan mellan lediga arbetsplatser och befintliga arbetskraftsresurser. Arbetsförmedlingen ger även information om arbetsmarknadsläget, om egna och andra myndigheters stödåtgärder vid arbetslöshet samt samarbetar med andra myndigheter och organisationer i frågor som rör arbetslöshet och arbetsmarknad.

I det klart förbättrade arbetsmarknadsläget där brist på kompetent arbetskraft blivit allt vanligare avser arbetsförmedlingen att särskilt fästa uppmärksamhet på detta och vid sidan om det sedvanliga förmedlingsarbetet genom projektartade insatser försöka lindra denna brist.

Som särskilt resultatmål uppställer arbetsförmedlingen att inom förmedlingsverksamheten tillsätta minst 92 % av de lediganslagna platserna inom önskad tid (1998, 88%). Samtidigt strävar arbetsförmedlingen till att förkorta den tid som i medeltal åtgår för att tillsätta de lediganslagna platserna.

47.40.20.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.554.057,04	2.744.000	3.310.000

Under momentet föreslås ett anslag om 3.310.000 mark. Anslaget har dimensionerats utgående från att förslaget till ny arbetsmarknadslagstiftning träder i kraft fr.o.m. 1.7.2000, varvid anslag ingår under detta moment för de utgifter som tidigare upptagits under moment 47.43.20 räknat från nämnda datum.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5 varur den nya personalstrukturen framgår.

Då den nya lagstiftningen träder ikraft anpassas tjänsterna vid arbetsförmedlingen till den nya organisationen. Arbetsförmedlingen leds av en arbetsmarknadschef. Under den aktiva delen av arbetsförmedlingen återfinns information, arbetsförmedling, sjöarbetsförmedling och specialarbetsförmedling. Under arbetsförmedlingen bildas en skild enhet för ersättningsfrågor. Dit förs förutom arbetslöshetsersättningar även utbildningsersättningarna som tidigare funnits vid utbildningsavdelningen.

I anslaget för inköp av tjänster ingår bl.a. driftskostnader för ADB, service av kopieringsmaskin och ersättning till Folkpensionsanstalten för bistånd vid beredning av arbetslöshetsdagpenningssärenden. Anslaget kan även användas för inköp av yrkesvalspsykologtjänster. Vidare avses att utvidga projektverksamheten under året, bl.a. kommer projektet "Välkommen hem" som riktar sig till bortaalänningar att fortsätta. Därtill är arbetsförmedlingens informationsmaterial i behov av en total genomgång vartill kommer behovet av en profilering i samband med att den nya organisationen tas i bruk vilket innebär att bl.a. skyltar och blanketter förnyas.

Under anslaget för övriga utgifter upptas anslag för resekostnader och smärre representationer. Motsvarande anslag har tidigare upptagits under moment 47.01.01.

Anslaget om 35.000 mark för maskiner och inventarier avser förnyande och komplettering av inventarier.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	11	11	15*
Tillfälliga tjänster	1	1	

* 2 tjänster överförda från moment 47.43.20.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	2.343.730	
	- tillfälliga tjänster	76.393	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	76.829	
	- övriga löner och arvoden	<u>33.048</u>	2.530.000
4100	Material och förnödenheter		77.000
4200	Hyror		375.000
4300	Inköp av tjänster		260.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	30.000	
	- representation	<u>3.000</u>	33.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>35.000</u>
	Anslagsbehov		3.310.000

47.40.50. Arbetslöshetsersättningar (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
5.441.052,07	6.500.000	5.500.000

Anslaget för arbetslöshetsersättningar (grunddagpenningar) och arbetsmarknadsstöd föreslås sänkt från 6.500.000 mark till 5.500.000 mark. Minskningen av anslaget föranleds av det förbättrade sysselsättningsläget. Ur anslaget kan medel (arbetsmarknadsstöd) även användas för landska-

pets finansieringsandel av projekt som ingår i program som medfinansieras med medel ur EU:s strukturfonder.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>5.500.000</u>	
	Anslagsbehov		5.500.000

47.40.51. Utkomstskydd vid flyttning (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.948,25	30.000	10.000

För utkomstskydd vid flyttning föreslås 10.000 mark. Anslaget har dimensionerats enligt nuvarande lagstiftning för tiden 1.1 - 30.6.2000.

Ur anslaget föreslås reseersättningar kunna beviljas åt arbetssökande som är arbetslösa eller hotas av arbetslöshet för de resor de gör för att bekanta sig med en arbetsplats, ingå ett arbetsförhållande eller flytta till en ny arbetsplats enligt enahanda grunder som i riket (FFS 1253/93).

Ur anslaget föreslås även reseersättningar kunna beviljas på motsvarande grunder för resor som föranleds av att en person söker sig till sysselsättningskurs.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>10.000</u>	
	Anslagsbehov		10.000

47.40.52. Specialutgifter för arbetskraftsservicen

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
56.869,19	120.000	120.000

För specialutgifter för arbetskraftsservicen föreslås ett anslag om 120.000 mark.

Ur anslaget föreslås dagtraktamenten och resekostnader vid arbetsprovning kunna beviljas enligt principer fastställda av landskapsstyrelsen, samt övriga stöd för utredande av arbets- och utbildningsförutsättningar och lämplighet för ett yrke samt för placering av handikappade i arbete enligt enahanda grunder som i riket (FFS 1253/93). Ur momentet föreslås därtill högst 15.000 mark kunna beviljas i resebidrag och dagtraktamentesunderstöd åt personer som beger sig på utlandspraktik enligt grunder som fastställs av landskapsstyrelsen.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>120.000</u>	
	Anslagsbehov		120.000

47.40.53. Utbildningsstöd (F)

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

1.000.000

Momentet nytt.

Under momentet föreslås ett anslag om 1.000.000 mark för utbildningsstöd samt ersättning för uppehälle och logi i samband med de utbildningar som anordnas i enlighet med LL om sysselsättningsfrämjande utbildning (ÅFS 39/88).

Motsvarande anslag har tidigare upptagits under moment 46.19.06.

Dispositionsplan:

8202	Social- och hälsovård samt utkomstskydd	<u>1.000.000</u>
	Anslagsbehov	1.000.000

47.43. YRKESVÄGLEDNINGEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	417 318	457 000	228 000
Inkomster	-44 000	-36 000	0
Nettoutgifter	373 318	421 000	228 000

Yrkesvägledningens huvuduppgift är att tillgodose allmänhetens behov av yrkesvägledningstjänster. Byråns vägledningstjänster skall vara tillgängliga för alla, såväl unga som vuxna. För att förverkliga sitt syfte samarbetar byrån med bl.a. arbetsförmedlingen, skolorna och utbildningsmyndigheterna, folkpensionsanstalten samt andra myndigheter och institutioner såväl på Åland, i riket som i övriga Norden. En viktig uppgift för byrån är också att verka för goda utbildningsmöjligheter för ålänningar både på Åland och i närliggande regioner.

I samverkan med skolornas elevhandledningspersonal strävar yrkesvägledningen till att skolelever och studerande får opartisk och tillräcklig information om det åländska arbetslivet och dess utveckling. Byrån har som målsättning att alla åländska skolelever skall besöka arbetsförmedlingen och yrkesvägledningen innan de lämnar grundskolan.

Byrån upprätthåller i samarbete med studieserviceenheten ett s.k. infotek, där information om utbildning och arbete skall hållas lätt- tillgänglig för besökarna. Infoteket är utrustat med dataterminaler där kunderna själva kan söka information och även utföra andra typer av uppgifter. Infoteket har bemannats med hjälp av tillfälligt anställd personal.

Yrkesvägledningen planeras i enlighet med förslaget till ändrad arbetsmarknadslagstiftning att sammanföras med arbetsförmedlingen till en och samma byrå fr.o.m. 1.7.2000. Se även kapitel 47.40 jämte moment 47.40.20.

47.43.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
417.317,90	413.000 tb 44.000	228.000

Under momentet föreslås ett anslag om 228.000 mark. Anslaget har dimensionerats för perioden 1.1 - 30.6.2000 varefter, i enlighet med förslaget till ny arbetsmarknadslagstiftning, motsvarande anslag för resterande del av året upptas under moment 47.40.20. Utgifter om 50.000 mark för anordnande av högskoleprovet har överförts till moment 46.03.01.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5 för tiden 1.1 - 30.6.2000.

I övrigt avser anslaget utgifter för litteratur och informationsmaterial, dataprogram, tele-, frakt- och andra tjänster, annonsering, inköp av data- och annan kontorsutrustning, kostnader för undersökningar etc. Från momentet betalas också Ålands medlemsavgift till Nordiska Förbundet för Studie- och Yrkesvägledning.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	1	1	*
Tillfälliga tjänster	1	1	*
*Överförda till moment 47.40.20			

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	139.534	
	- tillfälliga tjänster	<u>69.466</u>	209.000
4100	Material och förnödenheter		13.000
4300	Inköp av tjänster		5.000
4800	Övriga utgifter		<u>1.000</u>
	Anslagsbehov		228.000

47.46.

FÖRSÖKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	3 569 084	4 350 000	4 352 000
Inkomster	-297 674	-250 000	-250 000
Nettoutgifter	3 271 410	4 100 000	4 102 000

Försöksverksamhetens målsättning är att med hjälp av åländska odlings-

och lagringsförsök samt laboratorieverksamhet hjälpa till att skapa förutsättningar för att bedriva ett modernt, lönsamt, resurssnålt och fortsättningsvis småskaligt jordbruk i tiden. Avsikten är att öka infloppet ut till odlarna och att öka deras miljömedvetande. I detta arbete är ett samarbete med rådgivarna viktigt.

På försöksstationen prövas och utvärderas

- nya, hårdiga, motståndskraftiga och odlingssäkra arter och sorter
- ny odlingsteknik
- behovsanpassad biologisk och kemisk gödsling och bekämpning
- möjligheter till förbättrad lagring och produktutveckling samt
- miljöanpassning bl.a. med hjälp av laboratorieanalyser, samt försök med användning av vass och algmattor som jordförbättring och gödsel.

Försöksstationen arbetar för att via Internet och massmedia ytterligare utveckla prognosverksamheten ut till odlarna, där bl.a. iakttagelser om förekomst av skadeinsekter och växtsjukdomar samt deras bekämpningsbehov noteras.

Vid sidan om avkastningen är kvalitet ett nyckelord. Kvalitet är inte enbart en fråga om produkternas utseende utan den inre kvaliteten som smak och renhet blir allt viktigare. Resultat och rön kommer odlarna till del genom information, öppet hus dagar, publikationer m.m.

Försöksstationens verksamhet omfattar

- försök med lantbruksgrödor - med tonvikt på integrerad produktion (IP)
- försök med grönsaker på friland och i säsongväxthus - med tonvikt på IP
- försök med frukt och bär - med tonvikt på IP
- försök med lantbruksgrödor och grönsaker - odlade enligt ekologiska odlingsmetoder
- laborationer för yrkes- och hobbyodlarnas samt försöksverksamhetens behov
- officiella väderleksobservationer.

Ålands försöksstation har i sitt budgetförslag upptagit 70.000 mark för att utreda och kostnadsberäkna en omändring av arbetsutrymmena inkluderande den nu uthyrda föreståndarbostaden. Landskapsstyrelsen anser att åtgärden är välbehövlig men förutsätter att arbetet inleds med en grundlig utvärdering av försöksverksamhetens inriktning som föreläggs landskapsstyrelsen.

Försöksstationen upprätthåller i samarbete med Nordiska genbanken en genbank, som innehåller lokalt material av olika frukt- och bärarter.

Ålands försöksstation är en del av Ålands landsbygdscentrum och strävar efter ett ökat samarbete med övriga organisationer inom centret. Likaså samarbetar man med det lokala näringslivet, samt har olika nationella och internationella kontakter.

47.46.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.569.083,57	4.350.000	4.352.000

För verksamheten vid Ålands försöksstation föreslås ett anslag om 4.352.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för praktikanter och extra arbetskraft.

Anslaget för maskiner och inventarier avser komplettering av utrustning jämte utbyte av uttjänt apparatur.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	8	8	8
Tillfälliga tjänster	1	1	
Personal i arbetsavtalsförhållande	5	5	5

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.650.781	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	1.272.219	
	- övriga personalutgifter	<u>50.000</u>	2.973.000
4100	Material och förnödenheter		
	- små maskiner och inventarier	20.000	
	- kontorsmaterial	25.000	
	- litteratur	10.000	
	- rengöringsmedel och förnödenheter	5.000	
	- bränsle och smörjmedel	15.000	
	- kemikalier	70.000	
	- värme, el och vatten	80.000	
	- odlingsmaterial	70.000	
	- byggnadsmaterial	15.000	
	- reservdelar och tillbehör	<u>50.000</u>	360.000
4300	Inköp av tjänster		
	- byggnadsreparationer och underhåll av tjänstebostäder	50.000	
	- projektering av om- och/eller tillbyggnad av ekonomiebyggnaden	70.000	
	- reparation av transportmedel och maskiner	70.000	
	- tryckningstjänster	110.000	
	- post- och teletjänster	25.000	
	- avfalls-, snö- och miljötjänster	20.000	
	- städning	51.000	
	- försäkringar	14.000	
	- transporttjänster	<u>10.000</u>	420.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	13.000	
	- övrigt	<u>2.000</u>	15.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>584.000</u>
	Anslagsbehov		4.352.000

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	3 031 102	3 167 000	2 796 000
Inkomster	-1 819 302	-1 844 000	-1 672 000
Nettoutgifter	1 211 800	1 323 000	1 124 000

Målsättning

På Ålands naturbruksskola skall det finnas ett för studie-, demonstrations- och övningsändamål ekonomiskt och tekniskt lämpligt skoljordbruk.

Målet med den yrkesinriktade utbildningen på Naturbruksskolan är att skapa förutsättningar för studerande att utveckla sådana kunskaper och färdigheter som är nödvändiga för att verka som egna företagare eller anställda inom yrkesområdet.

Entreprenörskap, kreativitet och nyskapande skall vara vägledande i utbildningen.

Skollägenheten Jomala gård och Ålands svinavelsstation skall ses som resurser för utbildningen och för detta ändamål utnyttjas på bästa sätt och den största vinsten från dessa enheter skall vara kunniga och företagsamma studeranden.

Verksamhet

Den huvudsakliga produktionsinriktningen på skoljordbruket är mjölkproduktion, men det finns även en renrasig Charolais-besättning, som fungerar dels som avelsbesättning och dels för köttproduktion, dessutom tillkommer en liten färbesättning i undervisningssyfte samt en häst.

Gården arrenderar $\frac{3}{4}$ av åkerarealen av landskapet, och p.g.a. det stora djurantalet utgör största delen av växtodlingen grovfoder- och fodersädsproduktion för djuren, men det odlas även sockerbetor och brödsäd.

En del av arealen används fr.o.m. år 1999 till odling av grönsaker och matpotatis för skolans elevbispisning. En fortsatt omläggning till ekologisk produktion på en del av arealen planeras, för att i framtiden om möjligt kunna producera ekologiskt kött.

Verksamheten vid Ålands svinavelsstation baserar sig på att ta fram avelsmaterial som sedan säljs till de åländska svinproducenterna. Årligen säljs ca 60 - 70 avelsdjur. Försäljningen har dock sjunkit de senaste åren på grund av försämrad lönsamhet. De svinproducenter som finns är väldigt beroende av avelsdjursförsäljningen vid stationen.

Då efterfrågan på avelsdjur har minskat under de senaste åren har

verksamheten kompletterats med en suggring. Det innebär att svinproducenter kan hyra in suggor för att få smågrisar. Verksamheten beräknas ge bättre ekonomi i svinproduktionen. Suggringsverksamheten startade under år 1999 med två lantbrukare som bedriver smågrisproduktion (satelliter). Målsättningen är att värva flera lantbrukare under år 2000.

För verksamheten vid Ålands svinavelsstation innebär det en radikal minskning i stationens egen slaktsvinsproduktion och försäljning av avelsdjur. Istället baseras verksamheten på ca 140 suggor för uthyrning och uppfödning av nytt suggmateriel. Ytterligare en förändring i verksamheten är att övergå från att använda det dyra allfodret mot foderspannmål, som delvis odlas på Jomala gård.

47.49.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.971.964,68	2.036.000	1.768.000

För verksamheten på skollägenheten Jomala gård föreslås ett anslag om 1.768.000 mark. En stor del av anslaget är underhåll och reparationer av byggnader och maskiner. Med tanke på att det är ett skoljordbruk där många studeranden skall få praktisk undervisning är antalet maskiner och byggnader relativt stort och slitaget är relativt omfattande. Gårdens arrondering gör också att driftskostnaderna är höga.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av praktikanter.

Anslaget för maskiner och inventarier avser inköp av en rundbalare.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	4	4	4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	181.060	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>674.940</u>	856.000
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle och smörjmedel	25.000	
	- kemikalier	65.000	
	- värme, el och vatten	87.000	
	- lantbruksprodukter	184.000	
	- reservdelar och tillbehör	30.000	
	- övrigt	<u>58.000</u>	449.000
4200	Hyror		108.000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	148.000	
	- försäkringstjänster	12.000	

	- övrigt	69.000	229.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	2.000	
	- övrigt	7.000	9.000
1125	Maskiner och inventarier		117.000
	Anslagsbehov		1.768.000

47.49.21. Verksamhetens utgifter - Ålands svinavelsstation (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.059.137,18	1.131.000	1.028.000

Föreslås ett anslag om 1.028.000 mark för verksamheten vid Ålands svinavelsstation.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av praktikant.

I och med att verksamheten omfattar både uppfödning av avelsdjur och suggring så uppstår mera arbete såsom transport av suggor till satelliterna, semineringar och vaccineringsar.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	1	1	1
Personal i arbetsavtalsförhållande	1	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	187.776	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	293.224	481.000
4100	Material och förnödenheter		
	- läkemedel	50.000	
	- värme, el, och vatten	85.000	
	- lantbruksprodukter	281.000	
	- övrigt	27.000	443.000
4200	Hyror		3.000
4300	Inköp av tjänster		
	- reparations- och underhållstjänster	50.000	
	- övriga	43.000	93.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	6.000	
	- övrigt	2.000	8.000
	Anslagsbehov		1.028.000

47.52. **SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	211 922	820 000	5 510 000

Inkomster	-443 359	-360 000	-450 000
Nettoutgifter	-231 437	460 000	5 060 000

Jordbruksbyrån förvaltar ett antal egendomar på Åland. Med tanke på att ägoförhållandena ofta är splittrade på Åland kan det medföra svårigheter att göra satsningar som gagnar samhällsutvecklingen. Landskapsstyrelsen ser därför en viss markreserv som en stor tillgång. Landskapsstyrelsen avser att gå vidare med planerna på att anlägga en golfbana vid Grelsby kungsgård, där ett förverkligande avses påbörjas under år 2000.

De jordegendomar som förvaltas av jordbruksbyrån är i huvudsak utarrenderade till privata jordbrukare. Arrendeavtal som går ut eller sägs upp bjuds ut på nytt. Investeringar som planeras avser att bibehålla eller förbättra egendomens värde.

47.52.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
97.311,47	100.000	110.000

Anslaget avser sedvanligt underhåll och reparationer på landskapets jordbruksfastigheter samt skatter m.m.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	45.000
4800	Övriga utgifter	65.000
	Anslagsbehov	110.000

47.52.74. Grundreparationer (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
46.579,04	200.000	400.000

För grundrenovering av fastigheter förvaltade av jordbruksbyrån föreslås ett anslag om 400.000 mark varav ca 250.000 mark för renovering av gamla stallet på Haga kungsgård. För underhåll av häradsskrivarbostället anslås ca 80.000 mark.

Dispositionsplan:

1122	Byggnader	400.000
	Anslagsbehov	400.000

47.52.77. Utvecklande av Grelsby kungsgård (R)

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

500.000

5.000.000

Det finns idag ett uttryckligt behov av mer golfkapacitet på Åland. Golfbanan i Kastelholm utnyttjas idag maximalt och det finns inga möjligheter till att utöka verksamheten där. Landskapsstyrelsen konstaterar att efterfrågan på golf är växande. Grelsby kungsgård har goda förutsättningar för golf och inga stora markarbeten erfordras. Att skapa en golfbana som håller internationell klass ger Åland som golfort högre status. Ett helt nytt intresse skapas och det är möjligt att attrahera nya målgrupper, duktiga golfspelare, företag m.m. samt att arrangera större nationella och internationella tävlingar. Med beaktande av detta och lagtingets beslut i samband med budgeten för år 1999 har planeringen av en ny 27 håls golfbana i området fortsatts.

Eftersom Grelsby gårds marker inte räcker till krävs i första hand en lösning av markfrågorna. För anläggande av banan är det ändamålsenligt att använda omväxlande åkermark, betesmark, impediment och strandområden. De preliminära planerna ger vid handen att totalt ca 140 ha mark erfordras varav ca 90 ha kan täckas av landskapets marker i området. Detta innebär att ca 50 ha av markbehovet behöver täckas genom inköp av tillskottsmark eller genom långsiktiga arrendekontrakt. Det är förnärvarande aktuellt att inköpa ca 6 ha av privata markägare.

Avsikten är att så snart markfrågorna är lösta, lämna ut planeringen och projekteringen av golfbanan på anbud. Därefter tecknas entreprenadkontrakt och de inledande markarbetena beräknas påbörjade under år 2000. De totala kostnaderna för projektet är beroende av markfrågornas lösning och banans utformning men uppskattas i detta skede till 20 -25 miljoner mark vari dock inte ingår behövliga servicebyggnader.

Landskapsstyrelsen avser sålunda att genomföra investeringen som en infrastrukturell satsning varvid landskapet står som ägare till banan. Driften av golfbanan avses att läggas ut på privat basis.

Målet är att banan skall vara förverkligad under år 2002.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 5.000.000 mark för projektet varvid landskapsstyrelsen samtidigt befullmäktigas att genom köp och långsiktiga arrenden anskaffa behövliga markområden.

Dispositionsplan:

4200	Hyror	250.000
4300	Inköp av tjänster	2.000.000
1120	Jordområden	500.000
1124	Övrig infrastruktur	2.250.000
	Anslagsbehov	5.000.000

I ltl Barbro Sundbacks m.fl. finansmotion nr 28/1999-2000 föreslås att under moment 47.52.77 fogas ett tillägg till motiveringen.

Utskottet konstaterar att golfbaneprojektet kommer att underkastas en miljökonsekvensbedömning. Enligt det förslag till ritning över golfbanan som nu är aktuellt kommer golfbanan inte att inkräkta på det angränsande naturskyddsområdet Prästgårdsnäset. Därtill har utskottet erfarit att golfbanan kommer att anläggas så att den inte kommer närmare än 250 meter från kyrkomuren. Vidare planeras ett slutet dräneringssystem för att minimera avrinningen från golfbanan.

Utskottet föreslår att finansmotion nr 28/1999-2000 förkastas med hänvisning till det ovan anförda.

47.52.78. Täckdikning (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
68.031,65	20.000	0

Under år 2000 föreslås inga medel för täckdikning på landskapets egendomar, varvid beaktats återstående anslag från tidigare år.

47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	454 929	690 000	670 000
Inkomster	-727 571	-965 000	-730 000
Nettoutgifter	-272 642	-275 000	-60 000

Landskapets skogsinnehav uppgår till drygt 2.300 ha skogsbruksmark, varav ca 1.300 ha utgörs av produktiv skogsmark. Av skogsbruksmarken är ca 400 ha belägen på holmar. Det totala virkesförrådet uppgår till ca 160.000 m³. En fackmannamässig skogsskötsel under en lång tidsperiod har medfört att skogarnas åldersklassfördelning är mycket nära den optimala.

Landskapsstyrelsens målsättning är att fortsättningsvis förvalta skogsinnehavet i enlighet med gällande skogsbruksplan så att skogsbrukens virkesproducerande förmåga nyttjas på ett hållbart sätt, samtidigt som den biologiska mångfalden och skogens mångsidiga nyttjande beaktas.

Landskapets skogar nyttjas i stor omfattning av allmänheten för rekreation och friluftsliv. Under år 2000 kommer åter jakträtten att utarrenderas för en ny arrendeperiod. Landskapsstyrelsen strävar vidare till att sprida information om skogsbruk och olika skogsbruksmetoder till allmänheten genom skogsstigen i Kastelholm och arboretumstigen i Godby.

Landskapets skogar är även föremål för ett flertal försök och forskningsprojekt både i egen regi och i samarbete med Skogsforskningsinstitutet.

Virkesförsäljningen genererar årligen inkomster till landskapet, virkesråvara till industrin och arbetsplatser för skogsarbetare och entreprenörer. Under år 2000 är den planerade avverkningsmängden ca 3.800 m³, fördelat på ca 700 m timmer och 3.100 m nåssaved. Skogsvården är planerad att omfatta skogsodling på ca 9 ha, markberedning på ca 9 ha och plantskogsröjning på ca 20 ha.

47.55.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
454.929,28	690.000	670.000

Föreslås ett anslag om 670.000 mark som i stort beräknas fördela sig enligt följande:

Avverkning och terrängtransport	360.000
Parkskogsskötsel	20.000
Underhåll och drift av bostäderna i Grelsby och Berg samt Jomala plantskola	70.000
Underhåll av vägar och diken	20.000
Viltvård	20.000
Skogsvård	100.000
Skatter och övrigt	80.000
	<u>670.000</u>

	År 1998	År 1999	År 2000
Personal i arbetsavtalsförhållande	2	2	2

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- tillfälliga tjänster	15.000	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>316.000</u>	331.000
4100	Material och förnödenheter		100.000
4300	Inköp av tjänster		164.000
4800	Övriga utgifter		60.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>15.000</u>
	Anslagsbehov		670.000

47.58. **GUTTORP FISKODLINGSANSTALT**

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 324 033	2 663 000	2 725 000
Inkomster	-179 105	-200 000	-200 000

Nettoutgifter	2 144 928	2 463 000	2 525 000
---------------	-----------	-----------	-----------

Målsättning för året är att kläcka, uppföda och utplantera 100.000 smolt av lax och 250.000 smolt av havsöring samt att kläcka 1.500.000 gäddyngel och 500.000 sikyngel. Till målsättningen hör även att genomföra kläckningsförsök med gös.

I verksamheten ingår förmedling och utplantering av i naturdammar uppfödd sik och gös. Till verksamheten hör även att koordinera fiskevärden inom landskapet samt att bistå med rådgivning vid kläckning av gädda i privata och samfällda kläckrier.

Utplanteringen görs för att dels förbättra förutsättningarna för havs- och kustfiske, dels för att förbättra förutsättningarna för sportfiske.

47.58.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
2.324.033,23	2.663.000	2.725.000

För driften av Guttorp fiskodlingsanstalt inkluderande löner, driftskostnader och anskaffningar föreslås ett anslag om 2.725.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5.

Därtill ingår i anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande anslag för avlönande av städare samt extra arbetskraft.

Anslaget för maskiner och inventarier avser anskaffning av fiskodlingskassar, foderautomater, trumfilter samt övriga anskaffningar.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	2	2	2
Personal i arbetsavtalsförhållande	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	525.397	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>774.603</u>	1.300.000
4100	Material och förnödenheter		900.000
4200	Hyror		30.000
4300	Inköp av tjänster		225.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	15.000	
	- övrigt	<u>5.000</u>	20.000
1125	Maskiner och inventarier		250.000
	Anslagsbehov		2.725.000

48. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000	Förändring 1999-2000	Förändring 1998-2000
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	98 188 209	99 950 000	107 533 000	7,6%	9,5%
Överföringsutgifter	4 816 480	6 695 000	5 475 000	-18,2%	13,7%
Realinvesteringsutgifter	9 167 450	19 060 000	21 870 000	14,7%	138,6%
Summa utgifter	112 172 139	125 705 000	134 878 000	7,3%	20,2%
Summa inkomster	-7 745 224	-10 781 000	-12 397 000	15,0%	60,1%
Nettoutgifter	104 426 915	114 924 000	122 481 000	6,6%	17,3%

Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	4 467 773	3 735 000	3 115 000	-16,6%	-30,3%
Övrig trafik	4 355 165	5 050 000	7 035 000	39,3%	61,5%
Skärgårdstrafiken	58 044 679	60 000 000	63 300 000	5,5%	9,1%
Vägar, broar, hamnar och linfärjor	40 128 868	51 560 000	55 340 000	7,3%	37,9%
Lager	752 615			0,0%	-100,0%
Verkstad och lager	3 047 350	3 829 000	4 600 000	20,1%	51,0%
Ålandstrafiken	1 375 689	1 531 000	1 488 000	-2,8%	8,2%
Summa	112 172 139	125 705 000	134 878 000	7,3%	20,2%

Trafikavdelningens uppgift är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets infrastrukturella trafiknät och -system till lands, till sjöss och i luften på ett ekonomiskt försvarbart sätt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en säker trafik tillgodoses, allt inom ramen för landskapsstyrelsens handlingsprogram samt den av lagtinget antagna trafikplanen för åren 1999-2008.

Som primärt mål gäller att samordna och effektivisera trafiksäkerhetsarbetet, förbättra framkomligheten samt förkorta restiderna mellan landskapets olika delar. Arbetet med en trafiksäkerhetsplan i fråga om landtrafiken påbörjas under året.

I allt trafikarbete bör vederbörlig hänsyn tas till kalkylerad miljöpåverkan. Landskapets antikvariska, natur- och kulturvärden respekteras och värnas.

Landskapets vägnät byggs upp kring fyra olika trafikområden i anslutning till huvudvägarna 1, 2, 3, och 4. Satsningarna på huvudvägnätet samt gång- och cykeltrafiken i anslutning därtill prioriteras.

Skärgårdstrafiken opereras av sex egna frigående färjor, en färja utgiven

på driftsentreprenad samt två privata färjor enligt det ruttnät och de turlistor landskapsstyrelsen fastställer. Vagnätet binds dessutom samman av sex linstyrda färjor, varav en i privat drift.

För att svara mot trafikanternas berättigade krav på en väl fungerande trafik och för att motverka kostnadsstegringarna utreds alternativa organisationsformer för skärgårdstrafiken. Sjöpersonalens behov av erfarenhetsutbyte och arbetsrotation befrämjas.

Kollektivtrafiken stöds enligt tidigare vedertagna principer med anpassning av busstidtabellerna till skärgårdstrafikens turlistor.

Den reguljära flygtrafiken till och från Åland antas under året upprätthållas på marknadsmässiga villkor såväl österut som västerut.

Fartygstrafiken beräknas efter de relativt omfattande förändringarna under år 1999 i stort fortsätta på samma sätt under år 2000.

Den fr.o.m. nyåret 1999 genomförda omorganiseringen av trafikavdelningen utvecklas fortsättningsvis med en allt smidigare och effektivare förvaltning som mål. Indelningen i trafikförvaltning och produktion under en allmän byrå implementeras och förtydligas.

Trafikavdelningens roll som en serviceinrättning i allmänhetens tjänst betonas för alla anställda.

Landskapsstyrelsen avser under året att överta farlederna för småbåtstrafiken jämte skötselkostnaderna för dessa. Förhandlingar om detta pågår.

48.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	4 467 773	3 735 000	3 115 000
Inkomster	0	0	-140 000
Nettoutgifter	4 467 773	3 735 000	2 975 000

Trafikförvaltningen svarar för den på trafikavdelningen ankommande myndighetsutövningen med tillhörande administrativa uppgifter. Trafikförvaltningens sju anställda fungerar som beställare av trafiktjänster gentemot de fem egna produktionsenheterna, som i allt högre grad skall verka i konkurrens med motsvarande privata aktörer.

Trafikförvaltningens väsentligaste uppgift är att bära det samlade ansvaret för landskapets trafiksystem och svara för dess förnyelse, vilket bl.a. innefattar omsorgen om fyra olika trafikområden bestående av bl.a.

- 640 km lands- och bygdevägar
- 270 km kommunalvägar

- 43 km gång- och cykelvägar inklusive belagda vägrenar
- 6 linstyrda färjor och 1 reservfärja
- 6 frigående färjor, 1 färja på driftsentreprenad och 2 färjor i reserv
- 1 flygfält (Kumlinge)
- 2 förbindelsebåtar samt 3 oljebekämpningsbåtar
- hamnar, färjfästen, bryggor och broar
- Lemströms kanalområde
- ett antal fastigheter, byggnader och övriga anläggningar.

Med en befolkning om 25.600 personer ger ovanstående siffror ca 36 meter allmän väg jämte kommunalvägar per fast bosatt ålänning. I det stora hela är vägnätet väl utbyggt och det motsvarar rätt långt de nuvarande trafikmängderna. Huvudvägarna behöver dock kontinuerligt förnyas i fråga om siktsträckor, bredd och bärighet samt utrymme för den tilltagande lätta trafiken.

Landskapets fordonspark består av ca 23.500 inregistrerade enheter, varav ca 13.200 personbilar, ca 550 motorcyklar, ca 400 lastbilar, ca 40 bussar, ca 3.200 traktorer och ca 6.100 övriga. Inga tecken tyder på en minskning.

Av de allmänna vägarna är idag ca 80 % belagda med asfalt eller oljegrus mot endast ca 53 % år 1985. Målet på sikt är av ekonomiska skäl en så hög beläggningsgrad som möjligt.

Förutsättningarna för ett effektivare utnyttjande av vägunderhållskapaciteten på fasta Åland och i skärgården utreds. Ökad konkurrensutsättning kan övervägas. Underhållet och skötseln av den för väghållningen nödvändiga maskinparken ägnas större uppmärksamhet än tidigare i syfte att förhindra kapitalförstöring. Andelen inhyrda maskiner ökas, där det är ekonomiskt försvarbart.

Sjöfartsverkets färja m/s Skiftet, som allt sedan hon byggdes har trafikerat i den åländska skärgården, planeras övergå i landskapets formella ägo.

För att möta trycket från den allt ökande trafiken på Föglö-linjen förbereds projekteringen av en ny färja med större lastkapacitet, alternativt inhyrning av lämpligt tonnage.

48.01.01. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
4.467.772,71	3.735.000	3.115.000

Föreslås ett anslag om 3.115.000 mark, varvid 1.000.000 mark från tidigare års anslag beaktats för att täcka anslagsbehovet under år 2000. Anslaget avser utgifter för avdelningens allmänna förvaltning (den s.k. trafikförvaltningen).

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. Därtill föreslås inrättande av en tjänst som trafiksäkerhetskonsulent (lkl A 20) fr.o.m. 1.3.2000. I enlighet med LF om landskapsstyrelsens allmänna förvaltning § 53 åligger trafikskyddet trafikavdelningens allmänna byrå. Funktionen har tidigare upprätthållits vid motorfordonsbyrån. I anslaget för tillfälliga tjänster ingår även anslag för avlönande av semestervikarie.

Trafikavdelningens utåtriktade verksamhet kommer under året att betonas bl.a. med förnyat deltagande i Köpmanamässan. I anslaget ingår konsultarvoden för främjande av information om IT (informationsteknologi), GIS (geografiska informationssystem), uppgörande av en trafiksäkerhetsplan, miljöarbete, m.m. De externa kontakterna med bl.a. motsvarande vägmyndigheter i Åbo- och Stockholmsområdet samt internationella trafikorganisationer och annat kunskapsutbyte uppgaderas.

En del av anslaget kan användas till att aktivera och motivera arbetarskyddskommissionen i dess arbete. Arbetet med en arbetarskyddsplan påbörjas.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	16	11	12
Tillfälliga tjänster	1		
Personal i arbetsavtalsförhållande	7		

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	2.828.821	
	- tillfälliga tjänster	<u>56.179</u>	2.885.000
4100	Material och förnödenheter		220.000
4300	Inköp av tjänster		300.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	400.000	
	- representation	<u>70.000</u>	470.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>240.000</u>
	Anslagsbehov		4.115.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-1.000.000</u>
	Förslag		3.115.000

48.10.

ÖVRIG TRAFIK

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	4 355 165	5 050 000	7 035 000
Inkomster	0	0	-2 520 000
Nettoutgifter	4 355 165	5 050 000	4 515 000

48.10.04.

Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
202.402,87	255.000	260.000

Föreslås ett anslag om 260.000 mark.

Anslaget avser kostnader för oljeskadebekämpning och driftskostnader för landskapsstyrelsens oljeskyddsbåtar.

Verksamheten sköts i organiserat samarbete med räddningsväsendet.

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter - inrättade tjänster	22.000
4100	Material och förnödenheter	90.000
4300	Inköp av tjänster	97.000
4800	Övriga utgifter	51.000
	Anslagsbehov	260.000

48.10.40. Understöd för flygverksamhet

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
999.996,00	1.000.000	0

Föreslås inget anslag.

48.10.45. Understöd för kollektivtrafik

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.152.766,30	3.795.000	3.975.000

Föreslås ett anslag om 3.975.000 mark.

Landskapsstyrelsen har det övergripande ansvaret för kollektivtrafiken. Landskapsstyrelsen inhämtar årligen kommunernas utlåtande om den regionala kollektivtrafiken, samt fastställer turlistor en gång per år, och beviljar linjetillstånd och fastställer biljettavgifter. Landskapsstyrelsen upphandlar kollektivtrafiken årligen och entreprenörens skyldighet är att föra statistik samt använda ett av landskapsstyrelsen godkänt biljettredovisningssystem. Entreprenören erhåller inkomsterna från den trafik som upprätthålls samt ett understöd per turlistad kilometer (3,86 mk/km). Nu gällande avtal löper för tiden 31.5.1999-1.6.2000. Föreslås ett anslag om 3.595.000 mark, vilket dimensionerats för att täcka slutregleringen av stödet för 1999 års kollektivtrafik jämte förskott för kollektivtrafiken för år 2000.

I anslaget ingår även 200.000 mark för understöd för anskaffning av nya bussar för den regionala busstrafiken enligt av landskapsstyrelsen tidigare fastställda regler.

Landskapsstyrelsen föreslår dessutom understöd för kommunal kollektivtrafik i glesbygder, vilket under år 2000 uppgår till 180.000 mark.

Dispositionsplan:

8205	Övrigt näringsliv	3.975.000
	Anslagsbehov	3.975.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Anne-May Pehrssons m.fl. finansmotion nr 29/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 48.10.45 höjs med 90.000 mark för att utreda olika alternativ i syfte att öka kollektivåkandet i landskapet Åland.

I ltl Fredrik Lindqvists m.fl. finansmotion nr 30/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 48.10.45 höjs med 325.000 mark för att förbättra kvälls- och nattrafiken på landsbygden.

I ltl Lotta Wickström-Johanssons m.fl. finansmotion nr 31/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 48.10.45 höjs med 2.000.000 mark för ett projekt under år 2000 i syfte att öka bruket av kollektivtrafik, bland annat genom en kraftig subventionering av biljettpriset.

Utskottet föreslår att landskapsstyrelsen utreder hur utnyttjandet av kollektivtrafiken kan förbättras. Enligt utskottet bör landskapsstyrelsen utreda dels hur stora subventioner som behövs för att biljettpriserna inte skall utgöra ett hinder för kollektivåkandet, dels hur antalet bussturer kan utökas på kvällar och helger. Biljettpriserna skall vara så konkurrenskraftiga att fler människor väljer att åka kollektivt. Turerna bör dessutom anpassas till de önskemål och behov som kartläggs. Landskapsstyrelsen föreslås återkomma till lagtinget med konkreta åtgärdsförslag samt vid behov begära erforderliga tilläggsmedel.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att finansmotionerna nr 29, 30 och 31/1999-2000 förkastas.

48.10.70. Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		2.800.000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 2.800.000 mark för anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning. 90 % av kostnaderna betalas av oljeskyddfonden. Inkomsten är beaktad under moment 38.10.70.

Dispositionsplan:

1125	Maskiner och inventarier	2.650.000
4300	Inköp av tjänster	150.000
	Anslagsbehov	2.800.000

48.20.

SKÄRGÅRDSTRAFIKEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	58 044 679	60 000 000	63 300 000
Inkomster	-3 033 740	-3 881 000	-3 000 000
Nettoutgifter	55 010 939	56 119 000	60 300 000

Skärgårdstrafiken ombesörjer trafik med frigående färjor, enligt av landskapsstyrelsen fastställda turlistor, på följande linjer:

- Norra linjen, Hummelvik-Enklinge-Kumlunge-Lappo-Torsholma (m/s Alfågeln). Under år 1998 fraktades 123.708 passagerare (ökning med 2 % jfr. med 1997) och 51.455 fordon (+ 13 %). Fr.o.m 1.9.1999 angörs Lilla Hummelholm istället för Torsholma.
- Asterholmalinjen, Asterholma-Lappo-Torsholma (m/s Doppingen). Under år 1998 fraktades 9.209 passagerare (-14 %) och 4.076 fordon (-5 %). Fr.o.m 1.9.1999 angörs Lilla Hummelholm istället för Torsholma.
- Åva-Osnäs linjen, Åva-Jurmo-Osnäs (m/s Ejdern 1.1 - 30.9.1998, m/s Kökar 15.5. - 28.9.1998, m/s Viggen från 1.10.1998). Under år 1998 fraktades 107.344 passagerare (+ 1 %) och 35.004 fordon (+ 7 %).
- Enklinge-Kumlunge (m/s Spoven 12.6-9.9.1998) fraktat 2.021 passagerare och 675 fordon.
- Tvärgående linjen, Långnäs-(Överö)-Sottunga-(Bergö)-Snäckö (m/s Grisslan). Under år 1998 fraktades 17.302 passagerare (0 %) och 8.403 fordon (-1 %)
- Södra-linjen, Långnäs-Överö-Sottunga-(Husö-Kyrkogårdsö)-Kökar-Galtby (m/s Gudingen och m/s Skiftet). Under år 1998 fraktades 103.290 passagerare (-6,1 %) och 35.441 fordon (- 0,4 %)
- Föglö-linjen, Svinö-Degerby (m/s Knipan). Under år 1998 fraktades 178.413 passagerare (+ 3 %) och 89.647 fordon (+ 8 %).

Landskapsstyrelsen har under år 1999 sålt m/s Kökar för 2.511.000 mark och m/y Tjänstebåten för 127.000 mark.

48.20.20.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
58.044.678,74	56.800.000	63.000.000

För driften av skärgårdstrafiken föreslås ett anslag om 63.000.000 mark. I förslaget har beaktats anslag för upphyrning av tonnage för transport av farligt gods samt kostnader för upprätthållande av lastbil-

stransporter till skärgården.

Anslaget har dimensionerats med beaktande av landskapsstyrelsens förslag till turlistor vilka bygger på i stort sett oförändrad volym.

M/s Ejderns driftskostnader är beräknade utgående från att fartyget är ersättande färja då övriga färjor är på översyn samt att den under sommarsäsong utnyttjas som tilläggstonnage.

Enklingetrafiken bedrivs under 12 månader men enligt begränsad turlista under vintermånaderna.

M/s Grisslans och m/s Ejderns inplaceringar på respektive linjer kan förändras.

I anslaget har beaktats de ökade kostnaderna för vikarier. Orsakerna till den relativt höga sjukfrånvaron inom skärgårdstrafiken analyseras.

Sjöfartsverket, som idag äger m/s Skiftet, planerar att överföra färjan till landskapet mot ersättning. Förhandlingar, som främst berör ersättningens storlek, pågår med sjöfartsverket om överföring av m/s Skiftet till landskapets formella ägo. I anslaget finns med beaktande av detta 250.000 mark intaget.

Anslaget har utgående från ett medelpris på bränslet om 1,00 mark/liter beräknats enligt följande ungefärliga fördelning per färja och utgiftslag (1.000 mark).

Fartyg	Löner	Bränsle	Reparation underhåll	Övriga utgifter	TOTALT
m/s Alfågeln	8.414	2.142	900	500	11.956
m/s Ejdern	2.406	610	500	300	3.816
m/s Gudingen	6.444	1.344	800	400	8.988
m/s Grisslan				2.600	2.600
m/s Knipan	6.509	1.196	990	350	9.045
m/s Skiftet	6.444	1.403	950	700	9.497
m/s Viggen	6.706	1.400	700	450	9.256
Ofördelat färjor	352	15	500	992	1.859
Upphyrning av tonnage				3.798	3.798
Trafikbåtar	432	38	360	1.355	2.185
Summa	37.707	8.148	5.700	11.445	63.000

	År 1998	År 1999	År 2000
Personal i arbetsavtalsförhållande	127	127	120

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- personal i arbetsavtalsförhållande		37.707.000
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle och smörjmedel	8.148.000	
	- reservdelar	1.950.000	
	- övrigt	<u>1.003.000</u>	11.101.000

4200	Hyror		440.000
4300	Inköp av tjänster		
	- övriga externa tjänster	5.403.000	
	- reparation och underhåll av transportmedel	<u>3.610.000</u>	9.013.000
4800	Övriga utgifter		4.239.000
1125	Maskiner och inventarier		500.000
	Anslagsbehov		63.000.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I tlt Per-Erik Erikssons m.fl. finansmotion nr 32/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 48.20.20 höjs med 1.000.000 mark för att säkerställa tilläggstrafik på Föglölinjen under perioden 15 maj - 3 september samt under övriga stora helger.

I tlt Olof Erlands m.fl. finansmotion nr 33/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 48.20.20 höjs med 3.500.000 mark för att tillgodose behovet av tilläggstrafik under sommarmånaderna.

Utskottet finner att nuvarande kapacitet på Föglölinjen och Norra linjen inte har räckt till under sommarmånaderna. Det är därför angeläget att landskapsstyrelsen löser frågan om tilläggstrafik i god tid före inkommande sommar. Landskapsstyrelsen kan återkomma till lagtinget med konkreta åtgärdsförslag samt förslag till erforderliga tilläggsanslag.

Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att finansmotionerna nr 32 och 33/1999-2000 förkastas.

48.20.70. Anskaffning av fartyg och färjor (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	4.000.000	300.000
	tb -800.000	

Rubriken ändrad.

För planering av en ny färja anpassad för Föglölinjens behov föreslås ett anslag om 300.000 mark.

Dispositionsplan:

4300	Inköp av tjänster	<u>300.000</u>
	Anslagsbehov	300.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

Landskapsstyrelsen har i budgetförslaget upptagit ett anslag om 300.000 för planering av en ny färja anpassad till transportbehoven på Föglölinjen. Utskottet anser att landskapsstyrelsen vid anskaffandet att nytt tonnage skall vara uppmärksam på de önskemål som skärgårdsborna framför beträffande valet av tonnage samt även beakta att tonnaget är

lämpligt för korttuttstrafik.

48.30. VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	40 128 868	51 560 000	55 340 000
Inkomster	-560 085	-2 830 000	-2 505 000
Nettoutgifter	39 568 784	48 730 000	52 835 000

48.30.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
30.297.700,48	31.000.000	33.363.000

För driften av vägar, broar, hamnar och linfärjor föreslås ett anslag om 33.363.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande ingår avlönande av semestervikarier och sommarpersonal samt två färjeförare som p.g.a. att m/s Doppingen ersatts av inhyrt tonnage i privat regi överförs två av m/s Doppingens besättningsmän som färjeförare av linstyrda färjor. Ökningen av antalet färjeförare är temporär, minskning sker som tidigare i huvudsak genom naturlig avgång. För- och nackdelarna med att driva linfärjor på lågfrekventerade rutter enligt tidtabell utreds.

Anslaget har beräknats enligt följande ungefärliga fördelning

Servicearbeten	9.288.000
Istandsättning och upprustning	4.550.000
Ombeläggningsarbeten	3.741.000
Drift av linfärjor	9.094.000
Övriga utgifter	270.000
Underhåll av maskiner och linfärjor	2.200.000
Drift och underhåll av färjefästen och bryggor	1.500.000
Drift och underhåll av byggnader	700.000
Drift och underhåll av flygfält och helikopterplattor	170.000
Utbyte av två servicebilar och anskaffning av en slaghack med lång arm	1.150.000
För arbeten som utförs åt kommuner och övriga	700.000
	<u>33.363.000</u>

I anslaget har beaktats att kostnaderna för underhållet av färjefästet i Lilla Hummelholm tillkommer.

Anslaget för drift av linfärjor föreslås höjt med ca 650.000 mark för dels en ombyggnad av styrhytten på Embarsunds linfärja för att uppfylla

arbetarskyddsmyndigheternas krav, dels för anskaffning av reservmotor till Töftö linfärja.

Förhöjningen av anslaget för underhåll av flygfält och helikopterplattor förorsakas av att det tillkommit två helikopterplattor, en i Föglö och en i Mariehamn.

Maskinanskaffningsanslaget 1.150.000 mark är avsett för anskaffning av två servicebilar och en slaghack med lång arm. Orsaken till anskaffningen av servicebilarna är att trafikavdelningen måste vara föregångare i att använda de minst miljöpåverkande arbetsfordon som finns. I utbyte ges två servicebilar med en ålder över 10 år, som i dag betraktas som skadliga för miljön.

Anslaget om 700.000 mark för arbeten som utförs åt utomstående balanseras av en budgeterad inkomst om 700.000 mark under moment 38.30.20.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	1	6	6
Personal i arbetsavtalsförhållande	69	65	67

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	1.625.516	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>13.066.484</u>	14.692.000
4100	Material och förnödenheter		8.146.000
4200	Hyror		1.025.000
4300	Inköp av tjänster		7.200.000
4800	Övriga utgifter		500.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>1.800.000</u>
	Anslagsbehov		33.363.000

48.30.21. Verksamhetens utgifter - projekteringsenheten (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	2.800.000	2.557.000

För projekteringsenhetens verksamhet föreslås ett anslag om 2.557.000 mark. Projekteringsenheten utför vägprojekteringar såväl internt åt trafikavdelningen som externt åt kommuner.

Uppdragen faktureras till självkostnadspris. I timdebiteringen ingår resekostnader samt kostnader för instrument och verktyg. 60 % av tiden beräknas kunna utfaktureras. Inkomsterna påförs moment 38.30.21.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster		6	6
Personal i arbetsavtalsförhållande		4	4

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter
------	------------------

	- inrättade tjänster	1.357.983	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>753.017</u>	2.111.000
4100	Material och förnödenheter		200.000
4200	Hyror		28.000
4300	Inköp av tjänster		118.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor		100.000
	Anslagsbehov		2.557.000

48.30.30. Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
663.717,95	1.650.000	1.500.000

Med hänvisning till 19 § LL om kommunalvägar (ÅFS 16/64) föreslås ett anslag om 1.500.000 mark för bidrag för de ombyggnader, nybyggnader och nödvändiga grundförbättringar som kommunerna anhållit om eller föreslagit i sina planer för år 2000.

Förslaget baserar sig på att bidragsprocenterna håller sig på i stort sett tidigare års nivåer.

Sedan år 1999 debiterar landskapsstyrelsen kommunerna för planeringen/projekteringen av kommunalvägar enligt självkostnadspris. Planeringskostnaden kommer härvid att ingå i de bidragsberättigade kostnaderna. Reformen har beaktats vid dimensioneringen av anslaget så att den enligt överenskommelse med kommunerna skall vara kostnadsmässigt neutral för landskapet.

Dispositionsplan:

8309	Övriga kapitalöverföringar	<u>1.500.000</u>
	Anslagsbehov	1.500.000

48.30.50. Landskapsunderstöd för enskilda vägar (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	250.000	

Momentet utgår.

48.30.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
	200.000	920.000

För byggande av ändamålsenliga utrymmen för hanteringen av sandlagret i Godby med kringutrymmen föreslås ett anslag om 600.000 mark.

För byggande av väntsal vid nya färjhamnen i Brändö och Lilla Hummelholm föreslås 250.000 mark. Därtill föreslås ytterligare 70.000 mark för Seglinge färjstuga, utöver de 200.000 mark som upptogs i budgeten för år 1999.

Totalt under momentet föreslås ett anslag om 920.000 mark.

Dispositionsplan:

1122	Byggnadsinvesteringar	920.000
	Anslagsbehov	920.000

48.30.77. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
9.167.449,83	15.660.000	17.000.000

För vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten föreslås ett anslag om 17.000.000 mark fördelat på följande projekt:

PROJEKT	Tidigare beviljat (1.000 mk)	Föreslås 2000 (1.000 mk)	Plan 2001 (1.000 mk)	Plan 2002 (1.000 mk)	Total kostnad (1.000 mk)
Huvudväg 1					
Sviby bro och bank			1.000	2.000	3.000
Ansl.vägar Möckelö och flygfältet	500	900	1.600		3.000
Östanträsk - Näfsby		1.500	1.000	3.300	5.800
Marsunds bro, (rivning av gamla bron)	14.000		1.500		15.500
Öra - Överby				500	3.500
Käringsundsvägen		200	700		900
Huvudväg 2					
Korsningsomr. Sparhallen/ Dalkarby		200	1.300		1.500
Vikingahallen	400	200			600
Andersböle/Ingby korsningsområde		500			500
Godby korsningsområde 2/4		500			500
Haraldsby				200	1.500
Syllöda - Långbergsöda	1.600				1.600
Kastelholm - Finby			500	500	6.000
Mångstekta - Hulta	1.000		900	900	2.800
Simskåla dykdalb	300				300
Lilla Hummelholm ff komb.trafik	7.400		1.100		8.500
Åva by - Åva färjäste	3.000	3.000			6.000

Huvudväg 3

Söderby - Bistorp	1.500		300	2.400	4.200
Bistorp - Bäckäng				500	3.500
Bäckäng - Lumparsund		200	200		3.900
Lumparsund - Svinö	1.900	1.800	1.100	200	5.000
Långnäs hamnområdet		100	500	500	1.100
Helikopterplatta Föglö		300			300
Ekholms sund	2.000				2.000
Brändö - Skogboda			600	500	1.100
Sottunga färjfäste				2.000	2.000
Husö dykdalb				600	600
Harparnäs färjfäste			2.000		2.000
Hellsö brygga		200			200
Kyrkogårdsö färjfäste		300			300
Huvudväg 4					
Mangelbo - Brusta/					
Kroklund	2.600	1.500	2.300		6.400
Tjudö - Pettböle	1.400	300			1.700
Haga - Hjortö	1.200	400			1.600
Äppelö muddring		300			300
Övrigt					
Beläggingskostnader	1.500	1.700	1.800	1.900	6.900
Trafiksäkerhetsarbeten	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
ADB- och övriga kostnader	110	200	200	300	810
Vägförrättningar och markinlösen	1.250	1.200	1.200	1.300	4.950
Dispositionsmedel	300	500	500	600	1.900
Reservklaff till färjfäste				600	600
Totalt		17.000	21.300	19.900	116.660

Huvudväg 1

Detta budgetförslag bygger på att sträckan Mariehamn - Överby, Eckerö är ombyggd år 2004.

Anslag för rivning av Marsunds bro avses upptaget i budgeten för år 2001.

Anslagen för Sviby bro och bank samt anslutningsvägarna till Möckelö och flygfältet ökar trafiksäkerheten och framkomligheten för motorfordon, cyklister och gående.

För Käringsundsvägen föreslås anslag beroende av förväntad trafikökning i området.

Huvudväg 2

Ombyggnaderna omfattar satsningar på huvudvägen, lands- och bygdevägar och lokala trafiksäkerhetslösningar.

Ombyggnaderna av landsväg nr 230 vid Vikingahallen och av sträckan Syllöda - Långbergsöda skall vara klara år 2000.

På landsväg nr 2 borde enligt detta budgetförslag sista delsträckan av avsnittet Kastelholm - Finby ombyggas år 2003.

Huvudväg 3

Då färjtrafiken ökat markant på Långnäs medför det en stor ökning av trafiken på huvudväg 3. För att öka trafiksäkerheten speciellt för den tunga trafiken och för cyklisterna föreslås att tyngdpunkten i väginvesteringarna småningom flyttas över på huvudväg 3.

Enligt budgetförslaget är sträckan Söderby - Svinö vägskal klart ombyggd tidigast år 2003.

För anläggande av ett färjfäste på Kyrkogårdsö, Kökar, föreslås 300.000 mark.

Huvudväg 4

Ombyggnaden av huvudväg 4 på sträckan Mangelbo - Brusta/Kroklund blir klar år 2001. Ombyggnaden leder till ökad bärighet och betydligt större trafiksäkerhet.

Hjortövägen skall enligt budgetförslaget vara ombyggd år 2000.

Övrigt

Trafiksäkerhetsarbetena bör ha högsta prioritet och speciellt gång- och cykeltrafiken bör ha säkra lösningar.

Dispositionsplan:

1124	Vägar och infrastruktur	17.000.000
	Anslagsbehov	17.000.000

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 1/1999-2000

I ltl Runar Karlssons m.fl. finansmotion nr 34/1999-2000 föreslås att anslaget under momentet 48.30.77 höjs med 200.000 mark för projektering av vägsträckorna Långbergsöda-Tengsödavik och Syllöda-Tengsöda.

I ltl Runar Karlssons m.fl. finansmotion nr 35/1999-2000 föreslås att anslaget under moment 48.30.77 höjs med 150.000 mark för projektering av vägen Pettböle-Nääs.

Utskottet föreslår att finansmotionerna nr 34/1999-2000 och nr 35/1999-2000 förkastas med hänvisning till landskapsstyrelsens trafikplan.

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	3 047 350	3 829 000	4 600 000
Inkomster	-3 348 290	-4 070 000	-4 232 000
Nettoutgifter	-300 941	-241 000	368 000

Verkstaden utför främst reparationer av trafikavdelningens färjor, färjklaffar, fordon och maskiner. Utöver den egna verkstaden anlitas privata företag för arbeten som lämpar sig att konkurrensutsätta. Timdebiteringen sätts enligt de direkta kostnaderna och beaktar kapitalkostnaden om ca 200.000 mark på årsbasis.

Lagret handhar lagring av material som inte kan tillhandahållas hos grossister och tillverkare eller där leveranstiderna är för långa eller varor som kan inhandlas och lagerhållas på ett förmånligt sätt. Därtill sköter lagret om terminalverksamhet där man gör uppköp och direktleveranser till olika beställare inom trafikavdelningen. Lagrets verksamhet finansieras genom en serviceavgift där de som är med i terminalverksamheten betalar en serviceavgift som baseras på uppskattad utnyttjandegrad. På de varor som lagerhålls läggs ett hanteringspåslag. För tjänster utöver dessa faktureras enligt timme och samma debitering som verkstaden.

Verkstadens och lagrets kapacitet utnyttjas enligt följande:

Färjhållningen	40 %
Vägunderhållet	35 %
Övriga	25 %

I Möckelö hamn är idag södra sidan av kajen uppmuddrad så att fartyg av m/s Gudingens storlek kan ligga på insidan av kajen med aktern mot kajkanten. Färjan kan inte ta sig dit med egen maskin utan måste förhalas dit. På norra sidan av kajen finns 4 dykdalber vid strandlinjen. Vattendjupet är så grunt att linfärjor med ett djupgående om 2 meter har svårt att ligga där.

För att bättre kunna utnyttja hamnen föreslår landskapsstyrelsen att en utbyggnad och upprustning av hamnen görs. Avsikten är att på den södra sidan av kajen muddra vattendjupet till 4,5 meter så att färjor av m/s Alfagelns storlek kan ligga innanför kajens ytterlinje. Närmast kajen söderut stålspontas stranden så att det är möjligt att köra utsides färjan med en bil eller kran för service och underhåll. En ny dykdalb och ett brolock för lätta transporter byggs från det att stålsporten slutar. Kostnaderna för detta beräknas uppgå till 850.000 mark och anslag föreslås i föreliggande budgetförslag.

Därtill föreslås att även vattendjupet utanför dykdalberna på den norra sidan av kajen muddras och ett lock mellan dykdalberna byggs. Kostnaderna för detta beräknas uppgå till ca 200.000 mark. Avsikten är att arbetet utförs under år 2001 varvid anslag föreslås i budgetförslaget

för år 2001.

Investeringen beräknas på sikt uppvägas av ökade inkomster under moment 38.50.20 samt i form av minskade kostnader för trafikavdelningen. Den totala ekonomiska nyttan efter att de föreslagna arbetena utförts beräknas uppgå till ca 95.000 mark per år. Avsikten är att införa ett hamntaxesystem för såväl intern som extern debitering för hamnen.

48.50.20. Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
3.047.349,66	3.829.000	3.750.000

Föreslås ett anslag om 3.750.000 mark, varvid beaktats att 282.000 mark från tidigare år används under året. För verksamheten vid verkstad och lagerenheten ingår ett anslag om 3.872.000 mark. För driften av Möckelö hamn tillkommer ett anslag om 160.000 mark.

Anslaget för personalutgifter avser avlöande av personal enligt bilaga 5. I anslaget för personal i arbetsavtalsförhållande ingår även anslag för avlöande av praktikanter.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	1	3	3
Personal i arbetsavtalsförhållande	13	14	14

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	576.535	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>2.559.465</u>	3.136.000
4100	Material och förnödenheter		
	- bränsle och smörjmedel	55.000	
	- värme, el och vatten	235.000	
	- byggnadsmaterial, reservdelar och tillbehör	110.000	
	- övrigt	<u>52.000</u>	452.000
4200	Hyror		30.000
4300	Inköp av tjänster		370.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	30.000	
	- övrigt	<u>14.000</u>	<u>44.000</u>
	Anslagsbehov		4.032.000
	Användning av tidigare års anslag		<u>-282.000</u>
	Förslag		3.750.000

48.50.77. Utbyggnad av Möckelö hamn (R)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
		850.000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 850.000 mark för muddring och byggande av ny dykdalb i Möckelö hamn. Se även kapitel motiveringen.

Dispositionsplan:

1124	Vägar och infrastruktur	850.000
	Anslagsbehov	850.000

48.60.

ÅLANDSTRAFIKEN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	1 375 689	1 531 000	1 488 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	1 375 689	1 531 000	1 488 000

Ålandstrafiken fungerar som bokningsenhet, bussbyrå och informationskontor.

Verksamheten inom färjtrafiken berör bokningar av bilplatser, uppgörande av turlistförslag, utformning och distribution av turlistor samt försäljning av färjbiljetter och årskort, kontroll av redovisade färjintäkter och statistiksammanställning. Myndighetsutövningen avser beredning av bl. a. förturer och bokningsrätter.

Ålandstrafiken administrerar kollektivtrafiken på Åland förutom i Mariehamn. Inom kollektivtrafiken fungerar enheten som bussbyrå med försäljning av bussbiljetter och bussfraktbiljetter. Mottagning av paket för vidaretransport med bussarna ingår även i verksamheten.

Ålandstrafiken fungerar också som informationskontor med upplysning om tidtabeller och sevärdheter samt distribution av turistbroschyrer.

I och med förvaltningsreformen har omorganiseringen på trafikavdelningen medfört att flere nya arbetsformer kommit till Ålandstrafiken, därför föreslås att en tillfällig tjänst som bokningsbiträde ombildas till en tillfällig tjänst som bokningsfunktionär. Bokningsfunktionären bistår enhetschefen i högre grad än bokningsbiträdena med mer krävande uppgifter såsom statistiksammanställning, en del programmering av biljetteringssystem samt budgetuppföljning. Bokningsfunktionären vikarierar även enhetschefen under dennes ledigheter.

Under år 2000 kommer bokningsprogrammet fortsättningsvis att byggas ut så att bokningsläget kan läggas ut on-line på internet.

48.60.20.

Verksamhetens utgifter (VR)

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

1.375.689,29

1.531.000

1.488.000

Föreslås ett anslag om 1.488.000 mark för verksamheten vid Ålandstrafiken. Anslaget för personalutgifter avser avlönande av personal enligt bilaga 5. I anslaget ingår som ny utgift 15.000 mark som Ålandstrafikens andel i kostnaden för landskapets datanät.

	År 1998	År 1999	År 2000
Inrättade tjänster	1	1	1
Tillfälliga tjänster	3	3	3

Dispositionsplan:

4000	Personalutgifter		
	- inrättade tjänster	171.076	
	- tillfälliga tjänster	590.338	
	- personal i arbetsavtalsförhållande	<u>51.586</u>	813.000
4100	Material och förnödenheter		50.000
4200	Hyror		120.000
4300	Inköp av tjänster		430.000
4800	Övriga utgifter		
	- resor	15.000	
	- övrigt	<u>10.000</u>	25.000
1125	Maskiner och inventarier		<u>50.000</u>
	Anslagsbehov		1.488.000

49. FINANSIERINGSUTGIFTER

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000	Förändring 1999-2000	Förändring 1998-2000
Utgifter enligt momentart					
Övriga utgifter	40 746 252	14 598 000	6 100 000	-58,2%	-85,0%
Summa utgifter	40 746 252	14 598 000	6 100 000	-58,2%	-85,0%
Summa inkomster	-1 132 885 424	-1 070 268 000	-1 100 759 000	2,8%	-2,8%
Nettoutgifter	-1 092 139 172	-1 055 670 000	-1 094 659 000	3,7%	0,2%

Utgifter per uppgiftsområde					
Utgifter för finansieringslån	2 063 252	5 000 000	6 000 000	20,0%	190,8%
Återförda anslag	0	100 000	100 000	0,0%	0,0%
Utjämningsfond	0	9 498 000	0	-100,0%	0,0%
Överföring till följande budgetår	38 683 000	0		0,0%	-100,0%
Summa	40 746 252	14 598 000	6 100 000	-58,2%	-85,0%

49.01. UTGIFTER FÖR FINANSIERINGSLÅN

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	2 063 252	5 000 000	6 000 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	2 063 252	5 000 000	6 000 000

49.01.90 Ränteutgifter (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
813.951,65	2.000.000	3.000.000

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna budgetlån och tillfälliga likviditetslån föreslås ett anslag om 3.000.000 mark.

Anslaget avser förutom ränteutgifter för budgetlån och likviditetslån även räntor och övriga kostnader för regionallån (se moment 44.10.87 och 39.30.87).

Dispositionsplan:

5100 Finansiella utgifter	3.000.000
Anslagsbehov	3.000.000

49.01.91. Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
1.249.300,66	3.000.000	3.000.000

Anslaget avser förutom avkortningar av upptagna finansieringslån även avkortning av regionallån från Nordiska Investeringsbanken, vilka motsvaras av inkomst under moment 39.20.91.

Dispositionsplan:

2411	Markmässiga lån	3.000.000
	Anslagsbehov	3.000.000

49.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	100 000	100 000
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	0	100 000	100 000

49.90.90. Återförda inkomstrester (F)

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
0,00	100.000	100.000

För avskrivning av i bokslutet ingående inkomstrester från tidigare år samt inkomster som antecknas under året föreslås ett anslag om 100.000 mark.

Dispositionsplan:

(9800	Hjälpkonto till budgetdelen	100.000
	Anslagsbehov	100.000

49.95. UTJÄMNINGSFOND

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	0	9 498 000	0
Inkomster	0	0	0
Nettoutgifter	0	9 498 000	0

49.95.90. Överföring till utjämningsfond

Bokslut 1998	Budget 1999	Budget
--------------	-------------	--------

387

9.498.000

0

Under momentet föreslås inget anslag.

49.98. ÖVERFÖRING TILL FÖLJANDE BUDGETÅR

	Bokslut 1998	Budget 1999 (inkl. I o II tb)	Förslag 2000
Utgifter	38 683 000	0	
Inkomster	0	0	
Nettoutgifter	38 683 000	0	0

49.98.99. Överföring av budgetöverskott

Bokslut 1998

Budget 1999

Budget

38.683.000,00

tb 0

JÄMFÖRELSE AV UTGIFTER ÅREN 1999 - 2000 PER HUVUDTITEL OCH MOMENTART

HUVUDTITEL	UTGIFTER			INKOMSTER		NETTOUTGIFTER		
	År 1999	År 2000	Förändring	År 1999	År 2000	År 1999	År 2000	Förändring
	Grund+2 tb 1.000 mk	Ls:s förslag 1.000 mk	1999 - 2000 %	Grund+ 2 tb 1.000 mk	Ls:s förslag 1.000 mk	Grund+2 tb 1.000 mk	Ls:s förslag 1.000 mk	1999 - 2000 %
HT 41 LAGTINGET	10 166	11 854	16,6%	20	15	10 146	11 839	16,7%
Konsumtionsutgifter	10 166	11 854	16,6%					
HT 42 LANDSKAPSSTYRELSEN	12 115	12 805	5,7%	1 022	1 060	11 093	11 745	5,9%
Konsumtionsutgifter	11 115	12 805	15,2%					
Överföringsutgifter	1 000	0	-100,0%					
HT 43 KANSLIAVDELNINGEN	91 686	88 316	-3,7%	31 288	25 391	60 398	62 925	4,2%
Konsumtionsutgifter	43 199	44 479	3,0%					
Överföringsutgifter	25 667	21 837	-14,9%					
Investeringsutgifter	2 820	6 000	112,8%					
Lån och övriga finansinv.	20 000	16 000	-20,0%					
HT 44 FINANSÄVDELNINGEN	179 987	204 259	13,5%	81 453	86 200	98 534	118 059	19,8%
Konsumtionsutgifter	78 954	80 779	2,3%					
Överföringsutgifter	59 103	66 850	13,1%					
Investeringsutgifter	10 800	33 000	205,6%					
Lån och övriga finansinv.	31 130	23 630	-24,1%					
HT 45 SOCIAL- OCH MILJÖ- ÄVDELNINGEN	420 110	440 153	4,8%	41 606	43 521	378 504	396 632	4,8%
Konsumtionsutgifter	279 910	295 643	5,6%					
Överföringsutgifter	122 100	133 710	9,5%					
Investeringsutgifter	17 300	10 000	-42,2%					
Lån och övriga finansinv.	800	800	0,0%					
HT 46 UTBILDNINGS- OCH KULTUR- ÄVDELNINGEN	275 868	268 833	-2,6%	10 736	10 718	265 132	258 115	-2,6%
Konsumtionsutgifter	136 171	133 507	-2,0%					
Överföringsutgifter	126 802	125 696	-0,9%					
Investeringsutgifter	12 288	9 305	-24,3%					
Lån och övriga finansinv.	607	325	-46,5%					
HT 47 NÄRINGSÄVDELNINGEN	123 237	117 366	-4,8%	6 298	4 503	116 939	112 863	-3,5%
Konsumtionsutgifter	34 193	32 000	-6,4%					
Överföringsutgifter	76 124	70 166	-7,8%					
Investeringsutgifter	1 220	5 400	342,6%					
Lån och övriga finansinv.	11 700	9 800	-16,2%					
HT 48 TRAFIKÄVDELNINGEN	125 705	134 878	7,3%	10 781	12 397	114 924	122 481	6,6%
Konsumtionsutgifter	99 950	107 533	7,6%					
Överföringsutgifter	6 695	5 475	-18,2%					
Investeringsutgifter	19 060	21 870	14,7%					
HT 49 FINANSIERINGSUTGIFTER	14 598	6 100	-58,2%	1 070 268	1 100 759	-1 055 670	-1 094 659	3,7%
Övriga utgifter	14 598	6 100	-58,2%					
TOTALT	1 253 472	1 284 564	2,5%	1 253 472	1 284 564			
Konsumtionsutgifter	693 658	718 600	3,6%					
Överföringsutgifter	417 491	423 734	1,5%					
Investeringsutgifter	63 488	85 575	34,8%					
Lån och övriga finansinv.	64 237	50 555	-21,3%					
Övriga utgifter	14 598	6 100	-58,2%					

RESULTATRÄKNINGSPROGNOS FÖR LANDSKAPET ÅLAND

Bilaga 2.

1.1.2000 - 31.12.2000		
Verksamhetens intäkter		
Intäkter av verksamheten	78 200 000	
Hysesintäkter och ersättningar	4 800 000	
Verksamhetens övriga intäkter	4 100 000	87 100 000
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-436 500 000	
Material och förnödenheter	-67 400 000	
Förändring av material- och förnödenhetslager	0	
Hyrer	-9 700 000	
Inköp av tjänster	-118 900 000	
Övriga kostnader	-19 600 000	
Överföring av kostnader för aktivering	0	-652 100 000
Resultat I		-565 000 000
Avskrivningar		-40 000 000
Resultat II		-605 000 000
Finansiella intäkter och kostnader		
Finansiella intäkter	62 000 000	
Finansiella kostnader	-4 800 000	57 200 000
Resultat III		-547 800 000
Extraordinära intäkter och kostnader		
Extraordinära intäkter	100 000	
Extraordinära kostnader	0	100 000
Resultat IV		-547 700 000
Pensionsintäkter och -kostnader		
Pensionsintäkter	32 500 000	
Pensionskostnader	-65 000 000	-32 500 000
Resultat V		-580 200 000
Överföringar		
Intäkter		
Europeiska Unionen	22 000 000	
Återbetalning av överföringar	100 000	
Övriga överföringsintäkter	500 000	22 600 000
Kostnader		
Undervisning, kultur och idrott	-97 100 000	
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-162 900 000	
Arbetsmarknad	-5 000 000	
Primärnärings	-47 600 000	
Övrigt näringsliv	-39 900 000	
Bostadsproduktion	-4 700 000	
Allmänna stöd	-36 100 000	
Överföringar till landskapets fonder utanför budgeten	0	
Övriga överföringskostnader	-29 400 000	-422 700 000
Resultat VI		-980 300 000
Skatter och intäkter av skattenatur		
Avräkningsbelopp	888 000 000	
Skattegottgörelse	65 000 000	
Återbäring av lotteriskatt	4 000 000	
Apoteksavgifter	2 600 000	
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	100 000	959 700 000
Räkenskapsperiodens överskott/underskott		-20 600 000
Fonderingar och reserveringar		0
Räkenskapsperiodens uppskattade resultat		-20 600 000

Denna sammanställning skall ses som en framräkning av budgetnivån för åren 2001 - 2002.

ÖVERSIKT ÖVER ÅREN 2000 - 2002

ALLMÄNT

Översikten för åren 2000 - 2002 baserar sig i huvudsak på de bedömningar respektive enhet och avdelning gjort utgående från nu rådande situation, befintliga planer och bakomliggande politiska riktlinjer. Uppgifterna för år 2001 är tänkta att utgöra bas för uppgörandet av ramar för budgetförslaget för år 2001 till den del det inte blir förändrade verksamhetsvillkor som påverkar resursbehovet. Översikten består, förutom denna inledande verbala del, av två siffersammanställningar. Den första av dessa visar i sammandrag utvecklingen enligt utgiftsart per huvudtitel medan den andra visar den resursallokering enligt uppgiftsområde som ligger till grund för treårsplanen.

Vid uppgörandet av planen har landskapsstyrelsen även utgått från vissa antaganden varvid speciellt kan nämnas bl.a. att

- stora satsningar görs på infrastrukturella investeringar, övriga investeringar respektive investeringsstöd för investeringar som syftar till att höja intresset för Åland och förbättra möjligheterna att utöva olika aktiviteter i landskapet
- social-, hälso- och sjukvården prioriteras så att möjligheter ges att upprätthålla en god kvalitet och möta behovet på ett tillfredsställande sätt
- utbildningssidan fortsättningsvis skall vara prioriterad så att kvaliteten på utbildningen är god och efterfrågan på utbildningsplatser kan tillgodoses
- beredskap för sysselsättningsfrämjande åtgärder skall finnas så att omprioriteringar kan vidtas vid behov
- näringsstödsinstrumenten vidare skall ses över och satsningar görs för kompetenshöjning
- miljöaspekterna är viktiga inom alla delar av förvaltningen respektive i landskapet som helhet
- nettoöverföringarna till pensionsfonden hålls på en motsvarande nivå som år 2000 samt övriga fonderingar så som överföringar till utjämningsfonden skall göras i mån av möjlighet
- satsningar görs för IT-utvecklingen bl.a. i form av stöd för investeringar i bredbandsteknik.

I övrigt gäller bl.a. socialvårdsplanen för åren 2000 - 2004 samt trafikplanen för åren 1999 - 2008.

Inkomstutvecklingen

Enligt nurådande bedömningar av landskapets sammanlagda inkomster beräknas dessa inte förändras i någon större grad under de närmast kommande åren. Landskapets huvudsakliga inkomstkällor, avräkningsbeloppet och skattegottgörelsen, beräknas totalt sett i stort vara oförändrade under de kommande åren. Under perioden har nettoöverföringarna till pensionsfonden beräknats ligga på nuvarande nivå. I övrigt ingår mindre avvikelser mellan de olika åren som i stort framkommer i förklaringen nedan.

Utgiftsutvecklingen

Konsumtionsutgifterna beräknas öka något under kommande treårsperiod bl. a. med anledning av ökade pensionsutgifter, vissa mindre anskaffningar och reparationsutgifter, viss utökning av medlen för hälso- och sjukvården, utbildningssektorn samt trafikförvaltningen. Vid jämförelsen bör beaktas att i förslaget för år 2000 har ca 13 miljoner mark beräknats användas av tidigare års anslag, varvid anslagsbehovet för konsumtionsutgifter totalt uppgår till ca 731 miljoner mark under år 2000.

Situationen rörande överföringsutgifterna beräknas inte ändra i någon högre grad under kommande period. Landskapsandelarna för kommunernas anläggningskostnader för såväl grundskolor och allmänna bibliotek som för sociala sektorn är höga under planperioden. Vidare har alla effekter av ibruktagningen av de nya EU-målprogrammen ännu inte klarlagts varför situationen till vissa delar kan komma att förändras.

Realinvesteringarna kommer att ligga på en hög nivå under hela den kommande treårsperioden. Detta härrör till stor del av de infrastrukturella satsningar som planeras under perioden men även av övriga planerade investeringar.

För landskapets övriga utgifter uppskattas inte några övergripande förändringar.

INKOMSTER

Avgiftsnivån för innehav av TV-mottagare beräknas vara oförändrad under de närmast kommande åren varvid inkomsten beräknas uppgå till ca 8,5 miljoner mark årligen.

Fr.o.m. år 2000 överförs inkomsten från trafikskyddscentralen om ca 140.000 mark per år till trafikavdelningen.

Det belopp som beräknas överfört från Posten på Åland uppgår till 10 miljoner mark år 2000 respektive postens på Åland uppskattade resultat om 7 miljoner mark såväl år 2001 och som år 2002.

Inkomsterna från Europeiska Unionen har beräknats till 21,6 miljoner mark år 2000. Motsvarande belopp ingår även för åren 2001 och 2002. Emedan en ny programperiod börjar 1.1.2000 och alla program vid tidpunkten för detta budgetförslags uppgörande inte är fastslagna finns viss reservation vad gäller beloppens storlek.

Under de kommande tre åren ingår en inkomst från oljeskyddsfonden om ca 2,5 miljoner mark årligen vilket motsvarar 90 % av beräknade utgifter för förnyande av oljeskyddsutrustning.

Avräkningsbeloppet har beräknats till 888 miljoner mark år 2000 och uppskattats till 900 miljoner mark år 2001 respektive 910 miljoner mark år 2002. På motsvarande sätt har skattegottgörelsen beräknats uppgå till 65 miljoner mark år 2000 och uppskattats till 60 miljoner mark under de två därpå följande åren.

Återbäringen av lotteriskatt har beräknats respektive uppskattats till 4 miljoner mark årligen under de kommande tre åren.

Avkortningarna på länen har uppskattats till 22 miljoner mark årligen under kommande treårsperiod.

Regionallänen har beräknats respektive uppskattats till 15 miljoner mark årligen under planperioden.

Återföringen av utgiftsrester och reserverade anslag har uppskattats uppgå till 10 miljoner mark såväl år 2000 som åren 2001 och 2002.

Budgetfinansieringen med föregående års överskott har uppskattats till 50 miljoner mark årligen under planperioden.

UTGIFTER

Ht 41 Lagtinget

Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål har uppskattats 880.000 mark år 2001 och 920.000 mark år 2002.

Ht 42 Landskapsstyrelsen

För kommande treårsperiod beräknas respektive uppskattas anslagsbehovet för revisionsbyrån vara ca 690.000 mark årligen.

Nettoanslagsbehovet för Ålands statistik- och utredningsbyrå beräknas stabilisera sig kring ca 2,1 miljoner mark under de kommande tre åren, varvid inkomster om drygt 0,2 miljoner mark beaktats nettoförda under anslaget för verksamhetsutgifter årligen.

Under år 2000 utges en ny lagsamling varvid utgifter om 0,4 miljoner mark ingår härför under kapitlet för lagberedningen.

Ht 43 Kansliavdelningens förvaltningsområde

För radio- och TV-verksamheten uppgår de beräknade respektive uppskattade understöden för driften till ca 11,5 miljoner mark per år under kommande treårs period. Därtill ingår mellan 1,6 miljoner mark och 1,8 miljoner mark årligen för investeringar.

Under främjande av bostadsproduktion beräknas räntestöden öka under kommande treårsperiod i stöd av den nya bostadslagstiftningen. Bostadslånen har i översikten beräknats uppgå till 15 miljoner mark år 2000 respektive uppskattats till 10 miljoner mark såväl år 2001 som år 2002. Därtill ingår år 2000 1 miljon mark som kapitalinsats i organisation vars syfte är att tillgodose behovet av studieboheter på Åland.

Understöd för befrämjande av förnybar energi beräknas uppgå till 2,4 miljoner mark år 2000 respektive uppskattas till 2,4 miljoner mark år 2001 och 5 miljoner mark år 2002.

Behovet av landskapsandelar enligt LL om brand- och räddningsväsendet beräknas respektive uppskattas vara mellan 0,8 miljoner mark och 1,2 miljoner mark årligen under kommande treårsperiod.

För alarmcentralen beräknas respektive uppskattas anslagsbehovet vara drygt 1,7 miljoner mark årligen under planperioden.

Under fastighetsförvaltningen ingår 2 miljoner mark år 2000 respektive 9 miljoner mark såväl år 2001 som år 2002 för om- och tillbyggnad av självstyrelsegården. Emedan planeringen är i ett så tidigt skede kan en omfördelning mellan de senare åren bli aktuell jämte totalkostnaden revideras. För år 2000 ingår därtill 3 miljoner mark samt 6,5 miljoner mark såväl år 2001 som år 2002 för byggande av tingshus.

För polisens verksamhet beräknas ca 21,6 miljoner mark årligen under kommande 3-års period.

För motorfordonsbyrån beräknas inga större förändringar under kommande treårsperiod.

Under kapitlet för enligt förvaltningsområde icke fördelade utgifter ingår för år 2000 en tillfällig höjning för bl.a. personalutbildning och ledarskapsutbildning.

Ht 44 Finansavdelningens förvaltningsområde

Finansieringsunderstöden till kommunerna har beräknats respektive uppskattats till 23,5 miljoner mark årligen under planperioden. De allmänna landskapsandelarna har utgående från en revidering av koefficienterna med anledning av övertagandet av alarmcentralen beräknats uppgå till 12,6 miljoner mark årligen under de kommande tre åren. Effekten av införandet av skatteavdraget contra slopandet av ÅHS-avgiften kan i någon mån komma att påverka stödet till kommunerna men har i detta skede inte beaktats emedan uppgifterna för att bestämma detta blir tillgängliga först i slutet av år 2000 (se allmänna motiveringen i budgetförslaget för år 1999).

För lån åt kommuner för inrättande av arbetsplatsområden föreslås 5 miljoner mark årligen under planperioden.

För år 2000 upptas i budgetförslaget 32 miljoner mark i anslag för infrastrukturella investeringar avseende främst slutförande av allhallsbygget och inledande av byggande av kongress- och kulturhus. För åren 2001 och 2002 ingår anslag om 42 respektive 20 miljoner mark för färdigställande av kongress- och kulturhuset.

År 2000 föreslås ett nytt anslag för understöd för informationsteknisk infrastruktur. Motsvarande anslag ingår även för de senare åren under planperioden.

Regionallänen har beräknats respektive uppskattats uppgå till 15 miljoner mark årligen under perioden 2000 - 2002.

Stöden från Europeiska Unionen har uppskattats till 21,6 miljoner mark årligen under planperioden. Emedan en ny programperiod börjar 1.1.2000 och alla program vid tidpunkten för detta budgetförslags uppgörande inte är fastslagna finns viss reservation vad gäller beloppens storlek.

Antalet pensionstagare förväntas fortsättningsvis öka och medföra pensionsutgifter om ca 66,6 miljoner mark år 2000, ca 67,6 miljoner mark år 2001 respektive 68,7 miljoner mark år 2002.

Ht 45 Social- och miljöavdelningens förvaltningsområde

Anslagen under huvudtiteln har beräknats utgående från socialvårdsplanen för åren 2000 - 2004 och den preliminära planen för hälso- och sjukvården för år 2000.

Anslaget för bostadsbidrag har beaktats enligt 4,2 miljoner mark respektive år under planperioden.

Barnbidragen har beräknats till 44 miljoner mark årligen under kommande treårsperiod.

Landskapsandelarna för driftskostnader för socialvården har beaktats enligt nivån under år 2000

om 45,75 miljoner mark för hela kommande treårsperiod. Landskapsandelarna för anläggningskostnader inom socialvården beräknas uppgå till 22,6 miljoner mark år 2000 respektive uppskattas vara på en nivå om ca 20 miljoner mark de två därpå följande åren.

Under allmän miljövard ingår för år 2000 utgifter för en rapport om Ålands miljö tillstånd.

Under naturvården ingår för år 2000 utgifter för Life-projektet "Biologisk mångfald: Återskapande och vård av lövängar, Åland", varefter projektet utgår.

Understöden för samhällenas vatten- och avloppsätgärder har med tanke på miljöhänsyn beräknats öka något under planperioden.

Under avfallshanteringen ingår anslag för främjande av avfallshanteringen om 2,3 miljoner mark år 2000 respektive 2,5 miljoner mark såväl år 2001 som år 2002.

Driftskostnaderna för Ålands hälso- och sjukvård har beräknats uppgå till 282,7 miljoner mark år 2000. För att bibehålla och utveckla kvaliteten och omfattningen på vården i landskapet föreslås en viss ökning under de därpå följande åren varvid 287 miljoner mark har beaktats för år 2001 respektive 290,9 miljoner mark för år 2002.

För Ålands hälso- och sjukvårds investeringar har en högsta volym om 10 miljoner mark år 2000, 15 miljoner mark år 2001 respektive 21 miljoner mark år 2002 beaktats.

Ht 46 Utbildnings- och kulturavdelningens förvaltningsområde

För studiepenning ingår i översikten 29,5 miljoner mark årligen under åren 2000 - 2002.

Under allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet ingår för år 2000 utgifter i samband med färdigställandet av verket "Det åländska folkets historia, del III".

Landskapsandelen för grundskolornas driftsutgifter beräknas respektive uppskattas till 35,5 miljoner mark åren 2000 och 2001. År 2002 uppskattas nivån sjunka med ca 1 miljon mark. För landskapsandelar för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek beaktas en fortsatt hög kommunal investeringsnivå, varvid anslag för landskapsandelar ingår med 30 miljoner mark såväl år 2000 som år 2001. Efter år 2001 beräknas nivån åter sjunka och för år 2002 uppskattas behovet till 24,5 miljoner mark utgående från de aviseringar kommunerna gjort.

Pensionspremierna för grundskollärarna beräknas fortsättningsvis öka under planperioden.

Verksamheten inom ramen för Ålands yrkeshögskola bedrivs som en försöksverksamhet under perioden 1997 - 2001. Anslagsbehovet har för år 2000 beräknats till 3,6 miljoner mark varav 3 miljoner mark kan användas av tidigare års anslag. För åren 2001 och 2002 uppskattas anslagsbehovet till 4 respektive 4,5 miljoner mark. I treårsöversikten bör dock viss reservation göras rörande eventuella förändringar för år 2002 utgående från erfarenheter av försöksverksamheten.

Under kapitlet för vuxenutbildning beräknas anslagsbehovet öka något under kommande treårsperiod främst för läroavtalsutbildningen.

Projektet Skärgårdsföretagarna vid Ålands högskola slutfördes under år 1999.

För Ålands lyceums del har anslag för grundförbättringar och ombyggnader beaktats under hela kommande treårsperiod. Verksamhetsutgifterna beräknas fortsättningsvis öka något med anledning av utvidgad undervisning.

Under Ålands sjöfartsläroverk har beaktats att navigationssimulatorn utbyggs planenligt så att simulatorns samtliga fartyg förses med visuella system under åren 1999 till 2001. För detta ingår 950.000 mark för såväl år 2000 som år 2001.

Anslagsbehovet vid Ålands tekniska läroverk beräknas stiga något under kommande treårsperiod.

För Ålands sjömansskola har för åren 2001 och 2002 beaktats något högre anslagsbehov för verksamheten. Därtill ingår anslag för grundreparationer av fastigheten under hela kommande treårsperiod. För år 2001 kan ett eventuellt utbyte av skolfartyg komma ifråga.

Anslagsbehovet för verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum har beräknats stabilisera sig kring ca 1,5 miljoner mark årligen under planperioden. Hamnanläggningen färdigställdes under år 1999. För livräddningsövningsanläggningen har i översikten 2 miljoner mark för år 2000 och 3,5 miljoner mark för år 2001 beaktats, utgående från en kostnadsberäkning för projektet om 13,5 miljoner mark från år 1997. Utöver dessa anslag tillkommer anskaffande av viss utrustning.

Vid Ålands yrkesskola beräknas respektive uppskattas anslagbehovet för verksamheten öka något under de kommande tre åren, bl.a. med anledning av utökad undervisning. Därtill ingår anslag för grundreparationer om ca 1,5 miljoner mark årligen under planperioden. För år 2001 har i detta skede 5 miljoner mark beaktats för tillbyggnad av utrymmen för träningsundervisningen.

För Ålands naturbruksskola ingår 650.000 mark för renovering av gamla skolhusets tredje våning år 2000.

Vid Ålands hotell- och restaurangskola beräknas antalet studerande öka något under kommande treårsperiod vilket medför ökade kostnader.

Vid Ålands handelsläroverk beräknas ett högre anslagsbehov föreligga under de senare åren av här avsedd period bl.a. med anledning av utökad undervisning och vissa inventarieanskaffningar.

Under museibyråns allmänna verksamhet ingår ökade utgifter för vissa projekt under åren 2001 och 2002. Därtill beräknas tredje volymen av Ålands kyrkor tryckas under år 2002.

Vid Ålands museum planeras fortsatt ombyggnad av basutställningen under hela treårsperioden. År 2001 planeras en ny version av Ålandsboken och år 2002 planeras en datorisering av bildarkivet.

Anslagsbehovet för verksamheten vid Kastelholms fornminnesområde under de kommande åren beräknas respektive uppskattas vara ca 5,5 miljoner mark årligen under planperioden. Däremot tillkommer utgifter för upprustning av Kastelholms kungsgård i form av ett projektanslag vars omfattning i dagsläget är omöjlig att uppskatta. För att avsluta restaureringen av slottet ingår

1,7 miljoner mark år 2000. Fr.o.m. år 2001 upptas anslag för löpande underhåll och reparationer av slottet under verksamhetsanslaget.

Ht 47 Näringsavdelningens förvaltningsområde

Utgifterna för näringslivets främjande och övrigt stöd till näringslivet har i treårsöversikten beaktats om ca 31 - 36 miljoner mark årligen. I detta ingår bl.a. näringsstöd om 6,5 miljoner mark respektive år under kommande treårsperiod. För investeringslån har 6,5 miljoner mark beaktats för såväl år 2000 som år 2001. För år 2002 ingår investeringslån om 7 miljoner mark. För år 2000 ingår 0,6 miljoner mark för deltagande i evenemang i Helsingfors. Under kommande treårsperiod förväntas behovet av stöd för marknadsföring, kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet samt produkt- och teknologikutveckling att öka. Likaså förväntas behovet av produktutvecklingslån och transportstöd öka under planperioden.

Anslagsbehoven för sysselsättningens främjande beräknas i stort oförändrat under kommande treårsperiod.

Utgifterna för främjande av lantbruket och övrigt stöd till lantbruket har i översikten beräknats uppgå till drygt 27 miljoner mark år 2000. För åren 2001 och 2002 uppskattas anslagsbehoven till ca 27,5 miljoner mark respektive 28,5 miljoner mark.

I översikten beräknas projektet med särskilda understöd för skogsbruket avslutas under år 2000.

Under främjande av fiskerinäringen beräknas anslagen om totalt ca 9 miljoner mark fördela sig i stort sett enligt 2000 års nivå under hela kommande treårsperiod.

Anslaget för arbetslöshetsersättningar beräknas sjunka till följd av förbättrat sysselsättningsläge och uppgå till 5,5 miljoner mark år 2000 respektive 4,5 miljoner mark åren 2001 och 2002.

För år 2001 har i detta skede 2 miljoner mark för en ombyggnad av Ålands försöksstation beaktats. Behovet skall dock utredas under år 2000 varefter slutlig ställning tas om ett eventuellt fullföljande av projektet.

Under kapitlet för skötsel av jordegendomar har för år 2000 beaktats 5 miljoner mark och för åren 2001 och 2002 inbegripits utgifter om 8 miljoner mark årligen för byggande av golfbana på Grelsby kungsgård.

Ht 48 Trafikavdelningens förvaltningsområde

Anslagen under huvudtiteln har beräknats utgående från trafikplan för landskapet Åland 1999 - 2008.

Understöd för flygverksamhet har inte intagits under planperioden. Som understöd för kollektivtrafiken har beräknats ca 4 miljoner mark årligen under planperioden.

Anslag för förnyande av oljeskyddsutrustning ingår om 2,8 miljoner mark årligen under planperioden. Utrustningen finansieras till 90 % med medel ur oljeskyddsfonden.

Under åren 2001 till 2002 beräknas anslagsbehovet för driften av skärgårdsfärjorna vara på i stort sett oförändrad nivå jämfört med år 2000.

I budgetförslaget ingår 300.000 mark för planering av en ny färja för Föglölinjen. Då tidpunkten och kostnadens storlek för förverkligandet ännu inte klarlagts ingår ingen anskaffningskostnad i översikten.

Anslaget för understöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar har beaktats enligt nivån 1,5 miljoner mark årligen under planperioden.

Anslagsbehovet för driften av vägar, broar, hamnar och linfärjor beräknas öka något under kommande 3-års period.

De kostnader för skötsel av farleder som omnämns i budgetförslaget tillkommer under perioden, men har inte intagits i planen p.g.a. oklarhet om kostnadernas storlek.

Anslaget för investeringar i landskapets vägar har för år 2000 beräknats till 17 miljoner mark och uppskattats till ca 20 - 21 miljoner mark åren 2001 och 2002.

Anslagsbehovet under verkstaden och lagret beräknas öka något i förhållande till nivån år 1999 bl.a. med anledning av ökade utgifter för Möckelö hamn. Höjningen kompenseras dock av ökade inkomster. För åren 2000 och 2001 ingår sammanlagt drygt 1 miljon mark för utbyggnad av Möckelö hamn.

Under Ålandstrafiken beräknas inga större förändringar under de kommande tre åren.

SAMMANDRAG AV FÖRSLAG TILL TREÅRS PLAN ÅREN 2000 - 2002

1999 års penningvärde

	Konsumtions- utgifter	Överförings- utgifter	Realinves- teringar	Lån och övr. finansinves- teringar	Övriga utgifter	UTGIFTER	INKOMSTER	NETTO- UTGIFTER	ANM.
Lagtinget									
Ls:s förslag 2000	11 854 000	0	0	0	0	11 854 000	15 000	11 839 000	
Beräknat 2001	12 051 000	0	0	0	0	12 051 000	15 000	12 036 000	
Beräknat 2002	12 471 000	0	0	0	0	12 471 000	15 000	12 456 000	
Landskapsstyrelsen									
Ls:s förslag 2000	12 805 000	0	0	0	0	12 805 000	1 060 000	11 745 000	
Beräknat 2001	12 512 000	0	0	0	0	12 512 000	1 073 000	11 439 000	
Beräknat 2002	12 587 000	0	0	0	0	12 587 000	1 121 000	11 466 000	
Kansliavdelningens förv.omr.									
Ls:s förslag 2000	44 479 000	21 837 000	6 000 000	16 000 000	0	88 316 000	25 391 000	62 925 000	
Beräknat 2001	44 035 000	22 817 000	16 500 000	10 000 000	0	93 352 000	22 407 000	70 945 000	
Beräknat 2002	43 845 000	25 902 000	16 500 000	10 000 000	0	96 247 000	22 427 000	73 820 000	
Finansavdelningens förv.omr.									
Ls:s förslag 2000	80 779 000	66 850 000	33 000 000	23 630 000	0	204 259 000	86 200 000	118 059 000	
Beräknat 2001	82 389 000	66 550 000	43 000 000	23 630 000	0	215 569 000	86 500 000	129 069 000	
Beräknat 2002	83 685 000	66 550 000	21 000 000	23 630 000	0	194 865 000	87 100 000	107 765 000	
Soc. o. miljöavd.förv.omr.									
Ls:s förslag 2000	295 643 000	133 710 000	10 000 000	800 000	0	440 153 000	43 521 000	396 632 000	
Beräknat 2001	299 889 000	132 260 000	15 000 000	800 000	0	447 949 000	43 101 000	404 848 000	
Beräknat 2002	303 789 000	132 230 000	21 000 000	1 000 000	0	458 019 000	43 606 000	414 413 000	
Utbildnings-o.kulturavd.förv.omr.									
Ls:s förslag 2000	133 507 000	125 696 000	9 305 000	325 000	0	268 833 000	10 718 000	258 115 000	
Beräknat 2001	147 808 000	126 520 000	17 055 000	310 000	0	291 693 000	10 676 000	281 017 000	
Beräknat 2002	149 371 000	120 520 000	4 305 000	300 000	0	274 496 000	10 782 000	263 714 000	
Näringsavd.förv.område									

	Konsumtions- utgifter	Överförings- utgifter	Realinves- teringar	Lån och övr. finansinves- teringar	Övriga utgifter	UTGIFTER	INKOMSTER	NETTO- UTGIFTER	ANM.
Ls:s förslag 2000	32 000 000	70 166 000	5 400 000	9 800 000	0	117 366 000	4 503 000	112 863 000	
Beräknat 2001	34 431 000	71 175 000	10 200 000	10 900 000	0	126 706 000	4 321 000	122 385 000	
Beräknat 2002	34 266 000	74 370 000	8 250 000	11 600 000	0	128 486 000	4 321 000	124 165 000	
Trafikavdelningens förv.omr.									
Ls:s förslag 2000	107 533 000	5 475 000	21 870 000	0	0	134 878 000	12 397 000	122 481 000	
Beräknat 2001	109 520 000	5 500 000	24 300 000	0	0	139 320 000	12 320 000	127 000 000	
Beräknat 2002	110 530 000	5 500 000	22 700 000	0	0	138 730 000	12 320 000	126 410 000	
Finansieringsutg.o.-ink.									
Ls:s förslag 2000	0	0	0	0	6 100 000	6 100 000	1 100 759 000	-1 094 659 000	
Beräknat 2001	0	0	0	0	5 100 000	5 100 000	1 084 050 000	-1 078 950 000	
Beräknat 2002	0	0	0	0	6 600 000	6 600 000	1 093 050 000	-1 086 450 000	
TOTALT									
Ls:s förslag 2000	718 600 000	423 734 000	85 575 000	50 555 000	6 100 000	1 284 564 000	1 284 564 000	0	
Beräknat 2001	742 635 000	424 822 000	126 055 000	45 640 000	5 100 000	1 344 252 000	1 264 463 000	79 789 000	underskott
Beräknat 2002	750 544 000	425 072 000	93 755 000	46 530 000	6 600 000	1 322 501 000	1 274 742 000	47 759 000	underskott

3-ÅRSPLAN ÅREN 2000 - 2002

INKOMSTER PER UPPGIFTSOMRÅDE

1999 års penningvärde

		Budget 1999 (inkl. I o. II tb)	Ls:s förslag år 2000	Beräknat år 2001	Beräknat år 2002
31.	LAGTINGET	20 000	15 000	15 000	15 000
31.05.	LAGTINGETS KANSLI	20 000	15 000	15 000	15 000
32.	LANDSKAPSSTYRELSEN	1 022 000	1 060 000	1 073 000	1 121 000
32.05.	LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA INKOMSTER	859 000	888 000	916 000	966 000
32.20.	KONSUMENTRÅDGIVNING	135 000	127 000	127 000	127 000
32.40.	LAGBEREDNINGEN	28 000	45 000	30 000	28 000
33.	KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	31 288 000	25 391 000	22 407 000	22 427 000
33.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	15 000	130 000	130 000	130 000
33.03.	ÅLANDSKONTORET I HELSINGFORS	75 000	20 000	20 000	20 000
33.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	0	80 000	80 000	80 000
33.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	8 470 000	8 470 000	8 470 000	8 470 000
33.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	477 000	527 000	527 000	527 000
33.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	0	100 000	100 000	100 000
33.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	105 000	115 000	115 000	115 000
33.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	1 620 000	5 000	5 000	5 000
33.32.	LANDSKAPSLARMCENTRALEN	0	100 000	100 000	100 000
33.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	1 140 000	1 140 000	1 140 000	1 140 000
33.60.	ÅLANDS POLISDISTRIKT	900 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
33.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	3 360 000	3 495 000	3 490 000	3 490 000
33.80.	POSTEN PÅ ÅLAND	15 000 000	10 000 000	7 000 000	7 000 000
33.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER	126 000	209 000	230 000	250 000
34.	FINANSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	81 453 000	86 200 000	86 500 000	87 100 000
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	50 000	50 000	50 000	50 000
34.15.	STÖD FRÅN EUROPEISKA UNIONEN	17 553 000	21 600 000	21 600 000	21 600 000
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	30 300 000	30 300 000	30 000 000	30 000 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONSÄVGIFTER	32 000 000	32 500 000	33 000 000	33 500 000
34.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE INKOMSTER	1 550 000	1 750 000	1 850 000	1 950 000
35.	SOCIAL- OCH MILJÖÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	41 606 000	43 521 000	43 101 000	43 606 000
35.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	0	110 000	0	0
35.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	116 000	116 000	116 000	116 000
35.52.	NATURVÅRD	50 000	350 000	55 000	60 000
35.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	400 000	405 000	405 000	405 000
35.59.	ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	40 000	40 000	25 000	25 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	41 000 000	42 500 000	42 500 000	43 000 000
36.	UTBILDNINGS- OCH KULTURÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	10 736 000	10 718 000	10 676 000	10 782 000
36.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	10 000	10 000	10 000	10 000
36.03.	STUDIESERVICEENHETEN	60 000	150 000	150 000	150 000
36.18.	ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA	100 000	200 000	200 000	200 000
36.19.	VUXENUTBILDNINGSENHETEN	10 000	0	0	0
36.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	503 000	518 000	518 000	518 000
36.30.	ÅLANDS HÖGSKOLA	1 147 000	661 000	655 000	655 000

		Budget 1999	Ls:s förslag	Beräknat	Beräknat
		(inkl. I o. II tb)	år 2000	år 2001	år 2002
36.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	547 000	813 000	800 000	800 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	300 000	260 000	260 000	260 000
36.35.	ÅLANDS LYCEUM	935 000	750 000	750 000	750 000
36.36.	ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK	1 000 000	1 000 000	1 300 000	1 300 000
36.38.	ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK	310 000	460 000	460 000	460 000
36.39.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	150 000	150 000	150 000	150 000
36.40.	ÅLANDS SJÖMANSSKOLA	350 000	400 000	400 000	400 000
36.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	200 000	350 000	400 000	400 000
36.42.	ÅLANDS YRKESKOLA	600 000	500 000	500 000	500 000
36.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	1 257 000	530 000	560 000	588 000
36.46.	ÅLANDS HUSMODERSKOLA	61 000	74 000	73 000	73 000
36.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	836 000	900 000	900 000	900 000
36.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	192 000	230 000	160 000	160 000
36.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	421 000	585 000	550 000	550 000
36.60.	MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET	60 000	40 000	40 000	40 000
36.62.	ÅLANDS MUSEUM	290 000	290 000	290 000	320 000
36.64.	ÅLANDS KONSTMUSEUM	20 000	35 000	20 000	10 000
36.66.	KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE	770 000	858 000	850 000	880 000
36.68.	BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE	40 000	384 000	80 000	80 000
36.70.	ARKEOLOGISK VERKSAMHET	300 000	300 000	300 000	300 000
36.72.	ETNOLOGISK VERKSAMHET	262 000	262 000	292 000	320 000
36.80.	LANDSKAPSARKIVVERKSAMHETEN	5 000	8 000	8 000	8 000
37.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	6 298 000	4 503 000	4 321 000	4 321 000
37.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	200 000	270 000	100 000	100 000
37.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	1 606 000	0	0	0
37.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	105 000	115 000	115 000	115 000
37.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	707 000	791 000	791 000	791 000
37.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	25 000	25 000	25 000	25 000
37.43.	YRKESVÅGLEDNINGEN	36 000	0	0	0
37.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	250 000	250 000	250 000	250 000
37.49.	SKOLLÄGENHETEN JOMALA GÅRD	1 844 000	1 672 000	1 720 000	1 720 000
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	360 000	450 000	390 000	390 000
37.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	965 000	730 000	730 000	730 000
37.58.	GUTTORP FISKODLINGSANSTALT	200 000	200 000	200 000	200 000
38.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	10 781 000	12 397 000	12 320 000	12 320 000
38.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	0	140 000	140 000	140 000
38.10.	ÖVRIG TRAFIK	0	2 520 000	2 520 000	2 520 000
38.20.	SKÄRGÅRDSTRAFIKEN	3 881 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
38.30.	VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR	2 830 000	2 505 000	2 410 000	2 410 000
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	4 070 000	4 232 000	4 250 000	4 250 000
39.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER				
	AV LÅN OCH FINANSIERINGSINKOMSTER	1 070 268 000	1 100 759 000	1 084 050 000	1 093 050 000
39.01.	FINANSIELLA INKOMSTER	24 250 000	21 650 000	20 450 000	19 450 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	895 600 000	959 605 000	966 600 000	976 600 000
39.20.	ÅTERBETALADE LÅN	22 000 000	22 000 000	22 000 000	22 000 000
39.30.	UPPTAGNA LÅN	40 918 000	37 504 000	15 000 000	15 000 000
39.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
39.98.	BUDGETÖVERSKOTT	77 500 000	50 000 000	50 000 000	50 000 000
	SUMMA INKOMSTER	1 253 472 000	1 284 564 000	1 264 463 000	1 274 742 000

3-ÅRSPLAN ÅREN 2000 - 2002

UTGIFTER PER UPPGIFTSOMRÅDE

1999 års penningvärde

		Budget 1999 (inkl. I o. II tb)	Ls:s förslag år 2000	Beräknat år 2001	Beräknat år 2002
41.	LAGTINGET	10 166 000	11 854 000	12 051 000	12 471 000
41.01.	LAGTINGET	5 930 000	7 409 000	7 500 000	7 600 000
41.05.	LAGTINGETS KANSLI	2 155 000	2 389 000	2 420 000	2 660 000
41.10.	LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	1 431 000	1 395 000	1 470 000	1 550 000
41.20.	ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	650 000	661 000	661 000	661 000
42.	LANDSKAPSSTYRELSEN	12 115 000	12 805 000	12 512 000	12 587 000
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSSTYRELSENS LEDAMÖTER	3 758 000	4 576 000	4 590 000	4 590 000
42.05.	LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA UTGIFTER	3 433 000	2 542 000	2 595 000	2 670 000
42.20.	KONSUMENTRÅDGIVNING	135 000	127 000	127 000	127 000
42.25.	REVISIONSBYRÅN	639 000	686 000	690 000	690 000
42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	2 090 000	2 067 000	2 100 000	2 100 000
42.40.	LAGBEREDNINGEN	2 060 000	2 807 000	2 410 000	2 410 000
43.	KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	91 686 000	88 316 000	93 352 000	96 247 000
43.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	7 346 000	7 472 000	7 500 000	7 500 000
43.03.	ÅLANDSKONTORET I HELSINGFORS	444 000	456 000	460 000	470 000
43.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	485 000	440 000	440 000	440 000
43.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	12 450 000	13 340 000	13 140 000	13 340 000
43.10.	LAGTINGSVAL	450 000	0	0	0
43.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	477 000	527 000	527 000	527 000
43.20.	PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	245 000	245 000	245 000	245 000
43.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	26 240 000	20 805 000	15 585 000	16 270 000
43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	6 305 000	2 810 000	2 810 000	5 410 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	4 255 000	1 400 000	1 650 000	1 250 000
43.32.	LANDSKAPSALARMCENTRALEN		1 706 000	1 720 000	1 720 000
43.40.	FASTIGHETSFÖRVALTNING	5 986 000	11 209 000	21 710 000	21 710 000
43.60.	ÅLANDS POLISDISTRIKT	21 359 000	21 590 000	21 590 000	21 590 000
43.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	3 604 000	3 469 000	3 465 000	3 265 000
43.80.	POSTEN PÅ ÅLAND	0	0	0	0
43.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER	2 040 000	2 847 000	2 510 000	2 510 000
44.	FINANSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	179 987 000	204 259 000	215 569 000	194 865 000
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	7 845 000	8 605 000	9 000 000	9 000 000
44.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	34 600 000	36 100 000	36 100 000	36 100 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	37 850 000	54 650 000	64 550 000	42 550 000
44.15.	STÖD FRÅN EUROPEISKA UNIONEN	17 553 000	21 600 000	21 600 000	21 600 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	10 230 000	10 130 000	9 930 000	9 930 000
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSÄVGIFTER	65 675 000	66 600 000	67 600 000	68 670 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE UTGIFTER	6 234 000	6 574 000	6 789 000	7 015 000
45.	SOCIAL- OCH MILJÖÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE	420 110 000	440 153 000	447 949 000	458 019 000
45.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	5 348 000	5 752 000	5 900 000	5 900 000
45.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	49 879 000	48 975 000	48 925 000	48 925 000
45.15.	AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER	54 200 000	68 350 000	65 750 000	65 750 000
45.20.	MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	1 265 000	720 000	1 500 000	1 200 000
45.25.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL VERKSAMHET	8 030 000	8 430 000	8 330 000	8 330 000
45.30.	ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	2 165 000	2 841 000	2 841 000	2 841 000
45.35.	ÖVRIG VETERINÄRVÅRD	25 000	25 000	25 000	25 000
45.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	349 000	450 000	350 000	350 000
45.52.	NATURVÅRD	1 763 000	2 075 000	1 625 000	1 825 000
45.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	6 211 000	6 580 000	7 250 000	7 520 000
45.56.	AVFALLSHANTERING	2 660 000	2 710 000	2 910 000	2 910 000
45.59.	ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND	565 000	545 000	543 000	543 000
45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	287 650 000	292 700 000	302 000 000	311 900 000

		Budget 1999 (inkl. I o. II tb)	Ls:s förslag år 2000	Beräknat år 2001	Beräknat år 2002
46.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	275 868 000	268 833 000	291 693 000	274 496 000
46.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	5 338 000	4 982 000	5 150 000	5 150 000
46.03.	STUDIESERVICEENHETEN	31 260 000	31 300 000	31 245 000	31 255 000
46.05.	FRITT BILDNINGSPÅRBEDE OCH HANTVERKSUTBILDNING	2 505 000	2 539 000	2 620 000	2 620 000
46.07.	BIBLIOTEKVERKSAMHETEN	4 880 000	2 755 000	2 765 000	2 765 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET	2 047 000	2 495 000	1 820 000	1 820 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	5 910 000	5 910 000	5 910 000	5 910 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	6 130 000	5 830 000	5 830 000	5 830 000
46.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	76 300 000	77 000 000	78 000 000	72 000 000
46.17.	UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN	950 000	1 150 000	1 150 000	1 150 000
46.18.	ÅLANDS YRKESHÖGSKOLA	3 800 000	600 000	4 000 000	4 500 000
46.19.	VUXENUTBILDNINGSENHETEN	5 820 000	4 265 000	4 420 000	4 720 000
46.25.	ÅLANDS LÄROMEDELSCENTRAL	725 000	750 000	750 000	750 000
46.30.	ÅLANDS HÖGSKOLA	4 440 000	3 988 000	3 995 000	3 995 000
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	4 603 000	5 044 000	5 100 000	5 100 000
46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	2 950 000	3 270 000	3 200 000	3 200 000
46.35.	ÅLANDS LYCEUM	14 831 000	16 202 000	16 500 000	16 700 000
46.36.	ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK	9 215 000	7 886 000	8 430 000	7 485 000
46.38.	ÅLANDS TEKNISKA LÄROVERK	10 162 000	8 662 000	11 000 000	11 500 000
46.39.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	1 837 000	1 664 000	1 900 000	1 900 000
46.40.	ÅLANDS SJÖMANSKOLA	12 106 000	11 459 000	18 750 000	15 300 000
46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	2 800 000	3 000 000	5 000 000	1 500 000
46.42.	ÅLANDS YRKESSKOLA	19 893 000	20 750 000	25 800 000	20 900 000
46.44.	ÅLANDS NATURBRUKSSKOLA	5 613 000	5 548 000	5 000 000	5 000 000
46.46.	ÅLANDS HUSMODERSSKOLA	2 490 000	1 920 000	1 920 000	1 920 000
46.48.	ÅLANDS HOTELL- OCH RESTAURANGSKOLA	9 341 000	8 523 000	10 061 000	9 961 000
46.50.	ÅLANDS VÅRDINSTITUT	4 350 000	4 632 000	4 650 000	5 000 000
46.52.	ÅLANDS HANDELSLÄROVERK	7 215 000	7 768 000	8 700 000	8 200 000
46.60.	MUSEIBYRÅNS ALLMÄNNA VERKSAMHET	1 627 000	2 198 000	2 300 000	2 300 000
46.62.	ÅLANDS MUSEUM	2 569 000	2 600 000	2 700 000	2 700 000
46.64.	ÅLANDS KONSTMUSEUM	610 000	655 000	665 000	655 000
46.66.	KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE	8 071 000	7 285 000	5 700 000	5 650 000
46.68.	BOMARSUNDS FORNMINNESOMRÅDE	901 000	1 194 000	1 260 000	1 560 000
46.70.	ARKEOLOGISK VERKSAMHET	2 404 000	2 319 000	2 665 000	2 665 000
46.72.	ETNOLOGISK VERKSAMHET	1 625 000	2 127 000	2 157 000	2 185 000
46.80.	LANDSKAPSARKIVVERKSAMHETEN	550 000	563 000	580 000	650 000
47.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	123 237 000	117 366 000	126 706 000	128 486 000
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	10 644 000	8 853 000	10 785 000	10 785 000
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	29 425 000	27 903 000	29 355 000	31 855 000
47.06.	ÖVRIGT STÖD TILL NÄRINGSLIVET	3 509 000	3 100 000	4 000 000	4 500 000
47.07.	TURISMEN	9 250 000	8 226 000	8 500 000	8 500 000
47.12.	SYSSELSÄTTNINGENS FRÄMJANDE	5 825 000	4 200 000	3 950 000	3 950 000
47.15.	FRÄMJANDE AV LANTBRUKET	7 822 000	7 810 000	7 760 000	7 710 000
47.18.	ÖVRIGT STÖD TILL LANTBRUKET	22 070 000	19 350 000	19 730 000	20 730 000
47.21.	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	1 780 000	1 770 000	1 640 000	1 640 000
47.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	791 000	821 000	821 000	821 000
47.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	10 580 000	9 112 000	8 955 000	8 950 000
47.40.	ARBETSFÖRMEDLINGEN	9 394 000	9 940 000	9 220 000	9 280 000
47.43.	YRKESVÄGLEDNINGEN	457 000	228 000	0	0
47.46.	FÖRSÖKSVERKSAMHETEN	4 350 000	4 352 000	6 300 000	4 800 000
47.49.	SKOLLÄGENHETEN JOMALA GÅRD	3 167 000	2 796 000	3 800 000	3 200 000
47.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	820 000	5 510 000	8 310 000	8 360 000
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	690 000	670 000	680 000	680 000
47.58.	GUTTORP FISKODLINGANSTALT	2 663 000	2 725 000	2 900 000	2 725 000
48.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	125 705 000	134 878 000	139 320 000	138 730 000
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	3 735 000	3 115 000	4 100 000	4 100 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	5 050 000	7 035 000	7 070 000	7 080 000
48.20.	SKÄRGÅRDSTRAFIKEN	60 000 000	63 300 000	63 000 000	63 000 000
48.30.	VÄGAR, BROAR, HAMNAR OCH LINFÄRJOR	51 560 000	55 340 000	59 400 000	59 000 000
48.50.	VERKSTAD OCH LAGER	3 829 000	4 600 000	4 250 000	4 050 000
48.60.	ÅLANDSTRAFIKEN	1 531 000	1 488 000	1 500 000	1 500 000

		Budget 1999 (inkl. I o. II tb)	Ls:s förslag år 2000	Beräknat år 2001	Beräknat år 2002
49.	FINANSIERINGSUTGIFTER	14 598 000	6 100 000	5 100 000	6 600 000
49.01.	UTGIFTER FÖR FINANSIERINGSLÅN	5 000 000	6 000 000	5 000 000	6 500 000
49.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	100 000	100 000	100 000	100 000
49.95.	UTJÄMNINGSFOND	9 498 000	0	0	0
	SUMMA UTGIFTER	1 253 472 000	1 284 564 000	1 344 252 000	1 322 501 000

PERSONAL PER HUVUDTITEL 1998-2000

Observera att personal som tjänstgör deltid överstigande halvtid och personal som tjänstgör mer än halva året har räknats som hel tjänst.

Ht. 41. LAGTINGET

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
1998	5		3	8
1999	5		3	8
2000	5		3	8

Ht. 42. LANDSKAPSTYRELSEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
1998	14*	3	1	17
1999	14	3		17
2000	15	2		17

*1 vakant

År 1999 1 st. överförd till Ht. 43. Kansliavdelningen

Ht. 43. KANSLIIVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
1998	116*	7	20	142
1999	119	7	20	146
2000	124	6	19	149

*1 vakant

År 1999 1 st. överförd från Ht. 42. Landskapsstyrelsen

År 1999 1 st. överförd från Ht. 45. Social- och miljöavdelningen

År 1999 3 st. överförda till Ht. 44. Finansavdelningen

Ht. 44. FINANSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
1998	20	6		26
1999	30	2		32
2000	33	2		35

År 1999 3 st. överförda från Ht. 43. Kansliavdelningen

År 1999 2 st. överförda från Ht. 48. Trafikavdelningen

Ht. 45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
1998	743	10	1	754
1999	750	13	3	766
2000	782	19	7	808

År 1999 12 st. överförda från Ht. 47. Näringsavdelningen

År 1999 1 st. överförd till Ht. 43. Kansliavdelningen

Ht. 46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbetsavtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
1998	237*	19	56	311
1999	250*	27	58	334
2000	257**	30	57	342

* 1 vakant

** 2 vakanta

År	Timlärare		TOTALT
	Huvudsyssla	Bisyssla	
1998	40	70	110
1999	42	77	119
2000	39	68	107

Ht. 47. NÄRINGSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets- avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
1998	58**	13	40	108
1999	53	11	39	103
2000	55*	12	39	105

* 1 vakant

** 3 vakanta

År 1999 12 st. överförda till Ht. 45. Social- och miljöavdelningen

Ht. 48. TRAFIKAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets- avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
1998	21	4	218	243
1999	27	3	210	240
2000	28	3	205	236

År 1999 2 st. överförda till Ht. 44. Finansavdelningen

TOTALT EXKLUSIVE TIMLÄRARE

År	Inrättade tjänster	Tillfälliga tjänster	Personal i arbets- avtalsförhållande	TOTALT exkl. vakanta
1998	1214*	62	339	1609
1999	1248***	66	333	1646
2000	1299**	74	330	1700

* 6 vakanta

** 3 vakanta

***1 vakant

TJÄNSTETABLÅ 2000

Bilaga 5.

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
41. LAGTINGET		
41.05.01 Lagtingets kansli		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Sekreterare	A 29	1
Notarie	A 27	1
Kanslist och arkivarie	A 20	1
Vaktmästare	A 15	1
		4
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Stenograf, 90%		1
Bibliotekarie, 55,2%		1
Byråsekreterare, 82,8%		1
		3
41.20.01 Ålands delegation i Nordiska Rådet		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Delegationssekreterare	A 28	1
		1
42. LANDSKAPSTYRELSEN		
42.01.01 Lantrådet och landskapsstyrelsens ledamöter		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Lantrådets sekreterare	A 17	1
		1
42.05.04 Skärgårdssamarbetet och INTERREG II		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Sekretariatschef		1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Projektchef		1
Handläggare		1
		2
42.25.01 Revisionsbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Intern revisor	A 24	2
		2

42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå

Inrättade tjänster

Planeringschef	A 27	1
Planeringssekreterare	A 23	1
Ledande statistiker	A 23	1
Statistiker/utredare ny fr.1.3.	A 23	1
Statistiker	A 22	1
Biträdande statistiker	A 19	1
		6

Tillfälliga tjänster

Utredare		1
Statistiker/utredare 1.1.-28.2.		-
		1

42.40.01 Lagberedningen

Inrättade tjänster

Lagberedningschef	A 28	1
Lagberedare, Avt.	Tid. Lagberedare A 24 Avt.	2
Lagberedare, Avt.	Avt.	2
Byråsekreterare	A 12	1
		6

Tillfällig tjänst

Extra lagberedare		1
		1

KANSLIÄVDELNINGEN

43.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster

Kanslichef	A 31	1
Administrationschef	A 25	1
Kanslichefssekreterare fr.1.3.	Tid. Byråsekreterare A 13 A 15	1
Byråsekreterare	A 13	1
Förvaltningsinspektör	A 23	1
Registrator	A 18	1
Biträdande registrator	A 14	1
Receptionist	A 11	2
Övervaktmästare	A 16	1
Vaktmästare-chaufför	A 11	1
Vaktmästare-chaufför	A 13	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Vaktmästare	A 12	1
Chef för Europarättsfrågor	A 26	1
EU-handläggare	A 14	1
Personalsekreterare	A 23	1
Byråsekreterare	A 13	1
		17
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Bitr. EU-jurist		1
Registratorsbiträde		1
		2
43.01.01 Byggnadsbyrån		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Överinspektör	A 28	1
Avdelningssekreterare	A 15	1
Projektingenjör	A 23	1
Byggmästare	A 21	1
Bostadslåneinspektör	A 22	1
Byggnadskonsulent	A 21	1
Räddningsinspektör	A 23	1
Elinspektör	A 24	1
		8
43.03.01 Ålandskontoret i Helsingfors		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Informationssekreterare	A 24	1
		1
43.04.01 Främjande av jämställdheten		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Jämställdhetsinspektör	A 22	1
		1
43.32.20 Landskapsalarmcentralen		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Alarmmästare ny fr.1.1.	A 21	1
Operatör ny fr.1.5.	A 14	5
		6
43.40.01 Fastighetsförvaltning		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Maskinmästare	A 20	1
Gårdskar	A 11	1
Städare	A 7	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
		3
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Maskinskötare		2
Gårdskar		2
Gårdskar, 25%		1
Städare		8
Timmerman		2
Verksamhetsledare, deltid		1
		16

43.60.20 Ålands polisdistrikt

Inrättade tjänster

Polismästare	A 27	1
Överkommissarie	A 24	1
Kommissarie	A 21	2
Överkonstapel	A 16	14
Äldre konstapel	A 14	39
Yngre konstapel	A 12	6
Yngre konstapel	A 11	9
Byråföreståndare	A 16	1
Byråsekreterare	A 13	3
Byråsekreterare	A 12	1
Byråfunktionär	A 11	3
		80

Tillfälliga tjänster

Kanslist, 55,2%		2
		2

Personal i arbetsavtalsförhållande

Städare		2
Städare, 26%		1
		3

43.70.20 Motorfordonsbyrån

Inrättade tjänster

Trafikinspektör	A 26	1
Besiktningssman	A 19	2
Bilbesiktningstekniker	A 18	2
Registerföreståndare	A 18	1
Byråsekreterare	A 13	1
Byråfunktionär	A 11	1
		8

Tillfälliga tjänster

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Bilbesiktningstekniker		1
Byråfunktionär		1
		2

Personal i arbetsavtalsförhållande

Städare		1
		1

43.80. Posten på Åland

Posten på Åland upprättar egen tjänstetabla

43.95.05 Utgifter för hyreslokaler

Personal i arbetsavtalsförhållande

Städare, 100%		1
Städare, 52,3%		1
		2

FINANSAVDELNINGEN

44.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster

Finanschef	A 30	1
Avdelningsjurist	A 25	1
Budgetplanerare	A 23	1
Budgetberedare	A 18	1
Avdelningssekreterare/budget-beredare	A 16	1
IT-chef	A 24	1
IT-driftstekniker ny fr. 1.3.	A 23	1
IT-driftstekniker	A 22	1
		8

Tillfällig tjänst

IT-driftstekniker		1
		1

44.01.01 Redovisningsbyrån

Inrättade tjänster

Landskapskamrer	A 26	1
Bitr. landskapskamrer	A 23	1
Registeransvarig ny fr. 1.3.	A 18	1
Kassör	A 17	1
Bokförare	A 16	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Bokförare	A 15	3
Bokförare	A 14	6
Ledande lönebokförare	A 17	1
Lönebokförare	A 16	2
Lönebokförare	A 14	4
		21

Tillfällig tjänst

Registeransvarig 1.1.-28.2.

-

-

44.01.01 Avtals- och pensionsbyrån

Inrättade tjänster

Avtalschef	A 28	1
Avtalssekreterare	A 16	1
Byråsekreterare ny fr.1.3.	A 14	1
Pensionshandläggare	A 22	1
		4

Tillfällig tjänst

Löneadministratör		1
Byråsekreterare 1.1.-28.2.		-
		1

SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGEN

45.01.01 Socialvårdsbyrån

Inrättade tjänster

Avdelningschef	A 28	1
Byråsekreterare	A 13	1
Socialinspektör	A 23	1
		3

Tillfällig tjänst

Projektledare, 80%		1
		1

45.01.01 Hälso- och sjukvårdsbyrån

Inrättade tjänster

Landskapsläkare, fri avtalslön	Avt.	1
Byråsekreterare	A 13	1
Häsovårdsinspektör	A 23	1
		3

45.01.01 Miljömedicinska byrån

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
<u>Inrättade tjänster</u>		
Landskapsveterinär	A 25	1
Biträdande landskapsveterinär	A 24	1
		2

45.01.01 Miljöbyrån

<u>Inrättade tjänster</u>		
Byråchef	A 25	1
Byråsekreterare	A 13	1
Laboratorieföreståndare	A 17	1
Miljöingenjör	A 25	1
Miljöinspektör	A 23	1
Biträdande miljöingenjör	A 22	1
Naturvårdsintendent	A 25	1
Vattenbiolog	A 24	1
		8

Tillfällig tjänst

Extra naturvårdskonsulent		1
		1

Personal i arbetsavtalsförhållande

Miljöutredare		1
Laborant		1
Arbetsledare		1
		3

45.54.01 Vattenförsörjning och vattenvård

Personal i arbetsavtalsförhållande

Laborant		2
		2

45.59.20 Ålands miljöprövningsnämnd

Inrättad tjänst

Miljöhandläggare	A 24	1
		1

45.70.20 Ålands hälso- och sjukvård

Ålands hälso- och sjukvård upprättar egen tjänstetabla

46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

46.01.01 Allmänna byrån

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
<u>Inrättade tjänster</u>			
Avdelningschef		A 28	1
Utredningssekreterare		A 17	1
Avdelningssekreterare		A 15	1
Planerare		A 20	1
Enhetschef		A 22	1
Studiesekreterare		A 15	1
Byråsekreterare ny fr.1.3.		A 14	1
			7
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Byråsekreterare 1.1.-28.2.			-
			-
46.01.01 Utbildningsbyrån			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Byråchef		A 26	1
Överinspektör		A 25	1
Enhetschef		A 22	1
			3
46.01.01 Kulturbyrån			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Byråchef		A 25	1
Kulturkonsulent		A 19	1
			2
46.01.01 Landskapsarkivet			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Landskapsarkivarie		A 24	1
			1
46.01.01 Museibyrån			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Landskapsantikvarie	Överförd till moment 46.60.20	A 24	-
Museisekreterare	Överförd till moment 46.60.20	A 13	-
Byråsekreterare	Överförd till moment 46.60.20	A 12	-
Överantikvarie	Överförd till moment 46.70.20	A 22	-
Överantikvarie	Överförd till moment 46.72.20	A 22	-
Byggmästare	Överförd till moment 46.72.20	A 21	-
			-
46.09.05 Nordiskt kulturutbyte och Östersjökulturutbyte			
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Institutssekreterare			1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
		1
46.09.23 Utgifter för det åländska folkets historia, del III		
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Forskare/författare t.o.m. 31.8.		1
		1
46.13.55 Övrig kulturell verksamhet		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Konstnärlig ledare, 6 mån.		1
		1
46.18.01 Ålands yrkeshögskola		
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Projektchef		1
Projektsekreterare		1
		2
46.19.04 Läroavtalsutbildning		
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Verksamhetsledare		1
		1
46.25.20 Ålands läromedelscentral		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Enhetschef	A 22	1
AV-assistent	A 12	1
		2
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Informatör		1
		1
46.30.20 Ålands högskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Högskolechef	A 25	1
Högskolesekreterare fr.1.3.	Tid. Byråsekreterare A 13 A 16	1
Planerare, 60%	A 21	1
Planerare	A 21	1
		4
<u>Tillfällig tjänst</u>		

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Kurssekreterare fr.1.3.		1
		1
46.30.27 Avgiftsbelagd service - utgifter		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Planerare, 40%	A 21	-
		-
46.32.20 Ålands folkhögskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 61	1
Ämneslärare	C 48	2
Lärare i huslig ekonomi	C 46	1
Handarbetslärare	C 46	1
Ämneslärare	C 42	2
Skolekonom fr.1.3.	A 16	1
Vaktmästare-gårdskarl	A 13	1
Kosthållerska-kokerska	A 12	1
Kokerska	A 11	1
Städare	A 7	2
		13
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Kokerska		1
Internatsövervakare 8 mån.		1
		2
46.34.20 Ålands musikinstitut		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 59	1
Lärare (klarinet)	C 48	1
Lärare (bläckblåsinstrument)	C 41	1
Lärare (violin)	C 41	1
Lärare (piano)	C 41	1
		5
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Lärare (dans)		1
Skolekonom 100%		1
		2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Vaktmästare, 55%		1
Städare		1
		2

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
46.35.20 Ålands lyceum			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Rektor		C 66	1
Äldre lektor		C 49-C 51	11
Yngre lektor		C 40-C 51	8
Studiehandledare		C 55	1
Psykolog		A 22	1
Skolekonom		A 16	1
Kanslist fr. 1.3.	Tid. Byråfunktionär A 11	A 13	1
Föreståndare-kock		A 14	1
Gårdskarlmaskinskötare		A 14	1
Vaktmästare		A 12	1
Städare		A 7	6
			33
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Fastighetsskötare			1
Kokerska			1
Köksbiträde			3
Köksbiträde, 65,4%			1
Köksbiträde, 78,4%			1
			7
46.36.20 Ålands sjöfartsläroverk			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Rektor		C 64	1
Kursplanerare		C 60	1
Överlärare		C 57	2
Lektor		C 52	3
Lektor i nautiska ämnen	Tid. Lektor i tekniska ämnen C 52	C 52	1
Lektor i nautiska ämnen		C 52	1
Laboratorieingenjör		C 50	1
Ekonom		A 16	1
Vaktmästare-gårdskarlm		A 13	1
Städare		A 7	1
			13
<u>Tillfällig tjänst</u>			
IT-assistent fr. 1.8.			1
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Städare			1
			1
46.38.20 Ålands tekniska läroverk			

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 65	1
Överlärare	C 58	4
Överlärare (matematik)	C 58	1
Överlärare (yrkesämnen)	C 58	1
Överlärare (elteknik)	C 58	1
Överlärare (fartygsmaskinteknik)	C 58	1
Överlärare (IT-området) ny fr.1.8.	C 58	1
Lektor	C 52	2
Lektor (fartygsautomation)	C 52	1
Lektor (IT-området) ny fr.1.8.	C 52	1
Praktikingenjör	C 51	1
Assistent	C 50	0,5
Laboratorieingenjör	C 50	1
Ekonom	A 16	1
Vaktmästare-gårdskar	A 13	1
Städare	A 7	3
		21,5
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Laboratorieingenjör, 55,2%		1
Ekonom, 60%		1
		2
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Gårdskar		1
Gårdskarlssassistent		1
Städare		1
		3
46.39.20 Ålands teknologicentrum		
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Projektledare		1
Dataansvarig		1
Försöksledare		1
IT-assistent		1
		4
46.40.20 Ålands sjömansskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 65	1
Lektor i nautiska ämnen	C 51	1
Lektor i eltekniska ämnen	C 51	1
Assistent	C 50	0,5
Lektor i språk	C 51	2
Lektor i fysisk fostran	C 51	1
Lektor i matematik	C 51	1
Lektor i samhällskunskap	C 51	1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Lektor i yrkesämnen	Tid. Yrkeslärare C 44 (1 vakant fr. 1.8.)	C 44	9
Lektor i yrkesämnen ny fr. 1.8.		C 44	2
Lektor i arbetsämnen	Tid. Arbetlärare C 42	C 42	1
Kurator		A 17	1
Ekonom		A 16	1
Gårdskarl-maskinskötare		A 14	1
Städare		A 7	3
Internatsföreståndare		A 7	0,5
			27

Tillfälliga tjänster

Speciallärare i yrkesämnen			1
Speciallärare			1
			2

Personal i arbetsavtalsförhållande

Elevhemsövervakare, deltid			2
Städare, 79%			1
			3

46.40.21 Driftsutgifter för m.s. Utö

Personal i arbetsavtalsförhållande

Fartygsmästare			1
			1

46.41.20 Ålands sjösäkerhetscentrum

Inrättad tjänst

Verksamhetsledare	Tid. Verksamhetsledare A 26	Avt.	1
			1

Tillfälliga tjänster

Ekonom, 55,2%			1
Maskinmästare, 52,3%			1
			2

46.42.20 Ålands yrkesskola

Inrättade tjänster

Rektor		C 65	1
Speciallärare		C 51	1
Lektor i allmänna ämnen (språk)		C 51	1
Lektor		C 45-C 51	8
Lektor (yrkesämnen)		C 38-C 51	13
Studiehandledare		C 55	1
Dataansvarig		A 22	1
Centrallagerföreståndare		A 12	1
Föreståndare-kokerska		A 13	1
Kokerska		A 11	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Köksbiträde	A 7	2
Städare	A 7	6
Tvätter- och linneförräds- föreståndare	A 11	1
Ekonomichef	A 20	1
Kanslist-kassör	A 13	1
Biträdande kanslist	A 11	1
Gårdskarlmaskinskötare	A 14	1
Vaktmästare	A 12	1
		43

Tillfällig tjänst

Assistentlärare		1
		1

Personal i arbetsavtalsförhållande

Städare		1
		1

46.44.20 Ålands naturbruksskolaInrättade tjänster

Rektor	C 59	1
Lektor i yrkesämnen	C 47	4
Lektor i yrkesämnen	C 43	1
Skolekonom	A 16	1
		7

Personal i arbetsavtalsförhållande

Gårdskarlmaskinskötare		1
Föreståndare-kock		1
Kock		1
Köksbiträde, 57,5%		2
Städare		3
Elevhemsföreståndare, 66%, 9,5 mån.		1
		9

46.46.20 Ålands husmodersskolaInrättade tjänster

Rektor		C 59	1
Lektor i textilslöjd	Tid. Lärare i kvinnlig slöjd	C 45	1
Fastighetsskötare, deltid	Tid. Vaktmästare-gårdskarlmaskinskötare, deltid	A 13	0,5
			2,5

Tillfälliga tjänster

Projektledare, 55,2%			1
Kanslist, 55,2%			1
			2

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
46.48.20 Ålands hotell- och restaurangskola		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 65	1
Lektor	C 51	3
Lektor (yrkesämnen)	C 44	7
Lektor (yrkesämnen) ny fr.1.8.	C 44	1
Ekonom	A 16	1
Tvätt- och linneföreståndare	A 11	1
Städare	A 7	3
		17
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Dataansvarig, 55,2%		1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Vaktmästare		1
Kanslist-bibliotekarie, 60%		1
Köksbiträde		1
Städare		1
		4
46.50.20 Ålands vårdinstitut		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 64	1
Lektor (yrkesämnen)	C 52	5
Lektor (yrkesämnen) ny fr.1.8.	C 52	1
Lektor (matematik) ny fr.1.8.	C 52	1
Ekonom	A 15	1
		9
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Städare		1
		1
46.52.20 Ålands handelsläroverk		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Rektor	C 66	1
Lektor	C 51	6
Lektor	C 46	1
Dataansvarig	A 22	1
Ekonom	A 16	1
		10
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Kanslist 100 %		1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Städare			3
			3
46.60.20 Museibyråns allmänna verksamhet			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Landskapsantikvarie	Överförd från moment 46.01.01	A 24	1
Museiekonom		A 17	1
Museisekreterare	Överförd från moment 46.01.01	A 13	1
Byråsekreterare	Överförd från moment 46.01.01	A 12	1
Byggmästare	Tillfälligt överförd från moment 46.66.20	A 20	1
			5
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Museitekniker			1
Fotograf			1
Städare			2
			4
46.62.20 Ålands museum			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Museichef		A 22	1
Bibliotekarie		A 20	1
Utställningsassistent		A 13	1
Receptionist		A 10	1
Museivakt		A 8	3
			7
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Pedagog			1
			1
46.64.20 Ålands konstmuseum			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Konstintendent		A 20	1
Utställningsassistent		A 13	1
			2
46.66.20 Kastelholms fornminnesområde			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Överantikvarie		A 22	1
Antikvarie		A 21	1
Antikvarie		A 20	1
Antikvarie		A 19	1
Konservator		A 19	1

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
Assistent		A 13	1
Mätningstekniker		A 20	1
Driftstekniker		A 18	1
Byggmästare	Tillfälligt överförd till moment 46.60.20	A 20	-
			8
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Byggmästare			1
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Verksamhetsledare			1
Byråsekreterare, 69%			1
Städare, 85%			1
Murare			1
Måttimmerman			2
Trädgårdsmästare			1
			7
46.66.75 Slottets restaurering			
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Byggnadsarbetare			4
			4
46.68.20 Bomarsunds fornminnesområde			
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Arkeolog-projektledare			1
			1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Måttimmerman			2
			2
46.70.20 Arkeologisk verksamhet			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Överantikvarie	Överförd från moment 46.01.01	A 22	1
Antikvarie (1 vakant t.o.m. 31.8.)		A 20	2
Antikvarie i marinarkologi		A 18	1
Assistent		A 15	1
			5
<u>Tillfälliga tjänster</u>			
Antikvarie			1
Assistent			1
Museibiträde			1
			3
46.72.20 Etnologisk verksamhet			

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
<u>Inrättade tjänster</u>			
Överantikvarie	Överförd från moment 46.01.01	A 22	1
Byggmästare	Överförd från moment 46.01.01	A 21	1
Antikvarie		A 20	2
Konservator		A 18	1
Assistent-ritare		A 14	1
			6

Personal i arbetsavtalsförhållande

Etnolog			1
			1

46.80.20 Landskapsarkivverksamheten

<u>Inrättade tjänster</u>			
Byråsekreterare		A 13	1
Arkivbiträde		A 13	1
Arkivbiträde		A 12	1
			3

NÄRINGSAVDELNINGEN

<u>Inrättad tjänst</u>			
Avdelningschef		A 28	1
			1

47.01.01 Allmänna byrån

<u>Inrättade tjänster</u>			
Byråchef	Vakant t.o.m. 31.7.	A 26	1
Företagskonsult		A 23	1
Utvecklingsplanerare		A 25	1
Turistsekreterare	Indras	A 21	-
Projektledare		A 24	1
Avdelningssekreterare		A 15	1
			5

Tillfälliga tjänster

Sjöfartsutvecklare			1
Arbetsmarknadsplanerare			1
Ansvarig företagskonsult			1
Konsultativ tjänsteman			1
Handläggare			1
Handläggare			1
			6

47.01.01 Jordbruksbyrån

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
<u>Inrättade tjänster</u>			
Byråchef		A 26	1
Trädgårdskonsulent		A 19	1
Lantbrukshandläggare		A 19	1
Byråsekreterare		A 13	1
Enhetschef		A 24	1
Miljöstödsansvarig		A 20	1
Miljöstöds-handläggare fr. 1.3.	Tid. Miljöstödsassistent A 19	A 20	1
Ledande avbytare		A 20	1
Enhetschef		A 22	1
Vattenbyggmästare		A 20	1
Dränerings- och bevattnings- planerare		A 20	1
			11

Tillfälliga tjänster

Växtskyddsinspektör			1
Handläggare (investeringsstöd)			1
			2

47.01.01 FiskeribyrånInrättade tjänster

Byråchef		A 26	1
Fiskerikonsulent		A 19	1
Fiskeriinspektör		A 18	1
			3

47.01.01 SkogsbruksbyrånInrättade tjänster

Byråchef		A 26	1
Skogsbruksplanerare		A 19	1
Skogsbruksingenjör		A 20	1
Skogsbruksingenjör		A 19	1
Skogsförvaltare		A 19	1
Byråsekreterare		A 13	1
Jaktförvaltare		A 20	1
			7

Tillfälliga tjänster

Skogsbruksplanerare			1
Handläggare (jakt & vilt)			1
			2

47.01.04 Ålandskontor i Stockholm

Tjänstebeteckning		Avlönings- klass	Antal
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Handelssekreterare			1 1
47.03.06 Åland i Helsingfors			
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Projektledare t.o.m. 31.8.			1 1
47.03.23 Ålands landsbygdscentrum			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Landsbygdsutvecklare		A 23	1 1
47.15.23 Utgifter för avbytarservice inom lantbruket			
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Lantbruksavbytare			23 23
47.40.20 Arbetsförmedlingen			
<u>Inrättade tjänster</u>			
Arbetsmarknadschef ny fr.1.7.		A 26	1
Enhetschef fr.1.7.	Tid. Byråchef A 23	A 23	1
Utvecklingsplanerare fr.1.7.	Tid. Byråföreståndare A 23 mom. 47.43.20	A 23	1
Informatör ny fr.1.7.	Tid. Byråsekreterare , tillf. mom. 47.43.20	A 18	1
Arbetsförmedlare fr.1.7.	Tid. Ledande arbetskraftskonsulent A 18	A 18	1
Arbetsförmedlare fr.1.7.	Tid. Ledande arbetskraftskonsulent A 17	A 17	1
Specialarbetsförmedlare fr.1.7.	Tid. Specialarbetskraftskonsulent A 15	A 16	1
Specialarbetsförmedlare fr.1.7.	Tid. Arbetskraftskonsulent, tillf. A 14	A 15	1
Receptionist/byråsekreterare fr.1.7.	Tid. Arbetskraftskonsulent A 14	A 15	1
Datautvecklare fr.1.7.	Tid. Arbetskraftskonsulent A 14	A 15	1
Handläggare fr.1.7.	Tid. Arbetskraftskonsulent A 14	A 15	1
Arbetsförmedlare fr.1.7.	Tid. Arbetskraftskonsulent A 14, 4 st.	A 15	4 15
<u>Tillfällig tjänst</u>			
Arbetskraftskonsulent 1.1.-30.6.			- -
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>			
Städare, 65,4% (delad 43.95.05)			1 1
47.43.20 Yrkesvägledningen			
<u>Inrättad tjänst</u>			
Byråföreståndare 1.1.-30.6.	Överföres till moment 47.40.20 fr.1.7.	A 23	- -

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
<u>Tillfällig tjänst</u>		
Byråsekreterare 1.1.-30.6.		-
		-
47.46.20 Försöksverksamheten		
<u>Inrättade tjänster</u>		
Föreståndare	A 25	1
Försöksledare	A 20	1
Kemist	A 22	1
Fältmästare	A 18	2
Trädgårdsfältmästare	A 18	1
Fältmästare i ekologisk odling	A 18	1
Laboratorieassistent	A 14	1
		8
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Kanslist		1
Försöksbiträde		4
		5
47.49.20 Skollägenheten Jomala Gärd		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Driftsledare	A 20	1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Ladugårdsförman		1
Ladugårdsskötare		1
Lantarbetare		1
Traktorförare		1
		4
47.49.21 Skollägenheten Jomala Gärd - Ålands svinavelsstation		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Föreståndare	A 18	1
		1
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Biträdande föreståndare		1
Svinskötare		1
		2
47.55.20 Skötsel av egna skogar		
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Skogsarbetare		2
		2

47.58.20 Guttorp fiskodlingsanstalt

Inrättade tjänster

Fiskevårdsinspektör	A 23	1
Fiskmästare	A 15	1
		2

Personal i arbetsavtalsförhållande

Gårdskarlmaskinist		1
Fiskmästare		2
		3

TRAFIKAVDELNINGEN

48.01.01 Allmänna byrån

Inrättade tjänster

Överingenjör	A 28	1
Trafikingenjör	A 24	1
Vägingenjör	A 22	1
Trafiksäkerhetskonsulent ny fr. 1.3. Tid. Trafiksäkerhetskons., tillf. mom. 43.70.20	A 20	1
Bro- och hamningenjör	A 23	1
Teknisk inspektör	A 25	1
Ekonomichef	A 20	1
Avdelningssekreterare	A 15	1
Byråsekreterare	A 12	1
Enhetschef	A 23	1
Sjöpersonalinspektör	A 19	1
Byråsekreterare	A 13	1
		12

48.20.20 Skärgårdstrafiken

Personal i arbetsavtalsförhållande

Befälhavare		18
Styrman		10
Matros/Motorman AT		53
Vaktgäende maskinchef		18
Kock		9
Städare		5
Båtförare		2
Däcksman		1
Kokerska/kock		1
Kokerska/kock		1
Kokerska/städare		1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
Kokerska/städare		1
		120

48.30.20 Vägar, broar, hamnar och linfärjor

Inrättade tjänster

Enhetschef	A 23	1
Vägmästare	A 21	2
Byggmästare	A 21	2
Brovakt	A 9	1
		6

Personal i arbetsavtalsförhållande

Extra brovakt		1
Byggnadsarbetare		2
Arbetsledare		7
Maskinförare		15
Maskinförare, deltid		2
Lastbilsförare		7
Underhållsarbetare		2
Väghyvelförare		4
Paketbilsförare		1
Underhållsmålare		1
Färjförare		25
		67
Städare, deltid		5
Gårdskar, deltid		1
Hamnvakt, deltid		1
		74

48.30.21 Vägar, broar, hamnar och linfärjor - projekteringsenheten

Inrättade tjänster

Enhetschef	A 23	1
Projekteringsingenjör	A 21	3
Mättningsingenjör	A 21	1
Ritare	A 13	1
		6

Personal i arbetsavtalsförhållande

Arbetsledare		1
Mättningsbiträde		3
		4

48.50.20 Verkstad och lager

Inrättade tjänster

Enhetschef	A 21	1
Verkmästare	A 17	1
Lagerförman	A 12	1

Tjänstebeteckning	Avlönings- klass	Antal
		3
<u>Personal i arbetsavtalsförhållande</u>		
Lagerarbetare		3
Montör		5
Verkstadsarbetare		1
Snickare		1
Elektriker		2
Svarvare		1
Svetsare		1
		14
48.60.20 Ålandstrafiken		
<u>Inrättad tjänst</u>		
Enhetschef	A 19	1
		1
<u>Tillfälliga tjänster</u>		
Bokningsfunktionär		1
Bokningsbiträde		2
		3

LÖNETABELL FÖR A-LÖNER

Bilaga 6.

fr.o.m. 1.1.1999

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i mark.

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
A1	6 131	6 438	6 760	7 098	7 417	7 677	7 831
A2	6 209	6 519	6 845	7 187	7 510	7 773	7 928
A3	6 299	6 614	6 945	7 292	7 620	7 887	8 045
A4	6 386	6 705	7 040	7 392	7 725	7 995	8 155
A5	6 471	6 795	7 135	7 492	7 829	8 103	8 265
A7	6 587	6 916	7 262	7 625	7 968	8 247	8 412
A8	6 706	7 041	7 393	7 763	8 112	8 396	8 564
A9	6 823	7 164	7 522	7 898	8 253	8 542	8 713
A10	6 933	7 280	7 644	8 026	8 387	8 681	8 855
A11	7 070	7 424	7 795	8 185	8 553	8 852	9 029
A12	7 222	7 583	7 962	8 360	8 736	9 042	9 223
A13	7 373	7 742	8 129	8 535	8 919	9 231	9 416
A14	7 564	7 942	8 339	8 756	9 150	9 470	9 659
A15	7 782	8 171	8 580	9 009	9 414	9 743	9 938
A16	8 071	8 475	8 899	9 344	9 764	10 106	10 308
A17	8 418	8 839	9 281	9 745	10 184	10 540	10 751
A18	8 849	9 291	9 756	10 244	10 705	11 080	11 302
A19	9 316	9 782	10 271	10 785	11 270	11 664	11 897
A20	9 809	10 299	10 814	11 355	11 866	12 281	12 527
A21	10 484	11 008	11 558	12 136	12 682	13 126	13 389
A22	11 626	12 207	12 817	13 458	14 064	14 556	14 847
A23	12 236	12 848	13 490	14 165	14 802	15 320	15 626
A24	13 063	13 716	14 402	15 122	15 802	16 355	16 682
A25	14 044	14 746	15 483	16 257	16 989	17 584	17 936
A26	15 315	16 081	16 885	17 729	18 527	19 175	19 559
A27	16 824	17 665	18 548	19 475	20 351	21 063	21 484
A28	18 462	19 385	20 354	21 372	22 334	23 116	23 578
A29	20 233	21 245	22 307	23 422	24 476	25 333	25 840
A30	22 170	23 279	24 443	25 665	26 820	27 759	28 314
A31	24 396	25 616	26 897	28 242	29 513	30 546	31 157
A32	26 834	28 176	29 585	31 064	32 462	33 598	34 270
A33	29 518	30 994	32 544	34 171	35 709	36 959	37 698
A34	31 222	32 783	34 422	36 143	37 769	39 091	39 873
A35	34 345	36 062	37 865	39 758	41 547	43 001	43 861
A36	37 731	39 618	41 599	43 679	45 645	47 243	48 188

LÖNETABELL FÖR C-LÖNER

fr.o.m. 1.1.1999

Summan av grundlöner, dyrortstillägg samt ålderstillägg per månad i mark

Lkl	Antal ålderstillägg						
	0	1	2	3	4	5	6
C25	6 296	6 611	6 942	7 289	7 617	7 884	8 042
C26	6 353	6 671	7 005	7 355	7 686	7 955	8 114
C27	6 406	6 726	7 062	7 415	7 749	8 020	8 180
C28	6 475	6 799	7 139	7 496	7 833	8 107	8 269
C29	6 544	6 871	7 215	7 576	7 917	8 194	8 358
C30	6 618	6 949	7 296	7 661	8 006	8 286	8 452
C31	6 696	7 031	7 383	7 752	8 101	8 385	8 553
C32	6 779	7 118	7 474	7 848	8 201	8 488	8 658
C33	6 857	7 200	7 560	7 938	8 295	8 585	8 757
C34	6 940	7 287	7 651	8 034	8 396	8 690	8 864
C35	7 024	7 375	7 744	8 131	8 497	8 794	8 970
C36	7 119	7 475	7 849	8 241	8 612	8 913	9 091
C37	7 214	7 575	7 954	8 352	8 728	9 033	9 214
C38	7 329	7 695	8 080	8 484	8 866	9 176	9 360
C39	7 451	7 824	8 215	8 626	9 014	9 329	9 516
C40	7 591	7 971	8 370	8 789	9 185	9 506	9 696
C41	7 736	8 123	8 529	8 955	9 358	9 686	9 880
C42	7 894	8 289	8 703	9 138	9 549	9 883	10 081
C43	8 063	8 466	8 889	9 333	9 753	10 094	10 296
C44	8 237	8 649	9 081	9 535	9 964	10 313	10 519
C45	8 427	8 848	9 290	9 755	10 194	10 551	10 762
C46	8 618	9 049	9 501	9 976	10 425	10 790	11 006
C47	8 828	9 269	9 732	10 219	10 679	11 053	11 274
C48	9 042	9 494	9 969	10 467	10 938	11 321	11 547
C49	9 272	9 736	10 223	10 734	11 217	11 610	11 842
C50	9 508	9 983	10 482	11 006	11 501	11 904	12 142
C51	9 759	10 247	10 759	11 297	11 805	12 218	12 462
C52	10 005	10 505	11 030	11 582	12 103	12 527	12 778
C53	10 291	10 806	11 346	11 913	12 449	12 885	13 143
C54	10 578	11 107	11 662	12 245	12 796	13 244	13 509
C55	11 550	12 128	12 734	13 371	13 973	14 462	14 751
C56	11 816	12 407	13 027	13 678	14 294	14 794	15 090
C57	12 090	12 695	13 330	13 997	14 627	15 139	15 442
C58	12 467	13 090	13 745	14 432	15 081	15 609	15 921
C59	12 843	13 485	14 159	14 867	15 536	16 080	16 402
C60	13 299	13 964	14 662	15 395	16 088	16 651	16 984
C61	13 743	14 430	15 152	15 910	16 626	17 208	17 552
C62	14 279	14 993	15 743	16 530	17 274	17 879	18 237

C63	14 859	15 602	16 382	17 201	17 975	18 604	18 976
C64	15 506	16 281	17 095	17 950	18 758	19 415	19 803
C65	16 165	16 973	17 822	18 713	19 555	20 239	20 644
C66	16 839	17 681	18 565	19 493	20 370	21 083	21 505
C67	17 613	18 494	19 419	20 390	21 308	22 054	22 495
C68	18 461	19 384	20 353	21 371	22 333	23 115	23 577
C69	19 346	20 313	21 329	22 395	23 403	24 222	24 706
C70	20 274	21 288	22 352	23 470	24 526	25 384	25 892
C71	21 246	22 308	23 423	24 594	25 701	26 601	27 133
C72	22 267	23 380	24 549	25 776	26 936	27 879	28 437
C73	23 335	24 502	25 727	27 013	28 229	29 217	29 801
C74	24 452	25 675	26 959	28 307	29 581	30 616	31 228
C75	25 628	26 909	28 254	29 667	31 002	32 087	32 729

ÖVERSIKT ÖVER LANDSKAPETS OCH KOMMUNERNAS INVESTERINGSPLANER

Avsikten med översikten är att ge en ungefärlig bild av investeringsvolymen inom den offentliga sektorn. De angivna kostnaderna är därför endast angivna i hela miljoner och inplacerade under de år de huvudsakligen antas genomförda. Stora investeringar har dock fördelats mellan åren. Kostnadsangivelsen och tidsinplaceringen innebär inte något ställningstagande till för vilken kostnad respektive när landskapsandel betalas.

Översikten är vad gäller landskapets projekt uppgjord på basen av den information som legat till grund för budgetförslaget. Vad gäller de kommunala projekten har informationen inhämtats muntligt före kommunernas budgetbehandling. Tilläggas kan att avsikten är att ge en bild av hur projekten kan förverkligas, inte när och hur de budgeteras.

Byggnadsprojekt	År 1999	År 2000	År 2001
Landskapets byggnadsprojekt			
Tingshus		3 mmk	6,5 mmk
Om- och tillbyggnad av självstyrelsegården		2 mmk	9 mmk
Brandövningsplats i Mariehamn	2 mmk		
Ålands hantverksskola/verkstad		3 mmk	
Sjösäkerhetscentrum			
Hamnanläggning	7 mmk		
Livräddningsövningsanläggning vid Ålands sjömansskola totalkostnad exkl. utrustning ca 14 mmk		4 mmk	10 mmk
Ålands sjömansskola			
Färdigställande av verkstadstillbyggnad m.m.		1 mmk	1 mmk
Ålands yrkesskola			
Ventilationssystem m.m.	2 mmk	1,5 mmk	1,5 mmk
Tillbyggnad för träningsundervisning			5 mmk
Ny ladugård vid Jomala gård		3 mmk	
Restaurering av Kastelholms slott	2 mmk	2 mmk	1 mmk
Vaktstuga vid Kastelholms slott	1 mmk		
Besökarcentrum i Bomarsund			1 mmk
Ålands hälso- och sjukvård			
Tillbyggnad för akutpoliklinik och ombyggnad av stora polikliniken	12 mmk	33 mmk	
Byggnadsinvesteringar		9 mmk	14 mmk
Byggande av golfbana		2 mmk	8 mmk
Ombyggnad av Ålands försöksstation			2 mmk
Utbyggnad av Möckelö hamn		1 mmk	
Allhall	15 mmk	21 mmk	
Kongress- och kulturhus, totalkostnad ca 75 mmk		8 mmk	42 mmk

Byggnadsprojekt	År 1999	År 2000	År 2001
Postterminal		12,5 mmk	12,5 mmk
Långnäs hamn	26 mmk		
Uppskattad volym	67 mmk	106 mmk	113,5 mmk
Kommunernas byggnadsprojekt			
Brändö kommun			
Nytt daghem i Torsholma		1 mmk	
Till- och ombyggnad av skolan inkl bibliotek, ev. 2001 (16 mmk)			
Eckerö kommun			
Tillbyggnad av reningsverk	6 mmk		
Finströms kommun			
Servicehus i Godby	8 mmk	8 mmk	
Simhall ev. slutet av 2001 (20 mmk)			
6 stycken bostadslägenheter i Godby		4 mmk	
Ny skola i Godby inkl. bibliotek			15 mmk
Tillbyggnad av daghem i Godby, ev. 2001 (3-4 mmk)			
Föglö kommun			
Reningsverk i Degerby		3 mmk	
Branddepå		3 mmk	
Geta kommun			
Om- och tillbyggnad av Geta grundskola inkl. bibliotek och idrottsutrymmen		12 mmk	9 mmk
Hammarlands kommun			
Hammargården, tillbyggnad med 8 lägenheter		6 mmk	
Barndaghem i Näfsby	5 mmk	4 mmk	
Till- och ombyggnad av Näfsby skola		5 mmk	
Jomala kommun			
Om- och tillbyggnad av Vikingaåsens skola	25 mmk		
Tillbyggnad av kommunalgården inkl. befolknings-skyddscentral	2 mmk		
Östra Sviby byggnadsplan, kommunal teknik		1,5 mmk	1,5 mmk
Servicehus		21 mmk	14 mmk
Om- och tillbyggnad av Överby lekskola		1 mmk	2 mmk
Kalmarnäs daghem			8 mmk
Kommunalteknik, byggnadsplaner			1 mmk
Avloppsledning, Möckelö			2 mmk
Kumlunge kommun			
Grundrenovering och ombyggnad av Kumlinge grundskola samt ombyggnad av bibliotek		11 mmk	4 mmk
Om- och tillbyggnad av servicehus inkl. daghem och pensionärsbostäder		1,5 mmk	3 mmk
Kökar kommun			
Om- och tillbyggnad av Kökar grundskola inklusive bibliotek	6 mmk	8 mmk	
Lemlands kommun			

Byggnadsprojekt	År 1999	År 2000	År 2001
Idrottsplan	1 mmk	1 mmk	
Servicebyggnader vid idrottsplanen		5 mmk	1,5 mmk
Sveagården om- och tillbyggnad	1 mmk	6 mmk	8 mmk
Omsorgshem Järsö-Nätö			1 mmk
Fritidshem (eftermiddagshem) i Söderby	1 mmk		
Om- och tillbyggnad av Lemlands grundskola	4 mmk		
Bibliotek i Söderby	5 mmk		
Lumparlands kommun			
Bostadshus med 6 lägenheter		3 mmk	
Ombyggnad av Lumparlands grundskola inklusive bibliotek	3 mmk		
Om- och tillbyggnad av kommunkansli inkl. ledningscentral		2 mmk	
Mariehamns stad			
Renovering av Idrottsgården		20 mmk	
Gruppboende, Miranda	1 mmk		
Nyfahlers, utrymme för socialförvaltningen inkl. andel i parkeringsutrymmen		24 mmk	10 mmk
Centrum för teknisk planering		2 mmk	30 mmk
Ombyggnad av Strandnäs skola		3 mmk	15 mmk
Daghemmet Södran		13 mmk	
Utbyggnad av Odalgården, servicehus			12 mmk
Elsanering vid Övernäs skola		3 mmk	
Tillbyggnad av Mariegård, demensboende			2 mmk
Renovering av Strandnäs gård		1 mmk	
Ombyggnader vid Gröna Udden		2 mmk	
Mariehamns fiskehamn, Korrvik		7 mmk	
Saltviks kommun			
Om- och tillbyggnad av Rangsby skola inkl. huvudbibliotek		7 mmk	10 mmk
Ny- och tillbyggnad för Ödkarby skola	3 mmk	21 mmk	
Utbyggnad av Skogsgläntan daghem			2 mmk
Sottunga kommun			
Tillbyggnad av Sottunga grundskola	4 mmk		
Sunds kommun			
Utbyggnad av Tallgården		2 mmk	4 mmk
Avlopps- och reningsanläggning på Prästö	1 mmk	2 mmk	
Brandstation, ledningscentral	1 mmk	1 mmk	
Utbyggnad av reningsverk i Kastelholm		1 mmk	
Vårdö kommun			
Ingen inv. över 1 miljon			
De Gamlas Hem			
Ingen inv. över 1 miljon			
Ålands omsorgsförbund			
Dagcenter för handikappade Hildas Hus	2 mmk	5 mmk	
Norra Ålands högstadiedistrikt			
Grundrenovering av Godby högstadieskola	4 mmk	4 mmk	1 mmk

Byggnadsprojekt**År 1999****År 2000****År 2001**

Södra Ålands högstadiedistrikt

Tillbyggnad av Kyrkby högstadieskola

Uppskattad volym**83 mmk****225 mmk**

1 mmk

157 mmk

Uppskattad volym - landskapet

67 mmk

106 mmk

113,5 mmk

Uppskattad volym - kommunerna

83 mmk

225 mmk

157 mmk

Uppskattad totalvolym**150 mmk****331 mmk****270,5 mmk**

KONJUNKTURLÄGET INOM DEN ÅLÄNDSKA EKONOMIN - HÖSTEN 1999 -

Ålands statistik- och utredningsbyrå utarbetar två gånger om året en sk konjunkturrapport gällande den åländska ekonomin. Syftet med översikten är dels att förse landskapsstyrelsen med aktuell information om samhällsekonomin inför budgetberedningen, dels att sprida information till allmänheten om aktiviteten i den åländska ekonomin. Bedömningen inleds med ett kortfattat sammandrag av det internationella konjunkturläget med en lite utförligare översikt över Ålands närmarknader Finland och Sverige. Översikten baseras på nationella och internationella konjunkturrapporter och ekonomiska data som publicerats under sommaren och hösten.

Analysen av konjunkturläget inom den åländska ekonomin har sammanställts på basen av en enkät till Ålands största företag som tillsammans representerar ca. hälften av det privata näringslivets sysselsättning på Åland. Analysen har kompletterats med en genomgång av det ekonomiska läget tillsammans med branschföreträdare och enskilda företag. Konjunkturindikatorer såsom försäljning, export, kostnadsbilden, konsumtion, investeringar och sysselsättning har analyserats.

Övriga indikatorer såsom valutakursen, ränteläget, inflationen, arbetslöshetsgraden, befolkningsrörelsen, byggnadslov, försäljning av kapitalvaror samt konkurser har också studerats. Rapporten avslutas med en branschvis genomgång av de viktigaste indikatorerna och andra aktuella händelser av betydelse för konjunkturutvecklingen. I arbetet har företrädare för näringslivet och dess organisationer samt näringsavdelningen varit till värdefull hjälp.

Översikten är sammanställd av utredare *Jouko Kinnunen*. Planeringssekreterare *Katarina Fellman* har ansvarat för bedömningen av den offentliga ekonomin. *Ann-Mari Mansnerus* har ansvarat för registreringen av konjunkturbarometerdata. Hon har även - tillsammans med rapportens författare och biträdande statistiker *Christina Lindström* - deltagit i insamlingen av enkätsvar per telefon.

Bedömningen är gjord under september månad. Vissa kompletteringar och uppdateringar är gjorda i oktober.

Bjarne Lindström
Planeringschef

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING OCH KONKLUSIONER	1
1 DET INTERNATIONELLA KONJUNKURLÄGET	3
2 KONJUNKTURBILDEN I FINLAND OCH SVERIGE	6
3 DEN ÅLÄNDSKA EKONOMIN HÖSTEN 1999	9
3.1 Allmän översikt	9
3.2 Den offentliga ekonomin	15
3.3 Läget inom det privata näringslivet	16
 BILAGOR	 26

SAMMANFATTNING OCH KONKLUSIONER

Under våren och sommaren har riskerna för en global recession i Asienkrisens spår minskat och den internationella konjunkturen ser ut att vara på väg uppåt. I våras var konjunkturläget särskilt svårbedömt. De större företagen på Åland och företagen i Sverige och Finland kände av de negativa följderna av de tilltagande problemen i Asien och Ryssland. Dessutom såg Latinamerika ut att gå emot en period av växande ekonomiska svårigheter. Den industriella produktionen började uppvisa en negativare trend i såväl Finland som Sverige.

Utvecklingen har dock kommit att se annorlunda ut. Återhämtningen inom de östasiatiska ekonomierna har gått betydligt snabbare än väntat och den ryska krisen har visat sig få mindre genomslag i grannländerna än väntat. Samtidigt har utvecklingen av ekonomierna i Nordamerika och Europa varit betydligt bättre än vad flertalet internationella konjunkturbedömare förutsåg tidigare under året. Sammantaget innebar detta att de negativa dragen i vårens internationella konjunkturläge överskattades, något som även avspeglade sig i den åländska konjunkturbedömningen.

Konjunkturuppgången i USA har varit exceptionellt lång. De finns dock flera tecken på att en konjunkturavmattning nu ändå närmar sig. Flera konjunkturbedömare inkluderar även en försvagning av dollarn i sina prognoser, vilket tillsammans med en eventuell nedgång på börserna även kan ge en negativ påverkan på de europeiska börserna, inte minst de finska och svenska.

Konjunkturbilden i Finland och Sverige har förbättrats sedan i våras. Utöver den privata konsumtionen som varit motorn i tillväxten finns det nu en reell tillväxt också inom andra sektorer. Den svenska och finska konjunkturbilden liknar i många avseenden varandra. Så ser till exempel totalproduktionen (BNP) ut att stiga ungefär lika snabbt. I båda länderna förväntas att sysselsättningen snabbt förbättras framöver.

Den åländska ekonomin har expanderat kraftigt under 1997-1998. Preliminära uppgifter baserade på förhandsbesked om beskattningen och annat material tyder på att tillväxten var drygt 5% år 1997 och att den ökat till ca. 6% under 1998. Det här betyder att den åländska ekonomin till sin totala volym aldrig varit så stor som nu (omkring 4,7 miljarder mk), och att konjunkturbilden i dagsläget över lag måste betraktas som mycket positiv.

Den utomordentligt snabba åländska tillväxten verkar dock nu vara på väg att gradvis ebba ut. Företagen ser ut att inrikta sig på att konsolidera sin verksamhet på nuvarande nivå eftersom investeringarna trendmässigt minskar. Företagen förväntar dock att lönsamheten skall förbättras efter en period av något sämre utveckling. Detta kan bl.a. tänkas bero på den avtagande investeringsnivån. Personalen förväntas fortfarande öka, vilket är anmärkningsvärt då arbetslösheten redan nått en mycket låg nivå. I princip är detta endast möjligt genom ökad inflyttning eller utvidgning av verksamheten utanför Åland. Som en följd av detta och övriga

faktorer har bostadspriserna under senare år stigit kraftigt.

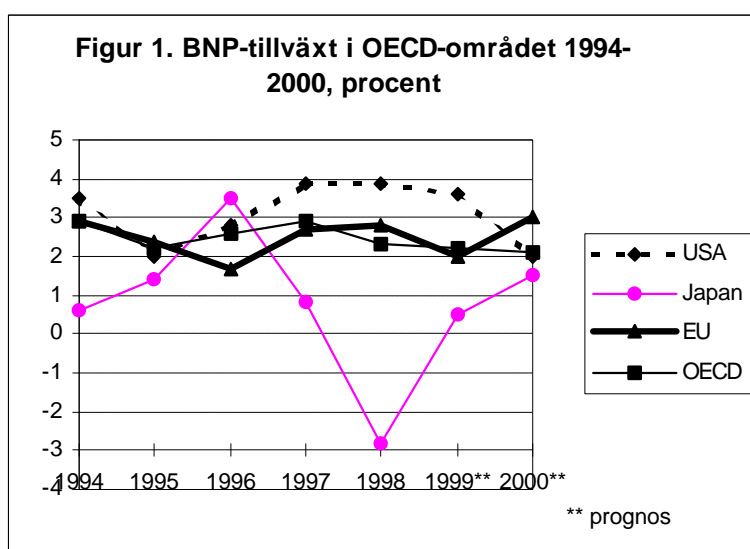
Investeringarna i maskiner och inventarier är det åländska näringslivets vanligaste meddellånga framtidssatsning. Den hårda konkurrensen är den restriktion för en fortsatt snabb utveckling av verksamheten som företagen oftast pekar ut. Faktorn 'osäkerheten' har ökat i betydelse som hinder för företagens utveckling i branscher som i hög grad är beroende av näringspolitiska beslut, nämligen primärnäringsarna, byggverksamheten samt transportsektorn med sjöfart och kommunikationer.

ÅSUB har för första gången även sammanställt en prognos för det innevarande och nästa års BNP-tillväxt samt totala arbetslöshetsgrad. BNP-tillväxten förväntas avta och uppgå till ca 3% i år och till ca. 2% nästa år. Den totala arbetslöshetsgraden uppskattas till 3,6% i år och till 3,3% nästa år.

1 DET INTERNATIONELLA KONJUNKTURLÄGET

Den internationella konjunkturutvecklingen ser positivare ut än i våras. Det finländska näringslivets forskningsinstitut ETLA förutspår att den globala ekonomins tillväxttakt kommer att öka till 3% i år, och att denna tillväxttakt bibehålls under nästa år. Prognosen är därmed avsevärt mer optimistisk än den konjunkturbedömning som den internationella valutafonden IMF publicerade i december 1998. Det finländska finansministeriet utgår från 2,5% tillväxt inom den globala totalproduktionen i år.

OECD har också reviderat sin prognos senast i juni i år. Prognosen för OECD-ländernas samlade tillväxt under 1999 har höjts med en halv procentenhet till 2,2%. Både det svenska Konjunkturinstitutet och ETLA anser dock att OECD-ländernas BNP-tillväxt blir något högre, 2,4-2,5%.

I Sydost-Asien har tecknen på en konjunkturupphämtning blivit allt starkare, framför allt i Syd-Korea där även den inhemska efterfrågan har börjat växa för första gången sedan 1997. De s.k. 'asiatiska tigrarna' (Filippinerna, Indonesien, Malaysia, Singapore, Syd-Korea, Taiwan) är dock mycket beroende av en export där de två viktigaste marknaderna är USA och Japan. Dessutom är banksektorn i flera länder tyngd av stora mängder osäkra lån, och den har därtill fått en del draghjälp av utifrån kommande finansiella investeringar, inte minst från industriländerna med USA i spetsen. Om det amerikanska börsvärdet börjar sjunka och volymen tillgängligt riskkapital därmed minskar, kan detta dock medföra en flykt av resurser från 'tigerekonomierna' och nya finansiella problem för de asiatiska länderna.

Japans ekonomi har börjat växa igen. Under årets två första kvartaler har BNP-siffrorna utvecklats positivt, något som överraskat de flesta prognosinstituten. OECD:s prognos för 1999-års tillväxt är -0,9% och +- 0% för år 2000. Den japanska regeringens tillväxtmål för det räkenskapsår som slutar i mars 2000 uppgår till 0,5%. Regeringen i Japan har gjort betydande satsningar i form av skattelättnader för att få fart på den inhemska konsumtionen. Det återstår

att se hur ekonomin utvecklas när den japanska regeringen upphör med sina stimulansåtgärder. Oberoende av detta ser OECD:s prognoser just nu ut att vara väl pessimistiska. Det finländska ETLA förutspår att Japans BNP växer med 0,5% i år och med 1,5% år 2000.

Konjunkturuppgången i USA har varit exceptionellt lång. Den började redan våren 1991 och de senaste årens tillväxt har varit hög, omkring 4%. De finns dock flera tecken på att en konjunkturavmattning är nära: handels- och bytesbalansen har kraftigt försämrats, den privata konsumtionen stiger snabbare än produktionskapaciteten, sparkvoten har minskat och ligger på en mycket låg nivå, priserna tenderar att stiga mer än tidigare och spekulationerna om en eventuell nedgång på den amerikanska börsen ökar. USA:s centralbank har redan höjt styrräntorna ett par gånger under det senaste halvåret för att dämpa den inhemska konsumtionen. Trots detta har den privata efterfrågan på konsumtionsvaror och krediter fortsatt sin kraftiga tillväxt. Ytterligare räntehöjningar kan därför förväntas. Flera konjunkturbedömare inkluderar även en försvagning av dollarn i sina prognoser, vilket tillsammans med en eventuell nedgång på börsen även kan ge en negativ påverkan på de europeiska börserna, inte minst de finska och svenska.

Rysslands ekonomi har ännu inte återhämtat sig från fjolårets kris då rubeln mer eller mindre kollapsade. Sedan augusti 1999 och fram till mitten av september 1999 har rubelns externa värde (i förhållande till euro) reducerats med hela tre fjärdedelar. Den kraftiga deprecieringen har gett den inhemska ryska industrin en väsentlig kostnadsfördel på hemmamarknaden. Produktionen tycks dock inte ha påverkats i någon större utsträckning av den konkurrensfördel som rubelfallet gett. Den ryska ekonomin har nämligen fortsatt att krympa för andra året i rad. Devalveringen tycks istället ha skjutit upp de strukturella förnyelser som anses behövliga för att den långsiktiga tillväxten skall kunna ta fart. Enligt ETLA är BNP-prognosen för den ryska ekonomin åren 1999 och 2000 -2% respektive +1%.

Den europeiska ekonomin har gått på relativt låga varv under de senaste två åren. Asienkrisen samt oroligheterna i Ryssland och latinamerika har minskat de europeiska exportintäkterna. För tillfället visar de realekonomiska indikatorerna ingen större återhämtning, utan den kommande förbättringen kan främst utläsas i företagens och konsumenternas positiva framtidsförväntningar. Dessa tycks ha förstärkts av den snabba asiatiska återhämtningen och vissa större europeiska ekonomiers (t ex Tysklands) förbättrade situation vad gäller den industriella produktionen, orderstocken och exporten under de senaste månaderna. BNP-tillväxten inom EU förväntas uppgå till ca 2% i år och 2,7-3% nästa år.

EU:s arbetslöshet har sakta börjat minska. I juli i år uppgick hela EU:s arbetslöshet till 9,3%. För EMU-länderna var siffran 10,2%, dvs en nergång med 0,7 procentenheter i förhållande till motsvarande tidpunkt förra året. Spanien, Italien och Frankrike har den högsta arbetslösheten - alla på en tvåsiffrig nivå - enligt Eurostats harmoniserade arbetslöshetstal. Under det kommande året är det möjligt att arbetslösheten sjunker under 10-procentsnivån.

Införandet av euron följdes av en nästan omedelbar depreciering av den nya valutan gentemot dollarn. Euron har under de senaste månaderna varierat kring 1,05 dollar/euro. Denna växelkurs är ca. 9% lägre än eurons startkurs. Kursen ligger därmed på en mycket lägre nivå än de 1,12-1,15 USD per EUR som ansetts vara den europeiska valutans långsiktiga balansvärde mot dollarn. Eurons värde kommer dock sannolikt att närma sig den ovannämnda nivån under det kommande året.

2 KONJUNKTURBILDEN I FINLAND OCH SVERIGE

Den **finländska ekonomins** tillväxt har varit stark sedan 1994, då återhämtningen från recessionen i början av 1990-talet på allvar kom igång. 1998-års BNP-tillväxt på 5,6% motsvarade ganska exakt finansministeriets förväntningar från hösten 1998. Produktionsökningen berodde främst på en gynnsam utveckling inom industrin, de privata investeringarna och den privata konsumtionen. Årets tillväxt förväntas bli avsevärt lägre, omkring 3,5-3,8%, medan tillväxten förväntas uppgå till ca. 4% under nästa år.

Den avtagande exporten under årets början - främst p.g.a. problemen i Ostasien och i Ryssland - är den primära förklaringen till nedgången i årets ekonomiska tillväxt. Exporten på Ryssland och Ostasien har fortfarande svårigheter. En bidragande orsak är den ryska rubelkraschen och det låga kapacitetsutnyttjandet i de asiatiska krisländerna. Exporten till Västeuropa väntas gå upp när den ekonomiska tillväxttakten inom EU-området småningom ökar.

Utbudet av arbetskraft har ökat snabbare än antalet personer i arbetsförd ålder. Personer som tidigare inte har stått till arbetsmarknadens förfogande har nu i ökande utsträckning börjat söka arbete. Den kvinnliga sysselsättningen ökar för tillfället snabbare än den manliga, framför allt inom servicebranscherna där deltidsarbete ofta förekommer. Efterfrågan på arbetskraft har dock vuxit snabbare än utbudet, vilket medfört en trendmässigt minskande arbetslöshetsgrad. Innevarande års genomsnittliga arbetslöshetsgrad prognostiseras till 10,1-10,3%. Arbetslösheten förväntas minska till 9,0-9,3% under det kommande året.

Den industriella produktionen ökade med dryga 7% under fjolåret. Den eltekniska produktionen (med Nokia som huvudsaklig dragare) ökade kraftigt, medan de flesta andra delbranscherna inom industrin till och med backade något. Under innevarande såväl som det kommande året förväntas industriproduktionen öka med 5-6%. Den eltekniska branschens tillväxttakt förväntas avta något p.g.a. tilltagande arbetskraftsbrist, medan andra industribranscher förväntas växa snabbare under nästa år.

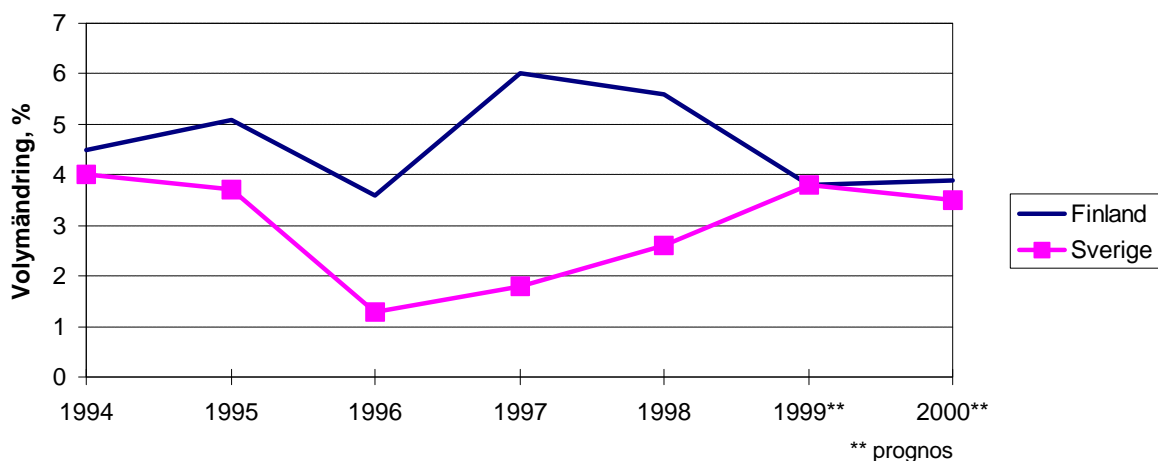
Hushållens disponibla realinkomster steg med 5,1% i fjol, och i år blir tillväxten 3,5%. Kapitalintäkterna har stigit avsevärt under det senaste året som en direkt följd av företagens goda resultat och ett ökat sparande i aktier och aktiefonder. Den privata konsumtionen växer också i år, även om tillväxttakten sannolikt blir lägre än under fjolåret. Den privata konsumtionen växer främst inom varaktiga konsumtionsvaror (hemelektronik, bilar etc). Tyngdpunkten i konsumtionsuppgången har sedan fem år tillbaka legat inom denna konsumtionsvarusektor. Hushållens skuldsättning förväntas öka till följd av ökande bostadsinvesteringar. Spargraden sjunker därmed under det långsiktiga genomsnittet.

Investeringarnas tillväxttakt avtar något från fjolåret då de ökade med 9% i reella termer. Tillväxten under 1999-2000 förväntas uppgå till omkring 6-7%. Tyngdpunkten förskjuts från byggnadsinvesteringarna till investeringar i maskiner och anläggningar, vilka ökar särskilt inom

servicenäringarna. Industrins investeringsförutsättningar är gynnsamma p.g.a. de låga räntorna och de starka finansieringsstrukturerna. Men inom många delbranscher anses framtidsutsikterna ändå vara rätt osäkra, vilket leder till att industrins investeringar inte förväntas öka så mycket, kanske med 5 procent nästa år. Handelns investeringar fortsätter dock sin snabba tillväxt eftersom konjunkturutsikterna inom konsumtionsvaruhandeln är gynnsamma och lönsamheten god.

Den statliga ekonomin förstärks i år då inkomsterna fortsättningsvis uppvisar en klar ökning, samtidigt som utgifterna till och med minskar något enligt finansministeriets egen ekonomiska översikt (september 1999). De arbetslöshetsrelaterade inkomstöverföringarna minskar, likaså går statens ränteutgifter ner. Också kommunernas och samkommunernas ekonomi stärks tack vare goda inkomster från kommunal- och samfundsbeskattningen. I föl översteg de offentliga samfundens (staten, kommunala sektorn samt socialskyddsfonderna) intäkter utgifterna för första gången sedan 1991. Skillnaden mellan intäkterna och utgifterna, dvs det finansiella sparandet, uppgick till 1,4% av BNP under 1998 och förväntas stiga till ca 3% i år och till 4 % år 2000. Den **svenska ekonomins** tillväxttakt har ökat under de senaste åren. Omläggning av de svenska

Figur 2. BNP-tillväxt i Finland och Sverige, procent

nationalräkenskaperna enligt det europeiska nationalräkenskapssystemet ENS95 höjer BNP:s värde i fasta priser under åren 1993-1998 med i genomsnitt 3,6%. 1998-års tillväxt enligt ENS95 uppgick till 2,6% i stället för 2,9% enligt det gamla systemet.

Tillväxtens huvudsakliga källa under 1998 var den inhemska efterfrågan, och inom denna stod investeringarna och den privata konsumtionen för den största delen av tillväxten. I asienkrisens spår skedde en betydande lageruppbyggnad under årets första delar. Detta var ett av skälen till varför de svenska konjunkturprognoserna från årets början var betydligt negativare än vad som nu är fallet.

Under årets två första kvartal har BNP i Sverige vuxit med 3,7 % jämfört med fjolåret. Såväl

konsumtion, investeringar som exporten bidrog till den positiva utvecklingen. Den privata konsumtionen är mest expansiv inom kapitalvarusektorn. Så har t.ex. bilinköpen ökat med hela 35% och de bidrog därmed med 1 procentenhet av konsumtionsökningen på 3,3% under årets andra kvartal. Antalet inregistrerade personbilar har ökat med drygt 12% under perioden januari-augusti.

De gynnsamma förutsättningarna för hushållens konsumtionsutveckling ser ut att bestå under de närmaste åren. Till detta bidrar de aviserade planerna på statliga skattelättnader. Uppgången av de långa marknadsröntorna och en trolig åtstramning av penningpolitiken kan dock komma att dämpa den svenska tillväxten en aning.

Investeringarna ökade med knappa 8% under årets första halva. Konjunkturinstitutets senaste prognos för 1999 uppgår till dryga 6%, men för tillfället ser det ut som tillväxten t.o.m. skulle överträffa prognosen.

Såväl export som import av varor och tjänster fortsätter att öka, exporten något långsammare än importen. Exportökningen blev 5,4% medan importökningen stannade på 2,9% under årets första sex månader. Detta innebär att exportnettot ökade med nästan 20%.

Tillverkningsindustrins konjunkturläge är nu på väg mot en avsevärd förbättring. Uppgången har fördröjts av de stora lager som byggdes upp under fjolåret, men kapacitetsutnyttjandet är på väg upp nu. Uppgången sker på bred front. För metall- och maskinindustrin ser dock tillväxten ut att bli relativt låg ännu i år och under nästa år. Industriproduktionen förväntas öka med 3,5% i år och 4,5 % under nästa år.

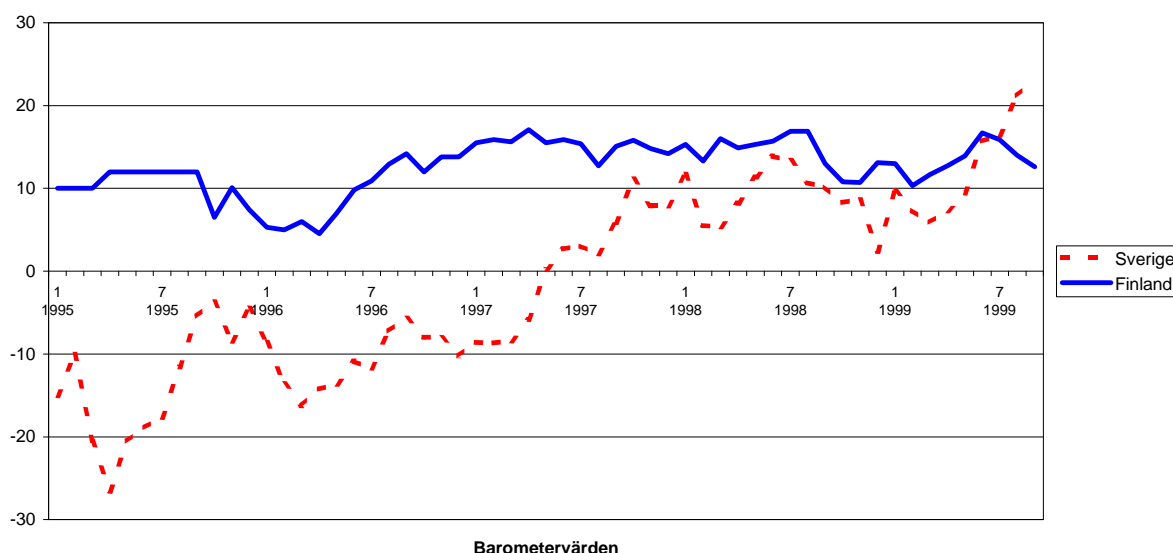
Det svenska sysselsättningsläget fortsätter att förbättras trots de mer dystra prognoserna under varen. I augusti var antalet arbetslösa 267.000, vilket är 50.000 färre än i augusti i fjol. Arbetslöshetsgraden har därmed minskat från 7,3 till 6,1%. Sysselsättningen har expanderat på rätt bred front - inom den privata tjänstesektorn, inom kommuner och byggnadsverksamhet. I Stockholms län uppgick den relativa arbetslösheten bara till 3,8%, vilket tyder på växande brist på arbetskraft i regionen. Sex av tio datakonsultföretag i Stockholms län uppger tillgången på arbetskraft som det främsta hindret för en utvidgning av verksamheten. I hela landet har antalet sysselsatta ökat med 62.000 personer underperioden augusti 1998 till augusti 1999. Under innevarande år förväntas att den snabba sysselsättningsökningen fortsätter. Företagens hittills så återhållsamma nyrekryteringspolitiken tycks nämligen ha nått en vändpunkt, och man kan därför nu skönja vissa 'flaskhalsproblem' på arbetsmarknaden då efterfrågan på ny arbetskraft växer snabbt. Den snabba sysselsättningsökningen ger dock tillfälligt en något lägre produktivitet utveckling inom den svenska ekonomin. Det förbättrade sysselsättningsläget ger också skäl till viss oro för ett ökat framtida inflationstryck, något som kan få den svenska riksbanken att höja räntorna under nästa år.

Den svenska och finska konjunkturbilden liknar i många avseenden varandra. Till och med

totalproduktionen (BNP) ser ut att utvecklas ungefär lika snabbt. I båda länderna förväntas att sysselsättningen förbättras snabbt. Det faktum att Finland är mer beroende av de asiatiska utvecklingsekonomierna och Ryssland medför dock en något större osäkerhet i bedömningen av den finska utvecklingen. Detta syns bl a i de så påtagliga fluktuationerna i den finska BNP-tillväxten under 1997-1998 efter asienkrisen och rubelkraschen. Omvänt kan detta innebära att Finlands ekonomi utvecklas snabbare än väntat om dessa regioner återhämtar sig fortare än beräknat. Gemensamt för de två för Åland så viktiga ekonomierna är också det att den inhemska konsumtionen fortfarande går mycket starkt samtidigt som även andra sektorer bidrar till tillväxten i år såväl som under nästa år.

En jämförelse av aktuella konsumentundersökningar i Finland och Sverige ger vid handen att konsumenternas framtidstro (konfidensindikator) har utvecklats bäst i Sverige under de senaste månaderna. Konsumenternas positiva förväntningar på den svenska ekonomin här är en viktig komponent i deras allmänt sett allt mera positiva syn på sin framtida ekonomi och köpkraft.

Figur 3. Konsumenternas framtidstro

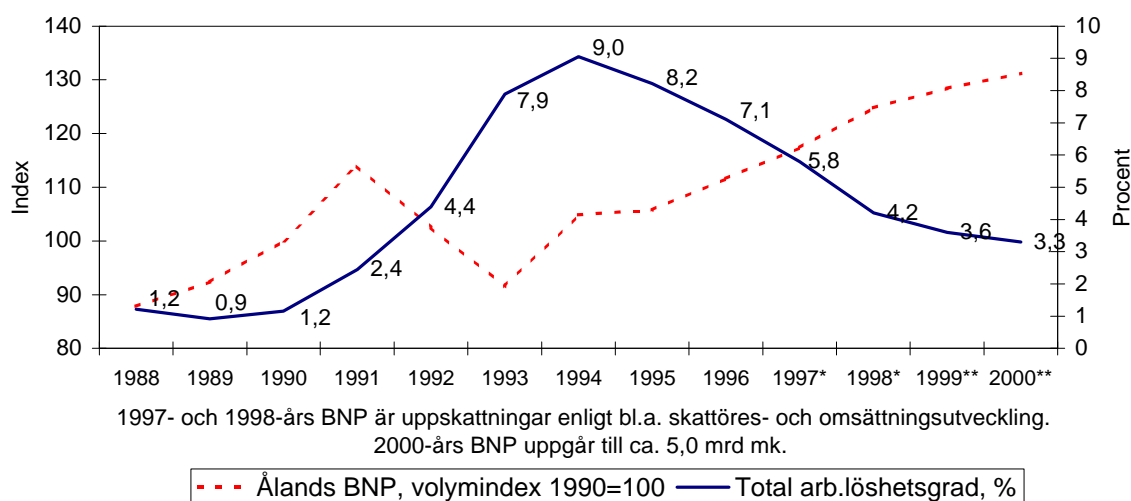

3 DEN ÅLÄNDSKA EKONOMIN HÖSTEN 1999

3.1 Allmän översikt

Den åländska ekonomin har expanderat kraftigt under 1997-1998. Preliminära uppgifter baserade på förhandsbesked om beskattningen och annat material tyder på att tillväxten var drygt 5% år 1997 och att den uppgick till ca. 6% under 1998. Snabb ekonomisk tillväxt har dock även tidigare under 1990-talet förekommit på Åland: år 1991 växte BNP i fasta priser med 13,8 % och 1994 med 14,6% (se figur 4). Under det innevarande året verkar den snabba tillväxten ha avtagit något. ÅSUB beräknar att BNP-tillväxten uppgår till ca. 2,9% i år och till 2,2% nästa år. Tillväxten avtar då det inte ser ut att vara möjligt att behålla samma tillväxttakt inom sjöfarten, inkvarteringen och bankverksamheten som under fjolåret.

Figur 4. Ålands BNP och arbetslöshet 1988-1998

ÅSUB har nu för fjärde gången (i nuvarande form) sammanställt en konjunkturbarometer som baserar sig på ett urval av Ålands största företag. 184 av 207 företag, dvs. 88,9%, svarade på enkäten. Respondenternas andel av urvalföretagens totala sysselsättning uppgick till 98,7%, och till ca 98,9% av urvalföretagens omsättning. De svarande representerar åtminstone 80% av den privata sektorns totala sysselsättning.

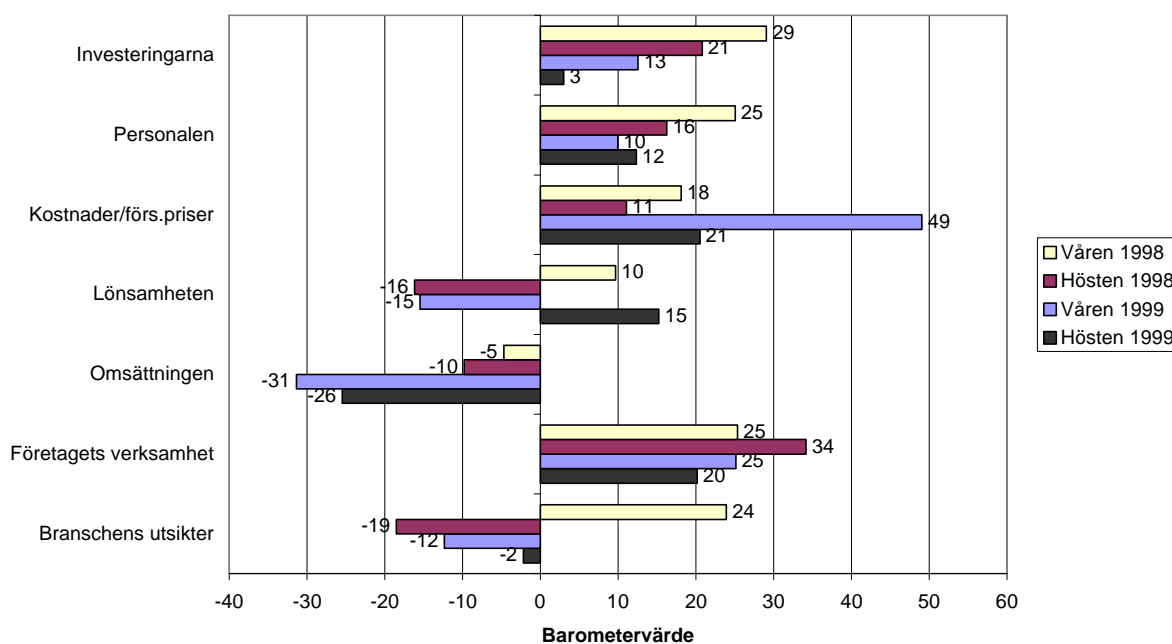
Presentationen av enkätens resultat är likadant upplagd som i vårens konjunkturrapport. Den samlade resultatskalan går från -100 till + 100. Om en variabel åsätts resultatet 100 så innebär detta att samtliga företag som besvarat frågan har en positiv syn på den del av konjunkturutvecklingen som frågeställningen gäller. De negativa svaren dras från de positiva, och denna räkneoperation resulterar i de netttotal som slutligen redovisas.

Svaren är också viktade i två steg enligt företagens och respektive branschs andel av den totala

sysselsättningen inom branschen respektive inom hela ekonomin. Med andra ord får de stora företagens svar en större vikt i beräkningen och påverkar därmed det totala utfallet mer än de mindre företagens svar. De enskilda företagens svar kan dock få maximalt så stor vikt som motsvarar respektive branschs andel av sysselsättning inom hela privata näringslivet. Samtliga branscher har minst fyra svarande.

Den allmänna konjunkturbilden som återspeglas i konjunkturbarometersvaren visar att situationen i några avseenden ser bättre ut än i våras¹. Den snabba tillväxtperioden ser ändå ut att gå mot sitt slut. Investeringarna håller på att minska trendmässigt, något som tyder på att företagen är i färd med att konsolidera sin verksamhet på nuvarande nivå. Lönsamheten förväntas dock bli bättre efter en period av svagare utveckling. Detta kan bl.a. tänkas bero på den minskande investeringsnivån. Sammantaget ser det ut som om företagen anser att de mer allmänna utsikterna är relativt stabila, medan det egna företags verksamhet förväntas genomgå en fortsatt expansion. Personalen väntas fortsätta att öka, vilket är anmärkningsvärt med tanke på att arbetslösheten har fortsatt att sjunka och nu nått en mycket låg nivå (se figur 5; mera om arbetslösheten nedan).

Figur 5. Förväntningarna - hela privata näringslivet

Den senaste tidens snabbt ökande nyrekrytering av personal har varit större än vad företagen själva förutsåg både i våras och under förra hösten. Likaså verkar de rörliga kostnaderna i förhållande till försäljningspriserna ha utvecklats mycket snabbare än vad som förutsågs. Däremot verkar investeringarna, lönsamheten och omsättningen ha varit lättare att uppskatta: skillnaderna mellan förväntningarna och det faktiska utfallet är relativt litet. Barometersiffrorna för omsättningen fungerar också som ett kontrollvärde i omvandlingen av barometerdata till

¹ Saldotalen för hela ekonomin och enskilda branscher finns i bilagetabellerna.

kvantitativa estimat. Enligt de uppgifter som samlades in i konjunkturenkätenså ser det ut som om den samlade omsättningsökningen under 1998 uppgick till ca. 15%. Förväntningarnas barometervärde för ungefär motsvarande tidsperiod var -5 % och det faktiska utfallet + 7%. Man bör alltså vara klar över att ett värde i konjunkturbarometern inte automatiskt kan omvandlas till faktiska procentuella förändringar. Däremot bör konjunkturbarometern kunna förutse vändpunkter i de viktigaste ekonomiska trenderna.

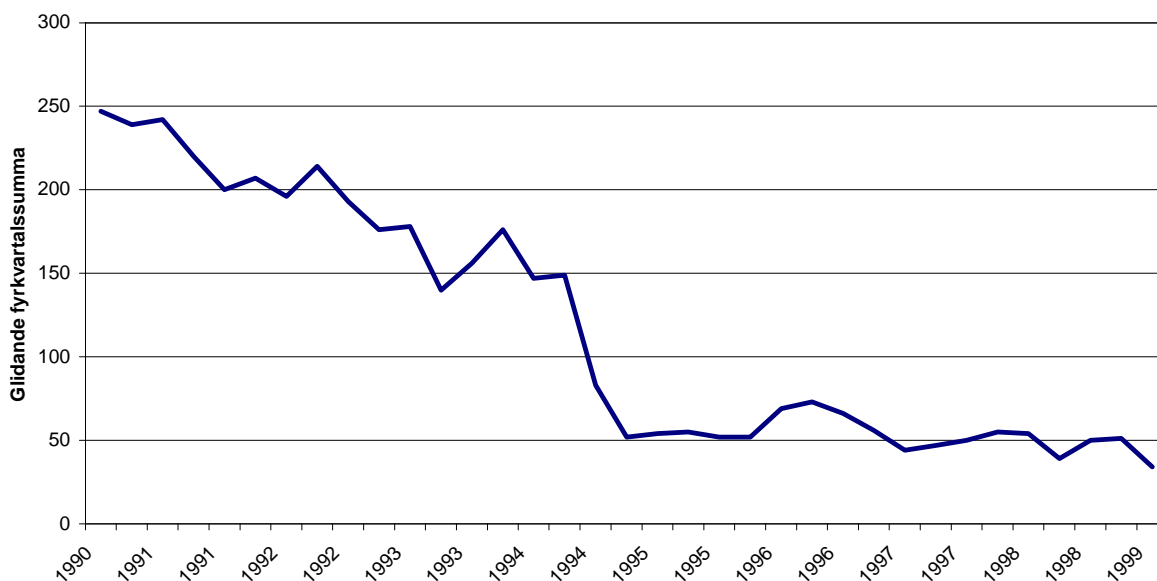
Investeringarna i maskiner och inventarier är som tidigare den vanligaste framtidssatsningen (på några års sikt). Den hårda konkurrensen är det oftast nämnda hindret för en positiv utveckling av företagens verksamhet. Faktorn 'osäkerhet' har ökat i betydelse som utvecklingsrestriktion i de branscher som är mest beroende av politiska beslut: primärnäringarna, byggverksamheten samt transportsektorn med sjöfart och kommunikationerna.

Arbetslösheten har sjunkit sedan början av 1995. I vårens konjunkturöversikt uppskattade ÅSUB att den totala arbetslösheten (inklusive personer berörda av sysselsättningsåtgärder) för 1999 skulle stanna vid 3,8%. Arbetslösheten har dock fortsatt att sjunka i snabbare takt än väntat: i augusti var den öppna arbetslösheten 2,2%, dvs. en halv procentenhet lägre än i augusti 1998. Även den totala arbetslöshetsgraden hade sjunkit till 2,9%. Under den senaste tolv månadersperioden har den totala arbetslöshetsgraden i genomsnitt legat på 3,7%. ÅSUB beräknar att arbetslösheten sjunker till 3,6% på årsnivå under 1999 och till 3,3% år 2000.

20-28% av alla arbetslösa är minst 55 år gamla. Antalet arbetslösa i denna åldersgrupp varierar avsevärt mindre än i de yngre ålderskategorierna, vilket tyder på det att dessa personer inte har så stor attraktionskraft bland arbetsgivarna. Under sommarsäsongen, då arbetslösheten sjunker p.g.a. säsongarbeten inom främst turismen, stiger de äldres andel av de arbetslösa, för att sedan sjunka igen mot hösten och vintern. I praktiken betyder detta att en del av de arbetslösa egentligen inte erbjuds jobb, de väntar bara på sin pensionering. Vid internationella jämförelser brukar de äldre som hamnat i "pensionskategorin" inte räknas med ibland de arbetslösa. I Ålands fall skulle augusti månads öppna arbetslöshet då kunna justeras till ca. 1,7%. Antalet lediga arbetsplatser har därtill fortsatt att stiga kraftigt under det senaste halvåret - även om en viss avmattning nu kan skönjas. För tillfället uppgår antalet lediga platser till 70% av de arbetslösa.

Mot bakgrund av det nära sambandet mellan **flyttningsrörelsen** och arbetslösheten gjorde ÅSUB i våras en prognos för årets inflyttningnetto. Enligt denna skulle nettoinflyttningen 1999 uppgå till 125 personer. Detta byggde dock på antaganden om arbetslösheten och antalet lediga platser samt antalet färdigställda bostäder som inte visat sig hålla. Om man uppdaterar prognoserna för dessa 'exogena' variabler till mera realistiska nivåer, stiger årets nettoinflyttning enligt modellen ytterligare. Befolkningsrörelsesiffrorna från det första halvåret 1999 visar dock att den faktiska nettoinflyttningen har varit betydligt blygsammare: enbart 57 personer. I och med att det andra kvartalet brukar stå för den största delen av inflyttningen under året kan det dock redan nu konstateras att modellprognosen inte kommer att hålla. En

Figur 6. Antalet färdigställda bostäder på Åland, stycken

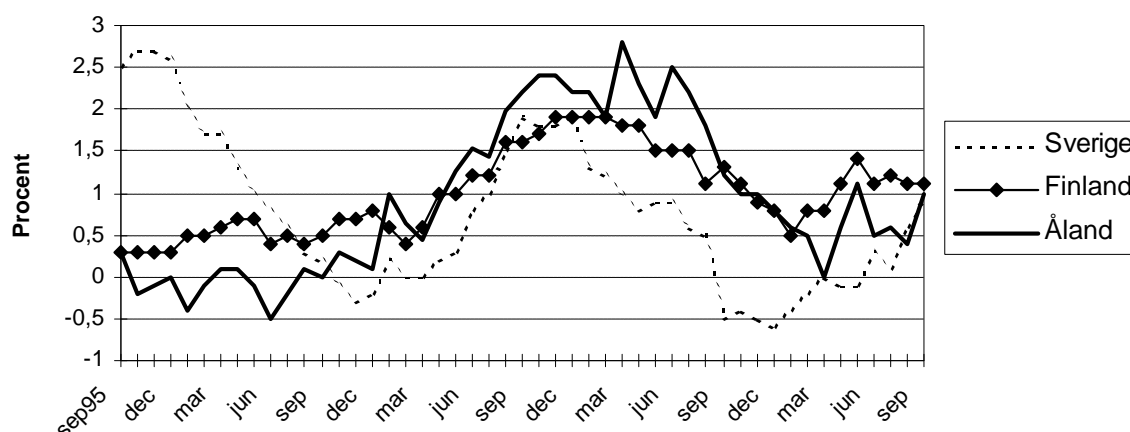
rimlig förklaring till detta kan vara bristen på bostäder. Figur 6 visar hur antalet färdigställda bostäder sjönk under 1990-1995 till den nuvarande nivån på i storleksordningen 50 bostäder per år - bara en femtedel av antalet nybyggen vid årtiondets början. ÅSUB:s nya prognos för årets inflyttning är + 69 personer.

Räntenivån fortsätter att vara relativt låg men trenden är stigande. Tre månaders euriborränta låg under ett halvår ända till slutet av september runt 2,7%, och den 10-åriga finska statsobligationsräntan runt 5,3%. Under septembermånadens sista dagar steg tre månader euribor med en halv procentenhet. Förändringen i de långa räntorna har varit måttligare, 0,15 procentenheter till nuvarande 5,45% (11. oktober-99). De lägsta noteringarna registrerades i juni i år, men sedan dess har dock räntorna haft en tendens att stiga. Förväntningarna om stigande räntor har visat sig i den växande ränteskillnaden mellan 3 och 12-månaders euriborräntor. Så gott som samtliga prognosinstitut i Finland och Sverige utgår från att räntenivån stiger något under det kommande året. För det första antas att den Europeiska Centralbanken (ECB) kommer att reagera på den förbättrade konjunktursituationen under nästa år. Dessutom har det breda penningmängdsmåttet M3 vuxit snabbare - dryga 5% - än sitt referensvärde på 4,5% (årsbasis) under hela 1999. Även USA:s federala bank kan tänkas höja räntorna. Så utgår till exempel ETLA från en höjning på 0,5 %-enheter för 3-månaders euribor till 3,3% under 2000. De svenska prognoserna utgår från en höjning på 0,3-0,8 procentenheter av de korta euroräntorna under år 2000. Den svenska ekonomin kan behöva räntehöjningar för att motverka en eventuell överhettning, speciellt om regeringen går in för omfattande skattesänkningar fastän konjunkturen redan är i starkt uppåtgående.

Den **svenska kronans** värde mot finska marken (euro) har fortsatt att hålla sig omkring 66-68 penni per krona, en växelkursnivå som ger goda förutsättningar för exporten från Åland till Sverige. Förväntningarna om den framtida utvecklingen tyder på en appreciering mot dollarn medan värdet mot euro torde förbli relativt stabilt.

Den åländska inflationen följer som regel huvudsakligen prisutvecklingen i Finland och Sverige. Inflationstakten var nedåtgående i samtliga dessa tre 'prisregioner' från slutet av 1997 och fram till årsskiftet 1998/99 då en vändpunkt kan skönjas. Sverige upplevde till och med en deflation under ett drygt halvår. Inflationstakten är för närvarande väl under de ansvariga centralbankernas målnivåer. Inflationen förväntas stiga något under nästa år, men fortfarande på nivån under 2% vilket är den gällande målsättningen för Sverige såväl som för EMU-länderna. Det finns inga skäl att tro att den åländska inflationen i någon större utsträckning kommer att avvika från den svenska och finska prisutveckling under det kommande året.

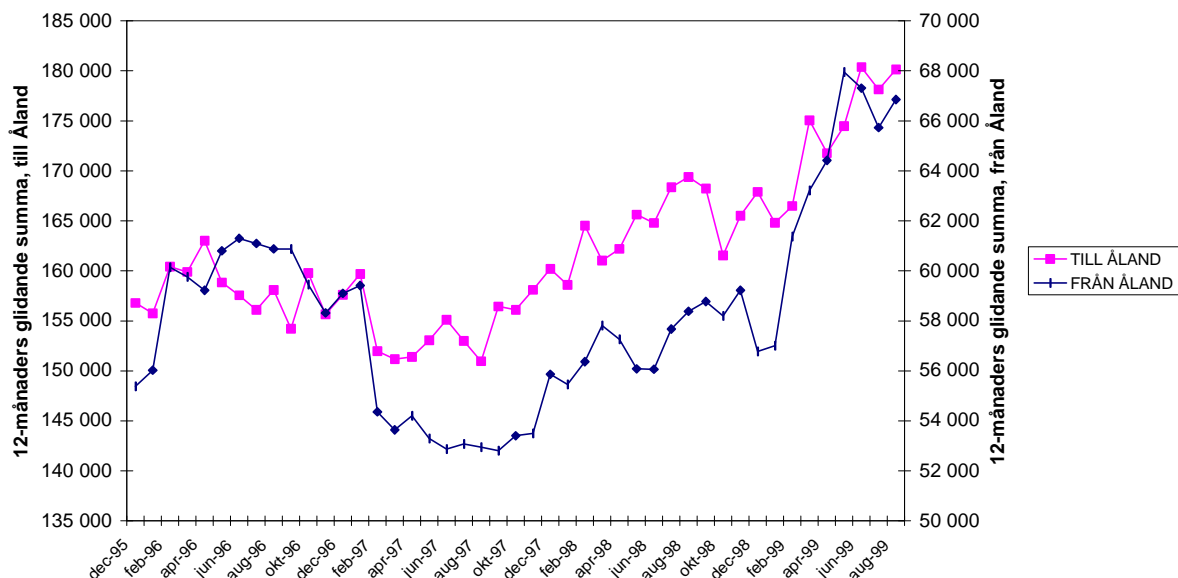
Figur 7. Årliga förändringar i konsumentprisindex

Antalet påbörjade **konkurser** i Ålands tingsrätt uppgick till 16 st år 1997 och till 12 styckerna år 1998. Under årets först åtta månader har enbart 5 konkurser påbörjats.

Frakterna till Åland har stigit med ca. 6% under det senaste året. Tillväxttakten har därmed halverats från året innan. Däremot steg frakterna från Åland med 15% under augusti 1998 till augusti 1999, en ökning med fem procentenheter jämfört med året innan. De åländska produkterna har sålunda haft god avsättning utanför Åland. Frakterna till Åland uppgår till omkring 180.000 ton per år. Motsvarande siffra för frakterna från Åland uppgår till ca. 67.000 ton.

Figur 8. Fraktmängderna till och från Åland, ton

3.2 Den offentliga ekonomin

Landskapets budget finansieras till stor del genom en avräkningsinkomst om 0,45 % av statens inkomster exklusive upplåning. Den finländska ekonomins positiva utveckling avspeglas för närvarande tydligt i landskapets inkomster. År 1997 uppgick det slutliga avräkningsbeloppet till ca 775,5 mmk. För år 1998 steg summan till ca 870 mmk, vilket innebär en ökning med drygt 12 % från året innan. En delorsak till den stora förändringen står att finna i statens försäljning av Sonera-aktier. Avräkningsbeloppet för år 1999 har förväntats hålla ungefär samma nivå, men statens lyckade utförsäljning av Sonera-aktier under hösten där staten fått in drygt 20 mrd mk innebär för landskapet Åland en tilläggsinkomst på närmare 100 mmk. I sin budget för år 2000 har staten upptagit 888 mmk för avräkningsbeloppet. Vilken nivå beloppet stannar på är i hög grad beroende av eventuella skattebeslut i samband med den kommande inkomstpolitiska uppgörelsen. Den sk 'skattegottgörelsen', dvs den del av landskapets direkta skatter som överstiger 0,5 procent av de inbetalda direkta skatterna i Finland, beräknas år 1999 uppgå till 56 mmk och till ca 50 mmk åren 2000-2001.

Utsikterna inom den **kommunala sektorn** ger en tudelad bild av Åland. Enligt den regionbarometer som Statistikcentralen sammanställer i samarbete med inrikesministeriet och Finlands kommunförbund är de allmänna utvecklingsutsikterna enligt representanter för de fastäländska kommunerna de ljusaste i hela landet. I skärgården är utvecklingen sämre och arbetslösheten förväntas inte sjunka längre där. Kommunernas finansiella svårigheter har emellertid ökat i landskapet som helhet, tillväxten väntas avta på fasta Åland från år 2000. Kommunernas upplåning antas öka i hela landskapet från nästa år.

Den samlade bilden av de nya kalkylmodeller för kommunernas skatteinkomster som ÅSUB utvecklat under hösten framgår av tabell xx nedan. Den visar på en mycket blygsam utveckling av denna så viktiga inkomstkälla. För 1999 väntas skatteinkomsterna totalt sett sjunka med ca 1,2 procent medan kalkylen för år 2000 stannar på en försiktig tillväxt på ca 1,7 procent. Ökningen i landskapsandelarna och den slopade ÅHS-avgiften väger tillsvidare upp den negativa utvecklingen på skattesidan. År 1999 påverkas skatteintäkterna i betydande utsträckning av att nivån för förvärvsinkomstavrdraget i det närmaste fördubblats från 1998 till 1999 samt av att man på Åland införde det sk allmänna avdraget. Därtill har avdraget för inkomstens förvärvande stigit. Inför år 2000 påverkas skatteinkomsterna av de skattebeslut som förväntas fattas i samband med den inkomstpolitiska uppgörelsen. Beträffande samfundsbeskattningen råder fortfarande osäkerhet om fördelningen av skatteinkomsterna mellan kommunerna, en reform är aktuell inför nästa år. Regeringen har fortfarande inte beslutat om skatteprocenten för samfundsbeskattningen skall höjas från 28 till 29 procent, i tabellen nedan har skattesatsen på 28 % använts. Klart är dock att kommunernas andel sjunker från 40 till 37,25 procent av inkomsterna från samfunden. Lanskapsstyrelsen har gett kommunerna löfte om kompensation för detta. Avskrivningsbestämmelserna har skärpts från år 1999 vilket å andra sidan i viss mån kan öka underlaget i samfundsbeskattningen.

Tabell 1. Kalkylerade skatteinkomster för kommunerna, hela Åland

	1997	1998*	1999**	2000**
Förvärvsinkomstskatt	272 690	287 233	280 660	290 918
förändring, %		5,33	-2,29	3,65
Andel av samfundsskatt	73 291	73 000	75 723	71 696
förändring, %		-0,40	3,73	-5,32
Fastighetsskatt	6 110	6 165	5 459	5 514
förändring, %		0,90	-11,45	1,00
Skatteinkomster, totalt	352 091	366 398	361 842	368 127
Förändring, %		4,06	-1,24	1,74

Investeringsbehovet inom den kommunala sektorn är fortfarande stort och bostadsproduktionen har under flera år legat på en låg nivå. Den kommunala sektorn står de närmaste åren inför stora utmaningar ur detta perspektiv. Den höga investeringsnivån inom den kommunala sektorn som helhet når troligtvis en topp under åren 1999 och 2000. Sektorvis kan sägas att flera stora byggprojekten inom skolektorn nu börjar närma sig slutskedet och att en förskjutning nu sker mot den sociala sidan.

3.3 Läget inom det privata näringslivet

Efter att EU:s jordbruksråd under våren nått en överenskommelse om Agenda 2000 paketet som enligt de flesta bedömare var positivt för det finska **lantbruket** har myndigheterna arbetat hårt med att implementera de beslut som tagits. Det som rönt mest diskussion är tillämpningen av stödet till vallensilage, den omarbetade stödordningen till nötköttproduktionen och

åtgärderna inom landsbygdsutvecklingsförordningen. På Åland har utarbetande av den nya landsbygdsplanen utgjort ett stort arbete för såväl myndigheten som för producentorganisationer och rådgivning. Planen skall ta ett helhetsgrepp på de landsbygdsutvecklande åtgärder som presenteras i rådets nya förordning för utveckling av landsbygden. I den åländska planen fokuseras resurserna på stödet för mindre gynnade områden (LFA) och stödet för miljövänligt jordbruk (miljöstöd). Landsbygdsplanen skall lämnas till kommissionen för godkännande under hösten.

De nationella övergångsstöden enligt Finlands/Ålands anslutningsfördrag slutar som bekant att betalas ut efter årsskiftet. För växtodlingen finns ett långsiktigt nationellt stödsystem som till en del kan ersätta bortfallet av övergångsstödet men för djurproduktionen och växthusodlingen har ännu inte några lösningar uppnåtts. I producentled uppfattas situationen som väldigt bekymmersam då ingen information om produktionsförutsättningarna för djurproduktionen efter årsskiftet finns. Osäkerhetsfaktorerna kan leda till att en kraftig utslaktning görs under hösten och att nya djur inte tas in före slutgiltiga beslut om framtiden har fattats. Detta kan leda till att näringen befinner sig i en situation under våren med stor brist på inhemsk kött, ökad import och förlorade marknadsandelar som kan vara svåra att återvinna.

Odlingssäsongen 1999 kännetecknades annars av svår torka som slagit hårdast mot vall, sockerbeta och potatis. Norra Åland och skärgården fick minst med nederbörd i somras. Inom vallodlingen beräknas skörden uppgå till under hälften av normalårets skörd. För sockerbets- och potatisodlingen har de slutliga effekterna av torkan inte kunnat sammanställas ännu då skörden inte är slutförd. För potatisens del beräknar uppköparen Ab Chips att det krävs betydligt mera import och köp av råvara från riket för att klara den ökade efterfrågan på snacksprodukter.

Spannmålsproduktionen har också lidit hårt av torkan. Svårigheterna har dock varit väldigt beroende av marktyper där det är odlingar på lättare marker som varit mest utsatta. En tidig bedömning av skördeutfallet säger att volymerna kommer att hamna på knappt 70 % av normalåret. Kvalitetsmässigt är dock årets skörd god. Spannmålspriserna ligger fortsättningsvis på en låg nivå. EU-marknadens priser pressas ned av befintliga interventionslager och relativt låga världsmarknadspriser. Situationen på den internationella spannmålsmarknaden kännetecknas också av låga priser trots att de sk. övergångslagren för närvarande är mindre än på många år.

Frukt- och grönsaksodlingarna har haft ett normalt år trots den hårda torkan. Inom produktionsinriktningen har det gjorts stora investeringar i bevattningsanläggningar vilket har varit avgörande detta år för kvalitet och volym. Grönsaksuppköparna tycker sig se ett större intresse för odlingen från lantbrukarna och konstaterar att det finns gott om utrymme på marknaden för expansion då den finländska marknaden efterfrågar stora volymer av inhemska frukt- och grönsaker och marknaden är dessutom villig att betala ett betydande merpris jämfört med importerade produkter. De åländska äppelodlarna har haft bra skördeår medan de

finländska odlarnas produktion har lidit av insekter som förstört en betydande del av skörden. Detta har möjliggjort bra priser på den finska marknaden för åländska äpplen.

Köttproduktionen står inför en avgörande höst. Producenterna tvekar inför framtiden på grund av osäkerhet angående produktionsförutsättningar. Då vall- och spannmålsskörden dessutom blivit betydligt sämre än normalåret och djurproducenterna kan lida brist på foder till sina djur under året ligger utslaktning som ett nära alternativ för många producenter. På den gemensamma EU-marknaden är förväntningarna för nötköttpriserna svagt negativa men priserna på den finska marknaden kan förväntas vara ganska stabila. Grisköttproduktionen på Åland är på den lägsta nivån någonsin med väldigt få uppfödare som levererar ett litet antal grisar till slakt. Den starkt negativa pristrenden verkar ha svängt och priset för griskött har varit en aning stigande. Perioden med extremt låga priser på griskött har lett till ökad konsumtion och förhoppningen inom näringen är att det ökade konsumentintresset skall vara ihållande också långsiktigt vid prishöjningar av varan. Situationen inom fårnäringen verkar ha stabiliserat sig efter ett antal turbulenta år efter EU-inträdet. Slaktvolymen och priser bedöms vara stabila.

Inom mjölkproduktionen minskar antalet producenter ständigt. Trots att antalet leverantörer minskar kan mejeriet i Jomala uppvisa ökade invägningsciffror, och man är inte längre oroad för att produktionen skall minska då investerings- och expansionsviljan hos de befintliga leverantörerna är mycket god. Mejeriet visar goda försäljningsciffror på den åländska marknaden tack vare ännu en bra sommar. För försäljningen utanför Åland har situationen varit mer problematisk då samarbetspartnern Milka under året haft problem med listeria bakterien i vissa produktionsanläggningar. Detta har lett till vikande försäljningsciffror och sänkta priser också för de åländska produkterna.

Skogsägarna har fått se rotpriserna svikta jämfört med fjolåret för de flesta av sina produkter. Bara granvirke såldes med ett högre pris än året innan under augusti månad. Å andra sidan var priserna under 1998 högre än på många år. De relativt höga priserna har lett till stigande import av virke, dock främst av björk. Beträffande skogsindustrin så har priserna på sågat virke legat stilla på en jämfört med 1997 relativt låg nivå. Avsättningen för sågad furu verkar inte vara lika god som för sågad gran. Pappersmassapriserna nådde sitt botten vid årsskiftet och har därefter stigit, vilket förbättrar lönsamheten på massavedssidan. I och med att den åländska byggsektorn går på högvarv är den lokala efterfrågan mycket bra. Försäljningen på hemmamarknaden utgör emellertid bara en liten del av skogsföretagens omsättning. Den åländska skogsindustrin har nyligen expanderat, vilket allt annat lika bör kunna medverka till en ökad efterfrågan på virke. Importen utifrån fungerar som en 'prispress' på det lokalt producerade virket.

Fiskerinäringen på Åland har sedan hösten 1998 känt av en tydlig nedgång. Detta gäller främst strömmingsfisket. Exporten av konsumtionsströmming till Ryssland har praktiskt taget upphört. Avsättningen och priset på överskottsströmming har dessutom på grund av försämrad lönsamhet inom den finska pälsdjursnäringen minskat betydligt under den första hälften av

1999.

Samtidigt som marknaden sviktar visar även strömmingsbestånden tecken på minskning. Detta har medfört att de av den internationella fiskerikommissionen för Östersjön rekommenderade fiskekvoterna för år 2000 kommer att minska med ca 15 % för centrala Östersjön och med ca 10 % för Bottenviken. Vassbukskvoten minskar med ca 15 % för år 2000. Kvoterna skall senare fastställas och fördelas nationellt av EU-kommissionen.

Till följd av minskad lönsamhet för överskottsströmmingen minskar även fisket av industriråvara vilket tidvis medfört brist på åländsk råvara för livsmedelsindustrin. Under resten av året förväntas utvecklingen med stor sannolikhet följa samma negativa mönster som under första halvåret.

Det åländska laxfisket lyckades inte under 1998 fiska upp den kvot som man tilldelats. Av den åländska kvoten på 24.943 laxar förblev ca 4.750 ofiskade. I förlorad fiskeinkomst utgör detta ca 350.000 till 400.000 mk. Inför 1999 års höstsäsong är läget i stort detsamma. När fisket inleds i slutet av september återstår ca 12.200 laxar eller nästan 49 % av den åländska laxfiskekvoten.

Under året har tre åländska fiskebåtar bedrivit torskfiske utgående från svenska hamnar. Detta fiske kommer fortsätta under hösten. Kvoten för år 2000 kommer dock att minska med ca 17 % vilket kan påverka det åländska fiskets omfattning efter årsskiftet.

Av de kustnära fjällfiskarterna har tillgången på bl.a sik under sensommaren varit god. Detta i kombination med stabila priser har bibehållit intresset för det småskaliga kust- och skärgårdsfisket. Även investeringsviljan är på en relativt hög nivå i motsats till vad som gäller för havsfisket.

För fiskodlingen har 1999 hittills varit ett tillfredsställande år. Trots en lång och varm sommar har man inte tvingats till några längre utfodringsstopp och priserna ligger 10 - 15 % över fjolårets. Enligt de svarande företagen i konjunkturenkäten så går primärnäringarna som helhet mot bättre tider. Eftersom fiskodlingarna ensamma utgör två tredjedelar av vikten inom primärnäringsektorn så torde svaren i första hand beskriva fiskodlarnas uppfattning om sin situation. Branschen har genomgått en omfattande omstrukturering under de senaste åren, varvid flera familjebaserade småodlingar har lagts ned eller fusionerats till större enheter. Det finns tydligen betydande skalfördelar att utnyttja inom fiskodlingen. Ur riskspridningssynvinkel är det logiskt att en entreprenör försöker sprida sina aktiviteter till flera olika lokaliseringar för att inte vara beroende av ett enda odlingsstillstånd. Sysselsättningen inom branschen har dock varit nedåtgående, men de överlevande företagen har genomfört stora investeringar. Omstruktureringen har sannolikt nu kulminerat och sysselsättningen ser ut att stabiliseras på den nuvarande nivån. Odlingsföretagen förväntar sig inte heller samma verksamhetsexpansion som tidigare. Under de kommande åren tänker företagen i första hand satsa på att rationalisera

verksamheten. Osäkerheten kring de framtida odlingstillstånden upplevs som det största hindret för verksamheten.

Livsmedelsindustrin på Åland tycks nu ha kommit över de problem som Rysslandskrisen ställde till både direkt som exportmarknad och indirekt genom sin inverkan på den inhemska marknaden. Både omsättningen och lönsamheten tycks ha utvecklats positivt under det senaste halvåret. En större offensiv satsning har i början av året gjorts genom Chipskoncernens förvärv av svenska OLW. Under det kommande året ser den positiva utvecklingen dock ut att plana ut. Personalen har minskat och även investeringarna ser ut att minska. Prisbilden har förbättrats dramatiskt under det senaste halvåret, men den utvecklingen ser inte ut att kunna fortsätta. Framtida satsningar koncentreras främst till marknadsföring och produktutveckling. Det främsta hindren för företagens utveckling uppges vara transportkostnaderna och den hårda konkurrensen. Dessa svar är logiska då de flesta livsmedelsföretagens produkter ger relativt lågt förädlingsvärde per viktenhet. Många av dessa företag lider även av låg lönsamhet, vilket är ett allmänt problem inom hela den finländska livsmedelsindustrin. De åländska företagens situation förvärras av få möjligheter till skalekonomier p.g.a. deras litenhet i jämförelse med viktiga konkurrenter.

Sammantaget ser läget inom den **övriga industrin** ut att vara relativt positivt. Bland dessa företag återfinns flera som har betydande export till Sverige. Deras försäljning har fått bra draghjälp från den apprecierade kronan. Den expansion som pågått i flera år ser dock ut att sakta ner något. Nyanställningarna förväntas emellertid fortsätta. På några års sikt fortsätter investeringarna både i maskiner och lokaler. Det finns dock inget särskilt område som merparten av företagen uppger att de tänker satsa på. Det främsta problemet är den hårda konkurrensen. Andra problem som anges av företagen är lönebikostnaderna samt transportkostnaderna.

El- och vattenförsörjningen har under senare år investerat i rätt stor omfattning. Nytt för hösten är att investeringarna och lönsamheten ser ut att minska. Lika många företag som i våras avser minska sin personal, dvs. netto 42% av arbetskraften inom branschen återfinns hos företag som har planer på en minskad personal. De framtida satsningarna gäller investeringar som höjer automatiseringen och därigenom minskar personalbehovet.

Byggnadsverksamhetens omsättning ökade enligt ÅSUB-enkäten med ca. 20% under 1998. Produktionsnivån är ganska hög för den kapacitet som finns tillgänglig. Företagen satsar inte på utvidgad verksamhet, utan man försöker konsolidera och rationalisera verksamheten och därmed bibehålla lönsamheten på nuvarande nivå. Däremot planeras nya investeringar i maskiner och inventarier. Konkurrensen är det största problemet inom branschen. De stigande bostadspriserna förbättrar lönsamheten inom bostadsproduktion, vilket återspeglas i avsevärt mindre press på kostnadssidan än på försäljningspriserna.

Den åländska handeln har klart positiva förväntningar när det gäller branschens utsikter, det

egna företagets verksamhet, försäljningsmarginalerna, lönsamheten och personalstyrkans storlek. Omsättningen har utvecklats positivt - den procentuella ökningen uppgick till ca. 7% under 1998 - medan förväntningarna om de kommande 12 månadernas utveckling har reviderats nedåt sedan våren. Investeringar har pågått under de senaste åren men den optimala kapaciteten verkar nu - åtminstone för tillfället - ha nåtts.

Handelsbranschen avser generellt sett att satsa på rationalisering av verksamheten och nyinvesteringar i maskiner och inventarier på medellångt perspektiv. För handeln är konkurrenssituationen det största hindret för företagets utveckling. I och med att handeln är mycket väl representerad bland konjunkturenkätens svarande analyseras nedan handelns svar uppdelade i fyra delbranscher: bilhandeln, parti- och agenturhandeln (exklusive bilhandeln), detaljhandeln av daglivaror samt övriga detaljhandeln.

En signal om en fortsatt positiv framtidstro bland konsumenterna är nybilsförsäljningens starkt positiva trend. Under årets åtta första månader har volymtillväxten på personbilsidan varit kring 11%. Nyregistreringen av paketbilar har ökat från 60 till 86 stycken, vilket kanske kan tolkas som att småföretagen förbättrat sitt läge och därför nu vågar satsa på ny transportkapacitet. Också försäljningen av nya motorcyklar har ökat i år. Nyregistreringarna har stigit från 16 till 28 stycken, det högsta antalet sedan 1970-talets 'mc-boom'.

Det ser ut som om bilbranschen i viss utsträckning har byggt upp sin volymökning på höga inbytespriser på begagnade bilar samtidigt som skattegränsen mot Finland bidragit till att upprätthålla en avsevärt högre prisnivå på Åland. Införseln av bilar från Finland har ökat under 1999, trots dubbelmomsen, vilket ger vid handen att prisskillnaden på likvärdiga bilar kan vara så pass stor som 25-30%. De föreslagna förändringarna i skattegränshandling av begagnade varor medför en risk för de bilhandlare som har ett stort lager bytesbilar. Insikten om detta torde pressa priserna på de begagnade bilarna ordentligt så snart som den aviserade lagändringen är säkerställd.

Omsättningsökningen 1997-1998 bland de bilhandlare som svarade på hösten konjunkturenkät uppgick till dryga 8%. Omsättningen anses fortfarande ökat en aning (saldotal + 8)² och lönsamheten förväntas att stiga genom bättre bruttomarginaler per såld produkt. Den stora personalökning som skett är nu över, men personalstyrkan ökar fortfarande under det kommande året. Investeringstillväxten minskar men investeringarna överstiger fortfarande avskrivningarna under de närmaste tolv månaderna (saldotal + 11). Bilhandeln anser att branschens allmänna konjunkturuppsving är på väg att stanna av. Förväntningarna gällande det egna företagets expansion är i viss mån negativa (saldotal -10).

Partihandelns omsättning minskade enligt konjunkturenkätens svarande ca 4% under 1998,

² Till skillnad från övriga branscher presenteras här de viktigaste saldotalen för handelns delbranscher, eftersom dessa inte framgår i bilagetabellerna.

vilket syntes i vårens konjunkturbarometersvar som antydde en negativ utveckling. Under det senaste halvåret har utvecklingen varit svagt positiv (+ 5) och framtiden ser lite ljusare ut (+ 15). Lönsamheten har förbättrats i över hälften av företagen och de kommande 12 månaderna ser lika positiva ut (saldotalen uppgår till + 62 och + 63). Partihandeln har expanderat sin personal mest inom handeln under det gångna året, och avser hålla sin position som den främsta nyrekryteraren under det kommande året. Även investeringarna, som under senare tid oftast förekommit inom partihandeln, bromsas nu upp ordentligt (saldotalen + 39 respektive -24). De allmänna konjunkturförväntningarna är dock mycket positiva bland partihandlarna (saldotal + 53).

Dagligvaruhandeln växte under 1998 mest av handelns delbranscher, med hela 19% bland konjunkturenkätens svarande. Under det senaste året inklusive de sista sex månaderna har omsättningsvolymen dock varit i stort sett oförändrad (saldotal + 3), och framöver är förväntningarna negativa (-10). Lönsamhetsutvecklingen har varit negativ (-19) men många anser nu att den blir bättre (-19 resp. + 47). Personalökningen har fortsatt på ganska bred front och inga tecken på en klar avmattning finns i enkätmaterialen (saldotalen + 25 respektive + 18). Investeringsstakten har övergått från en expansiv till en svagt negativ fas. Inom dagligvaruhandeln ingår även apoteksverksamheten som står inför en speciell situation då partipriserna sjunker tack vare den ökade parallellimporten tillsammans med statens förhandlingar om nya partipriser. Detta leder till minskade marginaler även inom apotekens detaljförsäljning.

Transport och kommunikation är en bransch som i vissa avseenden är starkt beroende av olika typer av näringspolitiska beslut. Sålunda råder det en betydande osäkerhet kring vad den finländska regeringen avser göra med sjöfartspolitik. Många av konkurrentländerna inom EU (och EES-landet Norge) har övergått till för rederierna mer förmånliga fartygsregister och skatteregler i enlighet med de riktlinjer som EU numera fastställt för sin sjöfartspolitik. I längden kan en utebliven reaktion på den allt hårdare konkurrenssituationen leda till en successiv utflaggning av det kvarvarande hemmaflaggade åländska tonnage. En faktor som ytterligare kan påverka situationen är resultatet av kommande förhandlingar om handelssjöfartens kollektivavtal. Om lönekostnaderna ytterligare ökar i jämförelse med konkurrerande flaggor, ökar utflaggningsrisken ytterligare.

Det sannolika scenariot utan förändringar i sjöfartspolitik är att rederierna först väljer en annan EU-flagga för sina nybyggen, därefter utflaggas eller säljs befintligt lastfartygstonnage under en längre eller kortare tidsperiod. På sikt flyttas även - helt eller delvis - rederiernas landfunktioner till de EU-länder där fartygen är registrerade.

När det gäller fraktmarknaden, så agerar det åländska tonnage i stor omfattning på den kontraktbaserade linjetrafiken. Så länge Finlands utrikeshandel hålls igång finns det sysselsättning för lastfartyg. Man måste dock minnas att fraktnivåerna bestäms på en hård konkurrensutsatt internationell marknad. För tillfället transporteras över hälften av Finlands

utrikesfrakter med i utlandet registrerade fartyg. I avsaknad av en mer EU-anpassad sjöfartspolitik är rederierna försatta i en mycket svår situation med tanke på pågående omförhandlingar av transportkontrakten för år 2000. Fraktraterna för LoLo-fartyg har dessutom sedan länge legat på en mycket låg nivå och genom det försämrade konkurrensläget kommer nu också den hittills relativt förskonade RoRo-flottan att få betydande sysselsättningsproblem framöver.

Bemanningskostnaderna för konkurrensanpassade EU-register i Tyskland och Holland ligger idag ungefär 35% under motsvarande åländskt tonnage. Även i Sverige har man genom ett höjt statsbidrag per anställd kommit ner på en mer konkurrenskraftig kostnadsnivå.

Enligt de beräkningar som ÅSUB gjort så skulle en EU-anpassad sjöfartspolitik genom en utökad återbetalning av de ombordanställdas skatter och sociala avgifter samt en förmånligare bolagsbeskattning förbättra näringens priskonkurrensförmåga med motsvarande ungefär 34% av bemanningskostnaderna eller 7-8% av företagets totala omsättning (för en mer ingående analys, se ÅSUB:s rapport 1999:11 om kostnaderna för en EU-anpassad sjöfartspolitik).

Ännu en faktor av stor betydelse för sjöfarten och den åländska transportsektorn är tax free - undantaget och den framtida alkoholpolitiken i Norden. För tillfället ser det ut som Sverige och Finland måste anpassa alkoholskatterna till en situation där de tillåtna införselmängderna från de andra EU-länderna ökar dramatiskt, något som sannolikt kommer att leda till en sänkning av alkoholskatterna och därigenom också vinstmarginalerna inom tax free-handeln. Alkoholskatterna kommer troligen att sänkas dramatiskt strax innan 1.1.2004 då de nya införselreglerna skall träda i kraft.

Posten på Åland har också fått erfara att det kan vara riskfyllt att bygga verksamheten på de skatteförmåner som det åländska skatteundantaget och skattegränslagstiftningen möjliggör.

Barometerresultaten för de ovan diskuterade delarna av transport- och kommunikationssektorn avspeglar en negativ grundsyn på branschens framtida möjligheter. Majoriteten av företagen väntar sig sålunda en minskad omsättning. Vinstmarginalerna har sjunkit kraftigt och fortsätter i samma riktning, fastän i en mindre utsträckning. Lönsamheten, personalstyrkan och investeringarna förväntas dock vara relativt stabila under det kommande året. Närmaste åren satsar branschen på investeringar i maskiner och inventarier, medan det främsta problemet återfinns i den hårda konkurrensen samt i den tilltagande osäkerheten om branschens framtida verksamhetsförutsättningar.

År 1998 var ungefär lika bra som året innan för de landbaserade **turistföretagarna**. Enligt ÅSUB:s beräkningar ökade den totala turisminkomsten från år 1997 till 1998 från 340 mmk till 344 mmk. Mest ökade inkomsterna för detaljhandeln medan inkvarteringssektorns inkomster sjönk något. Detta kan förklaras av det ökande antalet dagsbesökare och kryssningsresenärer samtidigt som antalet övernattningsnätter sjönk för alla former av inkvartering - med undantag för

gästhamnarna.

Under det innevarande årets första åtta månader har övernattningarna hos de åländska hotellen stigit med enbart 0,1%. Under samma period ökade antalet inresande med 3,8%, men inresandevolymer ser nu ut att ha stabiliserats på nuvarande nivå. Ökningen kan till stor del förklaras med finländarnas kraftigt ökade inresande till följd av de nya tax free-möjligheter i trafiken Åland-Finland som skattegränsen öppnat. Tillväxten i antalet inresande förväntas uppgå till ca 4% i år och till dryga 3% nästa år.

Sektorn inkvartering och restaurangverksamhet ökade enligt konjunkturenkäten sin omsättning med dryga 11% under 1998, vilket tyder på att en stor del av inkomstökningen har kommit från prisökningar eftersom turisternas antal inte har ökat. Barometerresultaten vittnar om förbättrad lönsamhet och kraftigt ökad personal. I samband med ÅSUBs förra enkät verkar branschen totalt ha missbedömt den kommande personalutvecklingen: hösten 1998 förväntades att personalen skulle minska medan den i verkligheten ökade i nästan samtliga företag. I och med att inkvarteringsbranschen uppvisar en mycket kraftig säsongvariation, är det möjligt att företagen har svårt att uppskatta utvecklingen utöver den aktuella säsongen. Investeringarna tycks minska avsevärt under det kommande året och branschens framtida satsningar förväntas koncentreras på personalutbildning och marknadsföring. Lönebikostnaderna och konkurrensläget orsakar mest huvudbry för branschens företag.

De privata bankkundernas kreditefterfrågan inom **banksektorn** har varit stark, särskilt vad gäller bostadslån vilket även avspeglats i stigande bostadspriser. Den låga räntenivån och det goda sysselsättningsläget har bidragit till denna utveckling. Bankernas kreditmarginal på bostadskrediter har dock minskat efter att stämpelskatten på 1,6% av lånebeloppet avskaffades i maj 1998. Därefter har det varit lättare för kredittagarna att omförhandla sina lån och vid behov flytta dem till en konkurrerande bank. Enligt Finansinspektionens analys har bl.a. den hårdare konkurrensen sänkt räntemarginalerna på bostadskrediterna med mer än 1,5 procentenheter och den genomsnittliga räntenivån har sjunkit från 5,97% till 4,81% sedan maj 1998.

Den låga räntenivån minskar möjligheterna för **försäkringsbolagen** att få en tillfredställande avkastning på kapital med låg risk. Dessutom blir konkurrensen inom euroområdet allt hårdare. Finanssektorns (banker och försäkringsbolag) barometerresultat visar också att branschens tidigare så positiva lönsamhetsutveckling genomgått en försämring. Personalökningen som under senare år varit klart märkbar har nu vänts till en minskning. Pris(ränte-)marginalerna ser ut att bli allt mindre. Företagen tycks dock försöka erövra nya marknader eftersom majoriteten av de svarande företagen har angett att de har expansionsplaner. Investeringar har även genomförts och en konsolidering av verksamheten prioriteras framöver. En ökad automatisering, personalutbildning och utvecklade marknadsföring är idag de populäraste satsningarna i branschen. Konkurrensen är enligt de svarande det största hindret för företagets framtida positiva utveckling.

Den övriga servicebranschen består av olika typer av serviceverksamhet inriktad på företag eller enskilda kunder. Denna mycket heterogena sektor har aktivt rekryterat ny arbetskraft under de senaste tre åren och den snabba sysselsättningsexpansionen tycks fortsätta. Branschens utsikter är ljusa och företagen tror på en fortsatt expansion av sin verksamhet. Man förväntar sig också att nyinvesteringarna skall fortsätta att stiga. Branschens kostnadssituation har dock varit besvärande och tårt på lönsamheten, men även här ser utsikterna enligt företagen nu åter positivare ut. Bland branschens viktigaste framtidssatsningar återfinns vi olika rationaliseringsåtgärder, medan det största hindret för företagets utveckling här liksom i så många andra branscher anses vara den hårda konkurrensen.

BILAGA

UPPGIFTER FRÅN KONJUNKTURBAROMETERMÄTNINGARNA

I denna bilaga rapporteras siffrorna från innevarande års och fjolårets båda konjunkturbarometermätningar. Syftet är att ge en så fullständig bild som möjligt, främst med tanke på de företag som deltagit i mätningen men också för att möjliggöra en noggrannare granskning av siffrorna för de läsare som är intresserade av branschvisa uppgifter. Bilagan har flera delar vilka kort kommenteras nedan.

Först presenteras själva enkäten för den som vill kontrollera frågornas exakta utformning. I den andra delen visas tre diagram som inte finns med i själva rapporten: svaren på frågorna 13 (de kommande årens satsningar) och 14 (största hindret för verksamheten), samt jämförelser mellan företagets tidigare förväntningar och det verkliga utfallet. Svaren på frågorna 13 och 14 är lätta att jämföra med de tidigare mätningarnas svar då de alla är med i diagrammen.

Den tredje figuren lyfter fram en detalj från bilagetabellerna med frågorna 1 - 12. Nu är det andra gången som ÅSUB kan jämföra företagets förväntningar med deras rapporter om det verkliga utfallet angående omsättningen, lönsamheten, produktionskostnaderna, personalen och investeringarna. Figuren visar att den personalökning som skedde under perioden mars 1998 - mars 1999 samt under september 1998 - september 1999 förekom i fler företag än vad som då förutsågs. Även produktionskostnadernas utveckling i förhållande till priserna tycks vara svårt att förutse, då det verkliga utfallet och förväntningarna har varit så olika under båda perioder.

Till slut bifogas branschvisa datatabeller som innehåller barometervärden på enkätens samtliga frågor uppdelade i de branscher som används i rapporteringen. Primärnäringarnas uppgifter är emellertid inte representativa för branschen som helhet då merparten av jord- och skogsbruket utövas av enskilda personer som inte ingår i enkätens urval. Huvuddelen av företagen registrerade inom primärnäringarna är fiskodlingar.

Foretag: _____

Kontaktperson: _____

tel. _____

Aktuella personalstyrkan _____ **Omsättningen enligt det senaste bokslutet** _____

1. Konjunkturutsikterna i Er bransch kommer under de närmaste 12 månaderna att

förbättras vara oförändrade försämras

2. Ert företag kommer under de närmaste 12 månaderna att

expandera bibehålla nuvarande storlek minska eller upphöra med verksamheten

3. Hur har omsättningen i Ert företag utvecklats de senaste 12 månaderna i förhållande till kostnadsutvecklingen

snabbare ungefär lika snabbt långsammare

4. Hur kommer omsättningen att utvecklas under de kommande 12 månaderna i förhållande till kostnadsutvecklingen

snabbare ungefär lika snabbt långsammare

5. Hur har lönsamheten i Ert företag utvecklats de senaste 12 månaderna

förbättrats oförändrad försämrats

6. Hur kommer lönsamheten att utvecklas under de kommande 12 månaderna

förbättras oförändrad försämras

7. Hur har produktionskostnaderna utvecklats under de 12 senaste månaderna i förhållande till Era försäljningspriser

ökat samma utveckling minskat

8. Hur kommer produktionskostnaderna att utvecklas under de kommande 12 månaderna i förhållande till Era försäljningspriser

öka samma utveckling minska

9. Har personalen i Ert företag under de senaste 12 månaderna

utökats varit oförändrad minskats

10. Kommer personalen under de närmaste 12 månaderna att

utökas vara oförändrad minskas

11. Hur har investeringarna i byggnader och maskiner förändrats under de senaste 12 månaderna

ökat betydligt motsvarar ungefär årligt slitage och avskrivningar minskat betydligt

12. Hur kommer investeringarna att utvecklas under de närmaste 12 månaderna

- öka betydligt motsvara ungefär årligt slitage och avskrivningar minska betydligt

13. Vilket av följande områden kommer Ert företag att satsa på i första hand under de kommande åren (ange endast ett alternativ)

- investeringar i maskiner och inventarier
 ökad automatisering
 nya lokaler eller utvidgning av de befintliga
 expansion genom ökad arbetskraft
 personalutbildning
 utveckla marknadsföringen/söka nya marknader
 produktutveckling
 ledarskapsutveckling
 förbättra inköpsfunktionerna
 rationalisera verksamheten/förbättra soliditet och resultat
 annat, vad? _____

14. Vilket är det största hindret för utvecklingen av Ert företag (endast ett alternativ)

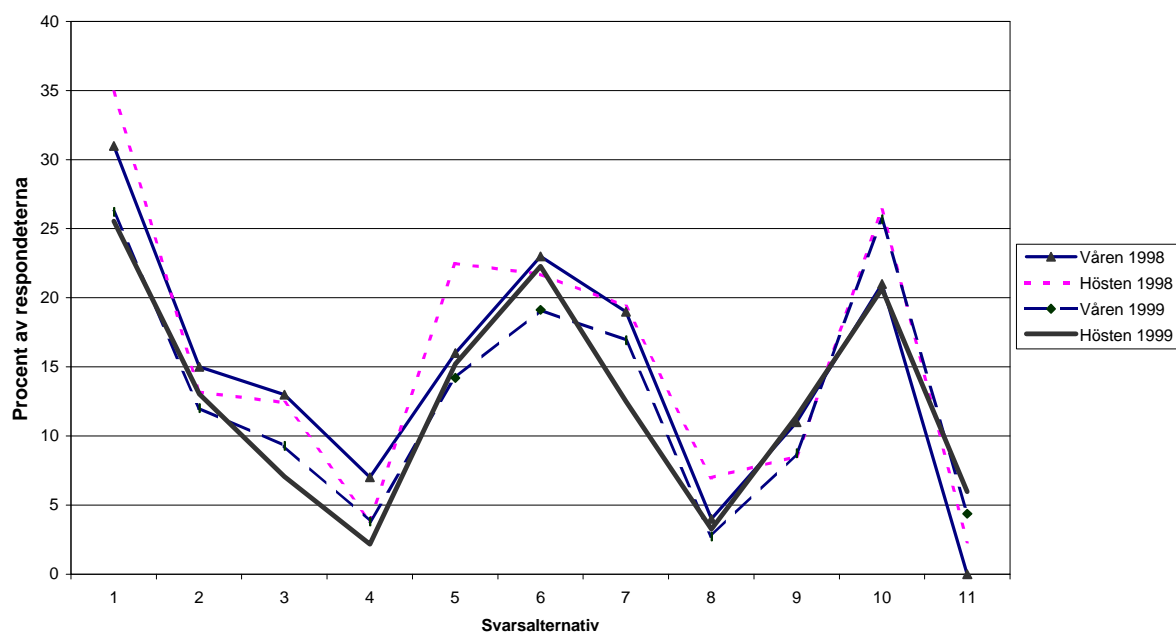
- byråkratin
 arbetslagstiftningen/kollektivavtal
 lönebikostnaderna
 beskattningen
 skattegränsen mellan Åland och Finland
 transportkostnader

- osund konkurrens som orsakas av: offentlig näringsverksamhet
 konkurrensnedvridande företagsstöd
 konkurser och skuldsaneringsförfaranden
 grå/svart marknad
 marknadens centralisering

- hård konkurrens
 för liten efterfrågan på produkterna
 finansieringssvårigheter
 osäkerhet
 brist på kompetent personal
 lönenivå/övriga produktionskostnader

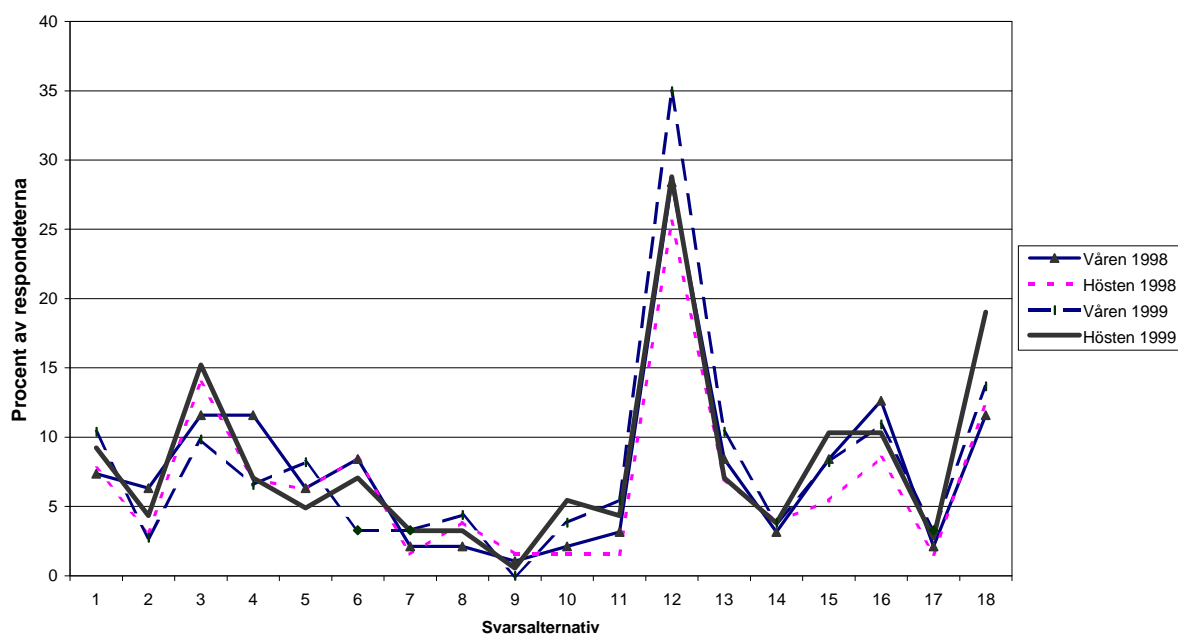
9 annan orsak, vilken? _____

Figur A. Vad företaget kommer att satsa på de kommande åren

- 1 = investeringar i maskiner och inventarier
- 2 = ökad automatisering
- 3 = nya lokaler eller utvidgning av de befintliga
- 4 = expansion genom ökad arbetskraft
- 5 = personalutbildning
- 6 = utveckla marknadsföringen/söka nya marknader
- 7 = produktutveckling
- 8 = ledarskapsutveckling
- 9 = förbättra inköpsfunktionerna
- 10 = rationalisera verksamheten/förbättra soliditet och resultat
- 11 = annat

Figur B. Största hindret för verksamheten

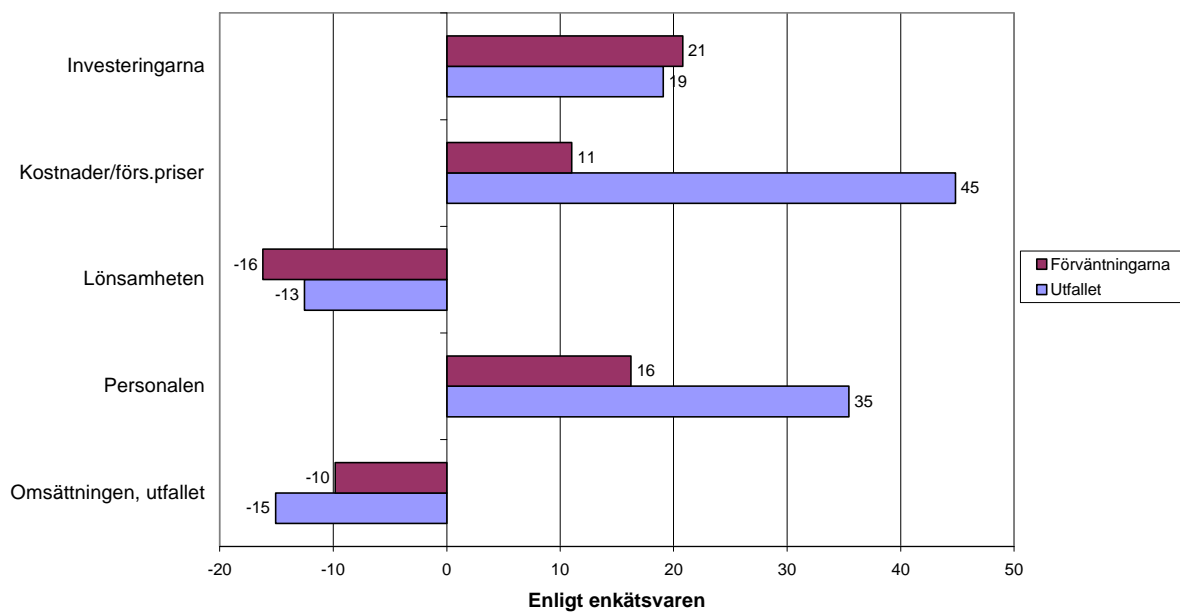

- 1 = byråkratin
- 2 = arbetslagstiftningen/kollektivavtal
- 3 = lönebikostnaderna
- 4 = beskattningen
- 5 = skattegränsen mellan Åland och Finland
- 6 = transportkostnader

Osund konkurrens som orsakas av:

- 7 = offentlig näringsverksamhet
- 8 = konkurrensneddrivande företagsstöd
- 9 = konkurser och skuldsaneringsförfaranden
- 10 = grå/svart marknad
- 11 = marknadens centralisering
- 12 = hård konkurrens
- 13 = för liten efterfrågan på produkterna
- 14 = finansieringssvårigheter
- 15 = osäkerhet
- 16 = brist på kompetent personal
- 17 = lönenivå/övriga produktionskostnader
- 18 = annan orsak

Figur C. Företagens förväntningar och det verkliga utfallet för perioden september 1998 - september 1999

BRANSCHVISA KONJUNKTURBAROMETERVÄRDEN
FRÅGORNA 1 - 12

	NÄRINGSLIVET TOTALT				FÖRVÄNTNINGARNA			
	UTVECKLINGEN				FÖRVÄNTNINGARNA			
	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					24	-19	-12	-2
Företagets verksamhet					25	34	25	20
Omsättningen	38	12	7	-15	-5	-10	-31	-26
Lönsamheten	43	17	18	-13	10	-16	-15	15
Kostnader/förs.priser	-3	45	50	45	18	11	49	21
Personalen	45	37	64	35	25	16	10	12
Investeringarna	48	19	23	19	29	21	13	3

	PRIMÄRNÄRINGARNA				FÖRVÄNTNINGARNA			
	UTVECKLINGEN				FÖRVÄNTNINGARNA			
	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					0	35	6	69
Företagets verksamhet					11	69	52	40
Omsättningen	-80	35	-31	33	9	89	-31	60
Lönsamheten	-83	5	-9	71	-5	35	57	75
Kostnader/förs.priser	60	0	45	-58	-12	0	27	11
Personalen	-46	16	40	16	0	-49	-44	13
Investeringarna	-32	31	-27	39	74	54	14	43

	LIVSMEDELSINDUSTRI				FÖRVÄNTNINGARNA			
	UTVECKLINGEN				FÖRVÄNTNINGARNA			
	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					64	-25	33	-3
Företagets verksamhet					68	43	59	12
Omsättningen	67	-41	-52	58	83	-2	11	-1
Lönsamheten	68	-50	-44	82	49	2	25	10
Kostnader/förs.priser	-2	48	47	70	18	54	39	-1
Personalen	47	-3	11	-23	-2	19	-4	-3
Investeringarna	36	29	36	-1	45	4	-8	-14

	ÖVRIG INDUSTRI				FÖRVÄNTNINGARNA			
	UTVECKLINGEN				FÖRVÄNTNINGARNA			
	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					81	0	3	13
Företagets verksamhet					62	38	1	18
Omsättningen	42	37	18	26	42	-4	-28	6
Lönsamheten	68	48	2	22	71	8	-10	3
Kostnader/förs.priser	19	28	55	42	10	24	17	42
Personalen	45	56	39	39	34	47	-5	25
Investeringarna	62	66	30	32	32	37	14	6

	VATTEN OCH EL				FÖRVÄNTNINGARNA			
	UTVECKLINGEN				FÖRVÄNTNINGARNA			
	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					0	0	0	7
Företagets verksamhet					37	8	7	7
Omsättningen	51	-14	41	-3	37	0	-37	7
Lönsamheten	14	0	0	0	0	0	0	-33
Kostnader/förs.priser	14	14	9	10	0	8	-44	33
Personalen	41	41	0	0	0	8	-44	-42
Investeringarna	41	86	44	57	41	86	7	-42

	BYGGVERKSAMHET				FÖRVÄNTNINGARNA			
	UTVECKLINGEN				FÖRVÄNTNINGARNA			
	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					86	27	9	10
Företagets verksamhet					18	0	4	0
Omsättningen	7	-9	-33	10	-4	0	-10	-2
Lönsamheten	36	39	56	61	60	12	-11	13
Kostnader/förs.priser	41	32	33	1	46	15	29	0

Personalen	59	16	63	73	26	17	22	10
Investeringarna	40	15	22	14	14	0	7	8

PARTI-OCH DETALJHANDEL

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					55	27	36	18
Företagets verksamhet					16	20	46	16
Omsättningen	54	-11	15	3	-18	-1	23	4
Lönsamheten	64	-8	23	24	24	15	36	47
Kostnader/förs.priser	7	9	22	-7	-4	10	10	-25
Personalen	24	41	23	39	49	11	9	26
Investeringarna	33	19	23	21	37	15	19	-6

HOTELL- OCH RESTAURANG

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					60	6	68	64
Företagets verksamhet					10	-5	-7	4
Omsättningen	46	5	-9	11	27	16	6	-83
Lönsamheten	100	70	62	18	35	-4	68	9
Kostnader/förs.priser	30	21	31	76	36	0	46	81
Personalen	35	26	38	94	36	-15	46	6
Investeringarna	36	17	22	9	90	44	46	2

TRANSPORTER OCH KOMMUNIKATION

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					3	-57	-54	-53
Företagets verksamhet					23	20	17	5
Omsättningen	82	10	23	-51	-8	-46	-55	-68
Lönsamheten	82	33	26	-63	5	-60	-54	2
Kostnader/förs.priser	-44	66	69	82	23	1	72	16
Personalen	57	29	91	18	21	8	13	5
Investeringarna	88	13	26	8	17	17	-11	-7

BANK OCH FÖRSÄKRING

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					99	70	6	7
Företagets verksamhet					66	75	70	79
Omsättningen	72	81	79	-1	7	4	5	-66
Lönsamheten	83	79	15	-38	7	11	11	-50
Kostnader/förs.priser	64	58	67	72	65	69	68	71
Personalen	53	80	73	84	55	53	76	-63
Investeringarna	13	11	92	84	1	11	76	4

ÖVRIGA TJÄNSTER

UTVECKLINGEN

FÖRVÄNTNINGARNA

	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999	Våren 1998	Hösten 1998	Våren 1999	Hösten 1999
Branschens utsikter					-25	-44	5	54
Företagets verksamhet					11	73	17	52
Omsättningen	-42	6	-15	-20	-58	1	-52	12
Lönsamheten	-47	-42	7	-24	-51	11	-41	21
Kostnader/förs.priser	8	56	23	45	18	13	62	51
Personalen	83	75	69	70	23	73	17	50
Investeringarna	9	5	18	17	21	15	56	15

PRELIMINÄR PLAN

FÖR

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN

2000

Innehållsförteckning

1. **INLEDNING**
2. **ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR**
3. **KOMPETENSOMRÅDE**
4. **ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN**
 - 4.1. **Primärvården**
 - 4.1.1. Målsättning
 - 4.1.2. Åligganden
 - 4.1.3. Verksamhetsenheterna
 - 4.2. **Specialsjukvården**
 - 4.2.1. Målsättning
 - 4.2.2. Åligganden
 - 4.2.3. Verksamhetsenheterna
 - 4.2.4. Medicinsk rehabilitering
5. **VÅRDARBETETS ORGANISATION**
6. **SOCIALT ARBETE**
7. **FINANSIERING OCH AVGIFSTPOLITIK**
8. **STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM**
9. **VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD år 2000**
 - 9.1. **Allmänt**
 - 9.2. **Resurser**
 - 9.3. **Anskaffningar**
 - 9.4. **Miljöarbete**
 - 9.5. **Primärvården**
 - 9.5.1. Allmänt
 - 9.5.2. Hälso- och sjukvårdsmottagningarna
 - 9.5.3. Primärvårdens långvårdsenhet
 - 9.5.4. Tandvårdsenheten
 - 9.5.5. Miljöhälsovårdsenheten
 - 9.6. **Specialsjukvården**
 - 9.6.1. Allmänt
 - 9.6.2. Öppen vård
 - 9.6.3. Avdelningsvård
 - 9.6.4. Medicinsk service
 - 9.6.5. Vård utom Åland
 - 9.7. **Administration och försörjning**
 - 9.7.1. Allmänt
 - 9.7.2. Kvalitetsutveckling
 - 9.7.3. Vårdarbete
 - 9.7.4. IT-enheten
 - 9.7.5. Ekonomi- och löneenheten
 - 9.7.6. Försörjningsenheten

Bilaga 1
Bilaga 2

Lagstiftning
Hälsopolitiska program och planer

**PRELIMINÄR PLAN
FÖR
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN 2000**

Antagen av Ålands landskapsstyrelse den 25 oktober 1999

1. INLEDNING

Den offentliga hälso- och sjukvården i landskapet Åland handhas av en landskapsstyrelsen underställd myndighet - Ålands hälso- och sjukvård.

Målsättningar, direktiv om verksamhetsformer och -innehåll samt andra nödvändiga detaljbestämmelser anges med stöd av 3 § LL om hälso- och sjukvården (ÅFS 60/93) i denna hälso- och sjukvårdsplan.

2. ÖVERGRIPANDE VÄRDERINGAR OCH MÅLSÄTTNINGAR

Den övergripande målsättningen för Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) är att i enlighet med den människouppfattning och de etiska värderingar, som kommer till uttryck i Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och i konventionen om barnets rättigheter samt i anslutande konventioner och förklaringar, inom sitt kompetensområde, med anvisade resurser och i samråd med övriga samhällssektorer verka för en optimal folkhälsa. I detta hänseende skall landskapets befolkning tillförsäkras tjänster av optimal kvalitet och på svenska.

3. KOMPETENSOMRÅDE

ÅHS kompetensområde är hälso- och sjukvård, såsom det regleras i gällande landskaps- och rikslagstiftning samt program och planer, som landskapet direkt eller indirekt anslutit sig till. (Bilagorna 1 och 2).

4. ÅHS VERKSAMHETSFORMER OCH ÅLIGGANDEN

Hälso- och sjukvården i landskapet är en helhetsbetonad uppgift, i vilkens utförande resultatenheterna kontinuerligt deltar på ett för resultatet och helheten ändamålsenligt sätt. Gränsen mellan primärvård och specialiserad sjukvård är därför flytande så att organisationens resurser utnyttjas rationellt. Omfattningen av servicen inom hälso- och sjukvården skall dimensioneras så att landskapets befolkning inte kommer i en sämre situation än i omgivande regioner.

Eventuella beslut inom ÅHS om betydande inskränkningar i verksamheten och härvid följda prioriteringsprinciper skall underställas landskapsstyrelsen förrän de verkställs.

4.1. Primärvården

4.1.1. Målsättning

Primärvårdens verksamhet strävar till att upprätthålla och främja befolkningens hälsa och inriktas i detta syfte på vård som rör den enskilda människans, familjers eller olika gruppers hälsa och hennes/deras livsmiljö. Den regionala utlokaliseringen av service och resurser utvecklas.

4.1.2. Åligganden

Det åligger primärvården på sätt som anges i denna plan

- 1) att upprätthålla hälsovårdsrådgivning, till vilken hänförs hälsoupplýsning omfattande mödra- och barnrådgivning, preventivmedelsrådgivning och allmänna hälsoundersökningar,

- 2) att ordna sjukvård på allmänläkarnivå, till vilken hänförs läkarundersökning, av läkare given och övervakad vård, däri inbegripet långtidssjukvård, dagsjukvård, hemsjukvård och medicinsk rehabilitering samt första hjälp inom landskapet,
- 3) att bedriva tandhälsovård till vilken hör upplysning och förebyggande verksamhet och vård,
- 4) att anordna skol- och studerandehälsovård till vilka hänförs elevernas hälsovård samt övervakning av de sanitära förhållandena i skolor och läroanstalter och specialundersökningar såsom nedan anges,
- 5) att i envar av kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö upprätthålla en hälsovårdartjänst för att säkra en rimlig tillgänglighet till primärvårdstjänster,
- 6) att tillhandahålla arbetsgivare tjänster för anordnande av företagshälsovård för arbetstagare som stadigvarande arbetar inom landskapet, vilken arbetsgivaren ålagts anordna enligt lagen om företagshälsovård (FFS 743/78) och andra författningar,
- 7) att för företagare och andra, som stadigvarande utför arbete för egen räkning inom landskapet anordna sådan företagshälsovård som avses i 2 § lagen om företagshälsovård och med stöd därav utfärdade bestämmelser,
- 8) att utföra läkarundersökningar som avses i förordningen om läkarundersökning av sjömän (FFS 476/80),
- 9) att utföra uppgifter och tillhandahålla tjänster inom området miljöhälsovård på det sätt varom stadgas i lag.

Med specialundersökningar inom skolhälsovården avses

- a) undersökning av syn eller hörsel, företagen av specialläkare samt av sådan läkare ordinerade laboratorie-, röntgen- och liknande undersökningar;
- b) av psykiater utförd undersökning för utredande av mentalt hälsotillstånd; samt
- c) undersökning som utförs av psykolog.

Miljöhälsovården inklusive veterinärvården övervakar livsmedel och individens livsmiljö, handhar djurhälsofrågor och förebyggande av djursjukdomar. Till veterinärvården hör också övervakningen av djurskyddet.

4.1.3. Verksamhetsenheterna

Primärvården utgör en resultatenhet inom Ålands hälso- och sjukvård. Resultatenheten uppdelas i följande basenheter:

- * **Hälso- och sjukvård** till vilken hänförs allmänläkarledd sjukvård och förebyggande hälsovård, skol- och studerandehälsovård, medicinsk rehabilitering, hemsjukvård och företagshälsovård.
- * **Primärvårdens långvård** till vilken hänförs åldringssjukvård, dagsjukvård och i tillämpliga delar vård av kroniskt sjuka och palliativ vård.
- * **Tandvård.**
- * **Miljöhälsovård** till vilken hänförs veterinärvård, miljö- och hälsoinspektion och livsmedelslaboratorium

4.2. Specialsjukvården

4.2.1. Målsättning

Den specialiserade sjukvårdens målsättning är att för befolkningen och enligt dess behov tillhandahålla sjukvårdstjänster av god kvalitet, som det enligt rådande förhållanden och med beaktande av medicinska, medicinska och ekonomiska aspekter inte är möjligt, ändamålsenligt eller rimligt att tillhandahålla inom primärvården. Målsättningen uppfylls genom dels egen serviceproduktion, dels köpta tjänster.

4.2.2. Åligganden

Den specialiserade sjukvården skall tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster inom medicinska specialområden, som omfattar förebyggande av sjukdomar, undersökning och behandling, vård och medicinsk rehabilitering och som på ett ändamålsenligt sätt samordnas mellan specialiteterna och med primärvårdens olika verksamheter.

Specialsjukvården ansvarar för myndighetens sjuktransporter till lands inom landskapet och för den medicinska

delen och dess kvalitet vid transporter till sjöss och flygledes inom och utom landskapet.

Hälso- och sjukvårdstjänsterna kan produceras helt eller delvis av den egna organisationen eller anskaffas som köptjänster. Den specialiserade sjukvården ansvarar för att kvaliteten och språkservicen i den köpta servicen är god och för att övergången till och från vårdtjänster utom den egna organisationen sker smidigt. Även vid köp av utomstående tjänster åligger ansvaret för den enskilda patienten den remitterande enheten inom ÅHS.

4.2.3. Verksamhetsenheterna

Den specialiserade sjukvården utgör en resultatenhet inom Ålands hälso- och sjukvård. Resultatenheten uppdelas i följande basenheter:

- * Akutenheten
- * Medicinska enheten
- * Kirurgiska enheten
- * Kvinnoenheten
- * Barnenheten
- * Ögonenheten
- * Öron-, näs- och halsenheten
- * Psykiatriska enheten
- * Rehabiliterings- och fysiatrienheten
- * Operations-, anesthesi- och intensivvårdsenheten
- * Laboratorieenheten
- * Röntgenenheten
- * Läkemedelscentralen
- * Konsultenheten

4.2.4. Medicinsk rehabilitering

Medicinsk rehabilitering är en del av den sjukvård, som ges dels inom primärvården dels inom den specialiserade sjukvården. Det åligger ÅHS att se till att de medicinska rehabiliteringstjänsterna i fråga om sitt innehåll och sin omfattning ordnas så att de motsvarar behovet av rehabilitering i landskapet. Syftet med medicinsk rehabilitering är att förbättra och upprätthålla rehabiliteringspatientens fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga, samt att hjälpa och stöda honom med att klara av sin livssituation och de dagliga göromålen.

Medicinsk rehabilitering är en uppgift för var och en klinisk enhet och en del av deras normala sjukvårdsverksamhet. Samordningsansvaret för åtgärder, som berör flera enheter åligger rehabiliterings- och fysiatrienheten inom den specialiserade sjukvården.

Medicinska rehabiliteringstjänster är

- 1) rådgivning och handledning i frågor som gäller rehabilitering och rehabiliteringstjänster,
- 2) utredning av rehabiliteringsbehovet och rehabiliteringsmöjligheterna jämte uppskattning av arbets- och funktionsförmågan samt härtill hörande arbetsprovning,
- 3) fysioterapi, ergoterapi, talterapi, neuropsykologisk rehabilitering, psykoterapi och härmed jämförbara terapier och åtgärder, som förbättrar och upprätthåller funktionsförmågan,
- 4) hjälpmedelstjänster, till vilka hör bestämmandet av behovet av hjälpmedel, utprovning av hjälpmedel, överlåtelse av hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt, undervisning i och uppföljande av deras användning samt underhåll av hjälpmedel,
- 5) anpassningsträning, varmed avses handledning för rehabiliteringspatienten och hans anhöriga samt förberedelse för den livssituation som följer med sjukdom eller olycksfall,
- 6) rehabiliteringsperioder i form av anstaltsvård eller öppenvård, som består av ovannämnda behövliga åtgärder,
- 7) rehabiliteringshandledning, varmed avses stöd och handledning till rehabiliteringspatienten och hans närmaste omgivning samt information om tjänster som ansluter sig till patientens verksamhetsmöjligheter samt
- 8) andra därmed jämförbara tjänster.

Hjälpmiddel är sådana redskap, anordningar eller motsvarande, som är avsedda att avhjälpa en på medicinska grunder konstaterad funktionsnedsättning och som en funktionshämmande behöver för att klara av sina dagliga göromål. Hjälpmiddel är också de vårdtillbehör och träningsredskap som behövs i rehabiliteringen.

För rehabiliteringspatienten utarbetas en rehabiliteringsplan i samråd med denne och vid behov även med hans anhöriga. I planen fastställs de nödvändiga rehabiliteringsåtgärderna med beaktande av de tjänster, som erhålls genom socialvården, arbetskrafts- och undervisningsmyndigheterna samt Folkpensionsanstalten och andra som anordnar rehabilitering. Rehabiliteringsplanens genomförande skall följas upp och planen skall regelbundet ses över. Ovannämnda definitioner och anvisningar gäller i tillämpliga delar habilitering av barn.

5. VÅRDARBETETS ORGANISATION

Vårdarbetet är vid båda resultatenheter en självständig del av hälso- och sjukvården vid sidan av den medicinska sakkunskapen. Vårdarbete är "det arbete som vårdpersonal utför självständigt i enlighet med sin utbildning". Förvaltningsöverskötare, vars chef är förvaltningschefen, ansvarar för personalutvecklingen, vårdarbetet, dess utveckling och administration.

Kvaliteten i vårdarbetet säkras genom fortlöpande utbildning som tar vara på utveckling och forskning inom det egna området och grundar sig på kunskap, intresse och kompetens. Målet är att ge en god helhetsvård med hjälp av professionell personal.

6. SOCIALT ARBETE

Socialt arbete ingår som ett understödande och kompletterande element i både primärvården och den specialiserade sjukvården och utförs av socialskötarna och socialkuratorerna i samarbete med organisationens läkare och vårdpersonal samt med kommunernas socialvård och Folkpensionsanstalten i ett helhetsmässigt patientperspektiv.

7. FINANSIERING OCH AVGIFTSPOLITIK

Hälso- och sjukvården finansieras huvudsakligen med skattemedel. Avgiftsfinansieringens andel är varierande beroende på verksamhetsområde. Avgiftstaxan fastställs årligen genom särskilt landskapsstyrelsebeslut. Systemet för debitering av kommunerna för vården vid Gullåsen förändras i princip inte. En arbetsgrupp har utrett hur ett med beaktande av gränsdragningen mellan hälso- och sjukvården och socialvården ändamålsenligt debiteringssystem skall utformas så att önskade styrningseffekter nås och patienter/klienter erhåller den service som behövs på rätt nivå. Den s.k. Gullåsengruppens rapport anger hur och på vilka grunder kommunerna kunde debiteras för medicinskt färdigbehandlade patienter på Ålands centralsjukhus.

Landskapsstyrelsen har till lagtinget överlämnat en framställning om ändring av 13 § landskapslagen om hälso- och sjukvården så att begreppet "åldringssjukvård" ändras till vård vid Gullåsens primärvårdsplatser förutom den palliativa vården samt att kommunerna skall debiteras en avgift för de patienter som utan medicinska skäl är kvar längre än en vecka inom specialsjukvården.

8. STATISTIK- OCH UPPFÖLJNINGSSYSTEM

Uppföljningen av den åländska hälso- och sjukvården enligt samma system som i riket utgör en förutsättning, dels för nödvändiga jämförelser med riket och dels för landskapets medverkan i det nordiska statistiksamarbetet genom Nomesko. Uttagning av specifikt åländsk statistik sker tillämpat efter behov och sker i samråd med Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Inom ÅHS bör system skapas för verksamhetsuppföljning som en del i ledningsfunktionerna. Verksamhetsuppföljningen bör vara kopplad till en kontinuerlig budgetuppföljning inom de olika enheterna.

9. VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD ÅR 2000.

Ålands hälso- och sjukvård är organisatoriskt uppdelad i två resultatenheter; **Primärvård** och **Specialsjukvård** samt en serviceenhet; **Administration och försörjning**. Den övergripande ledningen och verksamhetsplaneringen sköts av de ledande tjänstemännen: förvaltningschefen, primärvårdschefen, sjukvårdschefen, förvaltningsöverskötare och ekonomichefen vilka tillsammans bildar **ÅHS's ledningsgrupp**.

Ledningsgruppen ansvarar för samordningen och koordineringen av verksamheterna inom ÅHS så att patientarbetet löper smidigt, utan onödiga fördröjningar och med undvikande av överlappande funktioner. Ledningsgruppen sammanställer enheternas budgetäskanden till en budget som motsvarar den ram som landskapstyrelsen beviljat Ålands hälso- och sjukvård, och uppgör i samarbete med landskapsläkaren en preliminär plan över hälso- och sjukvården utgående från enheternas egna verksamhetsplaner.

Föreliggande plan avviker till sin struktur från tidigare planer. Verksamhetsplanen strävar till att i konkreta termer belysa de verksamhetsförändringar som är önskvärda och som kan genomföras med tillbudstående resurser. Vissa förändringar i verksamheterna kommer att ske under budgetåret 2000, medan andra planeras till de två följande åren.

9.1. Allmänt

Visionen för verksamheten är att Ålands hälso- och sjukvård skall framstå som en förebild genom vårdkvalitet, patientbemötande och en för samhället god totalekonomi samt som en arbetsplats där personalen känner sig motiverad i sina uppgifter (ur Kvalitetspolicy för Ålands hälso- och sjukvård, 1999).

Samarbetet mellan specialsjukvården och primärvården bör utvecklas så att patienterna alltid befinner sig på rätt vårdnivå, så att information om patienterna alltid finns tillhanda vid rätt tidpunkt och så att ingen patient upplever sig bortglömd i remitteringen mellan vårdinstanserna. Detta gäller även i samarbetet med kommunernas socialvård vid t.ex. utskrivning till patientens hem eller servicehem. Vårdprogram för de vanligaste sjukdomsgrupperna utarbetas gemensamt av special- och primärvården.

Särskild vikt bör läggas vid informationen till patienterna i frågor som gäller hälsotillstånd, sjukdomar och behandling. En saklig och tydlig kommunikation befrämjar vården och minimerar irritationsmoment och klagomål.

Rekrytering av personal skall vid behov underlättas genom olika attraktiva anställningsvillkor (lön, bostad, reseersättningar, personalutbildning och karriärmöjligheter).

Personalutbildningen, både den interna och den externa, skall vara ett prioriterat område för att upprätthålla god kvalitet i vården. För att säkerställa fortsatt utbildning av specialister ingås avtal med universitetssjukhus, i första hand i Helsingfors och i Åbo. Utbildningssamarbetet mellan ÅHS och vårdutbildningen på gymnasial- och högskolenivå får allt större betydelse och är en utmaning för vårdpersonalen inom ÅHS.

Resurser för handledning av personalen utökas successivt.

Nya tjänster inrättas endast om omfördelning av resurser inte kan tillgodose behovet. Tillfälliga tjänster ombildas till ordinarie tjänster, då verksamheten är fortgående. Tjänster ombildas till tjänster med krav på högre utbildningsnivå då kompetensnivån i verksamheten behöver höjas.

9.2. Resurser

Budgetförslaget för år 2000 innehåller en nettobudgetering om 0,5 miljoner mark för Borreliaprojektet. Verksamheten är alltså intäktsfinansierad.

Budgetförslaget innebär även en ökning av kostnadsramen med 1,2 miljoner mark för att finansiera ökad personalresurs inom vissa områden, ökad personalutbildning samt utökad skärgårdsberedskap.

9.3. Anskaffningar

Anskaffningar görs enligt de prioriteringar som resultatenhetscheferna gjort tillsammans med basenhetscheferna och utgående från de anslag som ledningsgruppen fördelat. För år 2000 reserveras 800.000 mark för primärvården och 2.700.000 mark för specialsjukvården. För administration och försörjning reserveras 3.300.000 mark. I den

sistnämnda summan ingår 2.000.000 mark för IT-anskaffningar för hela ÅHS. Styrelsen kan vid behov omfördela anslagen mellan resultatenheter. Vid anskaffningar skall landskapsstyrelsens upphandlingsregler följas.

9.4. Miljöarbete

Miljöarbetet inom ÅHS skall fortsätta och organisationen ses över med inriktning på att arbetet skall ske hos de som är direkt berörda, på s.k. ”gräsrotsnivå” i enlighet med grundtanken bakom FN:s Agenda 21 deklARATION. Avsikten är att miljöhandlingsprogrammet skall konkretiseras så att arbetsområden lyfts fram, förslag ges på åtgärder och så att tidtabell och ansvariga anges. Handlingsprogrammet, som skall godkännas av styrelsen, revideras årligen och miljöarbetet skall följas upp i verksamhetsberättelsen.

9.5. Primärvården

9.5.1. Allmänt

Primärvården har följande verksamhetsutrymmen: Hälsocentral finns i Mariehamn och Godby, rådgivningsbyrå finns för alla kommuner. Tandvårdsmottagning finns i Mariehamn och Jomala, dessutom förfogar tandvården över en ambulerande enhet som besöker skärgårdskommunerna sommartid. Företags- och personalhälsovården har sina mottagningsutrymmen på centralsjukhusområdet. Miljöhälsovården har sina kanslier i hälsocentralen på Norragatan och en smådjursmottagning på Strandgatan i Mariehamn.

9.5.2. Hälso- och sjukvårdsmottagningarna

Hälso- och sjukvårdsmottagningarnas verksamhet skall kännetecknas av lättillgänglighet och kontinuitet samt personligt och professionellt bemötande. Varje ålänning skall känna till vem som ingår i hans/hennes vård-team, d.v.s. läkare, hälsovårdare, sjukskötare, primärskötare m.m. Primärvården skall erbjuda alla åldersgrupper allmänläkarledd hälso- och sjukvård, hemsjukvård och långvård samt vård i livets slutskede.

Det förebyggande hälsovårdsarbetet i form av mödravård, barnrådgivning, skolhälsovård och hälsoinformation har traditionellt varit en av hörnpelarna i vårt hälsovårdssystem. De sanitära olägenheterna i hemmen har minskat i och med en högre boendestandard, istället har mögel och andra främmande ämnen i luften lett till nya problem. Kosten och näringstillgången har förändrats från brist till överflöd, men samtidigt med risk för ensidighet. Fysisk aktivitet har fått ge vika för stillasittande framför TV och PC. Den psykosociala situationen är för många en källa till mentala problem, likaså den allt tilltagande droganvändningen som nu kräver ökande insatser. I vårt föränderliga samhälle bör hälsovårdsarbetet också förändras för att leva upp till de behov och utmaningar som just nu är aktuella och som kan skönjas i framtiden.

Det förebyggande arbetet på rådgivningarna och i skolorna utvecklas tillsammans med den medicinska kunskap som finns inom specialsjukvården. Ett fördjupat samarbete mellan mödrarådgivningen och den obstetriska specialkunskapen bör vara en målsättning för framtiden, liksom mellan barnrådgivningen-skolhälsovården och den pediatrika specialkunskapen.

För männen planeras vidareutveckling av ”pappagrupp”-verksamheten.

Preventivmedelsmottagningen organiseras tillsammans med specialsjukvårdens gynekologiska enhet.

Deltagandet i hälsoprojektet ”LEVA” fortsätter med målsättningen att nå så många ålänningar som möjligt i upplysningsarbetet kring livstilsfrågor, inkluderande bl.a. kommunprojekt och självundersökning av bröstet (MAMA-programmet).

Företagshälsovården inkl. personalhälsovården inom ÅHS skall kunna erbjuda anslutna företag lagstadgad företagshälsovård och ifall resurser finns även allmän sjukvård. Företagen önskar mera service och ett flertal företag saknar helt organiserad företagshälsovård. En utökad verksamhet medför även ökade inkomster som i princip skall täcka kostnaderna.

Distriktsansvar inom primärvården införs efter att ett pilotprojekt genomförts i Mariehamn, Lumparland, Föglö och Kökar. Principerna bygger på rapporten “Distriktsansvar - ett nytt sätt att arbeta”, som styrelsen behandlat 17.4.1998/§ 61 och 30.10.1998 /§ 154.

Genomförandet är beroende av att man lyckas rekrytera läkare. För att uppnå godtagbara väntetider behövs redan för pilotprojektet två läkartjänster till. Distriktsansvar innebär att varje ålänning har en "egen" läkare och sjukskötare /hälsovårdare, som lär känna patienten och som utan onödiga dröjsmål kan erbjuda besökstid eller telefonkontakt. Vid genomförandet av distriktsansvarsmodellen omfördelas arbetsuppgifterna mellan dels primärvården och barnenheten och dels primärvården och gynekologiska enheten.

Distriktsansvar förutsätter en ombyggnad av hälsocentralen i Mariehamn för att lokaliteterna skall bli funktionella för två distriktsteam. Ombyggnaden (och en eventuell tillbyggnad) skall också tillförsäkra även andra verksamheter i fastigheten tillräckliga och funktionella lokaliteter.

Skärgårdskommunernas hälsovårdarberedskap utanför normal arbetstid utvidgas med beaktande av beviljade medel och tillgång till personal.

Personalförändringar: 1 ny läkartjänst för distriktsansvar
1 ny sjuksköttartjänst för distriktsansvar
Utökning av avdelningssekreterartjänst från deltid till heltid
Ombildning av specialläkartjänst (barnsjukdomar) till hälsocentralläkartjänst
Ombildning av biträdande avdelningssköttartjänst till avdelningssköttartjänst vid Godby läkarmottagning
Ombildning av en primärsköttartjänst till en hälsovårdartjänst
En tillfällig hälsovårdarpooltjänst inrättas som ordinarie
Utökning av en hemsjukvårdens sjukskötares arbetstid från 1/2- till 3/4- tid.

År 2001-2002

Distriktsansvarsmodellen genomförs senast år 2001 på hela Åland.

Hemsjukvården i Mariehamn integreras i distriktsteam.

Läkarjouren omorganiserar så att all jourverksamhet koncentreras till Ålands centralsjukhus när akutens nya utrymmen står färdiga.

Datoriseringen av journalföringen inleds senast år 2001.

Kvinnomottagning som en del av p-medelsverksamheten genomförs tillsammans med specialsjukvården. Även männen skall beredas möjlighet till information enskilt och i grupp.

Inom "LEVA"-projektet inleds en bredd upplagd kampanj med syfte att minska rökningen på Åland ("Rökfritt Åland").

9.5.3. Primärvårdens långvårdsenhet

På Gullåsen, som omfattar fyra vårdavdelningar (98 platser) och en dagsjukvårdsavdelning (12 platser), tillhandahålls den typ av sjukvård som hör till en allmänläkarledd bäddavdelningsvård. Större delen av platserna används för permanent vård, därutöver finns platser för växelvård, avlastning och rehabilitering, samt speciella platser för demensvård och palliativ cancervård. Långtidssjukvården skall erbjuda så hemlika förhållanden som möjligt.

Ett gott samarbete med specialsjukvården är av stor betydelse för att undvika onödiga patientflyttningar och för att det geriatriska utredningsarbetet skall löpa smidigt.

Allt eftersom kommunerna bygger olika typer av serviceboende och befolkningen blir allt äldre blir patienterna på Gullåsen mera vårdkrävande. En utvärdering av behovet av sjukskötare nattetid görs under året.

Datorstödd omvårdnadsdokumentation införs på alla avdelningar.

Personalförändringar: Utökning av en poolsjukskötares arbetstid från 1/2-tid till heltid.
Två sköttartjänster besätts tillfälligt med sjukskötare (nattprojekt).

År 2001-2002

Hemsjukvårdspersonalens kansli flyttar från Gullåsen till Hälsocentralen och införlivas där med distriktsteam.

9.5.4. Tandvårdsenheten

Genom den förebyggande och systematiska tandvården uppnås en allt bättre tandhälsa hos barn, ungdomar och prioriterade målgrupper i befolkningen. Tandregleringsvård erbjuds även till privattandläkarnas patienter och i mån av möjlighet kan tandhygienisttjänster säljas till den privata tandvården.

Tandröntgentekniken digitaliseras under en tre års period med början år 2000. Därmed minskar både den stråldos patienterna utsätts för och mängden problemavfall i form av framkallningsvätskor och röntgenfilmer. Digitaliseringen frigör också personalresurser vilket innebär flere patientbesök med oförändrad personal.

Under året görs en kartläggning av munhälsotillståndet för patienterna på Gullåsen.

9.5.5. Miljöhälsovårdsenheten

Till miljöhälsovården hör hälsoinspektionen, livsmedelslaboratoriet och veterinärvården. Miljöhälsovårdsenheten har till uppgift att fungera såväl som myndighet som serviceenhet gentemot allmänheten.

Miljöhälsovården skall medverka till en hållbar utveckling, ekologisk livsmedelsproduktion och etisk djurhållning. Miljöhälsovården övervakar och vidtar vid behov förebyggande åtgärder gällande vår närmiljö och våra livsmedel för att minimera hälsorisker för befolkningen.

Landskapsstyrelsen planerar förändringar i lagstiftningen som överför förläggningstillståndsärenden enligt hälsovårdslagen till miljöprövningsnämnden och blir därmed miljöstillståndsärenden. Hälsoinspektionens roll blir därmed tydligare som rådgivare och övervakare av vår livsmiljö.

Utredningar av inomhusmiljön (bl.a. mögel- och fuktutredningar) är ett växande arbetsfält som skall tillgodoses genom effektiv organisering av arbetsinsatserna och ny mätapparatur.

Tjänsteveterinärerna verkställer inspektionerna vid fiskodlingarna, övervakningen av främmande ämnen i animaliska livsmedel och djurskyddsinspektioner.

Hälsoinspektionen verkställer rapporteringen av hushålls- och badvattnets kvalitet.

Beredskapsplanen för smittsamma sjukdomar revideras och en övningssituation verkställs.

Veterinärjouren fungerar dygnet runt med tre av ÅHS heltidsanställda veterinärer. Besiktningsveterinärstjänsten finansieras helt av de avgifter som uppbärs för denna verksamhet.

En utredning om möjligheterna att överföra miljöhälsovården inkl. veterinärvården från ÅHS till en funktion under landskapstyrelsen färdigställs inom år 1999.

Kvalitetssäkringen av hälsoinspektionen inleds, ett kvalitetssäkringsprogram och en kvalitetshandbok uppgörs.

9.6. Specialsjukvården

9.6.1 Allmänt

Specialsjukvården omfattar 14 basenheter, varav 12 finns på Ålands centralsjukhus. Rehabiliterings- och fysiatrienheten är inrymd i Gullåsens fastigheter. Den psykiatriska enhetens olika funktioner finns på Grelsby sjukhus, på Mentalvårdsbyrån på Norragatan och på Dagkliniken på Ålandsvägen i Mariehamn.

Sjukvården kännetecknas av ständiga medicinska, omvårdnadsmässiga och tekniska framsteg. Vårdperioderna på bäddavdelningarna blir allt kortare och intensivare. Vård på avdelning ersätts av öppenvård, ibland t.o.m. av sjukhusansluten hemsjukvård. Patienter som inte är i behov av specialistvård ("klinikfärdiga") skall inte belasta specialsjukvårdens resurser.

Specialsjukvården på Åland bör kunna leva upp till de växande, och berättigade, krav som befolkningen ställer på verksamheten. Patienterna skall erbjudas en specialsjukvård av minst samma klass som i gränsregionerna i öst

och väst antingen i form av egen verksamhet eller genom remittering till andra sjukhus. På sikt kan det bli nödvändigt att utöka antalet specialisttjänster eftersom specialiseringen blir allt snävare och specialister, som behärskar flere subspecialiteter inte står att uppbbringa. Alternativet är utökad konsultverksamhet.

”Hemtagning” av patientgrupper som fått sin vård utanför Åland verkställs när det anses ändamålsenligt ur medicinsk, mänsklig och ekonomisk synvinkel. Möjligheten till olika typer av specialistvård på Åland är dock beroende av de specialistresurser som för tillfället finns tillgängliga.

Det är nödvändigt att i god tid sätta in rehabiliterande åtgärder för att förhindra eller åtminstone minimera funktionshandikapp samt undvika långa sjukskrivningar och förtidspensioneringar.

Krishantering tillgodoses genom specialplanerad utbildning av personalen. En krisjour finns för anhöriga till självmordsoffer. Debriefingberedskap upprätthålls av personal med insikt i krishantering.

Personalförändringar som betjänar hela specialsjukvården:

Översköterskansli:	1 ny avdelningssekreterartjänst
	2 tillfälliga sjuksköterskötjänster inrättas som ordinarie
	5 tillfälliga sjuksköterskötjänster inrättas som ordinarie
	1 tillfällig avdelningssekreterartjänst inrättas som ordinarie
	2 nya tillfälliga sjuksköterskötjänster
	1 ny tillfällig avdelningssekreterartjänst
Sjukvårdskansli, psykiatri	1 tillfällig sjuksköterskötjänst inrättas som ordinarie
	1 tillfällig mentalvårdartjänst inrättas som ordinarie

9.6.2. Öppenvård

Under år 2000 pågår om- och tillbyggnaden av akuten, stora polikliniken och laboratoriet, vilket kan leda till störningar i verksamheter, som fungerar i tillfälliga utrymmen.

Det akutmedicinska omhändertagandet fokuseras på att i ett tidigt skede, om möjligt redan prehospitalt (utanför sjukhuset) sätta in nödvändig behandling. Härvid skall ambulansverksamheten på land, i luften och över vatten eftersträva säkra transporter av både sjukvårdspersonal och patienter.

Den sjuksköterskebaserade verksamheten vidareutvecklas utgående från de goda erfarenheterna som diabetes- och cytostatikavården samt antikoagulantkontrollerna givit. Sköterskeledd astma- och allergimottagning på barnpolikliniken planeras. Likaså planeras hjärtsköter- och lungsköterverksamhet.

Patienter som inte har behov av specialistvård remitteras till primärvården för fortsatt uppföljning.

I och med att en tredje barnläkartjänst inrättas överförs från primärvården en del av barnens hälso- och sjukvård till barnenheten.

Konsulter inom neurologi, urologi och hud besöker centralsjukhuset såsom tidigare och ger ålänningarna tillgång till dessa specialister på hemorten. Det kan bli aktuellt att ingå avtal med konsulterande specialist i onkologi ifall cancervården inte kan tillgodoses av resurser inom den egna läkarkåren. Även andra specialiteter kan bli aktuella i form av konsultavtal.

Mentalvårdsbyrån med vuxen- samt barn- och ungdomsmottagning har behov av flere mottagningsutrymmen. Detta kan tillgodoses i samband med ombyggnad av fastigheten vid Norragatan (hälsocentralen).

Den personal som utbildar sig i familjeterapi fortsätter med utbildningen under år 2000 men erbjuder redan nu psykoterapi till olika patientgrupper.

Personalförändringar: 1 ny biträdande överläkartjänst (barn)

- 1 ny sjukskötartjänst (akuten)
- 1 tillfällig assistent läkartjänst inrättas som ordinarie avdelningsläkartjänst (onkologi)
- 3 tillfälliga sjukskötartjänster inrättas som ordinarie (medicin)
- 1 tillfällig sjukskötartjänst, deltid (rehab.mottagningen)
- 2 tillfälliga sjukskötartjänster (akuten, under byggtiden)
 - Ombildning av en avdelnings läkartjänst till en biträdande överläkartjänst (medicin)
 - Ombildning av en avdelnings läkartjänst till en biträdande överläkartjänst (gynobstr.)
 - Ombildning av en primärskötartjänst till en barnmorsketjänst (gynobstr.).

År 2001-2002

De nya utrymmena som tas i bruk vid årsskiftet 2000-2001 kommer att ge större möjlighet till rationell verksamhet på stora polikliniken. Patienterna skall kunna få läkarbesök, undersökningar och åtgärder utförda under samma besök (one-visit-clinic). Detta ställer stora krav på informationsflödet mellan verksamhetspunkterna och förutsätter satsningar på IT-program och -teknik.

Öron- och ögonpolikliniken flyttar från sina tillfälliga utrymmen till utrymmen, som planeras under år 2000.

När distriktsansvarsmodellen har tagits i bruk inom primärvården samordnas sjukhusets och primärvårdens läkarjourer så att akuten fungerar som enda jourpunkt efter normal tjänstetid. Detta kan förverkligas tidigast när akuten flyttar in i de nya utrymmena.

Det medicinska ansvaret för preventivmedelsrådgivningen och mödravården överförs från primärvården till gynekologiska enheten. För barnmorskorna planeras specialutbildning i preventivmedelsteknik enligt svensk förebild. Samarbetet mellan barnpolikliniken och primärvården fördjupas beträffande barnrådgivningsverksamheten.

Dagkirurgin ökar bl.a. på grund av flere gråstarrspatienter som är betjänta av operation. En plan för hur den dagkirurgiska verksamheten skall ansluta sig till de nuvarande funktionerna utarbetas.

Cancersjukskötarverksamheten som ekonomiskt upprätthållits av Cancerfonden övergår stegvis till ÅHS.

9.6.3. Avdelningsvård

Den slutna specialsjukvården har följande bäddplatser: medicinska avdelningen 28 platser, medicinska/lungavdelningen 15 platser, kirurgiska avdelningen 28 platser, gynekologiska/BB avdelningen 18 platser, barnavdelningen 10 platser, rehabiliteringsavdelningen 12 platser, akut/psykiatriska avdelningen 12 platser, psyko-geriatriska avdelningen 15 platser och psykiatriska rehabiliteringsavdelningen 8 platser.

Inom den medicinska enheten planeras en "stroke-enhet" (enhet för patienter med cirkulationsstörningar i hjärnan).

Den kirurgiska enheten tillhandahåller resurser för baskirurgins behov och strävar till att om möjligt ta hem flere patientgrupper från vården utanför Åland.

De "klinikfärdiga" patienternas vård på centralsjukhuset bör debiteras kommunerna enligt samma principer som Gullåsenvården.

Den psykiatriska åldringsvården omorganiseras så att resurser från psykogeriatriska avdelningen riktas till den öppna vården i form av en enhet som kan konsulteras av och ge handledning till hemsjukvårdens och hemvårdens personal.

Bland akutavdelningens personal strävar man till att skapa ett öppenvårdsteam för psykospatienter.

Planering av den psykiatriska slutna vårdens och rehabiliteringens framtida utrymmen görs med sikte på nya för verksamheten anpassade utrymmen år 2002.

Personalförändringar: 2 nya sjukskötartjänster (medicin)
1 tillfällig avdelningsläkarpooltjänst inrättas som ordinarie (medicin)

- 1 tillfällig sjukskötartjänst inrättas som ordinarie (kirurgi)
- Ombildning av en vårdbiträdestjänst till en primärskötartjänst (lung)
- 6 tillfälliga skötartjänster (barn)

År 2001-2002

Dagkirurgins andel av den kirurgiska verksamheten kommer att öka.

Den obstetriska avdelningen (BB) planeras till vissa delar bli barnmorskeledd med läkarna som konsulter i medicinska ärenden.

9.6.4. Medicinsk service

Den medicinska servicen inom specialsjukvården omfattar laboratoriet, röntgen, operations-, anesthesi- och intensivvårdsenheten samt läkemedelscentralen.

Laboratoriet fungerar i delvis tillfälliga utrymmen, vilket påverkar verksamhetsutvecklingen. Ett nytt IT-program för remiss- och svarshantering samt för laboratoriets interna behov tas i bruk. Rekommendationerna i granskningsrapporten uppgjord år 1999 följs.

Röntgenutrustningen förnyas successivt och samtidigt förbereds digital bildhantering, som minskar den manuella hanteringen av röntgenbilder. Ett radiologiskt informationssystem (RIS) införs.

Mammografiundersökningen utvidgas till flere åldersgrupper och intervallet mellan undersökningarna blir kortare för de yngre kvinnorna.

Personalförändringar: 1 ny instrumentvårdsbiträdestjänst, deltid (centralsteriliseringen)
 2 tillfälliga sjukskötartjänster inrättas som ordinarie (op-anestesi-IVA)
 Ombildning av en vårdbiträdestjänst till en röntgenskötartjänst (röntgen)

År 2001-2002

Laboratoriet satsar på kvalitetsutveckling med målsättning att bli ackrediterat.

Digitaliseringen på röntgen fortgår. Kostnaderna uppvägs delvis av minskade utgifter för film och framkallning.

Funktionella verksamhetsutrymmen för dialysen, uppvakningen och intensivvårdsavdelningen planeras samtidigt som den utökade dagkirurgins behov av ändamålsenliga lokaler bör tillgodoses.

9.6.5. Vård utom Åland

Den av styrelsen antagna planen för Vård utom Åland (12.2.1999/§ 22) utstakar principerna för vart ålänningarna remitteras när de egna resurserna ej är tillräckliga. De medicinska aspekterna skall vara avgörande men samtidigt bör man fästa uppmärksamhet på att patienterna har rätt till vård på svenska.

Genom avtalsförfarande och förhandlingar strävar man till att nedbringa kostnaderna. Det åligger de remitterande instanserna inom ÅHS att kontinuerligt övervaka att den köpta servicen är ändamålsenlig, av hög kvalitet och att priset överensstämmer med det som avtalats. ÅHS skall också tillse att den skriftliga informationen (epikrisen) finns på svenska i patientjournalerna.

9.7. Administration och försörjning

9.7.1. Allmänt

Förvaltningen skall sakkunnigt och utan dröjsmål handlägga de ärenden som ankommer på styrelsen och ledningsgruppen, ansvara för den övergripande verksamhetsplaneringen, utveckla både den interna och den externa informationen samt sörja för att kvalitetsutveckling ständigt pågår.

Tillsättandet av personalsekreterartjänsten har inneburit större möjligheter att utveckla ärenden som hör till personalvården inom hela ÅHS. Personalen är organisationens viktigaste resurs. Ett personalbokslut kommer att utarbetas som en del av verksamhetsberättelsen för år 1999.

I budgeten har upptagits ett anslag för omplacering av personal, som inte klarar av sitt ordinarie arbete.

9.7.2. Kvalitetsutveckling

Styrelsen har antagit en kvalitetspolicy för ÅHS, enligt vilken kvalitetsutvecklingen avser att kontinuerligt, strukturerat och samordnat utveckla och förbättra den medicinska vården, omvårdnaden, den kliniska och övriga servicen inom ramen för tillgängliga resurser. Utvecklingen skall grunda sig på vetenskap, beprövad erfarenhet, tvärfackliga professionella bedömningar och säkerhetsmässiga föreskrifter. Kvalitetsarbetet är en gemensam uppgift där alla nivåer i organisationen samverkar. Patientens integritet och rätt till medbestämmande samt behov av säker och god vård skall prioriteras högt. Varje arbetspunkt bör ha ett effektivt system för ständig kvalitetsutveckling.

Sedan början av år 1999 har en överskötare varit tjänstledig för att på heltid fungera som kvalitetsutvecklare. Alla enheter har utsett sina resurspersoner för kvalitetsarbetet. Flere kvalitetsprojekt pågår, icke minst sådana som efterhör patienternas tillfredsställelse med vården och bemötandet. Kvalitetsutvecklaren fortsätter på heltid även under år 2000 och ett kvalitetsråd utses.

År 2001-2002

Kvalitetsarbetet införlivas som en del i den normala verksamheten och arbetstiden för kvalitetsutvecklaren kan minska till deltid.

9.7.3. Vårdarbetet

En strategiplan för vårdarbetet har utarbetats och skall ligga som grund för det fortsatta utvecklingsarbetet, som skall stöda allt tvärfackligt samarbete. Implementering av ny kunskap och nya forskningsrön samt genomförande av omvårdnadsforskning är en framtida utmaning som kommer att bidra till kvalitet i vårdarbetet. Personalutbildningen och kompetensutvecklingen inom vårdarbetet följer de principer som inskrivits i det reviderade personalutbildningsprogrammet. Målsättningen är att utveckla personalens kunskaper, skicklighet och samarbetsförmåga i syfte att uppnå, upprätthålla och utveckla yrkesskickligheten.

9.7.4. IT-enheten

Datoriseringen och införandet av ny informationsteknik (IT) krävs för att informationen mellan enheterna skall vara anpassad till de krav på snabb och pålitlig informationsgång som ställs på alla funktioner inom hälso- och sjukvården. Från att tidigare enbart ha hanterat löner och bokföring sköter dataprogrammen idag statistikföring, tidbokning, remisser och svar till laboratoriet, omvårdnadsuppföljning, lagervaruhandling samt olika styrprocesser. Inom en nära framtid kommer alla inom personalen att ha tillgång till en dator med program för patientjournaler, schemaläggning av arbetstid, koppling till intranet och internet, beslutsstöd inom sjukvården och olika typer av rapportering från verksamheterna m.m.

Detta ställer stora krav på IT-stödet inom organisationen, både det tekniska underhållet av all apparatur och stödet till de olika programanvändarna. IT-avdelningens egna personella resurser räcker inte till utan avtal måste ingås med utomstående IT-företag för specifika uppgifter. Den mjukvara som anskaffas bör vara tillämplig inom hela ÅHS och kunna uppkopplas till andra redan befintliga program så att resultatet blir en fungerande enhet.

Eventuella programbekymmer med anledning av sekelskiftet som uppdagas först i den praktiska vardagen åtgärdas. Det nya laboratorieprogrammet med remiss- och svarshantering tas i bruk liksom schemalägningsprogrammet, som successivt sprids till olika avdelningar inom ÅHS. Informationssystem för röntgen utvärderas och provkörs. Möjligheten att övergå till databaserade patientjournaler inom primärvården och den öppna specialistsjukvården utreds. Intranet tas i bruk som en viktig informationskanal från beslutsfattare till personalen och ÅHS hemsida utvecklas vidare. Telemedicin-koppling till skärgården tas i bruk

År 2001-2002

Alla ÅHS-enheter är uppkopplade till nätverket. Tidboknings- och patientadministrativa program samt remiss-svarssystem fungerar inom hela ÅHS. Datajournal tas i bruk inom primärvården och eventuellt inom några enheter på centralsjukhuset.

9.7.5. Ekonomi- och löneenheten

Nya rapportverktyg och införandet av intranet minskar den interna pappershanteringen och ger möjlighet för enheterna att följa upp sin budgetsituation i realtid. Faktureringen av vård dagar och poliklinikbesök kommer gradvis att överföras till de enheter som vårdat patienten.

Det nya schemalägningsprogrammet och kopplingen till löneprogrammet kommer att automatisera rutiner som idag är manuella och tidskrävande.

År 2001-2002

Budgetering och budgetuppföljning utvecklas och en budgetplanerartjänst planeras.

9.7.6. Försörjningsenheten

Under de senaste 20 åren har sex större om- och tillbyggnadsprojekt på centralsjukhusområdet verkställtts och under åren 1999 - 2000 genomförs om- och tillbyggnaden av stora polikliniken, akuten och laboratoriet. Underhållet av fastigheterna har ökat i takt med byggnadsvolymen och ny fastighetsteknik kräver högre kompetens av personalen. Det förebyggande fastighetsunderhållet bör tillgodoses av antingen egen personal eller utomstående serviceföretag.

Bostadsbristen för speciellt vikarierande personal bör åtgärdas genom långsiktiga lösningar.

Planeringen av den tidigare framskjutna ombyggnaden av centralsjukhusets kök återupptas med sikte på att förverkliga ombyggnaden under år 2001. En eventuell flyttning av Grelsby verksamheterna till Mariehamn beaktas i planeringen. Samtidigt utreds möjligheterna att förstora centrallagret och åtgärda den oändamålsenliga avlastningsplatsen för varutransporter.

Personalförändringar:

- 1 ny maskinskötartjänst
- 1 ny sjukhusbiträdespooltjänst (städ)
- 1 tillfällig sjukhusbiträdespooltjänst inrättas som ordinarie (städ)
- Utökning av arbetstiden för en städartjänst från ¾ till heltid (städ)

Bilaga 1

LAGSTIFTNING

Den offentliga hälso- och sjukvården samt miljöhälsovården i landskapet Åland regleras i huvudsak av följande författningar och däri gjorda ändringar:

- Självstyrelselag för Åland (ÅFS 71/91).
- LL om hälso- och sjukvården (ÅFS 60/93).
- LL om ikraftträdande av LL om hälso- och sjukvården (ÅFS 68/93).
- Mentalvårdslagen och -förordningen (rörande vård oberoende av patientens vilja) (FFS 1116/90 och 1247/90).
- L och F om smittsamma sjukdomar (FFS 583/86 och 786/86).
- L och F om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (FFS 559/94 och 564/94).
- Nordiska överenskommelsen om godkännande av vissa yrkesgrupper för verksamhet inom hälso- och sjukvården samt veterinärväsendet i Norden.
- LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter (ÅFS 61/93).
- Läkemedelslagen och -förordningen (FFS 395/87 och 693/87).
- Strålskyddslagen och -förordningen (FFS 592/91 och 1512/91).
- LL och LF om hälsovården (ÅFS 36/67 och 63/73).
- Tobakslag för landskapet Åland (ÅFS 52/78).
- LL om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften (ÅFS 32/91) och med stöd av den utfärdade landskapsförordning (ÅFS 14/98) och landskapsstyrelsens beslut (ÅFS 69/96 och 22/98).
- LL om renhållning (ÅFS 3/81) och med stöd av den utfärdade bestämmelsen (ÅFS 92-94/98 och 110/98).
- Djurskyddslag för landskapet Åland och med stöd av den utfärdade förordning (ÅFS 95-99/98).
- L om djursjukdomar (FFS 55/80).
- L om bekämpande av djursjukdomar, som med lätthet sprida sig (FFS 488/60).
- L och F om medicinsk behandling av djur (FFS 617/97 och 611/90).
- LL och LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedel (ÅFS 43/77 och 63/95).
- LL om tillämpning i landskapet Åland av lagen om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel (ÅFS 97/97).
- LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedelshygien i fråga om animaliska livsmedel (ÅFS 98/97).
- LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om produktsäkerhet (ÅFS 59/95).

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om produktsäkerhet (ÅFS 64/95).

LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (ÅFS 60/95).

LF om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om explosionsfarliga ämnen och kemikalier (ÅFS 64/95).

Bilaga 2

HÄLSOPOLITISKA PROGRAM OCH PLANER

Den ideologiska grunden för de hälsopolitiska målsättningarna och värderingarna finns dokumenterade i nedannämnda program och planer.

Världshälsorganisationens (WHO) hälsopolitiska program, Hälsa för Alla år 2000 (HFA 2000).

Den av Europaregionens medlemsländer antagna strategin för genomförande av HFA 2000.

Finlands nationella HFA 2000 program med senare gjorda revideringar.

Landskapsstyrelsens hälsopolitiska redogörelse till Ålands landsting år 1989.

Den nordiska handlingsplanen mot cancer.

Inom Europeiska Unionen antagna rekommendationer och handlingsprogram på hälso- och sjukvårdens område.

